

I EES-STOFNANIR

1. Sameiginlega EES-nefndin

2018/EES/72/01	Tilmæli framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2016/22 frá 7. janúar 2016 um að fyrirbyggja og minnka etýlkarbamáttmengun í steinaldinsbrennivíni og ávaxtahratsbrennivíni úr steinaldinum og um niðurfellingu á tilmælum 2010/133/ESB	1
2018/EES/72/02	Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2017/1154 frá 7. júní 2017 um breytingu á reglugerð (ESB) 2017/1151 um viðbætur við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 715/2007 um gerðarviðurkenningu vélknúinna ökutækja með tilliti til losunar frá léttum farþega- og atvinnuökutækjum (Euro 5 og Euro 6) og um aðgang að upplýsingum um viðgerðir og viðhald ökutækja, um breytingu á tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2007/46/EB, reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 692/2008 og reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 1230/2012 og niðurfellingu á reglugerð (EB) nr. 692/2008 og tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2007/46/EB að því er varðar losun frá léttum farþega- og atvinnuökutækjum í raunverulegum akstri (Euro 6)	6
2018/EES/72/03	Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2017/1972 frá 30. október 2017 um breytingu á I. og III. viðauka við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 999/2001 að því er varðar eftirlitsáætlun fyrir riðuveiki í hjartardýrum í Eistlandi, Finnlandi, Lettlandi, Litáen (Lietuva), Póllandi og Svíþjóð og um niðurfellingu á ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar 2007/182/EB	31
2018/EES/72/04	Framkvæmdarreglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2018/165 frá 31. janúar 2018 um tæknilegar upplýsingar fyrir útreikning á váttryggingaskuld og kjarnagjaldþoli vegna gagnaskila með viðmiðunardagsetningar frá 31. desember 2017 til 30. mars 2018 í samræmi við tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2009/138/EB um stofnun og rekstur fyrirtækja á sviði váttrygginga og endurtrygginga	38
2018/EES/72/05	Framseld reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2018/295 frá 15. desember 2017 um breytingu á framseldri reglugerð (ESB) nr. 44/2014 að því er varðar kröfur um smíði ökutækja og almennar kröfur og framseldri reglugerð (ESB) nr. 134/2014 að því er varðar kröfur um vistvænleika og afköst knúningseininga vegna viðurkenningar á ökutækjum á tveimur eða þremur hjólum og fjórhjólum	117
2018/EES/72/06	Framseld reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2018/829 frá 15. febrúar 2018 um breytingu og leiðréttingu á framseldri reglugerð (ESB) 2015/208 um viðbætur við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 167/2013 að því er varðar kröfur um notkunaröryggi fyrir ökutæki vegna viðurkenningar á ökutækjum fyrir landbúnað og skógrækt	147

2018/EES/72/07	Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2018/978 frá 9. júlí 2018 um breytingu á II. og III. viðauka við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1223/2009 um snyrti-vörur	154
2018/EES/72/08	Tilskipun framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2018/725 frá 16. maí 2018 um breytingu á 13. lið í III. hluta II. viðauka við tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2009/48/EB um öryggi leikfanga, að því er varðar króm VI, í því skyni að laga viðaukann að þróun á sviði tækni og vísinda	158
2018/EES/72/09	Framkvæmdarreglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2018/633 frá 24. apríl 2018 um breytingu á framkvæmdarreglugerð (ESB) 2016/1800 um tæknilega framkvæmdarstaðla að því er varðar röðun lánshæfismats utanaðkomandi lánshæfismatsfyrirtækja á hlutlægan kvarða lánshæfisþrepa í samræmi við tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2009/138/EB ...	161
2018/EES/72/10	Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2017/310 frá 22. febrúar 2017 um framkvæmd reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1177/2003 um hagskýrslur Bandalagsins um tekjur og lífskjör (EU-SILC), að því er varðar skrána yfir aukamarkbreytur um skort á efnislegum gæðum, vellíðan og húsnæðisvanda fyrir árið 2018	169
2018/EES/72/11	Framseld tilskipun framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2018/736 frá 27. febrúar 2018 um breytingu á III. viðauka við tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2011/65/ESB, að því er varðar undanþágu fyrir tiltekna rafmagns- og rafeindaíhluti sem innihalda blý, í gleri eða keramik, í því skyni að laga viðaukann að framförum á sviði vísinda og tækni	178
2018/EES/72/12	Framseld tilskipun framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2018/737 frá 27. febrúar 2018 um breytingu á III. viðauka við tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2011/65/ESB, að því er varðar undanþágu fyrir blý í lóðningarefni til lóðunar á skífulaga og flötum, marglaga keramikþéttum með málmhúðuðum götum, í því skyni að laga viðaukann að framförum á sviði vísinda og tækni	181
2018/EES/72/13	Framseld tilskipun framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2018/738 frá 27. febrúar 2018 um breytingu á III. viðauka við tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2011/65/ESB, að því er varðar undanþágu fyrir blý í málmerkamíkeiningum fyrir stilliviðnám, í því skyni að laga viðaukann að framförum á sviði vísinda og tækni	184
2018/EES/72/14	Framseld tilskipun framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2018/739 frá 1. mars 2018 um breytingu á III. viðauka við tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2011/65/ESB, að því er varðar undanþágu fyrir blý sem málmblendisþátt í stáli, í því skyni að laga viðaukann að framförum á sviði vísinda og tækni	187
2018/EES/72/15	Framseld tilskipun framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2018/740 frá 1. mars 2018 um breytingu á III. viðauka við tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2011/65/ESB, að því er varðar undanþágu fyrir blý sem málmblendisþátt í áli, í því skyni að laga viðaukann að framförum á sviði vísinda og tækni	190
2018/EES/72/16	Framseld tilskipun framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2018/741 frá 1. mars 2018 um breytingu á III. viðauka við tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2011/65/ESB, að því er varðar undanþágu fyrir blý sem málmblendisþátt í kopar, í því skyni að laga viðaukann að framförum á sviði vísinda og tækni	193
2018/EES/72/17	Framseld tilskipun framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2018/742 frá 1. mars 2018 um breytingu á III. viðauka við tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2011/65/ESB, að því er varðar undanþágu fyrir blý í lóðningarefni með háu bræðslumarki, í því skyni að laga viðaukann að framförum á sviði vísinda og tækni	196

2018/EES/72/18	Framseld reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2018/236 frá 20. desember 2017 um leiðréttingu á eistnesku útgáfunni af framseldri reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2017/654 um viðbætur við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2016/1628 að því er varðar tæknilegar kröfur og almennar kröfur með tilliti til losunarmarka og gerðarviðurkenningar brunahreyfla fyrir færanlegan vélbúnað til nota utan vega	199
2018/EES/72/19	Framkvæmdarreglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2018/730 frá 4. maí 2018 um tæknilegar upplýsingar fyrir útreikning á vátryggingaskuld og kjarnagjaldþoli vegna gagnaskila með viðmiðunardagsetningar frá 31. mars 2018 til 29. júní 2018 í samræmi við tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2009/138/EB um stofnun og rekstur fyrirtækja á sviði vátrygginga og endurtrygginga	202
2018/EES/72/20	Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2014/67/ESB frá 15. maí 2014 um framfylgd tilskipunar 96/71/EB um störf útsendra starfsmanna í tengslum við veitingu þjónustu og um breytingu á reglugerð (ESB) nr. 1024/2012 um samvinnu á sviði stjórnsýslu fyrir tilstilli upplýsingakerfisins fyrir innri markaðinn („reglugerðin um IM-upplýsingakerfið“)	278
2018/EES/72/21	Framkvæmdarreglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2018/871 frá 14. júní 2018 um breytingu á reglugerð (EB) nr. 474/2006 um skrá yfir flugrekendur sem er bannað að stunda flugrekstur eða sæta rekstrartakmörkunum innan Sambandsins	299
2018/EES/72/22	Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2017/1986 frá 31. október 2017 um breytingu á reglugerð (EB) nr. 1126/2008 um innleiðingu tiltekinna alþjóðlegra reikningsskilastaðla í samræmi við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1606/2002 að því er varðar alþjóðlegan reikningsskilastaðal, IFRS-staðal 16	316
2018/EES/72/23	Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2018/395 frá 13. mars 2018 um ítarlegar reglur um starfrækslu loftbelgja samkvæmt reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 216/2008	378
2018/EES/72/24	Ákvörðun Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2017/899 frá 17. maí 2017 um notkun tíðnisviðsins 470-790 MHz í Sambandinu	404
2018/EES/72/25	Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2018/932 frá 29. júní 2018 um breytingu á reglugerð (ESB) nr. 582/2011 að því er varðar ákvæði um prófanir með færanlegum mælikerfum fyrir losun (PEMS) og kröfur um gerðarviðurkenningu fyrir almennt eldsneyti	411
2018/EES/72/26	Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2018/1065 frá 27. júlí 2018 um breytingu á reglugerð (ESB) nr. 1178/2011 að því er varðar sjálfvirka fullgildingu á flugliðaskírteinum Sambandsins og þjálfun í flugtaki og lendingu	414
2018/EES/72/27	Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2018/750 frá 22. maí 2018 um leiðréttingu á pólsku útgáfunni af reglugerð (ESB) nr. 1321/2014 um áframhaldandi lofthæfi loftfara og annarra framleiðsluvara, hluta og búnaðar til flugs og um samþykki fyrir fyrirtækjum og starfsfólki á þessu sviði	417

II EFTA-STOFNANIR

- 1. Fastanefnd EFTA-ríkjanna**
- 2. Eftirlitsstofnun EFTA**
- 3. EFTA-dómstóllinn**

III ESB-STOFNANIR

- 1. Framkvæmdastjórnin**

EES-STOFNANIR

SAMEIGINLEGA EES-NEFNDIN

TILMÆLI FRAMKVÆMDASTJÓRNARINNAR (ESB) 2016/22

2018/EES/72/01

frá 7. janúar 2016

um að fyrirbyggja og minnka etýlkarbamattmengun í steinaldinbrennivíni og ávaxtahratsbrennivíni úr steinaldinum og um niðurfellingu á tilmælum 2010/133/ESB (*)

FRAMKVÆMDASTJÓRN EVRÓPUSAMBANDSINS HEFUR,

með hliðsjón af sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins, einkum 292. gr.,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Sérfræðinganefnd Matvælaöryggisstofnunar Evrópu (EFSA) um aðskotaefni í matvælaferlinu samþykkti vísindalegt álit 20. september 2007 um etýlkarbamatt og blásýru í matvælum og drykkjum ⁽¹⁾. Nefndin komst að þeirri niðurstöðu að etýlkarbamatt í áfengum drykkjum sé vísbending um heilsufarslegt áhyggjuefni, einkum að því er varðar brandí úr steinaldinum, og mælti með því að gripið yrði til mildunarráðstafana til að draga úr etýlkarbamattinnihaldi þessara drykkja. Þar eð blásýra er mikilvægt forefni fyrir myndun etýlkarbamatts í steinaldinbrennivíni og ávaxtahratsbrennivíni úr steinaldinum komst nefndin að þeirri niðurstöðu að slíkar ráðstafanir ættu að fela í sér áherslu á blásýru og önnur forefni etýlkarbamatts til að koma í veg fyrir myndun etýlkarbamatts á geymsluþolstíma þessara vara.
- 2) Mælt er fyrir um hámarksinnihald blásýru í steinaldinbrennivíni og ávaxtahratsbrennivíni úr steinaldinum í reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 110/2008 ⁽²⁾. Í þeirri reglugerð er mælt fyrir um að hámarksinnihald blásýru í steinaldinbrennivíni og ávaxtahratsbrennivíni úr steinaldinum eigi að vera 7 g á hektólítra af 100% vínanda miðað við rúmmál (70 mg/l).
- 3) Með reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1334/2008 ⁽³⁾ er fastsett hámarksgildið 35 mg/kg af blásýru í áfengum drykkjum. Það hámarksgildi gildir með fyrirvara um reglugerð (EB) nr. 110/2008.
- 4) Í tilmælum framkvæmdastjórnarinnar 2010/133/ESB ⁽⁴⁾ var mælt fyrir um reglur um starfsvenjur til að fyrirbyggja og minnka etýlkarbamattmengun í steinaldinbrennivíni og ávaxtahratsbrennivíni úr steinaldinum og þeim tilmælum beint til aðildarríkjanna að gera nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að þeim reglum væri framfylgt af öllum stjórnendum matvælafyrirtækja sem í hlut eiga. Enn fremur þurfti að tryggja að allar viðeigandi ráðstafanir væru gerðar til að ná fram eins lágu gildi etýlkarbamatts í steinaldinbrennivíni og ávaxtahratsbrennivíni úr steinaldinum og unnt er með það að markmiði að ná viðmiðunarmarkinu 1 mg/l. Einnig var mælt til að innihald etýlkarbamatts í steinaldinbrennivíni og ávaxtahratsbrennivíni úr steinaldinum væri vaktað á árunum 2010, 2011 og 2012 til að meta áhrif reglnanna um starfsvenjur.

(*) Þessi ESB-gerð birtist í Stjtið. ESB L 6, 9.1.2016, bls. 8. Hennar var getið í ákvörðun sameiginlegru EES-nefndarinnar nr. 236/2017 frá 15. desember 2017 um breytingu á II. viðauka (Tæknilegar reglugerðir, staðlar, prófanir og vottun) við EES-samninginn, biður birtingar.

(1) Álit sérfræðinganefndarinnar um aðskotaefni í matvælaferlinu, að beiðni framkvæmdastjórnar Evrópusambandsins, um etýlkarbamatt og blásýru í matvælum og drykkjarvörum, *Tíðindi Matvælaöryggisstofnunar Evrópu* (2007) 551, bls. 1–44. http://www.efsa.europa.eu/en/scdocs/doc/Contam_ej551_ethyl_carbamate_en_rev.1.3.pdf

(2) Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 110/2008 frá 15. janúar 2008 um skilgreiningu, lýsingu, kynningu, merkingu og vernd landfræðilegra merkinga á brenndum drykkjum og niðurfellingu á reglugerð ráðsins (EBE) nr. 1576/89 (Stjtið. ESB L 39, 13.2.2008, bls. 16).

(3) Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1334/2008 frá 16. desember 2008 um bragðefni og tiltekin innihaldsefni matvæla, sem hafa bragðgefandi eiginleika, til notkunar í og á matvæli og um breytingu á reglugerð ráðsins (EBE) nr. 1601/91, reglugerðum (EB) nr. 2232/96 og (EB) nr. 110/2008 og tilskipun 2000/13/EB (Stjtið. ESB L 354, 31.12.2008, bls. 34).

(4) Tilmæli framkvæmdastjórnarinnar 2010/133/ESB frá 2. mars 2010 um að fyrirbyggja og minnka etýlkarbamattmengun í steinaldinbrennivíni og ávaxtahratsbrennivíni úr steinaldinum og um vöktun á etýlkarbamattinnihaldi þessara drykkja (Stjtið. ESB L 52, 3.3.2010, bls. 53).

- 5) Greint var frá niðurstöðum þeirrar vöktunar í tækniskýrslu Matvælaöryggisstofnunar Evrópu „Mat á gögnum úr vöktun á etýlkarbamátgildum árin 2010–2012“ („Evaluation of monitoring data on levels of ethyl carbamate in the years 2010–2012“) ⁽¹⁾ sem var samþykkt 28. mars 2014. Í skýrslunni er yfirlit yfir etýlkarbamátgildin í „Brenndir drykkir úr steinaldinum“ („Spirits made from stone fruits“) og „Brenndir drykkir úr aldinum öðrum en steinaldinum“ („Spirits made from fruits other than stone fruits“) á sýnatökuárunum þremur 2010–2012. Í heildina voru meira en 80% greiningarniðurstaðna í „Brenndir drykkir úr steinaldinum“ og meira en 95% greiningarniðurstaðna í „Brenndir drykkir úr aldinum öðrum en steinaldinum“ undir viðmiðunargildinu 1 mg/l árin 2010–2012. Meðaltal tilvika í sömu matvæla-flokkum voru einnig undir viðmiðunarmarkinu (um það bil tveir þriðju af viðmiðunarmarkinu í „Brenndir drykkir úr steinaldinum“ og einn þriðji af viðmiðunarmarkinu í „Brenndir drykkir úr aldinum öðrum en steinaldinum“).
- 6) Rétt þykir að viðhalda reglunum um starfsvenjur, halda viðmiðunarmarkinu fyrir etýlkarbamát í 1 mg/l en uppfæra reglurnar samkvæmt reynslunni sem fengist hefur og stilla þær saman við tiltekna þætti í reglunum um starfsvenjur í Alþjóðamatvælaskránni um etýlkarbamátmengun í eimi af steinaldinum, samþykktum 2011 (CAC/RCP 70-2011),

SAMÞYKKT TILMÆLI ÞESSI:

Mælt er með því að aðildarríkin:

- 1) geri nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að allir stjórnendur, sem taka þátt í framleiðslu, pökkun, flutningi, vörslu og geymslu steinaldinbrennivíns og ávaxtahratsbrennivíns úr steinaldinum, framfylgi reglunum um starfsvenjur til að fyrirbyggja og minnka etýlkarbamátmengun í steinaldinbrennivíni og ávaxtahratsbrennivíni úr steinaldinum, eins og lýst er í viðaukanum við þessi tilmæli,
- 2) tryggi að allar viðeigandi ráðstafanir séu gerðar til að ná fram eins lágu gildi etýlkarbamáts í steinaldinbrennivíni og ávaxtahratsbrennivíni úr steinaldinum og unnt er með það að markmiði að ná viðmiðunarmarkinu 1 mg/l.

Tilmæli 2010/133/ESB eru felld úr gildi.

Gjört í Brussel 7. janúar 2016.

Fyrir hönd framkvæmdastjórnarinnar,

Vytenis ANDRIUKAITIS

framkvæmdastjóri.

⁽¹⁾ Matvælaöryggisstofnun Evrópu, 2014 „Evaluation of monitoring data on levels of ethyl carbamate in the years 2010–2012“, EFSA supporting publication 2014:EN-578. 22 bls. Aðgengilegt á: <http://www.efsa.europa.eu/en/supporting/doc/578e.pdf>

VIÐAUKI

INNGANGUR

1. Etýlkarbamát er efnasamband sem kemur fyrir á náttúrulegan hátt í gerjuðum matvælum og áfengum drykkjum, s.s. brauði, jógúrti, sojasósu, víni, bjór og einkum í steinaldinbrennivíni og ávaxtahratsbrennivíni úr steinaldinum, aðallega þeim sem gerð eru úr kirsuberjum, plómum, kirsuberjaplómum og apríkósum.
2. Etýlkarbamát getur orðið til úr ýmsum eðlislægum efnum í matvælum og drykkjarvörum, þ.m.t. blásýra, þvagefni, sítrúllín og önnur efnasambönd N-karbamýls. Sýanat er sennilega grundvallarforefnið í flestum tilvikum og það hvarfast við etanól og myndar etýlkarbamát.
3. Í eimi af steinaldinum (steinaldinbrennivíni og ávaxtahratsbrennivíni úr steinaldinum) getur etýlkarbamát myndast úr sýaníðmyndandi glýkósíðum sem eru náttúrulegir efnisþættir í steinunum. Þegar aldinið er maukað geta steinarnir brotnað og sýaníðmyndandi glýkósíð úr steinunum komist í snertingu við ensím í aldinmeskinu. Sýaníðmyndandi glýkósíð brotna þá niður í blásýru/sýaníð. Blásýra getur einnig losnað úr heilum steinum við lengri geymslu á gerjaða meskinu. Á meðan á eimingu stendur getur blásýra auðgast í öllum þáttum. Við áhrif frá ljósi oxast sýaníð í sýanat sem hvarfast við etanól og myndar etýlkarbamát. Þegar hvörfunin hefur farið í gang er ekki hægt að stöðva hana. Tilteknar umhverfisaðstæður, s.s. berskjöldun fyrir ljósi, hátt hitastig og ef koparjónir eru fyrir hendi, stuðla að myndun etýlkarbamats í eiminu.
4. Hægt er að ná fram mikilli minnkun á styrknum á etýlkarbamati með því að nota tvær mismunandi aðferðir: í fyrsta lagi með því að draga úr styrknum í helstu forefnunum; í öðru lagi með því að draga úr tilhneigingu þessara efna til að hvarfast og mynda sýanat. Þeir þættir sem hafa mest áhrif eru styrkur forefnanna (t.d. blásýru og sýaníða) og geymsluskilyrði, s.s. berskjöldun fyrir ljósi og hitastig.
5. Þó að hingað til hafi ekki verið sýnt fram á sterka samsvörun milli magns blásýru og etýlkarbamats er ljóst að við tiltekin skilyrði leiðir hár styrkur blásýru til meira etýlkarbamatmagns. Möguleg aukning á etýlkarbamatmyndun hefur verið tengd við magn sem er við eða yfir 1 mg/l blásýru í endanlegu eimi ⁽¹⁾ ⁽²⁾. Að fenginni reynslu má draga þá ályktun að í sambandi sem er ekki jafnmólar myndist allt að 0,4 mg af etýlkarbamati úr 1 mg af blásýru.
6. Í I. hluta eru settar fram upplýsingar um framleiðsluferlið. Í II. hluta eru sérstök tilmæli sem byggjast á góðum framleiðsluháttum.

I. LÝSING Á FRAMLEIÐSLUFERLINU

7. Framleiðsluferlið fyrir ávaxtabrennivín og ávaxtahratsbrennivín felur í sér maukun og gerjun á öllu aldininu og síðan eimingu. Ferlið fylgir yfirleitt eftirfarandi skrefum:
 - heilt, þroskað aldinið er pressað,
 - meskið er gerjað í tönkum úr ryðfríu stáli eða öðrum viðeigandi gerjunartönkum,
 - gerjaða meskið er flutt yfir í eimingartækið, oft koparpott,
 - gerjaða meskið er hitað með viðeigandi hitunaraðferð til að hæg uppgufun alkóhóls eigi sér stað,
 - alkóhólgufan er kæld í viðeigandi súlu (t.d. úr ryðfríu stáli) þar sem hún þéttist og er safnað saman,
 - þrír mismunandi þættir alkóhóls eru aðskildir: „haus“, „hjarta“ og „hali“.
8. Hausinn gufar fyrst upp við eiminguna. Yfirleitt er hægt að þekkja hann af leysis- eða lakklykt. Þessi þáttur er yfirleitt óhæfur til neyslu og skal henda honum.
9. Í miðjuhluta eimingarinnar („hjartanu“) er etanólið, mikilvægasta alkóhólið í öllum brenndum drykkjum, eimað. Þessi hluti eimingarinnar, með minnsta innihaldi rokgjarnra efna annarra en etanóls og hreinasta ilminum af aldininu, er alltaf geymdur.

⁽¹⁾ Christoph, N., Bauer-Christoph C., *Maßnahmen zur Reduzierung des Ethylcarbamatgehaltes bei der Herstellung von Steinobstbränden (I)*, *Kleinbrennerei* 1998; 11: 9-13.

⁽²⁾ Christoph, N., Bauer-Christoph C., *Maßnahmen zur Reduzierung des Ethylcarbamatgehaltes bei der Herstellung von Steinobstbränden (II)*, *Kleinbrennerei* 1999; 1: 5-13.

10. „Hali“ eimingarinnar inniheldur ediksýru og fýsil sem þekkjast oft af ógeðfældri lykt af ediki og grænmeti. Honum er einnig hent en það má endureima hann því alltaf er eitthvað af etanóli í halanum.

II. RÁÐLAGÐAR STARFSVENJUR SEM BYGGJAST Á GÓÐUM FRAMLEIÐSLUHÁTTUM

Hráefni og undirbúningur aldinmeskis

11. Hárefnin og undirbúningur aldinmeskisins skulu vera þess eðlis að komið sé í veg fyrir losun blásýru, forefni etýlkarbamats.
12. Steinaldinin skulu vera af miklum gæðum, ekki hafa orðið fyrir aflrænum skaða og ekki með örveruskemmdum þar sem sköðduð og skemmd aldin gætu innihaldið meira af lausu sýaníði.
13. Æskilegt er að búið sé að fjarlægja steina úr aldininu.
14. Ef ekki er búið að fjarlægja steina úr aldinunum skal mauka þau varlega til að forðast að mylja steinana. Fjarlægja skal steina úr meskinu ef hægt er.

Gerjun

15. Bæta skal völdum gerstofnum til framleiðslu alkóhóls við maukuðu aldinin samkvæmt leiðbeiningunum fyrir notendur.
16. Meðhöndla skal maukuð, gerjuð aldin samkvæmt ströngum hreinlætiskröfum og draga úr berskjöldun fyrir ljósi. Geyma skal gerjaða aldinmeskið sem inniheldur steina í eins stuttan tíma og hægt er fyrir eimingu þar eð blásýra getur einnig losnað úr heilum steinum við lengri geymslu á meskinu.

Eimingarbúnaður

17. Eimingarbúnaður og eimingarferlið skulu vera þess eðlis að tryggt sé að blásýra flytjist ekki yfir í eimið.
18. Eimingarbúnaðurinn skal innihalda sjálfvirkan hreinsunarbúnað og efnahvarfa úr kopar. Sjálfvirki hreinsunarbúnaðurinn heldur eimingartækinu hreinu en koparefnahvarfarnir binda blásýruna áður en hún flyst yfir í eimið.
19. Sjálfvirkur hreinsunarbúnaður er ekki nauðsynlegur ef um er að ræða eimingu sem er ekki samfelld. Eimingarbúnaðinn skal hreinsa með kerfisbundnum og rækilegum hreinsunaraðferðum.
20. Í tilteknum tilvikum þegar koparefnahvarfi eða annar sérstakur búnaður til að skilja blásýru frá er ekki notaður skal bæta koparefnum saman við gerjaða aldinmeskið fyrir eimingu. Tilgangur koparefnanna er að binda blásýru. Koparefni er selt í sérhæfðum verslunum og skal notað með mikilli varúð samkvæmt leiðbeiningum framleiðandans. Þessar efnablöndur innihalda kopar(I)jónir sem binda blásýru. Kopar(II)jónir hafa ekki áhrif og skal ekki nota þær.
21. Þótt koparjónir geti verið letjandi fyrir myndun etýlkarbamatsforefna í meskinu og eimingartækinu geta þær verið hvetjandi fyrir myndun etýlkarbamats í eiminu. Notkun eimsvala úr ryðfríu stáli við enda eimingartækisins, fremur en kopareimsvala, takmarkar því tilvist kopars í eiminu og dregur úr myndunarhraða etýlkarbamatsins.

Eimingarferli

22. Ekki skal dæla steinum, sem sest hafa á botninn í gerjaða meskinu, inn í eimingartækið.
23. Framkvæma skal eiminguna á þann hátt að hæg uppgufun alkóhóls eigi sér stað (t.d. með því að nota gufu í staðinn fyrir beinan loga sem hitagjafa).
24. Skilja skal fyrsta þátt eimisins, sem kallast „haus“, varlega frá.
25. Síðan skal safna miðjuþættinum, sem kallast „hjarta“, og geyma á dimmum stað. Þegar alkóhólinnihaldið í móttökukútnum nær 50% miðað við rúmmál skal skipta yfir í söfnun „hala“ svo að allt etýlkarbamat sem kann að hafa myndast skiljist frá í halapáttinn.

26. Safna skal halanum sem er skilinn frá, sem inniheldur hugsanlega etýlkarbamat, og ef hann er endureimaður skal endureima hann aðskilið. Þó er betra að fleygja halanum til að draga úr etýlkarbamatsstyrk.

Eftirlit með eiminu, endureimingu og geymslu

Blásýra:

27. Hafa skal reglulegt eftirlit með blásýruinnihaldi í eiminu. Mælinguna skal gera með viðeigandi prófunum, annað hvort með settum til flýtiprófunar á innihaldi blásýru eða að öðrum kosti á sérhæfðri rannsóknarstofu.
28. Ef styrkur blásýrunnar í eiminu fer yfir 1mg/l er mælt með endureimingu með efnahvörfum eða koparefnum (sbr. lið 18 og 20), eftir því sem við á.
29. Ef innihald blásýru í eimi er nálægt 1 mg/l væri einnig ákjósanlegt að endureima það eða, ef slíkt er ekki hægt, geyma það í ljósheldum flöskum eða kössum í eins stuttan tíma og unnt er og ekki við hátt hitastig, til að forðast myndun etýlkarbamats meðan á geymslu stendur.

Etýlkarbamat

30. Mælt er með prófun á eimi m.t.t. etýlkarbamats þar sem efnasambandið kann þegar að hafa myndast (t.d. eimi með óþekkta framleiðslusögu, með hærri gildi blásýru, sem geymt er við ljós eða við hátt hitastig). Gildi etýlkarbamats er einungis hægt að prófa á sérhæfðri rannsóknarstofu.
31. Ef styrkur etýlkarbamats í eimi fer yfir viðmiðunarmarkið 1 mg/l skal endureima eimið, eftir því sem við á.
-

REGLUGERÐ FRAMKVÆMDASTJÓRNARINNAR (ESB) 2017/1154

2018/EES/72/02

frá 7. júní 2017

um breytingu á reglugerð (ESB) 2017/1151 um viðbætur við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 715/2007 um gerðarviðurkenningu vélknúinna ökutækja með tilliti til losunar frá léttum farþega- og atvinnuökutækjum (Euro 5 og Euro 6) og um aðgang að upplýsingum um viðgerðir og viðhald ökutækja, um breytingu á tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2007/46/EB, reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 692/2008 og reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 1230/2012 og niðurfellingu á reglugerð (EB) nr. 692/2008 og tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2007/46/EB að því er varðar losun frá léttum farþega- og atvinnuökutækjum í raunverulegum akstri (Euro 6) (*)

FRAMKVÆMDASTJÓRN EVRÓPUSAMBANDSINS HEFUR,

með hliðsjón af sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins,

með hliðsjón af reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 715/2007 frá 20. júní 2007 um gerðarviðurkenningu vélknúinna ökutækja með tilliti til losunar frá léttum farþega- og atvinnuökutækjum (Euro 5 og Euro 6) og um aðgang að upplýsingum um viðgerðir og viðhald ökutækja ⁽¹⁾, einkum 3. mgr. 14. gr.,

með hliðsjón af tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2007/46/EB frá 5. september 2007 um ramma um viðurkenningu á vélknúnum ökutækjum og eftirvögnum þeirra og á kerfum, íhlutum og aðskildum tækieiningum sem ætlaðar eru í slík ökutæki (rammatilskipun) ⁽²⁾, einkum 2. mgr. 39. gr.,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Reglugerð (EB) nr. 715/2007 er eitt sérstakra stjórnvaldsfyrirmæla samkvæmt gerðarviðurkenningaraðferðinni sem mælt er fyrir um í tilskipun 2007/46/EB.
- 2) Í reglugerð (EB) nr. 715/2007 er þess krafist að ný létt farþega- og atvinnuökutæki uppfylli tiltekin viðmiðunarmörk fyrir losun og mælt fyrir um frekari kröfur um aðgang að upplýsingum. Þau sértæku, tæknilegu ákvæði sem nauðsynleg eru til að framkvæma ákvæði þeirrar reglugerðar er að finna í reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2017/1151 ⁽³⁾.
- 3) Framkvæmdastjórnin hefur, á grunni eigin rannsókna og aðfenginna upplýsinga, gert ítarlega greiningu á aðferðum, prófunum og kröfum sem varða gerðarviðurkenningar sem eru settar fram í reglugerð (EB) nr. 692/2008 og komist að því að losun frá Euro 5/6 ökutækjum í raunverulegum akstri úti á vegum var umtalsvert meiri en sú losun sem var mæld með hinni nýju lögbundnu, evrópsku aksturslotu (NEDC), einkum með tilliti til losunar á köfnunarefnisoxíðum (NOx) frá dísilknúnum ökutækjum.
- 4) Kröfurnar um losun vegna gerðarviðurkenninga fyrir vélknúin ökutæki hafa smám saman verið hertar umtalsvert með innleiðingu og síðar með endurskoðun á Evrópustöðlum. Þó að ökutæki hafi almennt skilað umtalsverðri losunarskerðingu fyrir allt svið mengunarefna, sem reglur gilda um, var svo ekki með losun köfnunarefnisoxíða frá léttum dísilknúnum farþega- og atvinnuökutækjum. Því er þörf fyrir aðgerðir til að leiðrétta þetta ástand.
- 5) Temprunarbúnaður, sem dregur úr mengunarvörnum, er bannaður samkvæmt reglugerð (EB) nr. 715/2007. Afhjúpunin í tengslum við notkun á temprunarbúnaði í dísilknúnum ökutækjum og landsbundnar rannsóknir í kjölfarið hafa undirstrikað

(*) Þessi ESB-gerð birtist í Stjtið. ESB L 175, 7.7.2017, bls. 708. Hennar var getið í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 8/2018 frá 9. febrúar 2018 um breytingu á II. viðauka (Tæknilegar reglugerðir, staðlar, prófanir og vottun) við EES-samninginn (bíður birtingar).

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 171, 29.6.2007, bls. 1.

⁽²⁾ Stjtið. ESB L 263, 9.10.2007, bls. 1.

⁽³⁾ Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2017/1151 frá 1. júní 2017 um viðbætur við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 715/2007 um gerðarviðurkenningu vélknúinna ökutækja með tilliti til losunar frá léttum farþega- og atvinnuökutækjum (Euro 5 og Euro 6) og um aðgang að upplýsingum um viðgerðir og viðhald ökutækja, um breytingu á tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2007/46/EB, reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 692/2008 og reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 1230/2012 og um niðurfellingu á reglugerð (EB) nr. 692/2008 (Stjtið. ESB L 175, 7.7.2017, bls. 1).

þörfina fyrir að styrkja framfylgd reglna um temprunarbúnað. Því er rétt að krefjast betra eftirlits með þeim mengunarvarnaraðferðum sem beitt er fyrir ökutæki við gerðarviðurkenningu með því að byggja á meginreglunum sem þegar er beitt fyrir þung ökutæki í samræmi við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 595/2009 ⁽¹⁾ og framkvæmdar-ráðstafanir hennar.

- 6) Mikilvægt er að takast á við vandamálið sem losun köfnunarefnisoxíða frá dísilknúnum ökutækjum skapar í því skyni að draga úr núverandi háum gildum köfnunarefnistvíoxíðs í andrúmslofti, en þau eru mikið áhyggjuefni í tengslum við heilbrigði manna.
- 7) Í janúar 2011 setti framkvæmdastjórnin á fót vinnuhóp með þátttöku allra hlutaðeigandi hagsmunaaðila, til að þróa prófunaraðferð fyrir losun í raunverulegum akstri (RDE-prófunaraðferð) sem endurspeglar betur losun eins og hún mælist úti á vegum. Sameiginleg rannsóknarmiðstöð framkvæmdastjórnarinnar birti tvær rannsóknir árin 2011 og 2013 um hagkvæmni prófana í vegaakstri og mat á öðrum tæknilegum valkostum. Að loknum ítarlegum tæknilegum viðræðum hefur sá kostur sem er lagður til í reglugerð (EB) nr. 715/2007, þ.e. að nota færanleg mælikerfi fyrir losun (PEMS) ásamt losun innan marka, verið þróaður og komið til framkvæmda sem lögbundin viðbótarprófunaraðferð.
- 8) Fyrstu tveir hlutar RDE-prófunaraðferðarinnar voru innleiddir með reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2016/427 ⁽²⁾ og (ESB) 2016/646 ⁽³⁾. Nú er nauðsynlegt að bæta við þær ákvæðum sem gera kleift að taka tillit til kaldræsingar, innleiða nauðsynlega aðferðarlýsingu og mörk fyrir mælingu fjölda losaðra agna, taka tilhlýðilegt tillit til endurnýjunar og tryggja að fyrir hendi séu ákvæði um tvinnrafökutæki, létt atvinnuökutæki og smærri framleiðendur.
- 9) Kaldræsing stuðlar verulega að losun frá léttum farþega- og atvinnuökutækjum, einkum á þéttbýlissvæðum þar sem flestar kaldræsingar fara fram. Kaldræsing á verulegan þátt í loftmengun í borgum, einkum að vetrarlagi, og því ætti að setja tilhlýðilegar reglur um kaldræsing. Til að hægt sé að framkvæma yfirgripsmikið og skilvirkt mat á losun í raunverulegum akstri er því nauðsynlegt að hafa kaldræsinguna með í mati á losun köfnunarefnisoxíða og fjölda losaðra agna fyrir ferðina í heild og fyrir þéttbýlisaksturshlutann með notkun fyrirbyggjandi matsaðferða.
- 10) Til að draga úr breytileika prófunarskilyrða, sem gætu skyggt á þátt kaldræsingar, ætti enn fremur að mæla fyrir um sérákvæði um formeðhöndlun ökutækis og um akstur á kaldræsitímabilinu.
- 11) Þar eð nýleg gögn benda til þess að í ESB ríkir ennþá það vandamál að losun ökutækja við heitræsinguna er hærri en búist var við, er nauðsynlegt að framkvæma tiltekinn fjölda prófana með heitræsingunni.
- 12) Í reglugerð (EB) nr. 715/2007 voru sett tímabundin Euro 6 losunarmörk fyrir fjölda losaðra agna frá bensínknúnum ökutækjum með beinni innsprautun í því skyni að veita viðeigandi frest til að samþætta skilvirka tækni til að takmarka fjölda losaðra agna, um leið og mælt var fyrir um að innan þriggja ára frá lögboðnum dagsetningum fyrir Euro 6 ætti einnig að vera búð að setja reglur um fjölda losaðra agna við raunveruleg akstursskilyrði.
- 13) Í þessum tilgangi kom framkvæmdastjórnin á fót starfshópi árið 2013, sem var stýrt af Sameiginlegu rannsóknarmiðstöðinni, til að rannsaka PEMS-búnað, sem hefur nýlega verið þróaður, til að mæla agnamassa og -fjölda og til að þróa mæliaðferð fyrir fjölda losaðra agna í raunverulegum akstri, sem fella ætti inn í þessa gerð.
- 14) Búnaðurinn til að mæla fjölda losaðra agna var talinn áreiðanlegur og sýna góða frammistöðu við margs konar aðstæður. Þess er vænst að búnaðurinn verði betri með tímanum. Framkvæmdastjórnin rannsakar enn fremur losunarmynstur örsmárra agna sem eru undir núgildandi 23 nm viðmiðunarmörkum í því skyni að tryggja að mæliaðferðirnar taki með fullnægjandi hætti mið af raunverulegum fjölda losaðra agna.

⁽¹⁾ Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 595/2009 frá 18. júní 2009 um gerðarviðurkenningu vélknúinna ökutækja og hreyfla með tilliti til losunar frá þungum ökutækjum (Euro VI) og um aðgang að upplýsingum um viðgerðir og viðhald ökutækja og um breytingu á reglugerð (EB) nr. 715/2007 og tilskipun 2007/46/EB og um niðurfellingu á tilskipunum 80/1269/EEB, 2005/55/EB og 2005/78/EB (Stjtið. ESB L 188, 18.7.2009, bls. 1).

⁽²⁾ Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2016/427 frá 10. mars 2016 um breytingu á reglugerð (EB) nr. 692/2008 að því er varðar losun frá léttum farþega- og atvinnuökutækjum (Euro 6) (Stjtið. ESB L 82 31.3.2016, bls. 1).

⁽³⁾ Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2016/646 frá 20. apríl 2016 um breytingu á reglugerð (EB) nr. 692/2008 að því er varðar losun frá léttum farþega- og atvinnuökutækjum (Euro 6) (Stjtið. ESB L 109 26.4.2016, bls. 1).

- 15) Mæla ætti fyrir um ákvæði sem gera það einnig kleift að meta tvinnrafökutæki. Fyrir tengitvinnrafökutæki ætti að aðlagða aðferðafræðina til að tryggja hagkvæmni og traustleika RDE-ákvæða og til að búa til ítarlegri matsaðferð sem getur gefið nákvæma mynd af losun frá tengitvinnrafökutækjum í raunverulegum akstri og mætti þannig einnig fella inn í staðbundin eða landsbundin hvatakerfi sem eru til þess ætluð að stuðla að notkun slíkra ökutækja.
- 16) Endurnýjun ætti að vera hluti af mati á losun ökutækis samkvæmt RDE-aðferðinni. Til að tryggja að RDE-aðferðin sé í samræmi við prófunaraðferðina fyrir létt ökutæki sem samræmd er á heimsvísu (WLTP-prófunaraðferðina) þykir rétt að innleiða aðferðafræði sem kveður á um notkun K_i -stuðla fyrir umframlosun við endurnýjun og tengda matsáætlun.
- 17) Nauðsynlegt kann að reynast að uppfæra K_i -stuðlana til að endurspegla breytingar á forskrift ökutækisins og tækniframförum. Endurskoðun kann að reynast nauðsynleg til að tryggja að K_i -stuðlar endurspegli tíðni og umfang endurnýjunar í raunverulegum akstri.
- 18) Til að tryggja að einnig sé hægt að prófa létt atvinnuökutæki með hraðatakörkun samkvæmt RDE-aðferðinni ætti að bæta við sérstökum ákvæðum um hraðatakörkun fyrir þessi ökutæki.
- 19) Gefa ætti sjálfstæðum, smærri framleiðendum, með minni ársframleiðslu en 10 000 einingar, aukinn tíma til að halda sig við losun innan marka (NTE), til að gera þeim kleift að aðlagða sig að RDE-aðferðinni. Rétt þykir að þó að krefjast þess að þeir vakti losun köfnunarefnisoxíða á tímabilinu.
- 20) Framleiðendur með afar litla framleiðslu ættu að vera undanþegnir frá ákvæðum RDE-aðferðarinnar. Með innan við 1000 ökutæki seld árlega í Sambandinu leggja þeir að mjög litlu leyti til heildarlosunar frá léttum farþega- og atvinnuökutækjum.
- 21) Í 6. mgr. 15. gr. reglugerðar (ESB) 2017/1151 er þess krafist að rannsókn sé gerð á lagaákvæðum tilskipunar 2007/46/EB í kjölfar innleiðingar á WLTP-prófunum til að tryggja sanngjarna meðferð að því er varðar ökutæki sem hafa þegar hlotið viðurkenningu samkvæmt kröfum NEDC-prófunarinnar.
- 22) Rannsóknin leiðir í ljós að kröfur reglugerðar (ESB) 2017/1151 ættu að gilda um nýskráð ökutæki, þ.m.t. þær ökutækja-gerðir sem hafa áður verið samþykktar á grundvelli NEDC-prófunarinnar sem mælt er fyrir um í reglugerð (EB) nr. 692/2008. Öll ný ökutæki, óháð því hvort gerðirnar hafa áður hlotið viðurkenningu á grundvelli NEDC-prófana eða eru viðurkennd í fyrsta skipti á grundvelli WLTP-prófana, verða, í samræmi við 15. gr. reglugerðar (ESB) 2017/1151, að uppfylla kröfur III. viðauka A þeirrar reglugerðar frá og með 1. september 2019. Fyrir ökutæki í flokki N1, II. og III. undirflokki, og ökutæki í flokki N2 er viðeigandi dagsetning 1. september 2020.
- 23) Til að tryggja að gerðarviðurkenningaryfirvöld séu upplýst að fullu um beitingu þessarar reglu, ætti að geta beitingu reglunnar í 5. lið II. þáttar, „Athugasemdir“, í EB-gerðarviðurkenningarvottorðinu, eins og sett er fram í 4. viðbæti I. viðauka við reglugerð (ESB) 2017/1151.
- 24) Ákvæðin varðandi skyldu framleiðenda að tilgreina aukalosunaraðferðir tengjast með skýrum hætti banninu við notkun á temprunarbúnaði. Í löggjöfinni ætti því að koma skýrt fram að viðurkenningaryfirvaldið verði að taki ákvörðun við gerðarviðurkenningu á grundvelli áhættumatsins og áhrifa aukalosunaraðferðanna á heilbrigði manna og umhverfið og innihaldið í ítarlegu upplýsingamöppunni ætti að gera yfirvaldinu kleift að taka þá ákvörðun.
- 25) Til að tryggja gagnsæi, til að gera kleift að gera samanburð við gildi sem mæld voru við óháðar prófanir og til að gera svæðisbundnum eða landsbundnum yfirvöldum kleift að þróa hvatakerfi, ætti að skylda framleiðendur til að tilgreina í samræmisvottorðinu fyrir hvert ökutæki hámarksgildi losunar köfnunarefnisoxíða og hámarksfjölda losaðra agna í RDE-prófunum.

- 26) Framkvæmdastjórnin ætti að hafa ákvæði RDE-prófunaraðferðarinnar í stöðugri endurskoðun og breyta þessum ákvæðum til að laga þau að nýrri ökutækja- og eða mælitækni og til að tryggja skilvirkni þeirra. Eins ætti framkvæmdastjórnin að endurskoða árlega viðeigandi mörk fyrir endanlega samræmisstuðla fyrir mengandi lofttegundir og agnafjölda í ljósi tækniframfara. Einkum ætti hún að endurskoða hinar tvær staðgönguaðferðir til að meta PEMS-losunargögn sem settar eru fram í 5. og 6 viðbæti við III. viðauka A við reglugerð (ESB) 2017/1151 með það fyrir augum að þróa eina aðferð.
- 27) Því er nauðsynlegt að breyta reglugerð (ESB) 2017/1151 og tilskipun 2007/46/EB til samræmis við það.
- 28) Ráðstafanirnar, sem kveðið er á um í þessari reglugerð, eru í samræmi við álit tækninefndarinnar um vélknúin ökutæki.

SAMÞYKKT REGLUGERÐ ÞESSA:

1. gr.

Reglugerð (ESB) 2017/1151 er breytt sem hér segir:

1) Ákvæðum 2. gr. er breytt sem hér segir:

a) í stað 32. liðar komi eftirfarandi:

„32) „smærri framleiðandi“: framleiðandi með minni ársframleiðslu á heimsmarkaði en 10 000 einingar á árinu á undan því ári sem gerðarviðurkenning er veitt fyrir og:

a) er ekki hluti af hópi tengdra framleiðenda, eða

b) er hluti af hópi tengdra framleiðenda með minni ársframleiðslu á heimsmarkaði en 10 000 einingar á árinu á undan því ári sem gerðarviðurkenning er veitt fyrir, eða

c) er hluti af hópi tengdra framleiðenda en starfrækir eigin framleiðslustöðvar og hönnunarmiðstöð,“

b) eftirfarandi liðir 32a, 32b og 32c bætast við:

„32a) „eigin framleiðslustöð“: framleiðslu- eða samsetningarverksmiðja sem notuð er af framleiðandanum í þeim tilgangi að framleiða eða setja saman ný ökutæki fyrir þann framleiðanda, þ.m.t., þar sem við á, ökutæki sem ætluð eru til útflutnings,

32b) „eigin hönnunarmiðstöð“: aðstaða þar sem fullbúið ökutæki er hannað og þróað og er undir stjórn og til notkunar fyrir framleiðandann,

32c) „framleiðendur með afar litla framleiðslu“: smærri framleiðandi, eins og hann er skilgreindur í 32. lið, með innan við 1000 skráningar í Bandalaginu á árinu á undan því ári sem gerðarviðurkenning er veitt fyrir,“

2) eftirfarandi undirgrein bætist við 11. mgr. 3. gr.:

„Kröfurnar í III. viðauka A skulu ekki gilda um gerðarviðurkenningu með tilliti til losunar samkvæmt reglugerð (EB) nr. 715/2007 sem veitt er til framleiðenda með afar litla framleiðslu.“

3) ákvæðum 5. gr. er breytt sem hér segir:

a) í stað 11. mgr. komi eftirfarandi:

„11. Í því skyni að gera gerðarviðurkenningaryfirvöldum kleift að meta hvort aukalosunaraðferðir séu notaðar á réttan hátt, með hliðsjón af banni við temprunarbúnaði sem mælt er fyrir um í 2. mgr. 5. gr. reglugerðar (EB) nr. 715/2007, skal framleiðandi skal einnig leggja fram ítarlega upplýsingamöppu, eins og lýst er í 3. viðbæti a við I. viðauka við þessa reglugerð.

Ítarlega upplýsingamappan, sem um getur í 11. mgr., skal vera algert trúnaðarmál. Viðurkenningaryfirvaldið skal merkja og dagsetja möppuna og varðveita hana í a.m.k. tíu ár eftir að leyfið er veitt. Ítarlega upplýsingamappan skal send framkvæmdastjórninni óski hún eftir því.“

b) ákvæði 12. mgr. falli brott,

4) ákvæðum 15. gr. er breytt sem hér segir:

a) ákvæðum 4. mgr. er breytt sem hér segir:

i) í stað a-liðar komi eftirfarandi:

„a) kröfurnar í lið 2.1 í III. viðauka A, að undanskildum kröfunum um agnaffjölda (PN), gilda ekki,“

ii) eftirfarandi undirgrein bætist við:

„Ef ökutæki var gerðarviðurkennt í samræmi við kröfur reglugerðar (EB) nr. 715/2007 og framkvæmdarreglur hennar fyrir 1. september 2017 að því er varðar ökutæki í flokki M og flokki N1, I. undirflokki, eða fyrir 1. september 2018 að því er varðar ökutæki í flokki N1, II. og III. undirflokki, og ökutæki í flokki N2, skal það ekki teljast tilheyra nýrri gerð að því er varðar fyrstu undirgrein. Það sama gildir einnig ef nýjar gerðir eru búnar til úr upprunalegri gerð eingöngu vegna beitingar á nýrri skilgreiningu á gerð í 1. mgr. 2. gr. þessarar reglugerðar. Í slíkum tilvikum skal beitingu þessarar undirgreinar getið í 5. lið II. þáttar, „Athugasemdir“, í EB-gerðarviðurkenningarvottorðinu, eins og sett er fram í 4. viðbæti I. viðauka við reglugerð (ESB) 2017/1151, þ.m.t. tilvísun í fyrri gerðarviðurkenningu.“

b) eftirfarandi 7. mgr. bætist við:

„7. Kröfurnar í lið 2.1 í III. viðauka A gilda ekki um gerðarviðurkenningar í tengslum við losun samkvæmt reglugerð (EB) nr. 715/2007, sem eru veittar smærri framleiðendum, eins og þeir eru skilgreindir í 32. skilgreiningarlið 2. gr., fyrr en fimm ár og fjórir mánuðir eru liðnir frá dagsetningunum sem eru tilgreindar í 4. og 5. mgr. 10. gr. reglugerðar (EB) nr. 715/2007. Á tímabilinu milli þriggja ára og fimm ára og fjögurra mánaða í kjölfar dagsetninganna sem eru tilgreindar í 4. mgr. 10. gr. og milli fjögurra ára og fimm ára og fjögurra mánaða í kjölfar dagsetninganna sem eru tilgreindar í 5. mgr. 10. gr. reglugerðar (EB) nr. 715/2007, skulu smærri framleiðendur þó vakta og gefa skýrslu um RDE-gildi ökutækja sinna.“

5) eftirfarandi 18. gr. a bætist við:

„18. gr. a

Tvinnökutæki og tengitvinnrafökutæki

Framkvæmdastjórnin er að undirbúa endurskoðaða aðferðafræði sem felur í sér trausta og ítarlega matsaðferð fyrir tvinnökutæki og tengitvinnrafökutæki, til að tryggja að hægt sé að bera RDE-gildi þeirra beint saman við gildi venjulegra ökutækja með það að markmiði að leggja þessa aðferð fram í næstu breytingu á reglugerðinni.“

- 6) Ákvæðum I. viðauka er breytt eins og fram kemur í I. viðauka við þessa reglugerð,
- 7) Ákvæðum III. viðauka A er breytt eins og fram kemur í II. viðauka við þessa reglugerð.

2. gr.

Ákvæðum IX. viðauka við tilskipun 2007/46/EB er breytt í samræmi við III. viðauka við þessa reglugerð.

3. gr.

Reglugerð þessi öðlast gildi á tuttugasta degi eftir að hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.

Reglugerð þessi er bindandi í heild sinni og gildir í öllum aðildarríkjunum án frekari lögfestingar.

Gjört í Brussel 7. júní 2017.

Fyrir hönd framkvæmdastjórnarinnar,

Jean-Claude JUNCKER

forseti.

I. VIÐAUKI

Í I. viðauka við reglugerð (ESB) 2017/1151 bætist við eftirfarandi 3. viðbætur a:

„3. viðbætur a

Ítarleg upplýsingamappa

Ítarlega upplýsingamappan skal innihalda eftirfarandi upplýsingar um allar aukalosunaraðferðir:

- a) yfirlýsingu framleiðanda þess efnis að ökutækið noti engan temprunarbúnað sem fellur ekki undir eina af undantekningunum í 2. mgr. 5. gr. reglugerðar (EB) nr. 715/2007,
- b) lýsingu á hreyfli og mengunarvarnaraðferðum og -búnaði sem er notaður, hvort sem það er hugbúnaður eða vélbúnaður, og öll þau skilyrði þar sem aðferðir og búnaður virka ekki eins og þau gera við gerðarviðurkenningarprófanir,
- c) yfirlýsingu um þær útgáfur hugbúnaðar sem notaðar eru til að fylgjast með þessum aukalosunar- og grunnlosunaraðferðum, þ.m.t. viðeigandi prófsummur fyrir þessar útgáfur hugbúnaðar og leiðbeiningar til yfirvaldsins um aflestur prófsumma og skal þessi yfirlýsing uppfærð í hvert skipti sem ný útgáfa hugbúnaðar er gefin út, sem hefur áhrif á aukalosunar- eða grunnlosunaraðferðina, og hún send gerðarviðurkenningaryfirvaldinu sem hefur ítarlegu upplýsingamöppuna í fórum sínum,
- d) ítarlegur, tæknilegur rökstuðningur fyrir hverja aukalosunaraðferð, þ.m.t. skýringar á því hvers vegna undantekningarákvæði um bann við notkun temprunarbúnaðar í 2. mgr. 5. gr. reglugerðar (EB) nr. 715/2007 eru í gildi, ef við á, þ.m.t. vélbúnaðar-einingar sem verður að vernda með aukalosunaraðferðinni, ef við á, og/eða sannanir um skjótar og óbætanlegar skemmdir á hreyfli sem ekki er unnt að koma í veg fyrir með reglulegu viðhaldi og myndu verða ef aukalosunaraðferðir væru ekki fyrir hendi, ásamt áhættumati til að meta áhættu með og án aukalosunaraðferðarinnar, sem og rökstudda skýringu á því hvers vegna þörf er á að nota aukalosunaraðferðir við gangsetningu hreyfilsins,
- e) lýsingu á eldsneytisstýringaraðferðum, tímastillingaraðferðum og skiptipunktum við allan hugsanlegan vinnumáta,
- f) lýsingu á stigskiptu fyrirkomulagi milli mismunandi aukalosunaraðferða (t.d. þegar hægt er að beita fleiri en einni aukalosunaraðferð samtímis: vísbendingu um hvaða aukalosunaraðferð hefur forgang, hvernig samspili þeirra er háttað, þ.m.t. gagnaflæðirit og ákvörðunarferli og hvernig þessi stigskipting tryggir að losun frá öllum aukalosunaraðferðum verði eins lítil og kostur er),
- g) skrá yfir mælipætti, sem eru mældir og/eða reiknaðir út með aukalosunaraðferð, ásamt tilgangi hvers mælipáttar, sem er mældur og/eða reiknaður út, og hvernig hver þessara mælipátta tengist skemmdum á hreyfli, þ.m.t. reiknaðferðin og hve vel þessir reiknuðu mælipættir samsvara raunverulegu ástandi mælipáttarins sem er verið að stýra og öll vikmörk eða öryggisþættir, sem af hljótask, sem tekið er mið af við greininguna,
- h) skrá yfir mælipætti fyrir hreyfilstjórn og mengunarvarnir sem eru mótaðir sem fall af mældum eða reiknuðum mælipáttum og mótunarbíl fyrir hvern mælipátt fyrir hreyfilstjórn og mengunarvarnir, ásamt sambandi milli mælipátta fyrir hreyfilstjórn og mengunarvarnir og mældra eða reiknaðra mælipátta,
- i) mat á því hvernig aukalosunaraðferð mun draga úr losun í raunverulegum akstri svo hún verði eins lítil og kostur er, þ.m.t. ítarleg greining á væntanlegri aukningu á heildarmagni losunar frá mengunarefnum, sem reglur gilda um, og koltvísýringi með því að nota aukalosunaraðferð í samanburði við grunnlosunaraðferð.“

II. VIÐAUKI

Ákvæðum III. viðauka A við reglugerð (ESB) 2017/1151 er breytt sem hér segir:

1) í stað liðar 1.2.12 komi eftirfarandi:

„1.2.12. „Losun með útblæstri“: losun loftkenndra, fastra og fljótandi efnasambanda í gegnum útblástursrör.“,

2) í stað liðar 1.2.18 komi eftirfarandi:

„1.2.18. „Fjöldi losaðra agna“ (PN): heildarfjöldi fastra agna sem eru losaðar með útblæstri ökutækis, sem er magngreint samkvæmt þeim þynningar-, sýnatöku- og mæliaðferðum sem eru til greindar í XXI. viðauka.“,

3) í stað liðar 1.2.25 komi eftirfarandi:

„1.2.25. „Mælisviðskvörðun“: stilling mælitækis þannig að það veiti rétta svörun við kvörðunarstaðli sem er á milli 75 og 100% af hámarksgildinu á sviði mælitækisins eða á væntu notkunarsviði.“,

4) eftirfarandi liðir 1.2.40 og 1.2.41 bætast við:

„1.2.40. „Tvinnrafökutæki, sem er ætlað fyrir ytri hleðslu“ (OVC-HEV): tvinnrafökutæki sem hægt er að hlaða með ytri raforkugjafa.

1.2.41. „Tvinnrafökutæki, sem er ekki ætlað fyrir ytri hleðslu“ (NOVC-HEV): ökutæki sem hefur a.m.k. tvo mismunandi orkubreyta og tvö mismunandi orkugeymslakerfi notuð til að knýja ökutækið og sem er ekki hægt að hlaða með ytri raforkugjafa.“,

5) í stað orðanna „á eftir að ákvarða“ í töflunni í lið 2.1.1 komi „1 + vikmörk agnafjölda með vikmörk agnafjölda = 0,5“,

6) í stað orðanna „á eftir að ákvarða“ í töflunni í lið 2.1.2 komi „1 + vikmörk agnafjölda með vikmörk agnafjölda = 0,5“,

7) eftirfarandi málsgrein bætist við neðan við töfluna við liði 2.1.1 og 2.1.2:

„„vikmörk agnafjölda“: mælipáttur þar sem tekið er tillit til viðbótarmælióvissu sem fylgir búnaði færanlegs mælikerfis fyrir fjölda losaðra agna (PEMS-PN-búnaði), er endurskoðuð árlega, og sem breyta skal í samræmi við bætt gæði PEMS-PN-aðferðarinnar eða við tækni framfarir.“,

8) síðasti málslíður liðar 2.3 er breytt sem hér segir:

„Ef viðkomandi PEMS-prófunar er ekki krafist í þessari reglugerð getur framleiðandinn tekið fyrir það sanngjarnt gjald, sbr. ákvæði 1. mgr. 7. gr. reglugerðar (EB) nr. 715/2007.“,

9) í stað liðar 3.1 komi eftirfarandi:

„3.1. Eftirfarandi kröfur gilda um PEMS-prófanir sem um getur í 11. mgr. 3. gr.“,

10) í stað liðar 3.1.0 komi eftirfarandi:

„3.1.0. Uppfylla skal kröfurnar í lið 2.1 fyrir þéttbýlishlutann og alla PEMS-ferðina. Uppfylla skal skilyrðin í minnst öðrum af liðunum tveimur 3.1.0.1 eða 3.1.0.2 hér á eftir, að vali framleiðanda. Tvinnrafökutæki, sem eru ætluð fyrir ytri hleðslu, skulu uppfylla skilyrðin í lið 3.1.0.3.“,

11) eftirfarandi liður 3.1.0.3 bætist við:

„3.1.0.3 $M_l \leq NTE_{\text{pollutant}}$ og $M_u \leq NTE_{\text{pollutant}}$ með skilgreiningunum í lið 2.1 í þessum viðauka og í 4. lið í 7. viðbæti c.“,

12) í stað liða 3.1.3.2 og 3.1.3.2.1 komi eftirfarandi:

„3.1.3.2 Framleiðandi skal tryggja að upplýsingarnar, sem tilgreindar eru í lið 3.1.3.2.1, séu birtar á vefsetri sem er aðgengilegt almenningi gjaldfrjáls, án þess að notandinn þurfi að segja á sér deili eða að skrá sig. Framleiðandinn skal upplýsa framkvæmdastjórnina og gerðarviðurkenningaryfirvöld um veffang vefsetursins.

3.1.3.2.1 Á vefsetrinu skal vera hægt að framkvæma leit með algildisstaf í undirliggjandi gagnagrunni á grundvelli eins eða fleira af eftirfarandi:

gerð, tegund, afbrigði, útfærslu, verslunarheiti, eða verksmiðjunúmeri ökutækis, eins og skilgreint er í samræmisvottorði, skv. IX viðauka við tilskipun 2007/46/EB.

Upplýsingarnar, sem lýst er hér á eftir, skulu gerðar aðgengilegar fyrir öll ökutæki í einni leit:

- niðurstöður PEMS-prófana, eins og mælt er fyrir um í lið 6.3 í 5. viðbæti, í lið 3.9 í 6. viðbæti og í 4. lið í 7. viðbæti c, fyrir allar losunargerðir ökutækja í skránni sem er lýst í lið 5.4 í 7. viðbæti. Að því er varðar tvinnrafökutæki, sem eru ekki ætluð fyrir ytri hleðslu, skal birta niðurstöður PEMS-prófana, eins og þær eru settar fram í lið 6.3 í 5. viðbæti og, ef við á, í lið 3.9 í 6. viðbæti. Að því er varðar tvinnrafökutæki, sem eru ætluð fyrir ytri hleðslu, skal birta niðurstöður PEMS-prófana, eins og þær eru settar fram í 4. lið í 7. viðbæti c,
- uppgefin hámarksgildi fyrir losun í raunverulegum akstri, eins og þau eru skráð í lið 48.2 í samræmisvottorðinu, eins og lýst er í IX. viðauka við tilskipun 2007/46/EB.“,

13) liður 3.1.3.2.2 falli brott,

14) í stað liðar 4.2 og 4.3 komi eftirfarandi:

„4.2 Framleiðandi skal sýna viðurkenningaryfirvaldinu fram á að hið valda ökutæki, akstursmynstur þess, skilyrði og farmþungi séu dæmigerð fyrir PEMS-prófunarhópinn. Nota skal kröfur um farmþunga og hæð yfir sjávarmáli, eins og er tilgreint í liðum 5.1 og 5.2, fyrir fram til að ákvarða hvort skilyrðin séu viðunandi fyrir RDE-prófun.

4.3. Viðurkenningaryfirvaldið skal gera tillögu um prufuferð í þéttbýlis-, dreifbýlis- og hraðbrautarumhverfi sem uppfylla kröfurnar í 6. lið. Við val á samsetningu ferðar skulu hlutarnir með akstri í þéttbýli, dreifbýli og á hraðbrautum valdir á grundvelli staðfræðilegs korts. Þann hluta ferðarinnar sem fer fram í þéttbýli ætti að aka á vegum í þéttbýli þar sem hámarkshraðinn er 60 km/klst eða lægri. Ef þörf er á að þéttbýlisaksturshluti ferðarinnar sé í takmarkaðan tíma ekinn á vegum þar sem hámarkshraðinn er hærri en 60 km/klst, skal ökutæki ekið á hraða sem nemur allt að 60 km/klst.“,

15) eftirfarandi liður 4.5 bætist við:

„4.5. Í því skyni að meta einnig losun frá ökutækjum í ferðum með heitræsingum skal prófa tiltekinn fjölda ökutækja úr hverjum PEMS-prófunarhópi, eins og tilgreint er í lið 4.2.7 í 7. viðbæti, án meðhöndlunar ökutækisins, eins og lýst er í lið 5.3, en þó með heitri vél.“,

16) í stað liðar 5.2.1 komi eftirfarandi:

„5.2.1. Gera skal prófunina við þau umhverfis-skilyrði sem mælt er fyrir um í þessum lið. Umhverfis-skilyrðin verða „rýmkuð“ þegar minnst eitt af skilyrðunum um hitastig og hæð yfir sjávarmáli er rýmkað. Leiðréttingarstuðullinn fyrir rýmkuð skilyrði fyrir hitastig og hæð yfir sjávarmáli skal aðeins notaður einu sinni. Ef hluti prófunarinnar eða öll prófunin er framkvæmd utan venjulegra eða rýmkaðra skilyrða, er prófunin ógild.“,

17) í stað liðar 5.2.4 komi eftirfarandi:

„5.2.4 Hófleg skilyrði um hitastig: Hitastig á bilinu frá og með 273,15 K (0 °C) upp í 303,15 K (30 °C).“

18) í stað liðar 5.2.5 komi eftirfarandi:

„5.2.5 Rýmkuð skilyrði um hitastig: Á bilinu frá og með 266,15 K (−7 °C) upp að en ekki að meðtöldum 273,15 K (0 °C) eða hærri en 303,15 K (30 °C) upp í 308,15 K (35 °C).“,

19) í stað liðar 5.2.6 komi eftirfarandi:

„5.2.6 Sem undanþága frá ákvæðum liða 5.2.4 og 5.2.5 skal lægra hitastigið fyrir hófleg skilyrði vera 276,15 K (3 °C) eða hærra og lægra hitastigið fyrir rýmkaðar aðstæður skal vera 271,15 K (–2 °C) eða hærra frá upphafi beitingar bindandi marka fyrir losun innan marka eins og er skilgreint í lið 2.1 og þar til fimm ár og fjórir mánuðir eru liðnir frá þeim dagsetningum sem eru gefnar í 4. og 5. málsgrein 10. gr. reglugerðar (EB) nr. 715/2007.“,

20) í stað liðar 5.3 komi eftirfarandi:

„5.3 Formeðhöndlun ökutækis fyrir prófun með kaldræsingu

Áður en RDE-prófun er framkvæmd, skal ökutækið formeðhöndlað á eftirfarandi hátt:

Eftir að ökutækinu hefur verið ekið í a.m.k. 30 mínútur skal því lagt með dyr og vélarhlíf lokaða og látið standa með hreyfil stöðvaðan í 6–56 klst. við hófleg eða rýmkuð skilyrði að því er varðar hæð yfir sjávarmáli og hitastig, í samræmi við liði 5.2.2 til 5.2.6. Forðast skal öfgafull veðurskilyrði (þetta snjókomu, storm, haglél) og mikið ryk. Áður en prófunin hefst skal skoða ökutækið og búnaðinn með tilliti til skemmda og hvort kveikt sé á viðvörunar-merkjum sem benda til bilunar.“,

21) í stað liðar 5.4.2 komi eftirfarandi:

„5.4.2 Ef niðurstöðurnar úr ferðinni teljast marktækar að loknum sannprófunum samkvæmt lið 5.4.1 skal beita aðferðunum sem mælt er fyrir um í 5. og 6. viðbæti og 7. viðbæti a og 7. viðbæti b við þennan viðauka til að sannprófa að prófunarskilyrðin hafi verið eðlileg. Að því er varðar tvinnrafökutæki, sem eru ætluð fyrir ytri hleðslu, skal sannprófa hvort ferðin teljist gild og hvort prófunarskilyrðin hafi verið eðlileg í samræmi við 7. viðbæti c, en 5. og 6. viðbætir gilda hins vegar ekki.“,

22) í stað liðar 5.5.2 og liða 5.5.2.1–5.5.2.4 komi eftirfarandi:

„5.5.2 Ökutæki búin kerfum sem endurnýja sig reglubundið

5.5.2.1 Skilja ber hugtakið „kerfi sem endurnýja sig reglubundið“ samkvæmt skilgreiningunni í lið 3.8.1 í XXI. viðauka.

5.5.2.2 Allar niðurstöður verða leiðréttar með K_i -stuðlunum eða K_i -fráviksgildunum, sem eru ákvörðuð með aðferðunum í 6. undirviðauka XXI. viðauka fyrir gerðarviðurkenningu ökutækja með kerfi sem endurnýja sig reglubundið,

5.5.2.3 Ef losun uppfyllir ekki kröfurnar í lið 3.1.0 skal sannprófa hvort endurnýjun eigi sér stað. Sannprófun á endurnýjun má byggjast á sérfræðiáliti með víxlfylgni nokkurra eftirfarandi merkja, sem getur falið í sér hita útblásturs, mælingu á agnafjölda, koltvísýringi og súrefni ásamt hraða og hröðun ökutækis.

Ef reglubundin endurnýjun átti sér stað á meðan á prófun stóð skulu niðurstöðurnar bornar saman við kröfurnar í lið 3.1.0 án þess að nota hvorki K_i -stuðulinn né K_i -fráviksgildið. Ef losunin, sem af leiðir, uppfyllir ekki kröfurnar skal ógilda prófunina og endurtaka hana einu sinni að beiðni framleiðanda. Framleiðandinn getur séð til þess að endurnýjun ljúki. Síðari prófunin telst gild þó svo að endurnýjun fari fram þegar hún á sér stað.

5.5.2.4. Að beiðni framleiðanda má sannprófa hvort endurnýjun eigi sér stað í samræmi við lið 5.5.2.3 hér að framan, jafnvel þó að ökutæki uppfylli kröfurnar í lið 3.1.0. Ef færa má sönnur fyrir endurnýjun og með samkomulagi við gerðarviðurkenningaryfirvaldið skulu endanlegar niðurstöður birtar án þess að nota hvorki K_i -stuðulinn né K_i -fráviksgildið.“,

23) eftirfarandi liðir 5.5.2.5 og 5.5.2.6 bætast við:

„5.5.2.5 Framleiðandinn getur séð til þess að endurnýjun ljúki og formeðhöndlað ökutækið áður en kemur að seinni prófuninni.

5.5.2.6. Ef endurnýjun á sér stað á meðan á seinni RDE-prófun stendur skal taka mengunarefni sem losna í prófuninni með í matið á losuninni.“,

24) í stað liðar 6.2 komi eftirfarandi:

„6.2. Ferðin skal alltaf byrja á þéttbýlisakstri og því næst akstri í dreifbýli og á hraðbraut í samræmi við hlutföllin sem eru tilgreind í lið 6.6. Akstur í þéttbýli, dreifbýli og á hraðbraut skal vera samfelldur, en má einnig fela í sér ferð sem byrjar og endar á sama stað. Rjúfa má akstur í dreifbýli með stuttum tímabilum í þéttbýlisakstri þegar ekið er um þéttbýlissvæði. Rjúfa má akstur á hraðbraut með stuttum tímabilum þéttbýlis- eða dreifbýlisaksturs, t.d. þegar farið er framhjá vegatollstöðvum eða svæðum þar sem vegavinna fer fram.“,

25) í stað liðar 6.4 komi eftirfarandi:

„6.4 Akstur í dreifbýli einkennist af aksturshraða sem er yfir 60 km/klst. en að hámarki 90 km/klst. Fyrir ökutæki í flokki N2 sem eru með búnað sem takmarkar hraða við 90 km/klst., í samræmi við tilskipun 92/6/EBE, einkennist akstur í dreifbýli af aksturshraða sem er yfir 60 km/klst. en að hámarki 80 km/klst.“,

26) í stað liðar 6.5 komi eftirfarandi:

„6.5 Akstur á hraðbraut einkennist af hraða yfir 90 km/klst. Fyrir ökutæki í flokki N2 sem eru með búnað sem takmarkar hraða við 90 km/klst., í samræmi við tilskipun 92/6/EBE, einkennist akstur á hraðbraut af aksturshraða sem er yfir 80 km/klst.“,

27) í stað liða 6.8 og 6.9 komi eftirfarandi:

„6.8 Meðalhraðinn (að stöðvunum meðtöldum) í þéttbýlisaksturshluta ferðarinnar skal vera á bilinu 15 til 40 km/klst. Stöðvunartímabil, skilgreint sem hraði ökutækis sem er undir 1 km/klst., skal vera 6-30% af tímalengd þéttbýlisaksturs. Í þéttbýlisakstri geta verið nokkur stöðvunartímabil sem eru 10 sekúndur eða lengri. Stök stöðvunartímabil skulu þó ekki vera lengri en 300 samliggjandi sekúndur, annars telst ferðin ógild.

6.9 Hraðasviðið í hraðbrautarakstrinum skal ná til sviðs á bilinu frá 90 km/klst. og upp í minnst 110 km/klst. Hraði ökutækisins skal vera yfir 100 km/klst. í minnst 5 mínútur.

Fyrir ökutæki í flokki M2 sem eru með búnað sem takmarkar hraða við 100 km/klst., í samræmi við tilskipun 92/6/EBE, skal hraðasviðið í hraðbrautarakstrinum ná til sviðs á bilinu frá 90 km/klst. og upp í 110 km/klst. Hraði ökutækisins skal vera yfir 90 km/klst. í minnst 5 mínútur.

Fyrir ökutæki í flokki N2 sem eru með búnað sem takmarkar hraða við 90 km/klst, í samræmi við tilskipun 92/6/EBE, skal hraðasviðið í hraðbrautarakstrinum ná til sviðs á bilinu frá 80 km/klst. og upp í 90 km/klst. Hraði ökutækisins skal vera yfir 80 km/klst. í minnst 5 mínútur.“,

28) í stað liðar 6.11 komi eftirfarandi:

„6.11 Munur á hæð byrjunarpunkts og endapunkts yfir sjávarmáli skal ekki vera meiri en 100 m. Þá skal hlutfallsleg uppsöfnuð jákvæð aukning á hæð yfir sjávarmáli fyrir alla ferðina í heild og fyrir þéttbýlishluta hennar, eins og ákvarðað er í samræmi við lið 4.3, vera undir 1200 m/100 km og vera ákvörðuð í samræmi við 7. viðbæti b.“,

29) eftirfarandi liður 6.13 bætist við:

„6.13. Meðalhraðinn (að stöðvunum meðtöldum) á kaldræsitímabilinu, eins og það er skilgreint í 4. lið í 4. viðbæti, skal vera á bilinu 15 til 40 km/klst. Hámarkshraði á kaldræsitímabilinu skal ekki fara yfir 60 km/klst.“,

30) í stað liðar 7.6 komi eftirfarandi:

„7.6. Lausagangi strax eftir að brunahreyfillinn er fyrst ræstur skal haldið í lágmarki og skal ekki vara lengur en 15 sekúndur. Stöðvun ökutækis á öllu kaldræsitímabilinu, eins og það er og skilgreint í 4. lið í 4. viðbæti, skal haldið í lágmarki og skal ekki vara lengur en 90 sekúndur. Ef hreyfillinn stöðvast á meðan á prófuninni stendur er leyfilegt að endurræsa hann, en sýnataka skal ekki raskast.“,

31) í stað liðar 9.4 komi eftirfarandi:

„9.4. Þegar búið er að ákvarða hvort ferð telst gild í samræmi við lið 9.2 skal reikna út niðurstöður um losun með þeim aðferðum sem mælt er fyrir um í 5. og 6. viðbæti við þennan viðauka. Ákvæðum 6. viðbætis skal eingöngu beitt á tvinnrafökutæki, sem eru ekki ætluð fyrir ytri hleðslu, (eins skilgreint er í lið 1.2.40), ef aflíð við hjól hefur verið ákvarðað með mælingu á snúningsátaki við hjólnöfina. Að því er varðar tvinnrafökutæki, sem eru ætluð fyrir ytri hleðslu, skal reikna út niðurstöður um losun með aðferðinni sem mælt er fyrir um í 7. viðbæti c í þessum viðauka.“,

32) í stað liðar 9.6 komi eftirfarandi:

„9.6. Kaldræsing er skilgreind í samræmi við 4. lið í 4. viðbæti við þennan viðauka. Losun mengandi lofttegunda og fjöldi losaðra agna við kaldræsingu skulu tekin með í hefðundið mat í samræmi við 5. og 6. viðbæti. Að því er varðar tvinnrafökutæki, sem er ætlað fyrir ytri hleðslu, skal reikna út niðurstöður um losun með aðferðinni sem mælt er fyrir um í 7. viðbæti c í þessum viðauka.

Ef ökutækið hefur verið formeðhöndlað síðustu þrjár klukkustundir fyrir prófun við meðalhitastig sem fellur undir rýmkað svið í samræmi við lið 5.2, skulu ákvæði liðar 9.5 í III. viðauka A gilda um kaldræsitímabilið, jafnvel þó að akstursaðstæður séu ekki innan rýmkaða hitasviðsins. Leiðréttingarstuðullinn 1,6 skal aðeins notaður einu sinni. Leiðréttingarstuðullinn 1,6 gildir um losun mengandi efna en ekki koltvísýring.“,

33) ákvæðum 1. viðbætis er breytt sem hér segir:

a) í lið 3.2 er röðum 2-4 í töflu 1 breytt sem hér segir:

Mælipáttur	Mælieining sem mælt er með	Uppspretta ⁽⁸⁾
„Styrkur heildarmagns vetniskolefna ^(1,4)	milljónarhlutar kolefnisjafngilda	Greiningartæki
Styrkur metans ^(1,4)	milljónarhlutar kolefnisjafngilda	Greiningartæki
Styrkur vetniskolefna, annarra en metans ^(1,4)	milljónarhlutar kolefnisjafngilda	Greiningartæki ⁽⁶⁾ “,

b) í stað liða 3.4.1, 3.4.2 og 3.4.3 komi eftirfarandi:

„3.4.1 Almennt:

Uppsetning PEMS-kerfis skal fara fram samkvæmt leiðbeiningum framleiðanda færanlega mælikerfisins og staðbundnum reglum um heilbrigði og öryggi. PEMS-kerfið skal sett upp þannig að það valdi sem minnstum rafsegultruflunum í prófuninni, og eins þannig að áhrif frá höggum, titringi, ryki og sveiflum í hitastigi verði sem minnst. Uppsetning og notkun PEMS-kerfisins skal vera lekaþétt og lágmarka hitatap. Uppsetning og notkun PEMS-kerfisins skal hvorki breyta eðli útblástursloftsins né heldur lengja útblástursrörið meira en þörf er á. Til að forðast myndun agna skulu tenglar vera hitapolnir við það hitastig útblástursloftsins sem vænta má í prófuninni. Mælt er með að nota ekki tengla úr gúmmílíki til að tengja útblástursop ökutækisins og tengileiðsluna. Ef tenglar úr gúmmílíki eru notaðir skulu þeir ekki komast í snertingu við útblástursloftið til að komast hjá gervingum þegar hreyfilálag er mikið.

3.4.2 Leyfilegur bakþrýstingur

Uppsetning og notkun PEMS-sýnatökunema skal ekki auka þrýstinginn við útblástursopið meira en þörf er á þannig að það geti mögulega haft áhrif á hversu dæmigerðar mælingarnar eru. Því er mælt með að einungis einum sýnatökunema sé komið fyrir á sama plani. Ef það er tæknilega mögulegt skulu framlengingar til að auðvelda sýnatöku eða tengingu við útblástursmassastreymismælinn hafa sama þversniðsflatarmál og útblástursrörið, eða stærra. Ef sýnatökunemarnir skyggja á umtalsverðan hluta af þversniði útblástursrörs getur gerðarviðurkenningaryfirvaldið óskað eftir mælingu á bakþrýstingi.

3.4.3 Útblástursmassastreymismælir

Þegar útblástursmassastreymismælir er notaður skal hann festur við útblástursrör ökutækisins í samræmi við leiðbeiningar framleiðanda mælisins. Mælisvið útblástursmassastreymismælisins skal ná yfir það svið útblástursmassastreymis sem vænst er í prófuninni. Uppsetning útblástursmassastreymismælisins og hugsanlegra breytistykkja eða samtengja fyrir útblástursrör skal ekki hafa skaðleg áhrif á gang hreyfils eða eftirmeðferðarkerfis fyrir útblástursloft. Beggja vegna við íhlutinn sem nemur streymið skal setja minnst fjögur rörþvermál eða 150 mm af beinni leiðslu, allt eftir því hvort er stærra. Þegar verið er að prófa fjölstrokkahreyfil með kvíslaða útblástursgrein er mælt með því að staðsetja útblástursmassastreymismælinn fyrir neðan staðinn þar sem útblástursgreinar sameinast og stækka þversnið leiðslanna svo að taka megí sýni frá sama þversniðsflatarmáli eða stærra. Ef þetta er ekki gerlegt má nota mælingar á útblástursmassastreymi með nokkrum útblástursmassastreymismælum, ef gerðarviðurkenningaryfirvöld samþykkja slíkt. Hinar mörgu mismunandi útfærslur á útblástursörum, stærð þeirra og útblástursmassastreymi getur kallað á málamiðlanir sem stjórnast af góðu verkfræðilegu álitum þegar kemur að uppsetningu á útblástursmassastreymismæli eða -mælum. Heimilt er að setja upp útblástursmassastreymismæli með minna þvermál en útblástursrörið eða samanlagt þversnið margra röra, að því tilskildu að það auki nákvæmni mælinga og hafi ekki skaðleg áhrif á notkun eða á eftirmeðferð útblásturslofts eins og er tiltekið í lið 3.4.2. Mælt er með því að skrásetja uppsetningu útblástursmassastreymismælis með ljósmyndum.“,

c) í stað liðar 3.5 komi eftirfarandi:

„3.5. Taka losunarsýna

Taka losunarsýna skal vera dæmigerð og gerð á stöðum þar sem útblástur er vel blandaður og áhrif frá andrúmslofti fyrir neðan sýnatökupunkturinn eru lítil. Ef við á skal taka sýni úr losuðu efni fyrir neðan útblástursmassastreymismælinn, minnst 150 mm frá íhlutnum sem nemur streymið. Sýnatökunemarnir skulu settir upp inni í útblástursröri ökutækisins, minnst 200 mm eða þrisvar sinnum innra þvermál rörsins, hvort sem er stærra, fyrir ofan staðinn þar sem útblásturinn fer úr uppsettum PEMS-sýnatökubúnaði og út í umhverfið. Ef PEMS-kerfið dælir streymi til baka inn í útblástursrörið skal það gerast neðan við sýnatökunemann og þannig að það hafi ekki, á meðan hreyfillinn gengur, áhrif á eðli útblástursloftsins við sýnatökupunkturinn eða -punktana. Ef lengd sýnatökurásarinnar er breytt skal sannprófa flutningstíma kerfisins og leiðréttá þá ef nauðsyn krefur.

Ef hreyfillinn er búinn eftirmeðferðarkerfi fyrir útblástursloft skal útblásturssýnið tekið neðan við eftirmeðferðarkerfið. Þegar ökutæki með kvíslaðri útblástursgrein er prófað skal inntaki sýnatökunemans komið fyrir nægilega aftarlega í streyminu til að tryggja að sýnið sé dæmigert fyrir meðallosun frá öllum strokkum. Í fjölstrokkahreyflum með nokkra aðskilda hópum útblástursgreina, t.d. „V“-hreyflum, skal sýnatökuneminn staðsettur fyrir neðan staðinn þar sem útblástursgreinar sameinast. Ef það er ekki tæknilega mögulegt má, með samþykki gerðarviðurkenningaryfirvaldsins, taka sýni á nokkrum stöðum þar sem er að finna vel blandað útblástursloft. Í slíkum tilvikum skal fjöldi og staðsetning sýnatökunema samsvara útblástursmassastreymismælunum eins vel og mögulegt er. Ef um ójafnt útblástursstreymi er að ræða skal íhuga hlutfallslega sýnatöku eða sýnatöku með fleiri en einu greiningartæki.

Ef agnir eru mældar skal taka sýni úr miðju streymi útblásturslofts. Ef fleiri en einn nemi er notaður til að taka losunarsýni skal sýnatökuneminn fyrir agnir staðsettur fyrir ofan hina sýnatökunemana. Sýnatökuneminn fyrir agnir má ekki trufla sýnatöku mengandi lofttegunda. Skrásetja skal í smáatriðum tegund og forskriftir nemans og uppsetningu hans.

Ef vetniskolefni eru mæld skal hita sýnatökurásina í 463 ± 10 K (190 ± 10 °C). Þegar mæla á aðra loftkennda efnisþætti, með eða án kælis, skal halda sýnatökuleiðslunni við minnst 333 K (60 °C) til að koma í veg fyrir þéttingu og tryggja viðeigandi ísúunarskilvirkni hinna ýmsu lofttegunda. Ef um lágþrýstikerfi til sýnatöku er að ræða má lækka hitastigið sem nemur þrýstingslækkuninni, að því tilskildu að sýnatökukerfið tryggi 95% ísúunarskilvirkni fyrir allar mengandi lofttegundir sem reglur gilda um. Ef agnasýni eru tekin við útblástursrörið og ekki þynnt út skal sýnatökurásin frá sýnatökupunktinum fyrir óþynnt útblástursloft að punktinum þar sem þynning á sér stað eða að agnanema, hituð í minnst 373 K (100 °C). Viðstöðutími sýnisins í sýnatökurásinni fyrir agnir skal vera styttri en 3 sek. þar til það nær fyrstu þynningu eða agnanema.

Allir hlutar sýnatökukerfisins, frá útblástursröri að agnanema, sem komast í snertingu við óþynnt eða þynnt útblástursloft skulu þannig hannaðir að sem minnst verði um útfellingu á ögnunum. Allir hlutar skulu gerðir úr afracmagnandi efni til að koma í veg fyrir áhrif frá stöðurafragnni.“,

d) í stað liða 4.2 og 4.3 komi eftirfarandi:

„4.2. Ræsing og stöðgun PEMS-kerfisins

PEMS-kerfið skal ræst, látið hitna og stöðgað samkvæmt fyrirmælum framleiðanda kerfisins þar til lykilmæliþættir, t.d. þrýstingur, hitastig og streymi, hafa náð notkunarstillipunktum sínum áður en prófun hefst. Til að tryggja að PEMS-kerfið starfi rétt má hafa kveikt á kerfinu eða það látið hitna og stöðgað meðan á formeðhöndlun ökutækis stendur. Kerfið skal vera laust við villuboð og viðvörunarmerki.

4.3 Undirbúningur sýnatökukerfisins

Sýnatökukerfið, sem samanstendur af sýnatökunemanum og sýnatökurásunum, skal undirbúið fyrir prófun samkvæmt leiðbeiningum framleiðanda PEMS-kerfisins. Sjá skal til þess að sýnatökukerfið sé hreint og laust við þettaðan raka.“,

e) eftirfarandi breytingar eru gerðar á lið 4.6:

„4.6. Greiningartækið athugað með tilliti til mælingar á losun agna

Núllstaða greiningartækisins skal skráð með því að taka sýni af andrúmslofti, sem hefur verið síað með HEPA-síu, á viðeigandi sýnatökupunkti, vanalega við inntak sýnatökurásar. Merkið skal skráð við stöðuga tíðni sem er minnst 1,0 Hz í að meðaltali 2 mínútur og skal endanlegur styrkur vera í samræmi við forskriftir framleiðanda, en skal ekki fara yfir 5000 agnir á hvern rúmsentimetra.“,

f) í stað síðasta málslíðar í lið 4.8 komi eftirfarandi:

„PEMS-kerfið skal vera laust við villuboð og viðvörunarmerki.“,

g) í stað liða 5.1, 5.2 og 5.3 komi eftirfarandi:

„5.1. Upphaf prófunar

Sýnataka, mæling og skráning mælipátta skal hefjast áður en hreyfillinn er ræstur með kveikjurofanum. Til að auðvelda tímajöfnun er mælt með að skrá mælipættina, sem þarf að tímajafna, annaðhvort með einu gagnaskráningartæki eða með samstilltum tímastimpli. Áður en og strax eftir að hreyfillinn er ræstur með kveikjurofa skal staðfesta að gagnaskráningartækið skrái alla nauðsynlega mælipætti.

5.2 Prófun

Sýnataka, mæling og skráning mælipátta skulu halda áfram í gegnum alla prófun ökutækisins í vegaakstri. Stöðva má hreyfilinn og ræsa hann, en taka losunarsýna og skráning mælipátta skal halda áfram. Skrá skal og sannprófa öll viðvörunarmerki sem benda til bilunar í PEMS-kerfinu. Ef einhver villuboð birtast á meðan prófuninni stendur skal prófunin teljast ógild. Skráning mælipátta skal ná meira en 99% gagnaheilleika. Mælingar og gagnaskráning mega raskast í innan við 1% af heildartímalengd ferðarinnar en aldrei lengur samfelt en í 30 sekúndur og þá eingöngu ef merkið dettur óviljandi niður eða vegna viðhalds á PEMS-kerfinu. PEMS-kerfið má skrá truflanir með beinum hætti en það er ekki heimilt að setja inn truflanir í skráðu mælipættina með forvinnslu, útskiptingu eða eftirvinnslu gagna. Ef sjálfvirk núllstilling er gerð skal það vera með samanburði við rekjanlegan núllstaðal svipaðan þeim sem var notaður til að núllstilla greiningartækið. Eindregið er mælt með að hefja kerfisviðhald á PEMS-kerfinu þegar ökutækið er kyrrstætt.

5.3 Lok prófunar

Prófuninni lýkur þegar ökutækið hefur lokið ferðinni og slökkt er á kveikjurofanum. Forðast skal of mikinn lausagang hreyfils að ferð lokinni. Gagnaskráning skal halda áfram þar til viðbragðstími sýnatökukerfanna er liðinn.“,

h) í stað töflu 2 í lið 6.1 komi eftirfarandi:

„Mengunarefni	Algilt núllsvörunarrek	Algilt rek kvörðunarsvörunar mælisviðs ⁽¹⁾
CO ₂	≤ 2 000 milljónarhlutar í hverri prófun	≤ 2% af aflestrartölu eða ≤ 2 000 milljónarhlutar í hverri prófun, hvort sem er stærra
CO	≤ 75 milljónarhlutar í hverri prófun	≤ 2% af aflestrartölu eða ≤ 75 milljónarhlutar í hverri prófun, hvort sem er stærra
NO _x	≤ 5 milljónarhlutar í hverri prófun	≤ 2% af aflestrartölu eða ≤ 5 milljónarhlutar í hverri prófun, hvort sem er stærra
CH ₄	≤ 10 milljónarhlutar kolefnisjafngilda í hverri prófun	≤ 2% af aflestrartölu eða ≤ 10 milljónarhlutar kolefnisjafngilda í hverri prófun, hvort sem er stærra
THC	≤ 10 milljónarhlutar kolefnisjafngilda í hverri prófun	≤ 2% af aflestrartölu eða ≤ 10 milljónarhlutar kolefnisjafngilda í hverri prófun, hvort sem er stærra

⁽¹⁾ Ef núllrek er innan leyfilegra marka er leyfilegt að núllstilla greiningartækið áður en mælisviðsrekið er sannprófað.“

i) í stað liðar 6.2 komi eftirfarandi:

„6.2. Greiningartækið athugað með tilliti til mælingar á losun agna

Núllstaða greiningartækisins skal skráð í samræmi við lið 4.6.“

34) ákvæðum 2. viðbætur er breytt sem hér segir:

a) eftirfarandi breyta bætist við milli E_{CO2} and E_E í 2. lið:

„E(d_p) — skilvirkni PEMS-PN-greiningartækis“,

b) í stað fyrsta málsliðar í lið 3.1 komi eftirfarandi:

„Nákvæmni og línuleiki greiningartækja, streymismælitækja, nema og mælimerkja skal vera rekjanlegur til alþjóðlegra staðla eða landsstaðla.“

c) í stað töflu 1 í lið 3.2 komi eftirfarandi:

„Mælipáttur/mælitæki	$ x_{\min} \times (a_1 - 1) + a_0 $	Halla- tala a ₁	Staðalskekkja SEE	Ákvörðunarstuðull r ²
Eldsneytisstreymi ⁽¹⁾	≤ 1% max	0,98 – 1,02	≤ 2%	≥ 0,990
Loftstreymi ⁽¹⁾	≤ 1% max	0,98 – 1,02	≤ 2%	≥ 0,990
Útblástursmassastreymi	≤ 2% max	0,97 – 1,03	≤ 3%	≥ 0,990
Greiningartæki fyrir lofttegundir	≤ 0,5% max	0,99 – 1,01	≤ 1%	≥ 0,998
Snúningsvægi ⁽²⁾	≤ 1% max	0,98 – 1,02	≤ 2%	≥ 0,990
Greiningartæki fyrir fjölda agna ⁽³⁾	≤ 5% max	0,85 – 1,15 ⁽⁴⁾	≤ 10%	≥ 0,950

⁽¹⁾ Ákvörðun útblástursmassastreymis er valkvæð

⁽²⁾ Valkvæður mælipáttur

⁽³⁾ Línuleikaathugun skal sannprófuð með sótkenndum ögnum, eins og þær eru skilgreindar í lið 6.2

⁽⁴⁾ Uppfærir á grundvelli skýringarmyndar yfir skekkjuútbreiðslu og rekjanleika.“

d) í stað liðar 3.3 komi eftirfarandi:

„3.3. Tíðni sannprófunar á línuleika

Kröfur um línuleika samkvæmt lið 3.2 skulu sannprófaðar:

- a) minnst tólfra hvern mánuð fyrir hvert gasgreiningartæki eða í hvert sinn sem fram fer viðgerð á kerfinu, þegar íhlut er skipt út eða honum breytt þannig að það gæti haft áhrif á kvörðunina,
- b) að því er varðar önnur viðeigandi mælitæki, svo sem greiningartæki fyrir agnafjölda, útblástursmassastreymismælar og nemar sem eru kvarðaðir á rekjanlegan hátt: þegar skemmdir finnast, eins og krafist er í innri verklagsreglum framleiðanda um úttektir eða af framleiðanda tækjanna, þó ekki meira en einu ári fyrir prófunina sjálfa.

Kröfur um línuleika samkvæmt lið 3.2 fyrir nema eða mælimerki frá stýrieiningu hreyfils sem eru ekki beint rekjanleg skulu framkvæmdar einu sinni fyrir hverja uppsetningu á PEMS-kerfi með rekjanlega kvörðuðu mælitæki á aflmælissamstæðu.“,

e) í stað töflu 2 í lið 4.2.6 komi eftirfarandi:

„Mengunarefni	Algilt núllsvörunarrek	Algilt rek kvörðunarsvörunar mælisviðs
CO ₂	≤ 1000 milljónarhlutar yfir 4 klst	≤ 2% af aflestrartölu eða ≤ 1000 milljónarhlutar yfir 4 klst, hvort sem er stærra
CO	≤ 50 milljónarhlutar yfir 4 klst	≤ 2% af aflestrartölu eða ≤ 50 milljónarhlutar yfir 4 klst, hvort sem er stærra
Fjöldi agna	5000 agnir á hvern rúmsentimetra yfir 4 klst.	Samkvæmt forskrift framleiðanda
NO _x	≤ 5 milljónarhlutar yfir 4 klst	≤ 2% af aflestrartölu eða 5 milljónarhlutar yfir 4 klst, hvort sem er stærra
CH ₄	≤ 10 milljónarhlutar kolefnisjafngilda	≤ 2% af aflestrartölu eða ≤ 10 milljónarhlutar kolefnisjafngilda yfir 4 klst, hvort sem er stærra
THC	≤ 10 milljónarhlutar kolefnisjafngilda	≤ 2% af aflestrartölu eða ≤ 10 milljónarhlutar kolefnisjafngilda yfir 4 klst, hvort sem er stærra“,

f) í stað 6. liðar komi eftirfarandi:

„6. Greiningartæki til að mæla losun agna (í föstu formi)“,

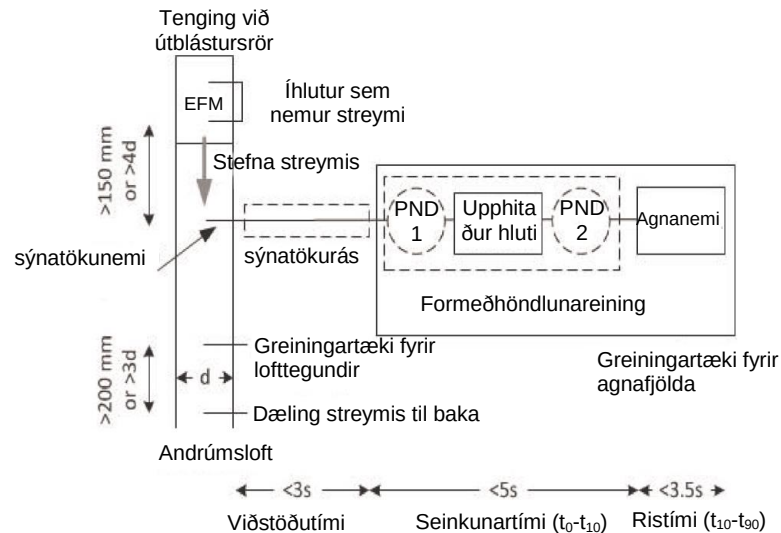
g) eftirfarandi liðir 6.1 til 6.4 bætist við:

„6.1. Almennt

Greiningartækið fyrir agnafjölda skal samansett úr formeðhöndlunareiningu og agnanema sem telur frá u.þ.b. 23 nm með 50% skilvirkni. Leyfilegt er að formeðhöndlun loftsvífs fari einnig fram í agnanema. Í stoðefni skal framleiðandi búnaðar taka með skýrum hætti fram að takmarka skuli eins og unnt er næmi greiningartækjanna fyrir höggum, titringi, öldrun, sveiflum í hitastigi og loftþrýstingi og einnig rafsegultruflunum og öðrum áhrifum sem tengjast notkun á ökutækinu og greiningartækinu. Greiningartækið fyrir agnafjölda skal eingöngu notað í samræmi við yfirlýstar vinnslubreytur framleiðanda.

Mynd 1

Dæmi um uppsetningu greiningartækis fyrir agnafjölda: Punktalínur sýna valkvæða hluta. EFM = útblástursmassastreymismælir, d = innra þvermál, PND = þynningarbúnaður fyrir agnir.

Greiningartækið fyrir agnafjölda skal tengt sýnatökupunktinum með sýnatökunema sem dregur út sýni úr miðlínu útblástursrörsins. Ef agnir eru ekki þynntar út við útblástursrörið skal, eins og tilgreint er í lið 3.5 í 1. viðbæti, hita sýnatökurásina í minnst 373 K (100 °C) að fyrsta þynningarpunkti greiningartækisins fyrir agnafjölda eða agnanema greiningartækisins. Viðstöðutími í sýnatökurásinni skal vera innan við 3 sekúndur.

Öllum hlutum, sem komast í snertingu við sýnishorn af útblástursloftinu, skal alltaf haldið við hitastig sem kemur í veg fyrir þéttingu allra efnasambanda í tækinu. Þetta er t.d. hægt með upphitun við hærri hitastig og með því þynna út sýnið eða með oxun (hálf)rokgjarnra efnasambanda.

Í greiningartækinu fyrir agnafjölda skal vera upphitaður hluti með vegghitastig ≥ 573 K. Einingin skal stýra hituðum þrepum að stöðugum venjulegum ganghita, innan ± 10 K vikmarka, og gefa vísbendingar um hvort hituð þrep séu á réttum eða röngum ganghita. Lægri hitastig eru ásættanleg svo framarlega sem skilvirkni við að fjarlægja rokgjarnar agnir uppfylli forskriftirnar í lið 6.4.

Þrýstingsnemar, hitanemar og aðrir nemar skulu vakta að tækið starfi rétt við notkun og gefa viðvörunarmerki eða skilaboð ef bilun kemur upp.

Seinkunartími greiningartækisins fyrir agnafjölda skal vera ≤ 5 sekúndur.

Ristími greiningartækisins fyrir agnafjölda (og/eða agnanemans) skal vera $\leq 3,5$ sekúndur.

Mælingar á styrk agna skulu skrásettar og staðlaðar við 273 K og 101,3 kPa. Ef nauðsyn krefur skal mæla og skrásetja þrýsting og/eða hitastig við inntaksop nemans í þeim tilgangi að staðla styrk agna.

Greiningarkerfi fyrir agnafjölda, sem fullnægja kvörðunarkröfum reglugerðar efnahagsnefndar Sameinuðu þjóðanna fyrir Evrópu nr. 83 eða 49 eða heildartæknireglugerð efnahagsnefndar Sameinuðu þjóðanna fyrir Evrópu nr. 15, uppfylla sjálfkrafa kvörðunarkröfur í þessum viðauka.

6.2 Skilvirknikröfur

Allt greiningarkerfið fyrir agnafjölda, þ.m.t. sýnatökurásin, skal uppfylla skilvirknikröfurnar í töflu 3a.

Tafla 3a

Kröfur um skilvirkni greiningarkerfisins fyrir agnafjölda (þ.m.t. sýnatökurásin)

d_p [nm]	undir 23	23	30	50	70	100	200
E(d_p) greiningartæki fyrir agnafjölda	Á eftir að ákvarða	0,2 – 0,6	0,3 – 1,2	0,6 – 1,3	0,7 – 1,3	0,7 – 1,3	0,5 – 2,0

Skilvirknin E(d_p) er skilgreind sem hlutfallið milli mælinga í greiningakerfinu fyrir agnafjölda og viðmiðunarteljara fyrir þéttingaragnir (e. *reference condensation particle counter*) ($d_{50\%} = 10$ nm eða lægri, línuleiki athugaður og kvarðað með rafspennumæli) eða mælingar rafspennumælis á fjölda agna samhliða mælingum á eindreifðu loftsvifi (e. *monodisperse aerosol*) með hreyfniþvermálið (e. *mobility diameter*) d_p og við stöðluð hita- og þrýstingsskilyrði.

Til að tryggja að skilvirkni greiningartækjanna fyrir agnafjölda haldist í samræmi við vikmörk agnafjölda er nauðsynlegt að aðlaga skilvirknikröfurnar. Efnið ætti að vera hitaþolið og sótkennt (t.d. grafit með neistaúrhleðslu eða söt frá flæðiloga með hitaformeðhöndlun). Ef skilvirkniferillinn er mældur með öðru loftsvifi (t.d. NaCl) skal samsvörun við feril þar sem notast er við sótkenndar agnir gefin upp sem skýringarmynd, þar sem skilvirkni beggja loftsvifefnanna er borin saman. Munurinn í skilvirkni talninganna skal tekinn með í reikninginn þegar mæld skilvirkni er leiðrétt út frá skýringarmyndinni til að fá fram skilvirkni sótkennda loftsvifsins. Nota skal og skrá leiðréttingu fyrir fjöhláðnar agnir en skal þó ekki fara umfram 10%. Þessi skilvirknigildi vísa til greiningartækjanna fyrir agnafjölda með sýnatökurásinni. Enn fremur má kvarða greiningartækið fyrir agnafjölda í mismunandi hlutum (þ.e. formeðhöndlunareininguna og agnanemann hvort í sínu lagi) svo fremi að ljóst sé að greiningartækið fyrir agnafjölda og sýnatökurásin uppfylli kröfurnar í töflu 3a. Merkið sem mælist frá nemanum skal vera > 2 sinnum sterkara en greiningarmörkin (hér skilgreind sem núllgildi plús þrjú staðalfrávik).

6.3 Kröfur um línuleika

Greiningartækið fyrir agnafjölda, þ.m.t. sýnatökurásin, skal uppfylla kröfurnar um línuleika í lið 3.2 í 2. viðbæti, þegar eindreifðar eða fjöldreifðar sótkenndar agnir eru notaðar. Stærð agna (hreyfniþvermál eða reiknað miðgildisþvermál agna (e. *count median diameter*)) skal vera yfir 45 nm. Viðmiðunartækið skal vera rafspennumælir eða teljari fyrir þéttingaragnir með $d_{50} = 10$ nm eða minna og þar sem línuleiki hefur verið sannprófaður. Að öðrum kosti má nota kerfi fyrir agnafjölda sem uppfyllir kröfur reglugerðar efnahagsnefndar Sameinuðu þjóðanna fyrir Evrópu nr. 83.

Auk þessa skal mismunur á milli greiningartækisins fyrir agnafjölda og viðmiðunartækisins, á öllum mældum punktum (að núllpunkti undanskildum), liggja innan við 5% af meðalgildi þeirra. Athuga skal a.m.k. 5 punkta, sem dreifast jafnt, (sem og núllpunktinn). Hámarksstyrkur mælinga skal vera leyfilegur hámarksstyrkur greiningartækisins fyrir agnafjölda.

Ef greiningartækið fyrir agnafjölda er kvarðað í hlutum er eingöngu hægt að athuga línuleika fyrir agnafjöldanemann en við útreikning á hallatölu verður að taka tillit til skilvirkni hinna hlutanna og sýnatökurásarinnar.

6.4 Skilvirkni við að fjarlægja rokgjörn efni

Kerfið skal fjarlægja $> 99\%$ af ≥ 30 nm tetrakontanögnum ($\text{CH}_3(\text{CH}_2)_{38}\text{CH}_3$) með styrk við inntak sem nemur $\geq 10\,000$ agnir á hvern rúmsentimetra við lágmarksþýnningu.

Kerfið skal einnig ná $> 99\%$ skilvirkni við fjarlægingu fjöldreifðra alkana (dekans eða stærri) eða smergilólíu (e. *emery oil*) með reiknað miðgildisþvermál agna sem er > 50 nm og massa sem nemur > 1 mg/m³.

Skilvirkni við að fjarlægja rokgjarnar agnir með tetrakontani og/eða fjöldreifðu alkani eða olíu þarf eingöngu að sanna einu sinni fyrir hvern tækjahóp. Framleiðandi tækjanna þarf þó að tryggja viðhalds- og endurnýjunartímabil sem tryggir að skilvirkni fjarlægingar fari ekki niður fyrir tæknilegu kröfurnar. Ef þessar upplýsingar eru ekki veittar verður að athuga skilvirkni við að fjarlægja rokgjarnar agnir árlega fyrir hvert tæki.“

35) í stað töflu 1 í lið 3.3 í 3. viðbæti komi eftirfarandi:

„Tafla 1

Leyfileg vikmörk

Mælipáttur [mælieining]	Leyfileg algild vikmörk
Vegalengd [km] ⁽¹⁾	250 m af rannsóknarstofuviðmiðuninni
THC ⁽²⁾ [mg/km]	15 mg/km eða 15% af rannsóknarstofuviðmiðuninni, hvor talan sem er hærri
CH ₄ ⁽²⁾ [mg/km]	15 mg/km eða 15% af rannsóknarstofuviðmiðuninni, hvor talan sem er hærri
NMHC ⁽²⁾ [mg/km]	20 mg/km eða 20% af rannsóknarstofuviðmiðuninni, hvor talan sem er hærri
PN ⁽²⁾ [# /km]	1•10 ¹¹ p/km eða 50% af rannsóknarstofuviðmiðuninni ⁽³⁾ , hvor talan sem er hærri
CO ⁽²⁾ [mg/km]	150 mg/km eða 15% af rannsóknarstofuviðmiðuninni, hvor talan sem er hærri
CO ₂ [g/km]	10 g/km eða 10% af rannsóknarstofuviðmiðuninni, hvor talan sem er hærri
NO _x ⁽²⁾ [mg/km]	15 mg/km eða 15% af rannsóknarstofuviðmiðuninni, hvor talan sem er hærri

⁽¹⁾ gildir einungis ef hraði ökutækis er ákvarðaður af stýrieiningu hreyfilsins; til að uppfylla leyfileg vikmörk er leyfilegt að lagfæra hraðamælingar stýrieiningar hreyfilsins fyrir ökutækið á grunni niðurstaðnanna úr fullgildingarprófuninni

⁽²⁾ mælipáttur er einungis skyldubundinn ef mælingar er krafist samkvæmt lið 2.1 í þessum viðauka.

⁽³⁾ Agnamælingakerfi.“

36) ákvæðum 4. viðbætis er breytt sem hér segir:

a) í stað 4. liðar komi eftirfarandi:

„4. Kaldræsing

Kaldræsing er tímabilið frá því að brunahreyfillinn er fyrst ræstur að þeim punkti þegar hreyfillinn hefur gengið samanlagt í 5 mínútur. Ef hitastig kælivökvans er ákvarðað, endar kaldræsingartímabilið þegar kælivökvi hefur náð 343 K (70 °C) í fyrsta skipti en þó eigi síðar en þegar brunahreyfillinn hefur gengið samanlagt í 5 mínútur frá því að hann er fyrst ræstur.“

b) í stað 5. liðar komi eftirfarandi:

„5. Mælingar á losun meðan brunahreyfillinn er stöðvaður

Skrá skal augnablikslosun eða mælingar á útblástursstreymi sem eru fengnar meðan slökkt er á brunahreyflinum. Í aðskildu þrepi skal síðan núllstillta skráðu gildin í eftirvinnslu gagnanna. Slökkt skal teljast vera á brunahreyflinum ef tvær af eftirfarandi viðmiðunum gilda: skráður snúningshraði hreyfilsins er < 50 snún./mín., útblástursmassastreymið mælist við < 3 kg/klst., mælda útblástursmassastreymið fellur niður í < 15% af dæmigerðu útblástursmassastreymi í hægagangi við stöðugar aðstæður.“

c) í stað 12. liðar komi eftirfarandi:

„12. Útreikningur á augnabliksfjölda losaðra agna

Ákvarða skal augnabliksfjölda losaðra agna [agnir/s] með því að margfalda augnabliksstyrk þess mengunarefnis sem verið er að skoða [agnir/cm³] með augnabliksmassastreymi útblásturs [í kg/s], sem eru bæði leiðrétt og jöfnuð fyrir umbreytingartíma. Ef við á skal taka neikvæð augnablikslosunargildi inn í allt mat á gögnum sem á eftir kemur. Taka skal alla marktæka aukastafi í niðurstöðum á millistigi inn í útreikninginn á augnablikslosun. Eftirfarandi jafna gildir:

$$PN, i = c_{PN, i} q_{mew, i} / \rho_e$$

þar sem:

PN,i er agnafjöldastreymi [agnir/s]

CPN,i er mældur agnafjöldastyrkur [$\#/m^3$] staðlaður við 0 °C

$q_{mew,i}$ er mælt útblástursmassastreymi [kg/s]

ρ_e er eðlismassi útblásturslofts [kg/m^3] við 0 °C (tafla 1)“,

- d) í stað orðanna „1. þrep. Bútnun gagna og útilokun losunar við kaldræsingu (4. liður í 4. viðbæti),“ í 1. lið á eftir titlinum „Sannprófun á hreyfifræðilegum skilyrðum ferðar og útreikningur á endanlegri niðurstöðu losunar í raunverulegum akstri með aðferð 1 (breytilegur meðaltalsgluggi)“ komi orðin „1. þrep. Bútnun gagna“,

- e) í lið 3.1 á eftir titlinum „Sannprófun á hreyfifræðilegum skilyrðum ferðar og útreikningur á endanlegri niðurstöðu losunar í raunverulegum akstri með aðferð 1 (breytilegur meðaltalsgluggi)“ er síðustu setningu fyrstu málsgreinar breytt sem hér segir:

„Keyra má útreikninginn, sem er lýst í þessum lið, frá fyrsta punkti (áfram).“,

- f) í lið 3.1 á eftir titlinum „Sannprófun á hreyfifræðilegum skilyrðum ferðar og útreikningur á endanlegri niðurstöðu losunar í raunverulegum akstri með aðferð 1 (breytilegur meðaltalsgluggi)“ falli annar og fjórði undirliður í annarri málsgrein brott,

- g) í lið 3.2 á eftir titlinum „Sannprófun á hreyfifræðilegum skilyrðum ferðar og útreikningur á endanlegum niðurstöðum losunar í raunverulegum akstri með aðferð 1 (breytilegur meðaltalsgluggi)“ bætist við eftirfarandi málsgrein:

„Ef tvinnrafökutæki, sem er ekki ætlað fyrir ytri hleðslu, er prófað, skal útreikningur á gluggum hefjast þegar hreyfill er ræstur og fela í sér tilvik við akstur þar sem koltvísýringur sem er ekki losaður.“,

- h) í 5. lið á eftir titlinum „Sannprófun á hreyfifræðilegum skilyrðum ferðar og útreikningur á endanlegum niðurstöðum losunar í raunverulegum akstri með aðferð 1 (breytilegur meðaltalsgluggi)“ bætist við eftirfarandi málsgrein:

„Fyrir ökutæki í flokki N2 sem eru með búnað sem takmarkar hraða við 90 km/klst., í samræmi við tilskipun 92/6/EBE, skal hluti hraðbrautarglugga í allri prófuninni vera a.m.k. 5%.“,

- i) í lið 5.3 á eftir titlinum „Sannprófun á hreyfifræðilegum skilyrðum ferðar og útreikningur á endanlegum niðurstöðum losunar í raunverulegum akstri með aðferð 1 (breytilegur meðaltalsgluggi)“ bætist við eftirfarandi málsgrein:

„Þegar tvinnrafökutæki, sem ekki er ætlað fyrir ytri hleðslu, er prófað og aðeins ef tilgreindri lágmarkskröfu um 50% er ekki náð má auka efri jákvæðu vikmörkin tol_1 í 1% þrepum þar til 50% af eðlilegu markmiði um glugga er náð. Þegar þessi nálgun er notuð skal tol_1 aldrei vera hærri en 50%.“,

- j) í lið 6.1 á eftir titlinum „Sannprófun á hreyfifræðilegum skilyrðum ferðar og útreikningur á endanlegum niðurstöðum losunar í raunverulegum akstri með aðferð 1 (breytilegur meðaltalsgluggi)“ bætist við eftirfarandi málsgrein:

„Vægisfallið er stillt á 1 fyrir alla meðaltalsglugga, þ.m.t. gagnapunkta fyrir kaldræsingu, eins og hún er skilgreind í 4. lið í 4. viðbæti.“,

37) ákvæðum 6. viðbætis er breytt sem hér segir:

- a) í lið 3.1 bætist eftirfarandi málsgrein við:

„Ákvæði 6. viðbætis skulu eingöngu gilda um tvinnrafökutæki, sem ekki eru ætluð fyrir ytri hleðslu (eins og þau eru skilgreind í lið 1.2.40) ef aflið við hjól hefur verið ákvarðað með mælingu á snúningsátaki við hjólnöfnina.“,

b) í stað liðar 3.2 komi eftirfarandi:

„3.2. Útreikningur á hlaupandi meðaltölum augnabliksprófunargagna

Reikna skal þriggja sekúndna hlaupandi meðaltöl út frá öllum viðeigandi augnabliksprófunargögnum til að draga úr áhrifum frá hugsanlega gallaðri tímajöfnun milli massastreymis losunar og hjólafis. Hlaupandi meðaltalsgildin skulu reiknuð með 1 Hz tíðni:

$$m_{gas,3s,k} = \frac{\sum_{i=k}^{k+2} m_{gas,i}}{3}$$

$$P_{w,3s,k} = \frac{\sum_{i=k}^{k+2} P_{w,i}}{3}$$

$$v_{3s,k} = \frac{\sum_{i=k}^{k+2} v_i}{3}$$

Þar sem

k er tímaþrep fyrir hlaupandi meðaltalsgildi

i er tímaþrep úr augnabliksprófunargögnum“,

c) Í lið 3.3 komi eftirfarandi í stað töflu 1-1:

„Tafla 1-1

Hraðasvið vegna dreifingar prófunargagna á þéttbýlis-, dreifbýlis- og hraðbrautaskilyrði með aflflokunaraðferðinni

Ökutækjaflokkur		Þéttbýli	Dreifbýli ⁽¹⁾	Hraðbraut ⁽¹⁾
M1, M2, N1	v_i [km/klst]	0 til ≤ 60	> 60 til ≤ 90	> 90
N2	v_i [km/klst]	0 til ≤ 60	> 60 til ≤ 80	> 80

⁽¹⁾ Ekki notað í raunverulegu mati á akstri í þéttbýli samkvæmt reglum.“,

d) í stað jafnanna á eftir orðunum „Samsvarandi niðurstöður (sjá töflu 2, töflu 3)“ í lið 3.4.2 komi eftirfarandi:

$$P_{drive} = 70[\text{km/h}]/3,6 \times (79,19 + 0,73[\text{N}/(\text{km/h})] \times 70[\text{km/h}] + 0,03[\text{N}/(\text{km/h})^2] \times (70[\text{km/h}])^2 + 1\,470[\text{kg}] \times 0,45[\text{m/s}^2]) \times 0,001$$

$$P_{drive} = 18,25 \text{ kW},$$

e) fyrsta málsgrein í lið 3.5 falli brott,

f) í stað liðar 3.6 komi eftirfarandi:

„3.6. Athugun á umfangi aflflokks og eðlileika afldreifingar

Til að prófun sé marktæk skal úthluta viðeigandi aflflokki nægilegum fjölda mældra losunargilda. Þessi krafa er staðfest með fjölda þriggja sekúndna meðaltalsgildum (talningum) sem er úthlutað hverjum aflflokki:

- krafist er minnst fimm talninga í hverjum hjólaflsflokki fyrir heildarferðina, upp að flokki nr. 6 eða upp að þeim flokki sem inniheldur 90% af nafnaflinu, eftir því hvort skilar lægra flokksnúmeri. Ef talningar í hjólaflsflokki yfir flokk nr. 6 eru færri en fimm skal meðalgildi losunar fyrir flokkinn ($m_{gas,3s,k}$) og meðalhraðinn fyrir flokkinn ($v_{3s,k}$) stillt á núll,
- krafist er minnst fimm talninga í hverjum hjólaflsflokki fyrir þéttbýlishluta ferðarinnar í hverjum hjólaflsflokki upp að flokki nr. 5 eða að þeim flokki sem inniheldur 90% af nafnaflinu, eftir því hvort skilar lægra flokksnúmeri. Ef talningarnar í þéttbýlishluta ferðarinnar í hjólaflsflokki yfir flokk nr. 5 eru færri en fimm skal meðalgildi losunar fyrir flokkinn ($m_{gas,3s,k}$) og meðalhraðinn fyrir flokkinn ($v_{3s,k}$) stillt á núll.“,

g) í stað textans á eftir mynd 2 í 4. lið komi eftirfarandi:

„Raunverulegt hjólafl skal reiknað út frá mældu massastreymi koltvísýrings eins og hér segir:

$$P_{w,i} = \frac{CO_{2i} - D_{WLTC}}{k_{WLTC}}$$

Þar sem CO_2 er gefið upp í [g/klst.]

$P_{w,i}$ í [kW]

Nota má jöfnuna hér á undan til að fá út $P_{w,i}$ fyrir flokkun á mældri losun eins og lýst er í 3. lið, með eftirfarandi viðbótarskilyrðum í útreikningnum:

I) ef $v_i \leq 1$ km/klst. og ef $CO_{2i} \leq D_{WLTC}$ þá er $P_{w,i} = 0$

II) ef $v_i > 1$ km/klst. og ef $CO_{2i} < 0,5 \times D_{WLTC}$ þá er $P_{w,i} = P_{drag}$ “,

38) ákvæðum 7. viðbætis er breytt sem hér segir:

a) í stað liða 3–3.1.2 komi eftirfarandi:

„3. SAMSETNING PEMS-PRÓFUNARHÓPS

PEMS-prófunarhópur skal samanstanda af fullbúnum ökutækjum með svipaða losunareiginleika. Heimilt er að taka losunargerðir ökutækja inn í PEMS-prófunarhóp svo framarlega sem fullbúin ökutæki innan prófunarhópsins eru nákvæmlega eins að því er varðar sérkennin í liðum 3.1 og 3.2.

3.1 Stjórnsýsluviðmiðanir

3.1.1 Viðurkenningaryfirvaldið sem gefur út gerðarviðurkenninguna í tengslum við losun í samræmi við reglugerð (EB) nr. 715/2007 (hér á eftir nefnt „yfirvaldið“).

3.1.2 Sá framleiðandi sem hefur tekið við gerðarviðurkenningu með tilliti til losunar í samræmi við reglugerð (EB) nr. 715/2007.“,

b) í stað liðar 4.2.7 komi eftirfarandi:

„4.2.7 Prófa skal a.m.k. eitt ökutæki í PEMS-prófunarhópnum með heitræsingunni.“,

c) eftirfarandi liður 4.2.8 bætist við:

„4.2.8 Þrátt fyrir ákvæðin í liðum 4.2.1–4.2.6 skal velja til prófunar minnst eftirfarandi fjölda losunargerða ökutækja í tilteknum PEMS-prófunarhópi:

Fjöldi N losunargerða ökutækja í PEMS-prófunarhópi	Lágmarksfjöldi NT losunargerða ökutækja í PEMS-kaldræsingarprófun	Lágmarksfjöldi NT losunargerða ökutækja í PEMS-heitræsingarprófun
1	1	1 (2)
Frá 2 til 4	2	1
frá 5 til 7	3	1
frá 8 til 10	4	1
frá 11 til 49	$NT = 3 + 0,1 \times N$ (1)	2
fleiri en 49	$NT = 0,15 \times N$ (1)	3

(1) Námunnda skal NT upp í næstu heilu tölu.

(2) Þegar aðeins ein losunargerð ökutækja er í PEMS-prófunarhópi, skal hún prófuð bæði við heit- og kaldræsinguna.

39) eftirfarandi 7. viðbætur c er bætist við:

„7. viðbætur c

Sannprófun á skilyrðum ferðar og útreikningur á lokaniðurstöðum losunar í raunverulegum akstri fyrir tengitvinnrafökutæki, sem eru ætluð fyrir ytri hleðslu

1. INNGANGUR

Í þessum viðbæti er lýst sannprófun á skilyrðum ferðar og útreikningur á lokaniðurstöðum losunar í raunverulegum akstri fyrir tengitvinnrafökutæki, sem eru ætluð fyrir ytri hleðslu. Sú aðferð sem er lögð til í viðbætinum verður endurskoðuð í því skyni að finna ítarlegri aðferð.

2. TÁKN, MÆLIÐÆTTIR OG EININGAR

M_t	er veginn massi, miðað við vegalengd, mengandi lofttegunda [g/km] eða agnafjöldi [# /km], eftir því sem við á, sem losaður er yfir ferðina í heild
m_t	er massi losaðra mengandi lofttegunda [g] eða agnafjöldi [#], eftir því sem við á, sem losaður er yfir ferðina í heild
$m_{t,CO2}$	er massi koltvísýrings [g] sem losaður er yfir ferðina í heild
M_u	er veginn massi, miðað við vegalengd, mengandi lofttegunda [g/km] eða agnafjöldi [# /km], eftir því sem við á, losaður í þéttbýlishluta ferðarinnar
m_u	er massi mengandi lofttegunda eða fjöldi losaðra agna, eftir því sem við á, losaður í þéttbýlishluta ferðarinnar [mg]
$m_{u,CO2}$	massi koltvísýrings [g] sem er losaður í þéttbýlishluta ferðarinnar
$M_{WLTC,CO2}$	massi koltvísýrings [g/km], miðað við vegalengd, fyrir prófun í hleðsluham í WLTC-prófunarlotu

3. ALMENNAR KRÖFUR

Losun mengandi lofttegunda og efnisagna frá tvinnrafökutækjum, sem eru með ytri hleðslu, skal metin í tveimur skrefum. Í fyrsta lagi skulu ferðaskilyrðin metin í samræmi við 4. lið. Í öðru lagi skulu lokaniðurstöður losunar í raunverulegum akstri reiknaðar út í samræmi við 5. lið. Í því skyni að uppfylla þriðju kröfu 4. liðar er ráðlagt að hefja ferðina með rafgeymi í hleðsluham. Rafgeymirinn skal ekki fá neina ytri hleðslu meðan á ferð stendur.

4. SANNPÓFUN Á SKILYRÐUM FERÐAR

Með einfaldri þriggja þrepa aðferð skal sannprófað:

- 1) að ferðin samrýmist almennum kröfum, jaðarskilyrðum, kröfum varðandi akstur og ferðir, og uppfylli forskriftir fyrir smurolíu, eldsneyti og virk efni sem skilgreind eru í 4.–8. lið í þessum III. viðauka a,
- 2) að ferðin uppfylli skilyrði ferðar sem skilgreind eru í 7. viðbæti a og 7. viðbæti b í þessum III. viðauka a,
- 3) að brunahreyfillinn hafi starfað að lágmarki í 12 km samfleytt við akstursskilyrði í þéttbýli.

Ferðin skal gerð ógild ef a.m.k. ein af kröfunum er ekki uppfyllt og endurtekin þar til skilyrði ferðar eru gild.

5. ÚTREIKNINGUR LOKANIÐURSTÖÐU LOSUNAR Í RAUNVERULEGUM AKSTRI

Lokaniðurstaða losunar í raunverulegum akstri fyrir gildar ferðir byggist á einföldu mati á hlutföllum milli uppsafnaðrar losunar mengandi lofttegunda og efnisagna og uppsafnaðrar koltvísýringslosunar, í þremur þrepum:

- 1) heildarlosun mengandi lofttegunda og fjöldi losaðra agna [mg;#] skal ákvarðað fyrir ferðina í heild sem m_t og fyrir þéttbýlishluta ferðarinnar sem m_u ,
- 2) heildarmassi koltvísýrings [g] sem er losaður skal ákvarðaður fyrir alla ferðina til mælingar á losun í raunverulegum akstri sem m_{t,CO_2} og fyrir þéttbýlishluta ferðarinnar sem m_{u,CO_2} ,
- 3) massi koltvísýrings, miðað við vegalengd M_{WLTC,CO_2} [g/km], í hleðsluham skal ákvarðaður að því er varðar einstök ökutæki (yfirlýst gildi fyrir einstaka ökutækið), eins og lýst er í reglugerð (ESB) 2017/1151, prófun I, að meðtalinni kaldræsingun.
- 4) Lokaniðurstaða losunar í raunverulegum akstri reiknast út sem hér segir:

$$M_t = \frac{m_t}{m_{t,CO_2}} \cdot M_{WLTC,CO_2} \quad \text{fyrir ferðina í heild,}$$

$$M_u = \frac{m_u}{m_{u,CO_2}} \cdot M_{WLTC,CO_2} \quad \text{fyrir þéttbýlisaksturshluta ferðarinnar.}^{\text{“}}$$

40) ákvæðum 8. viðbætis er breytt sem hér segir:

a) lið 3.1 er breytt sem hér segir:

„3.1. Almennt

Gefa skal skýrslu um losunargildi ásamt öðrum viðeigandi mælipáttum og skiptast á þeim í formi gagnaskráa á csv-sniði. Gildi mælipátta skulu aðskilin með kommu, ASCII-kóði #h2C. Gildi undirmælipátta skulu aðskilin með kommu, ASCII-kóði #h3B. Tugastafsmerki tölugilda skal vera punktur, ASCII-kóði #h2E. Í lok hverrar línu kemur vending, ASCII-kóði #h0D. Ekki skal nota nein tákn til að aðskilja þúsundir.“,

b) í stað fyrsta málslíðar í annarri málsgrein liðar 3.3 komi eftirfarandi:

„Ökutækjaframleiðandinn skal skrá fyrirbyggjandi niðurstöður sem fengust með gagnamatsaðferðunum í aðskildar skrár.“

III. VIÐAUKI

Ákvæðum I. hluta IX. viðauka við tilskipun 2007/46/EB er breytt sem hér segir:

- a) eftirfarandi nýjum lið 48.2 er bætt við eftir lið 48.1 á bls. 2 á samræmisvottorðinu fyrir ökutæki í flokki M1:

„48.2 Yfirlýst hámarksgildi fyrir losun í raunverulegum akstri (ef við á)

Öll ferðin til mælingar á losun í raunverulegum akstri: NOx: , agnir (fjöldi):

Losun í raunverulegum akstri í þéttbýli: NOx: , agnir (fjöldi): “,

- b) eftirfarandi nýjum lið 48.2 er bætt við eftir lið 48.1 á bls. 2 á samræmisvottorðinu fyrir ökutæki í flokki M2:

„48.2 Yfirlýst hámarksgildi fyrir losun í raunverulegum akstri (ef við á)

Öll ferðin til mælingar á losun í raunverulegum akstri: NOx: , agnir (fjöldi):

Losun í raunverulegum akstri í þéttbýli: NOx: , agnir (fjöldi): “,

- c) eftirfarandi nýjum lið 48.2 er bætt við eftir lið 48.1 á bls. 2 á samræmisvottorðinu fyrir ökutæki í flokki N1:

„48.2 Yfirlýst hámarksgildi fyrir losun í raunverulegum akstri (ef við á)

Öll ferðin til mælingar á losun í raunverulegum akstri: NOx: , agnir (fjöldi):

Losun í raunverulegum akstri í þéttbýli: NOx: , agnir (fjöldi): “,

- d) eftirfarandi nýjum lið 48.2 er bætt við eftir lið 48.1 á bls. 2 á samræmisvottorðinu fyrir ökutæki í flokki N2:

„48.2 Yfirlýst hámarksgildi fyrir losun í raunverulegum akstri (ef við á)

Öll ferðin til mælingar á losun í raunverulegum akstri: NOx: , agnir (fjöldi):

Losun í raunverulegum akstri í þéttbýli: NOx: , agnir (fjöldi): “.

REGLUGERÐ FRAMKVÆMDASTJÓRNARINNAR (ESB) 2017/1972

2018/EES/72/03

frá 30. október 2017

um breytingu á I. og III. viðauka við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 999/2001 að því er varðar eftirlitsáætlun fyrir riðuveiki í hjartardýrum í Eistlandi, Finnlandi, Lettlandi, Litáen (Lietuva), Póllandi og Svíþjóð og um niðurfellingu á ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar 2007/182/EB (*)

FRAMKVÆMDASTJÓRN EVRÓPUSAMBANDSINS HEFUR,

með hliðsjón af sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins,

með hliðsjón af reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 999/2001 frá 22. maí 2001 um setningu reglna um forvarnir gegn, eftirlit með og útrýmingu tiltekinna tegunda smitandi heilahrörnnunar ⁽¹⁾, einkum fyrstu málsgrein 23. gr.,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Í reglugerð (EB) nr. 999/2001 er mælt fyrir um reglur um forvarnir gegn, eftirlit með og útrýmingu smitandi svampheilakvilla [var áður „smitandi heilahrörnnunarsjúkdómar“] í nautgripum, sauðfæ og geitum. Hún gildir um framleiðslu lifandi dýra og afurða úr dýraríkinu og setningu þeirra á markað og, í tilteknum sértilvikum, um útflutning þeirra.
- 2) Riðuveiki er smitandi svampheilakvilli, sem leggst á hjartardýr, sem er útbreiddur í Norður-Ameríku. Fram að þessu hefur ekki verið tilkynnt um riðuveiki á yfirráðasvæði Sambandsins; hún greindist þó í fyrsta skipti í hreindýri í Noregi í apríl 2016. Eftir það efldi Noregur eftirlitsáætlun sína fyrir riðuveiki í hjartardýrum og nokkur fjöldi riðuveikilivika greindist í hreindýrum og í elgum.
- 3) Hinn 2. desember 2016 samþykkti Matvælaöryggisstofnun Evrópu (hér á eftir nefnd Matvælaöryggisstofnunin) vísindalegt álit um riðuveiki í hjartardýrum (hér á eftir nefnt álit Matvælaöryggisstofnunarinnar) ⁽²⁾. Í álit Matvælaöryggisstofnunarinnar koma fram ráðleggingar um innleiðingu eftirlitsáætlunar til þriggja ára fyrir riðuveiki í hjartardýrum í Eistlandi, Finnlandi, á Íslandi, í Lettlandi, Litáen (Lietuva), Noregi, Póllandi og Svíþjóð sem eru þau lönd í Sambandinu og EES-lönd þar sem eru hreindýra- og/eða elgstofnar. Í álit Matvælaöryggisstofnunarinnar er lögð áhersla á að markmið slíkrar eftirlitsáætlunar til þriggja ára fyrir riðuveiki sé að staðfesta eða útiloka að riðuveiki sé fyrir hendi í löndum þar sem sjúkdómurinn hefur aldrei greinst og í löndum þar sem riðuveiki hefur greinst (einungis í Noregi fram að þessu) til að áætla algengi og landfræðilega útbreiðslu riðuveiki.
- 4) Í 1. mgr. 6. gr. reglugerðar (EB) nr. 999/2001 er kveðið á um að hvert aðildarríki skuli, á grundvelli virks og óbeins eftirlits, starfa eftir árlegri áætlun um vöktun vegna smitandi svampheilakvilla í samræmi við III. viðauka við þá reglugerð.
- 5) Því ætti að bæta við kröfum um eftirlitsáætlun til þriggja ára fyrir riðuveiki í Eistlandi, Finnlandi, Lettlandi, Litáen (Lietuva), Póllandi og Svíþjóð í kafla A í III. viðauka við reglugerð (EB) nr. 999/2001 á grundvelli ráðlegginganna sem koma fram í álit Matvælaöryggisstofnunarinnar. Líta ætti á þessar kröfur sem lágmarkskröfur sem hlutaðeigandi aðildarríki eiga að uppfylla. Þessum aðildarríkjum er þó heimilt að útfæra nánar eftirlitsáætlun sína fyrir riðuveiki til að laga hana að séraðstæðum sínum.
- 6) Að auki ætti að skýra nánar í III. hluta kafla A í III. viðauka þær aðferðalýsingar rannsóknarstofa og prófunaraðferðir, sem skal nota vegna vöktunaráætlunar fyrir riðuveiki, sem og þær ráðstafanir sem grípa á til í kjölfar riðuveikiprófunar.
- 7) Eins og ráðlagt er í álit Matvælaöryggisstofnunarinnar ætti vöktunaráætlun til þriggja ára fyrir riðuveiki annars vegar að beinast að öldum hjartardýrum og hjartardýrum í haldi og hins vegar að villtum og hálföldum hjartardýrum. Til að tryggja réttarvissu ætti að bæta við skilgreiningum á „öldum hjartardýrum og hjartardýrum í haldi“, „villtum hjartardýrum“ og „hálföldum hjartardýrum“ í I. viðauka við reglugerð (EB) nr. 999/2001.

(*) Þessi ESB-gerð birtist í Stjtið. ESB L 281, 31.10.2017, bls. 14. Hennar var getið í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 105/2018 frá 31. maí 2018 um breytingu á I. viðauka (Heilbrigði dýra og plantna) við EES-samninginn (bíður birtingar).

(1) Stjtið. EB L 147, 31.5.2001, bls. 1.

(2) „Scientific Opinion on Chronic wasting disease (CWD) in cervids“, *Tíðindi Matvælaöryggisstofnunar Evrópu* (2017) 15(1), 46.

- 8) Í 4. mgr. 6. gr. reglugerðar (EB) nr. 999/2001 er kveðið á um að aðildarríki skuli leggja ársskýrslu um vöktunarstarfsemi sína m.t.t. smitandi svampheilakvilla fyrir framkvæmdastjórnina. Í I. hluta A í kafla B í III. viðauka við þá reglugerð er mælt fyrir um þær upplýsingar sem aðildarríkin eiga að láta koma fram í ársskýrslum sínum með reglubundnum tilkynningum í gagnagrunn ESB um smitandi svampheilakvilla (e. *EU TSE database*) og/eða innfærslu í ársskýrsluna. Í II. hluta þess kafla er kveðið á um að Matvælaöryggisstofnunin skuli greina upplýsingarnar, sem aðildarríkin láta koma fram í ársskýrslum sínum, og birta ársskýrslu um leitni og upptök smitandi svampheilakvilla í Sambandinu. Setja ætti skýrslugjafarkröfur, sem taka til eftirlitsáætlunar til þriggja ára fyrir riðuveiki, inn í I. hluta A í kafla B í III. viðauka til að tryggja að hlutaðeigandi aðildarríki sendi gögnin, sem fást úr þessari áætlun, í gagnagrunn ESB um smitandi svampheilakvilla og geri þar með kleift að taka þau með og greina þau í árlegri yfirlitsskýrslu ESB um vöktun á smitandi svampheilakvilla sem Matvælaöryggisstofnunin á að útbúa í samræmi við II. hluta þess kafla.
- 9) Í ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar 2007/182/EB ⁽¹⁾ eru fastsettar kröfur um könnun á riðuveiki í hjartardýrum sem var framkvæmd frá 2007 til 2010. Þar eð þessari könnun er lokið og til að komast hjá því að skilgreiningar, sem eiga við um vöktun á riðuveiki, sem mælt er fyrir um í I. viðauka við þá ákvörðun séu öðruvísi en þær sem mælt er fyrir um í þessari reglugerð ætti að fella ákvörðun 2007/182/EB úr gildi. Ráðstafanirnar, sem kveðið er á um í þessari reglugerð, eru í samræmi við álit fastanefndarinnar um plöntur, dýr, matvæli og fóður.

SAMÞYKKT REGLUGERÐ ÞESSA:

1. gr.

Ákvæðum I. og III. viðauka við reglugerð (EB) nr. 999/2001 er breytt í samræmi við viðaukann við þessa reglugerð.

2. gr.

Ákvörðun 2007/182/EB er felld úr gildi.

3. gr.

Reglugerð þessi öðlast gildi á tuttugasta degi eftir að hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.

Reglugerð þessi er bindandi í heild sinni og gildir í öllum aðildarríkjunum án frekari lögfestingar.

Gjört í Brussel 30. október 2017.

Fyrir hönd framkvæmdastjórnarinnar,

Jean-Claude JUNCKER

forseti.

⁽¹⁾ Ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar 2007/182/EB frá 19. mars 2007 um könnun á riðuveiki í hjartardýrum (Stjúd. ESB L 84, 24.3.2007, bls. 37).

VIÐAUKI

Ákvæðum I. og III. viðauka við reglugerð (EB) nr. 999/2001 er breytt sem hér segir:

1. Í I. viðauka bætist eftirfarandi liður við 2. lið:

- „o) „alin hjartardýr og hjartardýr í haldi“: dýr af ættinni *Cervidae* sem menn halda á aflokuðu yfirráðasvæði,
- p) „villt hjartardýr“: dýr af ættinni *Cervidae* sem menn halda ekki,
- q) „hálfþamin hjartardýr“: dýr af ættinni *Cervidae* sem menn halda en þó ekki á aflokuðu yfirráðasvæði.“

2. Ákvæðum III. viðauka er breytt sem hér segir:

a) Í stað III. hluta kafla A komi eftirfarandi:

„III. VÖKTUN HJARTARDÝRA

A. Vöktunaráætlun til þriggja ára fyrir riðuveiki

1. Almenn

1.1. Aðildarríki, sem eru með stofna af villtum og/eða öldum og/eða hálföldum elgum og/eða hreindýrum (Eistland, Finnland, Lettland, Litáen (Lietuva), Pólland og Svíþjóð) skulu starfa eftir vöktunaráætlun til þriggja ára fyrir riðuveiki í hjartardýrum, frá 1. janúar 2018 til 31. desember 2020. Prófanir fyrir smitandi svampheilakvilla, sem eru framkvæmdar vegna þessarar vöktunaráætlunar, skulu fara fram á bilinu 1. janúar 2018 til 31. desember 2020 en söfnun sýna vegna vöktunaráætlunarinnar má þó hefjast á árinu 2017.

1.2. Vöktunaráætlun til þriggja ára fyrir riðuveiki skal taka til eftirfarandi tegunda hjartardýra:

- Rangifer tarandus tarandus,
- Rangifer tarandus fennicus,
- elgur (*Alces alces*),
- ráðýr (*Capreolus capreolus*),
- virginíuhjörtur (*Odocoileus virginianus*),
- rauðhjörtur (*Cervus elaphus*).

1.3. Þrátt fyrir lið 1.2 er aðildarríki heimilt, á grundvelli skjalfests áhættumats sem lagt er fyrir framkvæmdastjórn Evrópusambandsins, að velja hlutmengi tegundanna, sem eru taldar upp í þeim lið, fyrir vöktunaráætlun til þriggja ára fyrir riðuveiki.

2. Úrtakssnið

2.1. Aðildarríkin, sem um getur í lið 1.1, skulu skilgreina frumúrtakseiningar sem skulu taka til allra yfirráðasvæða þar sem hjartardýrastofnar eru til staðar og nota a.m.k. eftirfarandi þætti:

- a) að því er varðar alin hjartardýr og hjartardýr í haldi: líta skal á hvert bú og hverja starfsstöð, þar sem hjartardýrum er haldið á aflokuðu yfirráðasvæði, sem frumúrtakseiningu,
- b) að því er varðar villt og hálfþamin hjartardýr: frumúrtakseiningar skulu skilgreindar landfræðilega á grundvelli eftirfarandi viðmiðana:
 - i. svæði þar sem villt og hálfþamin dýr, af tegundum sem falla undir vöktunaráætlunina, safnast saman a.m.k. á tilteknu tímabili á árinu,

- ii. ef tegundir safnast ekki saman: svæði sem afmarkast af náttúrulegum eða tilbúnum hindrunum þar sem dýr af tegundum sem falla undir vöktunaráætlunina eru til staðar,
 - iii. svæði þar sem dýr af tegundum sem falla undir vöktunaráætlunina eru veidd og svæði sem tengjast annarri tilheyrandi starfsemi sem tengist tegundum sem falla undir vöktunaráætlunina.
- 2.2. Aðildarríkin, sem um getur í lið 1.1, skulu velja alin hjartardýr, hjartardýr í haldi, villt og hálfamin hjartardýr til prófana fyrir smitandi svampheilakvilla með því að nota eftirfarandi tveggja áfanga sýnatökuaðferð:
- a) Í fyrsta áfanga skulu þessi aðildarríki:
- i. Að því er varðar alin hjartardýr og hjartardýr í haldi:
 - velja 100 frumúrtakseiningar, af handahófi sem tryggir að þær séu landfræðilega dæmigerðar og, ef við á, að teknu tilliti til viðeigandi áhættuþátta sem greindust í skjalfestu áhættumati sem aðildarríkið innti af hendi, sem eiga að falla undir þriggja ára tímabil vöktunaráætlunarinnar eða
 - velja allar skilgreindar frumúrtakseiningar ef aðildarríkið gat ekki skilgreint 100 frumúrtakseiningar alinna hjartardýra og hjartardýra í haldi.
 - ii. Að því er varðar villt og hálfamin hjartardýr:
 - velja 100 frumúrtakseiningar, af handahófi sem tryggir að þær séu landfræðilega dæmigerðar og, ef við á, að teknu tilliti til viðeigandi áhættuþátta sem greindust í skjalfestu áhættumati sem aðildarríkið innti af hendi, sem eiga að falla undir þriggja ára tímabil vöktunaráætlunarinnar eða
 - velja allar skilgreindar frumúrtakseiningar ef aðildarríkið gat ekki skilgreint 100 frumúrtakseiningar villtra og hálfaminna hjartardýra.
- b) Í öðrum áfanga:
- i. Að því er varðar alin hjartardýr og hjartardýr í haldi:
 - skal aðildarríki, sem valdi 100 frumúrtakseiningar, taka sýni úr öllum dýrum, innan hvernar valdrar frumúrtakseiningar, sem tilheyra markhópnum, sem eru taldir upp í a-lið í lið 2.4, á þriggja ára tímabilinu þangað til takmarki, sem nemur 30 prófuðum dýrum innan hvernar frumúrtakseiningar, er náð. Ef takmarkið um að 30 dýr séu prófuð á þriggja ára tímabilinu næst ekki í tilteknum frumúrtakseiningum vegna takmarkaðrar stærðar hjartardýrastofna þeirra er þó heimilt að halda áfram sýnatöku úr dýrum, sem tilheyra markhópnum sem taldir eru upp í a-lið í lið 2.4, í stærri frumúrtakseiningum, jafnvel þó að takmarkið um prófun á 30 dýrum hafi náðst, með það að markmiði að ná að prófa heildarfjölda sem nemur allt að 3000 öldum hjartardýrum og hjartardýrum í haldi, ef unnt er, á landsvísu á þriggja ára tímabili vöktunaráætlunarinnar,
 - skal aðildarríki, sem hefur skilgreint færri en 100 frumúrtakseiningar, taka sýni úr öllum dýrum, innan hvernar frumúrtakseiningar, sem tilheyra markhópnum sem taldir eru upp í a-lið í lið 2.4, á þriggja ára tímabilinu með það að markmiði að komast nálægt því að prófa heildarfjölda sem nemur allt að 3000 öldum hjartardýrum og hjartardýrum í haldi, ef unnt er, á landsvísu á þriggja ára tímabili vöktunaráætlunarinnar.
 - ii. Að því er varðar villt og hálfamin hjartardýr:
 - skal aðildarríki, sem valdi 100 frumúrtakseiningar, taka sýni úr öllum dýrum, innan hvernar valdrar frumúrtakseiningar, sem tilheyra markhópnum sem eru taldir upp í b-lið í lið 2.4, á þriggja ára tímabilinu þangað til takmarki, sem nemur 30 prófuðum dýrum innan hvernar frumúrtakseiningar, er náð, með það að markmiði að prófa allt að 3000 villt og hálfamin hjartardýr á landsvísu á þriggja ára tímabilinu,
 - skal aðildarríki, sem hefur skilgreint færri en 100 frumúrtakseiningar, taka sýni úr öllum dýrum, innan hvernar frumúrtakseiningar, sem tilheyra markhópnum sem eru taldir upp í b-lið í lið 2.4, á þriggja ára tímabilinu með það að markmiði að komast nálægt því að prófa heildarfjölda sem nemur 3000 villtum og hálfömdum hjartardýrum á landsvísu á þriggja ára tímabili vöktunaráætlunarinnar.

2.3. Öll hjartardýr sem valin eru skulu vera eldri en 12 mánaða. Aldurinn skal metinn á grundvelli tannsetningar, eftir augljósum merkjum um fullþroska eða eftir öðrum áreiðanlegum upplýsingum.

2.4. Velja skal hjartardýrin úr eftirfarandi markhópum:

a) Að því er varðar alin hjartardýr og hjartardýr í haldi:

- i. sjálf dauð/aflífuð, alin hjartardýr eða hjartardýr í haldi, skilgreind sem alin hjartardýr eða hjartardýr í haldi, sem finnast dauð á aflokuðu yfirráðasvæði sem þeim er haldið á, í flutningi eða á sláturhúsi, sem og alin hjartardýr eða hjartardýr í haldi sem eru aflífuð af heilbrigðisástæðum/vegna aldurs,
- ii. klínísk/sjúk alin hjartardýr eða hjartardýr í haldi, skilgreind sem alin hjartardýr eða hjartardýr í haldi, sem sýna merki um óeðlilegt atferli og/eða truflanir á hreyfigetu og/eða eru almennt séð í lélegu ástandi,
- iii. slátruð, alin hjartardýr sem hafa verið lýst óhæf til manneldis,
- iv. slátruð, alin hjartardýr sem teljast hæf til manneldis ef aðildarríki skilgreinir færri en 3000 alin hjartardýr og hjartardýr í haldi úr hópum i til iii.

b) Að því er varðar villt og háltamin hjartardýr:

- i. sjálf dauð/aflífuð villt eða háltamin hjartardýr, skilgreind sem hjartardýr sem finnast dauð í náttúrunni sem og hálfvillt hjartardýr sem finnast dauð eða eru aflífuð af heilbrigðisástæðum/vegna aldurs,
- ii. hjartardýr sem hafa slasast eða verið drepin á vegum eða sem rándýr hafa drepist, skilgreind sem villt eða háltamin hjartardýr sem hafa orðið fyrir ökutækjum eða lestum eða orðið fyrir árás rándýra,
- iii. klínísk/sjúk villt og háltamin hjartardýr, skilgreind sem villt og háltamin hjartardýr sem tekið er eftir að sýna merki um óeðlilegt atferli og/eða truflanir á hreyfigetu og/eða eru almennt séð í lélegu ástandi,
- iv. villt, veidd hjartardýr og slátruð, háltamin hjartardýr sem hafa verið lýst óhæf til manneldis,
- v. veidd, villt veiðidýr og slátruð, háltamin hjartardýr sem teljast hæf til manneldis ef aðildarríki skilgreinir færri en 3000 villt og háltamin hjartardýr úr hópum i til iv.

2.5. Ef um er að ræða jákvæðar niðurstöður um smitandi svampheilakvilla í hjartardýri skal fjölga sýnum úr hjartardýrum, sem er safnað á svæðinu þar sem jákvætt tilvik smitandi svampheilakvilla greindist, byggt á mati sem hlutaðeigandi aðildarríki innir af hendi.

3. Sýnataka og prófanir á rannsóknarstofu

3.1. Að því er varðar hvert hjartardýr, sem er valið í samræmi við 2. lið, skal taka sýni úr mænukylfu og prófa fyrir smitandi svampheilakvilla.

Þar að auki skal, þar sem því verður við komið, taka sýni úr einum af eftirtöldum vefjum í eftirfarandi forgangs röð:

- a) aftankokseitlum,
- b) hálskirtlum,
- c) öðrum eitlum úr haus.

Senda skal helminginn af mænukylfunni, ferskan eða frystan, til flýtiprófunar. Það sem eftir er af mænukylfunni skal fest. Eitlar og hálskirtlar skulu festir þegar þeir eru teknir.

Geyma skal hluta af ferskum vef úr hverri sýnategund frosinn þangað til neikvæðar niðurstöður fást, ef þörf er á lífgreiningu.

- 3.2. Nota skal eftirfarandi rannsóknarstofuaðferð vegna vöktunaráætlunar fyrir riðuveiki þangað til leiðbeiningar tilvísunarrannsóknarstofu Evrópusambandsins fyrir rannsóknir á smitandi svampheilkvilla varðandi prófanir fyrir smitandi svampheilkvilla verða birtar:

a) Flýtiprófanir:

Flýtiprófanir eins og um getur í 4. lið kafla C í X. viðauka, sem eru notaðar til að greina smitandi svampheilkvilla í mænukylfu nautgripa eða smærri jörturdýra, teljast henta til að greina smitandi svampheilkvilla í mænukylfu hjartardýra. Flýtiprófanir eins og um getur í 4. lið kafla C í X. viðauka, sem eru notaðar til að greina smitandi svampheilkvilla í eitlum nautgripa eða smærri jörturdýra, teljast henta til að greina smitandi svampheilkvilla í eitlum hjartardýra. Aðildarríkin mega einnig nota mótefnalitun vefja til skimunar en hún skal uppfylla hæfnisprófun sem tilvísunarrannsóknarstofa Evrópusambandsins fyrir rannsóknir á smitandi svampheilkvilla skipuleggur.

b) Staðfestingarprófanir:

Ef niðurstöður flýtiprófunar eru ófullnægjandi eða jákvæðar skal sýnið sent í staðfestingarrannsókn þar sem a.m.k. ein eftirtalinna aðferða og aðferðarlýsinga, sem mælt er fyrir um í nýjustu útgáfu handbókar Alþjóðadýraheilbrigðisstofnunarinnar um greiningarprófanir og bóluefni fyrir landdýr (*Manual for diagnostic tests and vaccines for terrestrial animals of the World Organisation for Animal Health (OIE)*), er notuð:

- aðferð sem byggist á mótefnalitun vefja (IHC),
- vesturþrykk.

Ef aðildarríki getur ekki staðfest jákvæðar niðurstöður flýtiprófunar skal það senda viðeigandi vef til tilvísunarrannsóknarstofu Evrópusambandsins til staðfestingar.

c) Greining á eiginleikum einangurs:

Ef um er að ræða jákvæðar niðurstöður um smitandi svampheilkvilla skal takast á hendur frekari greiningu á eiginleikum einangurs í samráði við tilvísunarrannsóknarstofu Evrópusambandsins fyrir rannsóknir á smitandi svampheilkvilla.

- 3.3. Ákvarða skal príonprótínarfærð fyrir hvert jákvætt tilvik smitandi svampheilkvilla í hjartardýrum.

Að því er varðar hvert hjartardýr sem var prófað og reyndist neikvætt fyrir smitandi svampheilkvilla skal þar að auki annaðhvort:

- ákvarða príonprótínarfærð dýrsins sem var prófað og reyndist neikvætt fyrir smitandi svampheilkvilla, eða
- geyma frosið sýni úr vef, sem má vera úr mænukylfu, a.m.k. til 31. desember 2021 svo unnt sé að greina arfgerð þess ef slíkt er ákveðið.

B. Önnur vöktun hjartardýra

Aðildarríkin skulu annast viðbótarvöktun vegna smitandi svampheilkvilla í hjartardýrum, sem byggist á áhættumati, þar sem taka má tillit til greiningar á smitandi svampheilkvilla í hjartardýrum á sömu svæðum eða nágrannasvæðum.

Aðildarríki, önnur en þau sem getið er í lið 1.1 í A-hluta, geta, að eigin frumkvæði, vaktað smitandi svampheilkvilla í hjartardýrum.

Eftir að þriggja ára vöktunaráætluninni, sem um getur í A-hluta, lýkur geta aðildarríki, sem getið er í lið 1.1, að eigin frumkvæði, vaktað smitandi svampheilkvilla í hjartardýrum.“

- b) Eftirfarandi IV. hluti bætist við í kafla A:

„IV. VÖKTUN ANNARRA DÝRATEGUNDA

Aðildarríki geta, að eigin frumkvæði, vaktað smitandi svampheilkvilla í öðrum dýrategundum en nautgripum, sauðfé, geitum og hjartardýrum.“

c) Í stað 7. liðar I. hluta A í kafla B komi eftirfarandi:

„7. Fjöldi sýna og staðfest tilvik smitandi svampheilkvilla í hverri dýrategund, í dýrum öðrum en nautgripum, sauðfé og geitum, sem og í hjartardýrum öðrum en þeim sem falla undir vöktunaráætlun til þriggja ára fyrir riðuveiki, sem um getur í III. hluta A í kafla A í þessum viðauka.“

d) Í I. hluta A í kafla B bætist eftirfarandi 9. liður við:

„9. Að því er varðar aðildarríki sem falla undir vöktunaráætlun til þriggja ára fyrir riðuveiki, sem um getur í III. hluta A í kafla A í þessum viðauka, skal ársskýrslan fyrir árin 2018, 2019 og 2020 innihalda:

a) Fjölda sýna úr hjartardýrum, sem eru send til prófunar, eftir markhóp samkvæmt eftirfarandi viðmiðunum:

- auðkenni frumúrtakseiningar,
- tegund,
- stjórnunarkerfi: alin, í haldi, villt eða hálfamin,
- markhópur,
- kyn.

b) Niðurstöður úr flýtiprófunum og staðfestingarprófunum (fjöldi jákvæðra og neikvæðra niðurstaðna) og, eftir atvikum, úr frekari rannsóknum á greiningu á eiginleikum einangurs, vefjum sem sýni eru tekin úr og tækni sem er notuð við flýtiprófun og staðfestingarprófun.

c) Landfræðilega staðsetningu, þ.m.t. upprunaland ef það er ekki það sama og skýrslugjafaraðildarríkið, jákvæðra tilvika smitandi svampheilkvilla.

d) Arfgerð og tegund hvers hjartardýrs sem var jákvætt fyrir smitandi svampheilkvilla.

e) Ef það var prófað, arfgerð hjartardýra sem voru prófuð og reyndust neikvæð fyrir smitandi svampheilkvilla.“

**FRAMKVÆMDARREGLUGERÐ FRAMKVÆMDASTJÓRNARINNAR
(ESB) 2018/165****2018/EES/72/04****frá 31. janúar 2018**

um tæknilegar upplýsingar fyrir útreikning á váttryggingaskuld og kjarnagjaldþoli vegna gagnaskila með viðmiðunardagsetningar frá 31. desember 2017 til 30. mars 2018 í samræmi við tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2009/138/EB um stofnun og rekstur fyrirtækja á sviði váttrygginga og endurtrygginga (*)

FRAMKVÆMDASTJÓRN EVRÓPUSAMBANDSINS HEFUR,

með hliðsjón af sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins,

með hliðsjón af tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2009/138/EB frá 25. nóvember 2009 um stofnun og rekstur fyrirtækja á sviði váttrygginga og endurtrygginga (Gjaldþolsáætlun II) ⁽¹⁾, einkum þriðju undirgrein 2. mgr. 77. gr. e,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Til að tryggja samræmd skilyrði fyrir útreikning váttrygginga- og endurtryggingafélaga á váttryggingaskuld og kjarnagjaldþoli að því er varðar tilskipun 2009/138/EB ætti að mæla fyrir um tæknilegar upplýsingar um viðeigandi áhættulausan vaxtaferil, grundvallaráhættuálag fyrir útreikning á aðlögun vegna samræmingar og aðlögun vegna óstöðugleika fyrir sérhverja viðmiðunardagsetningu.
- 2) Váttrygginga- og endurtryggingafélög ættu að nota tæknilegu upplýsingarnar sem byggjast á markaðsgögnum varðandi lok síðasta mánaðarins fyrir fyrstu viðmiðunardagsetningu skýrslugjafar sem þessi reglugerð gildir um. Hinn 9. janúar 2018 lét Evrópska váttrygginga- og lífeyrissjóðaeftirlitsstofnunin framkvæmdastjórninni í té tæknilegar upplýsingar um markaðsgögn við lok desember 2017. Þær upplýsingar voru birtar 9. janúar 2018 í samræmi við 1. mgr. 77. gr. e í tilskipun 2009/138/EB.
- 3) Þar sem nauðsynlegt er að geta fengið tæknilegu upplýsingarnar án tafar er mikilvægt að þessi reglugerð öðlist gildi eins fljótt og auðið er.
- 4) Af varfærnisástæðum er nauðsynlegt að váttrygginga- og endurtryggingafélög noti sömu tæknilegu upplýsingarnar til að reikna út váttryggingaskuld og kjarnagjaldþol án tillits til þess á hvaða dagsetningu þau skila skýrslu til lögbærra yfirvalda sinna. Því ætti reglugerð þessi að koma til framkvæmda frá og með fyrstu viðmiðunardagsetningu gagnaskila sem þessi reglugerð gildir um.
- 5) Til að skapa réttarvissu eins fljótt og mögulegt er þykir það tilhlýðilega rökstutt, þegar brýna nauðsyn ber til í tengslum við teltækileika viðkomandi áhættulauss vaxtaferils, að ráðstafanirnar sem kveðið er á um í þessari reglugerð verði samþykktar í samræmi við 8. gr., í tengslum við 4. gr., reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 182/2011 ⁽²⁾.

SAMÞYKKT REGLUGERÐ ÞESSA:

1. gr.

1. Váttrygginga- og endurtryggingafélög skulu nota tæknilegu upplýsingarnar sem um getur í 2. mgr. við útreikning á váttryggingaskuld og kjarnagjaldþoli vegna gagnaskila með viðmiðunardagsetningum frá 31. desember 2017 til 30. mars 2018.
2. Fyrir hvern viðeigandi gjaldmiðil skulu tæknilegu upplýsingarnar til að reikna út besta mat í samræmi við 77. gr. tilskipunar 2009/138/EB, aðlögun vegna samræmingar í samræmi við 77. gr. c í þeirri tilskipun og aðlögun vegna óstöðugleika í samræmi við 77. gr. d í þeirri tilskipun vera eftirfarandi:
 - a) viðeigandi áhættulausir vaxtaferlar sem settir eru fram í I. viðauka,
 - b) grundvöllur áhættuálags fyrir útreikning á aðlögun vegna samræmingar sem settur er fram í II. viðauka,
 - c) fyrir sérhvern landsbundinn tryggingamarkað, aðlögun vegna óstöðugleika sem sett er fram í III. viðauka.

(*) Þessi ESB-gerð birtist í Stjtið. ESB L 31, 3.2.2018, bls. 3. Hennar var getið í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 111/2018 frá 31. maí 2018 um breytingu á IX. viðauka (Fjármálaþjónusta) við EES-samninginn (bíður birtingar).

(1) Stjtið. ESB L 335, 17.12.2009, bls. 1.

(2) Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 182/2011 frá 16. febrúar 2011 um reglur og almennar meginreglur varðandi tilhögun eftirlits aðildarríkjanna með framkvæmdastjórninni þegar hún beitir framkvæmdarvaldi sínu (Stjtið. ESB L 55, 28.2.2011, bls. 13).

2. gr.

Reglugerð þessi öðlast gildi daginn eftir að hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.

Hún kemur til framkvæmda frá og með 31. desember 2017.

Reglugerð þessi er bindandi í heild sinni og gildir í öllum aðildarríkjunum án frekari lögfestingar.

Gjört í Brussel, 31. janúar 2018.

Fyrir hönd framkvæmdastjórnarinnar,

Jean-Claude JUNCKER

forseti.

I. VIÐAUKI

**VIÐEIGANDI ÁHÆTTULAUS VAXTAFERILL TIL AÐ REIKNNA ÚT BESTA MAT, ÁN AÐLAGANA VEGNA
SAMRÆMINGAR EÐA ÓSTÖÐUGLEIKA**

Binditími (í árum)	Evra	Tékknesk króna	Dönsk króna	Ungversk forinta	Sænsk króna	Króatísk kúna
1	– 0,358%	0,980%	– 0,368%	0,005%	– 0,458%	0,200%
2	– 0,250%	1,216%	– 0,260%	0,323%	– 0,247%	0,480%
3	– 0,088%	1,352%	– 0,098%	0,531%	– 0,022%	0,752%
4	0,069%	1,454%	0,059%	0,845%	0,198%	1,023%
5	0,209%	1,526%	0,199%	1,075%	0,397%	1,356%
6	0,347%	1,577%	0,337%	1,392%	0,584%	1,684%
7	0,469%	1,622%	0,459%	1,620%	0,743%	1,958%
8	0,585%	1,668%	0,575%	1,789%	0,886%	2,155%
9	0,695%	1,716%	0,685%	1,922%	1,015%	2,278%
10	0,802%	1,760%	0,792%	2,059%	1,123%	2,377%
11	0,897%	1,804%	0,887%	2,232%	1,272%	2,466%
12	0,982%	1,843%	0,971%	2,424%	1,445%	2,547%
13	1,059%	1,877%	1,048%	2,619%	1,616%	2,620%
14	1,125%	1,911%	1,114%	2,804%	1,778%	2,687%
15	1,177%	1,949%	1,167%	2,969%	1,926%	2,749%
16	1,217%	1,995%	1,206%	3,109%	2,060%	2,807%
17	1,249%	2,045%	1,238%	3,228%	2,181%	2,860%
18	1,280%	2,098%	1,270%	3,329%	2,290%	2,910%
19	1,316%	2,152%	1,305%	3,415%	2,389%	2,956%
20	1,357%	2,207%	1,347%	3,489%	2,478%	3,000%
21	1,408%	2,262%	1,397%	3,552%	2,559%	3,041%
22	1,464%	2,316%	1,454%	3,608%	2,633%	3,080%
23	1,524%	2,368%	1,514%	3,656%	2,700%	3,116%
24	1,586%	2,420%	1,576%	3,698%	2,762%	3,151%
25	1,649%	2,470%	1,640%	3,735%	2,819%	3,183%
26	1,713%	2,518%	1,703%	3,767%	2,872%	3,214%
27	1,775%	2,564%	1,766%	3,796%	2,921%	3,243%
28	1,837%	2,609%	1,828%	3,822%	2,966%	3,271%
29	1,897%	2,652%	1,889%	3,844%	3,009%	3,297%
30	1,956%	2,693%	1,948%	3,865%	3,048%	3,322%
31	2,013%	2,733%	2,005%	3,883%	3,085%	3,346%
32	2,069%	2,771%	2,061%	3,899%	3,120%	3,368%
33	2,122%	2,808%	2,114%	3,914%	3,152%	3,390%
34	2,174%	2,843%	2,166%	3,927%	3,183%	3,411%
35	2,223%	2,877%	2,216%	3,939%	3,212%	3,430%
36	2,271%	2,909%	2,264%	3,950%	3,239%	3,449%
37	2,317%	2,940%	2,310%	3,960%	3,265%	3,467%
38	2,362%	2,970%	2,355%	3,970%	3,289%	3,485%

Binditími (í árum)	Evra	Tékknesk króna	Dönsk króna	Ungversk forinta	Sænsk króna	Króatísk kúna
39	2,404%	2,998%	2,398%	3,978%	3,313%	3,501%
40	2,445%	3,026%	2,439%	3,986%	3,335%	3,517%
41	2,485%	3,052%	2,478%	3,993%	3,356%	3,532%
42	2,523%	3,077%	2,516%	4,000%	3,376%	3,547%
43	2,559%	3,102%	2,553%	4,006%	3,395%	3,561%
44	2,594%	3,125%	2,588%	4,012%	3,413%	3,574%
45	2,628%	3,147%	2,622%	4,017%	3,431%	3,587%
46	2,660%	3,169%	2,655%	4,022%	3,447%	3,600%
47	2,692%	3,190%	2,686%	4,027%	3,463%	3,612%
48	2,722%	3,210%	2,717%	4,031%	3,478%	3,623%
49	2,751%	3,229%	2,746%	4,035%	3,493%	3,635%
50	2,779%	3,248%	2,774%	4,039%	3,507%	3,645%
51	2,806%	3,266%	2,801%	4,043%	3,521%	3,656%
52	2,832%	3,284%	2,827%	4,046%	3,534%	3,666%
53	2,857%	3,300%	2,852%	4,050%	3,546%	3,675%
54	2,881%	3,317%	2,877%	4,053%	3,558%	3,685%
55	2,905%	3,332%	2,900%	4,056%	3,570%	3,694%
56	2,928%	3,347%	2,923%	4,059%	3,581%	3,703%
57	2,949%	3,362%	2,945%	4,062%	3,592%	3,711%
58	2,971%	3,376%	2,966%	4,064%	3,603%	3,719%
59	2,991%	3,390%	2,987%	4,067%	3,613%	3,727%
60	3,011%	3,403%	3,007%	4,069%	3,622%	3,735%
61	3,030%	3,416%	3,026%	4,071%	3,632%	3,742%
62	3,049%	3,428%	3,045%	4,074%	3,641%	3,749%
63	3,067%	3,440%	3,063%	4,076%	3,650%	3,756%
64	3,084%	3,452%	3,080%	4,078%	3,658%	3,763%
65	3,101%	3,464%	3,097%	4,080%	3,667%	3,770%
66	3,118%	3,475%	3,114%	4,082%	3,675%	3,776%
67	3,134%	3,485%	3,130%	4,084%	3,683%	3,783%
68	3,149%	3,496%	3,146%	4,085%	3,690%	3,789%
69	3,164%	3,506%	3,161%	4,087%	3,698%	3,794%
70	3,179%	3,516%	3,175%	4,089%	3,705%	3,800%
71	3,193%	3,525%	3,190%	4,090%	3,712%	3,806%
72	3,207%	3,534%	3,204%	4,092%	3,718%	3,811%
73	3,221%	3,544%	3,217%	4,093%	3,725%	3,816%
74	3,234%	3,552%	3,230%	4,095%	3,731%	3,822%
75	3,247%	3,561%	3,243%	4,096%	3,738%	3,827%
76	3,259%	3,569%	3,256%	4,098%	3,744%	3,831%
77	3,271%	3,577%	3,268%	4,099%	3,750%	3,836%
78	3,283%	3,585%	3,280%	4,100%	3,755%	3,841%
79	3,295%	3,593%	3,291%	4,102%	3,761%	3,845%
80	3,306%	3,601%	3,303%	4,103%	3,766%	3,850%

Binditími (í árum)	Evra	Tékknesk króna	Dönsk króna	Ungversk forinta	Sænsk króna	Króatísk kúna
81	3,317%	3,608%	3,314%	4,104%	3,772%	3,854%
82	3,328%	3,615%	3,325%	4,105%	3,777%	3,858%
83	3,338%	3,622%	3,335%	4,106%	3,782%	3,862%
84	3,348%	3,629%	3,345%	4,108%	3,787%	3,866%
85	3,358%	3,636%	3,355%	4,109%	3,792%	3,870%
86	3,368%	3,642%	3,365%	4,110%	3,797%	3,874%
87	3,378%	3,649%	3,375%	4,111%	3,801%	3,878%
88	3,387%	3,655%	3,384%	4,112%	3,806%	3,881%
89	3,396%	3,661%	3,393%	4,113%	3,810%	3,885%
90	3,405%	3,667%	3,402%	4,114%	3,815%	3,888%
91	3,414%	3,673%	3,411%	4,115%	3,819%	3,892%
92	3,422%	3,679%	3,419%	4,116%	3,823%	3,895%
93	3,430%	3,684%	3,428%	4,117%	3,827%	3,898%
94	3,439%	3,690%	3,436%	4,117%	3,831%	3,902%
95	3,447%	3,695%	3,444%	4,118%	3,835%	3,905%
96	3,454%	3,700%	3,452%	4,119%	3,839%	3,908%
97	3,462%	3,705%	3,459%	4,120%	3,842%	3,911%
98	3,470%	3,710%	3,467%	4,121%	3,846%	3,914%
99	3,477%	3,715%	3,474%	4,122%	3,850%	3,917%
100	3,484%	3,720%	3,482%	4,122%	3,853%	3,919%
101	3,491%	3,725%	3,489%	4,123%	3,856%	3,922%
102	3,498%	3,730%	3,496%	4,124%	3,860%	3,925%
103	3,505%	3,734%	3,502%	4,125%	3,863%	3,928%
104	3,512%	3,739%	3,509%	4,125%	3,866%	3,930%
105	3,518%	3,743%	3,516%	4,126%	3,870%	3,933%
106	3,525%	3,747%	3,522%	4,127%	3,873%	3,935%
107	3,531%	3,751%	3,528%	4,127%	3,876%	3,938%
108	3,537%	3,756%	3,535%	4,128%	3,879%	3,940%
109	3,543%	3,760%	3,541%	4,129%	3,882%	3,943%
110	3,549%	3,764%	3,547%	4,129%	3,885%	3,945%
111	3,555%	3,768%	3,553%	4,130%	3,887%	3,947%
112	3,561%	3,771%	3,558%	4,131%	3,890%	3,949%
113	3,566%	3,775%	3,564%	4,131%	3,893%	3,952%
114	3,572%	3,779%	3,569%	4,132%	3,896%	3,954%
115	3,577%	3,783%	3,575%	4,133%	3,898%	3,956%
116	3,583%	3,786%	3,580%	4,133%	3,901%	3,958%
117	3,588%	3,790%	3,586%	4,134%	3,903%	3,960%
118	3,593%	3,793%	3,591%	4,134%	3,906%	3,962%
119	3,598%	3,797%	3,596%	4,135%	3,908%	3,964%
120	3,603%	3,800%	3,601%	4,135%	3,911%	3,966%
121	3,608%	3,803%	3,606%	4,136%	3,913%	3,968%
122	3,613%	3,807%	3,611%	4,136%	3,916%	3,970%

Binditími (í árum)	Evra	Tékknesk króna	Dönsk króna	Ungversk forinta	Sænsk króna	Króatísk kúna
123	3,618%	3,810%	3,615%	4,137%	3,918%	3,972%
124	3,622%	3,813%	3,620%	4,137%	3,920%	3,974%
125	3,627%	3,816%	3,625%	4,138%	3,922%	3,976%
126	3,631%	3,819%	3,629%	4,138%	3,925%	3,977%
127	3,636%	3,822%	3,634%	4,139%	3,927%	3,979%
128	3,640%	3,825%	3,638%	4,139%	3,929%	3,981%
129	3,645%	3,828%	3,643%	4,140%	3,931%	3,982%
130	3,649%	3,831%	3,647%	4,140%	3,933%	3,984%
131	3,653%	3,834%	3,651%	4,141%	3,935%	3,986%
132	3,657%	3,836%	3,655%	4,141%	3,937%	3,987%
133	3,661%	3,839%	3,659%	4,142%	3,939%	3,989%
134	3,665%	3,842%	3,663%	4,142%	3,941%	3,991%
135	3,669%	3,844%	3,667%	4,143%	3,943%	3,992%
136	3,673%	3,847%	3,671%	4,143%	3,945%	3,994%
137	3,677%	3,850%	3,675%	4,143%	3,947%	3,995%
138	3,681%	3,852%	3,679%	4,144%	3,948%	3,997%
139	3,684%	3,855%	3,683%	4,144%	3,950%	3,998%
140	3,688%	3,857%	3,686%	4,145%	3,952%	4,000%
141	3,692%	3,859%	3,690%	4,145%	3,954%	4,001%
142	3,695%	3,862%	3,694%	4,145%	3,956%	4,002%
143	3,699%	3,864%	3,697%	4,146%	3,957%	4,004%
144	3,702%	3,867%	3,701%	4,146%	3,959%	4,005%
145	3,706%	3,869%	3,704%	4,146%	3,961%	4,006%
146	3,709%	3,871%	3,707%	4,147%	3,962%	4,008%
147	3,712%	3,873%	3,711%	4,147%	3,964%	4,009%
148	3,716%	3,876%	3,714%	4,148%	3,965%	4,010%
149	3,719%	3,878%	3,717%	4,148%	3,967%	4,012%
150	3,722%	3,880%	3,720%	4,148%	3,969%	4,013%

Binditími (í árum)	Búlgarskt lef	Sterlingspund	Rúmenskt lei	Pólskt slot	Íslensk króna	Norsk króna
1	– 0,408%	0,555%	2,433%	1,401%	4,667%	0,785%
2	– 0,300%	0,684%	3,003%	1,655%	4,680%	1,031%
3	– 0,138%	0,788%	3,381%	1,929%	4,700%	1,183%
4	0,019%	0,866%	3,648%	2,240%	4,722%	1,320%
5	0,159%	0,937%	3,856%	2,568%	4,746%	1,451%
6	0,296%	0,997%	4,004%	2,737%	4,773%	1,551%
7	0,419%	1,050%	4,110%	2,955%	4,801%	1,645%
8	0,534%	1,098%	4,190%	3,104%	4,823%	1,734%
9	0,645%	1,144%	4,266%	3,203%	4,835%	1,802%
10	0,751%	1,188%	4,334%	3,213%	4,839%	1,866%

Binditími (í árum)	Búlgarskt lef	Sterlingspund	Rúmenskt lei	Pólskt slot	Íslensk króna	Norsk króna
11	0,846%	1,226%	4,386%	3,213%	4,838%	1,934%
12	0,930%	1,259%	4,425%	3,220%	4,833%	2,005%
13	1,007%	1,285%	4,454%	3,233%	4,825%	2,076%
14	1,073%	1,308%	4,476%	3,249%	4,816%	2,146%
15	1,126%	1,330%	4,491%	3,268%	4,805%	2,215%
16	1,165%	1,345%	4,503%	3,288%	4,794%	2,281%
17	1,197%	1,358%	4,510%	3,309%	4,782%	2,346%
18	1,228%	1,368%	4,515%	3,330%	4,769%	2,407%
19	1,263%	1,375%	4,518%	3,352%	4,757%	2,466%
20	1,305%	1,378%	4,519%	3,373%	4,744%	2,523%
21	1,356%	1,379%	4,519%	3,394%	4,731%	2,577%
22	1,413%	1,376%	4,517%	3,415%	4,719%	2,628%
23	1,474%	1,373%	4,515%	3,436%	4,707%	2,677%
24	1,538%	1,369%	4,512%	3,455%	4,695%	2,724%
25	1,602%	1,365%	4,508%	3,475%	4,683%	2,768%
26	1,667%	1,361%	4,504%	3,493%	4,672%	2,810%
27	1,731%	1,356%	4,500%	3,511%	4,660%	2,851%
28	1,793%	1,351%	4,495%	3,529%	4,650%	2,889%
29	1,855%	1,346%	4,491%	3,546%	4,639%	2,926%
30	1,915%	1,340%	4,486%	3,562%	4,629%	2,961%
31	1,973%	1,333%	4,481%	3,578%	4,619%	2,995%
32	2,029%	1,325%	4,476%	3,593%	4,609%	3,027%
33	2,084%	1,316%	4,471%	3,607%	4,600%	3,057%
34	2,136%	1,306%	4,466%	3,621%	4,591%	3,087%
35	2,187%	1,295%	4,461%	3,635%	4,583%	3,115%
36	2,236%	1,283%	4,456%	3,648%	4,574%	3,141%
37	2,283%	1,271%	4,451%	3,660%	4,566%	3,167%
38	2,328%	1,260%	4,447%	3,673%	4,558%	3,191%
39	2,371%	1,250%	4,442%	3,684%	4,551%	3,215%
40	2,413%	1,241%	4,438%	3,695%	4,543%	3,237%
41	2,453%	1,235%	4,433%	3,706%	4,536%	3,259%
42	2,492%	1,229%	4,429%	3,717%	4,529%	3,280%
43	2,529%	1,222%	4,425%	3,727%	4,523%	3,300%
44	2,565%	1,214%	4,421%	3,736%	4,516%	3,319%
45	2,599%	1,203%	4,417%	3,746%	4,510%	3,337%
46	2,632%	1,190%	4,413%	3,755%	4,504%	3,355%
47	2,664%	1,178%	4,409%	3,763%	4,498%	3,372%
48	2,695%	1,168%	4,405%	3,772%	4,493%	3,389%
49	2,725%	1,164%	4,401%	3,780%	4,487%	3,404%
50	2,753%	1,166%	4,398%	3,788%	4,482%	3,420%
51	2,781%	1,177%	4,395%	3,795%	4,477%	3,434%
52	2,807%	1,193%	4,391%	3,803%	4,472%	3,449%

Binditími (í árum)	Búlgarskt lef	Sterlingspund	Rúmenskt lei	Pólskt slot	Íslensk króna	Norsk króna
53	2,833%	1,215%	4,388%	3,810%	4,467%	3,462%
54	2,857%	1,241%	4,385%	3,817%	4,463%	3,476%
55	2,881%	1,270%	4,382%	3,823%	4,458%	3,488%
56	2,904%	1,301%	4,379%	3,830%	4,454%	3,501%
57	2,927%	1,333%	4,376%	3,836%	4,450%	3,513%
58	2,948%	1,367%	4,373%	3,842%	4,446%	3,524%
59	2,969%	1,402%	4,370%	3,848%	4,442%	3,536%
60	2,989%	1,437%	4,368%	3,854%	4,438%	3,546%
61	3,009%	1,473%	4,365%	3,859%	4,434%	3,557%
62	3,028%	1,508%	4,363%	3,864%	4,430%	3,567%
63	3,046%	1,543%	4,360%	3,870%	4,427%	3,577%
64	3,064%	1,579%	4,358%	3,875%	4,424%	3,587%
65	3,081%	1,613%	4,355%	3,880%	4,420%	3,596%
66	3,098%	1,648%	4,353%	3,884%	4,417%	3,605%
67	3,115%	1,682%	4,351%	3,889%	4,414%	3,614%
68	3,130%	1,715%	4,349%	3,893%	4,411%	3,622%
69	3,146%	1,748%	4,347%	3,898%	4,408%	3,631%
70	3,161%	1,780%	4,345%	3,902%	4,405%	3,639%
71	3,175%	1,812%	4,343%	3,906%	4,402%	3,646%
72	3,189%	1,843%	4,341%	3,910%	4,399%	3,654%
73	3,203%	1,874%	4,339%	3,914%	4,397%	3,661%
74	3,216%	1,903%	4,337%	3,918%	4,394%	3,669%
75	3,229%	1,933%	4,335%	3,922%	4,391%	3,676%
76	3,242%	1,961%	4,334%	3,925%	4,389%	3,683%
77	3,255%	1,989%	4,332%	3,929%	4,386%	3,689%
78	3,267%	2,016%	4,330%	3,932%	4,384%	3,696%
79	3,278%	2,043%	4,329%	3,936%	4,382%	3,702%
80	3,290%	2,069%	4,327%	3,939%	4,380%	3,708%
81	3,301%	2,095%	4,325%	3,942%	4,377%	3,714%
82	3,312%	2,120%	4,324%	3,945%	4,375%	3,720%
83	3,323%	2,144%	4,322%	3,948%	4,373%	3,726%
84	3,333%	2,168%	4,321%	3,951%	4,371%	3,732%
85	3,343%	2,192%	4,320%	3,954%	4,369%	3,737%
86	3,353%	2,215%	4,318%	3,957%	4,367%	3,742%
87	3,363%	2,237%	4,317%	3,960%	4,365%	3,748%
88	3,372%	2,259%	4,316%	3,962%	4,363%	3,753%
89	3,381%	2,280%	4,314%	3,965%	4,362%	3,758%
90	3,390%	2,301%	4,313%	3,968%	4,360%	3,763%
91	3,399%	2,322%	4,312%	3,970%	4,358%	3,768%
92	3,408%	2,342%	4,311%	3,973%	4,356%	3,772%
93	3,416%	2,362%	4,309%	3,975%	4,355%	3,777%
94	3,425%	2,381%	4,308%	3,978%	4,353%	3,781%

Binditími (í árum)	Búlgarskt lef	Sterlingspund	Rúmenskt lei	Pólskt slot	Íslensk króna	Norsk króna
95	3,433%	2,400%	4,307%	3,980%	4,351%	3,786%
96	3,441%	2,419%	4,306%	3,982%	4,350%	3,790%
97	3,449%	2,437%	4,305%	3,984%	4,348%	3,794%
98	3,456%	2,455%	4,304%	3,987%	4,347%	3,798%
99	3,464%	2,472%	4,303%	3,989%	4,345%	3,802%
100	3,471%	2,489%	4,302%	3,991%	4,344%	3,806%
101	3,478%	2,506%	4,301%	3,993%	4,342%	3,810%
102	3,485%	2,522%	4,300%	3,995%	4,341%	3,814%
103	3,492%	2,539%	4,299%	3,997%	4,340%	3,818%
104	3,499%	2,554%	4,298%	3,999%	4,338%	3,821%
105	3,506%	2,570%	4,297%	4,001%	4,337%	3,825%
106	3,512%	2,585%	4,296%	4,003%	4,336%	3,829%
107	3,519%	2,600%	4,295%	4,005%	4,334%	3,832%
108	3,525%	2,615%	4,294%	4,006%	4,333%	3,835%
109	3,531%	2,629%	4,293%	4,008%	4,332%	3,839%
110	3,537%	2,643%	4,293%	4,010%	4,331%	3,842%
111	3,543%	2,657%	4,292%	4,012%	4,330%	3,845%
112	3,549%	2,671%	4,291%	4,013%	4,328%	3,848%
113	3,555%	2,684%	4,290%	4,015%	4,327%	3,852%
114	3,560%	2,698%	4,289%	4,017%	4,326%	3,855%
115	3,566%	2,711%	4,289%	4,018%	4,325%	3,858%
116	3,571%	2,723%	4,288%	4,020%	4,324%	3,861%
117	3,577%	2,736%	4,287%	4,021%	4,323%	3,863%
118	3,582%	2,748%	4,286%	4,023%	4,322%	3,866%
119	3,587%	2,760%	4,286%	4,024%	4,321%	3,869%
120	3,592%	2,772%	4,285%	4,026%	4,320%	3,872%
121	3,597%	2,784%	4,284%	4,027%	4,319%	3,875%
122	3,602%	2,795%	4,283%	4,029%	4,318%	3,877%
123	3,607%	2,807%	4,283%	4,030%	4,317%	3,880%
124	3,612%	2,818%	4,282%	4,031%	4,316%	3,882%
125	3,616%	2,829%	4,281%	4,033%	4,315%	3,885%
126	3,621%	2,840%	4,281%	4,034%	4,314%	3,887%
127	3,626%	2,850%	4,280%	4,035%	4,313%	3,890%
128	3,630%	2,861%	4,280%	4,037%	4,312%	3,892%
129	3,635%	2,871%	4,279%	4,038%	4,312%	3,895%
130	3,639%	2,881%	4,278%	4,039%	4,311%	3,897%
131	3,643%	2,891%	4,278%	4,040%	4,310%	3,899%
132	3,647%	2,901%	4,277%	4,042%	4,309%	3,902%
133	3,651%	2,911%	4,277%	4,043%	4,308%	3,904%
134	3,656%	2,920%	4,276%	4,044%	4,307%	3,906%
135	3,660%	2,930%	4,275%	4,045%	4,307%	3,908%
136	3,664%	2,939%	4,275%	4,046%	4,306%	3,910%

Binditími (í árum)	Búlgarskt lef	Sterlingspund	Rúmenskt lei	Pólskt slot	Íslensk króna	Norsk króna
137	3,667%	2,948%	4,274%	4,047%	4,305%	3,912%
138	3,671%	2,957%	4,274%	4,048%	4,304%	3,915%
139	3,675%	2,966%	4,273%	4,049%	4,303%	3,917%
140	3,679%	2,975%	4,273%	4,051%	4,303%	3,919%
141	3,683%	2,984%	4,272%	4,052%	4,302%	3,921%
142	3,686%	2,992%	4,272%	4,053%	4,301%	3,923%
143	3,690%	3,001%	4,271%	4,054%	4,301%	3,925%
144	3,693%	3,009%	4,271%	4,055%	4,300%	3,926%
145	3,697%	3,017%	4,270%	4,056%	4,299%	3,928%
146	3,700%	3,025%	4,270%	4,057%	4,299%	3,930%
147	3,704%	3,033%	4,269%	4,058%	4,298%	3,932%
148	3,707%	3,041%	4,269%	4,059%	4,297%	3,934%
149	3,710%	3,049%	4,268%	4,060%	4,297%	3,936%
150	3,714%	3,056%	4,268%	4,061%	4,296%	3,937%

Binditími (í árum)	Svissneskur franki	Ástralskur dalur	Tailenskt bat	Kanadadalur	Síleskur pesó	Kólobískur pesó
1	– 0,723%	1,828%	1,154%	1,641%	2,388%	4,385%
2	– 0,584%	1,992%	1,371%	1,866%	2,713%	4,724%
3	– 0,455%	2,129%	1,555%	1,970%	3,068%	5,155%
4	– 0,339%	2,229%	1,731%	2,029%	3,332%	5,438%
5	– 0,242%	2,315%	1,866%	2,066%	3,525%	5,693%
6	– 0,151%	2,397%	1,966%	2,093%	3,696%	5,901%
7	– 0,056%	2,461%	2,055%	2,123%	3,855%	6,099%
8	0,029%	2,527%	2,142%	2,153%	4,001%	6,304%
9	0,109%	2,583%	2,219%	2,185%	4,129%	6,442%
10	0,184%	2,639%	2,281%	2,222%	4,234%	6,515%
11	0,239%	2,691%	2,324%	2,263%	4,314%	6,549%
12	0,293%	2,739%	2,356%	2,302%	4,375%	6,558%
13	0,349%	2,786%	2,384%	2,336%	4,421%	6,548%
14	0,409%	2,830%	2,412%	2,365%	4,456%	6,525%
15	0,435%	2,866%	2,444%	2,394%	4,482%	6,492%
16	0,461%	2,895%	2,480%	2,421%	4,502%	6,452%
17	0,492%	2,918%	2,519%	2,445%	4,516%	6,407%
18	0,523%	2,938%	2,560%	2,462%	4,527%	6,359%
19	0,549%	2,956%	2,602%	2,471%	4,534%	6,309%
20	0,568%	2,973%	2,644%	2,469%	4,538%	6,258%
21	0,578%	2,989%	2,686%	2,457%	4,540%	6,206%
22	0,585%	3,004%	2,727%	2,439%	4,541%	6,154%
23	0,592%	3,015%	2,768%	2,418%	4,540%	6,103%
24	0,605%	3,022%	2,807%	2,397%	4,538%	6,053%
25	0,625%	3,023%	2,845%	2,378%	4,535%	6,004%

Binditími (í árum)	Svissneskur franki	Ástraliskur dalur	Taílenskt bat	Kanadadalur	Síleskur pesó	Kólumbískur pesó
26	0,653%	3,017%	2,882%	2,362%	4,532%	5,956%
27	0,689%	3,009%	2,918%	2,351%	4,528%	5,909%
28	0,729%	3,001%	2,952%	2,346%	4,524%	5,864%
29	0,772%	2,994%	2,985%	2,346%	4,519%	5,820%
30	0,818%	2,991%	3,017%	2,352%	4,514%	5,778%
31	0,865%	2,994%	3,048%	2,364%	4,509%	5,737%
32	0,913%	3,000%	3,077%	2,382%	4,504%	5,698%
33	0,961%	3,009%	3,105%	2,403%	4,499%	5,660%
34	1,009%	3,021%	3,133%	2,427%	4,493%	5,623%
35	1,056%	3,035%	3,159%	2,453%	4,488%	5,588%
36	1,102%	3,050%	3,184%	2,480%	4,483%	5,555%
37	1,147%	3,067%	3,208%	2,509%	4,478%	5,522%
38	1,192%	3,084%	3,231%	2,537%	4,472%	5,491%
39	1,235%	3,101%	3,253%	2,567%	4,467%	5,461%
40	1,277%	3,119%	3,275%	2,596%	4,462%	5,432%
41	1,317%	3,137%	3,295%	2,625%	4,458%	5,404%
42	1,357%	3,156%	3,315%	2,654%	4,453%	5,378%
43	1,395%	3,174%	3,334%	2,683%	4,448%	5,352%
44	1,432%	3,192%	3,352%	2,711%	4,444%	5,327%
45	1,468%	3,209%	3,370%	2,739%	4,439%	5,304%
46	1,502%	3,227%	3,387%	2,765%	4,435%	5,281%
47	1,536%	3,244%	3,403%	2,792%	4,431%	5,259%
48	1,568%	3,261%	3,419%	2,818%	4,426%	5,238%
49	1,600%	3,277%	3,434%	2,843%	4,422%	5,217%
50	1,630%	3,293%	3,449%	2,867%	4,419%	5,197%
51	1,659%	3,309%	3,463%	2,891%	4,415%	5,178%
52	1,688%	3,324%	3,476%	2,914%	4,411%	5,160%
53	1,715%	3,339%	3,490%	2,936%	4,407%	5,142%
54	1,741%	3,354%	3,502%	2,958%	4,404%	5,125%
55	1,767%	3,368%	3,515%	2,979%	4,401%	5,109%
56	1,792%	3,382%	3,527%	3,000%	4,397%	5,093%
57	1,816%	3,395%	3,538%	3,020%	4,394%	5,077%
58	1,839%	3,408%	3,549%	3,039%	4,391%	5,062%
59	1,862%	3,421%	3,560%	3,058%	4,388%	5,048%
60	1,883%	3,433%	3,570%	3,076%	4,385%	5,034%
61	1,905%	3,445%	3,581%	3,094%	4,382%	5,020%
62	1,925%	3,457%	3,590%	3,111%	4,379%	5,007%
63	1,945%	3,468%	3,600%	3,128%	4,377%	4,994%
64	1,964%	3,479%	3,609%	3,145%	4,374%	4,982%
65	1,983%	3,490%	3,618%	3,160%	4,371%	4,970%
66	2,001%	3,501%	3,627%	3,176%	4,369%	4,958%
67	2,019%	3,511%	3,635%	3,191%	4,366%	4,947%

Binditími (í árum)	Svissneskur franki	Ástraliskur dalur	Taílenskt bat	Kanadadalur	Síleskur pesó	Kólumbískur pesó
68	2,036%	3,521%	3,643%	3,205%	4,364%	4,936%
69	2,053%	3,530%	3,651%	3,220%	4,362%	4,926%
70	2,069%	3,540%	3,659%	3,233%	4,359%	4,915%
71	2,085%	3,549%	3,667%	3,247%	4,357%	4,905%
72	2,100%	3,558%	3,674%	3,260%	4,355%	4,895%
73	2,115%	3,566%	3,681%	3,273%	4,353%	4,886%
74	2,129%	3,575%	3,688%	3,285%	4,351%	4,877%
75	2,144%	3,583%	3,695%	3,297%	4,349%	4,867%
76	2,157%	3,591%	3,702%	3,309%	4,347%	4,859%
77	2,171%	3,599%	3,708%	3,320%	4,345%	4,850%
78	2,184%	3,606%	3,714%	3,331%	4,343%	4,842%
79	2,197%	3,614%	3,720%	3,342%	4,342%	4,834%
80	2,209%	3,621%	3,726%	3,353%	4,340%	4,826%
81	2,221%	3,628%	3,732%	3,363%	4,338%	4,818%
82	2,233%	3,635%	3,738%	3,373%	4,336%	4,810%
83	2,245%	3,642%	3,743%	3,383%	4,335%	4,803%
84	2,256%	3,649%	3,749%	3,393%	4,333%	4,796%
85	2,267%	3,655%	3,754%	3,402%	4,332%	4,789%
86	2,278%	3,661%	3,759%	3,412%	4,330%	4,782%
87	2,288%	3,667%	3,764%	3,421%	4,329%	4,775%
88	2,299%	3,673%	3,769%	3,429%	4,327%	4,769%
89	2,309%	3,679%	3,774%	3,438%	4,326%	4,762%
90	2,319%	3,685%	3,779%	3,446%	4,324%	4,756%
91	2,328%	3,691%	3,783%	3,455%	4,323%	4,750%
92	2,338%	3,696%	3,788%	3,463%	4,322%	4,744%
93	2,347%	3,702%	3,792%	3,471%	4,320%	4,738%
94	2,356%	3,707%	3,797%	3,478%	4,319%	4,732%
95	2,365%	3,712%	3,801%	3,486%	4,318%	4,727%
96	2,374%	3,717%	3,805%	3,493%	4,317%	4,721%
97	2,382%	3,722%	3,809%	3,501%	4,315%	4,716%
98	2,390%	3,727%	3,813%	3,508%	4,314%	4,711%
99	2,399%	3,732%	3,817%	3,515%	4,313%	4,705%
100	2,406%	3,736%	3,821%	3,522%	4,312%	4,700%
101	2,414%	3,741%	3,825%	3,528%	4,311%	4,695%
102	2,422%	3,746%	3,828%	3,535%	4,310%	4,691%
103	2,430%	3,750%	3,832%	3,541%	4,309%	4,686%
104	2,437%	3,754%	3,835%	3,548%	4,308%	4,681%
105	2,444%	3,758%	3,839%	3,554%	4,307%	4,676%
106	2,451%	3,763%	3,842%	3,560%	4,306%	4,672%
107	2,458%	3,767%	3,846%	3,566%	4,305%	4,668%
108	2,465%	3,771%	3,849%	3,572%	4,304%	4,663%
109	2,472%	3,775%	3,852%	3,577%	4,303%	4,659%

Binditími (í árum)	Svissneskur franki	Ástraliskur dalur	Taílenskt bat	Kanadadalur	Síleskur pesó	Kólumbískur pesó
110	2,478%	3,778%	3,855%	3,583%	4,302%	4,655%
111	2,485%	3,782%	3,858%	3,589%	4,301%	4,651%
112	2,491%	3,786%	3,861%	3,594%	4,300%	4,647%
113	2,497%	3,790%	3,864%	3,599%	4,299%	4,643%
114	2,504%	3,793%	3,867%	3,605%	4,298%	4,639%
115	2,510%	3,797%	3,870%	3,610%	4,297%	4,635%
116	2,516%	3,800%	3,873%	3,615%	4,297%	4,631%
117	2,521%	3,804%	3,876%	3,620%	4,296%	4,628%
118	2,527%	3,807%	3,879%	3,625%	4,295%	4,624%
119	2,533%	3,810%	3,881%	3,630%	4,294%	4,620%
120	2,538%	3,814%	3,884%	3,634%	4,293%	4,617%
121	2,544%	3,817%	3,887%	3,639%	4,293%	4,613%
122	2,549%	3,820%	3,889%	3,644%	4,292%	4,610%
123	2,554%	3,823%	3,892%	3,648%	4,291%	4,607%
124	2,560%	3,826%	3,894%	3,652%	4,290%	4,603%
125	2,565%	3,829%	3,897%	3,657%	4,290%	4,600%
126	2,570%	3,832%	3,899%	3,661%	4,289%	4,597%
127	2,575%	3,835%	3,901%	3,665%	4,288%	4,594%
128	2,580%	3,838%	3,904%	3,670%	4,288%	4,591%
129	2,584%	3,840%	3,906%	3,674%	4,287%	4,588%
130	2,589%	3,843%	3,908%	3,678%	4,286%	4,585%
131	2,594%	3,846%	3,910%	3,682%	4,286%	4,582%
132	2,598%	3,849%	3,913%	3,686%	4,285%	4,579%
133	2,603%	3,851%	3,915%	3,689%	4,284%	4,576%
134	2,607%	3,854%	3,917%	3,693%	4,284%	4,573%
135	2,612%	3,856%	3,919%	3,697%	4,283%	4,570%
136	2,616%	3,859%	3,921%	3,701%	4,282%	4,568%
137	2,620%	3,861%	3,923%	3,704%	4,282%	4,565%
138	2,624%	3,864%	3,925%	3,708%	4,281%	4,562%
139	2,629%	3,866%	3,927%	3,711%	4,281%	4,560%
140	2,633%	3,869%	3,929%	3,715%	4,280%	4,557%
141	2,637%	3,871%	3,931%	3,718%	4,279%	4,555%
142	2,641%	3,873%	3,933%	3,722%	4,279%	4,552%
143	2,644%	3,876%	3,935%	3,725%	4,278%	4,550%
144	2,648%	3,878%	3,937%	3,728%	4,278%	4,547%
145	2,652%	3,880%	3,938%	3,732%	4,277%	4,545%
146	2,656%	3,882%	3,940%	3,735%	4,277%	4,542%
147	2,660%	3,884%	3,942%	3,738%	4,276%	4,540%
148	2,663%	3,887%	3,944%	3,741%	4,276%	4,538%
149	2,667%	3,889%	3,945%	3,744%	4,275%	4,536%
150	2,670%	3,891%	3,947%	3,747%	4,275%	4,533%

Binditími (í árum)	Hong Kong dalur	Inversk rúpía	Mexíkóskur pesó	Taivanskur dalur	Nýsjálenskur dalur	Rand
1	1,463%	6,473%	8,017%	0,306%	1,930%	6,771%
2	1,714%	6,646%	7,955%	0,396%	2,112%	6,789%
3	1,869%	6,811%	7,808%	0,471%	2,301%	6,923%
4	1,919%	6,969%	7,773%	0,539%	2,471%	7,090%
5	2,045%	7,105%	7,757%	0,607%	2,603%	7,250%
6	2,096%	7,228%	7,786%	0,685%	2,731%	7,417%
7	2,112%	7,316%	7,834%	0,741%	2,859%	7,584%
8	2,139%	7,403%	7,876%	0,807%	2,943%	7,744%
9	2,175%	7,475%	7,913%	0,871%	3,022%	7,894%
10	2,214%	7,531%	7,948%	0,935%	3,098%	8,026%
11	2,252%	7,559%	7,985%	1,013%	3,171%	8,136%
12	2,292%	7,563%	8,022%	1,101%	3,236%	8,222%
13	2,336%	7,549%	8,061%	1,195%	3,292%	8,288%
14	2,382%	7,522%	8,101%	1,291%	3,340%	8,333%
15	2,431%	7,487%	8,143%	1,386%	3,382%	8,354%
16	2,480%	7,445%	8,187%	1,480%	3,418%	8,353%
17	2,529%	7,399%	8,227%	1,571%	3,449%	8,333%
18	2,578%	7,350%	8,260%	1,659%	3,477%	8,299%
19	2,626%	7,299%	8,281%	1,743%	3,502%	8,254%
20	2,673%	7,247%	8,288%	1,825%	3,525%	8,202%
21	2,718%	7,195%	8,277%	1,902%	3,547%	8,144%
22	2,762%	7,144%	8,253%	1,976%	3,568%	8,082%
23	2,804%	7,092%	8,217%	2,047%	3,587%	8,018%
24	2,845%	7,042%	8,173%	2,114%	3,606%	7,952%
25	2,884%	6,993%	8,123%	2,178%	3,623%	7,886%
26	2,921%	6,945%	8,068%	2,240%	3,640%	7,819%
27	2,957%	6,899%	8,011%	2,298%	3,655%	7,754%
28	2,991%	6,853%	7,951%	2,353%	3,670%	7,689%
29	3,024%	6,810%	7,890%	2,406%	3,684%	7,626%
30	3,056%	6,768%	7,829%	2,456%	3,698%	7,564%
31	3,086%	6,727%	7,769%	2,505%	3,711%	7,504%
32	3,115%	6,688%	7,709%	2,550%	3,723%	7,446%
33	3,143%	6,650%	7,649%	2,594%	3,735%	7,389%
34	3,169%	6,614%	7,592%	2,636%	3,747%	7,335%
35	3,195%	6,579%	7,535%	2,676%	3,757%	7,282%
36	3,219%	6,546%	7,480%	2,714%	3,768%	7,232%
37	3,242%	6,514%	7,427%	2,750%	3,778%	7,183%
38	3,265%	6,483%	7,375%	2,785%	3,787%	7,136%
39	3,286%	6,453%	7,325%	2,819%	3,797%	7,090%
40	3,307%	6,424%	7,277%	2,851%	3,805%	7,047%
41	3,327%	6,397%	7,230%	2,881%	3,814%	7,005%
42	3,346%	6,370%	7,185%	2,911%	3,822%	6,964%

Binditími (í árum)	Hong Kong dalur	Inversk rúpía	Mexíkóskur pesó	Taivanskur dalur	Nýsjálenskur dalur	Rand
43	3,365%	6,345%	7,142%	2,939%	3,830%	6,926%
44	3,382%	6,320%	7,100%	2,966%	3,837%	6,888%
45	3,399%	6,296%	7,060%	2,992%	3,845%	6,852%
46	3,416%	6,274%	7,021%	3,017%	3,852%	6,818%
47	3,431%	6,252%	6,984%	3,041%	3,859%	6,784%
48	3,447%	6,231%	6,948%	3,065%	3,865%	6,752%
49	3,461%	6,210%	6,913%	3,087%	3,871%	6,721%
50	3,475%	6,191%	6,879%	3,109%	3,878%	6,692%
51	3,489%	6,172%	6,847%	3,129%	3,883%	6,663%
52	3,502%	6,154%	6,816%	3,149%	3,889%	6,635%
53	3,515%	6,136%	6,786%	3,169%	3,895%	6,609%
54	3,527%	6,119%	6,756%	3,187%	3,900%	6,583%
55	3,539%	6,103%	6,728%	3,205%	3,905%	6,558%
56	3,551%	6,087%	6,701%	3,223%	3,910%	6,534%
57	3,562%	6,072%	6,675%	3,239%	3,915%	6,511%
58	3,572%	6,057%	6,650%	3,256%	3,920%	6,488%
59	3,583%	6,042%	6,625%	3,271%	3,924%	6,466%
60	3,593%	6,028%	6,602%	3,287%	3,929%	6,445%
61	3,603%	6,015%	6,579%	3,301%	3,933%	6,425%
62	3,612%	6,002%	6,556%	3,316%	3,937%	6,405%
63	3,621%	5,989%	6,535%	3,329%	3,941%	6,386%
64	3,630%	5,977%	6,514%	3,343%	3,945%	6,368%
65	3,639%	5,965%	6,494%	3,356%	3,949%	6,350%
66	3,647%	5,954%	6,474%	3,369%	3,953%	6,332%
67	3,655%	5,942%	6,455%	3,381%	3,956%	6,315%
68	3,663%	5,931%	6,436%	3,393%	3,960%	6,299%
69	3,671%	5,921%	6,418%	3,404%	3,963%	6,283%
70	3,678%	5,911%	6,401%	3,416%	3,966%	6,267%
71	3,686%	5,901%	6,384%	3,427%	3,970%	6,252%
72	3,693%	5,891%	6,367%	3,437%	3,973%	6,238%
73	3,700%	5,881%	6,351%	3,448%	3,976%	6,223%
74	3,706%	5,872%	6,336%	3,458%	3,979%	6,209%
75	3,713%	5,863%	6,321%	3,468%	3,982%	6,196%
76	3,719%	5,855%	6,306%	3,477%	3,984%	6,183%
77	3,725%	5,846%	6,291%	3,486%	3,987%	6,170%
78	3,732%	5,838%	6,277%	3,496%	3,990%	6,158%
79	3,737%	5,830%	6,264%	3,504%	3,993%	6,145%
80	3,743%	5,822%	6,250%	3,513%	3,995%	6,134%
81	3,749%	5,814%	6,237%	3,522%	3,998%	6,122%
82	3,754%	5,807%	6,225%	3,530%	4,000%	6,111%
83	3,760%	5,799%	6,212%	3,538%	4,002%	6,100%
84	3,765%	5,792%	6,200%	3,546%	4,005%	6,089%

Binditími (í árum)	Hong Kong dalur	Inversk rúpía	Mexíkóskur pesó	Taivanskur dalur	Nýsjálenskur dalur	Rand
85	3,770%	5,785%	6,188%	3,553%	4,007%	6,078%
86	3,775%	5,778%	6,177%	3,561%	4,009%	6,068%
87	3,780%	5,772%	6,165%	3,568%	4,011%	6,058%
88	3,785%	5,765%	6,154%	3,575%	4,014%	6,048%
89	3,789%	5,759%	6,144%	3,582%	4,016%	6,039%
90	3,794%	5,753%	6,133%	3,589%	4,018%	6,029%
91	3,798%	5,746%	6,123%	3,596%	4,020%	6,020%
92	3,803%	5,741%	6,113%	3,602%	4,022%	6,011%
93	3,807%	5,735%	6,103%	3,609%	4,023%	6,003%
94	3,811%	5,729%	6,093%	3,615%	4,025%	5,994%
95	3,815%	5,723%	6,084%	3,621%	4,027%	5,986%
96	3,819%	5,718%	6,075%	3,627%	4,029%	5,977%
97	3,823%	5,713%	6,065%	3,633%	4,031%	5,969%
98	3,827%	5,707%	6,057%	3,639%	4,032%	5,961%
99	3,831%	5,702%	6,048%	3,644%	4,034%	5,954%
100	3,834%	5,697%	6,039%	3,650%	4,036%	5,946%
101	3,838%	5,692%	6,031%	3,655%	4,037%	5,939%
102	3,841%	5,687%	6,023%	3,661%	4,039%	5,932%
103	3,845%	5,683%	6,015%	3,666%	4,041%	5,924%
104	3,848%	5,678%	6,007%	3,671%	4,042%	5,917%
105	3,852%	5,673%	5,999%	3,676%	4,044%	5,911%
106	3,855%	5,669%	5,992%	3,681%	4,045%	5,904%
107	3,858%	5,665%	5,984%	3,686%	4,046%	5,897%
108	3,861%	5,660%	5,977%	3,691%	4,048%	5,891%
109	3,864%	5,656%	5,970%	3,695%	4,049%	5,884%
110	3,867%	5,652%	5,963%	3,700%	4,051%	5,878%
111	3,870%	5,648%	5,956%	3,704%	4,052%	5,872%
112	3,873%	5,644%	5,949%	3,709%	4,053%	5,866%
113	3,876%	5,640%	5,942%	3,713%	4,055%	5,860%
114	3,879%	5,636%	5,936%	3,717%	4,056%	5,854%
115	3,882%	5,632%	5,930%	3,722%	4,057%	5,849%
116	3,885%	5,628%	5,923%	3,726%	4,058%	5,843%
117	3,887%	5,625%	5,917%	3,730%	4,060%	5,837%
118	3,890%	5,621%	5,911%	3,734%	4,061%	5,832%
119	3,893%	5,618%	5,905%	3,738%	4,062%	5,827%
120	3,895%	5,614%	5,899%	3,741%	4,063%	5,821%
121	3,898%	5,611%	5,893%	3,745%	4,064%	5,816%
122	3,900%	5,607%	5,888%	3,749%	4,065%	5,811%
123	3,903%	5,604%	5,882%	3,753%	4,066%	5,806%
124	3,905%	5,601%	5,876%	3,756%	4,068%	5,801%
125	3,907%	5,598%	5,871%	3,760%	4,069%	5,797%
126	3,910%	5,594%	5,866%	3,763%	4,070%	5,792%

Binditími (í árum)	Hong Kong dalur	Inversk rúpía	Mexíkóskur pesó	Taivanskur dalur	Nýsjálenskur dalur	Rand
127	3,912%	5,591%	5,860%	3,767%	4,071%	5,787%
128	3,914%	5,588%	5,855%	3,770%	4,072%	5,783%
129	3,916%	5,585%	5,850%	3,773%	4,073%	5,778%
130	3,919%	5,582%	5,845%	3,777%	4,074%	5,774%
131	3,921%	5,579%	5,840%	3,780%	4,075%	5,769%
132	3,923%	5,576%	5,835%	3,783%	4,076%	5,765%
133	3,925%	5,574%	5,831%	3,786%	4,076%	5,761%
134	3,927%	5,571%	5,826%	3,789%	4,077%	5,756%
135	3,929%	5,568%	5,821%	3,792%	4,078%	5,752%
136	3,931%	5,565%	5,817%	3,795%	4,079%	5,748%
137	3,933%	5,563%	5,812%	3,798%	4,080%	5,744%
138	3,935%	5,560%	5,808%	3,801%	4,081%	5,740%
139	3,937%	5,557%	5,803%	3,804%	4,082%	5,736%
140	3,939%	5,555%	5,799%	3,807%	4,083%	5,732%
141	3,940%	5,552%	5,795%	3,810%	4,083%	5,729%
142	3,942%	5,550%	5,790%	3,812%	4,084%	5,725%
143	3,944%	5,547%	5,786%	3,815%	4,085%	5,721%
144	3,946%	5,545%	5,782%	3,818%	4,086%	5,718%
145	3,948%	5,543%	5,778%	3,820%	4,087%	5,714%
146	3,949%	5,540%	5,774%	3,823%	4,087%	5,711%
147	3,951%	5,538%	5,770%	3,826%	4,088%	5,707%
148	3,953%	5,536%	5,766%	3,828%	4,089%	5,704%
149	3,954%	5,533%	5,763%	3,831%	4,090%	5,700%
150	3,956%	5,531%	5,759%	3,833%	4,090%	5,697%

Binditími (í árum)	Brasilískt ríal	Kínverskt júan	Malasískur ringgit	Rússnesk rúbla	Singapúrdalur	Suðurkóreskt won
1	6,754%	3,628%	3,449%	7,470%	1,254%	1,739%
2	7,718%	3,670%	3,501%	7,315%	1,439%	1,911%
3	8,626%	3,759%	3,554%	7,252%	1,562%	1,980%
4	9,164%	3,857%	3,589%	7,232%	1,666%	2,016%
5	9,491%	3,935%	3,640%	7,210%	1,750%	2,047%
6	9,752%	3,974%	3,697%	7,188%	1,838%	2,064%
7	9,941%	3,993%	3,752%	7,190%	1,918%	2,075%
8	10,051%	4,007%	3,802%	7,200%	1,982%	2,088%
9	10,136%	4,018%	3,852%	7,203%	2,040%	2,104%
10	10,204%	4,028%	3,902%	7,192%	2,099%	2,124%
11	10,227%	4,036%	3,955%	7,161%	2,160%	2,145%
12	10,209%	4,043%	4,005%	7,115%	2,216%	2,162%
13	10,160%	4,049%	4,052%	7,060%	2,259%	2,173%
14	10,089%	4,054%	4,098%	6,998%	2,291%	2,177%

Binditími (í árum)	Brasilískt ríal	Kínverskt júan	Malasískur ringgit	Rússnesk rúbla	Singapúrdalur	Suðurkóreskt won
15	10,002%	4,060%	4,144%	6,931%	2,315%	2,174%
16	9,904%	4,064%	4,193%	6,862%	2,333%	2,167%
17	9,797%	4,069%	4,241%	6,792%	2,348%	2,160%
18	9,686%	4,073%	4,287%	6,721%	2,363%	2,157%
19	9,571%	4,076%	4,328%	6,651%	2,381%	2,161%
20	9,455%	4,080%	4,363%	6,582%	2,404%	2,173%
21	9,340%	4,083%	4,392%	6,514%	2,432%	2,194%
22	9,225%	4,086%	4,414%	6,447%	2,464%	2,223%
23	9,112%	4,089%	4,432%	6,383%	2,499%	2,257%
24	9,001%	4,092%	4,445%	6,321%	2,536%	2,294%
25	8,894%	4,095%	4,455%	6,260%	2,573%	2,333%
26	8,789%	4,097%	4,463%	6,202%	2,611%	2,374%
27	8,688%	4,100%	4,468%	6,146%	2,648%	2,415%
28	8,590%	4,102%	4,471%	6,092%	2,686%	2,457%
29	8,496%	4,104%	4,473%	6,040%	2,722%	2,498%
30	8,405%	4,106%	4,474%	5,990%	2,758%	2,538%
31	8,317%	4,108%	4,474%	5,942%	2,794%	2,578%
32	8,234%	4,110%	4,472%	5,896%	2,828%	2,617%
33	8,153%	4,112%	4,471%	5,852%	2,861%	2,655%
34	8,076%	4,114%	4,468%	5,810%	2,893%	2,692%
35	8,002%	4,116%	4,465%	5,770%	2,924%	2,728%
36	7,931%	4,117%	4,462%	5,731%	2,954%	2,762%
37	7,863%	4,119%	4,459%	5,693%	2,983%	2,795%
38	7,798%	4,120%	4,455%	5,658%	3,011%	2,828%
39	7,735%	4,122%	4,452%	5,623%	3,038%	2,859%
40	7,675%	4,123%	4,448%	5,590%	3,064%	2,889%
41	7,618%	4,125%	4,444%	5,559%	3,089%	2,918%
42	7,563%	4,126%	4,440%	5,528%	3,113%	2,946%
43	7,510%	4,128%	4,436%	5,499%	3,136%	2,972%
44	7,459%	4,129%	4,432%	5,471%	3,159%	2,998%
45	7,410%	4,130%	4,428%	5,444%	3,180%	3,023%
46	7,363%	4,131%	4,424%	5,418%	3,201%	3,047%
47	7,318%	4,132%	4,421%	5,393%	3,221%	3,071%
48	7,275%	4,134%	4,417%	5,369%	3,240%	3,093%
49	7,233%	4,135%	4,413%	5,346%	3,259%	3,115%
50	7,193%	4,136%	4,410%	5,324%	3,277%	3,135%
51	7,154%	4,137%	4,406%	5,302%	3,294%	3,155%
52	7,117%	4,138%	4,403%	5,281%	3,311%	3,175%
53	7,081%	4,139%	4,399%	5,261%	3,328%	3,194%
54	7,046%	4,140%	4,396%	5,242%	3,343%	3,212%
55	7,013%	4,141%	4,393%	5,223%	3,358%	3,229%
56	6,980%	4,142%	4,390%	5,205%	3,373%	3,246%

Binditími (í árum)	Brasilískt ríal	Kínverskt júan	Malasískur ringgit	Rússnesk rúbla	Singapúrdalur	Suðurkóreskt won
57	6,949%	4,142%	4,387%	5,188%	3,387%	3,263%
58	6,919%	4,143%	4,384%	5,171%	3,401%	3,278%
59	6,890%	4,144%	4,381%	5,155%	3,414%	3,294%
60	6,862%	4,145%	4,378%	5,139%	3,427%	3,309%
61	6,835%	4,146%	4,375%	5,123%	3,440%	3,323%
62	6,808%	4,147%	4,372%	5,109%	3,452%	3,337%
63	6,783%	4,147%	4,370%	5,094%	3,463%	3,351%
64	6,758%	4,148%	4,367%	5,080%	3,475%	3,364%
65	6,734%	4,149%	4,365%	5,067%	3,486%	3,376%
66	6,710%	4,149%	4,362%	5,054%	3,496%	3,389%
67	6,688%	4,150%	4,360%	5,041%	3,507%	3,401%
68	6,666%	4,151%	4,358%	5,029%	3,517%	3,412%
69	6,644%	4,151%	4,355%	5,017%	3,527%	3,424%
70	6,624%	4,152%	4,353%	5,005%	3,536%	3,435%
71	6,603%	4,153%	4,351%	4,994%	3,546%	3,445%
72	6,584%	4,153%	4,349%	4,983%	3,555%	3,456%
73	6,565%	4,154%	4,347%	4,972%	3,563%	3,466%
74	6,546%	4,154%	4,345%	4,961%	3,572%	3,476%
75	6,528%	4,155%	4,343%	4,951%	3,580%	3,485%
76	6,511%	4,156%	4,341%	4,941%	3,588%	3,495%
77	6,494%	4,156%	4,340%	4,932%	3,596%	3,504%
78	6,477%	4,157%	4,338%	4,922%	3,604%	3,513%
79	6,461%	4,157%	4,336%	4,913%	3,611%	3,521%
80	6,445%	4,158%	4,334%	4,904%	3,619%	3,530%
81	6,429%	4,158%	4,333%	4,896%	3,626%	3,538%
82	6,414%	4,159%	4,331%	4,887%	3,633%	3,546%
83	6,400%	4,159%	4,330%	4,879%	3,640%	3,554%
84	6,385%	4,160%	4,328%	4,871%	3,646%	3,562%
85	6,371%	4,160%	4,327%	4,863%	3,653%	3,569%
86	6,358%	4,160%	4,325%	4,855%	3,659%	3,576%
87	6,344%	4,161%	4,324%	4,848%	3,665%	3,584%
88	6,331%	4,161%	4,322%	4,840%	3,671%	3,591%
89	6,318%	4,162%	4,321%	4,833%	3,677%	3,597%
90	6,306%	4,162%	4,320%	4,826%	3,683%	3,604%
91	6,294%	4,162%	4,318%	4,819%	3,689%	3,611%
92	6,282%	4,163%	4,317%	4,812%	3,694%	3,617%
93	6,270%	4,163%	4,316%	4,806%	3,700%	3,623%
94	6,259%	4,164%	4,314%	4,799%	3,705%	3,629%
95	6,247%	4,164%	4,313%	4,793%	3,710%	3,635%
96	6,236%	4,164%	4,312%	4,787%	3,715%	3,641%
97	6,226%	4,165%	4,311%	4,781%	3,720%	3,647%
98	6,215%	4,165%	4,310%	4,775%	3,725%	3,653%

Binditími (í árum)	Brasilískt ríal	Kínverskt júan	Malasískur ringgit	Rússnesk rúbla	Singapúrdalur	Suðurkóreskt won
99	6,205%	4,165%	4,309%	4,769%	3,730%	3,658%
100	6,195%	4,166%	4,308%	4,763%	3,735%	3,663%
101	6,185%	4,166%	4,307%	4,758%	3,739%	3,669%
102	6,175%	4,166%	4,305%	4,752%	3,744%	3,674%
103	6,166%	4,167%	4,304%	4,747%	3,748%	3,679%
104	6,156%	4,167%	4,303%	4,741%	3,753%	3,684%
105	6,147%	4,167%	4,302%	4,736%	3,757%	3,689%
106	6,138%	4,168%	4,301%	4,731%	3,761%	3,694%
107	6,129%	4,168%	4,301%	4,726%	3,765%	3,698%
108	6,121%	4,168%	4,300%	4,721%	3,769%	3,703%
109	6,112%	4,169%	4,299%	4,717%	3,773%	3,708%
110	6,104%	4,169%	4,298%	4,712%	3,777%	3,712%
111	6,096%	4,169%	4,297%	4,707%	3,781%	3,716%
112	6,088%	4,169%	4,296%	4,703%	3,784%	3,721%
113	6,080%	4,170%	4,295%	4,698%	3,788%	3,725%
114	6,072%	4,170%	4,294%	4,694%	3,792%	3,729%
115	6,064%	4,170%	4,294%	4,690%	3,795%	3,733%
116	6,057%	4,170%	4,293%	4,685%	3,799%	3,737%
117	6,050%	4,171%	4,292%	4,681%	3,802%	3,741%
118	6,042%	4,171%	4,291%	4,677%	3,806%	3,745%
119	6,035%	4,171%	4,290%	4,673%	3,809%	3,749%
120	6,028%	4,171%	4,290%	4,669%	3,812%	3,753%
121	6,021%	4,172%	4,289%	4,665%	3,815%	3,756%
122	6,015%	4,172%	4,288%	4,661%	3,818%	3,760%
123	6,008%	4,172%	4,287%	4,658%	3,822%	3,764%
124	6,001%	4,172%	4,287%	4,654%	3,825%	3,767%
125	5,995%	4,172%	4,286%	4,650%	3,828%	3,771%
126	5,989%	4,173%	4,285%	4,647%	3,831%	3,774%
127	5,982%	4,173%	4,285%	4,643%	3,833%	3,777%
128	5,976%	4,173%	4,284%	4,640%	3,836%	3,781%
129	5,970%	4,173%	4,283%	4,636%	3,839%	3,784%
130	5,964%	4,174%	4,283%	4,633%	3,842%	3,787%
131	5,959%	4,174%	4,282%	4,630%	3,845%	3,790%
132	5,953%	4,174%	4,281%	4,626%	3,847%	3,793%
133	5,947%	4,174%	4,281%	4,623%	3,850%	3,796%
134	5,941%	4,174%	4,280%	4,620%	3,853%	3,799%
135	5,936%	4,175%	4,280%	4,617%	3,855%	3,802%
136	5,931%	4,175%	4,279%	4,614%	3,858%	3,805%
137	5,925%	4,175%	4,279%	4,611%	3,860%	3,808%
138	5,920%	4,175%	4,278%	4,608%	3,863%	3,811%
139	5,915%	4,175%	4,277%	4,605%	3,865%	3,814%
140	5,910%	4,175%	4,277%	4,602%	3,867%	3,816%

Binditími (í árum)	Brasilískt ríal	Kínverskt júan	Malasískur ringgit	Rússnesk rúbla	Singapúrdalur	Suðurkóreskt won
141	5,905%	4,176%	4,276%	4,599%	3,870%	3,819%
142	5,900%	4,176%	4,276%	4,596%	3,872%	3,822%
143	5,895%	4,176%	4,275%	4,593%	3,874%	3,824%
144	5,890%	4,176%	4,275%	4,591%	3,877%	3,827%
145	5,885%	4,176%	4,274%	4,588%	3,879%	3,830%
146	5,880%	4,176%	4,274%	4,585%	3,881%	3,832%
147	5,876%	4,177%	4,273%	4,583%	3,883%	3,835%
148	5,871%	4,177%	4,273%	4,580%	3,885%	3,837%
149	5,867%	4,177%	4,272%	4,578%	3,887%	3,840%
150	5,862%	4,177%	4,272%	4,575%	3,890%	3,842%

Binditími (í árum)	Tyrknesk líra	Bandaríkjadalur	Japanskt jen
1	14,200%	1,808%	– 0,072%
2	13,581%	1,990%	– 0,056%
3	13,191%	2,083%	– 0,041%
4	12,669%	2,126%	– 0,024%
5	12,184%	2,160%	– 0,001%
6	11,841%	2,194%	0,026%
7	11,574%	2,230%	0,056%
8	11,329%	2,263%	0,089%
9	11,096%	2,294%	0,123%
10	10,874%	2,325%	0,160%
11	10,663%	2,353%	0,201%
12	10,462%	2,376%	0,245%
13	10,270%	2,395%	0,289%
14	10,087%	2,411%	0,334%
15	9,912%	2,426%	0,377%
16	9,745%	2,439%	0,419%
17	9,585%	2,451%	0,459%
18	9,432%	2,461%	0,497%
19	9,287%	2,469%	0,534%
20	9,148%	2,475%	0,568%
21	9,016%	2,479%	0,600%
22	8,890%	2,482%	0,629%
23	8,770%	2,483%	0,655%
24	8,655%	2,483%	0,677%
25	8,546%	2,482%	0,695%
26	8,442%	2,481%	0,710%
27	8,344%	2,480%	0,723%
28	8,250%	2,479%	0,737%
29	8,160%	2,477%	0,755%

Binditími (í árum)	Tyrknesk líra	Bandaríkjadalur	Japanskt jen
30	8,074%	2,476%	0,777%
31	7,993%	2,475%	0,805%
32	7,915%	2,475%	0,837%
33	7,841%	2,473%	0,873%
34	7,771%	2,472%	0,911%
35	7,703%	2,470%	0,950%
36	7,639%	2,466%	0,990%
37	7,577%	2,462%	1,031%
38	7,518%	2,457%	1,071%
39	7,462%	2,449%	1,112%
40	7,408%	2,440%	1,152%
41	7,356%	2,429%	1,191%
42	7,307%	2,418%	1,230%
43	7,260%	2,407%	1,268%
44	7,214%	2,397%	1,305%
45	7,171%	2,388%	1,342%
46	7,129%	2,382%	1,377%
47	7,089%	2,379%	1,411%
48	7,050%	2,378%	1,445%
49	7,013%	2,380%	1,477%
50	6,977%	2,386%	1,509%
51	6,942%	2,395%	1,539%
52	6,909%	2,407%	1,569%
53	6,877%	2,422%	1,598%
54	6,846%	2,438%	1,626%
55	6,817%	2,455%	1,653%
56	6,788%	2,473%	1,679%
57	6,760%	2,493%	1,705%
58	6,733%	2,513%	1,730%
59	6,707%	2,533%	1,754%
60	6,682%	2,554%	1,777%
61	6,658%	2,574%	1,800%
62	6,634%	2,595%	1,822%
63	6,612%	2,616%	1,843%
64	6,589%	2,636%	1,864%
65	6,568%	2,657%	1,884%
66	6,547%	2,677%	1,903%
67	6,527%	2,697%	1,922%
68	6,508%	2,716%	1,941%
69	6,489%	2,736%	1,959%
70	6,470%	2,755%	1,976%
71	6,452%	2,773%	1,993%

Binditími (í árum)	Tyrknesk líra	Bandaríkjadalur	Japanskt jen
72	6,435%	2,792%	2,010%
73	6,418%	2,810%	2,026%
74	6,401%	2,827%	2,042%
75	6,385%	2,845%	2,057%
76	6,369%	2,862%	2,072%
77	6,354%	2,878%	2,086%
78	6,339%	2,894%	2,100%
79	6,325%	2,910%	2,114%
80	6,311%	2,926%	2,128%
81	6,297%	2,941%	2,141%
82	6,283%	2,956%	2,154%
83	6,270%	2,971%	2,166%
84	6,258%	2,985%	2,178%
85	6,245%	2,999%	2,190%
86	6,233%	3,013%	2,202%
87	6,221%	3,026%	2,213%
88	6,209%	3,039%	2,224%
89	6,198%	3,052%	2,235%
90	6,187%	3,064%	2,246%
91	6,176%	3,077%	2,256%
92	6,165%	3,089%	2,267%
93	6,155%	3,101%	2,277%
94	6,145%	3,112%	2,286%
95	6,135%	3,123%	2,296%
96	6,125%	3,135%	2,305%
97	6,115%	3,145%	2,315%
98	6,106%	3,156%	2,324%
99	6,097%	3,167%	2,332%
100	6,088%	3,177%	2,341%
101	6,079%	3,187%	2,349%
102	6,070%	3,197%	2,358%
103	6,062%	3,206%	2,366%
104	6,053%	3,216%	2,374%
105	6,045%	3,225%	2,382%
106	6,037%	3,234%	2,389%
107	6,029%	3,243%	2,397%
108	6,022%	3,252%	2,404%
109	6,014%	3,261%	2,412%
110	6,007%	3,269%	2,419%
111	5,999%	3,278%	2,426%
112	5,992%	3,286%	2,433%
113	5,985%	3,294%	2,439%

Binditími (í árum)	Tyrknesk líra	Bandaríkjadalur	Japanskt jen
114	5,978%	3,302%	2,446%
115	5,971%	3,310%	2,453%
116	5,965%	3,317%	2,459%
117	5,958%	3,325%	2,465%
118	5,952%	3,332%	2,472%
119	5,945%	3,339%	2,478%
120	5,939%	3,346%	2,484%
121	5,933%	3,353%	2,490%
122	5,927%	3,360%	2,495%
123	5,921%	3,367%	2,501%
124	5,915%	3,374%	2,507%
125	5,910%	3,380%	2,512%
126	5,904%	3,387%	2,518%
127	5,898%	3,393%	2,523%
128	5,893%	3,400%	2,528%
129	5,887%	3,406%	2,533%
130	5,882%	3,412%	2,539%
131	5,877%	3,418%	2,544%
132	5,872%	3,424%	2,549%
133	5,867%	3,430%	2,553%
134	5,862%	3,435%	2,558%
135	5,857%	3,441%	2,563%
136	5,852%	3,447%	2,568%
137	5,847%	3,452%	2,572%
138	5,843%	3,457%	2,577%
139	5,838%	3,463%	2,581%
140	5,833%	3,468%	2,586%
141	5,829%	3,473%	2,590%
142	5,824%	3,478%	2,594%
143	5,820%	3,483%	2,599%
144	5,816%	3,488%	2,603%
145	5,811%	3,493%	2,607%
146	5,807%	3,498%	2,611%
147	5,803%	3,503%	2,615%
148	5,799%	3,507%	2,619%
149	5,795%	3,512%	2,623%
150	5,791%	3,517%	2,627%

II. VIÐAUKI

GRUNDVALLARÁHÆTTUÁLAG FYRIR ÚTREIKNING Á AÐLÖGUN VEGNA SAMRÆMINGAR

Grundvallaráhættuálag sem sett er fram í þessum viðauka er sýnt í grunnpunktum og inniheldur enga hækkun í samræmi við c-lið 1. mgr. 77. gr. c í tilskipun 2009/138/EB.

1. ÁHÆTTUSKULDBINDINGAR VEGNA RÍKJA OG SEDLABANKA

Grundvallaráhættuálag gildir um áhættuskuldbindingar í öllum gjaldmiðlum.

Grundvallaráhættuálag fyrir líftíma sem er 11 til 30 ár er jafnt grundvallaráhættuálagi fyrir líftíma sem er 10 ár.

Líftími (í árum)	Austurríki	Belgía	Búlgaría	Króatía	Tékkland	Kýpur	Danmörk
1	0	0	33	5	0	27	1
2	0	0	41	5	1	44	1
3	0	1	47	5	3	50	0
4	0	3	50	5	4	51	0
5	1	4	54	5	6	54	0
6	1	5	57	5	8	56	0
7	2	6	60	5	10	57	0
8	3	7	62	5	12	56	0
9	4	8	64	5	13	53	0
10	4	9	66	5	14	52	0

Líftími (í árum)	Eistland	Finnland	Frakkland	Þýskaland	Grikkland	Ungverjaland	Írland
1	0	0	0	0	421	4	18
2	0	0	0	0	257	4	25
3	1	0	0	0	227	4	27
4	3	0	0	0	197	4	28
5	4	0	0	0	179	4	29
6	5	0	0	0	176	4	31
7	6	0	0	0	173	4	31
8	7	0	2	0	177	2	32
9	8	1	3	0	179	1	33
10	9	1	3	0	181	4	33

Líftími (í árum)	Ítalía	Lettland	Litáen	Lúxemborg	Malta	Holland	Pólland
1	6	5	6	0	18	0	4
2	14	12	12	0	25	0	4
3	18	16	16	0	27	0	4
4	20	17	18	0	28	0	4
5	22	19	20	0	29	0	4
6	23	21	21	0	31	0	4

Líftími (í árum)	Ítalía	Lettland	Litáen	Lúxemborg	Malta	Holland	Pólland
7	25	22	23	0	31	0	4
8	26	24	24	1	32	0	4
9	28	24	25	3	33	0	4
10	29	25	26	3	33	1	4

Líftími (í árum)	Portúgal	Rúmenía	Slóvakía	Slóvenía	Spánn	Svíþjóð	Bretland
1	27	10	13	20	6	0	0
2	44	18	17	23	12	0	0
3	50	21	20	28	16	0	0
4	51	22	21	33	18	0	0
5	54	23	22	36	20	0	0
6	56	25	24	40	21	0	0
7	57	26	25	41	23	0	0
8	56	28	27	42	24	0	0
9	53	30	27	43	25	0	0
10	52	27	27	43	26	0	0

Líftími (í árum)	Liechtenstein	Noregur	Swiss	Ástralía	Brasilía	Kanada	Chile (Síle)
1	0	0	0	0	12	0	17
2	0	0	0	0	12	0	19
3	0	0	0	0	12	0	18
4	0	0	0	0	12	0	17
5	0	0	0	0	12	0	16
6	0	0	0	0	12	0	15
7	0	0	0	0	12	0	14
8	0	0	0	0	12	0	15
9	0	0	0	0	12	0	16
10	0	0	0	0	12	0	13

Líftími (í árum)	Kína	Kólumbía	Hong Kong	Indland	Japan	Malasía	Mexíkó
1	0	11	0	9	0	0	9
2	0	19	0	9	0	0	9
3	1	30	0	9	0	0	10
4	2	38	0	9	0	0	10
5	2	40	0	9	0	0	10
6	3	44	0	9	0	0	10
7	3	46	0	9	0	0	10
8	7	44	0	9	0	0	10
9	5	41	0	9	1	0	10
10	5	43	0	9	1	0	10

Líftími (í árum)	Nýja-Sjáland	Rússland	Singapúr	Suður-Afríka	Suður-Kórea	Taíland	Taívan
1	0	0	0	4	10	0	4
2	0	0	0	7	12	0	4
3	0	0	0	7	12	0	4
4	0	0	0	6	14	0	4
5	0	2	0	5	15	0	4
6	0	6	0	5	15	0	4
7	0	8	0	7	16	0	4
8	0	13	0	8	16	0	4
9	0	19	0	8	16	0	4
10	0	19	0	9	16	0	4

Líftími (í árum)	Bandaríkin
1	0
2	0
3	0
4	0
5	0
6	0
7	0
8	0
9	0
10	0

2. ÁHÆTTUSKULDBINDINGAR VEGNA FJÁRMÁLASTOFNANA

2.1 EVRA

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	6	21	47	126	240	578	1 210
2	6	21	47	126	240	578	992
3	7	23	48	118	236	575	821
4	8	26	51	120	235	573	687
5	10	28	56	123	235	573	582
6	11	31	59	127	235	573	573
7	12	33	61	130	235	573	573
8	12	34	61	128	235	573	573
9	12	35	60	127	235	573	573
10	13	36	61	127	235	573	573
11	13	37	61	127	235	573	573
12	14	38	61	127	235	573	573
13	14	38	61	127	235	573	573
14	14	39	61	127	235	573	573
15	14	39	61	127	235	573	573

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
16	14	39	61	127	235	573	573
17	14	39	61	127	235	573	573
18	14	39	61	127	235	573	573
19	14	39	61	127	235	573	573
20	14	39	61	127	235	573	573
21	15	39	61	127	235	573	573
22	15	39	61	127	235	573	573
23	16	39	61	127	235	573	573
24	17	39	61	127	235	573	573
25	17	39	61	127	235	573	573
26	18	39	61	127	235	573	573
27	19	39	61	127	235	573	573
28	20	39	61	127	235	573	573
29	20	39	61	127	235	573	573
30	20	39	61	127	235	573	573

2.2 Tékknesk króna

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	10	25	51	130	244	583	1 236
2	13	28	54	132	246	585	1 015
3	14	30	55	125	243	582	840
4	15	33	58	127	242	581	703
5	16	35	63	129	241	580	595
6	17	37	65	133	241	580	580
7	18	39	67	135	240	579	579
8	17	39	66	133	240	579	579
9	17	39	65	132	239	578	578
10	17	40	65	131	239	578	578
11	17	41	65	130	238	577	577
12	17	41	64	130	238	577	577
13	17	41	63	129	237	576	576
14	17	41	63	129	237	576	576
15	16	40	63	128	236	575	575
16	15	40	62	128	236	575	575
17	15	40	62	128	236	574	574
18	15	39	62	127	235	574	574
19	15	39	62	127	235	574	574
20	16	40	62	128	236	575	575
21	16	40	62	128	236	575	575
22	16	40	63	128	236	575	575
23	17	41	63	129	237	575	575

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
24	17	41	63	129	237	575	575
25	17	41	63	129	237	575	575
26	18	41	63	129	237	576	576
27	19	41	63	129	237	576	576
28	20	41	63	129	237	576	576
29	20	41	63	129	237	575	575
30	21	41	63	129	237	575	575

2.3 Dönsk króna

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	6	21	47	125	239	578	1 210
2	6	21	47	125	239	578	992
3	7	23	48	118	236	574	821
4	8	26	50	120	235	573	687
5	10	28	56	122	234	573	582
6	11	31	59	127	234	573	573
7	12	33	61	129	234	573	573
8	12	34	60	128	234	573	573
9	12	35	60	127	234	573	573
10	13	36	60	126	234	573	573
11	13	37	61	126	234	573	573
12	14	38	61	126	234	573	573
13	14	38	61	126	234	573	573
14	14	39	61	126	234	573	573
15	14	39	61	126	234	573	573
16	14	39	61	126	234	573	573
17	14	39	61	126	234	573	573
18	14	39	61	126	234	573	573
19	14	39	61	126	234	573	573
20	14	39	61	126	234	573	573
21	15	39	61	126	234	573	573
22	15	39	61	126	234	573	573
23	16	39	61	126	234	573	573
24	17	39	61	126	234	573	573
25	17	39	61	126	235	573	573
26	18	39	61	126	235	573	573
27	19	39	61	126	235	573	573
28	20	39	61	126	235	573	573
29	20	39	61	126	235	573	573
30	20	39	61	126	235	573	573

2.4 Ungversk forinta

Líftími (í árum)	Útlánagæðaðþrep 0	Útlánagæðaðþrep 1	Útlánagæðaðþrep 2	Útlánagæðaðþrep 3	Útlánagæðaðþrep 4	Útlánagæðaðþrep 5	Útlánagæðaðþrep 6
1	85	100	126	205	319	658	1 217
2	80	95	121	200	314	653	1 000
3	84	100	125	195	313	652	829
4	83	100	125	194	309	648	695
5	81	100	128	194	306	645	645
6	80	100	129	197	304	643	643
7	79	100	128	197	302	641	641
8	78	100	126	194	300	639	639
9	77	99	125	191	299	638	638
10	73	96	121	187	295	634	634
11	71	95	118	184	292	631	631
12	70	94	117	183	291	629	629
13	69	94	116	182	290	629	629
14	69	93	115	181	289	628	628
15	69	93	115	181	289	628	628
16	68	92	114	180	288	627	627
17	67	92	114	180	288	626	626
18	67	91	113	179	287	626	626
19	66	90	112	178	286	625	625
20	65	89	112	177	285	624	624
21	64	89	111	177	285	623	623
22	64	88	110	176	284	623	623
23	63	87	109	175	283	622	622
24	62	86	108	174	282	621	621
25	61	85	107	173	281	620	620
26	59	84	106	172	280	618	618
27	58	83	105	171	279	617	617
28	57	82	104	170	278	616	616
29	56	81	103	168	276	615	615
30	55	80	102	167	275	614	614

2.5 Sænsk króna

Líftími (í árum)	Útlánagæðaðþrep 0	Útlánagæðaðþrep 1	Útlánagæðaðþrep 2	Útlánagæðaðþrep 3	Útlánagæðaðþrep 4	Útlánagæðaðþrep 5	Útlánagæðaðþrep 6
1	9	25	51	129	243	582	1 208
2	11	26	52	131	245	584	992
3	14	30	54	125	243	581	822
4	15	33	58	127	242	581	688
5	17	36	63	130	242	581	583
6	18	38	67	134	242	581	581
7	19	40	68	137	242	580	580

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
8	19	40	67	134	241	580	580
9	18	41	66	133	241	579	579
10	18	41	66	132	240	579	579
11	18	42	66	132	240	578	578
12	19	43	65	131	239	578	578
13	19	43	65	131	239	578	578
14	18	43	65	131	239	577	577
15	18	42	64	130	238	577	577
16	18	42	64	130	238	577	577
17	17	42	64	130	238	576	576
18	17	42	64	130	238	576	576
19	17	42	64	130	238	576	576
20	18	42	64	130	238	577	577
21	18	42	65	130	238	577	577
22	18	43	65	131	239	577	577
23	18	43	65	131	239	578	578
24	19	43	65	131	239	578	578
25	19	43	65	131	239	578	578
26	19	43	65	131	239	578	578
27	19	43	65	131	239	578	578
28	20	43	65	131	239	578	578
29	20	43	65	131	239	578	578
30	21	43	65	131	239	577	577

2.6 Króatísk kúna

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	52	67	93	172	286	625	1 221
2	56	71	97	176	290	628	1 003
3	61	78	102	172	290	629	831
4	65	82	107	176	291	630	697
5	67	86	113	180	292	631	631
6	68	88	116	184	292	631	631
7	69	90	117	186	291	630	630
8	67	89	116	183	290	629	629
9	66	88	114	181	288	627	627
10	65	88	113	179	287	626	626
11	64	88	111	177	285	624	624
12	63	87	110	176	284	622	622
13	62	86	108	174	282	621	621
14	60	85	107	173	281	619	619
15	59	83	105	171	279	618	618

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
16	58	82	104	170	278	617	617
17	57	81	103	169	277	616	616
18	56	80	103	168	276	615	615
19	55	80	102	168	276	615	615
20	55	79	101	167	275	614	614
21	54	78	101	166	274	613	613
22	53	78	100	166	274	612	612
23	53	77	99	165	273	612	612
24	52	76	98	164	272	611	611
25	51	75	97	163	271	610	610
26	50	74	96	162	270	609	609
27	49	73	95	161	269	608	608
28	48	73	95	160	268	607	607
29	47	72	94	160	268	606	606
30	47	71	93	159	267	606	606

2.7 Búlgarskt lef

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	5	20	46	125	239	578	1 209
2	5	20	46	125	239	578	991
3	6	22	47	117	235	574	821
4	7	25	50	119	234	573	687
5	9	28	55	122	234	573	582
6	10	30	58	126	234	573	573
7	11	32	60	129	234	573	573
8	11	33	60	127	234	573	573
9	11	34	60	126	234	573	573
10	12	35	60	126	234	573	573
11	13	36	60	126	234	573	573
12	13	37	60	126	234	573	573
13	13	38	60	126	234	573	573
14	14	38	60	126	234	573	573
15	14	38	60	126	234	573	573
16	13	38	60	126	234	573	573
17	13	38	60	126	234	573	573
18	13	38	60	126	234	573	573
19	14	38	60	126	234	573	573
20	14	38	60	126	234	573	573
21	15	38	60	126	234	573	573
22	15	38	60	126	234	573	573
23	16	38	60	126	234	573	573

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
24	17	38	60	126	234	573	573
25	17	38	60	126	234	573	573
26	18	38	60	126	234	573	573
27	19	38	60	126	234	573	573
28	20	38	60	126	234	573	573
29	20	38	60	126	234	573	573
30	20	38	60	126	234	573	573

2.8 Sterlingspund

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	7	25	57	158	258	596	1 228
2	7	25	57	158	258	596	1 007
3	8	27	57	142	254	592	833
4	10	29	58	130	252	591	697
5	11	31	59	118	251	589	589
6	14	35	62	109	250	588	588
7	15	37	63	101	248	587	587
8	16	38	61	94	247	586	586
9	19	45	65	88	246	585	585
10	18	45	62	84	245	584	584
11	17	44	60	83	245	583	583
12	17	43	61	84	244	583	583
13	17	44	61	84	243	582	582
14	17	44	61	84	242	581	581
15	17	44	61	84	241	580	580
16	17	44	61	84	240	579	579
17	17	44	61	84	239	578	578
18	17	44	61	84	238	577	577
19	17	44	61	84	238	577	577
20	17	44	61	84	239	578	578
21	17	44	61	84	239	578	578
22	17	44	61	84	239	578	578
23	17	44	61	84	239	577	577
24	17	44	61	84	238	577	577
25	17	44	61	84	238	576	576
26	18	44	61	84	237	576	576
27	19	44	61	84	237	575	575
28	20	44	61	84	236	575	575
29	20	44	61	84	236	575	575
30	20	44	61	84	236	574	574

2.9 Rúmenskt lei

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	87	102	128	207	321	660	1 264
2	85	100	126	205	319	657	1 042
3	84	100	124	195	313	651	865
4	82	100	125	194	309	648	725
5	81	100	127	194	306	645	645
6	80	100	128	196	304	642	642
7	78	99	127	196	301	639	639
8	76	97	124	191	298	637	637
9	73	96	121	188	296	634	634
10	72	95	120	186	294	633	633
11	71	95	118	184	292	631	631
12	70	94	117	182	290	629	629
13	68	93	115	181	289	628	628
14	67	91	113	179	287	626	626
15	66	90	112	178	286	625	625
16	64	89	111	177	285	623	623
17	63	88	110	175	283	622	622
18	62	87	109	174	282	621	621
19	61	86	108	174	282	620	620
20	60	85	107	173	281	620	620
21	60	84	106	172	280	619	619
22	59	83	105	171	279	618	618
23	58	82	104	170	278	617	617
24	57	81	103	169	277	616	616
25	56	80	102	168	276	615	615
26	55	79	101	167	275	614	614
27	54	78	100	166	274	613	613
28	53	77	99	165	273	612	612
29	52	76	98	164	272	611	611
30	51	75	97	163	271	610	610

2.10 Pólskt slot

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	60	75	101	180	294	633	1 244
2	59	74	100	179	293	632	1 022
3	59	75	100	170	288	626	847
4	59	76	101	170	285	624	710
5	58	77	104	171	283	622	622
6	57	77	106	174	281	620	620
7	57	78	106	174	279	618	618

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
8	55	77	104	171	278	616	616
9	54	76	102	168	276	615	615
10	53	76	101	167	275	613	613
11	52	76	100	166	274	612	612
12	52	76	99	165	273	612	612
13	52	76	98	164	272	611	611
14	51	75	97	163	271	610	610
15	50	75	97	163	271	609	609
16	49	74	96	162	270	608	608
17	49	73	95	161	269	608	608
18	48	72	94	160	268	607	607
19	47	72	94	160	268	606	606
20	47	72	94	159	268	606	606
21	47	71	93	159	267	606	606
22	47	71	93	159	267	606	606
23	46	70	92	158	266	605	605
24	45	70	92	158	266	604	604
25	45	69	91	157	265	604	604
26	44	68	90	156	264	603	603
27	43	68	90	156	264	602	602
28	43	67	89	155	263	602	602
29	42	66	88	154	262	601	601
30	41	66	88	154	262	600	600

2.11 Norsk króna

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	31	46	72	150	264	603	1 232
2	31	46	72	151	265	604	1 012
3	31	48	72	142	260	599	838
4	32	49	74	143	258	597	701
5	32	51	78	145	257	596	596
6	33	53	81	149	256	595	595
7	33	54	82	150	255	594	594
8	32	54	81	148	255	593	593
9	32	54	80	146	254	593	593
10	31	54	79	145	253	592	592
11	31	55	79	144	252	591	591
12	31	55	78	144	252	590	590
13	30	55	77	143	251	590	590
14	30	54	76	142	250	589	589
15	29	53	75	141	249	588	588

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
16	28	52	75	140	248	587	587
17	28	52	74	140	248	587	587
18	27	51	74	139	247	586	586
19	27	51	73	139	247	586	586
20	27	51	73	139	247	586	586
21	27	51	73	139	247	586	586
22	27	51	73	139	247	586	586
23	27	51	73	139	247	586	586
24	27	51	73	139	247	586	586
25	26	51	73	139	247	585	585
26	26	51	73	138	246	585	585
27	26	50	72	138	246	585	585
28	26	50	72	138	246	585	585
29	25	50	72	138	246	584	584
30	25	50	72	137	245	584	584

2.12 Svissneskur franki

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	0	3	26	105	219	558	1 203
2	1	5	27	106	220	559	987
3	2	5	29	99	217	555	816
4	2	6	31	100	216	554	683
5	3	9	37	103	215	554	578
6	4	12	40	108	215	554	554
7	5	14	42	110	215	554	554
8	5	15	41	109	215	554	554
9	7	15	41	108	215	554	554
10	7	17	41	107	215	554	554
11	8	19	43	108	216	555	555
12	8	18	41	107	215	554	554
13	10	20	42	108	216	555	555
14	10	20	42	108	216	555	555
15	11	19	41	107	215	553	553
16	11	18	40	106	214	552	552
17	12	18	40	105	213	552	552
18	13	18	40	106	214	552	552
19	14	19	40	106	214	553	553
20	14	19	41	107	215	553	553
21	15	20	41	107	215	554	554
22	15	21	41	107	215	554	554
23	16	22	41	107	215	554	554

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
24	17	22	42	107	215	554	554
25	17	23	43	107	215	554	554
26	18	24	45	107	215	554	554
27	18	25	46	107	215	554	554
28	19	25	47	107	215	554	554
29	20	26	48	107	215	554	554
30	20	28	49	107	215	554	554

2.13 Ástralskur dalur

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	47	62	88	167	281	620	1 252
2	47	62	88	167	281	620	1 027
3	48	64	89	159	277	615	850
4	48	66	91	160	275	614	711
5	49	67	95	161	274	612	612
6	49	69	97	165	272	611	611
7	49	70	98	166	271	610	610
8	48	69	96	163	270	609	609
9	47	69	95	161	269	608	608
10	46	70	94	160	268	607	607
11	46	70	93	159	267	606	606
12	46	70	93	159	267	605	605
13	45	70	92	158	266	605	605
14	45	69	91	157	265	604	604
15	44	69	91	156	264	603	603
16	43	68	90	155	264	602	602
17	43	67	89	155	263	602	602
18	42	66	88	154	262	601	601
19	42	66	88	154	262	601	601
20	41	66	88	154	262	601	601
21	41	66	88	154	262	600	600
22	41	65	87	153	261	600	600
23	40	65	87	153	261	600	600
24	40	64	86	152	260	599	599
25	39	64	86	152	260	598	598
26	39	63	85	151	259	598	598
27	38	63	85	150	258	597	597
28	38	62	84	150	258	597	597
29	37	61	83	149	257	596	596
30	36	61	83	149	257	595	595

2.14 Tailenskt bat

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	15	30	56	135	249	588	1 239
2	19	34	60	139	253	592	1 017
3	23	40	64	134	252	591	842
4	27	45	70	139	254	592	705
5	30	49	76	143	255	594	597
6	29	49	77	145	253	592	592
7	34	55	83	152	257	596	596
8	33	55	81	149	255	594	594
9	34	56	82	148	256	595	595
10	36	59	84	150	258	596	596
11	38	61	85	151	259	598	598
12	39	63	86	152	260	598	598
13	40	64	86	152	260	599	599
14	40	65	87	152	260	599	599
15	40	65	87	153	261	599	599
16	40	64	86	152	260	599	599
17	40	64	86	152	260	599	599
18	39	63	85	151	259	598	598
19	38	63	85	151	259	598	598
20	38	63	85	151	259	598	598
21	38	63	85	151	259	597	597
22	38	63	85	150	258	597	597
23	38	62	84	150	258	597	597
24	37	62	84	150	258	597	597
25	37	61	83	149	257	596	596
26	37	61	83	149	257	596	596
27	36	60	82	148	256	595	595
28	36	60	82	148	256	595	595
29	35	59	81	147	255	594	594
30	35	59	81	147	255	594	594

2.15 Kanadadalur

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	14	29	55	133	247	586	1 248
2	15	30	56	135	249	587	1 025
3	17	33	58	128	246	585	848
4	19	36	61	130	245	584	709
5	20	39	66	133	245	584	600
6	22	42	70	138	245	584	584
7	23	44	72	140	245	584	584

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
8	23	45	71	139	245	584	584
9	23	46	71	138	246	584	584
10	24	47	72	138	246	585	585
11	25	48	72	138	246	585	585
12	25	49	72	138	246	585	585
13	26	50	72	138	246	585	585
14	26	51	73	138	246	585	585
15	26	51	73	139	247	585	585
16	26	50	72	138	246	585	585
17	26	50	72	138	246	585	585
18	26	50	72	138	246	585	585
19	26	50	72	138	246	585	585
20	26	50	73	138	246	585	585
21	26	51	73	138	246	585	585
22	26	50	72	138	246	585	585
23	26	50	72	138	246	585	585
24	25	50	72	138	246	584	584
25	25	49	71	137	245	584	584
26	25	49	71	137	245	584	584
27	24	49	71	137	245	583	583
28	24	48	70	136	244	583	583
29	24	48	70	136	244	583	583
30	23	48	70	136	244	582	582

2.16 Síleskur pesó

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	50	65	91	170	284	622	1 263
2	53	68	94	172	286	625	1 038
3	57	73	97	168	286	624	862
4	59	76	101	170	286	624	722
5	61	80	107	174	286	625	625
6	62	82	111	179	286	625	625
7	63	84	112	181	286	625	625
8	63	85	111	179	285	624	624
9	63	85	111	177	285	624	624
10	63	86	111	177	285	624	624
11	63	87	111	177	285	623	623
12	63	87	110	176	284	623	623
13	63	87	109	175	283	622	622
14	62	86	108	174	282	621	621
15	61	85	107	173	281	620	620

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
16	60	84	106	172	280	619	619
17	59	84	106	172	280	618	618
18	59	83	105	171	279	618	618
19	58	82	104	170	278	617	617
20	57	81	104	169	277	616	616
21	56	81	103	169	277	615	615
22	56	80	102	168	276	615	615
23	55	79	101	167	275	614	614
24	54	78	100	166	274	613	613
25	53	77	99	165	273	612	612
26	52	76	98	164	272	611	611
27	51	75	97	163	271	610	610
28	50	75	97	162	270	609	609
29	49	74	96	161	270	608	608
30	48	73	95	161	269	607	607

2.17 Kólumbískur pesó

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	81	96	122	201	315	654	1 301
2	85	100	126	205	319	658	1 071
3	86	103	127	197	315	654	889
4	87	104	129	198	313	652	746
5	90	109	136	203	315	654	654
6	92	112	140	208	316	654	654
7	93	114	142	211	316	654	654
8	94	116	143	210	317	655	655
9	95	117	143	210	317	656	656
10	95	119	143	209	317	656	656
11	95	119	143	209	317	655	655
12	95	119	142	208	316	654	654
13	94	118	141	206	314	653	653
14	93	117	139	205	313	652	652
15	91	116	138	203	311	650	650
16	90	114	136	202	310	649	649
17	88	113	135	201	309	647	647
18	87	111	133	199	307	646	646
19	86	110	132	198	306	645	645
20	84	109	131	197	305	643	643
21	83	107	129	195	303	642	642
22	81	106	128	194	302	640	640
23	80	104	126	192	300	639	639

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
24	78	103	125	191	299	637	637
25	77	101	123	189	297	636	636
26	75	99	122	187	295	634	634
27	74	98	120	186	294	633	633
28	72	96	118	184	292	631	631
29	71	95	117	183	291	630	630
30	69	94	116	181	289	628	628

2.18 Hong Kong dalur

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	7	22	48	126	240	579	1 245
2	10	25	51	130	244	583	1 023
3	14	30	55	125	243	581	847
4	17	34	59	128	243	582	708
5	20	38	66	132	245	583	599
6	21	41	70	138	245	584	584
7	23	44	72	141	246	584	584
8	23	45	72	139	246	584	584
9	23	46	72	138	246	585	585
10	24	47	72	138	246	585	585
11	25	48	72	138	246	585	585
12	25	49	72	137	246	584	584
13	25	49	71	137	245	584	584
14	24	48	70	136	244	583	583
15	23	48	70	136	244	582	582
16	22	47	69	135	243	581	581
17	22	46	68	134	242	581	581
18	21	46	68	134	242	581	581
19	21	46	68	134	242	580	580
20	21	46	68	134	242	581	581
21	22	46	68	134	242	581	581
22	22	46	68	134	242	581	581
23	22	46	68	134	242	581	581
24	22	46	68	134	242	581	581
25	21	46	68	134	242	580	580
26	21	46	68	134	242	580	580
27	21	45	67	133	241	580	580
28	21	45	67	133	241	580	580
29	21	45	67	133	241	580	580
30	21	45	67	133	241	580	580

2.19 Inversk rúpía

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	92	107	133	212	326	665	1 342
2	93	108	134	213	327	665	1 102
3	94	110	134	205	323	661	913
4	95	112	137	206	321	660	764
5	96	114	142	208	320	659	659
6	96	116	144	212	320	658	658
7	97	118	146	214	319	658	658
8	96	118	145	212	319	658	658
9	96	118	144	210	318	657	657
10	95	118	142	208	316	655	655
11	93	117	141	207	315	653	653
12	92	116	139	205	313	651	651
13	90	115	137	203	311	649	649
14	89	113	135	201	309	648	648
15	87	111	133	199	307	646	646
16	85	109	131	197	305	644	644
17	83	107	129	195	303	642	642
18	81	106	128	194	302	640	640
19	80	104	126	192	300	639	639
20	79	103	125	191	299	638	638
21	78	102	124	190	298	637	637
22	77	101	123	189	297	636	636
23	76	100	122	188	296	635	635
24	75	99	121	187	295	634	634
25	73	98	120	186	294	633	633
26	72	97	119	185	293	631	631
27	71	96	118	183	292	630	630
28	70	95	117	182	290	629	629
29	69	94	116	181	289	628	628
30	68	93	115	180	288	627	627

2.20 Mexíkóskur pesó

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	348	363	389	468	582	921	1 373
2	78	93	119	197	311	650	1 125
3	82	98	122	193	311	649	928
4	85	103	128	197	312	651	776
5	88	107	134	201	313	652	656
6	90	110	138	206	314	653	653
7	92	113	141	209	314	653	653

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
8	92	114	141	208	315	654	654
9	93	115	141	208	315	654	654
10	93	116	141	207	315	654	654
11	94	117	141	207	315	654	654
12	94	118	141	207	315	654	654
13	95	119	141	207	315	654	654
14	96	120	142	208	316	655	655
15	96	121	143	209	317	655	655
16	97	122	144	210	318	656	656
17	98	123	145	211	319	657	657
18	99	124	146	212	320	658	658
19	100	125	147	213	321	659	659
20	101	125	147	213	321	660	660
21	101	126	148	213	321	660	660
22	101	125	147	213	321	660	660
23	100	125	147	213	321	660	660
24	100	124	146	212	320	659	659
25	99	123	145	211	319	658	658
26	98	122	144	210	318	657	657
27	97	121	143	209	317	656	656
28	95	120	142	207	315	654	654
29	94	118	140	206	314	653	653
30	93	117	139	205	313	652	652

2.21 Taívanskur dalur

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	0	10	36	115	229	568	1 223
2	1	10	36	115	229	568	1 002
3	2	12	37	107	225	563	829
4	2	14	39	108	223	562	693
5	3	16	43	110	222	561	586
6	4	17	46	114	221	560	560
7	5	19	47	116	221	559	559
8	5	19	46	113	220	559	559
9	7	19	45	111	219	558	558
10	7	20	44	110	218	557	557
11	8	21	44	110	218	557	557
12	8	21	44	110	218	557	557
13	10	22	44	110	218	557	557
14	10	22	44	110	218	557	557
15	11	23	45	111	219	557	557

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
16	11	23	45	110	219	557	557
17	12	23	45	111	219	558	558
18	13	23	45	111	219	558	558
19	14	24	46	112	220	559	559
20	14	25	47	113	221	560	560
21	15	26	48	114	222	560	560
22	16	26	49	114	222	561	561
23	17	27	49	115	223	562	562
24	17	28	50	116	224	562	562
25	17	28	50	116	224	563	563
26	18	28	51	116	224	563	563
27	19	29	51	117	225	564	564
28	20	29	51	117	225	564	564
29	20	30	52	117	225	564	564
30	21	30	52	118	226	564	564

2.22 Nýsjálenskur dalur

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	53	68	94	173	287	626	1 254
2	54	69	95	174	288	627	1 029
3	55	72	96	166	284	623	852
4	56	73	98	167	282	621	714
5	56	75	102	169	281	620	620
6	57	77	105	173	281	620	620
7	57	78	106	174	279	618	618
8	56	78	105	172	279	617	617
9	55	78	104	170	278	617	617
10	55	78	102	168	276	615	615
11	54	77	101	167	275	614	614
12	52	76	99	165	273	612	612
13	51	75	98	164	272	610	610
14	50	74	96	162	270	609	609
15	48	73	95	161	269	607	607
16	47	71	93	159	267	606	606
17	45	70	92	158	266	604	604
18	44	69	91	156	264	603	603
19	43	68	90	156	264	602	602
20	43	67	89	155	263	602	602
21	42	66	89	154	262	601	601
22	41	66	88	154	262	601	601
23	41	65	87	153	261	600	600

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
24	40	64	86	152	260	599	599
25	39	64	86	152	260	598	598
26	39	63	85	151	259	598	598
27	38	62	84	150	258	597	597
28	37	62	84	150	258	596	596
29	37	61	83	149	257	596	596
30	36	60	82	148	256	595	595

2.23 Rand

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	115	130	156	234	348	687	1 348
2	116	131	157	235	350	688	1 105
3	118	134	159	229	347	686	915
4	120	137	162	231	347	685	766
5	122	140	168	234	347	685	685
6	122	142	171	239	346	685	685
7	123	144	172	241	346	684	684
8	122	144	171	238	345	684	684
9	121	144	170	236	344	683	683
10	121	144	169	235	343	681	681
11	120	143	167	233	341	680	680
12	118	142	165	231	339	678	678
13	117	141	163	229	337	676	676
14	115	139	161	227	335	674	674
15	112	137	159	224	332	671	671
16	110	134	156	222	330	669	669
17	107	132	154	220	328	666	666
18	105	129	151	217	325	664	664
19	103	127	149	215	323	662	662
20	101	126	148	213	321	660	660
21	99	124	146	212	320	659	659
22	98	122	144	210	318	657	657
23	96	120	142	208	316	655	655
24	94	118	140	206	314	653	653
25	92	117	139	205	313	651	651
26	91	115	137	203	311	650	650
27	89	113	135	201	309	648	648
28	87	112	134	199	307	646	646
29	86	110	132	198	306	645	645
30	84	109	130	196	304	643	643

2.24 Brasilískt ríal

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	174	189	215	294	408	746	1 348
2	183	198	224	303	417	755	1 117
3	188	204	229	299	417	755	933
4	190	207	232	301	417	755	785
5	191	210	237	304	416	755	755
6	191	211	239	307	414	753	753
7	190	211	239	308	413	752	752
8	189	210	237	304	411	750	750
9	187	210	235	302	410	748	748
10	186	210	234	300	408	747	747
11	185	209	232	298	406	745	745
12	183	207	230	296	404	742	742
13	180	204	227	293	401	739	739
14	177	202	224	289	398	736	736
15	174	198	220	286	394	733	733
16	171	195	217	283	391	730	730
17	168	192	214	280	388	727	727
18	164	189	211	277	385	723	723
19	161	186	208	274	382	720	720
20	158	183	205	270	379	717	717
21	155	179	202	267	375	714	714
22	152	176	198	264	372	711	711
23	149	173	195	261	369	708	708
24	146	170	192	258	366	705	705
25	143	167	189	255	363	702	702
26	139	164	186	252	360	698	698
27	137	161	183	249	357	696	696
28	134	158	180	246	354	693	693
29	131	155	177	243	351	690	690
30	128	152	174	240	348	687	687

2.25 Kínverskt júan

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	27	42	68	147	261	600	1 287
2	28	43	69	148	262	601	1 055
3	30	46	70	141	259	597	872
4	30	48	73	142	257	596	730
5	32	50	78	144	257	595	618
6	32	52	80	148	256	594	594
7	32	53	81	150	255	594	594

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
8	31	53	80	147	254	592	592
9	30	53	79	145	253	592	592
10	30	53	78	144	252	591	591
11	30	54	77	143	251	590	590
12	30	54	77	143	251	589	589
13	30	54	76	142	250	589	589
14	29	54	76	142	250	588	588
15	29	53	75	141	249	588	588
16	29	53	75	141	249	588	588
17	29	53	75	141	249	588	588
18	29	53	75	141	249	588	588
19	29	53	75	141	249	588	588
20	29	53	75	141	249	588	588
21	29	53	75	141	249	588	588
22	29	53	75	141	249	588	588
23	29	53	75	141	249	588	588
24	29	53	75	141	249	588	588
25	29	53	75	141	249	588	588
26	28	53	75	141	249	587	587
27	28	52	74	140	248	587	587
28	28	52	74	140	248	587	587
29	28	52	74	140	248	587	587
30	27	52	74	139	247	586	586

2.26 Malasískur ringgit

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	23	38	64	143	257	596	1 283
2	25	40	66	145	259	598	1 052
3	28	44	69	139	257	596	870
4	31	48	73	142	257	596	727
5	33	52	79	146	258	597	615
6	34	54	83	151	258	597	597
7	36	57	85	154	259	598	598
8	36	58	85	152	259	598	598
9	37	59	85	151	259	598	598
10	38	61	85	151	259	598	598
11	39	62	86	152	260	599	599
12	39	63	86	152	260	599	599
13	39	64	86	152	260	599	599
14	40	64	86	152	260	598	598
15	39	64	86	152	260	598	598

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
16	39	63	85	151	259	598	598
17	39	63	85	151	259	598	598
18	39	63	85	151	259	598	598
19	39	63	85	151	259	598	598
20	39	63	86	151	259	598	598
21	39	64	86	152	260	598	598
22	39	64	86	152	260	598	598
23	39	63	85	151	259	598	598
24	39	63	85	151	259	598	598
25	38	63	85	151	259	597	597
26	38	62	84	150	258	597	597
27	38	62	84	150	258	597	597
28	37	61	83	149	257	596	596
29	37	61	83	149	257	596	596
30	36	60	82	148	256	595	595

2.27 Rússnesk rúbla

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	124	139	165	244	358	697	1 362
2	123	138	164	243	357	696	1 114
3	123	139	164	234	352	691	921
4	123	141	166	235	350	689	769
5	124	143	170	237	349	688	688
6	124	143	172	240	347	686	686
7	124	145	173	241	346	685	685
8	123	145	171	239	345	684	684
9	122	144	170	236	344	683	683
10	122	145	170	236	344	682	682
11	122	145	169	235	343	682	682
12	121	145	168	234	342	680	680
13	120	144	167	232	340	679	679
14	119	143	165	231	339	678	678
15	117	141	163	229	337	676	676
16	115	139	161	227	335	674	674
17	112	136	158	224	332	671	671
18	109	134	156	222	330	669	669
19	107	132	154	220	328	666	666
20	105	129	152	217	325	664	664
21	103	127	149	215	323	662	662
22	101	125	147	213	321	660	660
23	98	123	145	211	319	658	658

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
24	96	121	143	209	317	655	655
25	94	118	140	206	314	653	653
26	92	116	138	204	312	651	651
27	90	114	136	202	310	649	649
28	88	112	134	200	308	647	647
29	86	110	132	198	306	645	645
30	84	108	130	196	304	643	643

2.28 Singapúrdalur

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	0	9	35	114	228	567	1 241
2	1	11	37	116	230	569	1 019
3	2	15	40	110	228	566	843
4	2	19	44	113	228	567	705
5	4	23	50	117	229	568	597
6	5	25	54	122	229	568	568
7	7	28	56	125	230	568	568
8	7	29	56	123	230	568	568
9	7	30	55	122	230	568	568
10	8	31	55	121	230	568	568
11	8	32	55	121	229	568	568
12	8	32	55	121	229	568	568
13	10	33	55	121	229	568	568
14	10	33	55	121	229	567	567
15	11	33	55	120	228	567	567
16	11	32	54	120	228	567	567
17	13	32	54	120	228	567	567
18	13	32	54	120	228	567	567
19	14	32	54	120	228	567	567
20	14	33	55	121	229	568	568
21	15	34	56	121	229	568	568
22	16	34	56	122	230	569	569
23	17	34	56	122	230	569	569
24	17	35	57	122	231	569	569
25	18	35	57	123	231	570	570
26	18	35	57	123	231	570	570
27	19	35	57	123	231	570	570
28	20	35	57	123	231	570	570
29	20	35	57	123	231	570	570
30	21	36	58	123	231	570	570

2.29 Suðurkóreskt won

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	35	50	76	155	269	607	1 250
2	35	50	76	155	269	608	1 026
3	35	52	76	146	265	603	849
4	36	53	78	147	262	601	709
5	36	55	82	149	261	600	600
6	39	59	87	155	262	601	601
7	36	57	85	154	259	598	598
8	40	62	89	156	263	602	602
9	39	62	88	154	262	601	601
10	34	57	82	148	256	595	595
11	30	53	77	143	251	590	590
12	27	51	73	139	247	586	586
13	24	49	71	137	245	583	583
14	23	47	69	135	243	581	581
15	21	45	67	133	241	580	580
16	19	44	66	132	240	578	578
17	18	43	65	131	239	578	578
18	18	42	64	130	238	577	577
19	17	42	64	130	238	576	576
20	17	42	64	130	238	577	577
21	18	42	64	130	238	577	577
22	18	42	64	130	238	577	577
23	18	42	64	130	238	577	577
24	17	42	64	130	238	576	576
25	18	42	64	130	238	576	576
26	18	42	64	129	238	576	576
27	19	41	64	129	237	576	576
28	20	41	63	129	237	576	576
29	20	41	63	129	237	576	576
30	21	41	63	129	237	576	576

2.30 Tyrknesk líra

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	187	203	229	307	421	760	1 498
2	185	200	226	305	419	758	1 221
3	182	198	223	293	411	750	1 006
4	179	197	222	291	406	745	836
5	176	195	222	289	401	740	740
6	173	193	222	290	397	736	736
7	170	191	219	288	393	732	732

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
8	166	188	215	282	389	727	727
9	162	185	210	277	385	723	723
10	159	182	207	273	381	720	720
11	156	179	203	269	377	716	716
12	152	176	199	265	373	712	712
13	149	173	195	261	369	708	708
14	145	170	192	257	365	704	704
15	142	166	188	254	362	701	701
16	138	163	185	251	359	697	697
17	135	160	182	248	356	694	694
18	132	157	179	245	353	691	691
19	130	154	176	242	350	689	689
20	127	151	173	239	347	686	686
21	124	149	171	237	345	684	684
22	122	146	168	234	342	681	681
23	119	144	166	232	340	678	678
24	117	141	163	229	337	676	676
25	114	139	161	227	335	674	674
26	112	136	158	224	332	671	671
27	110	134	156	222	330	669	669
28	108	132	154	220	328	667	667
29	106	130	152	218	326	665	665
30	104	128	150	216	324	663	663

2.31 Bandaríkjadalur

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	9	26	52	110	246	585	1 252
2	9	26	52	110	246	585	1 027
3	10	29	53	104	244	583	850
4	12	34	57	101	245	583	711
5	17	40	62	104	246	584	601
6	18	44	66	100	246	585	585
7	19	46	65	93	247	586	586
8	17	44	64	92	247	586	586
9	17	45	66	95	247	586	586
10	19	48	69	99	247	586	586
11	21	50	71	103	247	586	586
12	23	53	72	103	248	586	586
13	24	55	72	104	248	586	586
14	24	55	72	104	248	586	586
15	24	55	72	104	248	586	586

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
16	24	55	72	104	247	586	586
17	24	55	72	104	247	586	586
18	24	55	72	104	247	586	586
19	24	55	72	104	248	586	586
20	24	55	72	104	248	587	587
21	24	55	72	104	248	587	587
22	24	55	72	104	248	587	587
23	24	55	72	104	249	587	587
24	24	55	72	104	249	587	587
25	24	55	72	104	249	587	587
26	24	55	72	104	249	587	587
27	24	55	72	104	248	587	587
28	24	55	72	104	248	587	587
29	24	55	72	104	248	587	587
30	24	55	72	104	248	587	587

2.32 Japanskt jen

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	0	3	13	92	206	545	1 216
2	1	5	12	91	205	543	996
3	2	5	11	82	200	538	823
4	2	6	13	82	197	536	687
5	3	7	18	84	197	535	581
6	4	8	21	89	196	535	535
7	5	9	22	91	196	535	535
8	5	9	22	89	196	535	535
9	7	11	22	88	196	535	535
10	7	11	22	88	196	535	535
11	8	12	23	88	196	535	535
12	8	13	25	89	197	535	535
13	10	14	26	89	197	536	536
14	10	14	29	89	197	536	536
15	11	16	30	90	198	536	536
16	11	16	31	90	198	537	537
17	12	17	33	90	198	537	537
18	13	18	34	91	199	537	537
19	14	19	35	91	199	538	538
20	14	19	37	92	200	539	539
21	15	20	38	93	201	539	539
22	15	21	39	93	201	540	540
23	16	22	40	93	202	540	540

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
24	17	22	42	94	202	541	541
25	17	23	43	94	202	541	541
26	18	24	45	94	202	541	541
27	18	25	46	94	202	541	541
28	19	25	47	94	202	541	541
29	20	26	48	94	202	541	541
30	20	28	49	95	203	541	541

3. AÐRAR ÁHÆTTUSKULDBINDINGAR

3.1 Evra

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	1	15	22	45	167	306	3 076
2	1	15	22	45	167	343	2 293
3	1	15	24	50	161	356	1 732
4	1	16	27	53	159	355	1 339
5	2	18	31	55	159	345	1 061
6	3	21	33	59	159	332	860
7	4	24	35	61	159	316	711
8	4	25	36	63	159	300	597
9	5	26	38	66	159	283	508
10	5	26	39	69	159	266	437
11	5	27	40	69	159	252	380
12	6	27	40	70	159	252	332
13	6	27	40	70	159	252	293
14	6	27	40	70	159	252	259
15	6	27	42	70	159	252	252
16	7	27	44	70	159	252	252
17	7	27	47	70	159	252	252
18	8	27	49	70	159	252	252
19	9	27	52	70	159	252	252
20	9	27	54	70	159	252	252
21	9	27	57	70	159	252	252
22	10	27	59	70	159	252	252
23	10	27	62	70	159	252	252
24	11	27	64	70	159	252	252
25	11	27	67	72	159	252	252
26	11	27	70	75	159	252	252
27	12	27	72	77	159	252	252
28	12	27	75	78	159	252	252
29	13	27	78	81	159	252	252
30	13	27	80	83	159	252	252

3.2 Tékknesk króna

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	5	20	26	49	171	312	3 145
2	7	22	28	51	173	350	2 349
3	7	22	31	57	168	363	1 774
4	7	23	34	61	166	362	1 370
5	8	25	37	62	165	353	1 085
6	9	27	39	65	165	339	879
7	10	30	41	66	164	322	725
8	10	30	41	68	164	305	609
9	10	30	43	71	163	288	518
10	10	31	44	73	163	270	445
11	9	31	44	73	162	256	387
12	9	30	43	73	162	255	338
13	8	29	42	72	161	254	298
14	8	29	42	72	161	254	263
15	7	28	42	71	160	253	253
16	7	28	45	71	160	253	253
17	8	28	47	71	160	253	253
18	8	27	50	70	159	252	252
19	9	27	52	70	159	252	252
20	9	28	55	71	160	253	253
21	10	28	58	71	160	253	253
22	10	28	61	71	160	253	253
23	10	29	63	72	161	254	254
24	11	29	66	72	161	254	254
25	11	29	68	73	161	254	254
26	11	29	71	75	161	254	254
27	12	29	73	77	161	254	254
28	12	29	76	80	161	254	254
29	14	29	79	82	161	254	254
30	14	29	81	84	161	254	254

3.3 Dönsk króna

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	1	15	21	45	167	306	3 076
2	1	15	21	45	167	343	2 293
3	1	15	24	49	161	356	1 732
4	1	16	27	53	158	354	1 338
5	2	18	30	55	158	345	1 060
6	3	21	33	58	158	332	860
7	4	24	35	61	158	316	711

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
8	4	24	36	63	158	300	597
9	5	25	38	66	158	283	508
10	5	26	39	68	158	266	437
11	5	27	40	69	158	252	380
12	6	27	40	69	158	252	332
13	6	27	40	69	158	252	293
14	6	27	40	69	158	252	259
15	6	27	42	69	158	252	252
16	7	27	44	69	158	252	252
17	7	27	47	69	158	252	252
18	8	27	49	69	158	252	252
19	9	27	52	69	158	252	252
20	9	27	54	69	158	252	252
21	9	27	57	69	158	252	252
22	10	27	59	69	158	252	252
23	10	27	62	69	158	252	252
24	11	27	64	70	158	252	252
25	11	27	67	72	158	252	252
26	11	27	70	75	158	252	252
27	12	27	72	77	158	252	252
28	12	27	75	78	158	252	252
29	13	27	78	81	158	252	252
30	13	27	80	83	158	252	252

3.4 Ungversk forinta

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	80	94	101	124	246	341	3 095
2	75	89	96	119	241	346	2 313
3	77	93	101	127	238	359	1 748
4	75	91	101	128	233	358	1 354
5	73	90	102	127	230	350	1 074
6	72	91	103	128	228	337	872
7	72	91	102	128	226	321	722
8	70	90	102	129	224	317	607
9	69	90	102	131	223	316	517
10	66	87	100	129	219	312	445
11	63	84	97	127	216	309	387
12	61	83	96	126	215	308	339
13	61	82	95	125	214	307	307
14	60	81	94	124	213	306	306
15	60	81	94	124	213	306	306

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
16	59	80	93	123	212	305	305
17	58	80	93	123	212	305	305
18	58	79	92	122	211	304	304
19	57	78	91	121	210	303	303
20	56	77	91	120	209	302	302
21	55	77	90	120	209	302	302
22	55	76	89	119	208	301	301
23	54	75	88	118	207	300	300
24	53	74	87	117	206	299	299
25	52	73	86	116	205	298	298
26	50	72	85	115	204	297	297
27	49	71	84	114	203	296	296
28	48	70	83	112	201	295	295
29	47	69	82	111	200	293	293
30	46	67	83	110	199	292	292

3.5 Sænsk króna

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	4	19	25	48	170	305	3 071
2	6	21	27	50	172	343	2 292
3	7	22	31	56	168	356	1 733
4	8	24	34	61	166	355	1 340
5	9	26	38	63	166	346	1 063
6	10	28	40	66	166	333	862
7	11	31	42	68	166	317	713
8	11	31	43	70	165	301	599
9	11	32	44	72	165	284	510
10	11	32	45	74	164	267	439
11	11	32	45	74	164	257	381
12	10	31	44	74	163	256	334
13	10	31	44	74	163	256	295
14	9	31	44	74	163	256	261
15	9	30	43	73	162	255	255
16	9	30	45	73	162	255	255
17	8	30	47	73	162	255	255
18	8	30	50	73	162	255	255
19	9	30	52	73	162	255	255
20	9	30	55	73	162	255	255
21	10	30	58	73	162	255	255
22	10	31	61	74	163	256	256
23	10	31	63	74	163	256	256

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
24	11	31	66	74	163	256	256
25	11	31	68	74	163	256	256
26	12	31	71	75	163	256	256
27	12	31	73	77	163	256	256
28	12	31	76	80	163	256	256
29	13	31	79	82	163	256	256
30	14	31	82	84	163	256	256

3.6 Króatísk kúna

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	47	61	68	91	213	308	3 105
2	51	65	71	95	217	346	2 320
3	55	70	78	104	215	360	1 755
4	57	73	84	110	215	359	1 358
5	59	76	88	113	216	351	1 078
6	60	78	90	116	216	338	876
7	61	80	91	117	215	323	725
8	60	80	91	119	214	307	610
9	59	79	92	120	212	305	519
10	57	79	92	121	211	304	447
11	56	77	90	120	209	302	388
12	54	76	89	119	208	301	339
13	53	74	87	117	206	299	299
14	51	73	86	116	205	298	298
15	50	71	84	114	203	296	296
16	49	70	83	113	202	295	295
17	48	69	82	112	201	294	294
18	47	69	82	111	200	294	294
19	47	68	81	111	200	293	293
20	46	67	80	110	199	292	292
21	45	66	80	109	198	291	291
22	44	66	79	109	198	291	291
23	44	65	78	108	197	290	290
24	43	64	77	107	196	289	289
25	42	63	76	106	195	288	288
26	41	62	75	105	194	287	287
27	40	61	74	104	193	286	286
28	39	61	77	103	192	286	286
29	38	60	79	103	192	285	285
30	38	59	82	102	191	284	284

3.7 Búlgarskt lef

Líftími (í árum)	Útlánagæðaðþrep 0	Útlánagæðaðþrep 1	Útlánagæðaðþrep 2	Útlánagæðaðþrep 3	Útlánagæðaðþrep 4	Útlánagæðaðþrep 5	Útlánagæðaðþrep 6
1	0	14	21	44	166	305	3 074
2	0	14	21	44	166	343	2 291
3	1	14	23	49	160	355	1 731
4	1	16	26	53	158	354	1 338
5	2	18	30	54	158	345	1 060
6	2	20	32	58	158	332	859
7	4	23	34	60	158	316	710
8	4	24	35	62	158	299	597
9	4	25	37	66	158	282	508
10	4	25	39	68	158	266	437
11	5	26	39	68	158	251	380
12	6	26	39	69	158	251	332
13	6	26	39	69	158	251	293
14	6	26	39	69	158	251	259
15	6	26	42	69	158	251	251
16	7	26	44	69	158	251	251
17	7	26	47	69	158	251	251
18	8	26	49	69	158	251	251
19	9	26	52	69	158	251	251
20	9	26	54	69	158	251	251
21	9	26	57	69	158	251	251
22	10	26	59	69	158	251	251
23	10	26	62	69	158	251	251
24	11	26	64	70	158	251	251
25	11	26	67	72	158	251	251
26	11	26	69	75	158	251	251
27	12	26	72	76	158	251	251
28	12	26	75	78	158	251	251
29	13	26	78	81	158	251	251
30	13	26	80	83	158	251	251

3.8 Sterlingspund

Líftími (í árum)	Útlánagæðaðþrep 0	Útlánagæðaðþrep 1	Útlánagæðaðþrep 2	Útlánagæðaðþrep 3	Útlánagæðaðþrep 4	Útlánagæðaðþrep 5	Útlánagæðaðþrep 6
1	0	11	22	46	185	310	3 123
2	0	11	22	46	185	348	2 329
3	1	11	24	51	179	360	1 758
4	1	13	27	56	176	359	1 358
5	2	16	29	59	175	350	1 075
6	2	18	33	60	174	336	871
7	3	21	36	60	172	320	719

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
8	4	23	37	60	171	302	604
9	7	31	42	58	170	285	513
10	9	34	41	57	169	268	442
11	8	33	41	56	169	262	383
12	7	32	40	56	168	261	335
13	6	31	41	56	167	260	295
14	6	30	41	56	166	259	261
15	6	30	42	56	165	259	259
16	7	30	44	56	164	257	257
17	8	30	47	56	163	256	256
18	8	30	49	57	162	256	256
19	9	30	52	60	162	255	255
20	9	30	55	61	163	256	256
21	9	30	57	63	163	256	256
22	10	30	59	66	163	256	256
23	10	30	62	68	163	256	256
24	11	30	64	70	162	255	255
25	11	30	67	73	161	255	255
26	11	30	69	75	161	254	254
27	12	30	72	76	161	254	254
28	12	30	75	78	160	253	253
29	13	30	78	81	160	253	253
30	13	30	80	83	159	253	253

3.9 Rúmenskt lei

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	82	96	103	126	248	343	3 220
2	80	94	100	124	246	360	2 416
3	77	92	101	126	238	374	1 830
4	74	91	101	128	233	374	1 416
5	72	90	102	126	230	365	1 123
6	72	90	102	127	227	351	910
7	70	90	101	127	225	334	752
8	68	88	100	127	222	316	631
9	66	87	99	128	220	313	537
10	64	86	99	128	218	311	462
11	63	84	97	127	216	309	401
12	61	83	96	125	214	307	351
13	60	81	94	124	213	306	309
14	58	79	92	122	211	304	304
15	57	78	91	121	210	303	303

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
16	55	77	90	120	209	302	302
17	54	76	89	118	207	301	301
18	53	75	88	117	206	300	300
19	52	74	87	117	206	299	299
20	52	73	86	116	205	298	298
21	51	72	85	115	204	297	297
22	50	71	84	114	203	296	296
23	49	70	83	113	202	295	295
24	48	69	82	112	201	294	294
25	47	68	81	111	200	293	293
26	46	67	80	110	199	292	292
27	45	66	79	109	198	291	291
28	44	65	78	108	197	290	290
29	43	64	81	107	196	289	289
30	42	63	84	106	195	288	288

3.10 Pólskt slot

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	55	70	76	99	221	317	3 167
2	54	68	75	98	220	353	2 366
3	52	67	76	102	213	367	1 790
4	51	67	78	104	209	366	1 385
5	50	67	79	104	207	358	1 100
6	49	68	79	105	205	344	892
7	49	69	80	105	203	328	738
8	47	68	79	106	202	311	620
9	46	67	79	108	200	293	528
10	45	66	79	109	199	292	454
11	44	66	79	108	198	291	394
12	44	65	78	108	197	290	344
13	43	64	77	107	196	289	303
14	42	63	76	106	195	288	288
15	41	63	76	106	195	288	288
16	40	62	75	104	193	287	287
17	40	61	74	104	193	286	286
18	39	60	73	103	192	285	285
19	38	60	73	103	192	285	285
20	38	60	73	102	191	285	285
21	38	59	72	102	191	284	284
22	38	59	72	102	191	284	284
23	37	58	71	101	190	283	283

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
24	36	58	71	101	190	283	283
25	36	57	70	100	189	282	282
26	35	56	72	99	188	281	281
27	34	56	75	99	188	281	281
28	34	55	77	98	187	280	280
29	33	54	79	97	186	279	279
30	32	54	83	97	186	279	279

3.11 Norsk króna

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	26	40	46	70	191	311	3 135
2	26	40	47	70	192	349	2 342
3	25	40	48	74	185	363	1 769
4	24	40	50	77	182	361	1 367
5	24	41	53	78	181	352	1 083
6	24	43	55	80	180	338	877
7	25	45	56	82	179	322	725
8	24	45	56	83	179	305	609
9	24	45	57	86	178	288	518
10	24	45	58	87	177	271	445
11	23	45	58	87	176	270	387
12	22	44	57	87	176	269	338
13	22	43	56	86	175	268	298
14	21	42	55	85	174	267	267
15	20	41	55	84	173	266	266
16	19	40	54	83	172	265	265
17	19	40	53	83	172	265	265
18	18	40	53	82	171	264	264
19	18	39	53	82	171	264	264
20	18	39	55	82	171	264	264
21	18	39	58	82	171	264	264
22	18	39	61	82	171	264	264
23	18	39	63	82	171	264	264
24	18	39	66	82	171	264	264
25	17	39	68	82	171	264	264
26	17	38	71	81	170	263	263
27	17	38	73	81	170	263	263
28	17	38	76	81	170	263	263
29	16	38	79	82	170	263	263
30	16	37	81	84	169	262	262

3.12 Svissneskur franki

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	0	0	3	24	146	304	3 058
2	0	1	6	25	147	341	2 280
3	1	1	9	30	142	354	1 721
4	1	3	12	34	139	352	1 330
5	2	4	15	36	139	343	1 053
6	2	4	18	39	139	330	853
7	3	6	20	41	139	314	705
8	4	6	23	44	139	297	592
9	4	8	26	47	139	280	504
10	4	8	28	49	139	264	434
11	4	9	31	51	140	247	377
12	6	10	33	50	139	232	329
13	6	11	36	51	140	233	290
14	6	12	39	51	140	233	257
15	6	13	41	50	139	232	232
16	7	13	44	51	138	231	231
17	7	14	46	54	137	231	231
18	8	16	48	57	138	231	231
19	9	16	51	58	138	231	231
20	9	17	54	61	139	232	232
21	9	18	56	63	139	232	232
22	10	19	59	65	139	232	232
23	10	20	62	67	139	232	232
24	11	20	64	69	139	232	232
25	11	22	67	71	139	232	232
26	11	22	69	73	139	232	232
27	12	23	72	75	141	232	232
28	12	24	74	78	141	232	232
29	13	25	76	80	142	232	232
30	13	25	79	81	144	232	232

3.13 Ástralskur dalur

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	42	56	63	86	208	316	3 189
2	42	56	63	86	208	355	2 380
3	41	56	65	91	202	368	1 798
4	40	56	67	94	199	367	1 388
5	40	57	70	94	198	357	1 099
6	41	59	71	96	196	343	890
7	41	61	72	97	195	326	735

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
8	40	60	72	99	194	309	617
9	39	60	72	101	193	291	525
10	39	60	73	102	192	285	452
11	38	59	73	102	191	284	392
12	37	59	72	102	191	284	343
13	37	58	71	101	190	283	302
14	36	57	70	100	189	282	282
15	35	57	70	99	188	282	282
16	34	56	69	98	187	281	281
17	34	55	68	98	187	280	280
18	33	54	67	97	186	279	279
19	33	54	67	97	186	279	279
20	33	54	67	97	186	279	279
21	32	54	67	97	186	279	279
22	32	53	66	96	185	278	278
23	32	53	66	96	185	278	278
24	31	52	66	95	184	277	277
25	30	52	68	95	184	277	277
26	30	51	71	94	183	276	276
27	29	50	74	93	182	275	275
28	29	50	77	93	182	275	275
29	28	49	79	92	181	274	274
30	27	49	82	92	181	274	274

3.14 Tailenskt bat

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	10	24	31	54	176	313	3 154
2	14	28	35	58	180	351	2 355
3	17	32	40	66	178	365	1 780
4	19	35	46	72	178	364	1 376
5	22	39	51	76	179	354	1 090
6	21	39	51	77	177	340	883
7	27	46	57	83	181	324	730
8	25	45	57	84	179	307	613
9	26	47	59	88	180	290	521
10	28	49	62	92	182	275	448
11	30	51	64	94	183	276	389
12	30	52	65	95	184	277	340
13	31	52	65	95	184	277	299
14	31	52	66	95	184	277	277
15	31	53	66	95	184	278	278

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
16	31	52	65	95	184	277	277
17	31	52	65	95	184	277	277
18	30	51	64	94	183	276	276
19	30	51	64	94	183	276	276
20	30	51	64	94	183	276	276
21	30	51	64	94	183	276	276
22	29	51	64	93	182	276	276
23	29	50	63	93	182	275	275
24	29	50	66	93	182	275	275
25	28	49	68	92	181	274	274
26	28	49	71	92	181	274	274
27	27	48	73	91	180	273	273
28	27	48	77	91	180	273	273
29	26	47	79	90	179	272	272
30	26	47	82	90	179	272	272

3.15 Kanadadalur

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	9	23	29	52	174	315	3 179
2	10	24	31	54	176	354	2 375
3	10	26	34	60	171	367	1 793
4	11	27	38	64	169	365	1 384
5	12	29	41	66	169	356	1 095
6	14	32	44	69	169	342	887
7	15	35	46	72	169	325	732
8	15	35	47	74	169	308	614
9	16	37	49	77	170	290	522
10	16	38	51	80	170	272	449
11	17	38	51	81	170	263	390
12	17	38	51	81	170	263	341
13	17	38	51	81	170	263	300
14	17	39	52	81	170	263	266
15	17	39	52	82	171	264	264
16	17	38	51	81	170	263	263
17	17	38	51	81	170	263	263
18	17	38	51	81	170	263	263
19	17	38	53	81	170	263	263
20	17	39	55	81	170	263	263
21	17	39	58	81	170	264	264
22	17	38	61	81	170	263	263
23	17	38	63	81	170	263	263

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
24	16	38	66	81	170	263	263
25	16	37	68	80	169	262	262
26	16	37	71	80	169	262	262
27	15	37	73	80	169	262	262
28	15	36	76	80	168	261	261
29	15	36	79	81	168	261	261
30	14	36	81	84	168	261	261

3.16 Síleskur pesó

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	45	59	66	89	211	319	3 218
2	48	62	68	92	213	358	2 407
3	50	65	74	99	211	373	1 823
4	51	67	78	104	209	372	1 410
5	52	70	82	107	210	363	1 118
6	54	73	85	110	210	349	906
7	56	75	86	112	210	333	749
8	55	75	87	114	209	315	629
9	55	76	88	117	209	302	536
10	56	77	90	119	209	302	461
11	55	77	90	119	209	302	400
12	55	76	89	119	208	301	350
13	54	75	88	118	207	300	308
14	53	74	87	117	206	299	299
15	52	73	86	116	205	298	298
16	51	72	86	115	204	297	297
17	50	72	85	115	204	297	297
18	50	71	84	114	203	296	296
19	49	70	83	113	202	295	295
20	48	69	83	112	201	294	294
21	47	69	82	112	201	294	294
22	47	68	81	111	200	293	293
23	46	67	80	110	199	292	292
24	45	66	79	109	198	291	291
25	44	65	78	108	197	290	290
26	43	64	77	107	196	289	289
27	42	63	76	106	195	288	288
28	41	62	78	105	194	287	287
29	40	62	81	104	193	287	287
30	39	61	84	104	193	286	286

3.17 Kólumbískur pesó

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	76	90	97	120	242	337	3 323
2	80	94	101	124	246	369	2 487
3	80	95	104	129	241	384	1 885
4	79	95	106	132	237	384	1 459
5	82	99	111	136	239	375	1 157
6	84	102	114	139	239	361	938
7	85	105	116	142	240	344	776
8	86	107	118	145	241	334	652
9	87	108	120	149	241	334	555
10	88	109	122	151	241	334	477
11	87	109	122	151	241	334	414
12	87	108	121	151	240	333	362
13	85	106	120	149	238	331	331
14	84	105	118	148	237	330	330
15	82	104	117	146	235	329	329
16	81	102	115	145	234	327	327
17	79	101	114	144	233	326	326
18	78	99	112	142	231	324	324
19	77	98	111	141	230	323	323
20	75	97	110	140	229	322	322
21	74	95	108	138	227	320	320
22	72	94	107	137	226	319	319
23	71	92	105	135	224	317	317
24	69	91	104	134	223	316	316
25	68	89	102	132	221	314	314
26	66	87	101	130	219	312	312
27	65	86	99	129	218	311	311
28	63	84	97	127	216	309	309
29	62	83	96	126	215	308	308
30	60	81	95	124	213	306	306

3.18 Hong Kong dalur

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	2	16	22	46	167	314	3 170
2	5	19	26	49	171	353	2 368
3	7	22	31	56	168	366	1 789
4	9	25	36	62	167	365	1 381
5	11	28	40	65	169	355	1 094
6	13	32	44	69	169	341	886
7	15	35	46	72	169	325	731

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
8	15	36	47	74	170	307	614
9	16	37	49	78	170	290	522
10	16	38	51	80	170	272	449
11	17	38	51	81	170	263	389
12	16	38	51	80	169	263	341
13	16	37	50	80	169	262	300
14	15	36	49	79	168	261	265
15	14	36	49	78	167	261	261
16	13	35	48	78	167	260	260
17	13	34	48	77	166	259	259
18	13	34	51	77	166	259	259
19	12	34	53	77	166	259	259
20	13	34	55	77	166	259	259
21	13	34	58	77	166	259	259
22	13	34	61	77	166	259	259
23	13	34	63	77	166	259	259
24	13	34	66	77	166	259	259
25	12	34	68	77	166	259	259
26	12	34	71	76	165	259	259
27	12	33	73	78	165	258	258
28	12	33	77	80	165	258	258
29	14	33	79	82	165	258	258
30	14	33	82	85	165	258	258

3.19 Indversk rúpía

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	87	102	108	131	253	349	3 434
2	88	102	109	132	254	380	2 567
3	87	102	111	136	248	394	1 940
4	87	103	113	140	245	393	1 499
5	87	104	116	141	244	383	1 187
6	88	106	118	144	244	368	961
7	89	108	119	145	243	351	794
8	89	109	120	148	243	336	666
9	88	109	121	150	242	335	566
10	87	108	121	150	240	333	487
11	85	107	120	149	238	332	422
12	83	105	118	148	237	330	369
13	82	103	116	146	235	328	328
14	80	101	114	144	233	326	326
15	78	99	112	142	231	324	324

Líftími (í árum)	Útlánagæðaðþrep 0	Útlánagæðaðþrep 1	Útlánagæðaðþrep 2	Útlánagæðaðþrep 3	Útlánagæðaðþrep 4	Útlánagæðaðþrep 5	Útlánagæðaðþrep 6
16	76	97	110	140	229	322	322
17	74	95	108	138	227	320	320
18	72	94	107	137	226	319	319
19	71	92	105	135	224	317	317
20	70	91	104	134	223	316	316
21	69	90	103	133	222	315	315
22	68	89	102	132	221	314	314
23	67	88	101	131	220	313	313
24	66	87	100	130	219	312	312
25	65	86	99	129	218	311	311
26	63	85	98	128	217	310	310
27	62	84	97	126	215	309	309
28	61	82	96	125	214	307	307
29	60	81	95	124	213	306	306
30	59	80	94	123	212	305	305

3.20 Mexíkóskur pesó

Líftími (í árum)	Útlánagæðaðþrep 0	Útlánagæðaðþrep 1	Útlánagæðaðþrep 2	Útlánagæðaðþrep 3	Útlánagæðaðþrep 4	Útlánagæðaðþrep 5	Útlánagæðaðþrep 6
1	343	357	364	387	509	604	3 517
2	73	87	93	116	238	387	2 623
3	75	90	99	124	236	400	1 976
4	77	94	104	131	236	398	1 523
5	80	97	109	134	237	388	1 204
6	82	100	112	138	238	372	974
7	84	103	114	140	238	354	804
8	85	105	117	144	239	335	674
9	85	106	118	147	239	332	573
10	86	107	120	149	239	332	492
11	86	107	120	150	239	332	427
12	86	107	120	150	239	332	373
13	86	107	120	150	239	332	332
14	87	108	121	151	240	333	333
15	87	109	122	152	241	334	334
16	88	110	123	152	241	335	335
17	89	111	124	154	243	336	336
18	90	112	125	155	244	337	337
19	91	113	126	156	245	338	338
20	92	113	126	156	245	338	338
21	92	114	127	156	245	339	339
22	92	113	126	156	245	338	338
23	92	113	126	156	245	338	338

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
24	91	112	125	155	244	337	337
25	90	111	124	154	243	336	336
26	89	110	123	153	242	335	335
27	88	109	122	152	241	334	334
28	86	108	121	150	239	333	333
29	85	106	119	149	238	331	331
30	84	105	118	148	237	330	330

3.21 Taívanskur dalur

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	0	4	11	34	156	309	3 110
2	0	4	11	34	156	346	2 318
3	1	4	13	39	150	359	1 750
4	1	5	15	42	147	357	1 351
5	2	6	18	43	146	348	1 069
6	2	8	19	45	145	334	866
7	3	10	21	47	145	318	716
8	4	10	23	48	144	301	601
9	4	10	26	51	143	284	511
10	4	10	29	52	142	267	440
11	4	10	31	53	142	251	382
12	6	10	34	53	142	235	334
13	6	11	36	53	142	235	294
14	6	12	39	53	142	235	261
15	6	13	42	54	143	236	236
16	7	13	44	53	142	236	236
17	8	15	47	55	143	236	236
18	8	16	50	57	143	236	236
19	9	16	52	60	144	237	237
20	9	17	55	61	145	238	238
21	9	19	58	64	146	239	239
22	10	19	59	66	146	239	239
23	10	20	62	68	147	240	240
24	11	21	65	71	147	241	241
25	11	22	67	73	148	241	241
26	11	22	71	75	148	241	241
27	12	24	73	77	149	242	242
28	12	25	76	80	149	242	242
29	13	25	78	81	149	242	242
30	14	27	81	83	150	243	243

3.22 Nýsjálenskur dalur

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	48	62	69	92	214	316	3 194
2	49	63	70	93	215	355	2 385
3	49	64	72	98	209	369	1 802
4	48	64	75	101	206	368	1 393
5	48	65	77	102	205	358	1 103
6	49	67	79	105	205	344	894
7	49	68	79	105	203	328	739
8	48	69	80	107	203	311	620
9	48	69	81	110	202	295	528
10	47	68	81	110	200	293	454
11	46	67	80	110	199	292	394
12	44	65	78	108	197	290	345
13	42	64	77	107	196	289	304
14	41	62	75	105	194	287	287
15	39	61	74	104	193	286	286
16	38	59	72	102	191	284	284
17	36	58	71	101	190	283	283
18	35	57	70	99	188	282	282
19	34	56	69	98	187	281	281
20	34	55	68	98	187	280	280
21	33	54	68	97	186	279	279
22	33	54	67	97	186	279	279
23	32	53	66	96	185	278	278
24	31	52	67	95	184	277	277
25	30	52	70	95	184	277	277
26	30	51	72	94	183	276	276
27	29	50	75	93	182	275	275
28	28	50	77	93	182	275	275
29	28	49	80	92	181	274	274
30	27	48	83	91	180	273	273

3.23 Rand

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	110	124	130	153	275	371	3 450
2	111	125	131	155	277	380	2 574
3	111	127	135	161	272	395	1 945
4	112	128	139	165	270	394	1 503
5	113	130	143	167	271	384	1 190
6	114	133	145	170	270	369	964
7	115	135	146	172	270	363	797

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
8	115	135	146	173	269	362	669
9	114	135	147	176	268	361	569
10	113	134	147	177	267	360	490
11	112	133	146	176	265	358	425
12	110	131	144	174	263	356	372
13	108	129	142	172	261	354	354
14	106	127	140	170	259	352	352
15	103	125	138	167	256	350	350
16	101	122	135	165	254	347	347
17	98	120	133	162	251	345	345
18	96	117	130	160	249	342	342
19	94	115	128	158	247	340	340
20	92	114	127	156	245	339	339
21	91	112	125	155	244	337	337
22	89	110	123	153	242	335	335
23	87	108	121	151	240	333	333
24	85	106	119	149	238	331	331
25	83	105	118	147	236	330	330
26	82	103	116	146	235	328	328
27	80	101	114	144	233	326	326
28	78	100	113	142	231	325	325
29	77	98	111	141	230	323	323
30	75	96	109	139	228	321	321

3.24 Brasilískt ríal

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	169	183	189	213	335	430	3 449
2	178	192	199	222	344	439	2 602
3	181	196	205	231	342	437	1 983
4	182	198	209	235	340	434	1 539
5	183	200	212	237	340	433	1 221
6	183	201	213	238	338	431	990
7	183	202	213	239	337	430	819
8	181	201	213	240	335	428	687
9	180	201	213	241	334	427	585
10	179	200	213	242	332	425	503
11	177	198	211	241	330	423	436
12	174	196	209	239	328	421	421
13	171	193	206	236	325	418	418
14	168	190	203	232	321	415	415
15	165	186	199	229	318	411	411

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
16	162	183	196	226	315	408	408
17	159	180	193	223	312	405	405
18	155	177	190	220	309	402	402
19	152	174	187	216	305	399	399
20	149	171	184	213	302	396	396
21	146	167	181	210	299	392	392
22	143	164	177	207	296	389	389
23	140	161	174	204	293	386	386
24	137	158	171	201	290	383	383
25	134	155	168	198	287	380	380
26	131	152	165	195	284	377	377
27	128	149	162	192	281	374	374
28	125	146	159	189	278	371	371
29	122	143	156	186	275	368	368
30	119	140	153	183	272	365	365

3.25 Kínverskt júan

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	22	37	43	66	188	324	3 283
2	23	37	44	67	189	364	2 448
3	23	38	47	72	184	377	1 848
4	23	39	49	76	181	376	1 427
5	23	40	52	77	180	366	1 130
6	24	42	54	80	180	351	914
7	25	44	55	81	179	334	755
8	24	44	55	82	178	316	633
9	23	44	56	85	177	298	538
10	23	44	57	86	176	280	463
11	22	43	56	86	175	268	401
12	21	43	56	86	175	268	351
13	21	42	55	85	174	267	308
14	20	42	55	85	174	267	273
15	20	41	54	84	173	266	266
16	20	41	54	84	173	266	266
17	20	41	54	84	173	266	266
18	20	41	54	84	173	266	266
19	20	41	54	84	173	266	266
20	20	41	57	84	173	266	266
21	20	41	59	84	173	266	266
22	20	41	62	84	173	266	266
23	20	41	65	84	173	266	266

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
24	20	41	67	84	173	266	266
25	20	41	70	84	173	266	266
26	19	41	72	84	173	266	266
27	19	40	76	83	172	265	265
28	19	40	78	83	172	265	265
29	19	40	81	84	172	265	265
30	18	40	84	86	171	265	265

3.26 Malasískur ringgit

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	18	32	39	62	184	324	3 273
2	20	34	41	64	186	363	2 441
3	21	36	45	71	182	376	1 842
4	23	39	49	76	181	374	1 422
5	25	42	54	79	182	364	1 125
6	26	45	57	82	182	350	911
7	29	48	59	85	183	333	752
8	29	49	60	87	183	315	631
9	29	50	62	91	183	297	537
10	30	51	64	93	183	280	461
11	31	52	65	95	184	277	400
12	31	52	65	95	184	277	350
13	31	52	65	95	184	277	308
14	31	52	65	95	184	277	277
15	30	52	65	94	183	277	277
16	30	51	64	94	183	276	276
17	30	51	64	94	183	276	276
18	30	51	64	94	183	276	276
19	30	51	64	94	183	276	276
20	30	51	65	94	183	276	276
21	30	52	65	95	184	277	277
22	30	52	65	94	183	277	277
23	30	51	65	94	183	276	276
24	30	51	67	94	183	276	276
25	29	51	70	94	183	276	276
26	29	50	72	93	182	275	275
27	29	50	76	93	182	275	275
28	28	49	78	92	181	274	274
29	28	49	81	92	181	274	274
30	27	48	84	91	180	273	273

3.27 Rússnesk rúbla

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	119	133	140	163	285	380	3 487
2	118	132	139	162	284	383	2 598
3	116	131	140	166	277	397	1 958
4	115	132	142	169	274	395	1 510
5	116	133	145	170	273	384	1 193
6	115	134	146	171	271	369	965
7	116	136	147	172	270	363	796
8	115	135	147	174	269	363	667
9	114	135	147	176	268	361	567
10	114	135	148	177	268	361	487
11	114	135	148	178	267	360	422
12	112	134	147	177	266	359	369
13	111	132	146	175	264	357	357
14	110	131	144	174	263	356	356
15	108	129	142	172	261	354	354
16	106	127	140	170	259	352	352
17	103	124	137	167	256	349	349
18	101	122	135	165	254	347	347
19	98	120	133	163	252	345	345
20	96	118	131	160	249	342	342
21	94	115	128	158	247	340	340
22	92	113	126	156	245	338	338
23	90	111	124	154	243	336	336
24	87	109	122	151	240	334	334
25	85	106	119	149	238	331	331
26	83	104	117	147	236	329	329
27	81	102	115	145	234	327	327
28	79	100	113	143	232	325	325
29	77	98	111	141	230	323	323
30	75	96	109	139	228	321	321

3.28 Singapúrdalur

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	0	3	10	33	155	313	3 159
2	0	5	12	35	157	352	2 358
3	1	7	16	42	153	365	1 781
4	1	10	20	47	152	363	1 375
5	2	13	25	49	153	354	1 089
6	2	16	28	53	153	340	882
7	3	19	30	56	154	324	729

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
8	4	20	31	58	154	306	612
9	4	21	33	61	154	289	520
10	4	21	34	63	153	272	448
11	4	21	34	64	153	255	389
12	6	21	35	64	153	246	340
13	6	21	37	64	153	246	299
14	6	21	39	64	153	246	265
15	6	21	42	63	152	246	246
16	7	20	45	63	152	245	245
17	8	20	48	63	152	245	245
18	8	20	50	63	152	245	245
19	9	20	53	63	152	245	245
20	9	21	55	64	153	246	246
21	10	22	58	65	153	247	247
22	10	22	61	67	154	247	247
23	10	22	63	69	154	247	247
24	11	23	66	71	154	248	248
25	11	23	68	73	155	248	248
26	11	23	71	75	155	248	248
27	12	24	73	78	155	248	248
28	12	25	76	80	155	248	248
29	14	25	79	82	155	248	248
30	14	27	81	84	155	249	249

3.29 Suðurkóreskt won

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	30	44	51	74	196	316	3 184
2	30	44	51	74	196	354	2 377
3	29	44	53	78	190	367	1 794
4	28	44	55	81	186	365	1 385
5	28	45	57	82	185	356	1 095
6	31	49	61	86	186	341	887
7	29	48	59	85	183	325	732
8	33	53	64	91	187	307	614
9	32	53	65	94	186	290	522
10	26	47	61	90	180	273	449
11	22	43	56	86	175	268	389
12	18	39	52	82	171	264	340
13	16	37	50	80	169	262	300
14	14	35	48	78	167	260	265
15	12	33	46	76	165	258	258

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
16	10	32	45	75	164	257	257
17	10	31	48	74	163	256	256
18	9	30	50	73	162	255	255
19	9	30	52	73	162	255	255
20	9	30	55	73	162	255	255
21	10	30	58	73	162	255	255
22	10	30	61	73	162	255	255
23	10	30	63	73	162	255	255
24	11	30	66	73	162	255	255
25	11	30	68	73	162	255	255
26	11	30	71	75	161	255	255
27	12	29	73	78	161	254	254
28	12	29	76	80	161	254	254
29	14	29	79	82	161	254	254
30	14	29	81	84	161	254	254

3.30 Tyrknesk líra

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	182	197	203	226	348	444	3 858
2	180	194	201	224	346	441	2 866
3	175	190	199	225	336	432	2 154
4	171	188	198	225	330	428	1 653
5	168	185	197	222	325	418	1 300
6	165	183	195	221	321	414	1 047
7	163	182	193	219	317	410	860
8	158	179	190	217	313	406	719
9	155	176	188	216	309	402	609
10	151	172	186	215	305	398	522
11	148	169	182	212	301	394	451
12	144	165	178	208	297	390	393
13	140	161	174	204	293	386	386
14	136	157	171	200	289	382	382
15	133	154	167	197	286	379	379
16	129	151	164	194	283	376	376
17	126	148	161	191	280	373	373
18	123	145	158	188	277	370	370
19	121	142	155	185	274	367	367
20	118	139	152	182	271	364	364
21	116	137	150	180	269	362	362
22	113	134	147	177	266	359	359
23	110	132	145	175	264	357	357

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
24	108	129	142	172	261	354	354
25	106	127	140	170	259	352	352
26	103	124	138	167	256	349	349
27	101	122	135	165	254	347	347
28	99	120	133	163	252	345	345
29	97	118	131	161	250	343	343
30	95	116	129	159	248	341	341

3.31 Bandaríkjadalur

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	0	15	26	54	173	316	3 188
2	0	15	26	54	173	355	2 380
3	1	17	28	57	169	368	1 797
4	1	20	32	62	168	366	1 387
5	2	23	37	68	170	356	1 097
6	4	26	40	70	170	342	888
7	6	31	42	72	171	326	733
8	9	34	46	74	171	308	616
9	10	37	50	76	171	290	523
10	11	38	51	76	171	273	450
11	12	40	52	78	171	265	390
12	13	41	54	79	172	265	341
13	13	42	54	80	172	265	300
14	14	43	55	80	172	265	266
15	14	43	55	80	172	265	265
16	14	43	55	80	171	264	264
17	14	43	55	80	171	264	264
18	14	43	55	80	171	264	264
19	14	43	55	80	171	265	265
20	14	43	55	80	172	265	265
21	14	43	58	80	172	265	265
22	14	43	61	80	172	266	266
23	14	43	63	80	173	266	266
24	14	43	66	80	173	266	266
25	14	43	68	80	173	266	266
26	14	43	71	80	172	266	266
27	14	43	73	80	172	266	266
28	14	43	76	80	172	265	265
29	14	43	79	82	172	265	265
30	14	43	81	84	172	265	265

3.32 Japanskt jen

Líftími (í árum)	Útlánagæðaprep 0	Útlánagæðaprep 1	Útlánagæðaprep 2	Útlánagæðaprep 3	Útlánagæðaprep 4	Útlánagæðaprep 5	Útlánagæðaprep 6
1	0	0	3	12	133	307	3 091
2	0	1	6	15	132	344	2 302
3	1	1	9	18	125	356	1 736
4	1	3	12	21	121	354	1 339
5	2	4	15	24	121	345	1 060
6	2	4	18	27	120	331	858
7	3	6	20	30	120	315	708
8	4	6	23	32	120	298	595
9	4	8	26	35	120	281	506
10	4	8	28	37	120	264	435
11	4	9	31	40	120	248	377
12	6	10	33	42	121	232	330
13	6	11	36	44	121	218	291
14	6	12	39	47	121	214	257
15	6	13	41	49	122	215	229
16	7	13	44	51	122	215	215
17	7	14	46	54	123	215	215
18	8	16	49	57	125	216	216
19	9	16	51	58	128	216	216
20	9	17	54	61	130	217	217
21	9	18	56	63	132	218	218
22	10	19	59	65	133	218	218
23	10	20	62	67	135	219	219
24	11	20	64	69	136	219	219
25	11	22	67	71	138	219	219
26	11	22	69	73	139	219	219
27	12	23	72	76	141	219	219
28	12	24	74	78	142	219	219
29	12	25	76	80	142	220	220
30	13	25	79	81	144	220	220

III. VIÐAUKI

AÐLÖGUN Á VIÐEIGANDI ÁHÆTTULAUSAN VAXTAFERIL VEGNA ÓSTÖÐUGLEIKA

Gjaldmiðill	Landsbundinn tryggingamarkaður	Aðlögun vegna óstöðugleika (í grunnpunktum)
Evra	Austurríki	4
Evra	Belgía	4
Evra	Kýpur	4
Evra	Eistland	4
Evra	Finnland	4
Evra	Frakkland	4
Evra	Þýskaland	4
Evra	Grikkland	4
Evra	Írland	4
Evra	Ítalía	4
Evra	Lettland	4
Evra	Litáen	4
Evra	Lúxemborg	4
Evra	Malta	4
Evra	Holland	4
Evra	Portúgal	4
Evra	Slóvakía	4
Evra	Slóvenía	4
Evra	Spánn	4
Tékknesk króna	Tékkland	4
Dönsk króna	Danmörk	30
Ungversk forinta	Ungverjaland	2
Sænsk króna	Svíþjóð	2
Króatísk kúna	Króatía	4
Búlgarskt lef	Búlgaría	– 7
Sterlingspund	Bretland	18
Rúmenskt lei	Rúmenía	– 1
Pólskt slot	Pólland	11
Íslensk króna	Ísland	6
Norsk króna	Noregur	15
Svissneskur franki	Liechtenstein	– 3
Svissneskur franki	Sviss	– 3
Ástralskur dalur	Ástralía	11
Kanadadalur	Kanada	8
Bandaríkjadalur	Bandaríkin	28
Japanskt jen	Japan	2

**FRAMSELD REGLUGERÐ FRAMKVÆMDASTJÓRNARINNAR
(ESB) 2018/295****2018/EES/72/05****frá 15. desember 2017**

um breytingu á framseldri reglugerð (ESB) nr. 44/2014 að því er varðar kröfur um smíði ökutækja og almennar kröfur og framseldri reglugerð (ESB) nr. 134/2014 að því er varðar kröfur um vistvænleika og afköst knúningseininga vegna viðurkenningar á ökutækjum á tveimur eða þremur hjólum og fjórhjólum (*)

FRAMKVÆMDASTJÓRN EVRÓPUSAMBANDSINS HEFUR,

með hliðsjón af sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins,

með hliðsjón af reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 168/2013 frá 15. janúar 2013 um viðurkenningu á og markaðseftirlit með vélknúnum ökutækjum á tveimur eða þremur hjólum og fjórhjólum ⁽¹⁾, einkum 18. gr. (3. mgr.), 21. gr. (5. mgr.) og 23. gr. (12. mgr.),

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Á grundvelli skýrslu framkvæmdastjórnarinnar fyrir Evrópuþingið og ráðið um ítarlega rannsókn á áhrifum umhverfisþreps Euro 5 á ökutæki í L-flokki ⁽²⁾ í samræmi við 4. mgr. 23. gr. reglugerðar (ESB) nr. 168/2012, og með tilliti til álitamála sem viðurkenningaryfirvöld og hagsmunaaðilar hafa komið auga á við beitingu reglugerðar (ESB) nr. 168/2013, framseldrar reglugerðar framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 44/2014 ⁽³⁾ og framseldrar reglugerðar framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 134/2014 ⁽⁴⁾, ætti að gera tilteknar breytingar og gefa nánari útlistun í framseldu gerðunum í því skyni að tryggja snurðulausa beitingu þeirra.
- 2) Í því skyni að tryggja skilvirka starfsemi ESB-gerðarviðurkenningarkerfisins fyrir ökutæki í L-flokki ætti stöðugt að bæta og aðlaga tæknilegu kröfurnar og prófunaraðferðirnar sem settar eru fram í framseldum reglugerðum (ESB) nr. 44/2014 og (ESB) nr. 134/2014 að tækniframförum.
- 3) Í VI. viðauka við framselda reglugerð (ESB) nr. 44/2014 er jafna sem skal nota við athugun á því hvort að ökutæki, kerfi, íhlutir og aðskildar tæknieiningar sem framleidd eru séu í samræmi við viðurkennda gerð. Til þess að tryggja skýrleika ætti að gera breytingar á jöfnunni. Breyta ætti ákvæðum XII. viðauka við framselda reglugerð (ESB) nr. 44/2014 að því er varðar glugga fyrir vinnslu hreyfils (e. *engine operation window*) til að greina miskveikingu í því skyni að tryggja að settar kröfur séu tæknilega gerlegar. Einnig ætti að breyta ákvæðum XII. viðauka til að greiða fyrir tæknilegum uppfærslum að nýjum stöðlum sem eru þróaðir fyrir skilflötinn milli almennra skönnunartækja og ökutækisins í tengslum við innbyggð greiningarkerfi. Breyta ætti ákvæðum 2. viðbætis XII. viðauka í því skyni að veita frekari skýringar á nokkrum þáttum sem eru vaktadír að því er varðar kröfur um innbyggð greiningarkerfi sem þar eru settar fram. Í því skyni að tryggja rétta notkun hlutfalls frammistöðu í notkun ætti að bæta við nýjum viðbótum við XII. viðauka.

(*) Þessi ESB-gerð birtist í Stjútíð. ESB L 56, 28.2.2018, bls. 1. Hennar var getið í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 134/2018 frá 6. júlí 2018 um breytingu á II. viðauka (Tæknilegar reglugerðir, staðlar, prófanir og vottun) við EES-samninginn (biður birtingar).

(1) Stjútíð. ESB L 60, 2.3.2013, bls. 52.

(2) Skýrsla rannsóknarinnar: „Effect study of the environmental step Euro 5 for L-category vehicles“, EU-Books (ET-04-17-619-EN-N).

(3) Framseld reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 44/2014 frá 21. nóvember 2013 um viðbætur við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 168/2003 að því er varðar kröfur um smíði ökutækja og almennar kröfur vegna viðurkenningar á ökutækjum á tveimur eða þremur hjólum og fjórhjólum (Stjútíð. ESB L 25, 28.1.2014, bls. 1).

(4) Framseld reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 134/2014 frá 16. desember 2013 um viðbætur við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 168/2013 að því er varðar kröfur um vistvænleika og afköst knúningseiningar og um breytingu á V. viðauka við hana (Stjútíð. ESB L 53, 21.2.2014, bls. 1).

- 4) Fyrir sakir skýrleika ætti að gera breytingar á tilteknum jöfnum í II., III. og IV. viðauka við framselda reglugerð (ESB) nr. 134/2014. Breyta ætti ákvæðum VI. viðauka þeirrar framseldu reglugerðar til að tryggja rétta beitingu prófunarkrafna varðandi endingu mengunarvarnarbúnaðar. Gera ætti breytingar á kröfum um flokkun staðlaðrar vegprófunarlotu fyrir ökutæki í L-flokki (SRC-LeCV) í VI. viðauka til að tryggja rétta beitingu þessara krafna á meðan prófun stendur yfir. Taka ætti samþykktu endingarlotu fyrir kílómetrasöfnun (AMA), sem mælt er fyrir um í VI. viðauka fyrir ökutæki í flokki III, úr notkun í áföngum í samræmi við niðurstöður ítarlegu rannsóknarinnar á umhverfisáhrifum. Ákvæðum VI. viðauka ætti einnig að breyta til að heimila öldrun í prófunarþekk í stað raunverulegrar endingarprófunar með kílómetrasöfnun að fullu eða að hluta til.
- 5) Ein ráðstafananna gegn óhóflegri losun vetniskolefna frá ökutækjum í L-flokki er að lækka viðmiðunarmörk þessara ökutækja fyrir losun við uppgufun. Í þeim tilgangi er í ákvæðum C-liðar VI. viðauka við reglugerð (ESB) nr. 168/2013 mælt fyrir um viðmiðunarmörk fyrir massa vetniskolefna fyrir ökutækjaflokkka L3e, L4e, L5e-A, L6e-A og L7e-A. Losun þessara ökutækja við uppgufun er mæld við gerðarviðurkenningu. Ein af kröfunum í SHED-prófun IV, prófun í lokuðu rými til að ákvarða uppgufun, er annaðhvort að koma fyrir kolahylki, sem orðið hefur fyrir hraðri öldrun, eða beita margfaldandi spillistuðli þegar tilkeyrðu kolahylki er komið fyrir. Í ítarlegu rannsókninni á umhverfisáhrifum var rannsakað hvort það væri kostnaðarhagkvæmt að beita SHED-prófun á ökutækjaflokkka L1e, L2e, L5e-B, L6e-B, L7e-B og L7e-C. Í ljósi þess að niðurstöður rannsóknarinnar sýndu fram á að aðferðin var ekki kostnaðarhagkvæm ætti að breyta ákvæðum V. viðauka við framseld reglugerð (ESB) nr. 134/2014 í því skyni að leyfa samfellda notkun á þeim öðrum valkosti sem hefur þegar verið komið á fót og er kostnaðarhagkvæmari aðferð við gegndræpisprófun í Euro 5 þrepi fyrir framleiðendur ökutækja í flokkum L1e, L2e, L5e-B, L6e-B, L7e-B og L7e-C.
- 6) Á grundvelli ítarlegu rannsóknarinnar á umhverfisáhrifum komst framkvæmdastjórnin að þeirri niðurstöðu að notkun stærðfræðilegu aðferðarinnar við sannprófun á kröfum um endingu sem sett er fram í 3. mgr. 23. gr. reglugerðar (ESB) nr. 168/2013 skuli hætt í áföngum fyrir 2025. Í rannsókninni var vakin athygli á að þessi fræðilega aðferð tryggði ekki að kröfunar um endingu sem settar eru fram í reglugerð (ESB) nr. 168/2013 væru uppfylltar í raun. Til að draga úr áhrifum þess að aðferðinni sé hætt í áföngum er gerð tillaga í rannsókninni að innleiða öldrun í prófunarþekk sem annars konar aðferð við raunverulega endingarprófun með kílómetrasöfnun að fullu eða að hluta til. Öldrun í prófunarþekk er viðurkennd aðferð sem er oft beitt á ökutæki sem falla undir gildissvið tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins 2007/46/EB ⁽¹⁾. Gera ætti breytingar á ákvæðum VI. viðauka við framselda reglugerð (ESB) nr. 134/2014 í því skyni að innleiða aðferðina fyrir öldrun í prófunarþekk sem er leidd út frá kröfunum sem settar eru fram í reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 692/2008 ⁽²⁾ og reglugerð efnahagsnefndar Sameinuðu þjóðanna fyrir Evrópu nr. 83 ⁽³⁾ og aðlaga aðferðina til að hún uppfylli kröfunar fyrir ökutæki í L-flokki.
- 7) Breyta ætti framseldri reglugerð (ESB) nr. 44/2014 og framseldri reglugerð (ESB) nr. 134/2014 á sama tíma til að tryggja rétta beitingu á þrepi Euro 5 fyrir öll viðkomandi ökutæki í L-flokki eins og mælt er fyrir um í töflunni í IV. viðauka við reglugerð (ESB) nr. 168/2013.
- 8) Því ætti að breyta framseldri reglugerð (ESB) nr. 44/2014 og framseldri reglugerð (ESB) nr. 134/2014 til samræmis við það.

SAMÞYKKT REGLUGERÐ ÞESSA:

1. gr.

Breytingar á framseldri reglugerð (ESB) nr. 44/2014

Framseldri reglugerð (ESB) nr. 44/2014 er breytt sem hér segir:

- 1) í stað 42. liðar 2. gr. komi eftirfarandi:

„42) „aksturslota“: prófunarlota sem samanstendur af ræsingu hreyfils, aksturslagi þar sem bilun kæmi fram ef um bilun væri að ræða, og stöðvun hreyfilsins,“

- ⁽¹⁾ Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2007/46/EB frá 5. september 2007 um ramma um viðurkenningu á vélknúnum ökutækjum og eftirvögnum þeirra og á kerfum, íhlutum og aðskildum tæknieiningum sem ætlaðar eru í slík ökutæki (Stjtið. ESB L 263, 9.10.2007, bls. 1).
- ⁽²⁾ Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 692/2008 frá 18. júlí 2008 um framkvæmd og breytingu reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 715/2007 um gerðarviðurkenningu vélknúinna ökutækja með tilliti til losunar frá léttum farþega- og atvinnuökutækjum (Euro 5 og Euro 6) og um aðgang að upplýsingum um viðgerðir og viðhald ökutækja (Stjtið. ESB L 199, 28.7.2008, bls. 1).
- ⁽³⁾ Reglugerð efnahagsnefndar Sameinuðu þjóðanna fyrir Evrópu nr. 83 — Samræmd ákvæði varðandi viðurkenningu ökutækja að því er varðar losun mengunarefna samkvæmt kröfum um eldsneyti hreyfils [2015/1038] (Stjtið. ESB L 72, 3.7.2015, bls. 1).

2) ákvæðum IV. og XII. viðauka er breytt í samræmi við I. viðauka við þessa tilskipun.

2. gr.

Breytingar á framseldri reglugerð (ESB) nr. 134/2014

Ákvæðum II. til VI., VIII. og X. viðauka við framselda reglugerð (ESB) nr. 134/2014 er breytt í samræmi við II. viðauka við þessa reglugerð.

3. gr.

Gildistaka

Reglugerð þessi öðlast gildi á tuttugasta degi eftir að hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.

Reglugerð þessi er bindandi í heild sinni og gildir í öllum aðildarríkjunum án frekari lögfestingar.

Gjört í Brussel 15. desember 2017.

Fyrir hönd framkvæmdastjórnarinnar,

Jean-Claude JUNCKER

forseti.

I. VIÐAUKI

Breytingar á framseldri reglugerð (ESB) nr. 44/2014

Ákvæðum IV. og XII. viðauka við framselda reglugerð (ESB) nr. 44/2014 er breytt sem hér segir:

1. Í stað liðar 4.1.1.3.1.1.1.1, 4.1.1.3.1.1.1.2 og 4.1.1.3.1.1.1.3 í IV. viðauka komi eftirfarandi:

„4.1.1.3.1.1.1.1. „Ef endingaraðferðin, sem sett er fram í a-lið 3. mgr. 23. gr. reglugerðar (ESB) nr. 168/2013 á við, skal reikna spillistuðla út frá prófunarniðurstöðum úr losunarprófun I upp að og með allri þeirri vegalengd sem um getur í A-lið VII. viðauka við reglugerð (ESB) nr. 168/2013 og í samræmi við línulegu reikniðferðina, sem um getur í lið 4.1.1.3.1.1.1.2., sem skilar halla og jöfnuðum gildum fyrir hvern efnisþátt losunar. Niðurstöður prófana á losun mengandi efna fyrir samræmi framleiðslu (CoP) skulu reiknaðar út með formúlunni:

Jafna 4-1:

$$Y_{full} = a (X_{full} - X_{CoP}) + Y_{CoP}$$

þar sem:

a = hallagildi ((mg/km)/km) ákvarðað samkvæmt prófun V skv. A-lið V. viðauka við reglugerð (ESB) nr. 168/2013,

X_{Full} = kílómetraending (km) eins og sett er fram í VII. viðauka við reglugerð (ESB) nr. 168/2013,

X_{CoP} = ekin vegalengd CoP-ökutækis við samræmisprófun af gerð I,

Y_{full} = losunarniðurstöður vegna samræmis framleiðslu á hvern efnisþátt losunar mengandi efna í mg/km. Meðaltal niðurstaðna vegna samræmis framleiðslu skal vera lægra en mörk fyrir losun mengandi efna sem sett eru fram í A-lið VI. viðauka við reglugerð (ESB) nr. 168/2013,

Y_{CoP} = niðurstöður (í mg/km) úr prófun I á losun mengandi efna (THC, CO, NO_x, NMHC og efnisagnir, ef við á) á hvern efnisþátt losunar frá CoP-ökutæki.

4.1.1.3.1.1.1.2 Ef endingaraðferðin, sem sett er fram í b-lið 3. mgr. 23. gr. reglugerðar (ESB) nr. 168/2013 á við, samanstandur skerðingarþróunin af hallagildinu a, eins og kemur fram í lið 4.1.1.3.1.1.1.1, á hvern efnisþátt losunar sem er reiknaður út til að uppfylla kröfur prófunar V í samræmi við A-lið V. viðauka við reglugerð (ESB) nr. 168/2013. Nota skal jöfnu 4-1 til að reikna út losunarniðurstöður vegna samræmis framleiðslu á hvern efnisþátt losunar mengandi efna (Y_{full}).

4.1.1.3.1.1.1.3. Ef endingaraðferðin, sem sett er fram í c-lið 3. mgr. 23. gr. reglugerðar (ESB) nr. 168/2013 á við, skulu föstu spillistuðlarnir sem eru settir fram í B-lið VII. viðauka við reglugerð (ESB) nr. 168/2013 margfaldaðir með niðurstöðunni úr prófun I á ökutæki sem uppfyllir framleiðslusamræmi (Y_{cop}) í því skyni að reikna út losunarniðurstöður vegna samræmis framleiðslu á hvern efnisþátt losunar mengandi efna (Y_{full}).“.

2. Ákvæðum XII. viðauka er breytt sem hér segir:

a) eftirfarandi liður 3.2.3 bætist við:

„3.2.3. Greining á sliti eða bilunum má einnig framkvæma utan aksturslotu (t.d. eftir að hreyfill hefur verið stöðvaður).“.

b) í stað liðar 3.3.2.2 komi eftirfarandi:

„3.3.2.2. Miskveiking hreyfils

Miskveiking hreyfils í þeim hluta vinnslusvæðis hreyfilsins sem afmarkast af eftirfarandi:

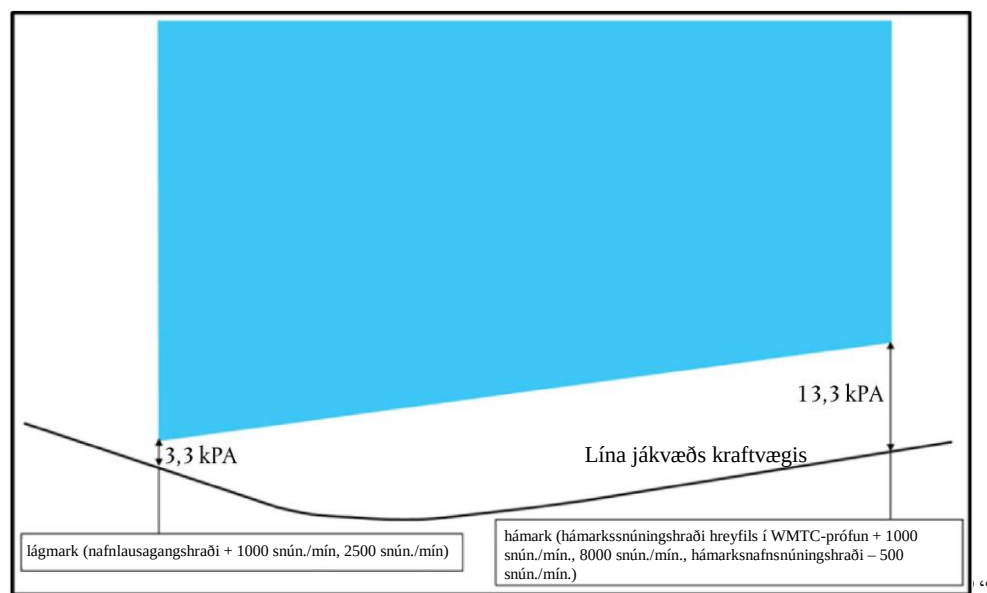
a) lágum hraðamörkum: lágmarkshraðanum 2500 mín⁻¹ eða lausagangshraðanum + 1000 mín⁻¹, eftir því hvor er lægri

- b) háum hraðamörkum: hámarkssnúningshraðanum 8 500 mín⁻¹ eða 1 000 mín⁻¹ meiri hraða en mesti snúningshraði sem verður á meðan á prófunarlotu af gerð I stendur eða hámarkshönnunarhraði hreyfilsins mínus 500 mín⁻¹, eftir því hvort er lægri
- c) línu sem tengir eftirfarandi vinnslupunkta hreyfils:
- punktur við lægri hraðamörkin sem eru skilgreind í a-lið, með sog við inntak hreyfils sem er 3,3 kPa minna en við línuna með jákvætt kraftvægi,
 - punktur við hærri hraðamörkin sem eru skilgreind í b-lið, með sog við inntak hreyfils sem er 13,3 kPa lægri en við línuna með jákvætt kraftvægi.

Vinnslusvæði hreyfilsins við greiningu miskveikingar er sýnt á mynd 10-1.

Mynd 10-1

Vinnslusvæði við greiningu miskveikingar

- c) eftirfarandi liður 3.10 bætist við:

„3.10. Viðbótarákvæði fyrir ökutæki sem nota aðferðir við stöðvun hreyfils.

3.10.1. Aksturslota

3.10.1.1. Sjálfstýrð endurræsing hreyfils samkvæmt skipun frá stjórnkerfi hreyfilsins í kjölfar stöðvunar hreyfils getur talist ný aksturslota eða áframhald yfirstandandi aksturslotu.“

- d) Ákvæðum 1. viðbætur er breytt sem hér segir:

1) í stað liðar 3.2 komi eftirfarandi:

„3.2. Auk tilskilinna læstra mæligilda skal gera eftirfarandi viðbótarupplýsingar aðgengilegar, ef þær liggja fyrir og þeirra er óskað, í gegnum raðtengi á stöðluðu greiningartengingunni, ef upplýsingarnar eru fyrir hendi í innbyggðu tölvunni eða ef hægt er að ákvarða þær með því að nota upplýsingar sem eru fyrir hendi í innbyggðu tölvunni: greiningarkóða bilana, hitastig kælivökva, ástand stjórnkerfis eldsneytis (lokuð hringrás, opin hringrás, annað), eldsneytisstillingu, framflutning tímastillingar á kveikju, hitastig innsogslofts, þrýsting soggreinarlofts, loftstreymi, snúningshraða hreyfils, frálagsgildi skynjara fyrir stöðu eldsneytisgjafar, stöðu aukalofts (aðstreymi, frástreymi eða andrúmsloft), reiknað álagsgildi, hraða ökutækis og eldsneytisþrýsting.

Merkin skulu gefin í stöðluðum einingum sem grundvallast á forskriftunum sem tilgreindar eru í lið 3.7. Unnt skal vera að aðgreina raunveruleg merki skýrt frá föstum staðalgildum eða heimhöktsgildum.“

2) í stað liða 3.11, 3.12 og 3.13 komi eftirfarandi:

„3.11. Þegar bilun er skráð skal framleiðandi greina bilunina með hjálp viðeigandi bilunarkóða sem skal vera í samræmi við þá sem gefnir eru upp í ISO 15031-6:2010 — *Road vehicles — Communication between vehicle and external test equipment for emissions-related diagnostics — Part 6: Diagnostic trouble code definitions* varðandi „greiningarkóða bilana sem tengjast losunarkerfi“. Ef það er ekki mögulegt getur framleiðandinn notað greiningarkóða bilana í ISO DIS 15031-6:2010. Að öðrum kosti má safna saman bilanakóðum og tilkynna þá í samræmi við ISO 14229:2006. Bilanakóðarnir skulu vera að fullu aðgengilegir fyrir staðlaðan greiningarbúnað sem er í samræmi við lið 3.9.

Framleiðandi ökutækisins skal láta innlendri staðlastofnun í té öll greiningargögn sem tengjast losun, s.s. kenni íhluta, vöktunarkenni innbyggða greiningarkerfisins og prófunarkenni sem eru ekki tilgreind í ISO 15031-5:2011 eða ISO14229:2006 en tengjast þessari reglugerð.

3.12. Tengildi milli ökutækisins og greiningarprófunarbúnaðarins skal vera staðlað og standast allar kröfur í ISO 19689:2016 *Motorcycles and mopeds — Communication between vehicle and external equipment for diagnostics — Diagnostic connector and related electrical circuits, specification and use* eða ISO 15031-3:2004 *Road vehicles — Communication between vehicle and external test equipment for emissions-related diagnostics — Part 3: Diagnostic connector and related electric circuits: specification and use*. Æskileg uppsetningarstaða er undir sætinu. Önnur staða fyrir greiningartengingu skal háð samkomulagi viðurkenningaryfirvalds og vera auðveldlega aðgengileg þjónustuaðilanum en vel varin fyrir því að átt sé við hana af ófaglærðu fólki. Staða tengildis skal tilgreind með skýrum hætti í notendahandbók.

3.13. Þar til að innbyggður greiningarbúnaður í II. áfanga fyrir ökutæki í L-flokki hefur verið notaður á ökutæki er heimilt að setja upp annað tengildi, að beiðni framleiðanda ökutækis. Ef annað tengildi er uppsett skal framleiðandi ökutækis láta framleiðendum prófunarbúnaðar í té upplýsingar um tengipinnastillingu ökutækisins án endurgjalds. Framleiðandi ökutækis skal útvega millistykki sem gerir kleift að tengjast almennu skönnunartæki. Slíkt millistykki skal vera af fullnægjandi gæðum fyrir faglega notkun á verkstæði. Óski þeir eftir því skulu allir sjálfstæðir rekstraraðilar fá slíkt millistykki á jafnréttisgrundvelli. Framleiðendur mega innheimta sanngjarnt og hóflegt gjald fyrir þetta millistykki, að teknu tilliti til viðbótarkostnaðar fyrir viðskiptavininn við þetta val framleiðanda. Tengildið og millistykkið mega ekki innihalda sérstaka hönnunarþætti sem myndu krefjast sanngreiningar eða vottunar áður en notkun hefst eða takmarka skipti á gögnum um ökutæki þegar almennt skönnunartæki er notað.“

3) í stað liðar 4.1.4. komi eftirfarandi:

„4.1.4. Ef ökutæki er búið tilteknum vaktara, M, frá 1. janúar 2024, í samræmi við kröfurnar í þessum viðauka, skal IUPR M vera stærra en eða jafnt og 0,1 fyrir alla vaktara M.“,

4) Eftirfarandi liður 4.1.4.1 bætist við:

„4.1.4.1. Til 31. desember skal framleiðandinn sýna viðurkenningaryfirvaldinu fram á virkni ákvörðunar á IUPR, frá og með 1. janúar 2020 fyrir nýjar gerðir ökutækja og frá 1. janúar 2021 fyrir fyrirliggjandi gerðir ökutækja.“,

5) í stað liðar 4.5. og 4.5.1 komi eftirfarandi:

„4.5. Almennur nefnari

4.5.1. Almenni nefnarinn er teljari sem telur hversu oft ökutækið hefur verið notað. Hann skal hækkaður innan 10 sekúndna ef eftirfarandi viðmiðunum er fullnægt í stakri aksturslotu:

a) Uppsafnaður tími eftir ræsingu hreyfils er 600 sekúndur eða meiri í hæð sem er minni en 2440 m yfir sjávarmáli eða loftþrýsting sem er yfir 75.5 kPa og við umhverfishita sem er 266,2 K (– 7 °C) –7 °C eða meiri,

[illegible]

Nr.	Straumrás búnaðar		Samfella rafrásar			Rökfræði rafrásar			Grunnkröfur um vöktun	Númer athugasemdar
		Stig, vísar til liðar 2.3	Há rafrás	Lág rafrás	Opin straumrás	Útan sviðs	Afköst/áreiðanleiki	Frosið merki	Búnaður ekki virkur/búnaður ekki til staðar	
2	Loftþrýstingsnemi	1	I&II	I&II	I&II		II			
3	Stöðunemi kambáss	3							I&II	
4	Stöðunemi sveifaráss	3							I&II	
5	Hitanemi fyrir kælivökva hreyfils	1	I&II	I&II	I&II	II	II	II		(4)
6	Hallanemi stjórnloka útblástursrörs	1	I&II	I&II	I&II	II	II	II		(4)
7	Nemi útblásturshringrásar	1	II	II	II	II	II	II		(4)
8	Þrýstinemi í eldsneytiskerfi	1	I&II	I&II	I&II	II	II	II		(4)
9	Hitanemi í eldsneytiskerfi	1	I&II	I&II	I&II	II	II	II		(4)
10	Stöðunemi gírskiptingar (spennudeilir)	1	I&II	I&II	I&II	II	II	II		(4) (5)
11	Stöðunemi gírskiptingar (rofi)	3					II		I&II	(5)
12	Hitanemi innsogslofts	1	I&II	I&II	I&II	II	II	II		(4)
13	Banknemi (án meðsveiflunar)	3							I&II	
14	Banknemi (með meðsveiflun)	3					I&II			
15	Raunþrýstingsnemi í soggrein	1	I&II	I&II	I&II	II	II	II		(4)
16	Loftstreymisnemi massa	1	I&II	I&II	I&II	II	II	II		(4)
17	Hitanemi fyrir smurólú	1	I&II	I&II	I&II	II	II	II		(4)
18	Merki frá O ₂ -nema (tvíundartala/línulegt)	1	I&II	I&II	I&II	II	II	II		(4)
19	Þrýstinemi eldsneytis (hár)	1	I&II	I&II	I&II	II	II	II		(4)

Nr.	Straumrás búnaðar		Samfella rafrásar			Rökfræði rafrásar			Grunnkröfur um vöktun	Númer athugasemdar
		Stig, vísar til liðar 2.3	Há rafrás	Lág rafrás	Opin straumrás	Útan sviðs	Afköst/áreiðanleiki	Frosið merki	Búnaður ekki virkur/búnaður ekki til staðar	
20	Hitanemi í eldsneytisgeymi	1	I&II	I&II	I&II	II	II	II		(4)
21	Stöðunemi eldsneytisgjafar	1	I&II	I&II	I&II	I&II	I&II	I&II		(2)
22	Hraðanemi ökutækisins	3					II		I&II	(5)
23	Hraðanemi hjóls	3					II		I&II	(5)

Gangsetningarbúnaður (stýribúnaður úttaks)

1	Stjórnloki fyrir mengun í losunar-kerfi við uppgufun	2	II	I&II	II				I&II	(6)
2	Gangsetningarbúnaður stjórnloka fyrir útblástur (vélknúinn)	3					II		I&II	
3	Stýring útblásturshringrásar	3					II			
4	Eldsneytisspíss	2		I&II					I&II	(6)
5	Stjórnkerfi fyrir loft í lausagangi	1	I&II	I&II	I&II		II		I&II	(6)
6	Meginstýrirásir háspennukeflis	2		I&II					I&II	(6)
7	Hitari fyrir O ₂ -nema	1	I&II	I&II	I&II		II		I&II	(6)
8	Aukaloftinnndælingarkerfi	2	II	I&II	II				I&II	(6)
9	Eldsneytisgjöf sem er virkjuð með vír	3		I&II					I&II	(6)

Athugasemdir:

- (1) Aðeins þegar virkjun staðalstillingar leiðir til þess að verulega er dregið úr knýjandi snúningsvægi eða ef uppsett er eldsneytisgjöf sem er virkjuð með vír.
- (2) Ef óþörf APS eða TPS eru uppsett skal milligátun merkja uppfylla allar kröfur í tengslum við rökfræði rafrásar. Ef aðeins eitt APS eða TPS er uppsett er vöktun með rökfræði rafrásar ekki skyldubundin í APS og TPS.
- (3) Fellt niður.
- (4) Innbyggt greiningarkerfi í II: áfanga: tvær af þremur bilunum í rökfræði rafrásar sem merktar eru „II“ skulu vaktaðar til viðbótar við samfella rafrásar.
- (5) Aðeins ef það er notað sem ílag í stýribúnað aflrásar/rafstýringareiningar sem varðar frammistöðu í umhverfis- eða notkunaröryggi.
- (6) Frávik eru heimil ef framleiðandi fer frekar fram á 3. stig, merki gangsetningarbúnaðar birtist aðeins ef ekki eru vísbendingar um einkenni.“,

iii. eftirfarandi komi í stað liðar 2.4:

„2.4. Hægt er að sameina tvö af þremur einkennum um samfellu í straumrás sem og um rökfræði straumrásar, t.d.

- há eða opin straumrás og lág straumrás,
- há og lág eða opin straumrás,
- merki utan gildissviðs eða frammistaða straumrásar og frosið merki,
- há straumrás og há utan gildissviðs eða lág straumrás og lág utan gildissviðs.“

f) eftirfarandi 3., 4. og 5. viðbætur bætist við:

„3. viðbætur

Hlutfall frammistöðu í notkun

1. Inngangur

1.1. Í þessum viðbæti eru settar fram kröfur um hlutföll frammistöðu í notkun tiltekinnar vöktunaraðgerðar M í innbyggða greiningarkerfinu (IUPR M) fyrir ökutæki í flokki L3e, L5e-A og L7e-A, sem eru samþykkt í samræmi við þessa reglugerð.

2. Úttekt á IUPR M

2.1. Framleiðandinn skal, að beiðni viðurkenningaryfirvalds, láta gerðarviðurkenningaryfirvaldinu í té skýrslu um ábyrgðarkröfur, ábyrgðarviðgerðir og villuboð innbyggða greiningarkerfisins sem eru skráð við þjónustu, á sniði sem samþykkt er þegar gerðarviðurkenning á sér stað. Upplýsingarnar skulu tilgreina tíðni og meginatriði bilana í íhlutum og kerfum sem tengjast losun. Skýrslunum skal skilað, a.m.k. einu sinni á framleiðsluferli ökutækis, fyrir fimm ára tímabil fyrir hverja gerð ökutækis eða vegalengdina sem mælt er fyrir um í A-hluta VII. viðauka við reglugerð (ESB) nr. 168/2013, eftir því hvort ber fyrir að.

2.2. Mælipættir sem skilgreina IUPR-hóp

Við skilgreiningu á IUPR-hópi skal notast við mælipætti fyrir hóp innbyggðra greiningarkerfa sem eru tilgreindir í 5. viðbæti.

2.3. Kröfur um upplýsingar

Viðurkenningaryfirvald gerir úttekt á IUPR M á grundvelli upplýsinga sem framleiðandinn veitir. Þetta á einkum við um eftirfarandi upplýsingar:

2.3.1. nafn og heimilisfang framleiðanda,

2.3.2. nafn, heimilisfang, síma- og bréfasímanúmer og tölvupóstfang viðurkennds fulltrúa hans á þeim sviðum sem upplýsingar framleiðanda ná yfir,

2.3.3. tegundarheiti ökutækja sem upplýsingar framleiðanda ná yfir,

2.3.4. ef við á, skrá yfir gerðir ökutækja sem upplýsingar framleiðanda ná yfir, þ.e. innbyggð greiningarkerfi og IUPR M, hóp innbyggðra greiningartækja í samræmi við lið 5,

2.3.5. kóða verksmiðjunúmers ökutækis sem gilda um þessar gerðir ökutækja innan hópsins (forskeyti verksmiðjunúmers),

2.3.6. númer gerðarviðurkenninga sem gilda um þessar gerðir ökutækja innan IUPR-hópsins, þ.m.t., ef við á, númer allra rýmkana og leiðréttinga og/eða afturkallana (endursmíði),

2.3.7. upplýsingar um rýmkanir og leiðréttingar og/eða afturkallanir á gerðarviðurkenningum ökutækja sem upplýsingar framleiðanda ná yfir (ef viðurkenningaryfirvald óskar eftir því),

2.3.8. tímabilið þegar upplýsingar framleiðanda var aflað,

2.3.9. framleiðslutími ökutækisins sem upplýsingar framleiðanda ná yfir (t.d. ökutæki sem eru framleidd á almanaksárinu 2017),

2.3.10. Aðferð framleiðanda við athugun á IUPR M, þ.m.t.:

- a) aðferð til að staðsetja ökutækið,
- b) viðmiðanir fyrir val og höfnun ökutækja,
- c) tegundir og aðferðir prófana, sem notaðar eru í áætluninni,
- d) viðmiðanir fyrir samþykki eða höfnun framleiðanda á hópi ökutækja,
- e) landsvæði þar sem framleiðandi hefur safnað upplýsingum,
- f) stærð úrtaks og áætlun um val úrtaks.

2.3.11. Niðurstöður framleiðanda úr athugun á IUPR M, þ.m.t.:

- a) upplýsingar um ökutæki sem áætlunin nær yfir (hvort sem þau eru prófuð eða ekki), í upplýsingunum skal eftirfarandi koma fram:
 - tegundarheiti,
 - verksmiðjunúmer ökutækis,
 - notkunarsvæði (ef það er þekkt),
 - framleiðsludagur,
- b) ástæður fyrir því að hafna ökutæki í úrtakinu,
- c) prófunargögn, þ.m.t. eftirfarandi:
 - dagsetning prófunar/niðurhals,
 - prófunar-/niðurhalsstaður,
 - öll gögn, sem krafist er samkvæmt lið 4.1.6 í 1. viðbæti, sem er halað niður frá ökutækinu,
 - hlutfall frammistöðu í notkun, fyrir hvern vaktara sem á að greina frá.

2.3.12. Að því er varðar sýnatöku m.t.t. IUPR, eftirfarandi:

- a) meðaltal hlutfalls frammistöðu í notkun (IUPR M) allra valinna ökutækja fyrir hvern vaktara samkvæmt lið 4.1.4 í 1. viðbæti.
- b) hlutfall valinna ökutækja sem eru með IUPR M sem er stærra en eða jafnt og gildandi lágmarksgildi fyrir vaktarann samkvæmt lið 4.1.4 í 1. viðbæti.

3. Val á ökutækjum fyrir IUPR M

- 3.1. Úrtak framleiðanda skal vera frá a.m.k. tveimur aðildarríkjum þar sem notkunarskilyrði ökutækja eru verulega ólík (nema þau séu aðeins boðin fram á markaði í einu aðildarríki). Við val á aðildarríkjum skal taka tillit til þátta á borð við mismun á eldsneyti, umhverfisskilyrði, meðalökuhraða og skiptingu aksturs á milli þéttbýlis og þjóðvega.

Að því er varðar prófun m.t.t. IUPR M skal eingöngu velja ökutæki sem uppfylla viðmiðin í lið 2.3 í 4. viðbæti í prófunarúrtakið.

- 3.2. Við val á aðildarríkjum fyrir úrtöku á ökutækjum má framleiðandi velja ökutæki frá aðildarríki sem er talið sérstaklega lýsandi. Í því tilviki skal framleiðandinn sýna viðurkenningaryfirvaldinu sem veitir gerðarviðurkenninguna fram á að valið sé lýsandi (t.d. með því að á markaðnum sé mesta árleg sala ökutækjahóps í Sambandinu). Ef þörf er á fleiri en einu úrtaki af hópi ökutækja eins og skilgreint er í lið 3.3 skal annað og þriðja úrtak endurspegla önnur notkunarskilyrði ökutækja en þau sem valin eru fyrir fyrsta úrtakið.

3.3. Fjöldi sýna

3.3.1. Fjöldi úrtaka skal fara eftir árlegri heildarsölu úr hópi innbyggðra greiningarkerfa innan Sambandsins, eins og skilgreint er í eftirfarandi töflu:

skráningar innan ESB — á almanaksári (vegna prófunar á losun gegnum útblástursrör), — á ökutækjum í sama hópi ökutækja m.t.t. til innbyggðra greiningarkerfa með IUPR á úrtakstímabilinu	Fjöldi úrtaka
allt að 100 000	1
100 001 að 200 000	2
yfir 200 000	3

3.3.2. Að því er varðar IUPR er fjöldi úrtaka settur fram í töflunni í lið 3.3.1 og byggist hann á fjölda ökutækja í IUPR-hópi sem eru viðurkennd m.t.t. IUPR.

Á fyrsta úrtakstímabili IUPR-ökutækjahóps skulu allar gerðir ökutækja í hópnum, sem eru viðurkenndar m.t.t. IUPR, teljast falla undir úrtak. Fyrir síðari úrtakstímabil skulu aðeins þær gerðir ökutækja í hópnum sem hafa ekki verið prófaðar áður eða sem falla undir viðurkenningu m.t.t. losunar sem hefur verið framlengd eftir síðasta úrtakstímabil, teljast falla undir úrtak.

Að því er varðar hópa sem eru með færri en 5000 skráningar innan ESB og falla undir úrtak innan úrtakstímabilsins, skal lágmarksfjöldi ökutækja í úrtakinu vera 6. Að því er varðar alla aðra hópa skal lágmarksfjöldi ökutækja í úrtaki vera 15.

Hvert úrtak skal með viðunandi hætti endurspegla sölumynstrið, þ.e. að minnsta kosti þær gerðir ökutækja sem seljast í miklu magni ($\geq 20\%$ af öllum hópnum) skulu vera í úrtakinu.

Ökutæki í litlum framleiðsluröðum með innan við 1000 ökutæki í hverjum ökutækjahóp með innbyggð greiningarkerfi eru undanþegin frá lágmarkskröfum um frammistöðu í notkun auk kröfunnar um að sýna gerðarviðurkenningarfirvaldinu fram á þessar kröfur.

4. Á grundvelli úttektar sem um getur í 2. lið skal viðurkenningaryfirvaldið samþykkja eina af eftirfarandi ákvörðunum og aðgerðum:

- að ákveða að IUPR-hópurinn sé fullnægjandi og grípa því ekki til frekari aðgerða,
- ákvarða að upplýsingar frá framleiðanda séu ófullnægjandi til að unnt sé að komast að niðurstöðu og óska eftir því að framleiðandinn leggi fram frekari upplýsingar eða prófunargögn,
- ákvarða á grundvelli gagna frá viðurkenningaryfirvaldi eða eftirlitsáætlun aðildarríkis að upplýsingar frá framleiðanda séu ófullnægjandi til að unnt sé að komast að niðurstöðu og óska eftir því að framleiðandinn leggi fram frekari upplýsingar eða prófunargögn,
- ákvarða að niðurstaða úttektar á IUPR-hóp sé ófullnægjandi og láta í framhaldi af því prófa ökutækjagerðina eða IUPR-hópinn í samræmi við 1. viðbæti.

Ef prófunarviðmiðin í lið 3.2 í 4. viðbæti eru uppfyllt samkvæmt úttekt á IUPR M, að því er varðar ökutækin í prófunarmenginu, skal viðurkenningaryfirvaldið gera þær ráðstafanir sem lýst er í d-lið þessa liðar.

4.1. Viðurkenningaryfirvald skal, í samvinnu við framleiðanda, velja úrtak ökutækja með nægilegan akstur að baki og sem vitað er með sæmilegri vissu að hafi verið notuð við eðlileg skilyrði. Hafa skal samráð við framleiðanda um val á sýnum af ökutækjum og honum skal heimilt að vera viðstaddur sannprófanir á samræmi ökutækjanna.

4. viðbætur

Val á viðmiðunum fyrir ökutæki að því er varðar hlutfall frammistöðu í notkun

1. Inngangur
- 1.1. Í þessum viðbæti eru settar fram þær viðmiðanir sem um getur í 4. lið í 1. viðbæti við þennan viðauka með tilliti til vals ökutækja til prófunar og aðferða m.t.t. IUPR M.
2. Valviðmiðanir

Viðmiðanir fyrir samþykki valins ökutækis eru skilgreindar fyrir IUPR M í liðum 2.1 til 2.5.

 - 2.1. Ökutækið skal vera af gerð ökutækja sem er viðurkennd samkvæmt þessari reglugerð og hefur hlotið samræmisvottorð í samræmi við framkvæmdarreglugerð (ESB) nr. 901/2014 ⁽¹⁾. Vegna skoðunar á IUPR M skal ökutækið vera viðurkennt samkvæmt stöðlum fyrir innbyggð greiningarkerfi í II. áfanga eða síðari. Það skal vera skráð og hafa verið notað innan Sambandsins.
 - 2.2. Ökutækinu skal hafa verið ekið a.m.k. 3000 km eða í 6 mánuði, hvort heldur ber síðar að, og ekki lengra en sem nemur uppgefinni kílómetraendingu fyrir viðkomandi ökutækjaflokk sem um getur í A-lið VII. viðauka við reglugerð (ESB) nr. 168/2013 eða 5 ár, hvort heldur ber fyrr að.
 - 2.3. Við skoðun á IUPR M skal prófunarúrtakið eingöngu innihalda ökutæki sem:
 - a) hafa safnað nægum gögnum um notkun ökutækisins svo að hægt sé að prófa vaktarann.

Næg gögn um notkun ökutækisins merkir, að því er varðar vaktara sem þurfa að uppfylla hlutfall frammistöðu í notkun og vakta og veita upplýsingar samkvæmt lið 4.6.1 í 1. viðbæti, að nefnarinn uppfylli viðmiðin sem sett eru fram hér að aftan. Nefnarinn, eins og hann er skilgreindur er í liðum 4.3 og 4.5 í 1. viðbæti, verður, fyrir þann vaktara sem á að prófa, að hafa gildi sem er jafnt og eða stærra en eitt af eftirfarandi gildum:

 - i. 15 fyrir vaktara uppgufunarkerfa, vaktara aukaloftskerfa og vaktara sem nota hækkun nefnara í samræmi við lið 4.3.2 í 1. viðbæti (t.d. kaldræsingarvaktarar, vaktarar lofttræstikerfa, o.s.frv.) eða
 - ii. 5 fyrir vaktara fyrir agnasíur og oxunarhvata sem nota nefnara sem er hækkaður í samræmi við lið 4.3.2 í 1. viðbæti eða
 - iii. 30 fyrir vaktara hvata, súrefnisskynjara, útblásturshringrásar, breytilegrar tímastillingar ventla og alla aðra vaktara íhluta.
 - b) ekki hefur verið átt við eða ekki hafa verið útbúið viðbótarhlutum eða breyttum hlutum sem gætu valdið því að innbyggða greiningarkerfið samræmist ekki kröfunum í XII. viðauka.
 - 2.3. Ef viðhald hefur átt sér stað skal það hafa farið fram með því millibili sem framleiðandi ráðleggur.
 - 2.4. Ökutækið skal ekki bera nein merki misnotkunar (t.d. hraðaksturs, ofhleðslu, notkunar rangs eldsneytis eða annarrar misnotkunar) eða annarra þátta (t.d. að átt hafi verið við það) sem gætu haft áhrif á mengunarvarnargetu. Tekið skal tillit til villukóða og upplýsinga um ekna kílómetra sem eru skráðar í tölvuna. Ekki skal velja ökutæki til prófunar ef upplýsingarnar, sem vistaðar eru í tölvunni, sýna að ökutækið hafi verið í notkun eftir að bilanakóði var skráður og að viðgerð hafi ekki farið fram fljótlega eftir það.
 - 2.5. Engin óleyfileg, meiri háttar viðgerð skal hafa verið gerð á hreyflinum eða á ökutækinu.
3. Áætlun um ráðstafanir til úrbóta
- 3.1. Gerðarviðurkenningaryfirvaldið skal óska eftir því að framleiðandinn leggi fram áætlun um ráðstafanir til að ráða bót á því að ekki sé farið að ákvæðum ef:

(¹) Framkvæmdarreglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 901/2014 frá 18. júlí 2014 um framkvæmd reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 168/2013 að því er varðar stjórnsýslukröfur um viðurkenningu á og markaðsefirlit með ökutækjum á tveimur eða þremur hjólum og fjórhjólum (Stjtið. ESB L 249, 22.8.2014, bls. 1).

- 3.2. Að því er varðar IUPR M tiltekins vaktara M, ef eftirfarandi tölfræðileg skilyrði eru uppfyllt í prófunarúrtaki, en stærð þess skal ákvörðuð samkvæmt lið 3.3.1 í 3. viðbæti.

Að því er varðar ökutæki, sem eru vottuð fyrir hlutfallið 0,1 í samræmi við lið 4.1.4 í 1. viðbæti, skulu gögnin sem safnað er frá ökutækinu frá a.m.k. einum vaktara M í prófunarúrtakinu gefa til kynna að meðaltal hlutfalls frammistöðu í notkun í prófunarúrtakinu sé minna en 0,1 eða að 66% eða fleiri af ökutækjunum í prófunarúrtakinu hafi hlutfall frammistöðu í notkun sem er minna en 0,1.

- 3.3. Leggja skal áætlun um ráðstafanir til úrbóta fyrir gerðarviðurkenningaryfirvöld eigi síðar en 60 virkum dögum eftir þann dag sem um getur í lið 3.1. Gerðarviðurkenningaryfirvaldið skal, innan 30 virkra daga, lýsa yfir samþykki eða höfnun áætlunarinnar um ráðstafanir til úrbóta. Þó skal framlengja frestinn ef framleiðandi getur sýnt fram á, svo lögbærum gerðarviðurkenningaryfirvöldum líki, að meiri tíma þurfi til að rannsaka ósamræmið og til að leggja fram áætlun um ráðstafanir til úrbóta.
- 3.4. Ráðstafanir til úrbóta skulu ná til allra ökutækja sem líklegt er að hafi sama ágalla. Meta skal þörfina á að endurskoða gerðarviðurkenningarskjölin.
- 3.5. Framleiðandinn skal leggja fram afrit af öllum samskiptum sem varða áætlun um ráðstafanir til úrbóta og skal enn fremur halda skrá yfir innköllunarátakið og leggja reglulega stöðuskýrslur fyrir gerðarviðurkenningaryfirvaldið.
- 3.6. Áætlun um ráðstafanir til úrbóta skal innihalda þær kröfur sem tilgreindar eru í liðum 3.6.1 til 3.6.11. Framleiðandinn skal gefa áætluninni sérstakt einkennisnafn eða númer.
- 3.6.1. Lýsa skal hverri ökutækjagerð sem áætlunin um ráðstafanir til úrbóta nær til.
- 3.6.2. Lýsa skal þeim sérstöku lagfæringum, breytingum, viðgerðum, leiðréttingum, stillingum eða öðrum breytingum sem gera þarf til að ökutækin verði í samræmi, þar með talin samantekt um þau gögn og tæknilegu rannsóknir sem renna stoðum undir ákvarðanir framleiðandans er lúta að þeim ráðstöfunum sem ber að gera til að bæta úr misræminu.
- 3.6.3. Lýsa skal með hvaða hætti framleiðandinn hyggst upplýsa eigendur ökutækjanna.
- 3.6.4. Lýsa ber réttu viðhaldi eða notkun, ef slíku er til að dreifa, sem framleiðandinn gerir að skilyrði fyrir rétti til lagfæringa samkvæmt áætlun um úrbætur, ásamt útskýringu á því hvers vegna framleiðandinn setur slík skilyrði. Óheimilt er að setja skilyrði um viðhald eða notkun nema þau eigi sannanlega skylt við ósamræmi og ráðstafanir til úrbóta.
- 3.6.5. Lýsa skal þeirri málsmæðferð sem eigendur ökutækja skulu fylgja til að fá leiðréttingu á ósamræminu. Meðal annars skal taka fram eftir hvaða dag er unnt að gera ráðstafanir til úrbóta, áætlaðan viðgerðartíma verkstæðisins og hvar þær geta farið fram. Viðgerðin skal fara fram á hagkvæman hátt innan eðlilegra tímamarka eftir afhendingu ökutækis.
- 3.6.6. Afrit af upplýsingunum sem komið hefur verið á framfæri við eigendur ökutækjanna.
- 3.6.7. Lýsa ber í stuttu máli með hvaða hætti framleiðandinn tryggir nægilegar birgðir íhluta eða kerfa til þess að aðgerðir um ráðstafanir til úrbóta nái fram að ganga. Gefa skal til kynna hvenær nægar birgðir verða til af íhlutum eða kerfum til að hefja átakið.
- 3.6.8. Afrit af öllum leiðbeiningum sem senda á þeim einstaklingum sem framkvæma munu viðgerðirnar.
- 3.6.9. Lýsa skal þeim áhrifum sem fyrirhugaðar ráðstafanir til úrbóta munu hafa á losun mengunarefna, eldsneytisnotkun, aksturshæfni og öryggi hvernar ökutækjagerðar sem fellur undir áætlun um ráðstafanir til úrbóta, með gögnum, tæknilegum rannsóknum o.s.frv. sem styðja þessar niðurstöður.
- 3.6.10. Allar aðrar upplýsingar, skýrslur eða gögn, sem gerðarviðurkenningaryfirvald getur með sanngjörnum hætti talið nauðsynleg til að meta ráðstafanir til úrbóta, skulu liggja fyrir.

- 3.6.11. Ef í ráðstöfunum til úrbóta felst innköllun ökutækja skal láta gerðarviðurkenningaryfirvaldinu í té lýsingu á því með hvaða hætti viðgerðir eru skráðar. Ef merkimiði er notaður skal leggja fram sýnishorn.
- 3.7. Skylda má framleiðandann til að framkvæma skynsamlega hannaðar og nauðsynlegar prófanir á íhlutum og ökutækjum sem lagt er til að verði breytt, gert við eða lagfærð til að sýna fram á að breytingin, viðgerðin eða lagfæringin hafi tilætluð áhrif.
- 3.8. Framleiðandanum ber að halda skrá yfir sérhvert ökutæki sem er innkallað og gert við og hvaða verkstæði framkvæmdi viðgerðina. Gerðarviðurkenningaryfirvaldið skal hafa aðgang að skránni samkvæmt beiðni í allt að fimm ár eftir að áætlunin um ráðstafanir til úrbóta kemur til framkvæmda.
- 3.9. Skrá ber viðgerð og/eða breytingu eða ísetningu nýs búnaðar í vottorð sem framleiðandinn lætur ökutækis-eiganda í té.
-

5. viðbætur

Hópur innbyggðra greiningarkerfa

1. Inngangur

- 1.1. Í þessum viðbæti eru settar fram viðmiðanir sem notaðar eru til að skilgreina ökutækjahóp með innbyggð greiningarkerfi eins og um getur í 3. og 4. viðbæti

2. Valviðmiðanir

Ökutækjagerðir sem eiga a.m.k. sameiginlegar færíbreytur, sem er lýst hér á eftir, teljast tilheyra sömu samsetningu hreyfils/mengunarvarnakerfis/innbyggðs greiningarkerfis.

2.2 Hreyfill:

- brúnaaðferð (þ.e. rafkveikja/þjöppukveikja, tvígengishreyfill, fjörgengishreyfill, hverfistimpilhreyfill),
- aðferð við eldsneytismötun hreyfils (þ.e. eins- eða margpunkta innsprautun eldsneytis),
- tegund eldsneytis (þ.e. bensín, dísilolía, fjölblöndueldsneyti með bensíni/etanóli, fjölblöndueldsneyti með dísilolíu/lífdísilolíu, jarðgas/lífmétan, fljótandi jarðolíugas, tvíeldsneytisökutæki knúið bensíni/jarðgasi/lífmétani, tvíeldsneytisökutæki knúið bensíni/fljótandi jarðolíugasi),

2.3 Mengunarvarnarbúnaður:

- gerð hvarfakúts (þ.e. oxun, þrívirkur hvarfakútur, hitaður hvarfakútur, sértæk afoxun með hvötum, annað),
- gerð agnasíu,
- aukaloftinndæling (þ.e. með eða án),
- útblásturshringrás (þ.e. með eða án),

2.4 Íhlutir og virkni innbyggðra greiningarkerfisins (OBD):

- aðferðir við vöktun á virkni innbyggðra greiningarkerfa (OBD), bilanagreining og upplýsingagjöf um bilanir til ökumanns ökutækis.“

II. VIÐAUKI

Breytingar á framseldri reglugerð (ESB) nr. 134/2014

Ákvæðum II. til VI., VIII. og X. viðauka við framselda reglugerð (ESB) nr. 134/2014 er breytt sem hér segir:

1. Ákvæðum II. viðauka er breytt sem hér segir:

a) í stað liða 4.5.5.2.1.1. og 4.5.5.2.1.2. komi eftirfarandi:

„4.5.5.2.1.1. Þrep 1 — Útreikningur á skiptingarhraða

Hraði við skiptingu upp ($v_{i \rightarrow 2}$ og $v_{i \rightarrow i+1}$) í km/klst. meðan á hröðun stendur skal reiknaður út með eftirfarandi formúlum:

Jafna 2-3:

$$v_{i \rightarrow i+1} = \left[\left(0,5753 \times e^{\left(-1,9 \times \frac{P_n}{M_{ref}} \right)} \times (s - n_{idle}) + n_{idle} \right) \times \frac{1}{ndv_i} \right], i = 2 \text{ til } ng - 1$$

Jafna 2-4:

$$v_{1 \rightarrow 2} = \left[\left(0,5753 \times e^{\left(-1,9 \times \frac{P_n}{M_{ref}} \right)} - 0,1 \right) \times (s - n_{idle}) + n_{idle} \right] \times \frac{1}{ndv_1}$$

þar sem:

i er númer gírs (≥ 2)

ng er heildarfjöldi gíra áfram

P_n er nafnafl í kW

m_{ref} er viðmiðunarmassi í kg

n_{idle} er hraði í lausagangi í mín⁻¹

s er nafnsnúningshraði í mín⁻¹

ndv_i er hlutfall á milli snúningshraða í mín⁻¹ og hraða ökutækis í km/klst. í gír „i“.

4.5.5.2.1.2. Hraði við skiptingu niður ($v_{i \rightarrow i-1}$) í km/klst. við akstur og þegar verið er að hægja á í gírum 4 (4. gír) til ng skal reiknaður út með eftirfarandi formúlu:

Jafna 2-5:

$$v_{i \rightarrow i-1} = \left[\left(0,5753 \times e^{\left(-1,9 \times \frac{P_n}{M_{ref}} \right)} \times (s - n_{idle}) + n_{idle} \right) \times \frac{1}{ndv_{i-2}} \right], i = 4 \text{ til } ng$$

þar sem:

i er númer gírs (≥ 4)

ng er heildarfjöldi gíra áfram

P_n er nafnafl í kW

M_{ref} er viðmiðunarmassi í kg

n_{idle} er hraði í lausagangi í mín⁻¹

s er nafnsnúningshraði í mín⁻¹

ndv_{i-2} er hlutfall á milli snúningshraða í mín⁻¹ og hraða ökutækis í km/klst. í gír_{i-2}

Hraði við skiptingu úr 3. gír niður í 2. gír ($v_{3 \rightarrow 2}$) skal reiknaður út með eftirfarandi jöfnu:

Jafna 2-6:

$$v_{2 \rightarrow 3} = \left[\left(0,5753 \times e^{\left(-1,9 \times \frac{P_n}{M_{ref}} \right)} - 0,1 \right) \times (s - n_{idle}) + n_{idle} \right] \times \frac{1}{ndv_1}$$

þar sem:

P_n er nafnafl í kW

M_{ref} er viðmiðunarmassi í kg

n_{idle} er hraði í lausagangi í mín⁻¹

s er nafnsnúningshraði í mín⁻¹

ndv_1 er hlutfall á milli snúningshraða í mín.⁻¹ og hraða ökutækis í km/klst. í gír 1

Hraði við skiptingu úr 2. gír niður í 1. gír ($v_{2 \rightarrow 1}$) skal reiknaður út með eftirfarandi jöfnu:

Jafna 2-7:

$$v_{2 \rightarrow 1} = [0,03 \times (s - n_{idle}) + n_{idle}] \times \frac{1}{ndv_2}$$

þar sem:

ndv_2 er hlutfall á milli snúningshraða í mín.⁻¹ og hraða ökutækis í km/klst. í 2. gír

Þar eð fasar með jöfnum hraða eru skilgreindir með fasavísi gætu smáægilegar hraðabreytingar átt sér stað og það gæti verið viðeigandi að skipta um gír upp á við. Hraði við skiptingu upp ($v_{1 \rightarrow 2}$, $v_{2 \rightarrow 3}$ og $v_{i \rightarrow i+1}$) í km/klst. á meðan á hröðun stendur skal reiknaður út með eftirfarandi jöfnum:

Jafna 2-7a:

$$v_{1 \rightarrow 2} = [0,03 \times (s - n_{idle}) + n_{idle}] \times \frac{1}{ndv_2}$$

Jafna 2-8:

$$v_{2 \rightarrow 3} = \left[\left(0,5753 \times e^{\left(-1,9 \times \frac{P_n}{M_{ref}} \right)} - 0,1 \right) \times (s - n_{idle}) + n_{idle} \right] \times \frac{1}{ndv_1}$$

Jafna 2-9:

$$v_{i \rightarrow i+1} = \left[\left(0,5753 \times e^{\left(-1,9 \times \frac{P_n}{M_{ref}} \right)} \right) \times (s - n_{idle}) + n_{idle} \right] \times \frac{1}{ndv_{i-1}}, i = 3 \text{ til } ng,$$

b) í stað orðanna „Að öðrum kosti er heimilt að áætla að m_{r1} sé f hundraðshlutar af m.“ í síðustu málsgrein liðar 4.5.6.1.2 komi orðin „Að öðrum kosti er heimilt að áætla að m_{r1} séu 4% af m.“,

c) í stað texta í fimmta dálki (vægisstuðlar) í töflu 1-10 í lið 6.1.1.6.2.2 í línunum sem samsvara ökutækjaflokkum L3a, L4e, L5e-A og L7e-A með hámarkshraða sem er undir 130 km/klst. komi eftirfarandi:

„ $w_1 = 0,30$

$w_2 = 0,70$ “,

d) í stað „75,4“ í 3. lið 6. viðbætis („Prófúarlota fyrir bifhjól sem er samræmd á heimsvísu, 2. áfangi“ í lið 4.1.1 í töflu viðb. 6-19, í færslunni sem samsvarar 148 sekúndum, í dálknum fyrir hraða keflis í km/klst. komi „85,4“.

2. Ákvæðum III. viðauka er breytt sem hér segir:

a) í stað liðar 4.2.2. komi eftirfarandi:

„4.2.2. Fyrir alla stillingaríhluti með stiglausri breytingu skal ákvarða nægilegan fjölda einkennandi stillinga. Prófunin skal framkvæmd með hreyfil í hefðbundnum lausagangi og í hraðari lausagangi. Skilgreiningin á hugsanlegri stöðu stillingaríhluta að hefðbundnum lausagangi er gefin í lið 4.2.5. Hraður snúningshraði í lausagangi er skilgreindur af framleiðanda en skal vera hærri en $2\,000\text{ min}^{-1}$. Hröðum lausagangi er náð og haldið stöðugum með því að handstýra eldsneytisgjöf, fótstigi eða handfangi.“,

b) í stað liðar 4.2.5.1 komi eftirfarandi:

„4.2.5.1. Því eftirfarandi tveggja gilda sem er hærra:

a) lægsti mögulegi hraði hreyfils í lausagangi,

b) hraðinn sem framleiðandi mælir með að frádregnum 100 snúningum á mínútu.“,

3. Ákvæðum IV. viðauka er breytt sem hér segir:

a) í stað liðar 2.2.1. komi eftirfarandi:

„2.2.1. tilliti til vistvænleika, fyrir nýjar gerðir ökutækja og hreyfla sem hafa nýja hönnun loftræstikerfis í sveifarhúsi, en í slíkum tilvikum má velja stofnökutæki með dæmigerða útfærslu af loftræstingu í sveifarhúsi sem búið er að viðurkenna, ef framleiðandi velur að sýna fram á að í prófun III hafi kröfur verið uppfylltar með þeim hætti að bæði tæknipjónusta og viðurkenningaryfirvald telji fullnægjandi.“,

b) í stað liðar 4.1 komi eftirfarandi:

„4.1. Prófunaraðferð 1

Gera skal prófun III í samræmi við eftirfarandi prófunaraðferð:“,

c) í stað liðar 4.1.4.3 komi eftirfarandi:

„4.1.4.3. Ökutækið telst uppfylla skilyrði ef meðaltal þrýstingsins sem mælist í sveifarhúsi fer ekki yfir meðaltal loftþrýstings sem við á þegar mæling fer fram, við öll þau skilyrði við mælingu sem skilgreind eru í lið 4.1.2.“,

d) eftirfarandi liður 4.1.8 bætist við:

„4.1.8. Ef, við eitt eða fleiri skilyrði við mælingu í lið 4.1.2, meðaltal þrýstingsins sem mælist í sveifarhúsi innan þess tíma sem er tilgreindur í lið 4.1.7, er umfram loftþrýsting, skal gera viðbótarprófanir sem eru skilgreindar í lið 4.2.3, þannig að viðurkenningaryfirvald telji fullnægjandi.“,

e) í stað liða 4.2 og 4.2.1 komi eftirfarandi:

„4.2. Prófunaraðferð 2

4.2.1. Gera skal prófun III í samræmi við eftirfarandi prófunaraðferð:“,

f) í stað liðar 4.2.1.2 komi eftirfarandi:

„4.2.1.2. Mjúkur poki sem er nógu þéttur fyrir lofttegundir í sveifarhúsi og getur tekið við sem samsvarar þreföldu sprengirými hreyfils, skal tengdur við op oliukvarðans. Pokinn skal vera tómur fyrir hverja mælingu.“,

g) í stað liðar 4.2.1.4 komi eftirfarandi:

„4.2.1.4. Ökutækið skal teljast fullnægjandi ef enginn sýnilegur uppblástur verður á pokaðum að loknum þeim skilyrðum við mælingar sem skilgreind eru í lið 4.1.2 og 4.2.1.3.“,

h) Eftirfarandi liður 4.2.2.4 bætist við:

„4.2.2.4. Ef eitt eða fleiri þeirra skilyrða prófunarinnar sem skilgreind eru í lið 4.2.1.2 hafa ekki verið uppfyllt, skal framkvæma viðbótarprófanirnar sem settar eru fram í lið 4.2.3 þannig að viðurkenningaryfirvald telji fullnægjandi.“,

i) í stað liðar 4.2.3. komi eftirfarandi:

„4.2.3. Önnur aðferð við viðbótarprófun III (Nr. 3)“.

4. Ákvæðum V. viðauka er breytt sem hér segir:

a) í stað liðar 2.5 komi eftirfarandi:

„2.5. Ökutæki í L-(undir-)flokkum L1e, L2e, L5e-B, L6e-B, L7e-B og L7e-C skulu prófuð annað hvort samkvæmt aðferð fyrir gegndræpisprófun sem sett er fram í 2. viðbæti eða aðferð fyrir prófun í lokuðu rými til að ákvarða uppgufun sem sett er fram í 3. viðbæti, eftir vali framleiðanda.“,

b) Ákvæði liðar 2.6 falli brott.

c) í stað liðar 1.1. í 2. viðbæti komi eftirfarandi:

„1.1. Frá og með dagsetningu fyrstu beitingar sem mælt er fyrir um í IV. viðauka við reglugerð (ESB) nr. 168/2013 skal prófa gegndræpi eldsneytiskerfis í samræmi við prófunaraðferðina sem mælt er fyrir um í 2. lið. Þessar grunnkröfur gilda um öll ökutæki í flokki L sem hafa eldsneytisgeymi til geymslu á fljótandi eldsneyti sem er mjög rokkgjarn, eins og við á fyrir ökutæki með brunahreyfil með rafkveikju, í samræmi við B-hluta V. viðauka við reglugerð (ESB) nr. 168/2013.

Til að uppfylla kröfurnar, sem settar eru fram í reglugerð (ESB) nr. 168/2013 í tengslum við prófun á losun við uppgufun, skal aðeins prófa L-ökutæki í (undir-)flokkum L3e, L4e, L5e-A, L6e-A og L7e-A í samræmi við aðferð fyrir prófun í lokuðu rými til að ákvarða uppgufun sem sett er fram í 3. viðbæti við þennan viðauka.“.

5. Ákvæðum VI. viðauka er breytt sem hér segir:

a) í stað liðar 3.3.1. komi eftirfarandi:

„3.3.1. Bæta skal við í prófunarskýrsluna losunarniðurstöðum fyrir ökutæki sem búið er að safna upp meira en fjarlægðinni sem er tilgreind í c-lið 3. mgr. 23. gr. reglugerðar (ESB) nr. 168/2013 frá því að það var fyrst ræst við lok framleiðslulínu, beittum spillistuðlum sem settir eru fram í B-hluta VII. viðauka við reglugerð (ESB) nr. 168/2013 og margfeldi beggja og losunarmarkanna sem sett eru fram í VI. viðauka við reglugerð (ESB) nr. 168/2013.“,

b) í stað liðar 3.4.2 komi eftirfarandi:

„3.4.2. Lota fyrir kílómetrasöfnun sem samþykkt er af Umhverfisverndarstofnun Bandaríkjanna

Að vali framleiðanda má framkvæma samþykktu endingarlotu fyrir kílómetrasöfnun (AMA) í stað kílómetrasöfnunarlotu V. Framkvæma skal AMA-endingarlotu í samræmi við tæknilegu upplýsingarnar sem mælt er fyrir um í 2. viðbæti.“,

c) eftirfarandi liður 3.4.3 bætist við:

„3.4.3. AMA-endingarlota skal lögð af í áföngum fyrir ökutæki í III. undirflokki sem um getur í töflu í viðb. 2-1 í 2. viðbæti en þó má nota hana á umbreytingartímabili sem stendur til 31. desember 2024.“,

d) eftirfarandi liðir 3.6, 3.6.1, 3.6.2 og 3.7 bætist við:

„3.6. Öldrun í prófunarbekk

3.6.1. Í stað ákvæða liðar 3.1 eða 3.2 er framleiðanda heimilt að óska eftir að nota aðferðina fyrir öldrun í prófunarbekk sem mælt er fyrir um í 3. viðbæti. Með aðferðinni fyrir öldrun sem mælt er fyrir um í 3. viðbæti skal ákvarða losun ökutækis sem hefur verið látið eldast með öldrun ökutækjahvatans með staðlaðri prófunarlotu í bekk til að framkalla sama umfang öldrunar og hvatinn verður fyrir þegar hann ónýttist vegna hita á úthlutaðri prófunarvegalengd sem mælt er fyrir um í A-hluta VII. viðauka við reglugerð (ESB) nr. 168/2013.

- 3.6.2. Losunarniðurstöður ökutækis sem búið er að safna upp meira en 100 km frá því það var fyrst ræst við lok framleiðslulínu og spillistuðlar sem eru ákvarðaðir með aðferðinni sem er sett fram í 3. viðbæti skulu ekki fara yfir losunarmörkin í viðeigandi prófunarlotu á rannsóknarstofu af gerð I, eins og sett er fram í A-hluta VI. viðauka við reglugerð (ESB) nr. 168/2013. Bæta skal við í prófunarskýrsluna losunarniðurstöðum ökutækis sem búið er að safna upp meira en 100 km frá því að það var fyrst ræst við lok framleiðslulínu lok framleiðslulínu, spillistuðlum eins og þeir eru ákvarðaðir með aðferðinni sem sett er fram í 3. viðbæti við þennan viðauka, heildarlosun (sem er reiknuð út með margfaldandi eða viðbætum jöfnum) og losunarmörkum sem sett eru fram í VI. viðauka við reglugerð (ESB) nr. 168/2013.
- 3.7. Að beiðni framleiðanda er heimilt að reikna út viðbættinn spillistuðul (D.E.F.) og nota í aðferðinni sem sett er fram í liðum 3.1 og 3.2. Spillistuðullinn skal reiknaður út fyrir hvert mengunarefni sem hér segir:

$$D. E. F. = M_{i2} - M_{i1}$$

þar sem:

M_{i1} = massalosun mengunarefnis i í mg/km að lokinni prófun 1 á ökutæki í samræmi við aðferðina sem sett er fram í liðum 3.1 og 3.2.

M_{i2} = massalosun mengunarefnis i í mg/km að lokinni prófun 1 á ökutæki sem hefur verið látið eldast í samræmi við aðferðina sem sett er fram í liðum 3.1 og 3.2.,

e) í stað liðar 2.6.1 í 1. viðbæti komi eftirfarandi:

„2.6.1. Vegna söfnunar vegalengdar í staðlaðri vegprófunarlotu fyrir ökutæki í flokki L skal ökutækjum í flokki L skipt í hópa í samræmi við töflu í viðb. 1-1.

Tafla í viðb. 1-1

Hópar ökutækja í flokki L fyrir staðlaða vegprófunarlotu

Flokkun staðlaðra vegprófunarlota	WTMC-flokkun
1	Flokkur 1
2	Flokkur 2-1
2	Flokkur 2-2
3	Flokkur 3-1
4	Flokkur 3-2“,

f) Ákvæðum 2. viðbætis er breytt sem hér segir:

i. eftirfarandi komi í stað liðar 1.1:

„1.1. Samþykkt endingarlota (AMA) Umhverfisverndarstofnunar Bandaríkjanna fyrir kílómetrasöfnun er kílómetrasöfnunarlota sem notuð er til að öldrunarprófa ökutæki og mengunarvarnarbúnað þeirra með endurtakanlegum hætti sem þó er mun minna dæmigerður fyrir flota og umferðaraðstæður í ESB en staðlaða vegprófunarlotan fyrir ökutæki í flokki L. AMA-endingarlotan skal lögð af í áföngum fyrir ökutæki í III. undirflokki sem um getur í töflu 2-1 í þessum viðbæti, en að beiðni framleiðanda er þó heimilt að nota hana á umbreytingartímabili sem stendur til 31. desember 2024. Heimilt er að keyra prófunarlotuna í prófunarökutækjum í flokki L á vegi, á prófunarbraut eða vegkefli sem mælir uppsafnaða vegalengd í kílómetrum.“,

ii. í stað liðar 2.1 komi eftirfarandi:

„2.1. Að því er varðar kílómetrasöfnun í AMA-endingarlotu skal flokka ökutæki í flokki L á eftirfarandi hátt:

Tafla í viðb. 2-1

Flokkun ökutækja í flokki L vegna AMA-endingarprófunar

Flokkar ökutækja í flokki L	Slagrými hreyfils (cm ₃)	V _{max} (km/klst.)
I	< 150	Á ekki við
II	≥ 150	< 130
III	≥ 150	≥ 130,,

g) eftirfarandi 3. og 4. viðbætur bætist við:

„3. viðbætur

Öldrun í prófunarbekk

1. Öldrun í prófunarbekk

1.1 Ökutækið sem er prófað samkvæmt aðferðinni sem mælt er fyrir um í þessum viðauka hefur safnað yfir 100 kílómetrum frá því það var fyrst gangsett við enda framleiðslulínu.

1.2. Eldsneytið sem nota skal við prófunina skal vera það sem tilgreint er í 2. viðbæti við II. viðauka.

2. Aðferð fyrir ökutæki með rafkveikjuhreyfil

2.1. Eftirfarandi aðferð fyrir öldrun í prófunarbekk gildir fyrir ökutæki með rafkveikju, þ.m.t. tvinnökutæki, sem nota hvata sem aðalmengunarvarnarbúnað við eftirmeðferð.

Við öldrun í prófunarbekk er nauðsynlegt að setja upp kerfi með hvata og súrefnisskynjara á prófunarbekk fyrir öldrun hvata.

Öldrun í prófunarbekk skal framkvæmd í samræmi við staðlaða prófunarlotu í bekk og í þann tíma sem reiknaður er með jöfnunni fyrir öldrunartíma í prófunarbekk. Ílag jöfnunar fyrir öldrunartíma í prófunarbekk eru gögn um hitastig og tíma hvata sem fást í staðlaðri vegprófunarlotu sem lýst er í 1. viðbæti. Að öðrum kosti, ef við á, má nota gögn um tíma og hitastig hvata sem fást í AMA-endingarlotu, eins og lýst er í 2. viðbæti.

2.2. Stöðluð prófunarlota í bekk Stöðluð öldrun hvata í prófunarbekk skal vera í samræmi við staðlaða prófunarlotu í bekk. Stöðluð prófunarlota í bekk skal keyrð í þann tíma sem reiknaður er með jöfnunni fyrir öldrunartíma í prófunarbekk. Staðlaðri prófunarlotu í bekk er lýst í 4. viðbæti.

2.3. Gögn um tíma og hitastig hvata. Hitastig hvata skal mælt í a.m.k. tveim stöðluðum vegprófunarlotum, eins og lýst er í 1. viðbæti eða, ef við á, a.m.k. tvær heilar AMA-lotur, eins og lýst er í 2. viðbæti.

Mæla skal hitastig hvata á heitasta stað í heitasta hvata í prófunarökutækinu. Einnig má mæla hitastigið á öðrum stað að því tilskildu að það sé leiðrétt á grundvelli trausts verkfræðilegs álits, þannig að það sýni hitastig sem mælt væri á heitasta staðnum.

Lágmarkstíðni mælinga á hitastigi hvata skal vera 1 Hertz (ein mæling á sekúndu).

Mælingar á hitastigi hvata skulu settar fram í súluriti þar sem hitastigsbil skulu ekki vera stærri en 25 °C.

- 2.4. Öldrunartími í prófunarbekk. Öldrunartími í prófunarbekk skal reiknaður með jöfnunni fyrir öldrunartíma í prófunarbekk sem hér segir:

$$te \text{ fyrir hitastigsbil} = th \cdot e((R/Tr)-(R/Tv))$$

$$\text{Samtala } te = \text{summa } te \text{ fyrir öll hitastigsbilin}$$

$$\text{öldrunartími í prófunarbekk} = A \text{ (samtala } te)$$

þar sem:

A	=	1,1 Þetta gildi leiðréttir öldrunartíma hvatans þannig að tekið sé tillit til öldrunar sem er af öðrum völdum en hita.
R	=	Hitahvarfgirni hvata = 18 500
th	=	Tími (klst.), sem mældur er innan tilgreinds hitastigsbils á súluritinu með hitastigi hvata ökutækisins, leiðrétt fyrir allan endingartíma hans, t.d. ef súluritið sýnir 400 km og endingartíminn t.d. fyrir Le3 er 20 000 km, í samræmi við VII. viðauka við reglugerð (ESB) nr. 168/2013, skal margfalda öll tímagildi súluritsins með 50 (20 000/400).
Samtala te	=	Jafngildistími (í klukkustundum) fyrir öldrun hvata við hitastigið Tr í öldrunarbekk hvata með því að beita öldrunarlotu hvatans til að framkalla sömu öldrun og hvatinn verður fyrir þegar hann ónýtist vegna hita á vegalengd sem samsvarar endingatíma tiltekins ökutækjaflokks í VII. viðauka við reglugerð (ESB) nr. 168/2013, t.d. 20 000 km fyrir Le3
te fyrir hitastigsbil	=	Jafngildistími (í klukkustundum) fyrir öldrun hvata við hitastigið Tr í öldrunarbekk hvata með því að beita öldrunarlotu hvatans til að framkalla sömu öldrun og hvatinn verður fyrir þegar hann ónýtist á hitastigsbilinu Tv á vegalengd sem samsvarar endingatíma tiltekins ökutækjaflokks í VII. viðauka við reglugerð (ESB) nr. 168/2013, t.d. 20 000 km fyrir Le3
Tr	=	Virkt viðmiðunarhitastig hvata (í °K) við keyrslu hvata í öldrunarlotu í prófunarbekk. Virkt hitastig er stöðugt hitastig sem leiðir til sömu öldrunar og breytilegt hitastig sem fæst við öldrunarlotu í prófunarbekk.
Tv	=	Miðgildi hitastigs (í °K) á hitastigsbilinu fyrir súlurit hitastigs hvata ökutækis á vegi.

- 2.5. Virkt viðmiðunarhitastig hvata í staðlaðri prófunarlotu í bekk. Virkt viðmiðunarhitastig í staðlaðri prófunarlotu í bekk skal ákvarðað með tilliti til raunverulegrar hönnunar hvatakerfisins og raunverulegs prófunarbekks fyrir öldrun sem verður notaður og skal það gert skv. eftirfarandi aðferðum:

- a) Mæla skal gildi fyrir tíma og hitastig í hvatakerfinu á prófunarbekk fyrir öldrun hvata í samræmi við staðlaða prófunarlotu. Mæla skal hitastig hvata á heitasta stað í heitasta hvata kerfisins. Einnig má mæla hitastigið á öðrum stað að því tilskildu að það sé leiðrétt þannig að það sýni hitastig sem mælt væri á heitasta staðnum.

Lágmarkstíðni mælinga á hitastigi hvata skal vera 1 Hertz (ein mæling á sekúndu) í a.m.k. 20 mínútur af öldrun í bekk. Mælingar á hitastigi hvata skulu settar fram í súluriti þar sem hitastigsbil skulu ekki vera stærri en 10 °C.

- b) Nota skal jöfnuna fyrir öldrunartíma í prófunarbekk til að reikna virkt viðmiðunarhitastig með ítruðum breytingum á viðmiðunarhitastiginu (Tr) þar til reiknaður öldrunartími er jafn eða meiri en rauntíminn, sem sýndur er í súluriti hitastigs hvatans. Það hitastig sem fæst er virkt viðmiðunarhitastig fyrir staðlaða prófunarlotu fyrir þetta hvatakerfi og öldrunarbekk.

- 2.6. Prófunarbekkur fyrir öldrun hvata. Prófunarbekkur fyrir öldrun hvata skal vera í samræmi við staðlaða prófunarlotu í bekk og skal skila viðeigandi útblástursstreymi og losunargildum í samræmi við útblástursstreymi hreyfils sem hvatinn er hannaður fyrir, efnisþáttum útblásturs og hitastigi við inntak hvatans.

Allur búnaður öldrunarbekksins og aðferðir skulu skrá viðeigandi upplýsingar (svo sem mælt hlutfall lofts/eldsneytis og tíma- og hitastigsgildi hvatans) til að tryggja að fullnægjandi öldrun hafi í raun átt sér stað.

- 2.7. Tilskilin prófun. Til að reikna spillistuðla þarf að framkvæma á ökutækinu a.m.k. tvær prófanir 1 áður en öldrun á mengunarvarnarbúnaðinum í bekk fer fram og a.m.k. tvær prófanir 1 eftir að búnaðurinn, sem fengið hefur öldrun í bekk, er settur aftur upp.

Útreikning spillistuðla skal framkvæma samkvæmt reikningsaðferðinni sem sett er fram hér á eftir.

Reikna skal margfaldandi spillistuðull fyrir losun með útblæstri fyrir hvert mengunarefni sem hér segir:

$$D.E.F. = \frac{Mi_2}{Mi_1}$$

þar sem:

Mi_1 = massalosun mengunarefnis i í mg/km að lokinni prófun 1 á ökutæki sem tilgreind er í lið 1.1 í þessum viðbæti.

Mi_2 = massalosun mengunarefnis i í mg/km að lokinni prófun 1 á ökutæki sem hefur verið látið eldast samkvæmt aðferðinni sem lýst er í þessum viðauka.

Þessi gildi skulu innreiknuð að a.m.k. fjórum aukastöfum hægra megin við tugabrotsskommu áður en einu gildi er deilt með öðru til að ákvarða spillistuðulinn. Niðurstöðurnar skulu námundaðar að þremur aukastöfum hægra megin við tugabrotsskommu.

Ef spillistuðull er minni en einn telst hann vera jafn einum.

Að beiðni framleiðandi má nota margfaldandi spillistuðull fyrir losun, sem skal reiknaður fyrir hvert mengunarefni sem hér segir:

$$D.E.F. = Mi_2 - Mi_1$$

4. viðbætur

Stöðluð prófunarlota í bekk (SBC)

1. Inngangur

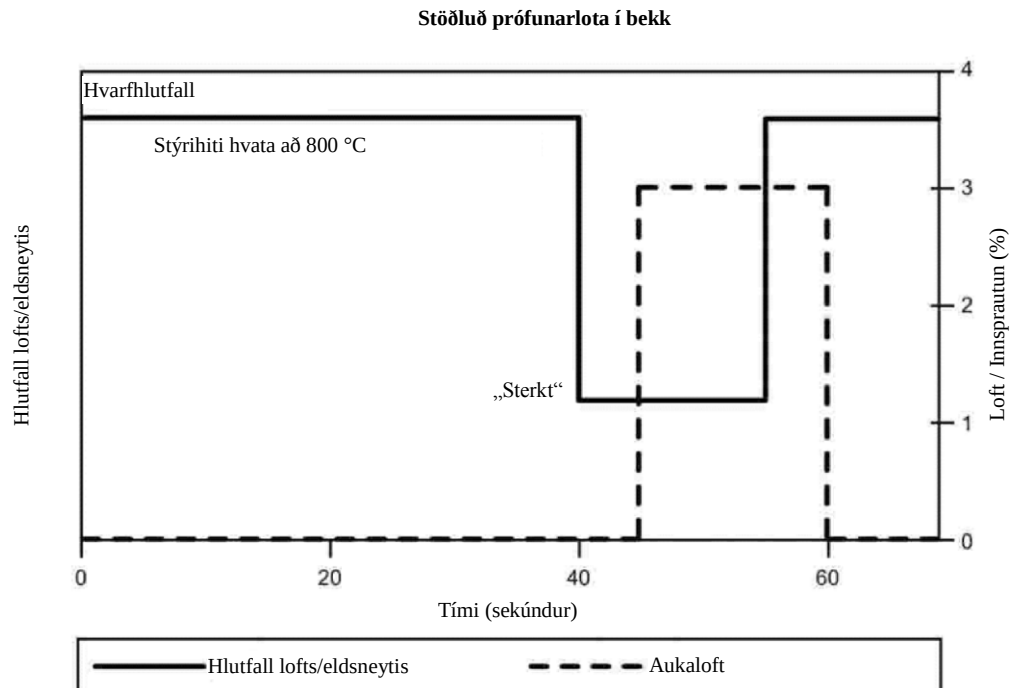
Stöðluð aðferð við endingarprófun með öldrun felur í sér öldrun hvata-/súrefnisskynjarakerfis í öldrunarbekk í samræmi við staðlaða prófunarlotu í bekk sem lýst er í þessum viðbæti. Stöðluð prófunarlota í bekk krefst þess að notaður sé prófunarbekkur fyrir öldrun með hreyfil sem veitir hráefnisgasi í hvatann. Stöðluð prófunarlota er 60 sekúndna lota sem er endurtekin eins oft og þarf í öldrunarbekknum til að framkalla öldrun í tiltekinn tíma. Skilgreining staðlaðrar prófunarlotu byggir á hita hvatans, hlutfall lofts/eldsneytis í hreyflinum og umfangi aukaloftinnndælingar sem á sér stað fyrir framan fyrsta hvatann.

2. Hitastýring hvata

- 2.1. Hitastig hvata skal mælt í hvatabeðinum á þeim stað þar sem hitinn verður mestur í heitasta hvatanum. Einnig má mæla hitastig hráefnissgassins og breyta því í hitastig hvatasamstæðunnar með línulegri vörpun sem reiknuð er með fylgnigögnum sem hafa verið tekin saman um hönnun hvatans og öldrunarbekkinn sem á að nota við öldrunina.
- 2.2. Stjórna skal hitastigi hvatans við efnahlutfallslega keyrslu (1. til 40. sekúndu lotunnar) þannig að það sé a.m.k. 800 °C (± 10 °C) með því að velja viðeigandi snúningshraða, álag og tímastillingu kerta. Stjórna skal hámarks-hitastigi hvatans í lotunni þannig að það nái 890 °C (± 10 °C) með því að velja viðeigandi hlutfall lofts/eldsneytis í fasanum fyrir sterka blöndu, eins og lýst er í eftirfarandi töflu.
- 2.3. Ef lægri stýrihiti, annar en 800 °C, er notaður skal hærri stýrihitinn vera 90 °C hærri en lægri stýrihitinn.

Stöðluð prófunarlota í bekk (SBC)

Tími (sekúndur)	Hlutfall lofts/eldsneytis í hreyflinum	Aukaloftinnndæling
1-40	Efnahlutfallsleg keyrsla þar sem álagi, tímastillingu kerta og snúningshraða er stýrt til að ná 800 °C lágmarkshita hvata	Engin
41-45	„Sterkt“ (hlutfall lofts/eldsneytis valið til að ná hámarkshita hvata fyrir alla lotuna sem er 890 °C eða 90 °C hærri en lægri stýrihitinn.)	Engin
46-55	„Sterkt“ (hlutfall lofts/eldsneytis valið til að ná hámarkshita hvata fyrir alla lotuna sem er 890 °C eða 90 °C hærri en lægri stýrihitinn.)	3% ($\pm 0,1\%$)
56-60	Efnahlutfallsleg keyrsla með sama álagi, tímastillingu kerta og snúningshraða og á 1-40 sekúndu tímabili lotunnar	3% ($\pm 0,1\%$)

3. Búnaður öldunarbekks og aðferðir

- 3.1. Tilhögun öldrunarbekks. Öldrunarbekkurinn skal veita viðeigandi útlástursstreymi, hitastig, hlutfall lofts/eldsneytis, efnisþætti útlásturs og aukaloftinnndælingu að inntakshlið hvatans.

Staðlaður öldrunarbekkur samanstendur af hreyfli, stjórnbúnaði hreyfils og -aflmæli. Einnig má samþykka aðra tilhögun (t.d. fullbúið ökutæki á aflmæli eða brennara sem veitir rétt útlásturskilyrði), að því tilskyldu að skilyrði við inntak hvatans og stýringarþættir sem tilgreind eru í þessum viðbæti séu uppfyllt.

Skipta má útlástursstreymi frá einum öldrunarbekk í fleiri streymi að því tilskildu að hvert streymi uppfylli kröfurinn í þessum viðbæti. Ef bekkurinn er með fleiri en eitt útlástursstreymi má nota það til öldrunar á mörgum hvatakerfum samtímis.

- 3.2. Uppsetning útlásturskerfis. Allt heildarkerfið með hvata/hvötum og súrefnisskynjara/-skynjurum ásamt öllum útlástursrörum sem tengja saman þessa íhluti er sett upp í prófunarbekknum. Ef um er að ræða hreyfla með margskipt útlástursstreymi skal hver samstæða útlásturskerfisins sett upp fyrir sig í bekkinn, samhliða hinum.

Ef um er að ræða útlásturskerfi sem er með nokkra raðtengda hvata skal setja upp allt hvarfkerfið sem heild, með öllum hvötum, súrefnisskynjurum og viðkomandi útlástursrörum, fyrir öldrun. Einnig má setja hvern stakan hvata í öldrun í viðeigandi tíma.

- 3.3. Hitamælingar. Hitastig hvatans skal mælt með snertispennunema í hvatasamstæðunni á þeim stað þar sem hitinn verður mestur í heitasta hvatanum. Einnig má mæla hitastig hráefnissgassins rétt fyrir framan inntakshlið hvatans og breyta því í hitastig hvatasamstæðunnar með línulegri vörpun, sem reiknuð er með fylgnigögnum sem hafa verið tekin saman um hönnun hvatans og öldrunarbekkinn sem á að nota við öldrunina. Hitastig hvata skal vistað stafrænt á hraðanum 1 Hertz (ein mæling á sekúndu).

- 3.4. Mæling á hlutfalli lofts og eldsneytis. Gera skal ráðstafanir fyrir mælingu hlutfalls lofts/eldsneytis (t.d. með súrefnisskynjara með breitt mælisvið) eins nálægt inn- og úttaksflönsum hvatans og mögulegt er. Upplýsingarnar frá þessum skynjurum skal vista stafrænt á hraðanum 1 Hertz (ein mæling á sekúndu).

- 3.5. Jafnvægi útlástursstreymis. Gera skal ráðstafanir til að tryggja að rétt magn útlásturs (mælt í g/sek. með efnahlutfallsmælingu, með vikmörkin ± 5 g/sek.) streymi í gegnum hvert hvatakerfi sem er í öldrun á prófunarbekknum.

Rétt streymi er ákvarðað á grundvelli útblástursstreymis sem myndi eiga sér stað í hreyfli upprunalega ökutækisins við snúningshraða og álag í stöðugu ástandi, sem valið er fyrir öldrun í prófunarbekk í lið 3.6.

- 3.6. Uppsetning. Velja skal snúningshraða, álag og tímastillingu kerta sem framkallar 800 °C (± 10 °C) hita í hvatasamstæðunni við efnahlutfallslega keyrslu í stöðugu ástandi.

Loftinnælingarkerfið er stillt þannig að það veiti nægilegt loftstreymi til að fá 3,0% súrefni ($\pm 0,1\%$) í útblástursstreymið, við efnahlutfallslega keyrslu í stöðugu ástandi rétt fyrir framan fyrsta hvatann. Dæmigerð mæling í mælipunkti lofts/súrefnis fyrir framan (eins og krafist er í 5. lið) skal vera $\lambda 1,16$ (sem er u.þ.b. 3% súrefni).

Með kveikt á loftinnælingunni skal stilla sterkt hlutfall lofts/súrefnis þannig að myndist 890 °C (± 10 °C) hiti í hvatasamstæðunni. Dæmigert hlutfall lofts/eldsneytis í þessu þrepi er $\lambda 0,94$ (u.þ.b. 2% CO).

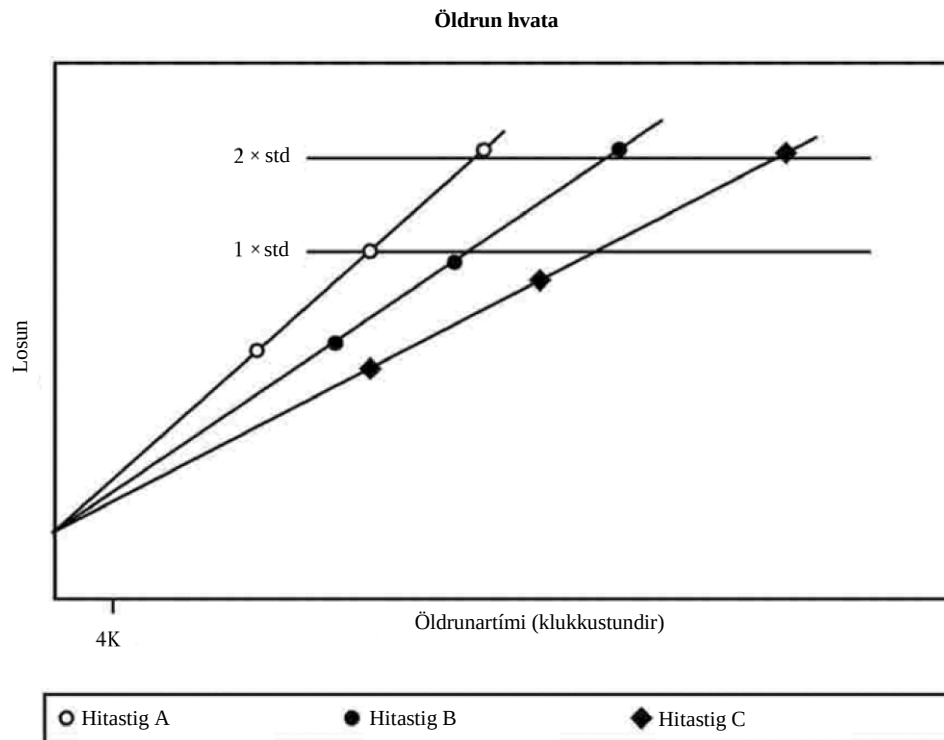
- 3.7. Öldrunarlota. Við staðlaða öldrun í bekk skal nota staðlaða prófunarlotu í bekk. Stöðluð prófunarlota í bekk er endurtekin þar til náðst hefur sú öldrun sem reiknuð er með jöfnunni fyrir öldrun í prófunarbekk.
- 3.8. Gæðatrygging Skoða skal hitastig og hlutföll lofts/eldsneytis sem tilgreind eru í liðum 3.3 og 3.4 reglulega (a.m.k. á 50 klst. fresti) á meðan öldrunin á sér stað. Gera skal nauðsynlegar stillingar til að tryggja að staðlaðri prófunarlotu í bekk sé fylgt með viðeigandi hætti í gegnum allt öldrunarferlið.

Þegar búið er að ljúka öldrun skal setja tíma- og hitastigsgildi hvatans, sem safnað var í öldrunarferlinu, í súlurit með hitastigsbil sem eru ekki stærri en 10 °C. Nota skal jöfnuna fyrir öldrun í prófunarbekk og reiknað virkt viðmiðunarhitastig fyrir öldrunarferlið skv. lið 2.4 í 3. viðbæti VI. viðauka til að ákvarða hvort viðeigandi hitaöldrun hvatans hafi í raun átt sér stað. Öldrun í prófunarbekk verður lengd ef hitaáhrif reiknaðs öldrunartíma ná ekki a.m.k. 95% af þeirri hitaöldrun sem stefnt var að.

- 3.9. Gangsetning og stöðvun. Tryggja skal að hámarkshitastig hvatans fyrir hraða eyðingu (t.d. 1050 °C) eigi sér hvorki stað við gangsetningu né stöðvun. Nota má sérstaklega lágt hitastig við gangsetningu og stöðvun til að draga úr hættu á þessu.

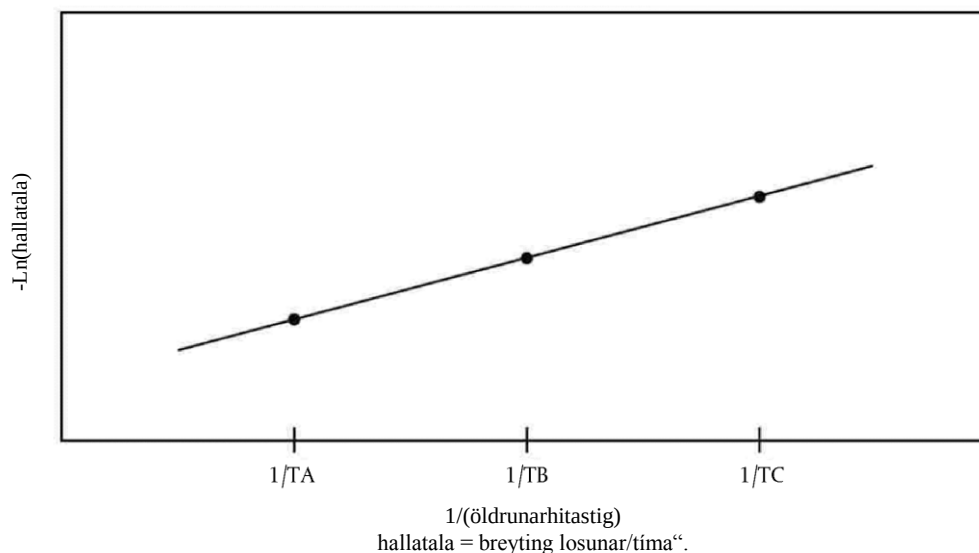
4. Ákvörðun R-þáttar með tilraunum fyrir endingarprófun með öldrun

- 4.1. R-þátturinn er reiknuðull hitahvarfgirni hvata, sem notaður er í jöfnunni fyrir öldrun í prófunarbekk. Framleiðendur mega ákvarða gildi R með tilraunum, þar sem notast er við eftirfarandi aðferðir:
- 4.2. Með viðeigandi lotum í prófunarbekk og vélbúnaði öldrunarbekks skal framkvæma öldrun á nokkrum hvötum (a.m.k. 3. með sömu hönnun hvata) við mismunandi stýrihita, á milli venjulegs ganghita og þess hita sem veldur skemmdum. Mæla skal losun (eða óskilvirkni hvata (1-skilvirkni hvata)) fyrir hvern útblástursþátt. Ganga skal úr skugga um að lokaprófun skili gildum sem eru einum til tvisvar sinnum hærri en losunarstaðallinn.
- 4.3. Áætla skal gildi R og reikna virkt viðmiðunarhitastig (T_r) fyrir öldrunarlotu í prófunarbekk fyrir hvern stýrihita í samræmi við lið 2.4 í 3. viðbæti VI. viðauka.
- 4.4. Teikna skal upp losun (eða óskilvirkni hvata) á móti öldrunartíma fyrir hvern hvata. Reikna skal hentugustu línu minnstu kvaðrata í gegnum gögnin. Til að gagnasafnið henti í þessu tilliti ættu gögnin að vera með hér um bil sameiginlegan skurðpunkt [á milli 0 og 6400 km. Eftirfarandi línurit er dæmi um þetta.]
- 4.5. Reikna skal hallatölu hentugustu línu fyrir hvert öldrunarhitastig.
- 4.6. Teikna skal náttúrulegan logra ($\ln$) hallatölu hvernar hentugustu línu (sem ákvörðuð er í lið 4.5) á lóðréttu ásnúnum á móti andhverfu öldrunarhitastigsins ($1/(\text{öldrunarhitastig}, ^\circ\text{K})$) á láréttu ásnúnum. Reikna skal hentugustu línur minnstu kvaðrata í gegnum gögnin. Hallatala línunnar er R-þátturinn. Eftirfarandi línurit er dæmi um þetta

- 4.7. Bera skal saman R-þáttinn við upphaflegt gildi sem notað var í samræmi við lið 4.3. Ef reiknaður R-þáttur víkur meira en 5% frá upphaflega gildinu skal velja nýjan R-þátt sem er á milli upphaflega og reiknaða gildisins og endurtaka því næst þrep 4. liðar til að fá nýjan R-þátt. Þetta skal endurtaka þar til reiknaður R-þáttur er innan við 5% frá upphaflegum áætluðum R-þætti.
- 4.8. Bera skal saman R-þættina, sem reiknaðir eru sér, fyrir hvern útblástursþátt. Nota skal lægsta R-þáttinn (versta tilvik) fyrir jöfnuna fyrir öldrun í prófunarbekk.“,

Ákvörðun R-þáttar

6. Ákvæðum VIII. viðauka er breytt sem hér segir:

a) í stað liðar 1.2 komi eftirfarandi:

„1.2. Framleiðandinn skal leggja fram þá gölluðu íhluti eða rafbúnað sem nota skal til að líkja eftir bilunum. Gallaðir íhlutir eða búnaður skal ekki gera það að verkum að losun frá ökutæki fari meira en 20% yfir viðmiðunarmörk innbyggða greiningarkerfisins sem sett eru fram í B-hluta VI. viðauka við reglugerð (ESB) nr. 168/2013, þegar hún er mæld í viðeigandi lotu í prófun I. Að því er varðar rafmagnsbílanir (skammhlaup/opnar rásir) má losun fara yfir 20% mörkin sem sett eru fram í B-hluta VI. viðauka við reglugerð (ESB) nr. 168/2013.

Þegar ökutækið er prófað með gölluðum íhlut eða búnaði skal innbyggða greiningarkerfið samþykkt ef bilanavísirinn fer í gang. Einnig skal viðurkenna innbyggða greiningarkerfið ef bilanavísirinn fer í gang undir viðmiðunarmörkum innbyggða greiningarkerfisins.“,

b) í stað liðar 3.1.2 komi eftirfarandi:

„3.1.2. Ef um er að ræða aðferð við endingarprófun sem sett er fram í 23. gr. (a-lið 3. mgr.) eða 23. gr. (b-lið 3. mgr.) reglugerðar (ESB) nr. 168/2013, eða þá í lið 3.6 í VI. viðauka við þessa reglugerð, skulu prófunarökutækin búin eltum íhlutum fyrir losun sem notaðir eru fyrir endingarprófun, sem og í þeim tilgangi sem fjallað er um í þessum viðauka og sannprófun á vistvænleika innbyggða greiningarkerfisins skal endanlega staðfest og skráð við lok endingarprófunar V. Ef framleiðandi óskar þess er heimilt að nota dæmigert ökutæki, sem hefur verið látið eldast hæfilega, í þessum prófunum á innbyggða greiningarkerfinu“,

c) eftirfarandi liður 8.1.1 bætist við:

„8.1.1. Ekki þarf að framkvæma prófun I til að sýna fram á rafmagnsbilanir (skammhlaup/opnar rásir). Framleiðanda er heimilt að sýna fram á þessar bilanir við akstursskilyrði þar sem íhluturinn er notaður og vöktunarskilyrði koma upp. Þessi skilyrði skulu skráð í gerðarviðurkenningargögnum.“,

d) eftirfarandi liður 8.2.3 bætist við:

„8.2.3. Notkun á viðbótarformeðhöndlunarlotum eða öðrum formeðhöndlunaraðferðum skal skráð í gerðarviðurkenningargögnin.“,

e) í stað liðar 8.4.1.1 komi eftirfarandi:

„8.4.1.1. Að lokinni formeðhöndlun ökutækis í samræmi við lið 8.2 er prófunarökutæki ekið í gegnum viðeigandi prófun I.

Bilanavísirinn skal fara í gang áður en prófuninni lýkur við allar aðstæður sem um getur í liðum 8.4.1.2 til 8.4.1.6. Einnig má bilanavísirinn fara í gang meðan á formeðhöndlun stendur. Viðurkenningaryfirvaldinu er heimilt að skipta þessum aðstæðum út fyrir aðrar í samræmi við lið 8.4.1.6. Eftir sem áður skal fjöldi bilana, sem líkt er eftir, ekki vera fleiri en fjórar með tilliti til gerðarviðurkenningar.

Fyrir ökutæki sem ganga fyrir tveimur tegundum eldsneytis skulu báðar tegundir eldsneytis notaðar í mesta lagi fyrir fjórar bilanir að vali viðurkenningaryfirvaldsins.“.

7. Ákvæðum X. viðauka er breytt sem hér segir:

a) í stað liðar 8.1. í 1. viðbæti komi eftirfarandi:

„8.1. Hámarkshraði ökutækis, eins og hann er ákvarðaður af tækniþjónustu þannig að viðurkenningaryfirvald telji fullnægjandi, má víkja frá gildinu í 7. lið sem nemur $\pm 10\%$ fyrir ökutæki þar sem $V_{\max} \leq 30$ km/klst. og um $\pm 10\%$ fyrir ökutæki þar sem $V_{\max} > 30$ km/klst.“,

b) Ákvæðum 4. viðbætis er breytt sem hér segir:

i. í stað fyrirsagnarinnar komi eftirfarandi:

Kröfur varðandi aðferð við mælingu á samfelldu hámarksnafnafli, sloknunarvegalengd og hámarkshjálparstuðli ökutækis í flokki L1e sem hannað er til að vera fótstigið og um getur í b-lið 94. mgr. 3. gr. og reiðhjóla sem um getur í h-lið 2. mgr. 2. gr. reglugerðar (ESB) nr. 168/2013“,

ii. eftirfarandi liður 1.3 bætist við:

„1.3. Reiðhjól með hjálparfótstigi eins og um getur í h-lið 2. mgr. 2. gr. reglugerðar (ESB) nr. 168/2013.“,

iii. eftirfarandi komi í stað liðar 3.2:

„3.2. Prófunaraðferð til að mæla samfellt hámarksnafnafl

Samfellt hámarksnafnafl skal mælt í samræmi við 3. viðbæti eða, að öðrum kosti, í samræmi við prófunaraðferðina sem er sett fram í lið 4.2.7 í EN 15194:2009.“

**FRAMSELD REGLUGERÐ FRAMKVÆMDASTJÓRNARINNAR
(ESB) 2018/829****2018/EES/72/06****frá 15. febrúar 2018**

um breytingu og leiðréttingu á framseldri reglugerð (ESB) 2015/208 um viðbætur við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 167/2013 að því er varðar kröfur um notkunaröryggi fyrir ökutæki vegna viðurkenningar á ökutækjum fyrir landbúnað og skógrækt (*)

FRAMKVÆMDASTJÓRN EVRÓPUSAMBANDSINS HEFUR,

með hliðsjón af sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins,

Með hliðsjón af reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 167/2013 frá 5. febrúar 2013 um viðurkenningu á og markaðseftirlit með ökutækjum fyrir landbúnað eða skógrækt ⁽¹⁾, einkum 5. mgr. 17. gr. og 3. mgr. 49. gr.,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Reglugerðir efnahagsnefndar Sameinuðu þjóðanna fyrir Evrópu (UNECE) sem skylt er að beita og skráðar eru í I. viðauka við framselda reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2015/208 ⁽²⁾ eru oft uppfærðar. Hvað það varðar ætti að bæta við listann skýringum þar sem fram kemur að framleiðendum er heimilt að nota síðari viðbætur við viðeigandi raðir breytinga á þessum UNECE-reglugerðum jafnvel þótt þær hafi ekki verið birtar í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.
- 2) Leiðréttá þarf tilteknar ritstjórnarlegar villur í skránni yfir UNECE-reglugerðir í I. viðauka við framselda reglugerð (ESB) 2015/208.
- 3) Nauðsynlegt er að gera ritstjórnarlegar úrbætur á IV. viðauka við framselda reglugerð (ESB) 2015/208 og nákvæmar tilvísanir í ökutækjaflokka, sem umræddur viðauki gildir um, eru nauðsynlegar til að tryggja hnökralausa framkvæmd á vegum landsyfirvalda.
- 4) Laga þarf kröfurnar um stýrisbúnað, sem mælt er fyrir um í V. viðauka við framselda reglugerð (ESB) 2015/208, að tæknilegum framförum í samræmi við staðalinn ISO 10998:2008 og að kröfunum sem mælt er fyrir um í UNECE-reglugerð nr. 79, sem er talin upp í skránni í I. viðauka við framselda reglugerð (ESB) 2015/208.
- 5) Nútíma landbúnaðar- og skógræktarökutæki verða fyrir rafsegulmerkjum með tíðni upp að 2000 MHz. Því ætti að breyta XV. viðauka við framselda reglugerð (ESB) 2015/208 til að ná til viðeigandi tíðnisviða til prófana og til samræmingar við UNECE-reglugerð nr. 10, sem nær til slíkra prófunarkrafna og gildir sem staðgöngukostur við kröfurnar sem mælt er fyrir um í XV. viðauka.
- 6) Nútíma búskapartækni krefst notkunar á breiðari hjólbörðum til að komast hjá þjöppun jarðvegs, sem og notkunar á stærri verkfærum. Því þarf að breyta kröfunum um mál og massa eftirvagna, sem mælt er fyrir um í XXI. viðauka við framselda reglugerð (ESB) 2015/208, að því er varðar breidd ökutækja, til samræmis við það sem þegar er heimilað í sumum aðildarríkjum.
- 7) Breytingar á kröfunum um mál skapa þörf á að breyta sumum kröfunum sem mælt er fyrir um í viðaukunum við framselda reglugerð (ESB) 2015/208, nefnilega VII. viðauka um sjónsvið og framrúðupurrkur, XII. viðauka um ljósabúnað, XIV. viðauka um ytra borð ökutækis og fylgihluti, XXVI. viðauka um veltigrindur að aftan, XXVII. viðauka um hliðarvörn, og XXVIII. viðauka um hleðslupalla, þar eð ákvæði þeirra velta beinlínis á leyfilegri breidd ökutækis.
- 8) Áætlað er að draga megi umtalsvert úr tíðni banaslysa með því að gera landbúnaðar- og skógræktarökutæki meira áberandi með því að breyta kröfunum um viðeigandi bætur á ljósabúnaði í XII. viðauka við framselda reglugerð (ESB) 2015/208.
- 9) Til að hægt sé að beita þeim prófunarkröfum sem mælt er fyrir um í XXXIV. viðauka við framselda reglugerð (ESB) 2015/208 á réttan hátt er nauðsynlegt að uppfæra tiltekna stærðfræðiformúlu sem tengist slíkum prófunum.

(*) Þessi ESB-gerð birtist í Stjtið. ESB L 140, 6.6.2018, bls. 8. Hennar var getið í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 174/2018 frá 21. september 2018 um breytingu á II. viðauka (Tæknilegar reglugerðir, staðlar, prófanir og vottun) við EES-samninginn (bíður birtingar).

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 60, 2.3.2013, bls. 1.

⁽²⁾ Framseld reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2015/208 frá 8. desember 2014 um viðbætur við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 167/2013 að því er varðar notkunaröryggi fyrir ökutæki vegna viðurkenningar á ökutækjum fyrir landbúnað og skógrækt (Stjtið. ESB L 42, 17.2.2015, bls. 1).

- 10) Breyta ætti kröfunum um véltengi í XXXIV. viðauka við framselda reglugerð (ESB) 2015/208 til að heimila notkun á 3. punkta véltengjum og innleiða ætti bætta nákvæmar skilgreiningar fyrir véltengi á eftirvögnum sem draga önnur ökutæki til að tryggja umferðaröryggi að því er varðar eftirvagna og útskiptanlegan dreginn búnað sem reglugerð (ESB) nr. 167/2013 gildir um.
- 11) Því ber að breyta og leiðrétta framselda reglugerð (ESB) 2015/208 til samræmis við það.
- 12) Með tilliti til þess að í þessari reglugerð er að finna nokkrar breytingar á framseldri reglugerð (ESB) 2015/208 ætti hún að öðlast gildi sem fyrst,

SAMÞYKKT REGLUGERÐ ÞESSA:

1. gr.

Breytingar á framseldri reglugerð (ESB) 2015/208

Framseldri reglugerð (ESB) 2015/208 er breytt sem hér segir:

- 1) eftirfarandi 40. gr. a bætist við IV. kafla:

„40. gr. a

Umbreytingarákvæði

1. Þrátt fyrir beitingu ákvæða þessarar reglugerðar, eins og þeim var breytt með framseldri reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2018/829 (*), skulu landsyfirvöld, til 31. desember 2018, einnig halda áfram að veita gerðarviðurkenningar fyrir gerðir landbúnaðar- og skógræktarökutækja eða gerðir kerfa, íhluta eða aðskilinna tæknieininga í samræmi við þá útgáfu þessarar reglugerðar sem var í gildi 8. júní 2018.

2. Þrátt fyrir beitingu ákvæða þessarar reglugerðar, eins og þeim var breytt með framseldri reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2018/829, skulu aðildarríkin, til 30. júní 2019, einnig heimila að landbúnaðar- og skógræktarökutæki, kerfi, íhlutir eða aðskildar tæknieiningar, sem byggjast á gerð sem var viðurkennd í samræmi við þá útgáfu þessarar reglugerðar sem var í gildi 8. júní 2018, séu sett á markað, skráð eða tekin í notkun.

(*) Framseld reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2018/829 frá 15. febrúar 2018 um breytingu og leiðréttingu á framseldri reglugerð (ESB) 2015/208 um viðbætur við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 167/2013 að því er varðar kröfur um notkunaröryggi fyrir ökutæki vegna viðurkenningar á ökutækjum fyrir landbúnað og skógrækt (Stjtið. ESB L 140, 6.6.2018, bls. 8).“

- 2) ákvæðum I., V., VII., XII., XIV., XV., XXI., XXVI., XXVII., XXVIII. og XXXIV. viðauka er breytt í samræmi við I. viðauka við þessa reglugerð.

2. gr.

Breytingar á framseldri reglugerð (ESB) 2015/208

Ákvæðum I., IV., XII. og XXXIV. viðauka við framselda reglugerð (ESB) 2015/208 er breytt í samræmi við II. viðauka við þessa reglugerð.

3. gr.

Gildistaka

Reglugerð þessi öðlast gildi á þriðja degi eftir að hún birtist í Stjórnartíðindum Evrópusambandsins.

Reglugerð þessi er bindandi í heild sinni og gildir í öllum aðildarríkjunum án frekari lögfestingar.

Gjört í Brussel 15. febrúar 2018.

Fyrir hönd framkvæmdastjórnarinnar,

Jean-Claude JUNCKER

forseti.

I. VIÐAUKI

Breytingar á framseldri reglugerð (ESB) 2015/208

Ákvæðum I., V., VII., XII., XIV., XV., XXI., XXVI., XXVII., XXVIII. og XXXIV. viðauka við framselda reglugerð (ESB) 2015/208 er breytt sem hér segir:

- 1) eftirfarandi athugasemd bætist við á eftir töflunni í I. viðauka:

„Umbreytingarákvæði reglugerða efnahagsnefndar Sameinuðu þjóðanna fyrir Evrópu, sem taldar eru upp í þessari töflu, gilda, nema þegar kveðið er á um aðrar dagsetningar í þessari reglugerð. Einnig skal samþykkja að farið sé að forskriftum í samræmi við síðari breytingar á þeim sem taldar eru upp í þessari töflu.“,

- 2) í stað fyrsta málslíðar liðar 3.1.2 í V. viðauka komi eftirfarandi:

„Stýriskraftur, sem nauðsynlegur er til að breyta stefnu dráttarvélar úr beinum akstri yfir í beygjuhring með 12 m radius, má hvergi á beygjuferlinum fara yfir 25 daN þegar um er að ræða óskaddaðan stýrisbúnað.“,

- 3) í VII. viðauka bætist eftirfarandi setning við í 2. lið:

„Þær prófanir og samþykktarviðmiðanir sem mælt er fyrir um í staðlinum ISO 5721-2:2014 skulu einnig gilda um dráttarvélar sem eru breiðari en 2,55 m.“,

- 4) ákvæðum XII. viðauka er breytt sem hér segir:

- a) í stað liðar 6.15.1 komi eftirfarandi:

„6.15.1. Uppsetning: Lögboðin á öllum ökutækjum lengri en 4,6 m. Valkvæð á öllum öðrum ökutækjum.“,

- b) í stað liðar 6.15.6 komi eftirfarandi:

„6.15.6. Stefna: Til hliðar. Þegar stefnan breytist ekki getur glitaugað snúist.“,

- c) í stað liðar 6.18.1 komi eftirfarandi:

„6.18.1. Uppsetning: Lögboðin á dráttarvélum lengri en 4,6 m. Lögboðin á eftirvögnum í flokkum R3 og R4, lengri en 4,6 m. Valkvæð á öllum öðrum ökutækjum.“,

- d) í stað síðustu málsgreinar í lið 6.18.4.3 komi eftirfarandi:

„Hins vegar nægir, fyrir ökutæki sem eru styttri en 6 m og fyrir undirvagna með stýrishúsi, að eitt hliðarljósker sé sett upp innan fremsta þriðjungs lengdar ökutækisins eða innan aftasta þriðjungs þess. Hvað dráttarvélar varðar nægir einnig að eitt hliðarljósker sé sett upp á miðþriðjungi ökutækisins.“,

- e) í lið 6.18.4.3 bætist eftirfarandi málsgrein við:

„Hliðarljóskerið má vera hluti af sama ljósvarpsfletinum og glitaugað á hliðinni.“,

- f) í stað liðar 6.26.1 komi eftirfarandi:

„6.26.1. Uppsetning:

Lögboðin á ökutækjum með heildarbreidd yfir 2,55 m.

Valkvæð á ökutækjum með heildarbreidd undir 2,55 m.“,

- 5) í XIV. viðauka komi eftirfarandi í stað liðar 2.1:

„2.1. Þessi viðauki gildir um þá hluta ytra yfirborðsins sem, þegar ökutækið er með hleðslu, búið hjólbörðum með mesta þvermál eða skriðbeltum með stærsta lóðréttu mál (sem ekki eru ætluð til að hlífa jarðveginum), sem það er samþykkt fyrir, ásamt öllum hurðum, gluggum og aðgangshlerum o.s.frv., lokuðum, eru.“,

- 6) ákvæðum XV. viðauka er breytt sem hér segir:

- a) í lið 3.4.2.1 í 2. hluta kemur talan „2000“ í báðum tilvikum í staðinn fyrir töluna „1000“,

b) ákvæðum 5. hluta er breytt sem hér segir:

- i. síðustu þrjár setningar liðar 1.2 falli brott,
- ii. í lið 5.1.3 kemur talan „2000“ í stað tölunnar „1000“,
- iii. í lið 6.1 kemur talan „2000“ í staðinn fyrir töluna „1000“,
- iv. í stað liðar 6.1.1 komi eftirfarandi:

„6.1.1. Til að staðfesta að ökutækið uppfylli kröfurnar í þessum hluta ber að prófa ökutækið á allt að 14 stöðum á fyrrnefndu tíðnisviði, t.d.: 27, 45, 65, 90, 120, 150, 190, 230, 280, 380, 450, 600, 750, 900 og á bilinu frá 1000 til 2000 MHz, í samræmi við stigmögnuðu aukninguna sem er tilgreind í staðlinum ISO 11451-1, 3. útg., 2005 og breytingu 1:2008.“,

- v. í lið 7.1.2 kemur talan „2000“ í stað tölunnar „1000“,

vi. eftirfarandi setning bætist við í lið 7.4:

„Ökutækið skal verða fyrir rafsegulgeislun á tíðnisviðinu 20 til 2000 MHz með lóðréttri skautun.“,

vii. í stað liðar 7.4.2 komi eftirfarandi:

„7.4.2. Bylgjulögun prófunarmerkis

Mótun prófunarmerkis skal vera:

- a) víddarmótun (AM) með 1 kHz mótun og 80% mótunardýpt ($m = 0,8 \pm 0,04$) á tíðnisviðinu 20 til 1000 MHz (eins og er skilgreint á mynd 3 í þessum hluta) og
- b) púlsmótun (PM) þar sem $t = 577 \mu s$ og tímabil = 4600 μs , á tíðnisviðinu 1000 til 2000 MHz, eins og er skilgreint í staðlinum ISO 11451-1, 3. útg., 2005 og breytingu 1:2008.“,

viii. eftirfarandi liður 7.4.4 bætist við:

„7.4.4. Áhrifatími

Áhrifatíminn fyrir hverja prófunartíðni skal nægja til þess að fá svörun frá ökutækinu sem verið er að prófa við eðlilegar aðstæður. Tíminn skal aldrei vera styttri en tvær sekúndur.“,

7) ákvæðum XXI. viðauka er breytt sem hér segir:

a) í stað liðar 2.1 komi eftirfarandi:

„2.1. Hámarksból allra ökutækja í flokki T eða C eru sem hér segir:

2.1.1. lengd: 12 m,

2.1.2. breidd: 2,55 m (fyrir utan bunguna á hliðum hjólbarða við snertiflöt þeirra við jörð).

Auka má breiddina upp í 3,00 m ef það gerist einungis vegna ásetningar hjólbarða, gúmmíbelta eða útfærslu með tvöföldum hjólbörðum sem nauðsynlegir eru til að hlífa jarðvegi, þ.m.t. hjól- og aurhlífabúnaður, að því tilskildu að breidd varanlegs hluta ökutækisins takmarkist við 2,55 m og að gerðarviðurkennda ökutækið sé einnig búið minnst einu pari af hjólbörðum eða gúmmíbeltum sem ekki mega hafa meiri breidd en 2,55 m,

2.1.3. hæð: 4 m.“,

b) eftirfarandi liðir 2.3, 2.3.1, 2.3.2 og 2.3.3 bætist við:

„2.3. Hámarksból ökutækja í flokki R eru sem hér segir:

2.3.1. lengd: 12 m,

2.3.2. breidd: 2,55 m (fyrir utan bunguna á hliðum hjólbarða við snertiflöt þeirra við jörð).

Auka má breiddina í 3,00 m ef það gerist eingöngu vegna annars hvors af eftirfarandi:

- a) notkunar á hjólbarðaútfærslu sem verndar jarðveg, að því tilskildu að einnig sé hægt að búa ökutækið með minnst einu pari af hjólbörðum þannig að breiddin verði ekki meiri en 2,55 m. Sá hluti ökutækisins, sem nauðsynlegur er vegna flutnings, má ekki vera breiðari en 2,55 m. Þegar einnig er hægt að búa ökutækið með minnst einu hjólbarðapari þar sem breidd þess fer ekki yfir 2,55 m skal breidd ökutækisins með hugsanlegum hjól- og aurlífabúnaði takmarkast við 2,55 m,
- b) til staðar eru verkfæri sem eru nauðsynleg til að ökutækið virki og sem uppfylla ákvæði framkvæmdartilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins 2006/42/EB (*). Sá hluti ökutækisins sem er nauðsynlegur vegna flutnings má ekki vera breiðari en 2,55 m,

2.3.3. hæð: 4 m.

(*) Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2006/42/EB frá 17. maí 2006 um vélarbúnað og um breytingu á tilskipun 95/16/EB (endursamin) (Stjtið. ESB L 157, 9.6.2006, bls. 24).“,

8) í stað liðar 2.4.2 í XXVI. viðauka komi eftirfarandi:

„2.4.2. breidd búnaðarins skal hvergi vera meiri en breidd afturássins, mæld við ystu punkta hjólanna að undanskildum bungum á hjólbörðum nærri jörð, og hún skal ekki heldur vera meira en 10 cm styttri frá hvorri hlið. Þegar fleiri en einn afturás er til staðar skal miða við breidd breiðasta ássins. Breidd búnaðarins skal í engu tilviki vera meiri en 2,55 m,“

9) í stað fyrstu setningarinnar í lið 2.1 í XXVII. viðauka komi eftirfarandi:

„Breidd ökutækisins með búnaðinum skal ekki vera meiri en hámarksheildarbreidd ökutækisins eða 2,55 m, hvor sem er minni. Meginhluti ytra byrðis þess skal ekki vera meira en 120 mm inn af ysta hluta (hámarksbreidd) ökutækisins.“,

10) í stað annars undirliðar í 2. lið í XXVIII. viðauka komi eftirfarandi:

„— breiddin er ekki meiri en hámarksheildarbreidd dráttarvélarinnar án búnaðar eða 2,55 m, hvor sem er minni.“,

11) eftirfarandi liður bætist við í XXXIV. viðauka:

„2.9. Þegar eftirvagn dregur annan eftirvagn skal véltengi þess fyrrnefnda uppfylla kröfurnar um véltengi dráttarvéla.“

—

II. VIÐAUKI

Leiðréttingar á framseldri reglugerð (ESB) 2015/208

Ákvæði I., IV., XII. og XXXIV. viðauka við framselda reglugerð (ESB) 2015/208 eru leiðrétt sem hér segir:

1) Ákvæði I. viðauka eru leiðrétt sem hér segir:

- a) línun, sem er fyrir neðan línuna með reglugerð nr. 5, er felld brott,
- b) línun, sem er fyrir neðan línuna með reglugerð nr. 21, er felld brott,
- c) línun, sem er fyrir neðan línuna með reglugerð nr. 75, er felld brott,

2) ákvæði IV. viðauka eru leiðrétt sem hér segir:

- a) liðir 1.1, 1.2 og 2 falli brott,
- b) eftirfarandi 2., 3. og 4. liður bætist við:

„2. Kröfurnar í staðlinum ISO 10998:2008, breyting 1 frá 2014, skulu gilda um stýrisbúnað ökutækja í flokkum Tb og Cb með hámarkshönnunarhraða yfir 40 km/klst. og 60 km/klst. eða undir.

3. Stýring dráttarvéla í flokki Cb skal vera í samræmi við kröfurnar sem mælt er fyrir um í lið 3.9 í XXXIII. viðauka.

4. Kröfurnar um stýriskraft fyrir ökutækin, sem um getur í 1. lið, skulu vera þær sömu og kröfurnar fyrir ökutæki í flokki N2, sem settar eru fram í 6. þætti UNECE-reglugerðar nr. 79, sem vísað er til í I. viðauka.

Fyrir ökutæki sem búið er sæti, sem setið er klovvega á, og stýrishandfangi skal gerð sama krafa um stýriskraft á miðju gripinu.“,

3) ákvæði XII. viðauka eru leiðrétt sem hér segir:

- a) í stað síðustu setningarinnar í lið 6.15.5 komi eftirfarandi:

„Minnka má lóðrétta hornið undir láréttu plani í 5° ef hæð glitaugans frá jörðu er undir 750 mm.“,

- b) í stað fyrirsagnar 3. viðbætis komi eftirfarandi:

„Mál, lágmarksstærð endurvarpsflatarins, lágmarkskröfur um lit og ljósmælieiginleika og auðkenning og merkingar merkjaplatna og merkjaþynna fyrir ökutæki sem eru breiðari en 2,55 m“,

4) ákvæði XXXIV. viðauka eru leiðrétt sem hér segir:

- a) í stað formúlunnar fyrir h_2 í lið 3.4.1 komi eftirfarandi:

$$h_2 \leq (((m_{la} - 0,2 \times m_t) \times 1 - (S \times c)) / (0,6 \times (m_{lt} - 0,2 \times m_t + S)))^2,$$

- b) eftirfarandi komi í stað b-liðar 8. liðar:

„b) útskiptanlegur dreginn búnaður í flokki R1a eða R2a sem einkum er ætlaður til að vinna efni í skilningi 9. mgr. 3. gr. reglugerðar (ESB) nr. 167/2013,“.

REGLUGERÐ FRAMKVÆMDASTJÓRNARINNAR (ESB) 2018/978

2018/EES/72/07

frá 9. júlí 2018

um breytingu á II. og III. viðauka við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1223/2009 um snyrtivörur (*)

FRAMKVÆMDASTJÓRN EVRÓPUSAMBANDSINS HEFUR,

með hliðsjón af sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins,

með hliðsjón af reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1223/2009 frá 30. nóvember 2009 um snyrtivörur ⁽¹⁾, einkum 1. mgr. 31. gr.,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Útdráttir og olíur úr *Tagetes erecta*, *Tagetes minuta* og *Tagetes patula* eru mikið notuð ilmefti í mörg ilmeftnasambönd sem eru notuð í ilmvötn. Vísindanefndin um neysluvörur, en í hennar stað kom vísindanefndin um öryggi neytenda (SCCS), komst að þeirri niðurstöðu í álitinu sínu frá 21. júní 2005 ⁽²⁾ að ekki ætti að nota útdrátti og olíur úr *Tagetes erecta*, *Tagetes minuta* og *Tagetes patula* í snyrtivörur þar eð ekki hefði verið sýnt fram á örugg mörk.
- 2) Eftir framlagningu uppfærðra málsskjala um öryggismat á útdráttum og olíum úr *Tagetes minuta* og *Tagetes patula* í ágúst 2013 samþykkti vísindanefndin um öryggi neytenda endurskoðað álit 25. mars 2015 ⁽³⁾. Í því álitinu, eins og það var leiðrétt 13. desember 2017 ⁽⁴⁾, komst vísindanefndin um öryggi neytenda að þeirri niðurstöðu, að því er varðar útdrátti og olíur úr *Tagetes minuta* og *Tagetes patula* í vörum sem ekki á að skola burt eftir notkun (að undanskildum sólvarnavörum og vörum sem eru markaðssettar m.t.t. geislunar af völdum útfjólublás náttúrulegs ljóss eða gerviljóss), að hámarksstyrkur, sem nemur 0,01% í blöndu sem er tilbúin til notkunar, sé öruggur að því tilskildu að innihald alfaterþienýls (terþíófens) í þessum útdráttum og olíum fari ekki yfir 0,35%. Vísindanefndin um öryggi neytenda komst því að þeirri niðurstöðu að ekki ætti að nota útdrátti og olíur úr *Tagetes minuta* og *Tagetes patula* sem innihaldsefni í sólvarnavörum og í vörum sem eru markaðssettar m.t.t. geislunar af völdum útfjólublás náttúrulegs ljóss eða gerviljóss.
- 3) Hinn 6. október 2016 ⁽⁵⁾ tilgreindi vísindanefndin um öryggi neytenda í athugasemd við álit sitt frá 25. mars 2015, að því er varðar útdrátti og olíur úr *Tagetes minuta* og *Tagetes patula*, að fastsetja ætti hámarksstyrk, sem nemur 0,1% í blöndu sem er tilbúin til notkunar, í vörum sem á að skola burt eftir notkun.
- 4) Í ljósi álits vísindanefndarinnar um neysluvörur frá 21. júní 2005 steðjar hugsanleg áhætta að heilbrigði manna vegna notkunar á útdrátti úr blómi *Tagetes erecta* og olíu úr blómi *Tagetes erecta* í snyrtivörur. Því ætti að banna þessi efni í snyrtivörur og bæta þeim á skrána yfir bönnuð efni í II. viðauka við reglugerð (EB) nr. 1223/2009.
- 5) Í ljósi álits vísindanefndarinnar um neysluvörur frá 21. júní 2005, endurskoðaðs álits vísindanefndarinnar um öryggi neytenda frá 25. mars 2015, eins og það var leiðrétt 13. desember 2017, og athugasemdar vísindanefndarinnar um öryggi neytenda frá 6. október 2016 steðjar hugsanleg áhætta að heilbrigði manna vegna notkunar á útdrátti úr blómi og olíu úr blómi *Tagetes minuta* og *Tagetes patula* í snyrtivörur í styrk sem fer yfir 0,01% í vörum sem á ekki að skola burt eftir notkun og 0,1% í vörum sem á að skola burt eftir notkun og vegna notkunar þessara útdrátta og olía í vörum sem á ekki að skola burt eftir notkun eða vörur sem á að skola burt eftir notkun ef innihald alfaterþienýls (terþíófens) í útdrættinum eða olíunni fer yfir 0,35%. Einnig steðjar hugsanleg áhætta að heilbrigði manna vegna notkunar á útdrátti úr blómi og olíu úr blómi *Tagetes minuta* og *Tagetes patula*, í hvaða styrk sem er, í sólvarnavörum og í vörum sem eru markaðssettar m.t.t. geislunar af völdum útfjólublás náttúrulegs ljóss eða gerviljóss. Því ætti að bæta þessum efnum á skrána yfir efni sem eru háð takmörkunum í III. viðauka við reglugerð (EB) nr. 1223/2009.
- 6) Rétt þykir að kveða á um hæfilegan frest til að gera iðnaðinum kleift að aðlagast nýjum bönnum og takmörkunum. Flókin og tímafrek tilhögun við breytingar á efnasamsetningu ilmefta ætti að endurspeglast í lengri fresti en iðnaðinum er almennt gefinn til aðlögunar á vörum.

(*) Þessi ESB-gerð birtist í Stjtið. ESB L 176, 12.7.2018, bls. 3. Hennar var getið í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 188/2018 frá 21. september 2018 um breytingu á II. viðauka (Tæknilegar reglugerðir, staðlar, prófanir og vottun) við EES-samninginn (bíður birtingar).

(1) Stjtið. ESB L 342, 22.12.2009, bls. 59.

(2) Vísindanefndin um neysluvörur/0869/05; https://ec.europa.eu/health/ph_risk/committees/04_sccp/docs/sccp_o_025d.pdf;

(3) Vísindanefndin um öryggi neytenda/1551/15; https://ec.europa.eu/health/scientific_committees/consumer_safety/docs/sccs_o_172.pdf

(4) Vísindanefndin um öryggi neytenda/1551/15; https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/scientific_committees/consumer_safety/docs/sccs_o_172.pdf

(5) Fundargerð allsherjarfundar vísindanefndarinnar um öryggi neytenda 6. október 2016:

https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/scientific_committees/consumer_safety/docs/sccs2016_mi_plenary_02_en.pdf

- 7) Því ætti að breyta II. og III. viðauka við reglugerð (EB) nr. 1223/2009 til samræmis við það.
- 8) Ráðstafanirnar, sem kveðið er á um í þessari reglugerð, eru í samræmi við álit fastanefndarinnar um snyrtivörur.

SAMÞYKKT REGLUGERÐ ÞESSA:

1. gr.

Ákvæðum II. og III. viðauka við reglugerð (EB) nr. 1223/2009 er breytt í samræmi við viðaukann við þessa reglugerð.

2. gr.

Frá og með 1. maí 2019 skal ekki setja snyrtivörur, sem innihalda eitt eða fleiri af þeim efnum sem eru bönnuð með þessari reglugerð, og snyrtivörur, sem innihalda eitt eða fleiri af þeim efnum sem eru takmörkuð með þessari reglugerð og eru ekki í samræmi við þær takmarkanir sem mælt er fyrir um í þessari reglugerð, á markað í Sambandinu.

Frá og með 1. ágúst 2019 skal ekki bjóða snyrtivörur, sem innihalda eitt eða fleiri af þeim efnum sem eru bönnuð með þessari reglugerð, og snyrtivörur, sem innihalda eitt eða fleiri af þeim efnum sem eru takmörkuð með þessari reglugerð og eru ekki í samræmi við þær takmarkanir sem mælt er fyrir um í þessari reglugerð, fram á markaði í Sambandinu.

3. gr.

Reglugerð þessi öðlast gildi á tuttugasta degi eftir að hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.

Reglugerð þessi er bindandi í heild sinni og gildir í öllum aðildarríkjunum án frekari lögfestingar.

Gjört í Brussel 9. júlí 2018.

Fyrir hönd framkvæmdastjórnarinnar,

Jean-Claude JUNCKER

forseti.

VIÐAUKI

Ákvæðum II. og III. viðauka er breytt sem hér segir:

1) Eftirfarandi færsla bætist við í töflunni í II. viðauka:

Tilvísunarnúmer	Auðkenning efna		
	Efnaheiti/INN	CAS-númer	EB-númer
a	b	c	d
„1383	Útdráttur úr blómi Tagetes erecta (*)	90131-43-4	290-353-9
	Olía úr blómi Tagetes erecta (**)	90131-43-4	290-353-9/-

(*) Frá og með 1. maí 2019 skal ekki setja snyrtivörur, sem innihalda þetta efni, á markað í Sambandinu. Frá og með 1. ágúst 2019 skal ekki bjóða snyrtivörur, sem innihalda þetta efni, fram á markaði í Sambandinu.
 (**) Frá og með 1. maí 2019 skal ekki setja snyrtivörur, sem innihalda þetta efni, á markað í Sambandinu. Frá og með 1. ágúst 2019 skal ekki bjóða snyrtivörur, sem innihalda þetta efni, fram á markaði í Sambandinu.“

2) Eftirfarandi færslur bætist við í töflunni í III. viðauka:

Tilvísunar-númer	Auðkenning efna				Takmarkanir			Orðalag notkunar-skilyrða og varnaðarorða
	Efnaheiti/INN	Heiti í skrá yfir almenn heiti innihaldsefna	CAS-númer	EB-númer	Vörutegund, líkamshlutar	Hámarksstyrkur í efnablöndu sem er tilbúin til notkunar	Annað	
a	b	c	d	e	f	g	h	i
„308	Útdráttur úr blómi Tagetes minuta (*)	Tagetes minuta flower extract	91770-75-1;	294-862-7;	a) Vörur sem ekki á að skola burt eftir notkun	a) 0,01%	Að því er varðar a- og b-lið: Innihald alfaterþíenýls (terþíófens) í útdrættinum/olíunni ≤ 0,35%.	
	Olía úr blómi Tagetes minuta (**)	Tagetes minuta flower oil	91770-75-1/8016-84-0	294-862-7	b) Vörur sem á að skola burt eftir notkun	b) 0,1%	Að því er varðar a-lið: Ekki til notkunar í sólvarnarvörur og vörur sem eru markaðs-settar m.t.t. geislunar af völdum útfjólublás náttúrulegs ljóss eða gerviljóss. Að því er varðar a- og b-lið: Ef um er að ræða sameinaða notkun með Tagetes patula (færsla 309) skal samanlagt heildarinnihald Tagetes í blöndu sem er tilbúin til notkunar ekki fara yfir hámarksstyrkleikamörkin sem sett eru fram í g-dálki.	

Tilvísunar- númer	Auðkenning efna				Takmarkanir			Orðalag notkunar- skilyrða og varnaðarorða
	Efnaheiti/INN	Heiti í skrá yfir almenn heiti innihaldsefna	CAS-númer	EB-númer	Vörutegund, líkamshlutar	Hámarksstyrkur í efnablöndu sem er tilbúin til notkunar	Annað	
a	b	c	d	e	f	g	h	i
309	Útdráttur úr blómi Tagetes patula (***) Olía úr blómi Tagetes patula (****)	Tagetes patula flower extract Tagetes patula flower oil	91722-29-1; 91722-29-1/8016- 84-0	294-431-3; 294-431-3/-	a) Vörur sem ekki á að skola burt eftir notkun	a) 0,01%	Að því er varðar a- og b-lið: Innihald alfaterþienýls (terþíófens) í útdrættinum/ olíunni $\leq 0,35\%$.	
					b) Vörur sem á að skola burt eftir notkun	b) 0,1%	Að því er varðar a-lið: Ekki til notkunar í sólvarnarvörur og vörur sem eru markaðs- settar m.t.t. geislunar af völdum útfjólublás náttúrulegs ljóss eða gerviljóss. Að því er varðar a- og b-lið: Ef um er að ræða sameinaða notkun með Tagetes minuta (færsla 308) skal samanlagt heildarinnihald Tagetes í blöndu sem er tilbúin til notkunar ekki fara yfir hámarksstyrkleikamörkin sem sett eru fram í g-dálki.	

(*) Frá og með 1. maí 2019 skal ekki setja snyrtivörur, sem innihalda þetta efni og eru ekki í samræmi við takmarkanirnar, á markað í Sambandinu. Frá og með 1. ágúst 2019 skal ekki bjóða snyrtivörur, sem innihalda þetta efni og eru ekki í samræmi við takmarkanirnar, fram á markaði í Sambandinu.

(**) Frá og með 1. maí 2019 skal ekki setja snyrtivörur, sem innihalda þetta efni og eru ekki í samræmi við takmarkanirnar, á markað í Sambandinu. Frá og með 1. ágúst 2019 skal ekki bjóða snyrtivörur, sem innihalda þetta efni og eru ekki í samræmi við takmarkanirnar, fram á markaði í Sambandinu.

(***) Frá og með 1. maí 2019 skal ekki setja snyrtivörur, sem innihalda þetta efni og eru ekki í samræmi við takmarkanirnar, á markað í Sambandinu. Frá og með 1. ágúst 2019 skal ekki bjóða snyrtivörur, sem innihalda þetta efni og eru ekki í samræmi við takmarkanirnar, fram á markaði í Sambandinu.

(****) Frá og með 1. maí 2019 skal ekki setja snyrtivörur, sem innihalda þetta efni og eru ekki í samræmi við takmarkanirnar, á markað í Sambandinu. Frá og með 1. ágúst 2019 skal ekki bjóða snyrtivörur, sem innihalda þetta efni og eru ekki í samræmi við takmarkanirnar, fram á markaði í Sambandinu.“

TILSKIPUN FRAMKVÆMDASTJÓRNARINNAR (ESB) 2018/725

2018/EES/72/08

frá 16. maí 2018

um breytingu á 13. lið í III. hluta II. viðauka við tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2009/48/EB um öryggi leikfanga, að því er varðar króm VI, í því skyni að laga viðaukann að þróun á sviði tækni og vísinda (*)

FRAMKVÆMDASTJÓRN EVRÓPUSAMBANDSINS HEFUR,

með hliðsjón af sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins,

með hliðsjón af tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2009/48/EB frá 18. júní 2009 um öryggi leikfanga ⁽¹⁾, einkum b-lið 1. mgr. 46. gr.,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Tilskipun 2009/48/EB setur viðmiðunarmörk fyrir sexgilt króm í leikfangefni sem skafið er af, svo sem málningu á leikföngum, hörðum og mjúkum föllliðum, við, textílefi og öðru. Núverandi viðmiðunarmörk (0,2 mg/kg) eru byggð á skammti sem telst vera öruggur sem nemur 0,0053 µg af sexgildu krómi á hvert kg líkamsþyngdar á dag sem skrifstofa Umhverfisverndarstofnunar Kaliforníu (*California Environmental Protection Agency*) fyrir mat á umhverfis- og heilbrigðishættu (*Office of Environmental Health Hazard Assessment* (OEHHA)) leggur til ⁽²⁾.
- 2) Að beiðni Framkvæmdastjórnar Evrópusambandsins lagði vísindanefndin um heilbrigðis- og umhverfisáættu (SCHER) mat, á árinu 2015, á krabbameinsvekjandi eiginleika sexgilds króms í tengslum við krabbamein í munnholi. Í álitsgerð sinni varðandi „Sexgilt króm í leikföngum“ (e. *Chromium VI in toys*) sem samþykkt var 22. janúar 2015 ⁽³⁾ tilkynnti vísindanefndin um heilbrigðis- og umhverfisáættu að hún hefði m.a. endurskoðað tæknilega stuðningsskjalið varðandi lýðheilsuþætti fyrir sexgilt króm í neysluvatni ⁽⁴⁾ og rannsókn á vegum landsáætlunarinnar um eiturefnarannsóknir í Bandaríkjunum (NTP) ⁽⁵⁾. Vísindanefndin um heilbrigðis- og umhverfisáættu taldi að 0,0002 µg af sexgildu krómi á hvert kg líkamsþyngdar á dag, sem samkvæmt álit OEHHA má tengja við eitt krabbameinstilvik til viðbótar á móti milljón, vera viðeigandi skammtur sem telst vera öruggur.
- 3) Þar sem börn verða einnig fyrir váhrifum af sexgildu krómi víðar en frá leikföngum, ætti aðeins ákveðið hlutfall af þeim skammti sem telst öruggur haft sem viðmið við útreikning á viðmiðunarmörkum fyrir sexgilt króm. Vísindanefndin um eiturhrif, eiturhrif í umhverfinu og umhverfið (CSTEE) lagði til í álitsgerð sinni frá 2004 að mest 10% af daglegri inntöku af sexgildu krómi megi koma frá leikföngum ⁽⁶⁾. Þetta hlutfall var staðfest tvisvar af vísindanefndinni um heilbrigðis- og umhverfisáættu árið 2010 ⁽⁷⁾ ⁽⁸⁾.

(*) Þessi ESB-gerð birtist í Stjtið. ESB L 122, 17.5.2018, bls. 29. Hennar var getið í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 190/2018 frá 21. september 2018 um breytingu á II. viðauka (Tæknilegar reglugerðir, staðlar, prófanir og vottun) við EES-samninginn (bíður birtingar).

(1) Stjtið. ESB L 170, 30.6.2009, bls. 1.

(2) OEHHA (1999). *Public health goal for chromium in drinking water*. Pesticide and Environmental Toxicology Section, Office of Environmental Health Hazard Assessment, California Environmental Protection Agency. Dagsett í febrúar 1999. Tilvitnun í: *Chemicals in Toys. A general methodology for assessment of chemical safety of toys with a focus on elements RIVM report 320003001/2008*. Lýðheilsu- og umhverfisstofnunin í Hollandi (RIVM), bls. 114, tafla 8-1.

(3) Álitsgerð vísindanefndarinnar um heilbrigðis- og umhverfisáættu (SCHER) sem ber titilinn *Chromium VI in toys*. Samþykkt 22. janúar 2015. http://ec.europa.eu/health/sites/health/files/scientific_committees/environmental_risks/docs/scher_o_167.pdf

(4) OEHHA (2011). *Public health goals for chemicals in drinking water. Hexavalent chromium (Cr VI)*. <http://oehha.ca.gov/water/phg/072911Cr6PHG.html>

(5) National Toxicology Program (2008). *Toxicology and Carcinogenesis Studies of Sodium Dichromate Dihydrate (CAS No 7789-12-0) in F344/N Rats and B6C3F1 Mice (Drinking Water Studies)*. NTP TR 546, NIEHS, Research Triangle Park, NC. NIH Publication No 08-5887.

(6) Vísindanefnd um eiturhrif, eiturhrif í umhverfinu og umhverfið (CSTEE). Álitsgerð um mat á lífaðgengi tiltekinna frumefna í leikföngum sem ber titilinn *Assessment of the bioavailability of certain elements in toys*. Samþykkt 22. júní 2004. http://ec.europa.eu/health/archive/ph_risk/committees/sct/documents/out235_en.pdf

(7) Vísindanefnd um heilbrigðis- og umhverfisáættu (SCHER). Álitsgerð um áættu frá lífrænum CMR-efnum í leikföngum sem ber titilinn *Risks from organic CMR substances in toys*. Samþykkt 18. maí 2010.

(8) Vísindanefnd um heilbrigðis- og umhverfisáættu (SCHER). Álitsgerð um mat á flæðimörkum fyrir frumefni í leikföngum sem ber titilinn *Evaluation of the migration limits for chemical elements in Toys*. Samþykkt 1. júlí 2010.

- 4) Að auki er lagt til í 22. forsendulið tilskipunar 2009/48/EB, að því er varðar sexgilt króm og önnur efni sem eru sérstaklega eitruð, að setja viðmiðunarmörkin við helming þeirra sem talin eru örugg af viðeigandi vísindanefnd, til þess að tryggja að aðeins snefill af því sem telst samrýmanlegt góðum framleiðsluháttum séu til staðar.
- 5) Eftir að hafa tekið sem útgangspunkt 10% af þeim skammti sem telst vera öruggur, margfaldað þá tölu með meðalþyngd barns undir 3ja ára aldri, sem er áætluð 7,5 kg, og deilt í með magni leikfangaefnis sem skafið er af og tekið er inn, sem áætlað er að séu um 8 mg/dag, og margfalda með $\frac{1}{2}$ lagði vísindanefndin um heilbrigðis- og umhverfisáhættu til, í framangreindu álitni um „Sexgilt króm í leikföngum“, að 0,0094 mg/kg væru endurskoðuð viðmiðunarmörk fyrir sexgilt króm í leikfangaefni sem skafið er af.
- 6) Hins vegar er ekki hægt að sannreyna að farið sé að þeim viðmiðunarmörkum sem lögð eru til með prófunaraðferðinni í Evrópustaðlinum EN 71-3:2013+A1:2014, en tilvísun í hann hefur verið birt í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins* ⁽¹⁾. Viðmiðunarmörkin sem lögð eru til eru næstum því sex sinnum lægri en lægsti styrkleiki sem hægt er að ákvarða magnið af með prófunaraðferðinni í staðlinum, sem er 0,053 mg/kg.
- 7) Í ljósi þessa lagði íðefnaundirhópur sérfræðingahópsins um leikfangaöryggi, sem settur var á fót af framkvæmdastjórninni ⁽²⁾, til, á fundi sínum 14. október 2016, að viðmiðunarmörkin fyrir sexgilt króm yrðu lækkuð úr núverandi 0,2 mg/kg í 0,053 mg/kg. Íðefnaundirhópurinn lagði einnig til að endurskoða þær prófunaraðferðir sem tiltækar eru fyrir sexgilt króm annað hvert ár í þeim tilgangi að ákvarða prófunaraðferð sem getur skilað áreiðanlegri mælingu á jafnvel enn lægri styrkleika, þar til þeim viðmiðunarmörkum sem vísindanefndin um heilbrigðis- og umhverfisáhættu (SCHER) leggur til hefur verið náð.
- 8) Staðlasamtök Evrópu (CEN) eru nú að endurskoða prófunaraðferðina í staðli EN 71-3 að því er varðar betri greiningu á sexgildu krómi. Endurskoðuð prófunaraðferð sem gefur færi á að mæla á öruggan hátt styrkleika niður í 0,0025 mg/kg er væntanleg innan skamms. Það verður þá mögulegt að skerpa enn fremur á viðmiðunarmörkum fyrir sexgilt króm í leikfangaefni sem skafið er af.
- 9) Því ber að breyta tilskipun 2009/48/EB til samræmis við það.
- 10) Ráðstafanirnar, sem kveðið er á um í þessari tilskipun, eru í samræmi við álit nefndarinnar um öryggi leikfanga.

SAMÞYKKT TILSKIPUN ÞESSA:

1. gr.

Í stað færslunnar fyrir sexgilt króm í 13. lið III. hluta II. viðauka við tilskipun 2009/48/EB komi eftirfarandi:

Frumefni	mg/kg í þurru, stökku, duftkenndu eða þjálu leikfangaefni	mg/kg í fljótandi eða límkenndu leikfangaefni	mg/kg í leikfangaefni sem er skafið af
„Króm (VI)“	0,02	0,005	0,053“

2. gr.

1. Aðildarríkin skulu samþykkja og birta nauðsynleg lög og stjórnsýslufyrirmæli til að fara að tilskipun þessari eigi síðar en 17. nóvember 2019. Þau skulu þegar í stað senda framkvæmdastjórninni texta þessara ákvæða.

Þau skulu beita þessum ákvæðum frá og með 18. nóvember 2019.

Þegar aðildarríkin samþykkja þessi ákvæði skal vera í þeim tilvísun í þessa tilskipun eða þeim fylgja slík tilvísun þegar þau eru birt opinberlega. Aðildarríkin skulu setja nánari reglur um slíka tilvísun.

2. Aðildarríkin skulu senda framkvæmdastjórninni helstu ákvæði úr landslögum sem þau samþykkja um málefni sem tilskipun þessi nær til.

⁽¹⁾ Stjtið. ESB C 378, 13.11.2015, bls. 1.

⁽²⁾ Sjá *Register of Commission Expert Groups, Expert Group on Toys Safety* (E01360). <http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail&groupDetailID=1360>

3. gr.

Tilskipun þessi öðlast gildi á tuttugasta degi eftir að hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.

4. gr.

Tilskipun þessari er beint til aðildarríkjanna.

Gjört í Brussel 16. maí 2018.

Fyrir hönd framkvæmdastjórnarinnar,

Jean-Claude JUNCKER

forseti.

**FRAMKVÆMDARREGLUGERÐ FRAMKVÆMDASTJÓRNARINNAR
(ESB) 2018/633****2018/EES/72/09****frá 24. apríl 2018**

um breytingu á framkvæmdarreglugerð (ESB) 2016/1800 um tæknilega framkvæmdarstaðla að því er varðar röðun lánshæfismats utanaðkomandi lánshæfismatsfyrirtækja á hlutlægan kvarða lánshæfisþrepa í samræmi við tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2009/138/EB (*)

FRAMKVÆMDASTJÓRN EVRÓPUSAMBANDSINS HEFUR,

með hliðsjón af sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins,

með hliðsjón af tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2009/138/EB frá 25. nóvember 2009 um stofnun og rekstur fyrirtækja á sviði váttrygginga og endurtrygginga (Gjaldþolsáætlun II) ⁽¹⁾, einkum 1. mgr. 109. gr. a,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Frá því að framkvæmdarreglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2016/1800 ⁽²⁾ var samþykkt hafa fimm ný utanaðkomandi lánshæfismatsfyrirtæki verið skráð og vottuð. Þess vegna er nauðsynlegt að breyta viðaukanum við þá framkvæmdarreglugerð til að raða lánshæfismati þessara nýskráðu eða vottuðu utanaðkomandi lánshæfismatsfyrirtækja á hlutlægan kvarða lánshæfisþrepa.
- 2) Skráning eins utanaðkomandi lánshæfismatsfyrirtækis hefur verið dregin til baka síðan framkvæmdarreglugerð (ESB) 2016/1800 var samþykkt. Því ætti að fjarlægja þá afskráðu stofnun úr viðaukanum við þá framkvæmdarreglugerð.
- 3) Þessi reglugerð byggist á frumvarpi að tæknilegum framkvæmdarstöðlum sem Evrópsku eftirlitsstofnanirnar (Evrópska bankaeftirlitsstofnunin, Evrópska váttrygginga- og lífeyrissjóðaeftirlitsstofnunin og Evrópska verðbréfamarkaðs-eftirlitsstofnunin) hafa lagt fyrir framkvæmdastjórnina.
- 4) Evrópsku eftirlitsstofnanirnar hafa haft opið samráð við almenning um frumvarpið að tæknilegum eftirlitsstöðlum sem þessi reglugerð byggist á, greint mögulegan tengdan kostnað og ávinning og óskað eftir álit hagsmunahópsins um bankastarfsemi sem komið var á fót í samræmi við 37. gr. reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 1093/2010 ⁽³⁾, hagsmunahópsins í váttryggingum og endurtryggingum sem komið var á fót í samræmi við 37. gr. reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 1094/2010 ⁽⁴⁾, og hagsmunahópsins á verðbréfamarkaði sem komið var á fót í samræmi við 37. gr. reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 1095/2010 ⁽⁵⁾.
- 5) Því ætti að breyta framkvæmdarreglugerð (ESB) 2016/1800 til samræmis við það.

SAMÞYKKT REGLUGERÐ ÞESSA:

1. gr.

Breyting á framkvæmdarreglugerð (ESB) 2016/1800

Í stað viðaukans við framkvæmdarreglugerð (ESB) 2016/1800 komi viðaukinn við þessa reglugerð.

(*) Þessi ESB-gerð birtist í Stjtið. ESB L 105, 25.4.2018, bls. 6. Hennar var getið í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 192/2018 frá 21. september 2018 um breytingu á IX. viðauka (Fjármálaþjónusta) við EES-samninginn (bíður birtingar).

⁽¹⁾ Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2009/138/EB frá 25. nóvember 2009 um stofnun og rekstur fyrirtækja á sviði váttrygginga og endurtrygginga (Gjaldþolsáætlun II) (Stjtið. ESB L 335, 17.12.2009, bls. 1).

⁽²⁾ Framkvæmdarreglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2016/1800 frá 11. október 2016 um tæknilega framkvæmdarstaðla að því er varðar röðun lánshæfismats utanaðkomandi lánshæfismatsfyrirtækja á hlutlægan kvarða lánshæfisþrepa í samræmi við tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2009/138/EB (Stjtið. ESB L 275, 12.10.2016, bls. 19).

⁽³⁾ Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 1093/2010 frá 24. nóvember 2010 um að koma á fót evrópskri eftirlitsstofnun (Evrópska bankaeftirlitsstofnunin), um breytingu á ákvörðun nr. 716/2009/EB og niðurfellingu ákvörðunar framkvæmdastjórnarinnar 2009/78/EB (Stjtið. ESB L 331, 15.12.2010, bls. 12).

⁽⁴⁾ Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 1094/2010 frá 24. nóvember 2010 um að koma á fót evrópskri eftirlitsstofnun (Evrópska váttrygginga- og lífeyrissjóðaeftirlitsstofnunin), um breytingu á ákvörðun nr. 716/2009/EB og um niðurfellingu á ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar 2009/79/EB (Stjtið. ESB L 331, 15.12.2010, bls. 48).

⁽⁵⁾ Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 1095/2010 frá 24. nóvember 2010 um að koma á fót evrópskri eftirlitsstofnun (Evrópska verðbréfamarkaðseftirlitsstofnunin), um breytingu á ákvörðun nr. 716/2009/EB og um niðurfellingu á ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar 2009/77/EB (Stjtið. ESB L 331, 15.12.2010, bls. 84).

2. gr.

Gildistaka

Reglugerð þessi öðlast gildi á tuttugasta degi eftir að hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.

Reglugerð þessi er bindandi í heild sinni og gildir í öllum aðildarríkjunum án frekari lögfestingar.

Gjört í Brussel 24. apríl 2018.

Fyrir hönd framkvæmdastjórnarinnar,

Jean-Claude JUNCKER

forseti.

VIÐAUKI

„VIÐAUKI

Röðun lánshæfismats utanaðkomandi lánshæfismatsfyrirtækja á hlutlægan kvarða lánshæfisþrepa

Lánshæfisþrep	0	1	2	3	4	5	6
<i>AM Best Europe-Rating Services Ltd</i>							
Lánshæfismatskvarði útgefanda til langs tíma	aaa	aa+, aa, aa-	a+, a, a-	bbb+, bbb, bbb-	bb+, bb, bb-	b+, b, b-	ccc+, ccc, ccc-, cc, c, rs
Matskvarði fyrir langtímaskuldir	aaa	aa+, aa, aa-	a+, a, a-	bbb+, bbb, bbb-	bb+, bb, bb-	b+, b, b-	ccc+, ccc, ccc-, cc, c, d
Matskvarði fyrir fjárhagslegan styrk		A++, A+	A, A-	B++, B+	B, B-	C++, C+	C, C-, D, E, F, S
Matskvarði til skamms tíma		AMB-1+	AMB-1-	AMB-2, AMB-3	AMB- 4		
<i>ARC Ratings S.A.</i>							
Matskvarði útgefanda til meðallangs og langs tíma	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC, CC, C, D
Matskvarði fyrir útgáfur til meðallangs og langs tíma	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC, CC, C, D
Matskvarði útgefanda til skamms tíma		A-1+	A-1	A-2, A-3	B, C, D		
Matskvarði fyrir útgáfur til skamms tíma		A-1+	A-1	A-2, A-3	B, C, D		
<i>ASSEKURATA Assekuranz Rating-Agentur GmbH</i>							
Lánshæfismatskvarði til langs tíma	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC, CC/C, D
Matskvarði fyrirtækja til skamms tíma		A++	A		B, C, D		
<i>Axesor S.A.</i>							
Alhliða matskvarði	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC, CC, C, D, E
<i>Banque de France</i>							
Alhliða lánshæfismatskvarði útgefanda til langs tíma		3++	3+, 3	4+	4, 5+	5, 6	7, 8, 9, P

<i>BCRA — Credit Rating Agency AD</i>							
Matskvarði banka til langs tíma	AAA	AA	A	BBB	BB	B	C, D
Matskvarði váttrygginga til langs tíma	iAAA	iAA	iA	iBBB	iBB	iB	iC, iD
Matskvarði fyrirtækja til langs tíma	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC, CC, C, D
Matskvarði sveitarfélaga til langs tíma	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC, CC, C, D
Matskvarði fyrir útgáfur til langs tíma	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC, CC, C, D
Matskvarði banka til skamms tíma		A-1+	A-1	A-2, A-3	B, C, D		
Matskvarði fyrirtækja til skamms tíma		A-1+	A-1	A-2, A-3	B, C, D		
Matskvarði sveitarfélaga til skamms tíma		A-1+	A-1	A-2, A-3	B, C, D		
Matskvarði fyrir útgáfur til skamms tíma		A-1+	A-1	A-2, A-3	B, C, D		
<i>Capital Intelligence</i>							
Alþjóðlegur matskvarði útgefanda til langs tíma	AAA	AA	A	BBB	BB	B	C, RS, SD, D
Alþjóðlegur matskvarði fyrir útgáfur til langs tíma	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC, CC, C, D
Alþjóðlegur matskvarði útgefanda til skamms tíma		A-1+	A-1	A-2, A-3	B, C, D		
Alþjóðlegur matskvarði fyrir útgáfur til skamms tíma		A-1+	A-1	A-2, A-3	B, C, D		
<i>Cerved Rating Agency S.p.A.</i>							
Matskvarði fyrirtækja til langs tíma	A1.1	A1.2, A1.3	A2.1, A2.2, A3.1	B1.1, B1.2	B2.1, B2.2	C1.1	C1.2, C2.1
<i>Creditreform Ratings AG</i>							
Matskvarði til langs tíma	AAA	AA	A	BBB	BB	B	C, D
<i>CRIF S.p.A.</i>							
Alhliða matskvarði til langs tíma	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC, D1, D2

<i>Dagong Europe Credit Rating</i>							
Lánshæfismatskvarði til langs tíma	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC, CC, C, D
Lánshæfismatskvarði til skamms tíma		A-1		A-2, A-3	B, C, D		
<i>DBRS Ratings Limited</i>							
Matskvarði skuldbindinga til langs tíma	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC, CC, C, D
Matskvarði viðskiptabréfa og skammtímaskulda		R-1 H, R-1 M	R-1 L	R-2, R-3	R-4, R-5, D		
Matskvarði greiðslugetu krafna		IC-1	IC-2	IC-3	IC-4	IC-5	D
<i>Egan-Jones Ratings Co.</i>							
Lánshæfismatskvarði til langs tíma	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC, CC, C, D
Lánshæfismatskvarði til skamms tíma		A-1+	A-1	A-2	A-3, B, C, D		
<i>Euler Hermes Rating GmbH</i>							
Alhliða matskvarði til langs tíma	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC, CC, C, SD, D
<i>European Rating Agency, a.s.</i>							
Matskvarði til langs tíma			AAA, AA, A	BBB	BB	B	CCC, CC, C, D
Matskvarði til skamms tíma			S1	S2	S3, S4, NS		
<i>EuroRating Sp. z o.o.</i>							
Alhliða matskvarði til langs tíma	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC, CC, C, D
<i>Fitch France S.A.S., Fitch Deutschland GmbH, Fitch Italia S.p.A., Fitch Polska S.A., Fitch Ratings España S.A.U., Fitch Ratings Limited UK, Fitch Ratings CIS Limited</i>							
Lánshæfismatskvarði útgefanda til langs tíma	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC, CC, C, RD, D
Fjármögnunarskuldbindingar fyrirtækja – Matskvarði til langs tíma	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC, CC, C

Alþjóðlegur IFS matskvarði til langs tíma	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC, CC, C
Matskvarði til skamms tíma		F1+	F1	F2, F3	B, C, RD, D		
IFS matskvarði til skamms tíma		F1+	F1	F2, F3	B, C		
<i>GBB-Rating Gesellschaft für Bonitätsbeurteilung GmbH</i>							
Alhliða matskvarði til langs tíma	AAA	AA		A, BBB	BB	B	CCC, CC, C, D
<i>HR Ratings de México, S.A. de C.V.</i>							
Alhliða matskvarði til langs tíma	HR AAA(G)	HR AA(G)	HR A(G)	HR BBB(G)	HR BB(G)	HR B(G)	HR C(G), HR D (G)
Alhliða matskvarði til skamms tíma	HR+1(G)	HR1(G)	HR2(G)	HR3(G)	HR4(G), HR5(G), HR D(G)		
<i>ICAP Group S.A</i>							
Alhliða matskvarði til langs tíma			AA, A	BB, B	C, D	E, F	G, H
<i>INC Rating Sp. z o.o.</i>							
Lánshæfismatskvarði útgefanda til langs tíma	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC, CC, C, D
<i>Japan Credit Rating Agency Ltd</i>							
Matskvarði útgefanda til langs tíma	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC, CC, C, LD, D
Matskvarði fyrir útgáfur til langs tíma	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC, CC, C, D
Matskvarði útgefanda til skamms tíma		J-1+	J-1	J-2	J-3, NJ, LD, D		
Útgáfa lánshæfismatskvarða til skamms tíma		J-1+	J-1	J-2	J-3, NJ, D		
<i>Kroll Bond Rating Agency</i>							
Lánshæfismatskvarði til langs tíma	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC, CC, C, D
Lánshæfismatskvarði til skamms tíma		K1+	K1	K2, K3	B, C, D		

<i>modeFinance S.r.l.</i>							
Alhliða matskvarði til langs tíma	A1	A2	A3	B1	B2	B3	C1, C2, C3, D
<i>Moody's Investors Service Cyprus Ltd, Moody's France S.A.S., Moody's Deutschland GmbH, Moody's Italia S.r.l., Moody's Investors Service España S.A., Moody's Investors Service Ltd</i>							
Alhliða matskvarði til langs tíma	Aaa	Aa	A	Baa	Ba	B	Caa, Ca, C
Matskvarði skuldabréfasjóða	Aaa-bf	Aa-bf	A-bf	Baa-bf	Ba-bf	B-bf	Caa-bf, Ca-bf, C-bf
Alhliða matskvarði til skamms tíma		P-1	P-2	P-3	NP		
<i>Rating-Agentur Expert RA GmbH</i>							
Alþjóðlegur lánshæfismatskvarði	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC, CC, C, D, E
Alþjóðlegur áreiðanleikamatskvarði	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC, CC, C, D, E
<i>Scope Ratings AG</i>							
Alhliða matskvarði til langs tíma	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC, CC, C, D
Alhliða matskvarði til skamms tíma		S-1+	S-1	S-2	S-3, S-4		
<i>Spread Research</i>							
Alþjóðlegur matskvarði til langs tíma	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC, CC, C, D
<i>Standard & Poor's Credit Market Services France S.A.S., Standard & Poor's Credit Market Services Italy S.r.l., Standard & Poor's Credit Market Services Europe Limited</i>							
Lánshæfismatskvarði útgefanda til langs tíma	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC, CC, R, SD/D
Lánshæfismatskvarði fyrir útgáfur til langs tíma	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC, CC, C, D
Matskvarði fjárhagslegs styrks váttryggjenda	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC, CC, SD/D, R
Matskvarði á lánshæfi sjóða	AAAf	AAf	Af	BBBf	BBf	Bf	CCCf

Matskvarði fyrir mót á meðalstörum fyrirtækjum		MM1	MM2	MM3, MM4	MM5, MM6	MM7, MM8, MMD	
Lánshæfismatskvarði útgefanda til skamms tíma	A-1+	A-1	A-2, A-3	B, C, R, SD/D			
Útgáfa lánshæfismatskvarða til skamms tíma	A-1+	A-1	A-2, A-3	B, C, D			
The Economist Intelligence Unit Ltd							
Matskvarði ríkja	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC, CC, C, D“

REGLUGERÐ FRAMKVÆMDASTJÓRNARINNAR (ESB) 2017/310

2018/EES/72/10

frá 22. febrúar 2017

um framkvæmd reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1177/2003 um hagskýrslur Bandalagsins um tekjur og lífskjör (EU-SILC), að því er varðar skrána yfir aukamarkbreytur um skort á efnislegum gæðum, vellíðan og húsnæðisvanda fyrir árið 2018 (*)

FRAMKVÆMDASTJÓRN EVRÓPUSAMBANDSINS HEFUR,

með hliðsjón af sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins,

með hliðsjón af reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1177/2003 frá 16. júní 2003 um hagskýrslur Bandalagsins um tekjur og lífskjör (EU-SILC) ⁽¹⁾, einkum f-lið 2. mgr. 15. gr.,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Með reglugerð (EB) nr. 1177/2003 er settur sameiginlegur rammi um kerfisbundna evrópska hagskýrslugerð um tekjur og lífskjör til að tryggja að tiltæk séu samanburðarhæf, uppfærð þversniðs- og langsníðsgögn um tekjur, umfang og samsetningu fátæktar og félagslegrar útilokunar á innlendum vettvangi sem og á vettvangi Sambandsins.
- 2) Samþykkja á framkvæmdarráðstafanir árlega skv. f-lið 2. mgr. 15. gr. reglugerðar (EB) nr. 1177/2003 til að tilgreina aukamarksvið og -breytur sem þversniðspáttur hagskýrslna ESB um tekjur og lífskjör það ár eiga að innihalda. Því ætti að samþykkja framkvæmdarráðstafanir sem tilgreina aukamarkbreytur og kennimerki þeirra fyrir viðhengið 2018 varðandi skort á efnislegum gæðum, vellíðan og húsnæðisvanda.
- 3) Ráðstafanirnar sem kveðið er á um í þessari reglugerð eru í samræmi við álit nefndarinnar um evrópska hagskýrslukerfið.

SAMÞYKKT REGLUGERÐ ÞESSA:

1. gr.

Skráin um aukamarkbreyturnar og kennimerki fyrir viðhengið 2018 um skort á efnislegum gæðum, vellíðan og húsnæðisvanda, sem eru hluti af þversniðspætti hagtalna ESB um tekjur og lífskjör, skal vera eins og fram kemur í viðaukanum.

2. gr.

Reglugerð þessi öðlast gildi á tuttugasta degi eftir að hún birtist í Stjórnartíðindum Evrópusambandsins.

(*) Þessi ESB-gerð birtist í Stj. 2018. ESB L 45, 23.2.2017, bls. 1. Hennar var getið í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 201/2018 frá 21. september 2018 um breytingu á XXI. viðauka (Hagskýrslugerð) við EES-samninginn (bíður birtingar).

(1) Stj. 2003. ESB L 165, 3.7.2003, bls. 1.

Reglugerð þessi er bindandi í heild sinni og gildir í öllum aðildarríkjunum án frekari lögfestingar.

Gjört í Brussel 22. febrúar 2017.

Fyrir hönd framkvæmdastjórnarinnar,

Jean-Claude JUNCKER

forseti.

VIÐAUKI

Aukamarkbreyturnar og kennimerkin fyrir viðhengið 2018 varðandi skort á efnislegum gæðum, vellíðan og húsnæðisvanda, sem eru hluti af þversniðspætti hagtalna ESB um tekjur og lífskjör, skulu vera eftirfarandi:

1. Einingar

Markbreyturnar tengjast mismunandi einingum:

Veita skal upplýsingar um vellíðan og húsnæðisvanda fyrir sérhvern núverandi heimilismann eða, ef við á, um alla valda svarendur sem eru 16 ára og eldri.

Upplýsingar um skort á efnislegum gæðum eiga við heimili og vísa til heimila í heild.

Aldurinn miðast við aldur við lok tekjuviðmiðunartímabilsins.

2. Gagnasöfnunaraðferð

Einstaklingsviðtal við þann sem svarar fyrir heimilið er gagnasöfnunaraðferðin sem notuð er fyrir breytur sem gilda um heimili.

Einstaklingsviðtal við alla núverandi heimilismenn 16 ára eða eldri eða, ef við á, valinn svaranda, er gagnasöfnunaraðferðin fyrir breytur sem gilda um einstaklinga.

Einungis er heimilt að taka einstaklingsviðtöl (í undantekningartilvikum má tala við þann sem fer með umboð fyrir þá sem eru fjarverandi tímabundið eða ófærir um að svara) í ljósi eðlis þeirra upplýsinga sem safna skal fyrir breytur um skort á efnislegum gæðum.

Viðtöl við þann sem fer með umboð fyrir einstaklinginn eru óheimil fyrir breytur sem varða vellíðan og húsnæðisvanda.

3. Viðmiðunartímabil

Markbreyturnar tengjast mismunandi viðmiðunartímabilum:

Núverandi viðmiðunartímabil fyrir breytur um skort á efnislegum gæðum.

Núverandi viðmiðunartímabil fyrir breytur um skort á efnislegum gæðum að undanskildum fimm breytum um tilfinningalega vellíðan og einni breytu um einsemd sem vísar til undangenginna fjögurra vikna.

Tímalengd fyrri reynslu af húsnæðisvanda.

4. Gagnasending

Senda skal aukamarkbreyturnar til framkvæmdastjórnarinnar (Hagstofu Evrópusambandsins) í gagnaskránni um heimili (H-skráin) og gagnaskránni um einstaklinga (P-skráin) á eftir aðalmarkbreytunum.

Kennimerki breytu	Markbreyta
Skortur á efnislegum gæðum	
HS070	Ert þú með síma (þ.m.t. farsíma)? Já Nei — hef ekki efni á því Nei — aðrar ástæður

Kennimerki breytu	Markbreyta
HS070_F	Fyllt út Vantar
HS080	Áttu litasjónvarp? Já Nei — hef ekki efni á því Nei — aðrar ástæður
HS080_F	Fyllt út Vantar
HS100	Áttu þvottavél? Já Nei — hef ekki efni á því Nei — aðrar ástæður
HS100_F	Fyllt út Vantar

Velliðan

PW010T	Heildaránægja með lífið Frá 0 (alls engin ánægja) til 10 (fullkomin ánægja) Veit ekki
PW010T_F	Fyllt út Vantar Svarandi var ekki valinn Á ekki við PB010 ≠ 2018
PW240T	Skynjuð félagsleg útilokun Frá 0 (alls engin útilokun) til 10 (fullkomin útilokun) Veit ekki
PW240T_F	Fyllt út Vantar Svarandi var ekki valinn Á ekki við PB010 ≠ 2018
PW040T	Efnisleg aðstoð Já Nei
PW040T_F	Fyllt út Vantar Svarandi var ekki valinn Á ekki við PB010 ≠ 2018

Kennimerki breytu	Markbreyta
PW110T	Óefnisleg aðstoð Já Nei
PW110T_F	Fyllt út Vantar Svarandi var ekki valinn Á ekki við PB010 ≠ 2018
PW030T	Ánægja með fjárhagsstöðu Frá 0 (alls engin ánægja) til 10 (fullkomin ánægja) Veit ekki
PW030T_F	Fyllt út Vantar Svarandi var ekki valinn Á ekki við PB010 ≠ 2018
PW160T	Ánægja með persónuleg tengsl Frá 0 (alls engin ánægja) til 10 (fullkomin ánægja) Veit ekki
PW160T_F	Fyllt út Vantar Svarandi var ekki valinn Á ekki við PB010 ≠ 2018
PW120T	Ánægja með tímanotkun (magn frítíma) Frá 0 (alls engin ánægja) til 10 (fullkomin ánægja) Veit ekki
PW120T_F	Fyllt út Vantar Svarandi var ekki valinn Á ekki við PB010 ≠ 2018
PW100T	Ánægja með atvinnu Frá 0 (alls engin ánægja) til 10 (fullkomin ánægja) Veit ekki
PW100T_F	Fyllt út Vantar Svarandi var ekki valinn Á ekki við PL031 ekki = 1, 2, 3 eða 4 Á ekki við PB010 ≠ 2018

Kennimerki breytu	Markbreyta
PW190T	<i>Traust á öðrum</i> Frá 0 (alls ekkert traust) til 10 (fullkomið traust) Veit ekki
PW190T_F	Fyllt út Vantar Svarandi var ekki valinn Á ekki við PB010 ≠ 2018
PW230T	<i>Einmanakennd</i> Stöðug Oftast Stundum Einstaka sinnum Aldrei Veit ekki
PW230T_F	Fyllt út Vantar Svarandi var ekki valinn Á ekki við PB010 ≠ 2018
PW050T	<i>Er mjög taugaóstyrk(ur)</i> Stöðug Oftast Stundum Einstaka sinnum Aldrei Veit ekki
PW050T_F	Fyllt út Vantar Svarandi var ekki valinn Á ekki við PB010 ≠ 2018
PW060T	<i>Niðurdreginn</i> Stöðugt Oftast Stundum Einstaka sinnum Aldrei Veit ekki
PW060T_F	Fyllt út Vantar Svarandi sem ekki var valinn Á ekki við PB010 ≠ 2018

Kennimerki breytu	Markbreyta
PW070T	<i>Rósemd og friðsæld</i> Stöðugt Oftast Stundum Einstaka sinnum Aldrei Veit ekki
PW070T_F	Fyllt út Vantar Svarandi var ekki valinn Á ekki við PB010 ≠ 2018
PW080T	<i>Depurð eða þunglyndi</i> Stöðugt Oftast Stundum Einstaka sinnum Aldrei Veit ekki
PW080T_F	Fyllt út Vantar Svarandi var ekki valinn Á ekki við PB010 ≠ 2018
PW090T	<i>Hamingja</i> Stöðugt Oftast Stundum Einstaka sinnum Aldrei Veit ekki
PW090T_F	Fyllt út Vantar Svarandi var ekki valinn Á ekki við PB010 ≠ 2018
Húsnæðisvandi (VALKVÆTT)	
PHD01T	<i>Fyrri reynsla af húsnæðisvanda (VALKVÆTT)</i> Já, býr um stundarsakir hjá vinum eða skyldmönnum Já, býr í neyðargistingu eða annarri tímabundinni gístiaðstöðu Já, býr á stað sem átti ekki að vera fast heimili Já, „sefur á götunni“ eða á almannafæri Nei

Kennimerki breytu	Markbreyta
PHD01T_F	Fyllt út Vantar Svarandi var ekki valinn Á ekki við PB010 ≠ 2018
PHD02T	<i>Tímalengd síðustu reynslu af húsnæðisvanda (VALKVÆTT)</i> Tímalengd
PHD02T_F	Fyllt út Vantar Svarandi var ekki valinn Á ekki við PHD01T = NEI Á ekki við PB010 ≠ 2018
PHD03T	<i>Aðalástæða fyrri húsnæðisvanda (VALKVÆTT)</i> Vandamál í sambandi eða fjölskyldu Heilsufarsvandamál Atvinnuleysi Leigusamningur rann út Óíbúðarhæfar vistarverur Farið af stofnun eftir langa dvöl og ekkert heimili fyrir hendi Fjárhagsvandi eða ófullnægjandi tekjur Annað
PHD03T_F	Fyllt út Vantar Svarandi var ekki valinn Á ekki við PHD01T = NEI Á ekki við PB010 ≠ 2018
PHD04T	<i>Aðrar ástæður að baki húsnæðisvanda (VALKVÆTT)</i> Vandamál í sambandi eða fjölskyldu Heilsufarsvandamál Atvinnuleysi Leigusamningur rann út Óíbúðarhæfar vistarverur Farið af stofnun eftir langa dvöl og ekkert heimili fyrir hendi Fjárhagsvandi eða ófullnægjandi tekjur Annað Engar aðrar ástæður
PHD04T_F	Fyllt út Vantar Svarandi var ekki valinn Á ekki við PHD01T = NEI Á ekki við PB010 ≠ 2018

Kennimerki breytu	Markbreyta
PHD05T	<i>Lausn frá húsnæðisvanda (VALKVÆTT)</i> Yfirstandandi, nýtt eða endurnýjað samband við fjölskyldu eða maka Tókst á við heilbrigðisvandamál Fékk atvinnu Flutti inni í félagslegt eða niðurgreitt einkahúsnæði Annað Býr enn við húsnæðisvanda
PHD05T_F	Fyllt út Vantar Svarandi var ekki valinn Á ekki við PHD01T = NEI Á ekki við PB010 ≠ 2018

**FRAMSELD TILSKIPUN FRAMKVÆMDASTJÓRNARINNAR
(ESB) 2018/736****2018/EES/72/11****frá 27. febrúar 2018**

um breytingu á III. viðauka við tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2011/65/ESB, að því er varðar undanþágu fyrir tiltekna rafmagns- og rafeindaíhluti sem innihalda blý, í gleri eða keramik, í því skyni að laga viðaukann að framförum á sviði vísinda og tækni (*)

FRAMKVÆMDASTJÓRN EVRÓPUSAMBANDSINS HEFUR,

með hliðsjón af sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins,

með hliðsjón af tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2011/65/ESB frá 8. júní 2011 um takmarkanir á notkun tiltekinna, hættulegra efna í rafbúnaði og rafeindabúnaði ⁽¹⁾, einkum a-lið 1. mgr. 5. gr.,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Í tilskipun 2011/65/ESB er þess krafist að aðildarríkin tryggi að raf- og rafeindabúnaður, sem settur er á markað, innihaldi ekki blý.
- 2) Með I-lið c-liðar í 7. lið III. viðauka við tilskipun 2011/65/ESB er veitt undanþága fyrir notkun blýs í rafmagns- og rafeindaíhluti sem innihalda blý, í gleri eða annarri keramik en rafefnakeramik í þéttum, t.d. þrýstirafækjum, eða í uppistöðuefnasambandi úr gleri eða keramik til 21. júlí 2016. Framkvæmdastjórninni barst umsókn um endurnýjun á þessari undanþágu í tengslum við 1.–7. flokk og 10. flokk fyrir 21. janúar 2015, í samræmi við 5. mgr. 5. gr. tilskipunar 2011/65/ESB. Auk þess barst framkvæmdastjórninni í nóvember 2014 beiðni um nýja undanþágu (beiðni nr. 2015-1) að því er varðar notkun blýs í rafræna þunnlagsskynjarahluta eins og hitaskautunarnema eða þrýstirafnema, sem er notkun sem fellur undir I-lið c-liðar 7. liðar. Að höfðu samráði við hagsmunaaðila var komist að samkomulagi við umsækjanda að lagt yrði mat á undanþágubeiðni 2015-1 í víðara samhengi undanþágu 7 c)-I.
- 3) Blý gefur keramik sérstaka rafefnalega eiginleika, þrýstirafæknilega eiginleika, hitaskautunareiginleika, járnraflega eiginleika, hálfleiðara- og seguleiginleika fyrir margs konar notkun með tilliti til hitastigs, spennu eða tíðni. Blý gefur gleri mikilvæga eiginleika, s.s. lækkar það bræðslu- og mýkingarmark, bætir nýtanleika, véltækileika, efnafræðilegan stöðugleika o.s.frv. Gler sem inniheldur blý má nota á ýmsan hátt, þ.m.t. sem einangrun, vörn, mótstöðu, í bindingu eða sem loftþétta lokun.
- 4) Sem stendur er ekki vísindalega eða tæknilega mögulegt að skipta út blýi eða taka það út þegar um er að ræða gler og/eða keramik.
- 5) Þar eð engir áreiðanlegir staðgöngukostir eru í boði á markaði fyrir viðkomandi notkun í 1.–7. flokki og 10. flokki eða verði líklega í boði á markaði í náinni framtíð er endurnýjun á undanþágu með gildistíma til 21. júlí 2021 réttmæt, en lítilvæg skipting textans og styttri gildistími gætu leitt til óþarfa stjórnsýsluálags. Til að koma í veg fyrir að gildissvið undanþága skarist innan III. viðauka við tilskipun 2011/65/ESB skýrir tillagt orðalag að notkun, sem fellur undir undanþágu 34, sé undanskilin undanþágu 7 c)-I. Að því er varðar aðra flokka en 1.–7. flokk og 10. flokk gildir núverandi undanþága samkvæmt gildistíma sem settur er fram í annarri undirgrein 2. mgr. 5. gr. tilskipunar 2011/65/ESB.
- 6) Því ætti að breyta tilskipun 2011/65/ESB til samræmis við það.

SAMÞYKKT TILSKIPUN ÞESSA:

1. gr.

Ákvæðum III. viðauka við tilskipun 2011/65/ESB er breytt eins og fram kemur í viðaukanum við þessa tilskipun.

(*) Þessi ESB-gerð birtist í Stjtið. ESB L 123, 18.5.2018, bls. 94. Hennar var getið í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 210/2018 frá 26. október 2018 um breytingu á II. viðauka (Tæknilegar reglugerðir, staðlar, prófanir og vottun) við EES-samninginn (bíður birtingar).

(1) Stjtið. ESB L 174, 1.7.2011, bls. 88.

2. gr.

1. Aðildarríkin skulu samþykkja og birta nauðsynleg lög og stjórnsýslufyrirmæli til að fara að tilskipun þessari eigi síðar en 30. júní 2019. Þau skulu þegar í stað senda framkvæmdastjórninni texta þessara ákvæða.

Þau skulu beita þessum ákvæðum frá og með 1. júlí 2019.

Þegar aðildarríkin samþykkja þessi ákvæði skal vera í þeim tilvísun í þessa tilskipun eða þeim fylgja slík tilvísun þegar þau eru birt opinberlega. Aðildarríkin skulu setja nánari reglur um slíka tilvísun.

2. Aðildarríkin skulu senda framkvæmdastjórninni texta helstu ákvæða í landslögum sem þau samþykkja á því sviði sem tilskipun þessi nær til.

3. gr.

Tilskipun þessi öðlast gildi á tuttugasta degi eftir að hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.

4. gr.

Tilskipun þessari er beint til aðildarríkjanna.

Gjört í Brussel 27. febrúar 2018.

Fyrir hönd framkvæmdastjórnarinnar,

Jean-Claude JUNCKER

forseti.

VIÐAUKI

Í stað I-liðar c-liðar í 7. lið III. viðauka við tilskipun 2011/65/ESB komi eftirfarandi:

„7 c)-I	Raf- og rafeindaíhlutir sem innihalda blý í gleri eða keramik, annarri en rafefnakeramik í þéttum, t.d. þrýstiræftækjum eða í uppistöðu-efnasamböndum glers eða keramikur	Gildir um 1.–7. flokk og 10. flokk (að undanskilinni notkun sem fellur undir 34. lið) og fellur úr gildi 21. júlí 2021. Fellur úr gildi 21. júlí 2021 að því er varðar 8. og 9. flokk, að undanskildum lækningatækjum til sjúkdómsgreiningar í glasi og vöktunar- og eftirlitstækjum í iðnaði. Fellur úr gildi 21. júlí 2023 að því er varðar 8. flokk, lækningatæki til sjúkdómsgreiningar í glasi. Fellur úr gildi 21. júlí 2024 að því er varðar 9. flokk, vöktunar- og eftirlitstæki í iðnaði, og að því er varðar 11. flokk.“
---------	---	---

**FRAMSELD TILSKIPUN FRAMKVÆMDASTJÓRNARINNAR
(ESB) 2018/737****2018/EES/72/12****frá 27. febrúar 2018**

um breytingu á III. viðauka við tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2011/65/ESB, að því er varðar undanþágu fyrir blý í lóðningarefni til lóðunar á skífulaga og flötum, marglaga keramikþéttum með málmhúðuðum götum, í því skyni að laga viðaukann að framförum á sviði vísinda og tækni (*)

FRAMKVÆMDASTJÓRN EVRÓPUSAMBANDSINS HEFUR,

með hliðsjón af sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins,

með hliðsjón af tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2011/65/ESB frá 8. júní 2011 um takmarkanir á notkun tiltekinna, hættulegra efna í rafbúnaði og rafeindabúnaði ⁽¹⁾, einkum a-lið 1. mgr. 5. gr.,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Í tilskipun 2011/65/ESB er þess krafist að aðildarríkin tryggi að raf- og rafeindabúnaður, sem settur er á markað, innihaldi ekki blý.
- 2) Með 24. lið í III. viðauka við tilskipun 2011/65/ESB er veitt undanþága fyrir notkun blýs í lóðningarefni til lóðunar á skífulaga og flötum, marglaga keramikþéttum til 21. júlí 2016. Framkvæmdastjórninni barst umsókn um endurnýjun á þessari undanþágu í tengslum við 1.–7. flokk og 10. flokk fyrir 21. janúar 2015, í samræmi við 5. mgr. 5. gr. tilskipunar 2011/65/ESB.
- 3) Skífulaga og flatir þéttar eru afleiður marglaga keramikþétta. Um er að ræða sérstaka þétta, sem notaðir eru í síur gegn rafsegultruflunum, og tengla, sem eru síaðir gegn rafsegultruflunum, fyrir hátækni, þar sem mikilvægt er að koma í veg fyrir rafmagnstruflanir. Algenzt er að samsetningar, sem innihalda þessa íhluti, séu notaðar í hljóðbúnað til faglegra nota, vöktunarkerfi fyrir siglingar og myndefirlitskerfi.
- 4) Lóðningarefni sem innihalda blý og eru notuð í skífulaga og flata þétta gefa hentugt bræðslumark ásamt mótanleika. Mótanleiki lóðningarefnisins kemur í veg fyrir að keramiklagið springi við og eftir lóðun vegna mismunandi hitastigs í keramikþéttinum og koparsplittinu.
- 5) Sem stendur er vísindalega og tæknilega ekki mögulegt að skipta út blýi.
- 6) Þar eð engir nægilega áreiðanlegir staðgöngukostir eru í boði á markaði fyrir viðkomandi notkun í 1.–7. flokki og 10. flokki eða verði líklega í boði á markaði í náninni framtíð er gildistími til 21. júlí 2021 réttlætanlegur. Að því er varðar aðra flokka en 1.–7. flokk og 10. flokk gildir núverandi undanþága samkvæmt gildistíma sem settur er fram í annarri undirgrein 2. mgr. 5. gr. tilskipunar 2011/65/ESB.
- 7) Því ætti að breyta tilskipun 2011/65/ESB til samræmis við það.

SAMÞYKKT TILSKIPUN ÞESSA:

1. gr.

Ákvæðum III. viðauka við tilskipun 2011/65/ESB er breytt eins og fram kemur í viðaukanum við þessa tilskipun.

2. gr.

1. Aðildarríkin skulu samþykkja og birta nauðsynleg lög og stjórnsýslufyrirmæli til að fara að tilskipun þessari eigi síðar en 30. júní 2019. Þau skulu þegar í stað senda framkvæmdastjórninni texta þessara ákvæða.

Þau skulu beita þessum ákvæðum frá og með 1. júlí 2019.

(*) Þessi ESB-gerð birtist í Stjtið. ESB L 123, 18.5.2018, bls. 97. Hennar var getið í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 210/2018 frá 26. október 2018 um breytingu á II. viðauka (Tæknilegar reglugerðir, staðlar, prófanir og vottun) við EES-samninginn (bíður birtingar).

(1) Stjtið. ESB L 174, 1.7.2011, bls. 88.

Þegar aðildarríkin samþykkja þessi ákvæði skal vera í þeim tilvísun í þessa tilskipun eða þeim fylgja slík tilvísun þegar þau eru birt opinberlega. Aðildarríkin skulu setja nánari reglur um slíka tilvísun.

2. Aðildarríkin skulu senda framkvæmdastjórninni texta helstu ákvæða í landslögum sem þau samþykkja á því sviði sem tilskipun þessi nær til.

3. gr.

Tilskipun þessi öðlast gildi á tuttugasta degi eftir að hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.

4. gr.

Tilskipun þessari er beint til aðildarríkjanna.

Gjört í Brussel 27. febrúar 2018.

Fyrir hönd framkvæmdastjórnarinnar,

Jean-Claude JUNCKER

forseti.

VIÐAUKI

Í stað 24. liðar III. viðauka við tilskipun 2011/65/ESB komi eftirfarandi:

„24	Blý í lóðningarefni til lóðunar á skífulaga og flötum, marglaga keramikþéttum með málmhúðuðum götum	Fellur úr gildi: — 21. júlí 2021 að því er varðar 1.–7. flokk og 10. flokk, — 21. júlí 2021 að því er varðar 8. og 9. flokk, að undanskildum lækningatækjum til sjúkdómsgreiningar í glasi og vöktunar- og eftirlitstækjum í iðnaði, — 21. júlí 2023 að því er varðar 8. flokk, lækningatæki til sjúkdómsgreiningar í glasi, — 21. júlí 2024 að því er varðar 9. flokk, vöktunar- og eftirlitstæki í iðnaði, og að því er varðar 11. flokk.“
-----	---	--

FRAMSELD TILSKIPUN FRAMKVÆMDASTJÓRNARINNAR (ESB) 2018/738

2018/EES/72/13

frá 27. febrúar 2018

um breytingu á III. viðauka við tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2011/65/ESB, að því er varðar undanþágu fyrir blý í málmeramíkeiningum fyrir stilliviðnám, í því skyni að laga viðaukann að framförum á sviði vísinda og tækni (*)

FRAMKVÆMDASTJÓRN EVRÓPUSAMBANDSINS HEFUR,

með hliðsjón af sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins,

með hliðsjón af tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2011/65/ESB frá 8. júní 2011 um takmarkanir á notkun tiltekinna, hættulegra efna í rafbúnaði og rafeindabúnaði ⁽¹⁾, einkum a-lið 1. mgr. 5. gr.,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Í tilskipun 2011/65/ESB er þess krafist að aðildarríkin tryggi að raf- og rafeindabúnaður, sem settur er á markað, innihaldi ekki blý.
- 2) Með 34. lið í III. viðauka við tilskipun 2011/65/ESB er veitt undanþága fyrir notkun blýs í málmeramíkeiningum fyrir stilliviðnám til 21. júlí 2016. Framkvæmdastjórninni barst umsókn um endurnýjun á þessari undanþágu í tengslum við 1.–7. flokk og 10. flokk fyrir 21. janúar 2015, í samræmi við 5. mgr. 5. gr. tilskipunar 2011/65/ESB.
- 3) Stilliviðnám eru breytileg viðnám. Í þeim eru skriðsnertur til að aðlaga viðnám rásar. Þau eru notuð í margs konar vörur, s.s. í hljóð- og myndmiðlunarbúnað, fjarskiptabúnað, leikföng, mælíbúnað og rafknúin heimilistæki. Þau innihalda blý sem blýoxíð í viðnæmu bleki þar sem það gegnir hlutverki viðloðunarefnis.
- 4) Sem stendur eru engir áreiðanlegir blýlausir staðgöngukostir fáanlegir og er því vísindalega og tæknilega ómögulegt að skipta út blýi.
- 5) Þar eð engir nægilega áreiðanlegir staðgöngukostir eru í boði á markaði fyrir viðkomandi notkun í 1.–7. flokki og 10. flokki eða verði líklega í boði á markaði í náninni framtíð er gildistími til 21. júlí 2021 réttlætanlegur. Að því er varðar aðra flokka en 1.–7. flokk og 10. flokk gildir núverandi undanþága samkvæmt gildistíma sem settur er fram í annarri undirgrein 2. mgr. 5. gr. tilskipunar 2011/65/ESB.
- 6) Því ætti að breyta tilskipun 2011/65/ESB til samræmis við það.

SAMÞYKKT TILSKIPUN ÞESSA:

1. gr.

Ákvæðum III. viðauka við tilskipun 2011/65/ESB er breytt eins og fram kemur í viðaukanum við þessa tilskipun.

2. gr.

1. Aðildarríkin skulu samþykkja og birta nauðsynleg lög og stjórnisýslufyrirmæli til að fara að tilskipun þessari eigi síðar en 30. júní 2019. Þau skulu þegar í stað senda framkvæmdastjórninni texta þessara ákvæða.

Þau skulu beita þessum ákvæðum frá og með 1. júlí 2019.

Þegar aðildarríkin samþykkja þessi ákvæði skal vera í þeim tilvísun í þessa tilskipun eða þeim fylgja slík tilvísun þegar þau eru birt opinberlega. Aðildarríkin skulu setja nánari reglur um slíka tilvísun.

2. Aðildarríkin skulu senda framkvæmdastjórninni texta helstu ákvæða í landslögum sem þau samþykkja á því sviði sem tilskipun þessi nær til.

(*) Þessi ESB-gerð birtist í Stjtið. ESB L 123, 18.5.2018, bls. 100. Hentar var getið í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 210/2018 frá 26. október 2018 um breytingu á II. viðauka (Tæknilegar reglugerðir, staðlar, prófanir og vottun) við EES-samninginn (bíður birtingar).

(1) Stjtið. ESB L 174, 1.7.2011, bls. 88.

3. gr.

Tilskipun þessi öðlast gildi á tuttugasta degi eftir að hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.

4. gr.

Tilskipun þessari er beint til aðildarríkjanna.

Gjört í Brussel 27. febrúar 2018.

Fyrir hönd framkvæmdastjórnarinnar,

Jean-Claude JUNCKER

forseti.

VIÐAUKI

Í stað 34. liðar III. viðauka við tilskipun 2011/65/ESB komi eftirfarandi:

„34	Blý í málmkeramíkeiningum fyrir stilliviðnám	Gildir um alla flokka, fellur úr gildi: — 21. júlí 2021 að því er varðar 1.–7. flokk og 10. flokk, — 21. júlí 2021 að því er varðar 8. og 9. flokk, að undanskildum lækningatækjum til sjúkdómsgreiningar í glasi og vöktunar- og eftirlitstækjum í iðnaði, — 21. júlí 2023 að því er varðar 8. flokk, lækningatæki til sjúkdómsgreiningar í glasi, — 21. júlí 2024 að því er varðar 9. flokk, vöktunar- og eftirlitstæki í iðnaði, og að því er varðar 11. flokk.“
-----	--	---

FRAMSELD TILSKIPUN FRAMKVÆMDASTJÓRNARINNAR (ESB) 2018/739

2018/EES/72/14

frá 1. mars 2018

um breytingu á III. viðauka við tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2011/65/ESB, að því er varðar undanþágu fyrir blý sem málblendisþátt í stáli, í því skyni að laga viðaukann að framförum á sviði vísinda og tækni (*)

FRAMKVÆMDASTJÓRN EVRÓPUSAMBANDSINS HEFUR,

með hliðsjón af sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins,

með hliðsjón af tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2011/65/ESB frá 8. júní 2011 um takmarkanir á notkun tiltekinna, hættulegra efna í rafbúnaði og rafeindabúnaði ⁽¹⁾, einkum a-lið 1. mgr. 5. gr.,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Í tilskipun 2011/65/ESB er þess krafist að aðildarríkin tryggja að raf- og rafeindabúnaður, sem settur er á markað, innihaldi ekki blý.
- 2) Með a-lið 6. liðar í III. viðauka við tilskipun 2011/65/ESB er veitt undanþága fyrir notkun blýs sem málblendisþátt í stáli sem er notað til vinnslu og í galvanhúðuðu stáli sem inniheldur allt að 0,35% blý miðað við þyngd til 21. júlí 2016. Framkvæmdastjórninni barst umsókn um endurnýjun á þessari undanþágu í tengslum við 1.–7. flokk og 10. flokk fyrir 21. janúar 2015, í samræmi við 5. mgr. 5. gr. tilskipunar 2011/65/ESB.
- 3) Blýi er bætt í stál til að bæta véltækileika í iðnaðarframleiðslu. Það hefur smuráhrif sem auðveldar djúpa borun og háhraðavinnslu. Við galvanhúðun er stál sinkhúðað sem vörn gegn tæringu.
- 4) Þó að blýlaust stál sé fánlegt fyrir tiltekna notkun er útskipting fyrir þá notkun sem eftir er sem stendur vísindalega og tæknilega ekki möguleg. Frekari þrenging gildissviðs þessara undanþágu hefur ekki reynst fýsileg sem stendur vegna þess hve flókin aðfangakeðjan er.
- 5) Vegna tækni framfara er blý, þegar um er að ræða galvanhúðað stál, enn nauðsynlegt eingöngu í lotuunnu, heitgalvanhúðuðu stáli og í minni styrk.
- 6) Þar eð engir nægilega áreiðanlegir staðgöngukostir eru fánlegir í dag eða líklegt er að verði fánlegir á markaði í náninni framtíð, að því er varðar viðkomandi notkun í 1.–7. flokki og 10. flokki, og þar eð blýinnihald í heitgalvanhúðuðu stáli orsakast af óhreinindum úr endurunni sinki, er gildistíminn til 21. júlí 2021 réttmætur fyrir báðar notkunarleiðir, en styttri tími gæti valdið óþarfa stjórnsýsluálagi fyrir iðnaðinn. Að því er varðar aðra flokka en 1.–7. flokk og 10. flokk gildir núverandi undanþága samkvæmt gildistíma sem settur er fram í annarri undirgrein 2. mgr. 5. gr. tilskipunar 2011/65/ESB.
- 7) Því ætti að breyta tilskipun 2011/65/ESB til samræmis við það.

SAMÞYKKT TILSKIPUN ÞESSA:

1. gr.

Ákvæðum III. viðauka við tilskipun 2011/65/ESB er breytt eins og fram kemur í viðaukanum við þessa tilskipun.

2. gr.

1. Aðildarríkin skulu samþykkja og birta nauðsynleg lög og stjórnsýslufyrirmæli til að fara að tilskipun þessari eigi síðar en 30. júní 2019. Þau skulu þegar í stað senda framkvæmdastjórninni texta þessara ákvæða.

Þau skulu beita þessum ákvæðum frá og með 1. júlí 2019.

(*) Þessi ESB-gerð birtist í Stjtið. ESB L 123, 18.5.2018, bls. 103. Hennar var getið í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 210/2018 frá 26. október 2018 um breytingu á II. viðauka (Tæknilegar reglugerðir, staðlar, prófanir og vottun) við EES-samninginn (bíður birtingar).

(1) Stjtið. ESB L 174, 1.7.2011, bls. 88.

Þegar aðildarríkin samþykkja þessi ákvæði skal vera í þeim tilvísun í þessa tilskipun eða þeim fylgja slík tilvísun þegar þau eru birt opinberlega. Aðildarríkin skulu setja nánari reglur um slíka tilvísun.

2. Aðildarríkin skulu senda framkvæmdastjórninni helstu ákvæði úr landslögum sem þau samþykkja um málefni sem tilskipun þessi nær til.

3. gr.

Tilskipun þessi öðlast gildi á tuttugasta degi eftir að hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.

4. gr.

Tilskipun þessari er beint til aðildarríkjanna.

Gjört í Brussel 1. mars 2018.

Fyrir hönd framkvæmdastjórnarinnar,

Jean-Claude JUNCKER

forseti.

VIÐAUKI

Í stað a-liðar 6. liðar III. viðauka við tilskipun 2011/65/ESB komi eftirfarandi:

„6 a)	Blý sem málmblendisþáttur í stáli sem er notað til vinnslu og í galvanhúðuðu stáli sem inniheldur allt að 0,35% af blýi miðað við þyngd	Fellur úr gildi: — 21. júlí 2021 að því er varðar 8. og 9. flokk, að undanskildum lækningatækjum til sjúkdómsgreiningar í glasi og vöktunar- og eftirlitstækjum í iðnaði, — 21. júlí 2023 að því er varðar 8. flokk, lækningatæki til sjúkdómsgreiningar í glasi, — 21. júlí 2024 að því er varðar 9. flokk, vöktunar- og eftirlitstæki í iðnaði, og að því er varðar 11. flokk.
6 a)-I	Blý sem málmblendisþáttur í stáli sem er notað til vinnslu og í galvanhúðuðu stáli sem inniheldur allt að 0,35% af blýi miðað við þyngd og í lotuunnum, heitgalvanhúðuðum stálíhlutum sem innihalda allt að 0,2% af blýi miðað við þyngd	Fellur úr gildi 21. júlí 2021 að því er varðar 1.–7. flokk og 10. flokk.“

FRAMSELD TILSKIPUN FRAMKVÆMDASTJÓRNARINNAR (ESB) 2018/740

2018/EES/72/15

frá 1. mars 2018

um breytingu á III. viðauka við tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2011/65/ESB, að því er varðar undanþágu fyrir blý sem málblendisþátt í áli, í því skyni að laga viðaukann að framförum á sviði vísinda og tækni (*)

FRAMKVÆMDASTJÓRN EVRÓPUSAMBANDSINS HEFUR,

með hliðsjón af sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins,

með hliðsjón af tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2011/65/ESB frá 8. júní 2011 um takmarkanir á notkun tiltekinna, hættulegra efna í rafbúnaði og rafeindabúnaði ⁽¹⁾, einkum a-lið 1. mgr. 5. gr.,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Í tilskipun 2011/65/ESB er þess krafist að aðildarríkin tryggi að raf- og rafeindabúnaður, sem settur er á markað, innihaldi ekki blý.
- 2) Með b-lið 6. liðar III. viðauka við tilskipun 2011/65/ESB er veitt undanþága fyrir notkun blýs sem málblendisþátt í áli sem inniheldur allt að 0,4% blý miðað við þyngd til 21. júlí 2016. Framkvæmdastjórninni barst umsókn um endurnýjun á þessari undanþágu í tengslum við 1.–7. flokk og 10. flokk fyrir 21. janúar 2015, í samræmi við 5. mgr. 5. gr. tilskipunar 2011/65/ESB.
- 3) Blýi er bætt í ál af ásetningu til að bæta véltækileika í iðnaðarframleiðslu. Tilteknir blýlausir staðgöngukostir hafa nýlega verið boðnir fram á markaði. Tæknilegt notagildi og áreiðanleiki þessara staðgöngukosta eru enn óljós.
- 4) Auk þess er ekki enn tæknilega framkvæmanlegt að fjarlægja blý, sem er ekki bætt í af ásetningu, úr endurvinnslustráumi fyrir ál, þó að endurvinnsla brotamálms úr áli, sem inniheldur blý, sé umhverfisvæn.
- 5) Greina ætti á milli álblendis, þar sem blýi er ekki bætt í af ásetningu, og álblendis, þar sem blýi er bætt í af ásetningu til að ná fram tilteknum eiginleikum, í orðalagi í b-lið 6. liðar III. viðauka við tilskipun 2011/65/ESB í samræmi við a-lið 1. mgr. 5. gr. þeirrar tilskipunar.
- 6) Ef um er að ræða óviljandi tilvist blýs úr endurvinnslu brotamálms úr áli, sem inniheldur blý, er, sökum þess að óframkvæmanlegt er að útiloka blý og vegna minni umhverfisáhrifa endurunnins áls, réttlæt看legt að veitt sé undanþága til 21. júlí 2021 fyrir 1.–7. flokk og 10. flokk. Að því er varðar blý í álblendis til vinnslu ætti að veita undanþágu fyrir 1.–7. flokk og 10. flokk sem nemur 3 árum eftir birtingu þessarar tilskipunar í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins* til að gera iðnaðinum kleift að leggja nauðsynlegt mat á nothæfi blýlausra staðgöngukosta, sem eru fáanlegir á markaði, og laga sig að hugsanlegum breytingum. Að því er varðar aðra flokka en 1.–7. flokk og 10. flokk gildir núverandi undanþága samkvæmt gildistíma sem settur er fram í annarri undirgrein 2. mgr. 5. gr. tilskipunar 2011/65/ESB.
- 7) Því ætti að breyta tilskipun 2011/65/ESB til samræmis við það.

SAMÞYKKT TILSKIPUN ÞESSA:

1. gr.

Ákvæðum III. viðauka við tilskipun 2011/65/ESB er breytt eins og fram kemur í viðaukanum við þessa tilskipun.

2. gr.

1. Aðildarríkin skulu samþykkja og birta nauðsynleg lög og stjórnsýslufyrirmæli til að fara að tilskipun þessari eigi síðar en 30. júní 2019. Þau skulu þegar í stað senda framkvæmdastjórninni texta þessara ákvæða.

Þau skulu beita þessum ákvæðum frá og með 1. júlí 2019.

(*) Þessi ESB-gerð birtist í Stjtið. ESB L 123, 18.5.2018, bls. 106. Hónnar var getið í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 210/2018 frá 26. október 2018 um breytingu á II. viðauka (Tæknilegar reglugerðir, staðlar, prófanir og vottun) við EES-samninginn (bíður birtingar).

(1) Stjtið. ESB L 174, 1.7.2011, bls. 88.

Þegar aðildarríkin samþykkja þessi ákvæði skal vera í þeim tilvísun í þessa tilskipun eða þeim fylgja slík tilvísun þegar þau eru birt opinberlega. Aðildarríkin skulu setja nánari reglur um slíka tilvísun.

2. Aðildarríkin skulu senda framkvæmdastjórninni helstu ákvæði úr landslögum sem þau samþykkja um málefni sem tilskipun þessi nær til.

3. gr.

Tilskipun þessi öðlast gildi á tuttugasta degi eftir að hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.

4. gr.

Tilskipun þessari er beint til aðildarríkjanna.

Gjört í Brussel 1. mars 2018.

Fyrir hönd framkvæmdastjórnarinnar,

Jean-Claude JUNCKER

forseti.

VIÐAUKI

Í stað b-liðar 6. liðar III. viðauka við tilskipun 2011/65/ESB komi eftirfarandi:

„6 b)	Blý sem málblendisþáttur í áli sem inniheldur allt að 0,4% af blýi miðað við þyngd	Fellur úr gildi: — 21. júlí 2021 að því er varðar 8. og 9. flokk, að undanskildum lækningatækjum til sjúkdómsgreiningar í glasi og vöktunar- og eftirlitstækjum í iðnaði, — 21. júlí 2023 að því er varðar 8. flokk, lækningatæki til sjúkdómsgreiningar í glasi, — 21. júlí 2024 að því er varðar 9. flokk, vöktunar- og eftirlitstæki í iðnaði, og að því er varðar 11. flokk.
6 b)-I	Blý sem málblendisþáttur í áli sem inniheldur allt að 0,4% af blýi miðað við þyngd, að því tilskildu að það komi úr endurvinnslu á brotamálmi úr áli sem inniheldur blý.	Fellur úr gildi 21. júlí 2021 að því er varðar 1.–7. flokk og 10. flokk.
6 b)-II	Blý sem málblendisþáttur í áli, sem notað er til vinnslu, með blýinnihald sem er allt að 0,4% miðað við þyngd	Fellur úr gildi 18. maí 2021 að því er varðar 1.–7. flokk og 10. flokk.“

FRAMSELD TILSKIPUN FRAMKVÆMDASTJÓRNARINNAR (ESB) 2018/741

2018/EES/72/16

frá 1. mars 2018

um breytingu á III. viðauka við tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2011/65/ESB, að því er varðar undanþágu fyrir blý sem málblendisþátt í kopar, í því skyni að laga viðaukann að framförum á sviði vísinda og tækni (*)

FRAMKVÆMDASTJÓRN EVRÓPUSAMBANDSINS HEFUR,

með hliðsjón af sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins,

með hliðsjón af tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2011/65/ESB frá 8. júní 2011 um takmarkanir á notkun tiltekinna, hættulegra efna í rafbúnaði og rafeindabúnaði ⁽¹⁾, einkum a-lið 1. mgr. 5. gr.,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Í tilskipun 2011/65/ESB er þess krafist að aðildarríkin tryggi að raf- og rafeindabúnaður, sem settur er á markað, innihaldi ekki blý.
- 2) Með c-lið 6. liðar III. viðauka við tilskipun 2011/65/ESB er veitt undanþága fyrir notkun blýs sem málblendisþátt í kopar sem inniheldur allt að 4% blý miðað við þyngd til 21. júlí 2016. Framkvæmdastjórninni barst umsókn um endurnýjun á þessari undanþágu í tengslum við 1.–7. flokk og 10. flokk fyrir 21. janúar 2015, í samræmi við 5. mgr. 5. gr. tilskipunar 2011/65/ESB.
- 3) Blý í koparblendi virkar sem spónbrjótur og smurefni, gerir koparblendi véltækt og gefur fullunna efnisþættinum einnig aðra eiginleika, s.s. tæringarþol.
- 4) Sem stendur teljast staðgöngukostir fyrir notkun koparblendis, sem inniheldur allt að 4% af blýi miðað við þyngd, vísindalega eða tæknilega ekki mögulegir. Þar af leiðandi er réttmætt að endurnýja undanþáguna um 5 ár eftir að fyrri gildistíma lýkur til að unnt sé að framkvæma heildarkönnun á aðfangakeðjunni.
- 5) Að því er varðar 1.–7. flokk og 10. flokk ætti að endurnýja undanþáguna til 21. júlí 2021 til að unnt sé að framkvæma heildarkönnun á aðfangakeðjunni í því skyni að þrengja gildissvið undanþágunnar í næstu endurskoðun. Að því er varðar aðra flokka en 1.–7. flokk og 10. flokk gildir núverandi undanþága samkvæmt gildistíma sem settur er fram í 2. mgr. 5. gr. tilskipunar 2011/65/ESB.
- 6) Því ætti að breyta tilskipun 2011/65/ESB til samræmis við það.

SAMÞYKKT TILSKIPUN ÞESSA:

1. gr.

Ákvæðum III. viðauka við tilskipun 2011/65/ESB er breytt eins og fram kemur í viðaukanum við þessa tilskipun.

2. gr.

1. Aðildarríkin skulu samþykkja og birta nauðsynleg lög og stjórnsýslufyrirmæli til að fara að tilskipun þessari eigi síðar en 30. júní 2019. Þau skulu þegar í stað senda framkvæmdastjórninni texta þessara ákvæða.

Þau skulu beita þessum ákvæðum frá og með 1. júlí 2019.

Þegar aðildarríkin samþykkja þessi ákvæði skal vera í þeim tilvísun í þessa tilskipun eða þeim fylgja slík tilvísun þegar þau eru birt opinberlega. Aðildarríkin skulu setja nánari reglur um slíka tilvísun.

2. Aðildarríkin skulu senda framkvæmdastjórninni helstu ákvæði úr landslögum sem þau samþykkja um málefni sem tilskipun þessi nær til.

(*) Þessi ESB-gerð birtist í Stjtið. ESB L 123, 18.5.2018, bls. 109. Hinnar var getið í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 210/2018 frá 26. október 2018 um breytingu á II. viðauka (Tæknilegar reglugerðir, staðlar, prófanir og vottun) við EES-samninginn (bíður birtingar).

(1) Stjtið. ESB L 174, 1.7.2011, bls. 88.

3. gr.

Tilskipun þessi öðlast gildi á tuttugasta degi eftir að hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.

4. gr.

Tilskipun þessari er beint til aðildarríkjanna.

Gjört í Brussel 1. mars 2018.

Fyrir hönd framkvæmdastjórnarinnar,

Jean-Claude JUNCKER

forseti.

VIÐAUKI

Í stað c-liðar í 6. lið III. viðauka við tilskipun 2011/65/ESB komi eftirfarandi:

„6 c)	Koparblendi sem inniheldur allt að 4% af blýi, miðað við þyngd	Fellur úr gildi: — 21. júlí 2021 að því er varðar 1.–7. flokk og 10. flokk, — 21. júlí 2021 að því er varðar 8. og 9. flokk, að undanskildum lækningatækjum til sjúkdómsgreiningar í glasi og vöktunar- og eftirlitstækjum í iðnaði, — 21. júlí 2023 að því er varðar 8. flokk, lækningatæki til sjúkdómsgreiningar í glasi, — 21. júlí 2024 að því er varðar 9. flokk, vöktunar- og eftirlitstæki í iðnaði, og að því er varðar 11. flokk.“
-------	--	--

FRAMSELD TILSKIPUN FRAMKVÆMDASTJÓRNARINNAR (ESB) 2018/742

2018/EES/72/17

frá 1. mars 2018

um breytingu á III. viðauka við tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2011/65/ESB, að því er varðar undanþágu fyrir blý í lóðningarefni með háu bræðslumarki, í því skyni að laga viðaukann að framförum á sviði vísinda og tækni (*)

FRAMKVÆMDASTJÓRN EVRÓPUSAMBANDSINS HEFUR,

með hliðsjón af sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins,

með hliðsjón af tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2011/65/ESB frá 8. júní 2011 um takmarkanir á notkun tiltekinna, hættulegra efna í rafbúnaði og rafeindabúnaði ⁽¹⁾, einkum a-lið 1. mgr. 5. gr.,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Í tilskipun 2011/65/ESB er þess krafist að aðildarríkin tryggja að raf- og rafeindabúnaður, sem settur er á markað, innihaldi ekki blý.
- 2) Með a-lið 7. liðar III. viðauka við tilskipun 2011/65/ESB er veitt undanþága fyrir notkun blýs í lóðningarefni með háu bræðslumarki (s.s. sem eru að stofni til úr blýi og styrkur blýs í þeim er 85% eða meiri) til 21. júlí 2016. Framkvæmdastjórninni barst umsókn um endurnýjun á þessari undanþágu í tengslum við 1.–7. flokk og 10. flokk fyrir 21. janúar 2015, í samræmi við 5. mgr. 5. gr. tilskipunar 2011/65/ESB.
- 3) Blý gefur lóðningarefni mikilvæga eiginleika, s.s. hátt bræðslumark, rafleiðni, varmaleiðni, mótanleika, þol gegn tæringu, hentuga oxunareiginleika og vætunarhæfni.
- 4) Enn er ekki vísindalega eða tæknilega mögulegt að skipta út blýi eða taka það út þegar um er að ræða lóðningarefni með háu bræðslumarki. Sem stendur er ekki heldur unnt að þrengja gildissvið undanþágunnar vegna mikils fjölbreytileika í viðkomandi notkun.
- 5) Þar eð engir áreiðanlegir staðgöngukostir eru í boði á markaði fyrir viðkomandi notkun í 1.–7. flokki og 10. flokki eða verði líklega í boði á markaði í náninni framtíð er endurnýjun á undanþágu með gildistíma til 21. júlí 2021 réttmæt, en lítilvæg skipting textans og styttri gildistími gætu leitt til óþarfa stjórnsýsluálags fyrir iðnaðinn. Til að koma í veg fyrir að gildissvið undanþága skarist innan III. viðauka við tilskipun 2011/65/ESB skýrir tillagt orðalag að notkun, sem fellur undir undanþágu 24 (lóðningarefni til lóðunar á skífulaga og flötum, marglaga keramikþéttum með málmhúðuðum götum), sé undanskilin undanþágu 7 a). Að því er varðar aðra flokka en 1.–7. flokk og 10. flokk gildir núverandi undanþága samkvæmt gildistíma sem settur er fram í annarri undirgrein 2. mgr. 5. gr. tilskipunar 2011/65/ESB.
- 6) Því ætti að breyta tilskipun 2011/65/ESB til samræmis við það.

SAMÞYKKT TILSKIPUN ÞESSA:

1. gr.

Ákvæðum III. viðauka við tilskipun 2011/65/ESB er breytt eins og fram kemur í viðaukanum við þessa tilskipun.

2. gr.

1. Aðildarríkin skulu samþykkja og birta nauðsynleg lög og stjórnsýslufyrirmæli til að fara að tilskipun þessari eigi síðar en 30. júní 2019. Þau skulu þegar í stað senda framkvæmdastjórninni texta þessara ákvæða.

Þau skulu beita þessum ákvæðum frá og með 1. júlí 2019.

Þegar aðildarríkin samþykkja þessi ákvæði skal vera í þeim tilvísun í þessa tilskipun eða þeim fylgja slík tilvísun þegar þau eru birt opinberlega. Aðildarríkin skulu setja nánari reglur um slíka tilvísun.

(*) Þessi ESB-gerð birtist í Stjtið. ESB L 123, 18.5.2018, bls. 112. Hinnar var getið í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 210/2018 frá 26. október 2018 um breytingu á II. viðauka (Tæknilegar reglugerðir, staðlar, prófanir og vottun) við EES-samninginn (bíður birtingar).

(1) Stjtið. ESB L 174, 1.7.2011, bls. 88.

2. Aðildarríkin skulu senda framkvæmdastjórninni helstu ákvæði úr landslögum sem þau samþykkja um málefni sem tilskipun þessi nær til.

3. gr.

Tilskipun þessi öðlast gildi á tuttugasta degi eftir að hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.

4. gr.

Tilskipun þessari er beint til aðildarríkjanna.

Gjört í Brussel 1. mars 2018.

Fyrir hönd framkvæmdastjórnarinnar,

Jean-Claude JUNCKER

forseti.

VIÐAUKI

Í stað a-liðar 7. liðar III. viðauka við tilskipun 2011/65/ESB komi eftirfarandi:

„7 a)	Blý í lóðningarefni með háu bræðslumarki (þ.e. málmblandi sem eru að stofni til úr blýi og styrkur blýs í þeim er 85% eða meiri)	Gildir um 1.–7. flokk og 10. flokk (að undanskilinni notkun sem fellur undir 24. lið þessa viðauka) og fellur úr gildi 21. júlí 2021. Fellur úr gildi 21. júlí 2021 að því er varðar 8. og 9. flokk, að undanskildum lækningatækjum til sjúkdómsgreiningar í glasi og vöktunar- og eftirlitstækjum í iðnaði. Fellur úr gildi 21. júlí 2023 að því er varðar 8. flokk, lækningatæki til sjúkdómsgreiningar í glasi. Fellur úr gildi 21. júlí 2024 að því er varðar 9. flokk, vöktunar- og eftirlitstæki í iðnaði, og að því er varðar 11. flokk.“
-------	--	--

FRAMSELD REGLUGERÐ FRAMKVÆMDASTJÓRNARINNAR (ESB) 2018/236

2018/EES/72/18

frá 20. desember 2017

um leiðréttingu á eistnesku útgáfunni af framseldri reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2017/654 um viðbætur við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2016/1628 að því er varðar tæknilegar kröfur og almennar kröfur með tilliti til losunarmarka og gerðarviðurkenningar brunahreyfla fyrir færanlegan vélbúnað til nota utan vega (*)

FRAMKVÆMDASTJÓRN EVRÓPUSAMBANDSINS HEFUR,

með hliðsjón af sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins,,

með hliðsjón af reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2016/1628 frá 14. september 2016 um kröfur varðandi losunarmörk mengandi lofttegunda og efnisagna og gerðarviðurkenningu brunahreyfla fyrir færanlegan vélbúnað til nota utan vega, um breytingu á reglugerðum (ESB) nr. 1024/2012 og (ESB) nr. 167/2013 og um breytingu og niðurfellingu tilskipunar 97/68/EB⁽¹⁾, einkum 24. gr. (11. mgr.), 25 gr. (a-, b- og c-lið 4. mgr.), 26. gr. (6. mgr.), 34. gr. (9. mgr.), 42. gr. (4. mgr.), 43. gr. (5. mgr.) og 48. gr.,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Í eistnesku útgáfunni af framseldri reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2017/654⁽²⁾ eru nokkrar villur í I. til VI. viðauka sem gera þessa viðauka ólæsilega.
- 2) Því ætti að leiðrétta eistnesku útgáfuna af framseldri reglugerð (ESB) 2017/654 til samræmis við það. Þetta hefur ekki áhrif á aðrar tungumálaútgáfur.

SAMÞYKKT REGLUGERÐ ÞESSA:

1. gr.

(Á ekki við um ensku útgáfuna).

2. gr.

Reglugerð þessi öðlast gildi á tuttugasta degi eftir að hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.

(*) Þessi ESB-gerð birtist í Stjtið. ESB L 50, 22.2.2018, bls. 1. Hennar var getið í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 211/2018 frá 26. október 2018 um breytingu á II. viðauka (Tæknilegar reglugerðir, staðlar, prófanir og vottun) við EES-samninginn (bíður birtingar).

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 252, 16.9.2016, bls. 53.

⁽²⁾ Framseld reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2017/654 frá 19. desember 2016 um viðbætur við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2016/1628 að því er varðar að því er varðar tæknilegar kröfur og almennar kröfur með tilliti til losunarmarka og gerðarviðurkenningar brunahreyfla fyrir færanlegan vélbúnað til nota utan vega (Stjtið. ESB L 102, 13.4.2017, bls. 1).

Reglugerð þessi er bindandi í heild sinni og gildir í öllum aðildarríkjunum án frekari lögfestingar.

Gjört í Brussel 20. desember 2017.

Fyrir hönd framkvæmdastjórnarinnar,

Jean-Claude JUNCKER

forseti.

VIÐAUKI

(Á ekki við um ensku útgáfunna).

**FRAMKVÆMDARREGLUGERÐ FRAMKVÆMDASTJÓRNARINNAR
(ESB) 2018/730****2018/EES/72/19****frá 4. maí 2018**

um tæknilegar upplýsingar fyrir útreikning á váttryggingaskuld og kjarnagjaldþoli vegna gagnaskila með viðmiðunardagsetningar frá 31. mars 2018 til 29. júní 2018 í samræmi við tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2009/138/EB um stofnun og rekstur fyrirtækja á sviði váttrygginga og endurtrygginga (*)

FRAMKVÆMDASTJÓRN EVRÓPUSAMBANDSINS HEFUR,

með hliðsjón af sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins,

með hliðsjón af tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2009/138/EB frá 25. nóvember 2009 um stofnun og rekstur fyrirtækja á sviði váttrygginga og endurtrygginga (Gjaldþolsáætlun II) ⁽¹⁾, einkum þriðju undirgrein 2. mgr. 77. gr. e,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Til að tryggja samræmd skilyrði fyrir útreikning váttrygginga- og endurtryggingafélaga á váttryggingaskuld og kjarnagjaldþoli að því er varðar tilskipun 2009/138/EB ætti að mæla fyrir um tæknilegar upplýsingar um viðeigandi áhættulausan vaxtaferil, grundvallaráhættuálag fyrir útreikning á aðlögun vegna samræmingar og aðlögun vegna óstöðugleika fyrir sérhverja viðmiðunardagsetningu.
- 2) Váttrygginga- og endurtryggingafélög ættu að nota tæknilegu upplýsingarnar sem byggjast á markaðsgögnum varðandi lok síðasta mánaðarins fyrir fyrstu viðmiðunardagsetningu skýrslugjafar sem þessi reglugerð gildir um. Hinn 6. apríl 2018 veitti Evrópska váttrygginga- og lífeyrissjóðaeftirlitsstofnunin framkvæmdastjórninni tæknilegu upplýsingarnar um markaðsgögnin við lok mars 2018. Þær upplýsingar voru birtar 6. apríl 2018 í samræmi við 1. mgr. 77. gr. e í tilskipun 2009/138/EB.
- 3) Þar sem nauðsynlegt er að geta fengið tæknilegu upplýsingarnar án tafar er mikilvægt að þessi reglugerð öðlist gildi eins fljótt og auðið er.
- 4) Af varfærnisástæðum er nauðsynlegt að váttrygginga- og endurtryggingafélög noti sömu tæknilegu upplýsingarnar til að reikna út váttryggingaskuld og kjarnagjaldþol án tillits til þess á hvaða dagsetningu þau skila skýrslu til lögbærra yfirvalda sinna. Því ætti reglugerð þessi að koma til framkvæmda frá og með fyrstu viðmiðunardagsetningu gagnaskila sem þessi reglugerð gildir um.
- 5) Til að skapa réttarvissu eins fljótt og mögulegt er þykir það tilhlýðilega rökstutt, þegar brýna nauðsyn ber til í tengslum við tiltækileika viðkomandi áhættulauss vaxtaferils, að ráðstafanirnar sem kveðið er á um í þessari reglugerð verði samþykktar í samræmi við 8. gr., í tengslum við 4. gr., reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 182/2011 ⁽²⁾.

SAMÞYKKT REGLUGERÐ ÞESSA:

1. gr.

1. Váttrygginga- og endurtryggingafélög skulu nota tæknilegu upplýsingarnar sem um getur í 2. mgr. við útreikning á váttryggingaskuld og kjarnagjaldþoli vegna gagnaskila með viðmiðunardagsetningum frá 31. mars 2018 til 29. júní 2018.
2. Fyrir hvern viðeigandi gjaldmiðil skulu tæknilegu upplýsingarnar til að reikna út besta mat í samræmi við 77. gr. tilskipunar 2009/138/EB, aðlögun vegna samræmingar í samræmi við 77. gr. c í þeirri tilskipun og aðlögun vegna óstöðugleika í samræmi við 77. gr. d í þeirri tilskipun vera eftirfarandi:
 - a) viðeigandi áhættulausir vaxtaferlar sem settir eru fram í I. viðauka,
 - b) grundvöllur áhættuálags fyrir útreikning á aðlögun vegna samræmingar sem settur er fram í II. viðauka,
 - c) fyrir sérhvern landsbundinn tryggingamarkað, aðlögun vegna óstöðugleika sem sett er fram í III. viðauka.

(*) Þessi ESB-gerð birtist í Stjtið. ESB L 123, 18.5.2018, bls. 6. Hennar var getið í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 213/2018 frá 26. október 2018 um breytingu á IX. viðauka (Fjármálaþjónusta) við EES-samninginn (bíður birtingar).

(1) Stjtið. ESB L 335, 17.12.2009, bls. 1.

(2) Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 182/2011 frá 16. febrúar 2011 um reglur og almennar meginreglur varðandi tilhögun eftirlits aðildarríkjanna með framkvæmdastjórninni þegar hún beitir framkvæmdarvaldi sínu (Stjtið. ESB L 55, 28.2.2011, bls. 13).

2. gr.

Reglugerð þessi öðlast gildi daginn eftir að hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.

Hún kemur til framkvæmda frá og með 31. mars 2018.

Reglugerð þessi er bindandi í heild sinni og gildir í öllum aðildarríkjunum án frekari lögfestingar.

Gjört í Brussel 4. maí 2018.

Fyrir hönd framkvæmdastjórnarinnar,

Jean-Claude JUNCKER

forseti.

I. VIÐAUKI

Viðeigandi áhættalaus vaxtaferill til að reikna út besta mat, án aðlagana vegna samræmingar eða óstöðugleika

Binditími (í árum)	Evra	Tékknesk króna	Dönsk króna	Ungversk forinta	Sænsk króna	Króatísk kúna
1	– 0,362%	0,918%	– 0,372%	0,021%	– 0,450%	0,056%
2	– 0,258%	1,171%	– 0,268%	0,547%	– 0,263%	0,322%
3	– 0,083%	1,336%	– 0,093%	0,724%	– 0,025%	0,579%
4	0,104%	1,454%	0,094%	1,027%	0,198%	0,833%
5	0,285%	1,537%	0,274%	1,348%	0,410%	1,138%
6	0,418%	1,589%	0,408%	1,710%	0,592%	1,439%
7	0,556%	1,624%	0,546%	1,966%	0,756%	1,695%
8	0,672%	1,654%	0,662%	2,158%	0,901%	1,888%
9	0,783%	1,683%	0,773%	2,309%	1,027%	2,020%
10	0,884%	1,712%	0,874%	2,453%	1,133%	2,129%
11	0,975%	1,742%	0,965%	2,585%	1,277%	2,226%
12	1,056%	1,770%	1,045%	2,703%	1,441%	2,314%
13	1,127%	1,794%	1,117%	2,809%	1,604%	2,393%
14	1,186%	1,820%	1,176%	2,904%	1,757%	2,465%
15	1,233%	1,852%	1,222%	2,988%	1,897%	2,532%
16	1,266%	1,891%	1,256%	3,063%	2,024%	2,593%
17	1,293%	1,937%	1,283%	3,130%	2,138%	2,650%
18	1,320%	1,986%	1,309%	3,189%	2,242%	2,703%
19	1,350%	2,038%	1,339%	3,243%	2,335%	2,752%
20	1,387%	2,090%	1,376%	3,292%	2,419%	2,799%
21	1,431%	2,142%	1,421%	3,337%	2,496%	2,842%
22	1,482%	2,194%	1,472%	3,378%	2,566%	2,883%
23	1,537%	2,245%	1,528%	3,415%	2,630%	2,921%
24	1,595%	2,295%	1,585%	3,450%	2,689%	2,957%
25	1,653%	2,344%	1,643%	3,482%	2,743%	2,991%
26	1,711%	2,390%	1,702%	3,512%	2,793%	3,024%
27	1,770%	2,436%	1,761%	3,540%	2,839%	3,054%
28	1,827%	2,480%	1,818%	3,566%	2,882%	3,083%
29	1,883%	2,522%	1,875%	3,591%	2,922%	3,111%
30	1,938%	2,562%	1,930%	3,614%	2,959%	3,137%
31	1,991%	2,601%	1,983%	3,636%	2,994%	3,162%
32	2,043%	2,639%	2,035%	3,656%	3,027%	3,186%
33	2,093%	2,675%	2,086%	3,675%	3,058%	3,208%
34	2,141%	2,709%	2,134%	3,694%	3,087%	3,230%
35	2,188%	2,742%	2,181%	3,711%	3,114%	3,250%
36	2,233%	2,774%	2,226%	3,727%	3,140%	3,270%
37	2,276%	2,805%	2,269%	3,743%	3,165%	3,289%
38	2,318%	2,834%	2,311%	3,758%	3,188%	3,307%

Binditími (í árum)	Evra	Tékknesk króna	Dönsk króna	Ungversk forinta	Sænsk króna	Króatísk kúna
39	2,358%	2,862%	2,351%	3,772%	3,210%	3,324%
40	2,396%	2,889%	2,390%	3,785%	3,231%	3,341%
41	2,433%	2,915%	2,427%	3,798%	3,251%	3,357%
42	2,469%	2,940%	2,463%	3,811%	3,270%	3,372%
43	2,503%	2,964%	2,497%	3,822%	3,288%	3,386%
44	2,536%	2,988%	2,531%	3,834%	3,305%	3,400%
45	2,568%	3,010%	2,562%	3,845%	3,322%	3,414%
46	2,599%	3,031%	2,593%	3,855%	3,337%	3,427%
47	2,628%	3,052%	2,623%	3,865%	3,352%	3,439%
48	2,657%	3,072%	2,651%	3,875%	3,367%	3,451%
49	2,684%	3,091%	2,679%	3,884%	3,381%	3,463%
50	2,710%	3,109%	2,705%	3,893%	3,394%	3,474%
51	2,736%	3,127%	2,731%	3,901%	3,407%	3,485%
52	2,760%	3,144%	2,755%	3,910%	3,419%	3,495%
53	2,784%	3,161%	2,779%	3,918%	3,431%	3,506%
54	2,807%	3,177%	2,802%	3,925%	3,443%	3,515%
55	2,829%	3,192%	2,824%	3,933%	3,454%	3,525%
56	2,850%	3,207%	2,846%	3,940%	3,464%	3,534%
57	2,871%	3,222%	2,866%	3,947%	3,475%	3,543%
58	2,891%	3,236%	2,886%	3,954%	3,484%	3,551%
59	2,910%	3,249%	2,906%	3,960%	3,494%	3,559%
60	2,929%	3,262%	2,925%	3,966%	3,503%	3,567%
61	2,947%	3,275%	2,943%	3,973%	3,512%	3,575%
62	2,965%	3,287%	2,960%	3,979%	3,521%	3,582%
63	2,982%	3,299%	2,978%	3,984%	3,529%	3,590%
64	2,998%	3,311%	2,994%	3,990%	3,537%	3,597%
65	3,014%	3,322%	3,010%	3,995%	3,545%	3,604%
66	3,030%	3,333%	3,026%	4,001%	3,553%	3,610%
67	3,045%	3,344%	3,041%	4,006%	3,560%	3,617%
68	3,059%	3,354%	3,056%	4,011%	3,567%	3,623%
69	3,074%	3,364%	3,070%	4,015%	3,574%	3,629%
70	3,087%	3,374%	3,084%	4,020%	3,581%	3,635%
71	3,101%	3,383%	3,097%	4,025%	3,588%	3,641%
72	3,114%	3,392%	3,110%	4,029%	3,594%	3,646%
73	3,127%	3,401%	3,123%	4,033%	3,600%	3,652%
74	3,139%	3,410%	3,136%	4,038%	3,606%	3,657%
75	3,151%	3,418%	3,148%	4,042%	3,612%	3,662%
76	3,163%	3,427%	3,160%	4,046%	3,618%	3,668%
77	3,174%	3,435%	3,171%	4,050%	3,624%	3,672%
78	3,186%	3,442%	3,182%	4,053%	3,629%	3,677%
79	3,196%	3,450%	3,193%	4,057%	3,634%	3,682%
80	3,207%	3,458%	3,204%	4,061%	3,640%	3,686%

Binditími (í árum)	Evra	Tékknesk króna	Dönsk króna	Ungversk forinta	Sænsk króna	Króatísk kúna
81	3,217%	3,465%	3,214%	4,064%	3,645%	3,691%
82	3,228%	3,472%	3,224%	4,068%	3,650%	3,695%
83	3,237%	3,479%	3,234%	4,071%	3,654%	3,700%
84	3,247%	3,486%	3,244%	4,074%	3,659%	3,704%
85	3,256%	3,492%	3,253%	4,078%	3,664%	3,708%
86	3,266%	3,499%	3,263%	4,081%	3,668%	3,712%
87	3,275%	3,505%	3,272%	4,084%	3,673%	3,716%
88	3,283 %	3,511%	3,280%	4,087%	3,677%	3,719%
89	3,292%	3,517%	3,289%	4,090%	3,681%	3,723%
90	3,300%	3,523%	3,297%	4,093%	3,685%	3,727%
91	3,309%	3,529%	3,306%	4,095%	3,689%	3,730%
92	3,317%	3,535%	3,314%	4,098%	3,693%	3,734%
93	3,324%	3,540%	3,322%	4,101%	3,697%	3,737%
94	3,332%	3,546%	3,329%	4,103%	3,701%	3,740%
95	3,340%	3,551%	3,337%	4,106%	3,704%	3,744%
96	3,347%	3,556%	3,344%	4,109%	3,708%	3,747%
97	3,354%	3,561%	3,352%	4,111%	3,711%	3,750%
98	3,361%	3,566%	3,359%	4,113%	3,715%	3,753%
99	3,368%	3,571%	3,366%	4,116%	3,718%	3,756%
100	3,375%	3,576%	3,372%	4,118%	3,722%	3,759%
101	3,382%	3,580%	3,379%	4,120%	3,725%	3,762%
102	3,388%	3,585%	3,386%	4,123%	3,728%	3,765%
103	3,395%	3,589%	3,392%	4,125%	3,731%	3,767%
104	3,401%	3,594%	3,398%	4,127%	3,734%	3,770%
105	3,407%	3,598%	3,405%	4,129%	3,737%	3,773%
106	3,413%	3,602%	3,411%	4,131%	3,740%	3,775%
107	3,419%	3,607%	3,417%	4,133%	3,743%	3,778%
108	3,425%	3,611%	3,423%	4,135%	3,746%	3,780%
109	3,431%	3,615%	3,428%	4,137%	3,749%	3,783%
110	3,436%	3,619%	3,434%	4,139%	3,751%	3,785%
111	3,442%	3,623%	3,439%	4,141%	3,754%	3,788%
112	3,447%	3,626%	3,445%	4,143%	3,757%	3,790%
113	3,452%	3,630%	3,450%	4,145%	3,759%	3,792%
114	3,458%	3,634%	3,455%	4,147%	3,762%	3,795%
115	3,463%	3,637%	3,461%	4,148%	3,764%	3,797%
116	3,468%	3,641%	3,466%	4,150%	3,767%	3,799%
117	3,473%	3,644%	3,471%	4,152%	3,769%	3,801%
118	3,478%	3,648%	3,476%	4,153%	3,772%	3,803%
119	3,483%	3,651%	3,480%	4,155%	3,774%	3,805%
120	3,487%	3,655%	3,485%	4,157%	3,776%	3,807%
121	3,492%	3,658%	3,490%	4,158%	3,779%	3,809%
122	3,496%	3,661%	3,494%	4,160%	3,781%	3,811%

Binditími (í árum)	Evra	Tékknesk króna	Dönsk króna	Ungversk forinta	Sænsk króna	Króatísk kúna
123	3,501%	3,664%	3,499%	4,161%	3,783%	3,813%
124	3,505%	3,667%	3,503%	4,163%	3,785%	3,815%
125	3,510%	3,670%	3,508%	4,164%	3,787%	3,817%
126	3,514%	3,673%	3,512%	4,166%	3,789%	3,819%
127	3,518%	3,676%	3,516%	4,167%	3,791%	3,821%
128	3,522%	3,679%	3,520%	4,169%	3,793%	3,822%
129	3,526%	3,682%	3,524%	4,170%	3,795%	3,824%
130	3,530%	3,685%	3,528%	4,172%	3,797%	3,826%
131	3,534%	3,688%	3,532%	4,173%	3,799%	3,828%
132	3,538%	3,690%	3,536%	4,174%	3,801%	3,829%
133	3,542%	3,693%	3,540%	4,176%	3,803%	3,831%
134	3,546%	3,696%	3,544%	4,177%	3,805%	3,833%
135	3,550%	3,698%	3,548%	4,178%	3,807%	3,834%
136	3,553%	3,701%	3,551%	4,179%	3,808%	3,836%
137	3,557%	3,704%	3,555%	4,181%	3,810%	3,837%
138	3,560%	3,706%	3,559%	4,182%	3,812%	3,839%
139	3,564%	3,709%	3,562%	4,183%	3,814%	3,840%
140	3,567%	3,711%	3,566%	4,184%	3,815%	3,842%
141	3,571%	3,713%	3,569%	4,185%	3,817%	3,843%
142	3,574%	3,716%	3,572%	4,187%	3,819%	3,845%
143	3,578%	3,718%	3,576%	4,188%	3,820%	3,846%
144	3,581%	3,720%	3,579%	4,189%	3,822%	3,848%
145	3,584%	3,723%	3,582%	4,190%	3,823%	3,849%
146	3,587%	3,725%	3,585%	4,191%	3,825%	3,851%
147	3,590%	3,727%	3,589%	4,192%	3,826%	3,852%
148	3,593%	3,729%	3,592%	4,193%	3,828%	3,853%
149	3,597%	3,731%	3,595%	4,194%	3,829%	3,855%
150	3,600%	3,734%	3,598%	4,195%	3,831%	3,856%

Binditími (í árum)	Búlgarskt lef	Sterlingspund	Rúmenskt lei	Pólskt slot	Íslensk króna	Norsk króna
1	– 0,412%	0,853%	2,355%	1,208%	4,679%	1,123%
2	– 0,308%	1,018%	2,817%	1,365%	4,740%	1,399%
3	– 0,133%	1,131%	3,252%	1,659%	4,820%	1,564%
4	0,054%	1,212%	3,632%	2,004%	4,867%	1,702%
5	0,234%	1,255%	3,934%	2,312%	4,900%	1,820%
6	0,367%	1,294%	4,118%	2,554%	4,933%	1,919%
7	0,505%	1,328%	4,236%	2,776%	4,970%	1,997%
8	0,621%	1,359%	4,332%	2,917%	5,000%	2,060%
9	0,732%	1,388%	4,425%	3,026%	5,015%	2,112%
10	0,833%	1,409%	4,498%	3,130%	5,018%	2,160%
11	0,924%	1,432%	4,551%	3,219%	5,014%	2,211%

Binditími (í árum)	Búlgarskt lef	Sterlingspund	Rúmenskt lei	Pólskt slot	Íslensk króna	Norsk króna
12	1,004%	1,447%	4,588%	3,292%	5,004%	2,265%
13	1,075%	1,458%	4,613%	3,354%	4,990%	2,320%
14	1,135%	1,466%	4,629%	3,407%	4,974%	2,374%
15	1,181%	1,473%	4,639%	3,453%	4,956%	2,427%
16	1,214%	1,477%	4,644%	3,493%	4,937%	2,480%
17	1,241%	1,480%	4,644%	3,528%	4,917%	2,530%
18	1,267%	1,481%	4,642%	3,560%	4,897%	2,579%
19	1,297%	1,480%	4,638%	3,587%	4,876%	2,625%
20	1,335%	1,481%	4,632%	3,612%	4,856%	2,670%
21	1,380%	1,477%	4,624%	3,635%	4,836%	2,713%
22	1,432%	1,470%	4,615%	3,655%	4,816%	2,754%
23	1,488%	1,461%	4,606%	3,674%	4,797%	2,794%
24	1,546%	1,452%	4,596%	3,691%	4,778%	2,831%
25	1,606%	1,444%	4,586%	3,706%	4,760%	2,867%
26	1,666%	1,438%	4,576%	3,720%	4,742%	2,901%
27	1,725%	1,432%	4,566%	3,734%	4,725%	2,934%
28	1,784%	1,425%	4,555%	3,746%	4,708%	2,965%
29	1,841%	1,417%	4,545%	3,757%	4,692%	2,995%
30	1,897%	1,407%	4,534%	3,767%	4,676%	3,024%
31	1,951%	1,394%	4,524%	3,777%	4,661%	3,051%
32	2,004%	1,380%	4,514%	3,786%	4,646%	3,077%
33	2,055%	1,367%	4,504%	3,795%	4,632%	3,102%
34	2,104%	1,355%	4,495%	3,803%	4,618%	3,126%
35	2,152%	1,345%	4,485%	3,811%	4,605%	3,149%
36	2,198%	1,336%	4,476%	3,818%	4,592%	3,171%
37	2,242%	1,329%	4,467%	3,824%	4,580%	3,192%
38	2,284%	1,321%	4,458%	3,831%	4,568%	3,212%
39	2,325%	1,311%	4,450%	3,837%	4,557%	3,231%
40	2,364%	1,297%	4,442%	3,842%	4,546%	3,250%
41	2,402%	1,280%	4,434%	3,848%	4,535%	3,268%
42	2,439%	1,262%	4,426%	3,853%	4,525%	3,285%
43	2,474%	1,245%	4,419%	3,858%	4,515%	3,301%
44	2,507%	1,229%	4,411%	3,862%	4,506%	3,317%
45	2,540%	1,216%	4,404%	3,867%	4,497%	3,332%
46	2,571%	1,207%	4,397%	3,871%	4,488%	3,347%
47	2,601%	1,202%	4,391%	3,875%	4,479%	3,361%
48	2,630%	1,203%	4,384%	3,879%	4,471%	3,375%
49	2,658%	1,208%	4,378%	3,882%	4,463%	3,388%
50	2,685%	1,219%	4,372%	3,886%	4,455%	3,400%
51	2,710%	1,235%	4,366%	3,889%	4,448%	3,412%
52	2,735%	1,256%	4,361%	3,893%	4,441%	3,424%
53	2,760%	1,281%	4,355%	3,896%	4,434%	3,436%

Binditími (í árum)	Búlgarskt lef	Sterlingspund	Rúmenskt lei	Pólskt slot	Íslensk króna	Norsk króna
54	2,783%	1,308%	4,350%	3,899%	4,427%	3,447%
55	2,805%	1,337%	4,345%	3,901%	4,420%	3,457%
56	2,827%	1,368%	4,340%	3,904%	4,414%	3,468%
57	2,848%	1,399%	4,335%	3,907%	4,408%	3,477%
58	2,869%	1,432%	4,330%	3,909%	4,402%	3,487%
59	2,888%	1,465%	4,326%	3,912%	4,396%	3,496%
60	2,907%	1,498%	4,321%	3,914%	4,390%	3,505%
61	2,926%	1,532%	4,317%	3,917%	4,385%	3,514%
62	2,944%	1,565%	4,313%	3,919%	4,380%	3,523%
63	2,961%	1,598%	4,309%	3,921%	4,375%	3,531%
64	2,978%	1,631%	4,305%	3,923%	4,370%	3,539%
65	2,994%	1,663%	4,301%	3,925%	4,365%	3,547%
66	3,010%	1,695%	4,297%	3,927%	4,360%	3,554%
67	3,025%	1,727%	4,294%	3,929%	4,356%	3,561%
68	3,040%	1,758%	4,290%	3,931%	4,351%	3,568%
69	3,055%	1,788%	4,287%	3,933%	4,347%	3,575%
70	3,069%	1,818%	4,283%	3,934%	4,343%	3,582%
71	3,083%	1,847%	4,280%	3,936%	4,339%	3,589%
72	3,096%	1,876%	4,277%	3,938%	4,335%	3,595%
73	3,109%	1,904%	4,274%	3,939%	4,331%	3,601%
74	3,122%	1,932%	4,271%	3,941%	4,327%	3,607%
75	3,134%	1,959%	4,268%	3,942%	4,323%	3,613%
76	3,146%	1,985%	4,265%	3,944%	4,320%	3,619%
77	3,158%	2,011%	4,262%	3,945%	4,316%	3,624%
78	3,169%	2,036%	4,260%	3,946%	4,313%	3,630%
79	3,180%	2,061%	4,257%	3,948%	4,310%	3,635%
80	3,191%	2,085%	4,255%	3,949%	4,306%	3,640%
81	3,201%	2,108%	4,252%	3,950%	4,303%	3,645%
82	3,212%	2,132%	4,250%	3,952%	4,300%	3,650%
83	3,222%	2,154%	4,247%	3,953%	4,297%	3,655%
84	3,232%	2,176%	4,245%	3,954%	4,294%	3,660%
85	3,241%	2,198%	4,243%	3,955%	4,291%	3,664%
86	3,251%	2,219%	4,240%	3,956%	4,289%	3,669%
87	3,260%	2,240%	4,238%	3,957%	4,286%	3,673%
88	3,269%	2,260%	4,236%	3,958%	4,283%	3,677%
89	3,277%	2,280%	4,234%	3,959%	4,281%	3,681%
90	3,286%	2,299%	4,232%	3,960%	4,278%	3,685%
91	3,294%	2,318%	4,230%	3,961%	4,276%	3,689%
92	3,303%	2,337%	4,228%	3,962%	4,273%	3,693%
93	3,311%	2,355%	4,226%	3,963%	4,271%	3,697%
94	3,318%	2,373%	4,224%	3,964%	4,268%	3,701%
95	3,326%	2,390%	4,222%	3,965%	4,266%	3,705%

Binditími (í árum)	Búlgarskt lef	Sterlingspund	Rúmenskt lei	Pólskt slot	Íslensk króna	Norsk króna
96	3,334%	2,407%	4,221%	3,966%	4,264%	3,708%
97	3,341%	2,424%	4,219%	3,967%	4,262%	3,712%
98	3,348%	2,440%	4,217%	3,968%	4,259%	3,715%
99	3,355%	2,456%	4,215%	3,969%	4,257%	3,719%
100	3,362%	2,472%	4,214%	3,969%	4,255%	3,722%
101	3,369%	2,488%	4,212%	3,970%	4,253%	3,725%
102	3,376%	2,503%	4,211%	3,971%	4,251%	3,728%
103	3,382%	2,518%	4,209%	3,972%	4,249%	3,731%
104	3,388%	2,532%	4,207%	3,973%	4,247%	3,734%
105	3,395%	2,547%	4,206%	3,973%	4,245%	3,737%
106	3,401%	2,561%	4,205%	3,974%	4,244%	3,740%
107	3,407%	2,575%	4,203%	3,975%	4,242%	3,743%
108	3,413%	2,588%	4,202%	3,975%	4,240%	3,746%
109	3,419%	2,601%	4,200%	3,976%	4,238%	3,749%
110	3,424%	2,615%	4,199%	3,977%	4,237%	3,752%
111	3,430%	2,627%	4,198%	3,977%	4,235%	3,754%
112	3,436%	2,640%	4,196%	3,978%	4,233%	3,757%
113	3,441%	2,652%	4,195%	3,979%	4,232%	3,760%
114	3,446%	2,665%	4,194%	3,979%	4,230%	3,762%
115	3,452%	2,677%	4,192%	3,980%	4,228%	3,765%
116	3,457%	2,688%	4,191%	3,981%	4,227%	3,767%
117	3,462%	2,700%	4,190%	3,981%	4,225%	3,769%
118	3,467%	2,711%	4,189%	3,982%	4,224%	3,772%
119	3,472%	2,722%	4,188%	3,982%	4,222%	3,774%
120	3,476%	2,733%	4,186%	3,983%	4,221%	3,776%
121	3,481%	2,744%	4,185%	3,983%	4,220%	3,779%
122	3,486%	2,755%	4,184%	3,984%	4,218%	3,781%
123	3,490%	2,765%	4,183%	3,985%	4,217%	3,783%
124	3,495%	2,776%	4,182%	3,985%	4,216%	3,785%
125	3,499%	2,786%	4,181%	3,986%	4,214%	3,787%
126	3,504%	2,796%	4,180%	3,986%	4,213%	3,789%
127	3,508%	2,805%	4,179%	3,987%	4,212%	3,791%
128	3,512%	2,815%	4,178%	3,987%	4,210%	3,794%
129	3,516%	2,825%	4,177%	3,988%	4,209%	3,795%
130	3,520%	2,834%	4,176%	3,988%	4,208%	3,797%
131	3,524%	2,843%	4,175%	3,989%	4,207%	3,799%
132	3,528%	2,852%	4,174%	3,989%	4,205%	3,801%
133	3,532%	2,861%	4,173%	3,989%	4,204%	3,803%
134	3,536%	2,870%	4,172%	3,990%	4,203%	3,805%
135	3,540%	2,879%	4,171%	3,990%	4,202%	3,807%
136	3,544%	2,887%	4,170%	3,991%	4,201%	3,809%
137	3,547%	2,896%	4,170%	3,991%	4,200%	3,810%

Binditími (í árum)	Búlgarskt lef	Sterlingspund	Rúmenskt lei	Pólskt slot	Íslensk króna	Norsk króna
138	3,551%	2,904%	4,169%	3,992%	4,199%	3,812%
139	3,555%	2,912%	4,168%	3,992%	4,198%	3,814%
140	3,558%	2,920%	4,167%	3,993%	4,197%	3,815%
141	3,562%	2,928%	4,166%	3,993%	4,196%	3,817%
142	3,565%	2,936%	4,165%	3,993%	4,195%	3,819%
143	3,568%	2,944%	4,165%	3,994%	4,194%	3,820%
144	3,572%	2,952%	4,164%	3,994%	4,193%	3,822%
145	3,575%	2,959%	4,163%	3,995%	4,192%	3,824%
146	3,578%	2,967%	4,162%	3,995%	4,191%	3,825%
147	3,582%	2,974%	4,161%	3,995%	4,190%	3,827%
148	3,585%	2,981%	4,161%	3,996%	4,189%	3,828%
149	3,588%	2,988%	4,160%	3,996%	4,188%	3,830%
150	3,591%	2,995%	4,159%	3,996%	4,187%	3,831%

Binditími (í árum)	Svissneskur franki	Ástralskur dalur	Taílenskt bat	Kanadadalur	Síleskur pesó	Kólobískur pesó
1	– 0,739%	1,934%	1,209%	1,884%	2,511%	4,407%
2	– 0,610%	2,034%	1,381%	1,980%	2,913%	4,756%
3	– 0,453%	2,145%	1,550%	2,095%	3,178%	5,183%
4	– 0,299%	2,251%	1,735%	2,159%	3,400%	5,440%
5	– 0,176%	2,335%	1,886%	2,187%	3,610%	5,714%
6	– 0,053%	2,425%	2,018%	2,215%	3,784%	5,910%
7	0,063%	2,497%	2,129%	2,241%	3,924%	6,198%
8	0,147%	2,562%	2,221%	2,267%	4,035%	6,327%
9	0,230%	2,619%	2,299%	2,298%	4,124%	6,325%
10	0,310%	2,661%	2,372%	2,321%	4,194%	6,419%
11	0,379%	2,707%	2,441%	2,349%	4,249%	6,503%
12	0,443%	2,754%	2,506%	2,378%	4,292%	6,552%
13	0,498%	2,795%	2,563%	2,399%	4,327%	6,574%
14	0,545%	2,829%	2,616%	2,416%	4,354%	6,576%
15	0,598%	2,856%	2,666%	2,431%	4,376%	6,563%
16	0,641%	2,877%	2,713%	2,445%	4,394%	6,540%
17	0,674%	2,893%	2,757%	2,457%	4,408%	6,509%
18	0,699%	2,904%	2,800%	2,466%	4,420%	6,471%
19	0,719%	2,913%	2,841%	2,469%	4,429%	6,430%
20	0,734%	2,920%	2,880%	2,467%	4,437%	6,386%
21	0,746%	2,925%	2,917%	2,460%	4,443%	6,341%
22	0,758%	2,928%	2,952%	2,449%	4,448%	6,294%
23	0,772%	2,928%	2,986%	2,437%	4,452%	6,247%
24	0,790%	2,925%	3,018%	2,426%	4,454%	6,200%
25	0,813%	2,919%	3,048%	2,416%	4,457%	6,153%
26	0,843%	2,910%	3,077%	2,410%	4,458%	6,107%

Binditími (í árum)	Svissneskur franki	Ástralskur dalur	Taílenskt bat	Kanadadalur	Síleskur pesó	Kólumbískur pesó
27	0,877%	2,900%	3,105%	2,407%	4,459%	6,062%
28	0,914%	2,891%	3,131%	2,407%	4,460%	6,018%
29	0,953%	2,884%	3,156%	2,412%	4,460%	5,976%
30	0,994%	2,882%	3,181%	2,421%	4,460%	5,934%
31	1,036%	2,884%	3,204%	2,435%	4,460%	5,894%
32	1,078%	2,890%	3,226%	2,453%	4,459%	5,855%
33	1,119%	2,899%	3,247%	2,473%	4,459%	5,818%
34	1,161%	2,911%	3,267%	2,495%	4,458%	5,781%
35	1,202%	2,924%	3,286%	2,519%	4,457%	5,747%
36	1,242%	2,939%	3,304%	2,543%	4,456%	5,713%
37	1,281%	2,955%	3,322%	2,569%	4,455%	5,680%
38	1,319%	2,971%	3,339%	2,594%	4,453%	5,649%
39	1,356%	2,988%	3,355%	2,620%	4,452%	5,619%
40	1,392%	3,005%	3,371%	2,646%	4,451%	5,590%
41	1,427%	3,023%	3,386%	2,672%	4,449%	5,563%
42	1,461%	3,040%	3,400%	2,697%	4,448%	5,536%
43	1,494%	3,058%	3,414%	2,722%	4,447%	5,510%
44	1,526%	3,075%	3,428%	2,747%	4,445%	5,485%
45	1,556%	3,092%	3,441%	2,771%	4,444%	5,461%
46	1,586%	3,109%	3,453%	2,794%	4,443%	5,438%
47	1,615%	3,126%	3,465%	2,817%	4,441%	5,416%
48	1,643%	3,142%	3,476%	2,840%	4,440%	5,395%
49	1,670%	3,158%	3,487%	2,862%	4,439%	5,374%
50	1,696%	3,173%	3,498%	2,883%	4,437%	5,355%
51	1,721%	3,188%	3,508%	2,904%	4,436%	5,335%
52	1,745%	3,203%	3,518%	2,924%	4,435%	5,317%
53	1,769%	3,218%	3,528%	2,943%	4,434%	5,299%
54	1,792%	3,232%	3,537%	2,963%	4,432%	5,282%
55	1,814%	3,245%	3,546%	2,981%	4,431%	5,265%
56	1,835%	3,259%	3,555%	2,999%	4,430%	5,249%
57	1,856%	3,272%	3,563%	3,016%	4,429%	5,234%
58	1,876%	3,284%	3,572%	3,033%	4,428%	5,218%
59	1,895%	3,296%	3,579%	3,050%	4,427%	5,204%
60	1,914%	3,308%	3,587%	3,066%	4,425%	5,190%
61	1,932%	3,320%	3,594%	3,081%	4,424%	5,176%
62	1,950%	3,331%	3,602%	3,096%	4,423%	5,163%
63	1,967%	3,342%	3,609%	3,111%	4,422%	5,150%
64	1,984%	3,353%	3,615%	3,125%	4,421%	5,138%
65	2,000%	3,363%	3,622%	3,139%	4,420%	5,126%
66	2,016%	3,373%	3,628%	3,153%	4,419%	5,114%
67	2,031%	3,383%	3,635%	3,166%	4,418%	5,103%
68	2,046%	3,393%	3,641%	3,179%	4,417%	5,091%

Binditími (í árum)	Svissneskur franki	Ástralskur dalur	Taílenskt bat	Kanadadalur	Síleskur pesó	Kólumbískur pesó
69	2,060%	3,402%	3,646%	3,191%	4,417%	5,081%
70	2,074%	3,411%	3,652%	3,203%	4,416%	5,070%
71	2,088%	3,420%	3,658%	3,215%	4,415%	5,060%
72	2,101%	3,429%	3,663%	3,226%	4,414%	5,050%
73	2,114%	3,437%	3,668%	3,237%	4,413%	5,041%
74	2,126%	3,445%	3,673%	3,248%	4,412%	5,031%
75	2,138%	3,453%	3,678%	3,259%	4,412%	5,022%
76	2,150%	3,461%	3,683%	3,269%	4,411%	5,013%
77	2,162%	3,468%	3,688%	3,279%	4,410%	5,005%
78	2,173%	3,476%	3,693%	3,289%	4,409%	4,996%
79	2,184%	3,483%	3,697%	3,298%	4,409%	4,988%
80	2,195%	3,490%	3,701%	3,308%	4,408%	4,980%
81	2,206%	3,497%	3,706%	3,317%	4,407%	4,972%
82	2,216%	3,504%	3,710%	3,326%	4,407%	4,965%
83	2,226%	3,510%	3,714%	3,334%	4,406%	4,957%
84	2,236%	3,517%	3,718%	3,343%	4,405%	4,950%
85	2,245%	3,523%	3,722%	3,351%	4,405%	4,943%
86	2,254%	3,529%	3,726%	3,359%	4,404%	4,936%
87	2,264%	3,535%	3,729%	3,367%	4,403%	4,929%
88	2,272%	3,541%	3,733%	3,375%	4,403%	4,923%
89	2,281%	3,546%	3,736%	3,382%	4,402%	4,916%
90	2,290%	3,552%	3,740%	3,390%	4,402%	4,910%
91	2,298%	3,557%	3,743%	3,397%	4,401%	4,904%
92	2,306%	3,563%	3,747%	3,404%	4,401%	4,898%
93	2,314%	3,568%	3,750%	3,411%	4,400%	4,892%
94	2,322%	3,573%	3,753%	3,418%	4,399%	4,886%
95	2,329%	3,578%	3,756%	3,424%	4,399%	4,881%
96	2,337%	3,583%	3,759%	3,431%	4,398%	4,875%
97	2,344%	3,588%	3,762%	3,437%	4,398%	4,870%
98	2,351%	3,592%	3,765%	3,443%	4,397%	4,864%
99	2,358%	3,597%	3,768%	3,450%	4,397%	4,859%
100	2,365%	3,602%	3,771%	3,456%	4,397%	4,854%
101	2,372%	3,606%	3,774%	3,461%	4,396%	4,849%
102	2,379%	3,610%	3,776%	3,467%	4,396%	4,844%
103	2,385%	3,615%	3,779%	3,473%	4,395%	4,839%
104	2,392%	3,619%	3,782%	3,478%	4,395%	4,835%
105	2,398%	3,623%	3,784%	3,484%	4,394%	4,830%
106	2,404%	3,627%	3,787%	3,489%	4,394%	4,825%
107	2,410%	3,631%	3,789%	3,494%	4,394%	4,821%
108	2,416%	3,635%	3,791%	3,499%	4,393%	4,817%
109	2,422%	3,638%	3,794%	3,505%	4,393%	4,812%
110	2,427%	3,642%	3,796%	3,509%	4,392%	4,808%

Binditími (í árum)	Svissneskur franki	Ástralskur dalur	Taílenskt bat	Kanadadalur	Síleskur pesó	Kólumbískur pesó
111	2,433%	3,646%	3,798%	3,514%	4,392%	4,804%
112	2,439%	3,649%	3,801%	3,519%	4,392%	4,800%
113	2,444%	3,653%	3,803%	3,524%	4,391%	4,796%
114	2,449%	3,657%	3,805%	3,528%	4,391%	4,792%
115	2,454%	3,660%	3,807%	3,533%	4,391%	4,788%
116	2,460%	3,663%	3,809%	3,537%	4,390%	4,784%
117	2,465%	3,667%	3,811%	3,542%	4,390%	4,781%
118	2,470%	3,670%	3,813%	3,546%	4,389%	4,777%
119	2,474%	3,673%	3,815%	3,550%	4,389%	4,773%
120	2,479%	3,676%	3,817%	3,554%	4,389%	4,770%
121	2,484%	3,679%	3,819%	3,558%	4,389%	4,766%
122	2,488%	3,682%	3,821%	3,562%	4,388%	4,763%
123	2,493%	3,685%	3,823%	3,566%	4,388%	4,760%
124	2,498%	3,688%	3,825%	3,570%	4,388%	4,756%
125	2,502%	3,691%	3,827%	3,574%	4,387%	4,753%
126	2,506%	3,694%	3,828%	3,578%	4,387%	4,750%
127	2,511%	3,697%	3,830%	3,582%	4,387%	4,747%
128	2,515%	3,699%	3,832%	3,585%	4,386%	4,744%
129	2,519%	3,702%	3,834%	3,589%	4,386%	4,740%
130	2,523%	3,705%	3,835%	3,592%	4,386%	4,737%
131	2,527%	3,707%	3,837%	3,596%	4,386%	4,734%
132	2,531%	3,710%	3,838%	3,599%	4,385%	4,732%
133	2,535%	3,713%	3,840%	3,603%	4,385%	4,729%
134	2,539%	3,715%	3,842%	3,606%	4,385%	4,726%
135	2,542%	3,718%	3,843%	3,609%	4,385%	4,723%
136	2,546%	3,720%	3,845%	3,613%	4,384%	4,720%
137	2,550%	3,722%	3,846%	3,616%	4,384%	4,718%
138	2,553%	3,725%	3,848%	3,619%	4,384%	4,715%
139	2,557%	3,727%	3,849%	3,622%	4,384%	4,712%
140	2,561%	3,729%	3,851%	3,625%	4,383%	4,710%
141	2,564%	3,732%	3,852%	3,628%	4,383%	4,707%
142	2,567%	3,734%	3,853%	3,631%	4,383%	4,705%
143	2,571%	3,736%	3,855%	3,634%	4,383%	4,702%
144	2,574%	3,738%	3,856%	3,637%	4,382%	4,700%
145	2,577%	3,741%	3,857%	3,640%	4,382%	4,697%
146	2,581%	3,743%	3,859%	3,642%	4,382%	4,695%
147	2,584%	3,745%	3,860%	3,645%	4,382%	4,693%
148	2,587%	3,747%	3,861%	3,648%	4,381%	4,690%
149	2,590%	3,749%	3,863%	3,651%	4,381%	4,688%
150	2,593%	3,751%	3,864%	3,653%	4,381%	4,686%

Binditími (í árum)	Hong Kong dalur	Inversk rúpía	Mexíkóskur pesó	Taívanskur dalur	Nýsjálenskur dalur	Rand
1	1,701%	6,558%	7,822%	0,296%	1,978%	6,674%
2	2,060%	6,744%	7,533%	0,397%	2,126%	6,684%
3	2,243%	6,947%	7,359%	0,483%	2,278%	6,800%
4	2,339%	7,126%	7,329%	0,559%	2,416%	6,938%
5	2,412%	7,273%	7,339%	0,629%	2,548%	7,080%
6	2,462%	7,394%	7,398%	0,707%	2,668%	7,227%
7	2,496%	7,480%	7,481%	0,763%	2,778%	7,365%
8	2,523%	7,554%	7,565%	0,833%	2,874%	7,487%
9	2,553%	7,607%	7,646%	0,900%	2,957%	7,600%
10	2,594%	7,640%	7,719%	0,950%	3,030%	7,702%
11	2,647%	7,649%	7,785%	1,014%	3,101%	7,802%
12	2,697%	7,638%	7,844%	1,090%	3,167%	7,898%
13	2,733%	7,614%	7,896%	1,173%	3,222%	7,986%
14	2,762%	7,581%	7,944%	1,260%	3,269%	8,060%
15	2,788%	7,540%	7,988%	1,348%	3,310%	8,112%
16	2,816%	7,495%	8,028%	1,435%	3,345%	8,137%
17	2,846%	7,447%	8,061%	1,520%	3,376%	8,141%
18	2,876%	7,397%	8,085%	1,603%	3,404%	8,128%
19	2,906%	7,346%	8,097%	1,683%	3,429%	8,102%
20	2,936%	7,295%	8,094%	1,759%	3,453%	8,066%
21	2,966%	7,244%	8,077%	1,833%	3,474%	8,023%
22	2,995%	7,193%	8,047%	1,904%	3,494%	7,974%
23	3,023%	7,144%	8,007%	1,971%	3,513%	7,922%
24	3,051%	7,095%	7,961%	2,035%	3,530%	7,867%
25	3,078%	7,048%	7,909%	2,097%	3,547%	7,811%
26	3,104%	7,002%	7,853%	2,155%	3,562%	7,754%
27	3,129%	6,958%	7,795%	2,211%	3,576%	7,696%
28	3,153%	6,915%	7,735%	2,264%	3,590%	7,640%
29	3,176%	6,873%	7,675%	2,315%	3,603%	7,584%
30	3,199%	6,833%	7,614%	2,364%	3,615%	7,529%
31	3,220%	6,795%	7,554%	2,410%	3,627%	7,475%
32	3,241%	6,758%	7,495%	2,454%	3,638%	7,422%
33	3,261%	6,722%	7,437%	2,496%	3,648%	7,371%
34	3,280%	6,688%	7,380%	2,536%	3,658%	7,322%
35	3,298%	6,655%	7,325%	2,575%	3,668%	7,274%
36	3,316%	6,623%	7,271%	2,612%	3,677%	7,228%
37	3,333%	6,593%	7,219%	2,647%	3,686%	7,183%
38	3,350%	6,563%	7,169%	2,681%	3,694%	7,140%
39	3,365%	6,535%	7,120%	2,713%	3,702%	7,099%
40	3,381%	6,508%	7,073%	2,744%	3,710%	7,059%
41	3,395%	6,482%	7,027%	2,773%	3,717%	7,020%
42	3,409%	6,457%	6,983%	2,802%	3,724%	6,983%

Binditími (í árum)	Hong Kong dalur	Inversk rúpía	Mexíkóskur pesó	Taívanskur dalur	Nýsjálenskur dalur	Rand
43	3,423%	6,433%	6,941%	2,829%	3,731%	6,948%
44	3,436%	6,410%	6,901%	2,855%	3,738%	6,913%
45	3,448%	6,387%	6,861%	2,881%	3,744%	6,880%
46	3,461%	6,366%	6,823%	2,905%	3,750%	6,848%
47	3,472%	6,345%	6,787%	2,928%	3,756%	6,817%
48	3,484%	6,325%	6,752%	2,951%	3,761%	6,788%
49	3,494%	6,306%	6,718%	2,972%	3,767%	6,759%
50	3,505%	6,288%	6,685%	2,993%	3,772%	6,732%
51	3,515%	6,270%	6,654%	3,013%	3,777%	6,705%
52	3,525%	6,253%	6,624%	3,032%	3,782%	6,680%
53	3,534%	6,236%	6,594%	3,051%	3,787%	6,655%
54	3,544%	6,220%	6,566%	3,069%	3,791%	6,631%
55	3,552%	6,204%	6,539%	3,087%	3,796%	6,608%
56	3,561%	6,189%	6,512%	3,103%	3,800%	6,586%
57	3,569%	6,175%	6,487%	3,120%	3,804%	6,564%
58	3,577%	6,161%	6,462%	3,135%	3,808%	6,544%
59	3,585%	6,147%	6,438%	3,151%	3,812%	6,523%
60	3,593%	6,134%	6,415%	3,165%	3,816%	6,504%
61	3,600%	6,121%	6,393%	3,180%	3,820%	6,485%
62	3,607%	6,109%	6,371%	3,194%	3,823%	6,467%
63	3,614%	6,097%	6,350%	3,207%	3,827%	6,449%
64	3,621%	6,085%	6,330%	3,220%	3,830%	6,432%
65	3,627%	6,074%	6,310%	3,233%	3,833%	6,415%
66	3,633%	6,063%	6,291%	3,245%	3,836%	6,399%
67	3,640%	6,053%	6,272%	3,257%	3,839%	6,384%
68	3,646%	6,042%	6,254%	3,268%	3,842%	6,368%
69	3,651%	6,032%	6,237%	3,280%	3,845%	6,354%
70	3,657%	6,023%	6,220%	3,290%	3,848%	6,339%
71	3,662%	6,013%	6,203%	3,301%	3,851%	6,325%
72	3,668%	6,004%	6,187%	3,311%	3,854%	6,312%
73	3,673%	5,995%	6,172%	3,321%	3,856%	6,298%
74	3,678%	5,986%	6,156%	3,331%	3,859%	6,286%
75	3,683%	5,978%	6,141%	3,341%	3,861%	6,273%
76	3,688%	5,970%	6,127%	3,350%	3,864%	6,261%
77	3,692%	5,962%	6,113%	3,359%	3,866%	6,249%
78	3,697%	5,954%	6,099%	3,368%	3,868%	6,238%
79	3,701%	5,946%	6,086%	3,376%	3,871%	6,226%
80	3,706%	5,939%	6,073%	3,385%	3,873%	6,215%
81	3,710%	5,931%	6,060%	3,393%	3,875%	6,205%
82	3,714%	5,924%	6,048%	3,401%	3,877%	6,194%
83	3,718%	5,917%	6,036%	3,409%	3,879%	6,184%
84	3,722%	5,911%	6,024%	3,416%	3,881%	6,174%

Binditími (í árum)	Hong Kong dalur	Inversk rúpía	Mexíkóskur pesó	Taívanskur dalur	Nýsjálenskur dalur	Rand
85	3,726%	5,904%	6,013%	3,424%	3,883%	6,164%
86	3,730%	5,897%	6,001%	3,431%	3,885%	6,155%
87	3,733%	5,891%	5,990%	3,438%	3,887%	6,145%
88	3,737%	5,885%	5,980%	3,445%	3,889%	6,136%
89	3,740%	5,879%	5,969%	3,452%	3,891%	6,127%
90	3,744%	5,873%	5,959%	3,458%	3,892%	6,119%
91	3,747%	5,867%	5,949%	3,465%	3,894%	6,110%
92	3,750%	5,862%	5,939%	3,471%	3,896%	6,102%
93	3,754%	5,856%	5,929%	3,477%	3,897%	6,094%
94	3,757%	5,851%	5,920%	3,483%	3,899%	6,086%
95	3,760%	5,846%	5,911%	3,489%	3,901%	6,078%
96	3,763%	5,840%	5,902%	3,495%	3,902%	6,071%
97	3,766%	5,835%	5,893%	3,501%	3,904%	6,063%
98	3,769%	5,830%	5,884%	3,507%	3,905%	6,056%
99	3,772%	5,825%	5,876%	3,512%	3,907%	6,049%
100	3,774%	5,821%	5,868%	3,517%	3,908%	6,042%
101	3,777%	5,816%	5,860%	3,523%	3,909%	6,035%
102	3,780%	5,811%	5,852%	3,528%	3,911%	6,028%
103	3,782%	5,807%	5,844%	3,533%	3,912%	6,021%
104	3,785%	5,803%	5,836%	3,538%	3,913%	6,015%
105	3,787%	5,798%	5,829%	3,543%	3,915%	6,009%
106	3,790%	5,794%	5,821%	3,547%	3,916%	6,002%
107	3,792%	5,790%	5,814%	3,552%	3,917%	5,996%
108	3,795%	5,786%	5,807%	3,557%	3,918%	5,990%
109	3,797%	5,782%	5,800%	3,561%	3,920%	5,984%
110	3,799%	5,778%	5,793%	3,566%	3,921%	5,979%
111	3,802%	5,774%	5,786%	3,570%	3,922%	5,973%
112	3,804%	5,770%	5,780%	3,574%	3,923%	5,967%
113	3,806%	5,766%	5,773%	3,579%	3,924%	5,962%
114	3,808%	5,763%	5,767%	3,583%	3,925%	5,956%
115	3,810%	5,759%	5,761%	3,587%	3,926%	5,951%
116	3,812%	5,756%	5,754%	3,591%	3,928%	5,946%
117	3,814%	5,752%	5,748%	3,595%	3,929%	5,941%
118	3,816%	5,749%	5,743%	3,598%	3,930%	5,936%
119	3,818%	5,745%	5,737%	3,602%	3,931%	5,931%
120	3,820%	5,742%	5,731%	3,606%	3,932%	5,926%
121	3,822%	5,739%	5,725%	3,610%	3,933%	5,921%
122	3,824%	5,736%	5,720%	3,613%	3,934%	5,917%
123	3,826%	5,733%	5,714%	3,617%	3,934%	5,912%
124	3,828%	5,729%	5,709%	3,620%	3,935%	5,907%
125	3,829%	5,726%	5,704%	3,624%	3,936%	5,903%
126	3,831%	5,723%	5,698%	3,627%	3,937%	5,899%

Binditími (í árum)	Hong Kong dalur	Inversk rúpía	Mexíkóskur pesó	Taívanskur dalur	Nýsjálenskur dalur	Rand
127	3,833%	5,720%	5,693%	3,630%	3,938%	5,894%
128	3,835%	5,718%	5,688%	3,634%	3,939%	5,890%
129	3,836%	5,715%	5,683%	3,637%	3,940%	5,886%
130	3,838%	5,712%	5,678%	3,640%	3,941%	5,882%
131	3,839%	5,709%	5,674%	3,643%	3,942%	5,878%
132	3,841%	5,706%	5,669%	3,646%	3,942%	5,874%
133	3,843%	5,704%	5,664%	3,649%	3,943%	5,870%
134	3,844%	5,701%	5,660%	3,652%	3,944%	5,866%
135	3,846%	5,698%	5,655%	3,655%	3,945%	5,862%
136	3,847%	5,696%	5,651%	3,658%	3,946%	5,858%
137	3,849%	5,693%	5,646%	3,661%	3,946%	5,854%
138	3,850%	5,691%	5,642%	3,664%	3,947%	5,851%
139	3,852%	5,688%	5,638%	3,667%	3,948%	5,847%
140	3,853%	5,686%	5,633%	3,669%	3,948%	5,844%
141	3,854%	5,684%	5,629%	3,672%	3,949%	5,840%
142	3,856%	5,681%	5,625%	3,675%	3,950%	5,837%
143	3,857%	5,679%	5,621%	3,677%	3,951%	5,833%
144	3,858%	5,677%	5,617%	3,680%	3,951%	5,830%
145	3,860%	5,674%	5,613%	3,682%	3,952%	5,827%
146	3,861%	5,672%	5,609%	3,685%	3,953%	5,823%
147	3,862%	5,670%	5,606%	3,687%	3,953%	5,820%
148	3,864%	5,668%	5,602%	3,690%	3,954%	5,817%
149	3,865%	5,666%	5,598%	3,692%	3,955%	5,814%
150	3,866%	5,664%	5,594%	3,695%	3,955%	5,811%

Binditími (í árum)	Brasilískt ríal	Kínverskt júan	Malasískur ringgit	Rússnesk rúbla	Singapúrdalur	Suðurkóreskt won
1	6,112%	3,265%	3,557%	6,720%	1,584%	1,742%
2	6,987%	3,379%	3,577%	6,534%	1,777%	1,918%
3	7,760%	3,469%	3,604%	6,589%	1,904%	2,019%
4	8,343%	3,551%	3,636%	6,722%	2,007%	2,081%
5	8,735%	3,632%	3,666%	6,840%	2,087%	2,122%
6	9,009%	3,664%	3,724%	6,926%	2,167%	2,151%
7	9,199%	3,683%	3,787%	6,983%	2,243%	2,171%
8	9,336%	3,714%	3,837%	7,026%	2,308%	2,188%
9	9,442%	3,750%	3,881%	7,053%	2,366%	2,205%
10	9,528%	3,786%	3,926%	7,059%	2,419%	2,228%
11	9,568%	3,817%	3,973%	7,044%	2,470%	2,255%
12	9,568%	3,845%	4,023%	7,013%	2,520%	2,278%
13	9,539%	3,869%	4,073%	6,970%	2,570%	2,291%
14	9,488%	3,890%	4,124%	6,919%	2,616%	2,297%
15	9,422%	3,909%	4,176%	6,863%	2,657%	2,298%

Binditími (í árum)	Brasilískt ríal	Kínverskt júan	Malasískur ringgit	Rússnesk rúbla	Singapúrdalur	Suðurkóreskt won
16	9,344%	3,927%	4,230%	6,804%	2,690%	2,297%
17	9,259%	3,943%	4,283%	6,742%	2,718%	2,297%
18	9,168%	3,958%	4,332%	6,680%	2,744%	2,301%
19	9,074%	3,971%	4,375%	6,618%	2,769%	2,309%
20	8,978%	3,984%	4,411%	6,555%	2,794%	2,323%
21	8,882%	3,996%	4,439%	6,494%	2,820%	2,344%
22	8,786%	4,007%	4,460%	6,434%	2,848%	2,371%
23	8,692%	4,017%	4,475%	6,376%	2,876%	2,401%
24	8,599%	4,027%	4,486%	6,319%	2,903%	2,433%
25	8,509%	4,036%	4,493%	6,264%	2,931%	2,467%
26	8,421%	4,045%	4,497%	6,211%	2,959%	2,502%
27	8,336%	4,053%	4,499%	6,159%	2,986%	2,537%
28	8,253%	4,061%	4,498%	6,110%	3,012%	2,572%
29	8,173%	4,069%	4,496%	6,062%	3,038%	2,607%
30	8,097%	4,076%	4,493%	6,016%	3,062%	2,641%
31	8,023%	4,083%	4,489%	5,972%	3,087%	2,675%
32	7,952%	4,089%	4,484%	5,930%	3,110%	2,707%
33	7,884%	4,095%	4,478%	5,889%	3,133%	2,739%
34	7,818%	4,101%	4,472%	5,850%	3,155%	2,770%
35	7,755%	4,107%	4,466%	5,813%	3,176%	2,800%
36	7,695%	4,112%	4,459%	5,777%	3,196%	2,829%
37	7,637%	4,118%	4,453%	5,742%	3,216%	2,858%
38	7,581%	4,123%	4,446%	5,709%	3,235%	2,885%
39	7,528%	4,127%	4,439%	5,677%	3,253%	2,911%
40	7,477%	4,132%	4,432%	5,647%	3,271%	2,936%
41	7,428%	4,137%	4,425%	5,617%	3,288%	2,961%
42	7,381%	4,141%	4,418%	5,589%	3,304%	2,984%
43	7,336%	4,145%	4,411%	5,562%	3,320%	3,007%
44	7,292%	4,149%	4,405%	5,536%	3,335%	3,029%
45	7,250%	4,153%	4,398%	5,511%	3,350%	3,050%
46	7,210%	4,157%	4,392%	5,486%	3,364%	3,070%
47	7,172%	4,160%	4,386%	5,463%	3,377%	3,090%
48	7,134%	4,164%	4,380%	5,441%	3,391%	3,109%
49	7,099%	4,167%	4,374%	5,419%	3,403%	3,127%
50	7,064%	4,170%	4,368%	5,398%	3,415%	3,145%
51	7,031%	4,173%	4,362%	5,378%	3,427%	3,162%
52	6,999%	4,177%	4,357%	5,359%	3,439%	3,178%
53	6,968%	4,180%	4,351%	5,340%	3,450%	3,194%
54	6,939%	4,182%	4,346%	5,322%	3,461%	3,210%
55	6,910%	4,185%	4,341%	5,305%	3,471%	3,224%
56	6,882%	4,188%	4,336%	5,288%	3,481%	3,239%
57	6,855%	4,190%	4,332%	5,272%	3,491%	3,253%

Binditími (í árum)	Brasilískt ríal	Kínverskt júan	Malasískur ringgit	Rússnesk rúbla	Singapúrdalur	Suðurkóreskt won
58	6,830%	4,193%	4,327%	5,256%	3,500%	3,266%
59	6,805%	4,195%	4,322%	5,241%	3,509%	3,279%
60	6,780%	4,198%	4,318%	5,226%	3,518%	3,292%
61	6,757%	4,200%	4,314%	5,212%	3,526%	3,304%
62	6,734%	4,202%	4,310%	5,198%	3,535%	3,316%
63	6,712%	4,205%	4,306%	5,185%	3,543%	3,327%
64	6,691%	4,207%	4,302%	5,172%	3,551%	3,339%
65	6,670%	4,209%	4,298%	5,159%	3,558%	3,349%
66	6,650%	4,211%	4,294%	5,147%	3,565%	3,360%
67	6,631%	4,213%	4,291%	5,135%	3,573%	3,370%
68	6,612%	4,215%	4,287%	5,124%	3,580%	3,380%
69	6,593%	4,217%	4,284%	5,112%	3,586%	3,390%
70	6,576%	4,218%	4,281%	5,102%	3,593%	3,399%
71	6,558%	4,220%	4,277%	5,091%	3,599%	3,408%
72	6,542%	4,222%	4,274%	5,081%	3,605%	3,417%
73	6,525%	4,224%	4,271%	5,071%	3,611%	3,426%
74	6,509%	4,225%	4,268%	5,061%	3,617%	3,434%
75	6,494%	4,227%	4,265%	5,051%	3,623%	3,442%
76	6,479%	4,228%	4,263%	5,042%	3,629%	3,450%
77	6,464%	4,230%	4,260%	5,033%	3,634%	3,458%
78	6,449%	4,231%	4,257%	5,024%	3,639%	3,465%
79	6,436%	4,233%	4,255%	5,016%	3,645%	3,473%
80	6,422%	4,234%	4,252%	5,008%	3,650%	3,480%
81	6,409%	4,236%	4,250%	4,999%	3,655%	3,487%
82	6,396%	4,237%	4,247%	4,991%	3,659%	3,494%
83	6,383%	4,238%	4,245%	4,984%	3,664%	3,500%
84	6,371%	4,240%	4,242%	4,976%	3,669%	3,507%
85	6,359%	4,241%	4,240%	4,969%	3,673%	3,513%
86	6,347%	4,242%	4,238%	4,962%	3,677%	3,519%
87	6,335%	4,243%	4,236%	4,955%	3,682%	3,526%
88	6,324%	4,245%	4,234%	4,948%	3,686%	3,532%
89	6,313%	4,246%	4,232%	4,941%	3,690%	3,537%
90	6,302%	4,247%	4,230%	4,934%	3,694%	3,543%
91	6,292%	4,248%	4,228%	4,928%	3,698%	3,549%
92	6,282%	4,249%	4,226%	4,922%	3,702%	3,554%
93	6,271%	4,250%	4,224%	4,915%	3,705%	3,559%
94	6,262%	4,251%	4,222%	4,909%	3,709%	3,565%
95	6,252%	4,252%	4,220%	4,904%	3,713%	3,570%
96	6,243%	4,253%	4,218%	4,898%	3,716%	3,575%
97	6,233%	4,254%	4,217%	4,892%	3,720%	3,579%
98	6,224%	4,255%	4,215%	4,887%	3,723%	3,584%
99	6,215%	4,256%	4,213%	4,881%	3,726%	3,589%

Binditími (í árum)	Brasilískt ríal	Kínverskt júan	Malasískur ringgit	Rússnesk rúbla	Singapúrdalur	Suðurkóreskt won
100	6,207%	4,257%	4,212%	4,876%	3,729%	3,594%
101	6,198%	4,258%	4,210%	4,871%	3,733%	3,598%
102	6,190%	4,259%	4,208%	4,865%	3,736%	3,603%
103	6,182%	4,260%	4,207%	4,860%	3,739%	3,607%
104	6,174%	4,261%	4,205%	4,856%	3,742%	3,611%
105	6,166%	4,262%	4,204%	4,851%	3,745%	3,615%
106	6,158%	4,262%	4,203%	4,846%	3,748%	3,619%
107	6,150%	4,263%	4,201%	4,841%	3,750%	3,623%
108	6,143%	4,264%	4,200%	4,837%	3,753%	3,627%
109	6,136%	4,265%	4,198%	4,832%	3,756%	3,631%
110	6,129%	4,266%	4,197%	4,828%	3,759%	3,635%
111	6,121%	4,266%	4,196%	4,824%	3,761%	3,639%
112	6,115%	4,267%	4,194%	4,819%	3,764%	3,642%
113	6,108%	4,268%	4,193%	4,815%	3,766%	3,646%
114	6,101%	4,268%	4,192%	4,811%	3,769%	3,650%
115	6,095%	4,269%	4,191%	4,807%	3,771%	3,653%
116	6,088%	4,270%	4,189%	4,803%	3,774%	3,656%
117	6,082%	4,271%	4,188%	4,799%	3,776%	3,660%
118	6,076%	4,271%	4,187%	4,795%	3,778%	3,663%
119	6,069%	4,272%	4,186%	4,792%	3,781%	3,666%
120	6,063%	4,273%	4,185%	4,788%	3,783%	3,669%
121	6,058%	4,273%	4,184%	4,784%	3,785%	3,673%
122	6,052%	4,274%	4,182%	4,781%	3,787%	3,676%
123	6,046%	4,274%	4,181%	4,777%	3,789%	3,679%
124	6,040%	4,275%	4,180%	4,774%	3,791%	3,682%
125	6,035%	4,276%	4,179%	4,770%	3,793%	3,685%
126	6,029%	4,276%	4,178%	4,767%	3,796%	3,688%
127	6,024%	4,277%	4,177%	4,764%	3,798%	3,690%
128	6,019%	4,277%	4,176%	4,761%	3,799%	3,693%
129	6,014%	4,278%	4,175%	4,757%	3,801%	3,696%
130	6,008%	4,278%	4,174%	4,754%	3,803%	3,699%
131	6,003%	4,279%	4,173%	4,751%	3,805%	3,701%
132	5,998%	4,280%	4,172%	4,748%	3,807%	3,704%
133	5,993%	4,280%	4,172%	4,745%	3,809%	3,707%
134	5,989%	4,281%	4,171%	4,742%	3,811%	3,709%
135	5,984%	4,281%	4,170%	4,739%	3,812%	3,712%
136	5,979%	4,282%	4,169%	4,736%	3,814%	3,714%
137	5,975%	4,282%	4,168%	4,734%	3,816%	3,717%
138	5,970%	4,283%	4,167%	4,731%	3,818%	3,719%
139	5,966%	4,283%	4,166%	4,728%	3,819%	3,721%
140	5,961%	4,284%	4,165%	4,725%	3,821%	3,724%
141	5,957%	4,284%	4,165%	4,723%	3,823%	3,726%

Binditími (í árum)	Brasilískt ríal	Kínverskt júan	Malasískur ringgit	Rússnesk rúbla	Singapúrdalur	Suðurkóreskt won
142	5,953%	4,284%	4,164%	4,720%	3,824%	3,728%
143	5,948%	4,285%	4,163%	4,717%	3,826%	3,731%
144	5,944%	4,285%	4,162%	4,715%	3,827%	3,733%
145	5,940%	4,286%	4,161%	4,712%	3,829%	3,735%
146	5,936%	4,286%	4,161%	4,710%	3,830%	3,737%
147	5,932%	4,287%	4,160%	4,707%	3,832%	3,739%
148	5,928%	4,287%	4,159%	4,705%	3,833%	3,741%
149	5,924%	4,288%	4,158%	4,703%	3,835%	3,743%
150	5,920%	4,288%	4,158%	4,700%	3,836%	3,745%

Binditími (í árum)	Tyrknesk líra	Bandaríkjadalur	Japanskt jen
1	15,680%	2,334%	– 0,069%
2	15,518%	2,498%	– 0,050%
3	15,039%	2,581%	– 0,034%
4	14,462%	2,612%	– 0,015%
5	13,447%	2,626%	0,008%
6	13,099%	2,639%	0,034%
7	12,961%	2,653%	0,063%
8	12,571%	2,670%	0,094%
9	12,026%	2,687%	0,127%
10	11,479%	2,702%	0,162%
11	11,008%	2,723%	0,200%
12	10,610%	2,732%	0,240%
13	10,268%	2,740%	0,279%
14	9,970%	2,751%	0,319%
15	9,708%	2,761%	0,358%
16	9,474%	2,769%	0,395%
17	9,266%	2,775%	0,431%
18	9,077%	2,779%	0,466%
19	8,906%	2,781%	0,498%
20	8,750%	2,782%	0,529%
21	8,607%	2,781%	0,558%
22	8,476%	2,778%	0,584%
23	8,354%	2,775%	0,607%
24	8,241%	2,771%	0,625%
25	8,136%	2,767%	0,640%
26	8,039%	2,762%	0,650%
27	7,948%	2,757%	0,660%
28	7,862%	2,751%	0,671%
29	7,782%	2,745%	0,687%
30	7,706%	2,739%	0,709%

Binditími (í árum)	Tyrknesk líra	Bandaríkjadalur	Japanskt jen
31	7,635%	2,733%	0,737%
32	7,568%	2,727%	0,771%
33	7,504%	2,721%	0,808%
34	7,444%	2,714%	0,849%
35	7,387%	2,708%	0,891%
36	7,333%	2,702%	0,935%
37	7,282%	2,696%	0,979%
38	7,233%	2,690%	1,023%
39	7,186%	2,684%	1,067%
40	7,142%	2,678%	1,111%
41	7,100%	2,672%	1,154%
42	7,059%	2,666%	1,197%
43	7,020%	2,660%	1,238%
44	6,983%	2,656%	1,279%
45	6,948%	2,653%	1,319%
46	6,914%	2,652%	1,357%
47	6,881%	2,652%	1,395%
48	6,850%	2,654%	1,432%
49	6,819%	2,658%	1,467%
50	6,790%	2,665%	1,502%
51	6,763%	2,673%	1,535%
52	6,736%	2,683%	1,568%
53	6,710%	2,695%	1,599%
54	6,685%	2,707%	1,630%
55	6,661%	2,721%	1,660%
56	6,637%	2,735%	1,689%
57	6,615%	2,750%	1,716%
58	6,593%	2,765%	1,744%
59	6,572%	2,780%	1,770%
60	6,552%	2,796%	1,795%
61	6,532%	2,812%	1,820%
62	6,513%	2,827%	1,844%
63	6,495%	2,843%	1,867%
64	6,477%	2,858%	1,890%
65	6,460%	2,874%	1,912%
66	6,443%	2,889%	1,933%
67	6,427%	2,904%	1,954%
68	6,411%	2,919%	1,974%
69	6,395%	2,933%	1,994%
70	6,380%	2,948%	2,013%
71	6,366%	2,962%	2,032%
72	6,352%	2,976%	2,050%

Binditími (í árum)	Tyrknesk líra	Bandaríkjadalur	Japanskt jen
73	6,338%	2,989%	2,067%
74	6,325%	3,003%	2,084%
75	6,312%	3,016%	2,101%
76	6,299%	3,029%	2,117%
77	6,287%	3,041%	2,133%
78	6,275%	3,054%	2,149%
79	6,263%	3,066%	2,164%
80	6,251%	3,078%	2,178%
81	6,240%	3,089%	2,193%
82	6,229%	3,100%	2,207%
83	6,219%	3,112%	2,220%
84	6,208%	3,122%	2,234%
85	6,198%	3,133%	2,247%
86	6,188%	3,143%	2,260%
87	6,179%	3,154%	2,272%
88	6,169%	3,164%	2,284%
89	6,160%	3,173%	2,296%
90	6,151%	3,183%	2,308%
91	6,142%	3,192%	2,319%
92	6,134%	3,202%	2,330%
93	6,125%	3,211%	2,341%
94	6,117%	3,219%	2,352%
95	6,109%	3,228%	2,362%
96	6,101%	3,237%	2,373%
97	6,093%	3,245%	2,383%
98	6,085%	3,253%	2,392%
99	6,078%	3,261%	2,402%
100	6,071%	3,269%	2,411%
101	6,063%	3,276%	2,421%
102	6,056%	3,284%	2,430%
103	6,050%	3,291%	2,439%
104	6,043%	3,299%	2,447%
105	6,036%	3,306%	2,456%
106	6,030%	3,313%	2,464%
107	6,023%	3,320%	2,473%
108	6,017%	3,326%	2,481%
109	6,011%	3,333%	2,489%
110	6,005%	3,339%	2,496%
111	5,999%	3,346%	2,504%
112	5,993%	3,352%	2,512%
113	5,988%	3,358%	2,519%
114	5,982%	3,364%	2,526%

Binditími (í árum)	Tyrknesk líra	Bandaríkjadalur	Japanskt jen
115	5,976%	3,370%	2,533%
116	5,971%	3,376%	2,540%
117	5,966%	3,382%	2,547%
118	5,960%	3,387%	2,554%
119	5,955%	3,393%	2,561%
120	5,950%	3,398%	2,567%
121	5,945%	3,404%	2,574%
122	5,940%	3,409%	2,580%
123	5,936%	3,414%	2,586%
124	5,931%	3,419%	2,592%
125	5,926%	3,424%	2,598%
126	5,922%	3,429%	2,604%
127	5,917%	3,434%	2,610%
128	5,913%	3,439%	2,616%
129	5,908%	3,444%	2,622%
130	5,904%	3,448%	2,627%
131	5,900%	3,453%	2,633%
132	5,896%	3,457%	2,638%
133	5,891%	3,462%	2,644%
134	5,887%	3,466%	2,649%
135	5,883%	3,471%	2,654%
136	5,879%	3,475%	2,659%
137	5,876%	3,479%	2,664%
138	5,872%	3,483%	2,669%
139	5,868%	3,487%	2,674%
140	5,864%	3,491%	2,679%
141	5,861%	3,495%	2,683%
142	5,857%	3,499%	2,688%
143	5,853%	3,503%	2,693%
144	5,850%	3,507%	2,697%
145	5,846%	3,510%	2,702%
146	5,843%	3,514%	2,706%
147	5,840%	3,518%	2,711%
148	5,836%	3,521%	2,715%
149	5,833%	3,525%	2,719%
150	5,830%	3,528%	2,723%

II. VIÐAUKI

Grundvallaráhættuálag fyrir útreikning á aðlögun vegna samræmingar

Grundvallaráhættuálag sem sett er fram í þessum viðauka er sýnt í grunnpunktum og inniheldur enga hækkun í samræmi við c-lið 1. mgr. 77. gr. c í tilskipun 2009/138/EB.

1. Áhættuskuldbindingar vegna ríkisstjórna og seðlabanka

Grundvallaráhættuálag gildir um áhættuskuldbindingar í öllum gjaldmiðlum

Grundvöllur áhættuálags fyrir líftíma sem er 11 til 30 ár er jafn grundvelli áhættuálags fyrir líftíma sem er 10 ár.

Líftími (í árum)	Austurríki	Belgía	Búlgaría	Króatía	Tékkland	Kýpur	Danmörk
1	0	0	33	5	0	27	1
2	0	0	41	5	1	44	1
3	0	1	46	5	3	50	0
4	0	3	50	5	4	50	0
5	1	4	54	5	6	54	0
6	1	5	57	5	8	56	0
7	2	6	60	5	10	57	0
8	3	7	62	5	12	56	0
9	3	8	64	5	13	53	0
10	4	9	66	5	14	52	0

Líftími (í árum)	Eistland	Finnland	Frakkland	Þýskaland	Grikkland	Ungverjaland	Írland
1	0	0	0	0	418	4	17
2	0	0	0	0	256	4	24
3	1	0	0	0	226	4	27
4	3	0	0	0	196	4	28
5	4	0	0	0	179	4	29
6	5	0	0	0	175	4	30
7	6	0	0	0	172	4	31
8	7	0	1	0	177	2	32
9	8	1	3	0	178	1	33
10	9	1	3	0	181	4	33

Líftími (í árum)	Ítalía	Lettland	Litháen	Lúxemborg	Malta	Holland	Pólland
1	6	5	5	0	17	0	4
2	14	12	12	0	24	0	4
3	18	15	16	0	27	0	4
4	20	17	18	0	28	0	4
5	22	19	20	0	29	0	4

Líftími (í árum)	Ítalía	Lettland	Litháen	Lúxemborg	Malta	Holland	Pólland
6	23	21	21	0	30	0	4
7	25	22	23	0	31	0	4
8	26	23	24	1	32	0	4
9	28	24	25	2	33	0	4
10	29	25	26	3	33	0	4

Líftími (í árum)	Portúgal	Rúmenía	Slóvakía	Slóvenía	Spánn	Svíþjóð	Bretland
1	27	10	13	20	5	0	0
2	44	18	17	23	12	0	0
3	50	20	19	28	16	0	0
4	50	22	21	32	18	0	0
5	54	23	22	36	20	0	0
6	56	25	24	39	21	0	0
7	57	26	25	41	23	0	0
8	56	28	26	42	24	0	0
9	53	29	26	43	25	0	0
10	52	27	27	42	26	0	0

Líftími (í árum)	Liechtenstein	Noregur	Sviss	Ástralía	Brasilía	Kanada	Chile (Síle)
1	0	0	0	0	12	0	17
2	0	0	0	0	12	0	19
3	0	0	0	0	12	0	18
4	0	0	0	0	12	0	18
5	0	0	0	0	12	0	16
6	0	0	0	0	12	0	15
7	0	0	0	0	12	0	14
8	0	0	0	0	12	0	15
9	0	0	0	0	12	0	16
10	0	0	0	0	12	0	13

Líftími (í árum)	Kína	Kólumbía	Hong Kong	Indland	Japan	Malasía	Mexíkó
1	0	11	0	9	0	0	9
2	0	18	0	9	0	0	9
3	1	30	0	9	0	0	10
4	2	38	0	9	0	0	10
5	2	40	0	9	0	0	10
6	3	43	0	9	0	0	10
7	3	45	0	9	0	0	10
8	7	43	0	9	0	0	10
9	5	40	0	9	1	0	10
10	5	43	0	9	1	0	10

Líftími (í árum)	Nýja-Sjáland	Rússland	Singapúr	Suður-Afríka	Suður-Kórea	Taíland	Taívan
1	0	0	0	4	10	0	4
2	0	0	0	7	12	0	4
3	0	0	0	7	12	0	4
4	0	0	0	6	14	0	4
5	0	2	0	5	15	0	4
6	0	5	0	5	15	0	4
7	0	8	0	7	16	0	4
8	0	13	0	8	16	0	4
9	0	19	0	8	16	0	4
10	0	19	0	9	16	0	4

Líftími (í árum)	Bandaríkin
1	0
2	0
3	0
4	0
5	0
6	0
7	0
8	0
9	0
10	0

2. Áhættuskuldbindingar vegna fjármálastofnana

2.1 Evra

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	6	21	47	125	239	575	1 181
2	6	21	47	125	239	575	970
3	7	23	47	117	235	571	804
4	8	26	50	119	234	570	674
5	10	28	55	122	234	570	572
6	11	31	59	126	234	570	570
7	12	33	61	129	234	570	570
8	12	34	60	127	234	570	570
9	12	35	60	126	234	570	570
10	13	36	60	126	234	570	570
11	13	37	60	126	234	570	570
12	14	38	60	126	234	570	570
13	14	38	60	126	234	570	570
14	14	39	60	126	234	570	570

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
15	14	39	60	126	234	570	570
16	14	39	60	126	234	570	570
17	14	38	60	126	234	570	570
18	14	38	60	126	234	570	570
19	14	39	60	126	234	570	570
20	15	39	60	126	234	570	570
21	15	39	60	126	234	570	570
22	16	39	60	126	234	570	570
23	17	39	60	126	234	570	570
24	18	39	60	126	234	570	570
25	18	39	60	126	234	570	570
26	19	39	60	126	234	570	570
27	20	39	60	126	234	570	570
28	21	39	60	126	234	570	570
29	21	39	60	126	234	570	570
30	22	39	60	126	234	570	570

2.2 Tékknesk króna

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	11	25	51	129	243	580	1 205
2	13	28	53	132	245	582	991
3	14	30	55	124	242	578	822
4	15	33	57	126	241	577	689
5	17	35	62	129	241	577	584
6	17	37	65	133	240	576	576
7	18	39	66	135	239	576	576
8	17	39	65	132	239	575	575
9	17	39	65	131	238	575	575
10	17	40	65	130	238	574	574
11	17	41	64	130	238	574	574
12	17	41	64	129	237	573	573
13	17	41	63	129	236	573	573
14	17	41	63	128	236	572	572
15	16	40	62	128	235	572	572
16	15	40	62	127	235	571	571
17	15	39	61	127	235	571	571
18	15	39	61	127	234	571	571
19	15	39	61	127	235	571	571
20	16	40	62	127	235	571	571

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
21	16	40	62	128	235	572	572
22	17	40	62	128	235	572	572
23	18	41	62	128	236	572	572
24	18	41	63	128	236	572	572
25	19	41	63	128	236	572	572
26	19	41	63	128	236	572	572
27	20	41	63	128	236	572	572
28	21	41	63	128	236	572	572
29	21	41	63	128	236	572	572
30	22	41	63	128	236	572	572

2.3 Dönsk króna

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	6	21	46	125	238	575	1 181
2	6	21	46	125	238	575	970
3	7	23	47	117	235	571	804
4	8	25	50	119	234	570	674
5	9	28	55	122	233	570	572
6	11	30	59	126	233	570	570
7	12	33	61	129	233	570	570
8	12	33	60	127	233	570	570
9	12	34	60	126	233	570	570
10	13	36	60	126	233	570	570
11	13	37	60	126	233	570	570
12	14	38	60	126	233	570	570
13	14	38	60	126	233	570	570
14	14	38	60	126	233	570	570
15	14	38	60	126	233	570	570
16	14	38	60	126	233	570	570
17	14	38	60	126	233	570	570
18	14	38	60	126	233	570	570
19	14	38	60	126	233	570	570
20	15	38	60	126	233	570	570
21	15	38	60	126	233	570	570
22	16	38	60	126	233	570	570
23	17	38	60	126	233	570	570
24	18	38	60	126	233	570	570
25	18	38	60	126	233	570	570
26	19	38	60	126	233	570	570
27	20	38	60	126	233	570	570
28	21	38	60	126	233	570	570
29	21	38	60	126	233	570	570
30	22	38	60	126	233	570	570

2.4 Ungversk forinta

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	84	99	125	203	317	654	1 188
2	80	95	121	199	313	649	981
3	84	100	124	194	312	648	813
4	82	99	124	193	308	644	683
5	81	100	127	193	305	641	641
6	80	100	128	196	303	639	639
7	79	100	127	196	300	637	637
8	77	99	126	193	299	635	635
9	76	99	124	190	298	634	634
10	73	96	120	186	294	630	630
11	71	94	118	183	291	627	627
12	70	93	116	182	289	626	626
13	69	93	115	181	289	625	625
14	69	93	115	180	288	625	625
15	68	93	115	180	288	624	624
16	68	92	114	179	287	623	623
17	67	91	113	179	286	623	623
18	66	91	113	178	286	622	622
19	66	90	112	177	285	621	621
20	65	89	111	177	284	621	621
21	64	88	110	176	284	620	620
22	63	88	109	175	283	619	619
23	62	87	109	174	282	618	618
24	61	86	108	173	281	617	617
25	60	85	106	172	280	616	616
26	59	83	105	171	279	615	615
27	58	82	104	170	277	614	614
28	57	81	103	169	276	613	613
29	56	80	102	168	275	612	612
30	55	79	101	167	274	611	611

2.5 Sænsk króna

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	9	24	50	128	242	579	1 180
2	11	26	52	130	244	581	969
3	14	30	54	124	242	578	804
4	15	33	57	126	241	577	675
5	17	36	63	129	241	577	577
6	18	38	66	134	241	577	577
7	19	40	68	136	241	577	577
8	19	40	67	134	240	577	577
9	18	41	66	132	240	576	576

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
10	18	41	66	131	239	576	576
11	18	42	65	131	239	575	575
12	19	42	65	131	238	575	575
13	19	43	65	130	238	574	574
14	18	43	64	130	238	574	574
15	18	42	64	130	237	574	574
16	18	42	64	129	237	573	573
17	17	42	64	129	237	573	573
18	17	42	64	129	237	573	573
19	17	42	64	129	237	573	573
20	18	42	64	130	237	574	574
21	18	42	64	130	238	574	574
22	18	43	65	130	238	574	574
23	19	43	65	130	238	574	574
24	19	43	65	130	238	574	574
25	19	43	65	130	238	574	574
26	19	43	65	130	238	574	574
27	20	43	65	130	238	574	574
28	21	43	65	130	238	574	574
29	21	43	65	130	238	574	574
30	22	43	65	130	238	574	574

2.6 Króatísk kúna

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	52	67	92	170	284	621	1 189
2	55	70	96	174	288	625	978
3	61	77	101	171	289	625	812
4	64	82	107	175	290	626	681
5	67	85	112	179	291	627	627
6	68	87	116	183	290	627	627
7	68	89	117	185	290	626	626
8	67	89	115	182	289	625	625
9	66	88	114	180	287	624	624
10	65	88	112	178	286	622	622
11	64	87	111	176	284	620	620
12	63	86	109	175	282	619	619
13	61	85	108	173	281	617	617
14	60	84	106	172	279	616	616
15	59	83	105	170	278	615	615
16	58	82	104	169	277	613	613
17	57	81	103	168	276	613	613
18	56	80	102	168	275	612	612
19	55	79	101	167	275	611	611
20	55	79	101	166	274	610	610

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
21	54	78	100	166	273	610	610
22	53	77	99	165	272	609	609
23	52	77	98	164	272	608	608
24	52	76	98	163	271	607	607
25	51	75	97	162	270	606	606
26	50	74	96	161	269	606	606
27	49	73	95	161	268	605	605
28	48	72	94	160	267	604	604
29	47	71	93	159	267	603	603
30	46	71	93	158	266	602	602

2.7 *Búlgarskt lef*

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	5	20	46	124	238	574	1 180
2	5	20	46	124	238	574	969
3	6	22	47	116	234	570	803
4	7	25	49	118	233	569	674
5	9	27	55	121	233	569	572
6	10	30	58	126	233	569	569
7	11	32	60	128	233	569	569
8	11	33	59	126	233	569	569
9	11	34	59	125	233	569	569
10	12	35	59	125	233	569	569
11	12	36	60	125	233	569	569
12	13	37	60	125	233	569	569
13	13	37	60	125	233	569	569
14	14	38	60	125	233	569	569
15	13	38	60	125	233	569	569
16	13	38	60	125	233	569	569
17	13	38	60	125	233	569	569
18	14	38	60	125	233	569	569
19	14	38	60	125	233	569	569
20	15	38	60	125	233	569	569
21	15	38	60	125	233	569	569
22	16	38	60	125	233	569	569
23	17	38	60	125	233	569	569
24	18	38	60	125	233	569	569
25	18	38	60	125	233	569	569
26	19	38	60	125	233	569	569
27	20	38	60	125	233	569	569
28	21	38	60	125	233	569	569
29	21	38	60	125	233	569	569
30	22	38	60	125	233	569	569

2.8 *Sterlingspund*

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	7	25	57	157	257	593	1 204
2	7	25	57	157	257	593	989
3	8	27	56	141	253	589	820
4	10	29	58	130	251	587	687
5	11	31	59	117	250	586	586
6	14	35	62	109	249	585	585
7	15	37	63	101	247	584	584
8	16	38	61	93	246	583	583
9	19	45	64	88	245	582	582
10	18	45	62	84	244	581	581
11	17	44	60	83	244	580	580
12	17	43	61	84	243	579	579
13	17	44	61	84	242	578	578
14	17	44	61	84	241	578	578
15	17	44	61	84	240	577	577
16	17	44	61	84	239	575	575
17	17	44	61	84	238	575	575
18	17	44	61	84	237	574	574
19	17	44	61	84	237	574	574
20	17	44	61	84	238	574	574
21	17	44	61	84	238	575	575
22	17	44	61	84	238	574	574
23	17	44	61	84	237	574	574
24	18	44	61	84	237	573	573
25	18	44	61	84	236	573	573
26	19	44	61	84	236	572	572
27	20	44	61	84	236	572	572
28	21	44	61	84	235	572	572
29	21	44	61	84	235	571	571
30	22	44	61	84	234	571	571

2.9 *Rúmenskt lei*

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	87	102	128	206	320	656	1 232
2	84	99	125	203	317	654	1 016
3	83	100	124	194	311	648	845
4	82	100	124	193	308	644	711
5	81	99	127	193	305	641	641
6	80	99	128	195	302	639	639
7	78	99	127	195	300	636	636
8	76	97	124	191	297	634	634
9	73	96	121	187	295	631	631

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
10	72	95	120	185	293	629	629
11	71	94	118	184	291	628	628
12	70	94	116	182	289	626	626
13	68	92	115	180	288	624	624
14	67	91	113	179	286	623	623
15	66	90	112	177	285	621	621
16	64	89	110	176	284	620	620
17	63	87	109	175	283	619	619
18	62	86	108	174	282	618	618
19	61	85	107	173	281	617	617
20	61	85	107	172	280	616	616
21	60	84	106	171	279	615	615
22	59	83	105	170	278	614	614
23	58	82	104	169	277	613	613
24	57	81	103	168	276	612	612
25	56	80	102	167	275	611	611
26	55	79	101	166	274	610	610
27	54	78	100	165	273	609	609
28	53	77	99	164	272	608	608
29	52	76	98	163	271	607	607
30	51	75	97	162	270	606	606

2.10 Pólskt slot

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	60	75	101	179	293	629	1 211
2	59	74	100	178	292	628	995
3	59	75	99	169	287	623	826
4	59	76	101	169	284	621	694
5	58	77	104	170	282	618	618
6	57	77	105	173	280	616	616
7	57	78	105	174	278	615	615
8	55	77	103	170	277	613	613
9	54	76	101	168	275	611	611
10	53	76	100	166	274	610	610
11	52	76	99	165	273	609	609
12	52	76	99	164	272	608	608
13	52	76	98	163	271	607	607
14	51	75	97	163	270	607	607
15	50	75	96	162	270	606	606
16	49	73	95	161	269	605	605
17	49	73	95	160	268	604	604
18	48	72	94	160	267	604	604
19	47	72	94	159	267	603	603
20	47	71	93	159	267	603	603

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
21	47	71	93	159	266	603	603
22	47	71	93	158	266	602	602
23	46	70	92	158	265	602	602
24	45	70	92	157	265	601	601
25	45	69	91	156	264	600	600
26	44	68	90	156	263	600	600
27	43	68	90	155	263	599	599
28	43	67	89	154	262	598	598
29	42	66	88	154	261	598	598
30	41	66	87	153	261	597	597

2.11 *Norsk króna*

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	31	46	71	150	263	600	1 209
2	31	46	72	150	264	600	995
3	31	47	72	141	259	596	825
4	32	49	74	142	257	594	691
5	32	51	78	144	256	593	593
6	33	52	81	148	255	592	592
7	33	54	82	150	254	591	591
8	32	54	80	147	254	590	590
9	31	54	79	146	253	589	589
10	31	54	79	145	252	589	589
11	31	55	78	144	251	588	588
12	31	55	77	143	251	587	587
13	30	54	77	142	250	586	586
14	30	54	76	141	249	586	586
15	29	53	75	141	248	585	585
16	28	52	74	140	247	584	584
17	28	52	74	139	247	583	583
18	27	51	73	139	246	583	583
19	27	51	73	139	246	583	583
20	27	51	73	139	246	583	583
21	27	51	73	139	246	583	583
22	27	51	73	139	246	583	583
23	27	51	73	138	246	583	583
24	27	51	73	138	246	582	582
25	26	51	73	138	246	582	582
26	26	50	72	138	245	582	582
27	26	50	72	138	245	582	582
28	26	50	72	137	245	581	581
29	25	50	72	137	245	581	581
30	25	49	71	137	244	581	581

2.12 Svissneskur franki

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	0	3	26	104	218	555	1 174
2	1	5	27	105	219	556	964
3	2	5	28	98	216	552	799
4	3	6	31	100	215	551	670
5	4	9	36	103	214	551	568
6	4	11	40	107	214	551	551
7	5	14	42	110	214	551	551
8	6	14	41	108	214	551	551
9	7	15	41	107	214	551	551
10	8	16	41	107	214	551	551
11	8	19	42	108	216	552	552
12	9	18	41	106	214	551	551
13	10	20	42	108	215	552	552
14	11	20	42	107	215	551	551
15	11	19	41	106	214	550	550
16	12	18	39	105	213	549	549
17	12	17	39	105	213	549	549
18	14	18	40	105	213	549	549
19	14	19	40	105	213	550	550
20	15	19	41	106	214	550	550
21	15	20	41	107	214	551	551
22	16	20	41	107	214	551	551
23	17	22	41	107	214	551	551
24	18	22	41	107	214	551	551
25	18	23	42	107	214	551	551
26	19	23	43	106	214	550	550
27	19	25	45	106	214	550	550
28	21	25	46	106	214	550	550
29	21	26	47	106	214	550	550
30	22	27	48	106	214	550	550

2.13 Ástralskur dalur

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	47	62	88	166	280	616	1 224
2	47	62	88	166	280	616	1 005
3	48	64	88	158	276	612	833
4	48	66	90	159	274	610	698
5	49	67	94	161	273	609	609
6	49	68	97	164	271	608	608
7	49	70	97	166	270	607	607
8	48	69	96	163	269	606	606
9	47	69	95	161	268	605	605

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
10	46	69	94	160	267	604	604
11	46	70	93	159	266	603	603
12	46	70	92	158	266	602	602
13	45	69	92	157	265	601	601
14	45	69	91	156	264	601	601
15	44	68	90	156	263	600	600
16	43	67	89	155	262	599	599
17	43	67	89	154	262	598	598
18	42	66	88	154	261	598	598
19	42	66	88	153	261	597	597
20	41	66	88	153	261	597	597
21	41	65	87	153	261	597	597
22	41	65	87	153	260	597	597
23	40	65	87	152	260	596	596
24	40	64	86	152	259	596	596
25	39	64	85	151	259	595	595
26	39	63	85	150	258	594	594
27	38	62	84	150	257	594	594
28	37	62	84	149	257	593	593
29	37	61	83	148	256	593	593
30	36	60	82	148	255	592	592

2.14 *Tailenskt bat*

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	15	30	56	134	248	584	1 211
2	19	34	60	138	252	588	995
3	23	40	64	134	251	588	825
4	27	45	69	138	253	589	692
5	30	49	76	142	254	591	591
6	29	49	77	145	252	588	588
7	34	55	83	151	256	592	592
8	33	54	81	148	254	591	591
9	34	56	82	148	255	592	592
10	36	59	83	149	257	593	593
11	38	61	85	150	258	594	594
12	39	63	85	151	259	595	595
13	40	64	86	151	259	595	595
14	40	64	86	152	259	596	596
15	40	64	86	152	259	596	596
16	40	64	86	151	259	595	595
17	40	64	86	151	259	595	595
18	39	63	85	150	258	595	595
19	38	63	85	150	258	594	594
20	38	63	85	150	258	594	594

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
21	38	63	84	150	258	594	594
22	38	62	84	150	257	594	594
23	38	62	84	149	257	594	594
24	37	62	84	149	257	593	593
25	37	61	83	149	256	593	593
26	36	61	83	148	256	592	592
27	36	60	82	148	255	592	592
28	35	60	82	147	255	591	591
29	35	59	81	147	254	591	591
30	34	59	81	146	254	590	590

2.15 Kanadadalur

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	14	29	55	133	247	583	1 223
2	15	30	56	134	248	584	1 004
3	17	33	58	127	245	582	832
4	19	36	61	130	245	581	697
5	21	39	66	133	245	581	590
6	22	42	70	137	245	581	581
7	23	44	72	140	245	581	581
8	23	45	71	138	245	581	581
9	23	46	71	137	245	581	581
10	24	47	72	137	245	581	581
11	25	48	72	137	245	582	582
12	25	49	72	138	245	582	582
13	26	50	72	138	245	582	582
14	26	50	72	138	246	582	582
15	26	51	72	138	246	582	582
16	26	50	72	138	245	582	582
17	26	50	72	138	245	582	582
18	26	50	72	138	245	582	582
19	26	50	72	138	245	582	582
20	26	50	72	138	245	582	582
21	26	50	72	138	246	582	582
22	26	50	72	138	245	582	582
23	26	50	72	137	245	581	581
24	25	50	72	137	245	581	581
25	25	49	71	137	244	581	581
26	25	49	71	136	244	580	580
27	24	49	70	136	244	580	580
28	24	48	70	136	243	580	580
29	24	48	70	135	243	579	579
30	23	48	69	135	243	579	579

2.16 Síleskur pesó

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	50	65	91	169	283	619	1 235
2	53	68	93	172	285	622	1 018
3	57	73	97	167	285	621	845
4	59	76	101	170	285	621	709
5	61	80	107	173	285	621	621
6	62	82	111	178	285	622	622
7	63	84	112	180	285	621	621
8	63	84	111	178	284	621	621
9	63	85	111	177	284	621	621
10	63	86	111	176	284	621	621
11	63	87	110	176	284	620	620
12	63	87	110	175	283	619	619
13	63	87	109	174	282	619	619
14	62	86	108	174	281	618	618
15	61	85	107	173	280	617	617
16	60	84	106	172	279	616	616
17	59	83	105	171	279	615	615
18	59	83	105	170	278	614	614
19	58	82	104	170	277	614	614
20	57	81	103	169	276	613	613
21	56	81	103	168	276	612	612
22	56	80	102	167	275	611	611
23	55	79	101	166	274	610	610
24	54	78	100	165	273	610	610
25	53	77	99	165	272	609	609
26	52	76	98	164	271	608	608
27	51	75	97	163	270	607	607
28	50	74	96	162	269	606	606
29	49	74	95	161	269	605	605
30	48	73	95	160	268	604	604

2.17 Kólumbískur pesó

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	81	96	122	200	314	650	1 271
2	85	100	126	204	318	654	1 047
3	87	103	127	197	315	651	871
4	87	104	129	198	313	649	731
5	90	109	136	202	314	651	651
6	92	112	140	207	315	651	651
7	93	114	142	210	315	651	651
8	94	116	142	209	316	652	652
9	95	117	143	209	316	653	653

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
10	96	118	143	209	316	653	653
11	96	119	143	208	316	652	652
12	95	119	142	207	315	651	651
13	94	118	140	206	314	650	650
14	93	117	139	204	312	649	649
15	91	116	137	203	311	647	647
16	90	114	136	202	309	646	646
17	88	113	135	200	308	644	644
18	87	111	133	199	306	643	643
19	86	110	132	197	305	641	641
20	84	109	131	196	304	640	640
21	83	107	129	195	302	639	639
22	81	106	128	193	301	637	637
23	80	104	126	192	299	636	636
24	78	103	125	190	298	634	634
25	77	101	123	188	296	633	633
26	75	99	121	187	295	631	631
27	74	98	120	185	293	629	629
28	72	96	118	184	291	628	628
29	71	95	117	182	290	626	626
30	69	93	115	181	288	625	625

2.18 Hong Kong dalur

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	7	22	48	126	240	576	1 220
2	10	25	51	129	243	580	1 005
3	14	30	54	124	242	578	833
4	17	34	59	128	243	579	698
5	20	38	66	132	244	580	592
6	22	41	70	137	244	581	581
7	23	44	72	140	245	581	581
8	23	45	71	138	245	581	581
9	24	46	71	138	245	581	581
10	24	47	72	137	245	581	581
11	25	48	72	137	245	581	581
12	25	49	71	137	245	581	581
13	25	49	71	136	244	580	580
14	24	48	70	136	243	580	580
15	23	48	69	135	243	579	579
16	22	47	69	134	242	578	578
17	22	46	68	134	241	578	578
18	22	46	68	133	241	577	577
19	21	46	68	133	241	577	577
20	22	46	68	133	241	577	577

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
21	22	46	68	133	241	577	577
22	22	46	68	133	241	577	577
23	22	46	68	133	241	577	577
24	22	46	68	133	241	577	577
25	22	46	68	133	241	577	577
26	21	46	67	133	241	577	577
27	21	45	67	133	240	577	577
28	21	45	67	133	240	577	577
29	22	45	67	133	240	577	577
30	22	45	67	132	240	576	576

2.19 *Inversk rúpía*

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	93	108	133	212	326	662	1 312
2	93	108	134	212	326	662	1 079
3	94	110	134	204	322	658	895
4	95	112	137	206	320	657	751
5	96	114	142	208	320	656	656
6	96	116	144	212	319	655	655
7	97	118	146	214	318	655	655
8	97	118	145	212	318	655	655
9	96	118	144	210	317	654	654
10	95	118	142	208	316	652	652
11	94	117	141	206	314	650	650
12	92	116	139	204	312	648	648
13	91	115	137	202	310	646	646
14	89	113	135	200	308	645	645
15	87	111	133	199	306	643	643
16	85	109	131	197	304	641	641
17	83	107	129	195	303	639	639
18	82	106	128	193	301	637	637
19	80	104	126	192	300	636	636
20	79	103	125	191	299	635	635
21	78	102	124	190	298	634	634
22	77	101	123	189	296	633	633
23	76	100	122	188	295	632	632
24	75	99	121	187	294	631	631
25	74	98	120	185	293	629	629
26	73	97	119	184	292	628	628
27	72	96	118	183	291	627	627
28	70	95	117	182	290	626	626
29	69	94	116	181	289	625	625
30	68	93	114	180	288	624	624

2.20 *Mexíkóskur pesó*

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	347	362	387	466	579	916	1 336
2	78	93	119	197	311	647	1 093
3	82	98	123	192	310	646	903
4	86	103	128	197	311	648	756
5	89	107	134	201	312	649	649
6	90	110	138	206	313	650	650
7	92	113	141	209	314	650	650
8	93	114	141	208	314	651	651
9	93	115	141	207	315	651	651
10	93	116	141	207	314	651	651
11	94	117	141	207	314	651	651
12	94	118	141	207	314	651	651
13	95	119	141	207	315	651	651
14	96	120	142	207	315	652	652
15	97	121	143	208	316	652	652
16	98	122	144	209	317	653	653
17	99	123	145	210	318	654	654
18	100	124	146	211	319	655	655
19	101	125	147	212	320	656	656
20	101	125	147	213	321	657	657
21	101	126	148	213	321	657	657
22	101	125	147	213	321	657	657
23	101	125	147	212	320	656	656
24	100	124	146	212	319	656	656
25	99	123	145	211	318	655	655
26	98	122	144	210	317	654	654
27	97	121	143	208	316	652	652
28	95	120	141	207	315	651	651
29	94	118	140	206	313	650	650
30	93	117	139	204	312	648	648

2.21 *Taívanskur dalur*

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	0	10	36	114	228	564	1 194
2	1	10	36	114	228	564	980
3	2	12	37	106	224	560	812
4	3	14	39	107	222	558	680
5	4	16	43	109	221	558	576
6	4	17	46	113	220	557	557
7	5	19	47	115	220	556	556
8	7	19	46	113	219	555	555
9	7	19	44	111	218	554	554

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
10	8	20	44	110	217	554	554
11	8	21	44	110	217	554	554
12	9	21	44	110	217	554	554
13	10	22	44	110	217	554	554
14	11	22	44	110	217	554	554
15	11	23	45	110	218	554	554
16	12	23	44	110	218	554	554
17	12	23	45	110	218	555	555
18	14	23	45	111	219	555	555
19	15	24	46	111	219	556	556
20	15	25	47	112	220	556	556
21	16	26	48	113	221	557	557
22	17	26	48	114	222	558	558
23	18	27	49	115	222	559	559
24	18	28	49	115	223	559	559
25	18	28	50	115	223	560	560
26	19	28	50	116	224	560	560
27	20	29	51	116	224	560	560
28	21	29	51	117	224	561	561
29	21	29	51	117	225	561	561
30	22	30	52	117	225	561	561

2.22 Nýsjálenskur dalur

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	53	68	94	172	286	623	1 225
2	54	69	95	173	287	624	1 006
3	55	71	96	165	283	619	834
4	56	73	98	166	281	618	699
5	56	75	102	168	280	617	617
6	57	77	105	172	280	616	616
7	57	77	105	173	278	615	615
8	56	78	104	171	278	614	614
9	55	78	103	169	277	613	613
10	55	78	102	168	275	612	612
11	54	77	101	166	274	610	610
12	52	76	99	165	272	609	609
13	51	75	97	163	271	607	607
14	50	74	96	161	269	605	605
15	48	73	94	160	268	604	604
16	47	71	93	158	266	602	602
17	45	70	92	157	265	601	601
18	44	68	90	156	264	600	600
19	43	67	89	155	263	599	599
20	43	67	89	154	262	598	598

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
21	42	66	88	154	261	598	598
22	42	66	88	153	261	597	597
23	41	65	87	152	260	597	597
24	40	64	86	152	259	596	596
25	39	64	86	151	259	595	595
26	39	63	85	150	258	594	594
27	38	62	84	150	257	594	594
28	37	62	83	149	257	593	593
29	37	61	83	148	256	592	592
30	36	60	82	148	255	592	592

2.23 Rand

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	115	130	155	234	348	684	1 314
2	116	131	157	235	349	685	1 079
3	118	134	159	228	346	682	894
4	120	137	162	231	346	682	750
5	122	140	167	234	346	682	682
6	123	142	171	238	345	682	682
7	123	144	172	240	345	681	681
8	122	144	170	237	344	680	680
9	121	144	169	235	343	679	679
10	121	144	168	234	342	678	678
11	120	143	167	233	340	677	677
12	119	142	165	231	338	675	675
13	117	141	163	229	336	673	673
14	115	139	161	226	334	670	670
15	112	137	159	224	332	668	668
16	110	134	156	221	329	665	665
17	107	132	154	219	327	663	663
18	105	129	151	217	324	661	661
19	103	127	149	215	322	659	659
20	101	126	148	213	321	657	657
21	100	124	146	211	319	655	655
22	98	122	144	210	317	654	654
23	96	120	142	208	315	652	652
24	94	118	140	206	314	650	650
25	92	117	139	204	312	648	648
26	91	115	137	202	310	646	646
27	89	113	135	201	308	645	645
28	87	112	134	199	307	643	643
29	86	110	132	197	305	642	642
30	84	109	130	196	304	640	640

2.24 *Brasilískt ríal*

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	173	188	214	292	406	743	1 303
2	182	197	223	301	415	752	1 081
3	188	204	228	298	416	752	903
4	190	207	232	300	415	752	761
5	191	209	236	303	415	751	751
6	190	210	239	306	413	750	750
7	190	211	239	307	412	748	748
8	188	210	237	304	410	746	746
9	187	209	235	301	408	745	745
10	186	209	234	299	407	743	743
11	185	208	232	297	405	741	741
12	183	206	229	295	402	739	739
13	180	204	226	292	399	736	736
14	177	201	223	289	396	733	733
15	174	198	220	285	393	730	730
16	171	195	217	282	390	726	726
17	167	192	214	279	387	723	723
18	164	188	210	276	384	720	720
19	161	185	207	273	380	717	717
20	158	182	204	270	377	714	714
21	155	179	201	267	374	711	711
22	152	176	198	263	371	708	708
23	149	173	195	260	368	704	704
24	146	170	192	257	365	701	701
25	142	167	189	254	362	698	698
26	139	164	185	251	359	695	695
27	136	161	182	248	356	692	692
28	134	158	180	245	353	689	689
29	131	155	177	242	350	686	686
30	128	152	174	240	347	684	684

2.25 *Kínverskt júan*

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	28	43	69	147	261	597	1 249
2	29	44	69	148	262	598	1 026
3	30	46	71	140	258	594	850
4	31	48	73	142	256	593	712
5	32	51	78	144	256	592	604
6	32	52	80	148	255	591	591
7	33	54	81	149	254	591	591
8	31	53	80	147	253	589	589
9	31	53	79	145	252	589	589

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
10	31	53	78	144	251	588	588
11	30	54	77	143	251	587	587
12	30	54	77	142	250	586	586
13	30	54	76	142	249	586	586
14	30	54	76	141	249	585	585
15	29	53	75	141	249	585	585
16	29	53	75	141	248	585	585
17	29	53	75	141	248	585	585
18	29	53	75	141	248	585	585
19	29	53	75	141	248	585	585
20	29	53	75	141	249	585	585
21	29	53	75	141	249	585	585
22	29	53	75	141	249	585	585
23	29	53	75	141	248	585	585
24	29	53	75	141	248	585	585
25	29	53	75	140	248	584	584
26	29	53	75	140	248	584	584
27	28	52	74	140	248	584	584
28	28	52	74	140	247	584	584
29	28	52	74	139	247	583	583
30	27	52	74	139	247	583	583

2.26 *Malasíkur ringgit*

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	24	39	65	143	257	593	1 255
2	26	41	66	145	258	595	1 030
3	28	45	69	139	256	593	852
4	31	48	73	142	257	593	714
5	33	52	79	145	257	594	604
6	35	54	83	150	258	594	594
7	37	57	85	153	258	594	594
8	36	58	85	152	258	595	595
9	37	59	85	151	258	595	595
10	38	61	85	151	259	595	595
11	39	62	86	151	259	595	595
12	39	63	86	152	259	596	596
13	40	64	86	151	259	596	596
14	40	64	86	151	259	595	595
15	39	64	86	151	259	595	595
16	39	63	85	151	258	595	595
17	39	63	85	151	258	595	595
18	39	63	85	151	258	595	595
19	39	63	85	151	258	595	595
20	39	63	85	151	259	595	595

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
21	39	64	86	151	259	595	595
22	39	64	86	151	259	595	595
23	39	63	85	151	259	595	595
24	39	63	85	151	258	595	595
25	39	63	85	150	258	594	594
26	38	62	84	150	257	594	594
27	38	62	84	149	257	593	593
28	37	61	83	149	257	593	593
29	37	61	83	148	256	592	592
30	36	60	82	148	256	592	592

2.27 Rússnesk rúbla

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	124	139	165	243	357	694	1 315
2	123	138	164	242	356	692	1 077
3	123	139	164	233	351	687	892
4	123	141	165	234	349	685	748
5	124	143	170	236	348	684	684
6	124	143	172	239	346	683	683
7	124	145	172	241	345	682	682
8	123	144	171	238	344	681	681
9	122	144	170	236	343	680	680
10	122	145	169	235	343	679	679
11	122	145	169	234	342	678	678
12	121	145	167	233	341	677	677
13	120	144	166	232	339	676	676
14	119	143	165	230	338	675	675
15	117	141	163	228	336	672	672
16	114	139	161	226	334	670	670
17	112	136	158	223	331	667	667
18	109	134	156	221	329	665	665
19	107	131	153	219	327	663	663
20	105	129	151	217	324	661	661
21	103	127	149	214	322	659	659
22	101	125	147	212	320	656	656
23	98	123	145	210	318	654	654
24	96	120	142	208	316	652	652
25	94	118	140	206	313	650	650
26	92	116	138	204	311	648	648
27	90	114	136	202	309	646	646
28	88	112	134	199	307	644	644
29	86	110	132	198	305	642	642
30	84	108	130	196	303	640	640

2.28 *Singapúrdalur*

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	0	9	35	113	227	564	1 218
2	1	12	37	116	229	566	1 001
3	2	15	40	109	227	563	830
4	3	19	44	112	227	564	695
5	4	23	50	116	228	564	589
6	6	25	54	121	229	565	565
7	7	28	56	124	229	565	565
8	7	29	56	123	229	565	565
9	7	30	55	122	229	565	565
10	8	31	55	121	229	565	565
11	8	32	55	121	229	565	565
12	10	32	55	121	228	565	565
13	10	33	55	120	228	565	565
14	11	33	55	120	228	564	564
15	12	33	55	120	228	564	564
16	12	32	54	120	227	564	564
17	14	32	54	120	227	564	564
18	14	32	54	120	227	564	564
19	15	32	54	120	228	564	564
20	15	33	55	121	228	565	565
21	16	34	56	121	229	565	565
22	17	34	56	121	229	566	566
23	18	34	56	122	229	566	566
24	18	35	57	122	230	566	566
25	19	35	57	122	230	566	566
26	19	35	57	122	230	567	567
27	21	35	57	123	230	567	567
28	21	35	57	123	230	567	567
29	22	35	57	123	231	567	567
30	22	36	57	123	231	567	567

2.29 *Suðurkóreskt won*

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	35	50	76	154	268	604	1 220
2	35	50	76	154	268	605	1 003
3	36	52	76	146	264	600	831
4	36	53	78	146	261	598	696
5	36	55	82	148	260	597	597
6	39	58	87	154	261	598	598
7	36	57	85	153	258	594	594
8	40	62	88	155	262	598	598
9	39	62	87	153	261	597	597

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
10	34	57	81	147	255	591	591
11	30	53	77	142	250	586	586
12	27	50	73	139	246	583	583
13	24	48	71	136	244	580	580
14	23	47	69	134	242	578	578
15	21	45	67	133	240	577	577
16	19	44	66	131	239	575	575
17	19	43	65	130	238	574	574
18	18	42	64	130	237	574	574
19	17	42	64	129	237	573	573
20	18	42	64	129	237	573	573
21	18	42	64	129	237	573	573
22	18	42	64	129	237	573	573
23	18	42	64	129	237	573	573
24	18	42	64	129	237	573	573
25	19	42	64	129	237	573	573
26	19	41	63	129	237	573	573
27	21	41	63	129	236	573	573
28	21	41	63	129	236	573	573
29	21	41	63	129	236	573	573
30	22	41	63	128	236	573	573

2.30 Tyrknesk líra

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	188	203	229	307	421	757	1 492
2	186	201	226	305	418	755	1 224
3	183	199	223	293	411	747	1 009
4	180	197	222	291	406	742	840
5	177	195	223	289	401	737	737
6	174	193	222	289	396	733	733
7	171	191	219	287	392	729	729
8	166	188	215	282	388	724	724
9	163	185	211	277	384	720	720
10	159	182	207	272	380	716	716
11	156	179	203	268	376	713	713
12	152	176	199	265	372	709	709
13	149	173	195	261	368	705	705
14	145	170	191	257	365	701	701
15	142	166	188	254	361	698	698
16	139	163	185	250	358	694	694
17	135	160	182	247	355	691	691
18	133	157	179	244	352	688	688
19	130	154	176	241	349	686	686
20	127	151	173	239	347	683	683

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
21	125	149	171	236	344	680	680
22	122	146	168	234	341	678	678
23	120	144	166	231	339	675	675
24	117	141	163	229	336	673	673
25	115	139	161	226	334	670	670
26	112	136	158	224	332	668	668
27	110	134	156	222	329	666	666
28	108	132	154	219	327	664	664
29	106	130	152	217	325	661	661
30	104	128	150	215	323	659	659

2.31 *Bandaríkjadalur*

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	9	26	51	109	245	582	1 232
2	9	26	51	109	245	582	1 012
3	10	29	53	104	243	580	839
4	12	34	57	101	244	580	702
5	16	40	62	104	245	581	595
6	18	44	66	100	246	582	582
7	19	46	65	93	246	582	582
8	17	44	64	91	246	583	583
9	17	45	66	95	246	583	583
10	19	48	69	99	247	583	583
11	21	50	70	102	247	583	583
12	23	53	71	103	247	583	583
13	24	55	72	103	247	583	583
14	24	55	72	103	247	583	583
15	24	55	72	103	247	583	583
16	24	55	72	103	246	583	583
17	24	55	72	103	246	583	583
18	24	55	72	103	246	583	583
19	24	55	72	103	247	583	583
20	24	55	72	103	247	583	583
21	24	55	72	103	247	584	584
22	24	55	72	103	248	584	584
23	24	55	72	103	248	584	584
24	24	55	72	103	248	584	584
25	24	55	72	103	248	584	584
26	24	55	72	103	248	584	584
27	24	55	72	103	247	584	584
28	24	55	72	103	247	584	584
29	24	55	72	103	247	584	584
30	24	55	72	103	247	583	583

2.32 *Japanskt jen*

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	0	3	13	92	205	542	1 187
2	1	5	12	90	204	540	973
3	2	5	11	81	199	535	805
4	3	6	13	82	197	533	674
5	4	7	18	84	196	532	571
6	4	8	21	88	195	532	532
7	5	8	22	90	195	532	532
8	6	9	22	89	195	532	532
9	7	11	22	88	195	532	532
10	8	11	22	88	195	532	532
11	8	12	23	88	196	532	532
12	9	12	24	88	196	532	532
13	10	14	26	88	196	533	533
14	11	14	27	89	196	533	533
15	11	15	29	89	197	533	533
16	12	16	30	89	197	533	533
17	12	17	31	90	197	534	534
18	14	17	33	90	198	534	534
19	14	19	34	91	198	535	535
20	15	19	35	91	199	536	536
21	15	20	36	92	200	536	536
22	16	20	38	93	200	537	537
23	17	22	39	93	201	537	537
24	18	22	41	93	201	537	537
25	18	23	42	94	201	538	538
26	19	23	43	94	201	538	538
27	19	25	45	94	201	538	538
28	21	25	46	94	201	538	538
29	21	26	47	94	202	538	538
30	22	27	48	94	202	538	538

3. **Aðrar áhættuskuldbindingar**3.1 *Evra*

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	1	15	22	44	166	303	3 034
2	1	15	22	44	166	339	2 253
3	1	15	24	49	161	352	1 699
4	1	16	27	53	158	351	1 313
5	2	18	30	55	158	342	1 041
6	3	21	33	58	158	329	845
7	4	24	35	60	158	313	700
8	4	24	36	63	158	296	589
9	5	25	38	66	158	280	502

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
10	5	26	39	68	158	263	432
11	5	27	40	69	158	251	376
12	6	27	40	69	158	251	329
13	6	27	40	69	158	251	290
14	6	27	40	69	158	251	257
15	6	27	40	69	158	251	251
16	8	27	43	69	158	251	251
17	8	27	46	69	158	251	251
18	8	27	48	69	158	251	251
19	9	27	50	69	158	251	251
20	9	27	53	69	158	251	251
21	9	27	55	69	158	251	251
22	10	27	58	69	158	251	251
23	10	27	61	69	158	251	251
24	12	27	63	69	158	251	251
25	12	27	66	69	158	251	251
26	12	27	68	71	158	251	251
27	13	27	71	74	158	251	251
28	13	27	73	76	158	251	251
29	13	27	76	77	158	251	251
30	14	27	78	79	158	251	251

3.2 *Tékknesk króna*

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	6	20	26	49	171	309	3 099
2	8	22	28	51	173	347	2 306
3	8	23	31	57	168	360	1 739
4	8	24	34	60	165	358	1 343
5	8	25	37	62	165	349	1 064
6	9	27	39	65	164	335	863
7	10	30	40	66	164	319	713
8	10	30	41	68	163	301	599
9	10	30	42	71	163	284	511
10	10	31	44	73	162	267	440
11	9	30	44	73	162	255	382
12	9	30	43	73	161	254	334
13	8	29	42	72	161	254	295
14	8	29	42	72	160	253	261
15	7	28	41	71	160	253	253
16	8	28	43	70	159	252	252
17	8	28	46	70	159	252	252
18	8	27	49	70	159	252	252
19	9	27	51	70	159	252	252
20	9	28	54	71	159	252	252

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
21	9	28	56	71	160	253	253
22	10	28	58	71	160	253	253
23	11	29	61	71	160	253	253
24	12	29	63	71	160	253	253
25	12	29	66	71	160	253	253
26	12	29	68	72	160	253	253
27	13	29	71	74	160	253	253
28	13	29	74	76	160	253	253
29	14	29	77	79	160	253	253
30	14	29	79	81	160	253	253

3.3 Dönsk króna

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	1	15	21	44	166	303	3 034
2	1	15	21	44	166	339	2 252
3	1	15	24	49	160	352	1 699
4	1	16	27	53	158	351	1 313
5	2	18	30	55	158	342	1 041
6	3	21	33	58	158	328	845
7	4	24	35	60	158	313	700
8	4	24	36	63	158	296	589
9	5	25	37	66	158	280	502
10	5	26	39	68	158	263	432
11	5	26	39	69	158	251	376
12	6	26	39	69	158	251	329
13	6	26	39	69	158	251	290
14	6	26	39	69	158	251	257
15	6	26	40	69	158	251	251
16	8	26	43	69	158	251	251
17	8	26	46	69	158	251	251
18	8	26	48	69	158	251	251
19	9	26	50	69	158	251	251
20	9	26	53	69	158	251	251
21	9	26	55	69	158	251	251
22	10	26	58	69	158	251	251
23	10	26	61	69	158	251	251
24	12	26	63	69	158	251	251
25	12	26	66	69	158	251	251
26	12	26	68	71	158	251	251
27	13	26	71	74	158	251	251
28	13	26	73	76	158	251	251
29	13	26	76	77	158	251	251
30	14	27	78	79	158	251	251

3.4 Ungversk forinta

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	79	93	100	123	245	340	3 054
2	75	89	96	118	240	343	2 279
3	77	92	100	126	237	356	1 719
4	74	90	101	127	232	355	1 331
5	72	90	102	126	229	347	1 057
6	72	90	102	127	227	334	860
7	71	91	101	127	225	319	713
8	70	90	101	128	223	316	600
9	69	90	102	130	222	315	512
10	65	86	99	128	218	311	441
11	63	84	97	126	215	308	384
12	61	82	95	125	214	307	336
13	60	82	95	124	213	306	306
14	60	81	94	124	213	306	306
15	59	81	94	123	212	305	305
16	59	80	93	123	211	304	304
17	58	79	92	122	211	304	304
18	58	79	92	121	210	303	303
19	57	78	91	121	209	302	302
20	56	77	90	120	209	302	302
21	55	76	89	119	208	301	301
22	54	76	89	118	207	300	300
23	54	75	88	117	206	299	299
24	52	74	87	116	205	298	298
25	51	73	86	115	204	297	297
26	50	71	85	114	203	296	296
27	49	70	83	113	202	295	295
28	48	69	82	112	201	294	294
29	47	68	81	111	200	293	293
30	46	67	80	110	199	292	292

3.5 Sænsk króna

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	4	18	25	48	170	302	3 030
2	6	20	27	50	172	339	2 252
3	7	22	31	56	167	352	1 699
4	7	23	34	60	165	351	1 314
5	9	26	38	62	165	342	1 043
6	10	28	40	66	165	329	847
7	11	31	42	67	165	314	701
8	11	31	43	70	165	297	590
9	11	31	44	72	164	281	503

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
10	11	32	45	74	164	264	434
11	11	32	45	74	163	256	377
12	10	31	44	74	163	256	331
13	10	31	44	74	162	255	292
14	9	31	44	73	162	255	259
15	9	30	43	73	162	255	255
16	9	30	43	73	161	254	254
17	9	30	46	72	161	254	254
18	8	30	49	72	161	254	254
19	9	30	51	72	161	254	254
20	9	30	53	73	162	255	255
21	9	30	56	73	162	255	255
22	10	31	58	73	162	255	255
23	11	31	61	74	162	255	255
24	12	31	64	74	162	255	255
25	12	31	66	74	162	255	255
26	12	31	69	74	162	255	255
27	13	31	71	74	162	255	255
28	13	31	73	76	162	255	255
29	14	31	77	79	162	255	255
30	14	31	79	81	162	255	255

3.6 Króatísk kúna

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	47	61	67	90	212	307	3 055
2	50	64	71	94	216	342	2 273
3	54	69	78	103	215	355	1 716
4	57	73	83	109	214	355	1 327
5	58	75	87	112	215	346	1 054
6	60	78	90	115	215	333	857
7	61	80	91	117	214	318	710
8	59	79	91	118	213	306	598
9	58	79	91	120	212	305	510
10	57	78	91	120	210	303	440
11	56	77	90	119	208	301	382
12	54	75	88	118	207	300	335
13	53	74	87	116	205	298	298
14	51	72	85	115	204	297	297
15	50	71	84	114	203	296	296
16	49	70	83	113	201	294	294
17	48	69	82	112	201	294	294
18	47	68	81	111	200	293	293
19	46	68	81	110	199	292	292
20	46	67	80	110	198	291	291

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
21	45	66	79	109	198	291	291
22	44	65	78	108	197	290	290
23	43	65	78	107	196	289	289
24	43	64	77	106	195	288	288
25	42	63	76	106	194	287	287
26	41	62	75	105	194	287	287
27	40	61	74	104	193	286	286
28	39	60	75	103	192	285	285
29	38	59	77	102	191	284	284
30	38	59	79	101	190	283	283

3.7 *Búlgarskt lef*

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	0	14	21	44	165	302	3 032
2	0	14	21	44	165	339	2 251
3	1	14	23	49	160	352	1 697
4	1	15	26	52	157	351	1 312
5	2	17	30	54	157	342	1 041
6	2	20	32	57	157	328	845
7	4	23	34	60	157	313	699
8	4	24	35	62	157	296	588
9	4	25	37	65	157	279	501
10	4	25	38	67	157	263	432
11	5	26	39	68	157	250	376
12	6	26	39	68	157	250	329
13	6	26	39	68	157	250	290
14	6	26	39	68	157	250	257
15	6	26	40	68	157	250	250
16	8	26	43	68	157	250	250
17	8	26	46	68	157	250	250
18	8	26	48	68	157	250	250
19	9	26	50	68	157	250	250
20	9	26	53	68	157	250	250
21	9	26	55	68	157	250	250
22	10	26	58	68	157	250	250
23	10	26	61	68	157	250	250
24	12	26	63	68	157	250	250
25	12	26	66	69	157	250	250
26	12	26	68	71	157	250	250
27	13	26	71	74	157	250	250
28	13	26	73	76	157	250	250
29	13	26	75	77	157	250	250
30	14	27	78	79	157	250	250

3.8 *Sterlingspund*

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	0	11	22	46	184	308	3 096
2	0	11	22	46	184	346	2 301
3	1	11	24	51	178	359	1 734
4	1	13	27	56	175	357	1 339
5	2	16	29	59	174	347	1 060
6	2	18	33	60	173	333	859
7	3	21	36	60	172	317	711
8	4	23	37	60	171	300	597
9	7	31	42	58	170	283	509
10	9	34	41	57	169	266	438
11	8	33	41	56	168	261	380
12	7	32	40	56	167	260	333
13	6	31	41	56	166	259	293
14	6	30	41	56	166	259	260
15	6	30	41	56	165	258	258
16	8	30	43	56	163	256	256
17	8	30	46	56	163	256	256
18	8	30	48	56	162	255	255
19	9	30	51	57	162	255	255
20	9	30	53	59	162	255	255
21	9	30	55	61	163	256	256
22	10	30	58	64	162	255	255
23	10	30	61	66	162	255	255
24	12	30	63	67	161	254	254
25	12	30	66	70	161	254	254
26	12	30	68	72	160	253	253
27	13	30	71	74	160	253	253
28	13	30	73	76	160	253	253
29	13	30	75	77	159	252	252
30	14	30	78	79	159	252	252

3.9 *Rúmenskt lei*

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	82	96	103	126	247	342	3 172
2	80	94	100	123	245	355	2 367
3	77	92	100	126	237	370	1 791
4	74	90	101	127	232	369	1 387
5	72	89	101	126	229	361	1 101
6	72	90	102	127	227	347	894
7	70	90	101	126	224	331	740
8	68	88	99	126	222	315	622
9	66	87	99	127	219	312	530

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
10	64	85	99	128	217	310	457
11	63	84	97	127	216	309	397
12	61	82	95	125	214	307	348
13	60	81	94	123	212	305	306
14	58	79	92	122	211	304	304
15	57	78	91	121	209	302	302
16	55	77	90	119	208	301	301
17	54	75	88	118	207	300	300
18	53	74	88	117	206	299	299
19	52	74	87	116	205	298	298
20	52	73	86	115	204	297	297
21	51	72	85	115	203	296	296
22	50	71	84	114	202	295	295
23	49	70	83	113	201	294	294
24	48	69	82	112	200	293	293
25	47	68	81	111	199	292	292
26	46	67	80	110	198	291	291
27	45	66	79	109	197	290	290
28	44	65	78	108	196	289	289
29	43	64	79	107	195	288	288
30	42	63	82	106	194	287	287

3.10 Pólskt slot

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	55	69	76	99	221	316	3 114
2	54	68	74	97	219	348	2 314
3	52	67	76	101	212	361	1 748
4	51	67	77	104	209	361	1 353
5	50	67	79	103	206	352	1 075
6	49	67	79	105	204	339	873
7	49	68	79	105	203	323	723
8	47	67	79	106	201	306	609
9	46	67	79	107	199	292	519
10	45	66	79	108	198	291	447
11	44	66	79	108	197	290	389
12	44	65	78	107	196	289	340
13	43	64	77	107	195	288	300
14	42	63	76	106	195	288	288
15	41	63	76	105	194	287	287
16	40	62	75	104	193	286	286
17	40	61	74	104	192	285	285
18	39	60	73	103	192	285	285
19	39	60	73	102	191	284	284
20	38	59	73	102	191	284	284

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
21	38	59	72	102	191	284	284
22	38	59	72	101	190	283	283
23	37	58	71	101	190	283	283
24	37	58	71	100	189	282	282
25	36	57	70	100	188	281	281
26	35	56	70	99	188	281	281
27	35	56	72	98	187	280	280
28	34	55	75	98	186	279	279
29	33	54	78	97	186	279	279
30	32	54	81	96	185	278	278

3.11 *Norsk króna*

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	26	40	46	69	191	310	3 109
2	26	40	47	70	191	348	2 314
3	25	40	48	74	185	361	1 745
4	24	40	50	77	181	359	1 348
5	24	41	53	78	181	350	1 069
6	24	43	55	80	180	336	867
7	25	45	56	81	179	320	717
8	24	44	56	83	178	303	603
9	24	45	57	85	177	286	513
10	24	45	58	87	177	270	442
11	23	44	57	87	176	269	384
12	22	44	57	86	175	268	336
13	22	43	56	86	174	267	297
14	21	42	55	85	174	267	267
15	20	41	54	84	173	266	266
16	19	40	53	83	172	265	265
17	19	40	53	83	171	264	264
18	18	39	52	82	171	264	264
19	18	39	52	82	171	264	264
20	18	39	54	82	171	264	264
21	18	39	57	82	171	264	264
22	18	39	59	82	171	264	264
23	18	39	62	82	171	264	264
24	18	39	64	82	170	263	263
25	18	39	67	81	170	263	263
26	17	38	70	81	170	263	263
27	17	38	72	81	170	263	263
28	17	38	75	81	169	262	262
29	17	38	77	80	169	262	262
30	16	37	79	81	169	262	262

3.12 Svissneskur franki

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	0	0	3	24	146	301	3 015
2	0	1	6	25	147	337	2 239
3	1	2	9	30	141	350	1 688
4	1	3	11	34	139	349	1 304
5	2	4	15	36	139	340	1 034
6	2	4	17	39	139	326	839
7	3	6	19	41	139	311	695
8	4	6	22	44	139	294	584
9	4	8	25	47	139	277	498
10	4	8	28	49	139	261	429
11	4	10	30	51	140	245	373
12	6	10	32	50	139	232	327
13	6	12	35	51	140	233	288
14	6	12	38	51	139	232	255
15	6	14	40	49	138	231	231
16	8	14	43	49	137	230	230
17	8	15	45	52	137	230	230
18	8	16	47	54	137	230	230
19	9	17	50	56	137	231	231
20	9	18	53	59	138	231	231
21	9	19	55	60	139	232	232
22	10	20	57	62	139	232	232
23	10	20	59	64	139	232	232
24	10	22	62	66	139	232	232
25	12	22	65	68	139	232	232
26	12	24	67	70	138	231	231
27	13	24	69	72	138	231	231
28	13	25	72	74	139	231	231
29	13	26	74	77	139	231	231
30	14	27	78	79	141	231	231

3.13 Ástralskur dalur

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	42	56	63	86	208	313	3 151
2	42	56	63	86	208	351	2 341
3	41	56	65	90	201	364	1 764
4	40	56	67	93	198	363	1 362
5	40	57	69	94	197	353	1 079
6	40	59	71	96	196	339	875
7	41	61	71	97	195	323	724
8	40	60	72	99	194	306	608
9	39	60	72	101	193	288	518

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
10	39	60	73	102	192	285	446
11	38	59	72	102	191	284	388
12	37	58	71	101	190	283	339
13	37	58	71	100	189	282	299
14	36	57	70	100	189	282	282
15	35	56	69	99	188	281	281
16	34	55	68	98	187	280	280
17	34	55	68	98	186	279	279
18	33	54	67	97	186	279	279
19	33	54	67	97	185	278	278
20	33	54	67	96	185	278	278
21	32	53	67	96	185	278	278
22	32	53	66	96	185	278	278
23	32	53	66	95	184	277	277
24	31	52	65	95	184	277	277
25	30	52	67	94	183	276	276
26	30	51	70	94	182	275	275
27	29	50	72	93	182	275	275
28	29	50	75	92	181	274	274
29	28	49	77	92	181	274	274
30	27	48	79	91	180	273	273

3.14 *Tailenskt bat*

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	10	24	31	54	175	310	3 114
2	14	28	35	58	180	348	2 315
3	17	32	40	66	177	361	1 746
4	19	35	46	72	177	360	1 349
5	22	39	51	76	179	350	1 070
6	21	39	51	77	176	337	868
7	27	46	57	83	180	321	718
8	25	45	57	84	179	304	604
9	26	47	59	88	180	287	515
10	28	49	62	91	181	274	443
11	30	51	64	93	182	275	385
12	30	51	65	94	183	276	337
13	31	52	65	95	183	276	297
14	31	52	65	95	184	277	277
15	31	52	65	95	184	277	277
16	31	52	65	95	183	276	276
17	31	52	65	95	183	276	276
18	30	51	64	94	183	276	276
19	30	51	64	93	182	275	275
20	30	51	64	93	182	275	275

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
21	29	51	64	93	182	275	275
22	29	50	63	93	182	275	275
23	29	50	63	93	182	275	275
24	29	50	65	92	181	274	274
25	28	49	67	92	181	274	274
26	28	49	70	91	180	273	273
27	27	48	72	91	180	273	273
28	27	48	75	90	179	272	272
29	26	47	77	90	179	272	272
30	26	47	79	89	178	271	271

3.15 *Kanadadalur*

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	9	23	29	52	174	313	3 148
2	10	24	31	54	175	351	2 339
3	11	26	34	60	171	364	1 763
4	11	27	38	64	169	362	1 360
5	12	29	41	66	169	352	1 077
6	14	32	44	69	169	338	873
7	15	35	46	71	169	322	722
8	15	35	47	74	169	305	606
9	16	37	49	77	169	287	516
10	16	38	51	80	169	270	444
11	17	38	51	81	170	263	386
12	17	38	51	81	170	263	338
13	17	38	51	81	170	263	298
14	17	38	51	81	170	263	264
15	17	39	52	81	170	263	263
16	17	38	51	81	170	263	263
17	17	38	51	81	170	263	263
18	17	38	51	81	170	263	263
19	17	38	51	81	170	263	263
20	17	38	54	81	170	263	263
21	17	38	57	81	170	263	263
22	17	38	59	81	170	263	263
23	17	38	61	81	169	262	262
24	16	38	64	80	169	262	262
25	16	37	66	80	169	262	262
26	16	37	69	80	168	261	261
27	15	37	72	79	168	261	261
28	15	36	74	79	168	261	261
29	15	36	77	79	167	260	260
30	14	36	79	81	167	260	260

3.16 Síleskur pesó

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	45	59	65	88	210	316	3 180
2	48	62	68	91	213	356	2 372
3	50	65	74	99	210	369	1 791
4	51	67	78	104	209	369	1 385
5	52	70	82	106	209	359	1 098
6	54	73	84	110	210	346	892
7	56	75	86	112	209	329	738
8	55	75	87	114	209	312	621
9	55	76	88	117	209	302	529
10	56	77	90	119	208	301	455
11	55	77	90	119	208	301	396
12	55	76	89	119	207	300	346
13	54	75	88	118	207	300	305
14	53	74	87	117	206	299	299
15	52	73	86	116	205	298	298
16	51	72	85	115	204	297	297
17	50	72	85	114	203	296	296
18	50	71	84	114	202	295	295
19	49	70	83	113	202	295	295
20	48	69	82	112	201	294	294
21	48	69	82	111	200	293	293
22	47	68	81	111	199	292	292
23	46	67	80	110	198	291	291
24	45	66	79	109	198	291	291
25	44	65	78	108	197	290	290
26	43	64	77	107	196	289	289
27	42	63	76	106	195	288	288
28	41	62	76	105	194	287	287
29	40	62	78	104	193	286	286
30	40	61	82	103	192	285	285

3.17 Kólumbískur pesó

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	76	90	97	120	241	337	3 278
2	80	94	101	124	246	366	2 444
3	80	95	104	129	240	380	1 849
4	79	95	106	132	237	380	1 430
5	82	99	111	136	239	371	1 135
6	84	102	114	139	239	357	921
7	86	105	116	142	239	340	764
8	87	107	118	145	240	333	642
9	88	108	120	149	241	334	547

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
10	88	109	122	151	241	334	471
11	88	109	122	151	240	333	409
12	87	108	121	151	239	332	358
13	85	106	120	149	238	331	331
14	84	105	118	148	237	330	330
15	82	104	117	146	235	328	328
16	81	102	115	145	234	327	327
17	80	101	114	143	232	325	325
18	78	99	112	142	231	324	324
19	77	98	111	141	229	322	322
20	76	97	110	139	228	321	321
21	74	95	108	138	227	320	320
22	73	94	107	136	225	318	318
23	71	92	105	135	224	317	317
24	69	91	104	133	222	315	315
25	68	89	102	132	221	314	314
26	66	87	100	130	219	312	312
27	65	86	99	129	217	310	310
28	63	84	97	127	216	309	309
29	62	83	96	126	214	307	307
30	60	81	94	124	213	306	306

3.18 Hong Kong dalur

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	2	16	23	46	167	312	3 139
2	5	19	26	49	171	351	2 339
3	7	22	31	56	168	364	1 765
4	9	25	36	62	167	363	1 363
5	11	28	41	65	168	353	1 079
6	14	32	44	69	169	339	875
7	15	35	46	71	169	323	723
8	16	36	47	74	169	306	608
9	16	37	49	77	169	288	518
10	17	38	51	80	169	271	446
11	17	38	51	80	169	262	387
12	16	38	51	80	169	262	339
13	16	37	50	80	168	261	299
14	15	36	49	79	168	261	265
15	14	36	49	78	167	260	260
16	14	35	48	77	166	259	259
17	13	34	47	77	166	259	259
18	13	34	49	77	165	258	258
19	13	34	52	76	165	258	258
20	13	34	54	77	165	258	258

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
21	13	34	57	77	165	258	258
22	13	34	60	77	165	258	258
23	13	34	62	77	165	258	258
24	13	34	65	77	165	258	258
25	13	34	67	76	165	258	258
26	12	34	70	76	165	258	258
27	13	33	72	76	165	258	258
28	13	33	75	77	165	258	258
29	14	33	77	79	165	258	258
30	14	33	80	81	164	257	257

3.19 *Inversk rúpía*

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	88	102	108	131	253	348	3 391
2	88	102	109	132	253	376	2 525
3	87	102	111	136	247	391	1 906
4	87	103	114	140	245	390	1 472
5	87	105	117	141	244	380	1 167
6	88	106	118	144	243	365	946
7	89	109	120	145	243	348	782
8	89	109	121	148	243	336	657
9	88	109	121	150	242	335	560
10	87	108	121	150	240	333	482
11	86	107	120	149	238	331	418
12	84	105	118	148	236	329	366
13	82	103	116	146	234	327	327
14	80	101	114	144	233	326	326
15	78	99	112	142	231	324	324
16	76	97	110	140	229	322	322
17	74	96	109	138	227	320	320
18	73	94	107	137	225	318	318
19	71	93	106	135	224	317	317
20	70	92	105	134	223	316	316
21	69	91	104	133	222	315	315
22	68	89	102	132	221	314	314
23	67	88	101	131	220	313	313
24	66	87	100	130	219	312	312
25	65	86	99	129	217	310	310
26	64	85	98	128	216	309	309
27	63	84	97	126	215	308	308
28	62	83	96	125	214	307	307
29	60	82	95	124	213	306	306
30	59	81	94	123	212	305	305

3.20 *Mexíkóskur pesó*

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	342	356	362	385	507	602	3 458
2	73	87	94	117	239	381	2 562
3	75	90	99	125	236	394	1 925
4	78	94	105	131	236	392	1 484
5	80	97	109	134	237	381	1 174
6	82	101	112	138	238	366	951
7	84	104	115	140	238	348	786
8	85	105	117	144	239	332	661
9	86	106	119	147	239	332	562
10	86	107	120	149	239	332	484
11	86	107	120	150	239	332	420
12	86	107	120	150	239	332	368
13	86	108	121	150	239	332	332
14	87	108	121	151	240	333	333
15	88	109	122	152	240	333	333
16	89	110	123	153	241	334	334
17	90	111	124	154	242	335	335
18	91	112	125	155	243	336	336
19	92	113	126	156	244	337	337
20	92	113	127	156	245	338	338
21	93	114	127	156	245	338	338
22	92	113	127	156	245	338	338
23	92	113	126	156	244	337	337
24	91	112	125	155	244	337	337
25	90	111	124	154	243	336	336
26	89	110	123	153	242	335	335
27	88	109	122	152	240	333	333
28	86	108	121	150	239	332	332
29	85	106	119	149	238	331	331
30	84	105	118	148	236	329	329

3.21 *Taívanskur dalur*

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	0	4	11	34	156	306	3 068
2	0	4	11	34	156	343	2 278
3	1	4	13	39	150	355	1 716
4	1	5	15	42	146	353	1 325
5	2	6	18	43	146	344	1 049
6	2	8	19	45	145	330	851
7	3	10	21	47	144	314	704
8	4	10	22	48	143	298	592
9	4	10	25	50	142	281	504

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
10	4	10	28	52	142	264	434
11	5	10	31	53	142	248	377
12	6	10	33	53	142	235	331
13	6	12	35	53	142	235	291
14	6	12	38	53	142	235	258
15	6	14	41	53	142	235	235
16	8	14	43	53	142	235	235
17	8	15	46	54	143	236	236
18	8	16	48	54	143	236	236
19	9	17	50	57	144	237	237
20	9	19	53	59	144	237	237
21	9	19	56	62	145	238	238
22	10	20	58	64	146	239	239
23	10	21	61	66	147	240	240
24	12	22	63	68	147	240	240
25	12	22	66	70	148	241	241
26	12	24	68	72	148	241	241
27	13	25	71	74	148	241	241
28	13	26	73	76	149	242	242
29	14	27	76	78	149	242	242
30	14	27	79	80	149	242	242

3.22 Nýsjálenskur dalur

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	48	62	69	92	214	314	3 153
2	49	63	70	93	215	352	2 344
3	49	64	72	98	209	365	1 767
4	48	64	74	101	206	363	1 365
5	48	65	77	102	205	354	1 082
6	49	67	79	104	204	340	878
7	49	68	79	105	203	324	726
8	48	68	80	107	202	307	611
9	48	69	81	109	201	294	520
10	47	68	81	110	200	293	448
11	46	67	80	109	198	291	389
12	44	65	78	108	197	290	341
13	42	64	77	106	195	288	301
14	41	62	75	105	193	286	286
15	39	61	74	103	192	285	285
16	38	59	72	102	190	283	283
17	36	58	71	100	189	282	282
18	35	56	70	99	188	281	281
19	34	56	69	98	187	280	280
20	34	55	68	98	186	279	279

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
21	33	54	67	97	186	279	279
22	33	54	67	96	185	278	278
23	32	53	66	96	185	278	278
24	31	52	65	95	184	277	277
25	31	52	67	94	183	276	276
26	30	51	70	94	182	275	275
27	29	50	72	93	182	275	275
28	28	50	75	92	181	274	274
29	28	49	78	92	180	273	273
30	27	48	80	91	180	273	273

3.23 Rand

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	110	124	130	153	275	370	3 397
2	111	125	131	154	276	376	2 525
3	112	127	135	161	272	390	1 903
4	112	128	139	165	270	389	1 470
5	113	130	142	167	270	379	1 165
6	114	133	145	170	270	364	944
7	115	135	146	171	269	362	781
8	115	135	146	173	268	361	657
9	114	135	147	175	267	360	560
10	113	134	147	176	266	359	482
11	112	133	146	176	265	358	419
12	110	131	144	174	263	356	367
13	108	129	142	172	261	354	354
14	106	127	140	170	258	351	351
15	103	125	138	167	256	349	349
16	101	122	135	165	253	346	346
17	99	120	133	162	251	344	344
18	96	117	130	160	249	342	342
19	94	115	128	158	247	340	340
20	93	114	127	156	245	338	338
21	91	112	125	155	243	336	336
22	89	110	123	153	242	335	335
23	87	108	121	151	240	333	333
24	85	107	120	149	238	331	331
25	84	105	118	147	236	329	329
26	82	103	116	146	234	327	327
27	80	101	114	144	233	326	326
28	79	100	113	142	231	324	324
29	77	98	111	141	230	323	323
30	75	97	110	139	228	321	321

3.24 *Brasilískt ríal*

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	168	182	189	212	334	429	3 368
2	177	191	198	221	343	438	2 528
3	181	196	205	230	341	436	1 920
4	182	198	208	235	340	433	1 490
5	182	199	211	236	339	432	1 184
6	182	201	212	238	338	431	962
7	182	202	213	238	336	429	796
8	181	201	212	239	334	427	670
9	180	200	212	241	333	426	570
10	179	200	213	242	331	424	491
11	177	198	211	240	329	422	427
12	174	195	208	238	327	420	420
13	171	192	205	235	324	417	417
14	168	189	202	232	321	414	414
15	165	186	199	229	318	411	411
16	162	183	196	226	314	407	407
17	159	180	193	222	311	404	404
18	155	176	190	219	308	401	401
19	152	173	186	216	305	398	398
20	149	170	183	213	302	395	395
21	146	167	180	210	299	392	392
22	143	164	177	207	296	389	389
23	140	161	174	204	292	385	385
24	137	158	171	200	289	382	382
25	133	155	168	197	286	379	379
26	130	152	165	194	283	376	376
27	127	149	162	191	280	373	373
28	125	146	159	188	277	370	370
29	122	143	156	186	274	367	367
30	119	140	153	183	272	365	365

3.25 *Kínverskt júan*

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	23	37	43	66	188	320	3 219
2	24	38	44	67	189	358	2 393
3	23	38	47	72	184	371	1 803
4	23	39	50	76	181	370	1 392
5	23	41	53	77	180	360	1 102
6	24	42	54	80	179	346	893
7	25	44	55	81	179	329	738
8	24	44	55	82	177	311	620
9	23	44	56	85	177	293	528

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
10	23	44	57	86	176	276	455
11	22	44	57	86	175	268	395
12	22	43	56	86	174	267	346
13	21	42	55	85	174	267	305
14	21	42	55	85	173	266	270
15	20	42	55	84	173	266	266
16	20	41	54	84	173	266	266
17	20	41	54	84	173	266	266
18	20	41	54	84	173	266	266
19	20	41	54	84	173	266	266
20	20	42	55	84	173	266	266
21	20	42	58	84	173	266	266
22	20	42	60	84	173	266	266
23	20	41	62	84	173	266	266
24	20	41	65	84	173	266	266
25	20	41	68	84	172	265	265
26	20	41	71	83	172	265	265
27	19	40	73	83	172	265	265
28	19	40	76	83	172	265	265
29	19	40	78	83	171	264	264
30	18	40	81	83	171	264	264

3.26 *Malasískur ringgit*

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	19	33	40	62	184	321	3 234
2	21	35	41	64	186	360	2 402
3	22	37	45	71	182	372	1 808
4	23	39	50	76	181	371	1 395
5	25	42	54	79	182	361	1 104
6	27	45	57	82	182	346	895
7	29	48	59	85	182	330	740
8	29	49	60	87	182	312	622
9	29	50	62	91	183	294	530
10	30	51	64	93	183	277	456
11	31	52	65	94	183	276	396
12	31	52	65	95	184	277	347
13	31	52	65	95	184	277	306
14	31	52	65	95	183	276	276
15	31	52	65	94	183	276	276
16	30	51	64	94	183	276	276
17	30	51	64	94	183	276	276
18	30	51	64	94	183	276	276
19	30	51	64	94	183	276	276
20	30	52	65	94	183	276	276

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
21	31	52	65	94	183	276	276
22	31	52	65	94	183	276	276
23	30	51	65	94	183	276	276
24	30	51	66	94	183	276	276
25	30	51	69	94	182	275	275
26	29	50	71	93	182	275	275
27	29	50	74	93	181	274	274
28	28	49	76	92	181	274	274
29	28	49	78	92	180	273	273
30	27	48	82	91	180	273	273

3.27 Rússnesk rúbla

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	119	133	140	163	285	380	3 400
2	118	132	139	162	283	379	2 521
3	116	131	140	165	277	389	1 899
4	116	132	142	168	273	388	1 466
5	116	133	145	169	272	378	1 161
6	115	134	146	171	271	364	941
7	116	135	146	172	270	363	778
8	115	135	147	174	269	362	654
9	114	135	147	176	268	361	556
10	114	135	148	177	267	360	479
11	114	135	148	177	266	359	415
12	112	134	147	176	265	358	363
13	111	132	145	175	264	357	357
14	110	131	144	174	263	356	356
15	108	129	142	172	260	353	353
16	106	127	140	169	258	351	351
17	103	124	137	167	255	348	348
18	101	122	135	164	253	346	346
19	98	120	133	162	251	344	344
20	96	117	130	160	249	342	342
21	94	115	128	158	247	340	340
22	92	113	126	156	244	337	337
23	90	111	124	153	242	335	335
24	87	108	121	151	240	333	333
25	85	106	119	149	238	331	331
26	83	104	117	147	236	329	329
27	81	102	115	145	234	327	327
28	79	100	113	143	232	325	325
29	77	98	111	141	230	323	323
30	75	96	109	139	228	321	321

3.28 *Singapúrdalur*

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	0	4	10	33	155	312	3 133
2	0	6	12	35	157	350	2 330
3	1	8	16	42	153	363	1 756
4	1	10	20	47	152	361	1 356
5	2	13	25	49	152	352	1 074
6	2	16	28	53	153	338	871
7	3	19	30	56	153	322	721
8	4	20	31	58	153	304	606
9	4	21	33	61	153	287	516
10	4	21	34	63	153	270	444
11	5	21	35	64	153	254	386
12	6	21	34	64	153	246	338
13	6	21	37	64	152	245	298
14	6	21	39	64	152	245	264
15	7	21	41	63	152	245	245
16	8	20	44	63	152	245	245
17	8	20	47	63	152	245	245
18	8	20	49	63	152	245	245
19	9	21	51	63	152	245	245
20	9	21	54	64	153	246	246
21	10	22	57	64	153	246	246
22	10	22	59	65	154	247	247
23	11	22	62	67	154	247	247
24	12	23	65	69	154	247	247
25	12	24	67	71	154	247	247
26	12	24	70	73	155	248	248
27	13	25	72	75	155	248	248
28	13	26	75	77	155	248	248
29	14	27	77	79	155	248	248
30	14	28	79	81	155	248	248

3.29 *Suðurkóreskt won*

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	30	44	51	74	195	312	3 141
2	30	44	51	74	196	351	2 336
3	29	44	53	78	189	363	1 760
4	28	44	54	81	186	362	1 358
5	28	45	57	82	185	352	1 076
6	31	49	61	86	186	338	872
7	29	48	59	85	182	321	721
8	33	53	64	91	186	304	605
9	32	53	65	93	185	287	516

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
10	26	47	60	89	179	272	444
11	22	43	56	85	174	267	386
12	18	39	52	82	171	264	337
13	16	37	50	79	168	261	297
14	14	35	48	77	166	259	263
15	12	33	46	76	165	258	258
16	11	32	45	74	163	256	256
17	10	31	46	74	162	255	255
18	9	30	49	73	162	255	255
19	9	30	51	72	161	254	254
20	9	30	54	72	161	254	254
21	9	30	57	73	161	254	254
22	10	30	59	73	161	254	254
23	11	30	61	73	161	254	254
24	12	30	64	72	161	254	254
25	12	30	66	72	161	254	254
26	12	30	69	72	161	254	254
27	13	29	72	74	161	254	254
28	13	29	74	77	161	254	254
29	14	29	77	79	161	254	254
30	14	29	79	81	161	254	254

3.30 Tyrknesk líra

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	183	197	204	227	348	444	3 888
2	181	195	201	224	346	441	2 892
3	176	191	200	225	336	438	2 169
4	172	188	199	225	330	434	1 662
5	168	186	198	222	325	418	1 302
6	165	184	196	221	321	414	1 050
7	163	182	193	219	317	410	865
8	159	179	190	217	312	405	723
9	155	176	188	217	308	401	611
10	152	173	186	215	304	397	523
11	148	169	182	212	301	394	451
12	144	165	178	208	297	390	393
13	140	161	174	204	293	386	386
14	136	158	171	200	289	382	382
15	133	154	167	197	286	379	379
16	130	151	164	194	282	375	375
17	127	148	161	190	279	372	372
18	124	145	158	188	276	369	369
19	121	142	155	185	274	367	367
20	118	139	152	182	271	364	364

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
21	116	137	150	180	268	361	361
22	113	134	147	177	266	359	359
23	111	132	145	174	263	356	356
24	108	129	142	172	261	354	354
25	106	127	140	170	258	351	351
26	103	125	138	167	256	349	349
27	101	122	135	165	254	347	347
28	99	120	133	163	252	345	345
29	97	118	131	161	249	342	342
30	95	116	129	159	247	340	340

3.31 *Bandaríkjadalur*

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	0	15	26	53	173	315	3 171
2	0	15	26	53	173	354	2 358
3	1	17	28	57	169	367	1 777
4	1	20	32	62	168	365	1 371
5	2	23	37	68	169	355	1 085
6	4	26	40	69	170	341	879
7	6	30	42	72	170	324	727
8	9	34	46	74	171	306	611
9	10	37	49	76	171	289	520
10	11	38	51	76	171	272	447
11	12	40	52	78	171	264	389
12	13	41	54	79	171	264	340
13	13	42	54	79	171	264	300
14	14	43	55	80	171	264	265
15	14	43	55	80	171	264	264
16	14	43	55	80	171	264	264
17	14	43	55	80	171	264	264
18	14	43	55	80	171	264	264
19	14	43	55	80	171	264	264
20	14	43	55	80	171	264	264
21	14	43	57	80	172	265	265
22	14	43	59	80	172	265	265
23	14	43	62	80	172	265	265
24	14	43	65	80	172	265	265
25	14	43	67	80	172	265	265
26	14	43	70	80	172	265	265
27	14	43	72	80	172	265	265
28	14	43	74	80	172	265	265
29	14	43	77	80	172	265	265
30	14	43	79	81	171	264	264

3.32 *Japanskt jen*

Líftími (í árum)	Lánshæfisþrep 0	Lánshæfisþrep 1	Lánshæfisþrep 2	Lánshæfisþrep 3	Lánshæfisþrep 4	Lánshæfisþrep 5	Lánshæfisþrep 6
1	0	0	3	11	133	304	3 049
2	0	1	6	14	132	340	2 262
3	1	2	9	17	125	352	1 702
4	1	3	12	20	121	351	1 313
5	2	4	15	23	120	341	1 040
6	2	5	17	26	120	327	843
7	3	6	19	29	120	311	697
8	4	6	22	30	120	294	586
9	4	8	25	33	120	278	499
10	4	9	28	36	120	261	430
11	4	10	30	38	120	245	373
12	6	10	32	40	120	230	327
13	6	12	35	42	121	215	288
14	6	12	37	46	121	214	255
15	6	14	40	48	121	214	227
16	8	14	43	49	121	214	214
17	8	15	45	52	122	215	215
18	8	16	47	54	122	215	215
19	9	17	50	56	124	216	216
20	9	17	53	59	127	216	216
21	9	19	55	60	128	217	217
22	10	20	57	62	130	218	218
23	10	20	59	64	131	218	218
24	10	22	62	66	134	218	218
25	12	22	64	68	135	219	219
26	12	24	67	70	136	219	219
27	13	24	69	72	137	219	219
28	13	25	72	74	139	219	219
29	13	26	74	77	139	219	219
30	14	27	77	79	141	219	219

III. VIÐAUKI

Aðlögun á viðeigandi áhættulausan vaxtaferil vegna óstöðugleika

Gjaldmiðill	Landsbundinn tryggingamarkaður	Aðlögun vegna óstöðugleika (í grunnpunktum)
Evra	Austurríki	2
Evra	Belgía	2
Evra	Kýpur	2
Evra	Eistland	2
Evra	Finnland	2
Evra	Frakkland	2
Evra	Þýskaland	2
Evra	Grikkland	2
Evra	Írland	2
Evra	Ítalía	2
Evra	Lettland	2
Evra	Litáen (Lietuva)	2
Evra	Lúxemborg	2
Evra	Malta	2
Evra	Holland (Niðurland)	2
Evra	Portúgal	2
Evra	Slóvakía	2
Evra	Slóvenía	2
Evra	Spánn	2
Tékknesk króna	Tékkland	3
Dönsk króna	Danmörk	29
Ungversk forinta	Ungverjaland	1
Sænsk króna	Svíþjóð	3
Króatísk kúna	Króatía	5
Búlgarskt lef	Búlgaría	– 7
Sterlingspund	Bretland	19
Rúmenskt lei	Rúmenía	– 1
Pólskt slot	Pólland	5
Íslensk króna	Íslands	11
Norsk króna	Noregur	24
Svissneskur franki	Liechtenstein	– 1
Svissneskur franki	Sviss	– 1
Ástralskur dalur	Ástralía	10
Kanadadalur	Kanada	18
Bandaríkjadalur	Bandaríkin	30
Japanskt jen	Japan	0

TILSKIPUN EVRÓPUÞINGSINS OG RÁÐSINS 2014/67/ESB

2018/EES/72/20

frá 15. maí 2014

um framfylgd tilskipunar 96/71/EB um störf útsendra starfsmanna í tengslum við veitingu þjónustu og um breytingu á reglugerð (ESB) nr. 1024/2012 um samvinnu á sviði stjórnsýslu fyrir tilstilli upplýsingakerfisins fyrir innri markaðinn („reglugerðin um IM-upplýsingakerfið“) (*)

EVROÞUBINGIÐ OG RÁÐ EVRÓPUSAMBANDSINS HABA,

með hliðsjón af sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins, einkum 1. mgr. 53. gr. og 62. gr.,

með hliðsjón af tillögu framkvæmdastjórnar Evrópusambandsins,

eftir að hafa lagt drög að lagagerð fyrir þjóðþingin,

með hliðsjón af álitum efnahags- og félagsmálanefndar Evrópusambandsins ⁽¹⁾,

með hliðsjón af álitum svæðanefndarinnar ⁽²⁾,

í samræmi við almenna lagasetningarmeðferð ⁽³⁾,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Frjáls för launþega, staðfesturéttur og frelsi til að veita þjónustu eru grundvallarreglur innri markaðar Sambandsins sem eru settar fram í sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins. Framkvæmd þessara meginreglna er nánar útfærð af Sambandinu með það að markmiði að tryggja jöfn samkeppnisskilyrði fyrirtækja og að réttindi launafólks séu virt.
- 2) Frelsið til að veita þjónustu felur í sér rétt fyrirtækja til að veita þjónustu í öðru aðildarríki og senda eigin starfsmenn þangað tímabundið til að veita þjónustu þar. Að því er varðar störf útsendra starfsmanna er nauðsynlegt að gera greinarmun á þessu frelsi og frjálsri för launþega, sem veitir sérhverjum borgara rétt til frjálsrar farar til annars aðildarríkis til að starfa þar og taka þar upp búsetu í þeim tilgangi og verndar þá gegn mismunun að því er varðar atvinnu, launakjör og önnur starfs- og ráðningarskilyrði í samanburði við ríkisborgara viðkomandi aðildarríkis.
- 3) Að því er varðar starfsmenn sem sendir eru tímabundið til að vinna við þjónustustarfsemi í öðru aðildarríki en því þar sem þeir alla jafna vinna, er í tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 96/71/EB ⁽⁴⁾ settur tiltekinn kjarni skýrt skilgreindra ráðningarskilmála og atvinnuskilyrða sem þjónustuveitandinn í aðildarríkinu, sem starfsmaður er sendur til, þarf að uppfylla til að lágmarksvernd viðkomandi útsendra starfsmanna sé tryggð.
- 4) Allar ráðstafanir, sem innleiddar eru með þessari tilskipun, að vera rökstuddar og í samræmi við meðalhóf, til að skapa ekki stjórnsýslubyrði eða takmarka möguleika fyrirtækja, einkum lítilla og meðalstórra fyrirtækja, á að skapa ný störf, en vernda jafnframt útsenda starfsmenn.
- 5) Til að tryggja samræmi við tilskipun 96/71/EB, og til þess að leggja ekki óþarfa stjórnsýslubyrði á þjónustuveitendur, er brýnt að lítið sé á staðreyndaþættina, sem um getur í ákvæðum þessarar tilskipunar um greiningu á því hvort um er að ræða raunverulega útsendingu starfsmanna og varnir gegn misnotkun og sniðgöngu ákvæðanna, sem leiðbeinandi og ekki tæmandi. Einkum ætti þess ekki að vera krafist að hver og einn þessara þátta sé fyrir hendi í hverju tilviki þar sem starfsmaður er sendur út.

(*) Þessi ESB-gerð birtist í Stjtið. ESB L 159, 28.5.2014, bls. 11. Hennar var getið í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 215/2018 frá 26. október 2018 um breytingu á X. viðauka (Almenn þjónusta) og XVIII. viðauka (Öryggi og hollustuhættir á vinnustöðum, vinnuréttur og jafnrétti kynjanna) við EES-samninginn (bíður birtingar).

⁽¹⁾ Stjtið. ESB C 351, 15.11.2012, bls. 61.

⁽²⁾ Stjtið. ESB C 17, 19.1.2013, bls. 67.

⁽³⁾ Afstaða Evrópuþingsins frá 16. apríl 2014 (hefur enn ekki verið birt í Stjórnartíðindunum) og ákvörðun ráðsins frá 13. maí 2014.

⁽⁴⁾ Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 96/71/EB frá 16. desember 1996 um störf útsendra starfsmanna í tengslum við veitingu þjónustu (Stjtið. EB L 18, 21.1.1997, bls. 1).

- 6) Þrátt fyrir þá staðreynd að aðlaga ætti mat á leiðbeinandi staðreyndaþáttum að hverju tilviki fyrir sig og taka tillit til aðstæðna hverju sinni, ættu aðstæður, þar sem um sömu staðreyndaþætti er að ræða, ekki að leiða til mismunandi lagalegs álits eða mats af hálfu lögbærra yfirvalda í ólíkum aðildarríkjum.
- 7) Til að koma í veg fyrir, forðast og berjast gegn því að gildandi reglur séu misnotaðar og sniðgengnar af fyrirtækjum, sem nýta sér með óréttmætum eða sviksamlegum hætti frelsi til að veita þjónustu, sem sett er fram í sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins, og/eða beitingu tilskipunar 96/71/EB, ætti að bæta framkvæmd og eftirlit með hugtakinu „útsending starfsmanna“ og taka upp samræmdari þætti, sem auðvelda sameiginlega túlkun, á vettvangi Sambandsins.
- 8) Því þarf lögbært yfirvald gístiaðildarríkisins, í nánú samstarfi við staðfestuaðildarríkið ef nauðsyn krefur, að rannsaka þá efnislegu staðreyndaþætti sem einkenna hið tímabundna eðli sem felst í hugtakinu útsending starfsmanna, og það hvort vinnuveitandinn hafi í raun og veru staðfestu í aðildarríkinu sem starfsmaðurinn er sendur frá.
- 9) Þegar lögbær yfirvöld meta stærð veltu fyrirtækis í staðfestuaðildarríki, í því skyni að ákvarða hvort fyrirtækið rekur í raun verulega starfsemi, aðra en eingöngu innri stjórnun og/eða stjórnsýslu, skulu þau taka tillit til mismunandi kaupmáttar gjaldmiðla.
- 10) Þættirnir, sem settir eru fram í þessari tilskipun í tengslum við framkvæmd og eftirlit með útsendingu starfsmanna, kunna einnig að gagnast lögbærum yfirvöldum við að bera kennsl á þá starfsmenn sem ranglega er haldið fram að séu sjálfstætt starfandi Samkvæmt tilskipun 96/71/EB er viðeigandi skilgreining á starfsmanni sú sem gildir í lögum aðildarríkisins sem starfsmaðurinn er sendur til starfa í. Frekari skýringar og bætt eftirlit viðeigandi lögbærra yfirvalda með útsendingu starfsmanna myndi auka réttarvissu og vera gagnlegt tæki til að berjast gegn atvinnustarfsemi sem er einungis sjálfstæð að nafninu til og tryggja að ekki sé ranglega haldið fram að starfsmenn, sem sendir eru til starfa, séu sjálfstæðir atvinnurekendur og aðstoða þannig við að koma í veg fyrir, forðast og berjast gegn því að gildandi reglur séu sniðgengnar.
- 11) Þegar ekki er um að ræða raunverulega útsendingu starfsmanns og upp kemur lagalegur ágreiningur ætti að taka tilhlýðilegt tillit til ákvæða reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 593/2008 ⁽¹⁾ („Róm I“) eða Rómarsáttmálans ⁽²⁾ sem er ætlað að tryggja að starfsmenn séu ekki sviptir þeirri vernd sem þeir njóta samkvæmt ákvæðum sem ekki er unnt að víkja frá með samningi eða ákvæðum sem aðeins er unnt að víkja frá þeim í hag. Aðildarríkin ættu að tryggja að fyrir hendi séu ákvæði sem vernda með fullnægjandi hætti starfsmenn sem ekki eru útsendir í raun og veru.
- 12) Ef vottorð um viðeigandi almannatryggingalöggjöf, sem um getur í reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 883/2004 ⁽³⁾, vantar gæti það verið vísbending um að ekki beri að líta á aðstæðurnar sem tímabundna útsendingu til vinna við þjónustustarfsemi í öðru aðildarríki en því þar sem starfsmaðurinn vinnur að jafnaði.
- 13) Líkt og raunin er með tilskipun 96/71/EB ætti þessi tilskipun ekki að hafa áhrif á beitingu reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 883/2004 og (EB) nr. 987/2009 ⁽⁴⁾.
- 14) Í sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins er skýrt kveðið á um að virða skuli fjölbreytileika kerfa aðildarríkjanna að því er varðar samskipti aðila vinnumarkaðarins og einnig sjálfstæði aðila vinnumarkaðarins.
- 15) Í mörgum aðildarríkjum gegna aðilar vinnumarkaðarins mikilvægu hlutverki að því er varðar útsendingu starfsmanna vegna þjónustustarfsemi, því að þeir kunna að ákvarða, í samræmi við landslög og/eða venju, hin ýmsu stig gildandi lágmarkslaunataxta, hvor fyrir sig eða samtímis. Aðilar vinnumarkaðarins ættu að tilkynna um þessa taxta og veita upplýsingar um þá.

⁽¹⁾ Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 593/2008 frá 17. júní 2008 um lög sem gilda um samningsbundnar skyldur (Róm I) (Stjtið. ESB L 177, 4.7.2008, bls. 6).

⁽²⁾ Rómarsáttmálinn frá 19. júní 1980 um lög sem gilda um samningsbundnar skyldur (80/934/EBE) (Stjtið. EB L 266, 9.10.1980, bls. 1).

⁽³⁾ Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 883/2004 frá 29. apríl 2004 um samræmingu almannatryggingakerfa (Stjtið. ESB L 166, 30.4.2004, bls. 1).

⁽⁴⁾ Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 987/2009 frá 16. september 2009 sem kveður á um framkvæmd reglugerðar (EB) nr. 883/2004 um samræmingu almannatryggingakerfa (Stjtið. ESB L 284, 30.10.2009, bls. 1).

- 16) Fullnægjandi og skilvirk framkvæmd og framfylgd eru lykilþættir í að standa vörð um réttindi útsendra starfsmanna og tryggja jöfn samkeppnisskilyrði fyrir þjónustuveitendur en léleg framfylgd grefur undan skilvirkni reglna Sambandsins sem gilda á þessu sviði. Náð samstarf milli framkvæmdastjórnarinnar og aðildarríkjanna og, þar sem við á, svæðis- og staðaryfirvalda, skiptir þess vegna sköpum, án þess að litið sé framhjá mikilvægi hlutverks vinnueftirlits og aðila vinnumarkaðarins í þessu sambandi. Gagnkvæmt traust, samstarfsandi, stöðug skoðanaskipti og gagnkvæmur skilningur skipta sköpum í þessu sambandi.
- 17) Skilvirk eftirlitsferli í aðildarríkjunum eru mjög mikilvæg til að framfylgja tilskipun 96/71/EB og þessari tilskipun og því ætti að koma þeim á í öllu Sambandinu.
- 18) Ástæða þess að þjónustuveitendur beita ekki gildandi reglum er mjög oft sú að erfitt er að nálgast upplýsingar um ráðningarskilmála og atvinnuskilyrði. Aðildarríkin ættu þess vegna að tryggja að slíkar upplýsingar séu gerðar almennt aðgengilegar án endurgjalds og að greiður aðgangur sé að þeim, ekki aðeins fyrir þjónustuveitendur frá öðrum aðildarríkjunum heldur einnig fyrir viðkomandi útsenda starfsmenn.
- 19) Þar sem mælt er fyrir um ráðningarskilmála og atvinnuskilyrði í kjarasamningum sem hafa verið úrskurðaðir almennt gildandi ættu aðildarríkin að tryggja að slíkir kjarasamningar séu gerðir almennt aðgengilegir, á aðgengilegan og gagnsæjan hátt, þó þannig að sjálfstæði aðila vinnumarkaðarins sé virt.
- 20) Til að bæta aðgengi að upplýsingum ætti að koma á fót einni stakri upplýsingaveitu í aðildarríkjunum. Sérhvert aðildarríki ætti að sjá til þess að fyrir hendi sé miðlægt, opinbert, landsbundið vefsetur, er sé í samræmi við staðla um vefaðgengi, og aðrir viðeigandi samskiptamiðlar. Þetta miðlæga, opinbera, landsbundna vefsetur ætti, að lágmarki, að vera í formi vefgáttar og gegna hlutverki millinetagáttar eða helsta aðgangsstaðar og þar skulu vera tenglar á viðeigandi upplýsingaveitur, settir fram með skýrum og nákvæmum hætti, auk stuttrar lýsingar á innihaldi vefsetursins og tenglanna sem vísað er til. Á meðal slíkra vefsetra geta t.d. verið vefsetur sem komið er á í samræmi við löggjöf Sambandsins í því skyni að efla frumkvöðlastarfsemi og/eða þróun þjónustustarfsemi yfir landamæri. Gistiaðildarríki ættu að láta í té upplýsingar um hversu lengi þjónustuveitendur þurfi að geyma skjöl eftir að útsendingartímabili lýkur samkvæmt landslögum þeirra.
- 21) Útsendir starfsmenn ættu að eiga rétt á að fá frá gistiaðildarríkinu almennar upplýsingar um landslög og/eða venjur sem um þá gilda.
- 22) Samvinna á sviði stjórnsýslu og gagnkvæm aðstoð milli aðildarríkjanna ætti að vera í samræmi við reglur um vernd persónuupplýsinga sem mælt er fyrir um í tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 95/46/EB ⁽¹⁾ og í samræmi við landsreglur um gagnavernd sem settar eru til framkvæmdar löggjöf Sambandsins. Að því er varðar samvinnu á sviði stjórnsýslu fyrir tilstilli upplýsingakerfisins fyrir innri markaðinn (IM-upplýsingakerfið) ætti hún einnig að vera í samræmi við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 45/2001 ⁽²⁾ og reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 1024/2012 ⁽³⁾.
- 23) Til að tryggja að efnisákvæðum laga um ráðningarskilmála og atvinnuskilyrði, sem fylgja ber varðandi útsenda starfsmenn, sé rétt beitt og að þau sæti eftirliti ættu aðildarríkin einungis að beita tilteknum stjórnsýslukröfum og eftirlitsráðstöfunum gagnvart fyrirtækjum sem senda út starfsmenn í tengslum við veitingu þjónustu. Samkvæmt dómaframkvæmd Evrópudómstólsins má réttlæta slíkar kröfur og ráðstafanir með knýjandi ástæðum í þágu almannahagsmuna, sem ná m.a. til skilvirkrar verndar réttinda launþega, að því tilskildu að þær séu til þess fallnar að tryggja að markmiðið, sem stefnt er að, náist og gangi ekki lengra en nauðsynlegt er til að ná því markmiði. Aðeins má leggja á slíkar kröfur og ráðstafanir að því tilskildu að lögbær yfirvöld geti ekki sinnt eftirlitshlutverki sínu á skilvirkan hátt án umbeðinna upplýsinga og/eða ef minna takmarkandi ráðstafanir myndu ekki tryggja að markmið landsbundinna eftirlitsráðstafana, sem taldar eru nauðsynlegar, næðust.

⁽¹⁾ Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 95/46/EB frá 24. október 1995 um vernd einstaklinga í tengslum við vinnslu persónuupplýsinga og um frjálsa miðlun slíkra upplýsinga (Stjtið. EB L 281, 23.11.1995, bls. 31).

⁽²⁾ Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 45/2001 frá 18. desember 2000 um vernd einstaklinga í tengslum við vinnslu persónuupplýsinga, sem stofnanir og aðilar Bandalagsins hafa unnið, og um frjálsa miðlun slíkra upplýsinga (Stjtið. EB L 8, 12.1.2001, bls. 1).

⁽³⁾ Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 1024/2012 frá 25. október 2012 um samvinnu á sviði stjórnsýslu fyrir tilstilli upplýsingakerfisins fyrir innri markaðinn og niðurfellingu á ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar 2008/49/EB (reglugerðin um IM-upplýsingakerfið) (Stjtið. ESB L 316, 14.11.2012, bls. 1).

- 24) Þjónustuveitandi ætti að tryggja að lögbær yfirvöld geti staðfest deili á útsendum starfsmönnum sem tilgreindir eru í yfirlýsingu frá þjónustuveitandanum, meðan á starfstímabili þeirra stendur, til að hægt sé að sannreyna staðreyndir á vinnustað.
- 25) Þjónustuveitandi sem hefur staðfestu í öðru aðildarríki ætti að tilkynna lögbærum yfirvöldum í gístiaðildarríkinu um það án ótilhlýðilegrar tafar ef mikilvægar breytingar verða á upplýsingunum í yfirlýsingu frá þjónustuveitanda, til að hægt sé að sannreyna staðreyndir á vinnustað.
- 26) Sú skylda að tilkynna framkvæmdastjórninni um stjórnsýslukröfur og eftirlitsráðstafanir sem gerðar eru ætti ekki að teljast vera fyrirfram leyfisferli.
- 27) Til að tryggja betri og samræmdari beitingu tilskipunar 96/71/EB og einnig framfylgd hennar í reynd og til að draga eins og hægt er úr mismuninum á beitingu og framfylgd hennar innan Sambandsins, ættu aðildarríkin að tryggja að skilvirkar og fullnægjandi skoðanir fari fram á yfirráðasvæði þeirra og leggja þannig sitt af mörkum m.a. til baráttunnar gegn svartri vinnu í tengslum við útsendingu starfsmanna, og hafa jafnframt hliðsjón af öðru lagasetningarfrumkvæði til að taka betur á þessu málefni.
- 28) Aðildarríkin ættu, eftir atvikum, að láta fyrirtækinu sem sætir skoðun í té, samkvæmt landslögum sínum og/eða venju, skjal sem vottar að skoðun eða eftirlit hafi farið fram, með öllum viðkomandi upplýsingum.
- 29) Aðildarríkin skulu tryggja að nægilegt starfsfólk með nauðsynlega þekkingu og hæfi sé tiltækt til að annast skoðanir með skilvirkum hætti og til að unnt sé að svara án ótilhlýðilegrar tafar beiðnum um upplýsingar, eins og kveðið er á um í þessari tilskipun, frá gístiaðildarríkinu eða staðfestuaðildarríkinu.
- 30) Vinnueftirlit, aðilar vinnumarkaðarins og aðrir eftirlitsaðilar skipta höfuðmáli í þessu tilliti og ættu áfram að gegna mikilvægu hlutverki.
- 31) Til þess að taka megj, með sveigjanlegum hætti, tillit til fjölbreytileika vinnumarkaðarins og samskiptakerfa aðila vinnumarkaðarins er aðilum vinnumarkaðarins og/eða öðrum aðilum og/eða stofnunum í undantekningartilvikum heimilt að fylgjast með tilteknum ráðningarskilmálum og atvinnuskilyrðum útsendra starfsmanna, að því tilskildu að þeir bjóði hlutaðeigandi einstaklingum jafngilda vernd og framkvæmi eftirlit sitt án mismununar og með hlutlægum hætti.
- 32) Eftirlitsyfirvöld aðildarríkjanna og aðrir viðeigandi aðilar sem annast eftirlit og framfylgd, ættu að nýta sér þann möguleika á samstarfi og upplýsingaskiptum sem kveðið er á um í viðeigandi lögum til að ganga úr skugga um hvort gildandi reglur um útsenda starfsmenn séu virtar.
- 33) Aðildarríkin eru einkum hvött til þess að taka upp samþættari nálgun við vinnueftirlit. Jafnframt ætti að kanna þörfina á að þróa sameiginlega staðla til að koma á sambærilegum aðferðum, starfsvenjum og lágmarkskröfum á vettvangi Sambandsins. Þó ætti þróun sameiginlegra staðla ekki að leiða til þess að aðildarríkin séu hindruð í viðleitni sinni til að berjast á skilvirkan hátt gegn svartri vinnu.
- 34) Til að auðvelda framfylgd tilskipunar 96/71/EB og tryggja árangursríkari beitingu hennar ætti að vera fyrir hendi skilvirk kvörtunarþjónusta þar sem útsendir starfsmenn geta lagt fram kvartanir eða komið að málarekstri, annað hvort beint eða, með þeirra samþykki, fyrir milligöngu viðeigandi, tilnefndra þriðju aðila, s.s. stéttarfélaga eða annarra samtaka, og einnig sameiginlegra stofnana aðila vinnumarkaðarins. Þetta ætti ekki að hafa áhrif á réttarfarsreglur aðildarríkis um fyrirsvar og málsvörn fyrir rétti né heldur á valdheimildir og önnur réttindi stéttarfélaga og annarra fulltrúa starfsmanna samkvæmt landslögum og/eða venju.
- 35) Til að tryggja að útsendur starfsmaður fái rétt laun og að því tilskildu að reikna megj greiðslur, sem sérstaklega tengjast starfinu, inn í lágmarkslaun, ætti einungis að draga slíkar greiðslur frá launum ef það samrýmist landslögum, kjarasamningum og/eða venju í gístiaðildarríkinu.

- 36) Það hvort farið er í reynd að gildandi reglum á sviði útsendingar starfsmanna og skilvirk verndun réttinda starfsmanna er einkum áhyggjuefni í undirverktakakeðjum og ætti að tryggja með viðeigandi ráðstöfunum í samræmi við landslög og/eða venju og í samræmi við lög Sambandsins. Á meðal slíkra ráðstafana gæti verið að taka upp, valfrjálst og að höfðu samráði við viðkomandi aðila vinnumarkaðarins, fyrirkomulag beinnar ábyrgðar vegna undirverktöku (e. *Subcontracting liability*), til viðbótar við eða í stað ábyrgðar vinnuveitanda, vegna hvers konar útistandandi, hreinna greiðslna sem svara til lágmarkslauna og/eða framlaga sem greiða ber í sameiginlega sjóði eða til stofnana aðila vinnumarkaðarins sem reglur eru settar um í lögum eða kjarasamningi, að því marki sem 1. mgr. 3. gr. tilskipunar 96/71/EB tekur til þeirra. Hins vegar er aðildarríkjunum áfram frjálst að kveða á um strangari reglur um ábyrgð í landslögum eða ganga lengra í landslögum sínum, þó án mismununar og þannig að meðalhófs sé gætt.
- 37) Aðildarríki, sem tekið hafa upp ráðstafanir til að tryggja að farið sé að gildandi reglum í undirverktakakeðjum, ættu að eiga möguleika á að kveða á um að (undir)verktaki eigi ekki að bera ábyrgð við tiltekna aðstæður eða að ábyrgð hans sé takmörkuð í tilvikum þar sem (undir)verktakinn hefur sýnt tilhlýðilega kostgæfni. Þessar ráðstafanir skulu skilgreindar í landslögum, með hliðsjón af tilteknum aðstæðum í viðkomandi aðildarríki, og geta m.a. verið ráðstafanir af hálfu verktakans varðandi gögn um að stjórnsýslukröfum sé fullnægt og eftirlitsráðstöfunum fylgt til að tryggja skilvirkt eftirlit með því að farið sé að gildandi reglum um útsendingu starfsmanna.
- 38) Það er áhyggjuefni að aðildarríkin skuli enn eiga í ýmsum erfiðleikum við að innheimta fé vegna stjórnsýsluviðurlaga og/eða -sektir yfir landamæri og því þarf að taka á gagnkvæmri viðurkenningu stjórnsýsluviðurlaga og/eða -sekta.
- 39) Misræmið milli kerfa aðildarríkjanna til þess að framfylgja álögðum stjórnsýsluviðurlögum og/eða -sektum þegar um er að ræða aðstæður sem ná yfir landamæri skaðar eðlilega starfsemi innri markaðarins og skapar hættu á að mjög erfitt, ef ekki ómögulegt, reynist að tryggja að útsendir starfsmenn njóti sambærilegrar verndar í öllu Sambandinu.
- 40) Tryggja ætti skilvirka framfylgd efnisákvæða laga um útsendingu starfsmanna vegna þjónustustarfsemi með sértækri aðgerð sem beinist að því að framfylgja álögðum fjárhagslegum stjórnsýsluviðurlögum og/eða -sektum yfir landamæri. Samræming löggjafar í aðildarríkjunum á þessu sviði er því nauðsynleg forsenda til að tryggja aukna, jafnari og sambærilega vernd sem er nauðsynleg fyrir eðlilega starfsemi innri markaðarins.
- 41) Með því að samþykkja sameiginlegar reglur um gagnkvæma aðstoð og stuðning við fullnusturáðstafanir og tengdan kostnað, og samþykkja samræmdar kröfur um birtingu ákvarðana um stjórnsýsluviðurlög og/eða -sektir sem lagðar eru á fyrir að virða ekki tilskipun 96/71/EB eða þessa tilskipun, ætti að mega leysa ýmis vandamál varðandi framfylgd yfir landamæri og tryggja betri samskipti og betri framfylgd slíkra ákvarðana sem teknar eru í öðru aðildarríki.
- 42) Ef í ljós kemur að þjónustuveitandi er ekki með staðfestu í staðfestuaðildarríki eða að heimilisfang eða aðrar upplýsingar um fyrirtækið eru rangar ættu lögbær yfirvöld ekki að fella málsmeðferð niður á grundvelli formsatriða heldur rannsaka málið nánar til að komast að því hvaða einstaklingur eða lögaðili ber ábyrgð á útsendingu starfsmanna.
- 43) Viðurkenning ákvarðana um að leggja á stjórnsýsluviðurlög og/eða -sekt og beiðna um innheimtu fjár vegna slíkra viðurlaga og/eða -sektar ætti að byggjast á meginreglunni um gagnkvæmt traust. Því ættu ástæður fyrir að viðurkenna ekki ákvörðun eða synja um innheimtu fjár vegna stjórnsýsluviðurlaga og/eða -sektar að takmarkast við það sem telst bráðnauðsynlegt.
- 44) Þrátt fyrir setningu samræmdari reglna um framfylgd stjórnsýsluviðurlaga og/eða -sekta yfir landamæri og þörfina á sameiginlegri viðmiðunum til að gera eftirfylgni skilvirkari ef ekki er greitt, ættu þær ekki að hafa áhrif á valdheimildir aðildarríkjanna til að ákvarða eigið kerfi fyrir viðurlög og sektir eða á þær innheimturáðstafanir sem fyrir hendi eru samkvæmt landslögum þeirra. Því ætti skjal sem heimilar framfylgd eða fullnustu í aðildarríkinu sem beiðni er beint til, að fullkomna, fylgja eða koma í stað gerningsins sem heimilar framfylgd eða fullnustu slíkra viðurlaga og/eða sekta, ef við á og með hliðsjón af landslögum og/eða venju í aðildarríkinu sem beiðni er beint til.

- 45) Samræmdari reglurnar ættu ekki að hafa áhrif til breytingar á skylduna til að virða grundvallarréttindi og -frelsi varnaraðila og meginreglur laga sem gilda um þá, sem birtast í 6. gr. sáttmálans um Evrópusambandið, s.s. réttinn til að flytja mál sitt og réttinn til raunhæfs úrræðis til að leita réttar síns og til réttlátrar málsmeðferðar fyrir dómi eða meginregluna um tvöfalt refsinaemi („ne bis in idem“).
- 46) Tilskipun þessi stefnir ekki að því að koma á fót samræmdum reglum á sviði dómsmálasamstarfs, lögsögu, eða viðurkenningar og framfylgdar ákvarðana í einka- og viðskiptamálum eða að fjalla um hvaða lög eigi við.
- 47) Aðildarríkin ættu að gera viðeigandi ráðstafanir ef ekki er staðið við þær skuldbindingar sem mælt er fyrir um í þessari tilskipun, þ.m.t. stjórnsýslu- og dómsmeðferð, og ættu að kveða á um viðurlög við brotum gegn skyldum, samkvæmt þessari tilskipun, sem eru skilvirk, í eðlilegu hlutfalli við brotið og hafa letjandi áhrif.
- 48) Með þessari tilskipun eru grundvallarréttindi virt og meginreglum, sem eru viðurkenndar í sáttmála Evrópusambandsins um grundvallarréttindi, fylgt, nánar tiltekið vernd persónuupplýsinga (8. gr.), frelsi til að velja starfsgrein og réttur til að stunda vinnu (15. gr.), frelsi til atvinnurekstrar (16. gr.), rétturinn til almennra kjarasamninga og sameiginlegra aðgerða (28. gr.), sanngjörn og réttlát vinnuskilyrði (31. gr.), réttur til raunhæfs úrræðis til að leita réttar síns og réttlátrar málsmeðferðar fyrir dómi (47. gr.), sakleysi uns sekt er sönnuð og réttur til varnar (48. gr.) og réttur til að vera ekki saksóttur tvívegis fyrir sama afbrot (ne bis in idem) (50. gr.), og henni verður að koma til framkvæmda í samræmi við þessi réttindi og meginreglur.
- 49) Til að greiða fyrir betri og samræmdari beitingu tilskipunar 96/71/EB þykir rétt að sjá fyrir rafrænu upplýsingaskiptakerfi til að greiða fyrir samvinnu á sviði stjórnsýslu og ættu lögbær yfirvöld að nota upplýsingakerfið fyrir innri markaðinn (IM-upplýsingakerfið) eins og unnt er. Það ætti þó ekki að koma í veg fyrir beitingu tvíhliða samninga eða samkomulags varðandi samvinnu á sviði stjórnsýslu og gagnkvæma aðstoð sem eru í gildi eða verða gerðir í framtíðinni.
- 50) Þar eð aðildarríkin geta ekki fyllilega náð markmiðum þessarar tilskipunar, þ.e. að koma á sameiginlegum ramma viðeigandi ákvæða, ráðstafana og eftirlitskerfa sem nauðsynleg eru til að koma tilskipun 96/71/EB til framkvæmda, beita henni og framfylgja betur og með samræmdari hætti í reynd, og þeim verður betur náð á vettvangi Sambandsins, vegna umfangs og áhrifa þeirra, er Sambandinu heimilt að samþykkja ráðstafanir í samræmi við nálægðarregluna eins og kveðið er á um í 5. gr. sáttmálans um Evrópusambandið. Í samræmi við meðalhófsregluna, eins og hún er sett fram í þeirri grein, er ekki gengið lengra en nauðsyn krefur í þessari tilskipun til að ná því markmiði.
- 51) Haft hefur verið samráð við Evrópsku persónuverndarstofnunina í samræmi við 2. mgr. 28. gr. reglugerðar (EB) nr. 45/2001 og skilaði hún álit 19. júlí 2012 ⁽¹⁾.

SAMÞYKKT TILSKIPUN ÞESSA:

I. KAFLI

ALMENN ÁKVÆÐI

1. gr.

Efni

1. Með þessari tilskipun er komið á sameiginlegum ramma viðeigandi ákvæða, ráðstafana og eftirlitskerfa sem nauðsynleg eru til að koma tilskipun 96/71/EB til framkvæmda, beita henni og framfylgja betur og með samræmdari hætti í reynd, þ.m.t. ráðstafanir til að koma í veg fyrir og beita viðurlögum gegn því að gildandi reglur séu misnotaðar og sniðgengnar og hefur hún ekki áhrif á gildissvið tilskipunar 96/71/EB.

⁽¹⁾ Stjtið. ESB C 27, 29.1.2013, bls. 4.

Þessi tilskipun miðar að því að tryggja viðunandi vernd réttinda starfsmanna sem eru sendir út í því skyni að veita þjónustu yfir landamæri, einkum að ráðningarskilmálum og atvinnuskilyrðum sem gilda í aðildarríkinu þar sem veita á þjónustuna, skv. 3. gr. tilskipunar 96/71/EB, sé framfylgt, jafnframt því að þjónustuveitendum sé auðveldað að nýta frelsi sitt til að veita þjónustu og að hvatt sé til sanngjarnrar samkeppni milli þjónustuveitenda og þannig stutt við starfsemi innri markaðarins.

2. Þessi tilskipun skal ekki hafa nein áhrif á grundvallarréttindi, eins og þau eru viðurkennd í aðildarríkjunum og á vettvangi Sambandsins, þ.m.t. rétt eða frelsi til verkfalls eða til annarra aðgerða sem fellur undir sérstök kerfi aðildarríkjanna að því er varðar samskipti aðila vinnumarkaðarins, í samræmi við landslög og/eða venju. Hún hefur heldur ekki áhrif á réttinn til að semja um, ganga frá og framfylgja kjarasamningum og grípa til sameiginlegra aðgerða í samræmi við landslög og venjur.

2. gr.

Skilgreiningar

Í þessari tilskipun er merking eftirfarandi hugtaka sem hér segir:

- a) „lögbært yfirvald“: yfirvald eða stofnun, sem getur verið samskiptaskrifstofa eða -skrifstofur, eins og um getur í 4. gr. tilskipunar 96/71/EB, sem aðildarríki tilnefnir til þess að annast verkefni eins og fram kemur í tilskipun 96/71/EB og í þessari tilskipun.
- b) „yfirvald sem leggur fram beiðni“: lögbært yfirvald aðildarríkis sem leggur fram beiðni um aðstoð, upplýsingar, tilkynningu eða innheimtu fjár vegna viðurlaga og/eða sektar, eins og um getur í VI. kafla.
- c) „yfirvald sem beiðni er beint til“: lögbært yfirvald aðildarríkis sem beiðni er beint til um aðstoð, upplýsingar, tilkynningu eða innheimtu fjár vegna viðurlaga og/eða sektar, eins og um getur í VI. kafla.

3. gr.

Lögbær yfirvöld og samskiptaskrifstofur

Að því er varðar þessa tilskipun skulu aðildarríkin tilnefna ein eða fleiri lögbær yfirvöld, sem geta verið samskiptaskrifstofa eða -stofur, í samræmi við landslög og/eða venju, eins og um getur í 4. gr. tilskipunar 96/71/EB. Þegar aðildarríkin tilnefna lögbær yfirvöld sín skulu þau taka tilhlýðilegt tillit til þarfarinnar á að tryggja gagnavernd upplýsinga sem skipst er á og lagalegan rétt einstaklinga eða lögaðila sem þetta gæti haft áhrif á. Aðildarríkin skulu áfram vera endanlega ábyrg fyrir að standa vörð um gagnavernd og lagalegan rétt aðila sem verða fyrir áhrifum og skulu koma á fót viðeigandi kerfum til þessa.

Aðildarríkin skulu senda framkvæmdastjórninni og hinum aðildarríkjunum samskiptaupplýsingar lögbærra yfirvalda sinna. Framkvæmdastjórnin skal birta skrá yfir lögbær yfirvöld og samskiptaskrifstofur og uppfæra hana reglulega.

Önnur aðildarríki og stofnanir Sambandsins skulu virða val sérhvers aðildarríkis á lögbærum yfirvöldum.

4. gr.

Greining á því hvenær um er að ræða raunverulega útsendingu starfsmanna og varnir gegn misnotkun og sniðgöngu

1. Í því skyni að koma tilskipun 96/71/EB til framkvæmda, beita henni og framfylgja, skulu lögbær yfirvöld láta fara fram heildarmat á öllum staðreyndabáttum sem teljast nauðsynlegir, þ.m.t. þeim sem settir eru fram í 2. og 3. mgr. þessarar greinar. Þessum báttum er ætlað að vera lögbærum yfirvöldum til aðstoðar þegar þau framkvæma athuganir og eftirlit og þegar þau hafa ástæðu til að telja að starfsmaður uppfylli ekki skilyrði til að geta talist útsendur starfsmaður skv. tilskipun 96/71/EB. Þeir eru leiðbeinandi þættir í því heildarmati sem fram á að fara og því skal ekki líta til þeirra einna og sér.

2. Til þess að ákvarða hvort fyrirtæki rekur í raun verulega starfsemi, aðra en eingöngu innri stjórnun og/eða stjórnsýslu, skulu lögbær yfirvöld láta fara fram heildarmat á öllum staðreyndapáttum sem einkenna þá starfsemi, til lengri tíma litið, sem fyrirtæki stundar í staðfestuaðildarríkinu og, ef nauðsyn krefur, í gístiaðildarríkinu. Slíkir þættir geta einkum verið:

- a) staðurinn þar sem fyrirtækið hefur skráða skrifstofu sína og yfirstjórn, hefur skrifstofurými, greiðir skatta og framlög til almannatrygginga og, eftir atvikum, í samræmi við landslög, hefur starfsleyfi eða er skráð hjá verslunarráðum eða fagfélögum,
- b) staðurinn þar sem útsendir starfsmenn eru ráðnir og þaðan sem þeir eru sendir,
- c) lög sem gilda um samninga milli fyrirtækisins og starfsmanna þess annars vegar og viðskiptavina hins vegar,
- d) staðurinn þar sem fyrirtækið stundar fyrst og fremst atvinnustarfsemi sína og þar sem það ræður skrifstofufólk,
- e) fjöldi samninga sem gerðir eru og/eða fjárhæð veltu í staðfestuaðildarríkinu, að teknu tilliti til sérstakra aðstæðna m.a. nýstofnaðra fyrirtækja og lítilla og meðalstórra fyrirtækja.

3. Til að meta hvort útsendur starfsmaður innir starf sitt af hendi tímabundið í öðru aðildarríki en því sem hann starfar venjulega í skal kanna alla staðreyndapætti sem einkenna slíka vinnu og aðstæður starfsmannsins. Slíkir þættir geta t.d. verið:

- a) hvort starfið er innt af hendi í tiltekinn tíma í öðru aðildarríki,
- b) dagurinn sem útsendingartímabil hefst,
- c) hvort starfsmaðurinn er sendur til annars aðildarríkis en þess þar sem hann eða þaðan sem hann starfar að jafnaði, skv. reglugerð (EB) nr. 593/2008 (Róm I) og/Rómarsáttmálanum,
- d) hvort útsendi starfsmaðurinn snýr aftur til aðildarríkisins sem hann var sendur frá eða þess er vænst að hann komi aftur til starfa þar þegar því starfi er lokið eða sú þjónusta hefur verið veitt, sem hann var sendur til að inna af hendi,
- e) eðli starfseminnar,
- f) hvort vinnuveitandinn, sem sendir starfsmanninn út, sér honum fyrir eða endurgreiðir honum ferðir, uppihald og gistingu eða húsnæði og, ef svo er, hvernig honum er séð fyrir því eða fyrirkomulag endurgreiðslunnar,
- g) hvort sami eða annar (útsendur) starfsmaður kann að hafa gegnt starfinu áður á fyrri tímabilum.

4. Þó að einn eða fleiri af staðreyndapáttunum, sem fram koma í 2. og 3. mgr., séu ekki fyrir hendi skal það ekki sjálfkrafa útiloka að um útsendingu starfsmanns sé að ræða. Matið á þessum þáttum skal aðlagð hverju tilviki fyrir sig og taka mið af aðstæðum hverju sinni.

5. Þættina, sem um getur í þessari grein og sem lögbær yfirvöld nota við heildarmat á því hvort í raun og veru sé um að ræða útsendan starfsmann, má einnig skoða til að ákvarða hvort einstaklingur teljist heyra undir gildandi skilgreiningu á starfsmanni skv. 2. mgr. 2. gr. tilskipunar 96/71/EB. Aðildarríkin ættu m.a. að hafa til hliðsjónar atriði sem varða framkvæmd starfsins, undirskipun og starfskjör starfsmannsins, óháð því hvernig sambandinu er lýst í hvers konar fyrirkomulagi sem aðilar kunna að hafa komist að samkomulagi um sín á milli, hvort sem um er að ræða samning eða ekki.

II. KAFLI

AÐGANGUR AÐ UPPLÝSINGUM

5. gr.

Bættur aðgangur að upplýsingum

1. Aðildarríkin skulu gera viðeigandi ráðstafanir til að sjá til þess að upplýsingar um ráðningarskilmála og atvinnuskilyrði, sem um getur í 3. gr. tilskipunar 96/71/EB, sem beita á og sem þjónustuveitendum ber að fara eftir, séu gerðar almennt aðgengilegar án endurgjalds með skýrum, gagnsæjum, heildstæðum og aðgengilegum hætti með fjarmiðlun og með rafrænum hætti, með sniði og í samræmi við staðla um vefaðgengi sem tryggja aðgang fyrir þá sem eru fatlaðir, og sjá til þess að samskiptaskrifstofur eða aðrir lögbærir, innlendir aðilar, sem um getur í 4. gr. tilskipunar 96/71/EB, séu í aðstöðu til að sinna verkefnum sínum með skilvirkum hætti.
2. Til að ná fram frekari úrbótum að því er varðar aðgang að upplýsingum skulu aðildarríkin:
 - a) setja fram með skýrum, ítarlegum og notendavænum hætti og með aðgengilegu sniði á einu opinberu, landsbundnu vefsetri og með öðrum viðeigandi hætti, hvaða ráðningarskilmálar og atvinnuskilyrði og/eða hvaða hlutar af lands- og/eða svæðisbundinni löggjöf þeirra gildi um starfsmenn sem sendir eru út til yfirráðasvæðis þeirra,
 - b) gera nauðsynlegar ráðstafanir til að gera almennt aðgengilegar á einu opinberu, landsbundnu vefsetri og með öðrum viðeigandi hætti, upplýsingar um hvaða kjarasamningar gilda og um hverja þeir gilda og hvaða ráðningarskilmálum og atvinnuskilyrðum þjónustuveitendur frá öðrum aðildarríkjum eigi að beita skv. tilskipun 96/71/EB, ásamt, þar sem mögulegt er, tenglum á vefsetur sem fyrir eru og aðra tengiliði, einkum viðkomandi aðila vinnumarkaðarins,
 - c) gera upplýsingarnar aðgengilegar starfsmönnum og þjónustuveitendum, án endurgjalds, á opinberu tungumáli eða -málum gístiaðildarríkisins og á helstu tungumálum öðrum, með hliðsjón af þörfum á vinnumarkaði landsins, og sér gístiaðildarríkið um að velja þau. Ef mögulegt er skulu þessar upplýsingar gerðar aðgengilegar í formi stutturðs bæklinga um helstu atvinnuskilyrði sem við eiga, þ.m.t. lýsing á verklagsreglum við að leggja fram kvartanir og, að fenginni beiðni, á sniði sem er aðgengilegt fótluðu fólki; frekari ítarlegar upplýsingar um atvinnuskilyrði og félagslegar aðstæður sem eiga við um útsenda starfsmenn, þ.m.t. hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum, skulu gerðar auðveldlega aðgengilegar, án endurgjalds,
 - d) bæta aðgengi að viðkomandi upplýsingum og gera þær skýrari, einkum þær sem gefnar eru á opinbera, landsbundna vefsetrinu, eins og um getur í a-lið,
 - e) gefa upp tengilið á samskiptaskrifstofunni sem sér um að fjalla um beiðnir um upplýsingar,
 - f) halda upplýsingum á landsupplýsingablöðunum uppfærðum.
3. Framkvæmdastjórnin skal halda áfram að styðja við aðildarríkin á sviði aðgangs að upplýsingum.
4. Þar sem mælt er fyrir um ráðningarskilmála þá og atvinnuskilyrði, sem um getur í 3. gr. tilskipunar 96/71/EB, í kjarasamningum í samræmi við 1. og 8. mgr. 3. gr. þeirrar tilskipunar, í samræmi við landslög, hefðir og venju, þ.m.t. virðing fyrir sjálfstæði aðila vinnumarkaðarins, skulu aðildarríkin tryggja að þessir skilmálar og skilyrði séu gerð aðgengileg þjónustuveitendum frá öðrum aðildarríkjum og útsendum starfsmönnum með aðgengilegum og gagnsæjum hætti og skulu leita eftir þátttöku aðila vinnumarkaðarins í því skyni. Viðkomandi upplýsingar ættu einkum að taka til mismunandi lágmarkslauna og þeirra þátta sem þau samanstanda af, aðferðar við að reikna út launagreiðslur og, ef við á, viðmiðanir fyrir flokkun í mismunandi launaflokka.
5. Aðildarríkin skulu tilgreina þær stofnanir og yfirvöld sem starfsmenn og fyrirtæki geta snúið sér til eftir almennum upplýsingum um landslög og venju sem um þau gilda varðandi réttindi þeirra og skyldur á yfirráðasvæði þeirra.

III. KAFLI

SAMVINNA Á SVIÐI STJÓRNSÝSLU

6. gr.

Gagnkvæm aðstoð — almennar meginreglur

1. Aðildarríkin skulu eiga með sér náð samstarf og veita hvert öðru gagnkvæma aðstoð án ótilhlýðilegrar tafar í því skyni að greiða fyrir framkvæmd, beitingu og framfylgd þessarar tilskipunar og tilskipunar 96/71/EB í reynd.

2. Samstarf aðildarríkjanna skal einkum felast í því að svara rökstuddum beiðnum um upplýsingar frá lögbærum yfirvöldum og því að láta fara fram athuganir, skoðanir og rannsóknir á fyrirkomulagi við útsendingu starfsmanna, sem um getur í 3. mgr. 1. gr. tilskipunar 96/71/EB, þ.m.t. rannsókn á því ef gildandi reglum um útsendingu starfsmanna er ekki fylgt eða þær misnotaðar. Upplýsingabeiðnir taka til upplýsinga sem varða hugsanlega innheimtu fjár vegna stjórnsýsluviðurlaga og/eða -sektar, eða tilkynningu um ákvörðun um að leggja á slík viðurlög og/eða sekt eins og um getur í VI. kafla.

3. Samstarf aðildarríkjanna getur einnig tekið til sendingar og birtingar skjala.

4. Til að geta svarað beiðni um aðstoð frá lögbærum yfirvöldum í öðru aðildarríki skulu aðildarríkin tryggja að þjónustuveitendur með staðfestu á yfirráðasvæði þeirra gefi lögbærum yfirvöldum sínum allar nauðsynlegar upplýsingar vegna eftirlits með starfsemi þeirra í samræmi við landslög. Aðildarríkin skulu gera viðeigandi ráðstafanir ef slíkar upplýsingar eru ekki látnar í té.

5. Ef erfitt reynist að koma til móts við beiðni um upplýsingar eða að framkvæma athuganir, skoðanir eða rannsóknir skal viðkomandi aðildarríki tafarlaust tilkynna það aðildarríkinu, sem leggur fram beiðnina, með það í huga að finna lausn.

Ef vandamál í tengslum við upplýsingaskipti eru viðvarandi eða varanlega er synjað um að veita upplýsingar skal framkvæmdastjórnin, eftir að henni hefur verið tilkynnt um það, í gegnum upplýsingakerfið fyrir innri markaðinn ef við á, gera viðeigandi ráðstafanir.

6. Aðildarríkin skulu veita upplýsingarnar, sem önnur aðildarríki eða framkvæmdastjórnin óska eftir, með rafrænum hætti innan þess frests sem hér segir:

- a) í brýnum tilvikum þar sem fletta þarf upp í skrá, s.s. í tilvikum sem varða staðfestingu skráningar á virðisaukaskattsskrá til að kanna hvort um staðfestu sé að ræða í öðru aðildarríki, eins fljótt og unnt er og eigi síðar en innan tveggja virkra daga frá móttöku beiðninnar.

Ástæðan fyrir því að erindið er brýnt skal koma skýrt fram í beiðninni ásamt nánari upplýsingum sem rökstyðja það,

- b) allar aðrar beiðnir um upplýsingar, innan 25 virkra daga að hámarki frá móttöku beiðninnar nema aðildarríkin komi sér saman um styttri frest.

7. Aðildarríkin skulu tryggja að skrár, sem þjónustuveitendur hafa verið skráðir í og sem lögbær yfirvöld á yfirráðasvæði þeirra geta skoðað, séu einnig aðgengilegar, samkvæmt sömu skilmálum, jafngildum lögbærum yfirvöldum annarra aðildarríkja, í því skyni að koma þessartilskipun og tilskipun 96/71/EB til framkvæmda, að því marki sem aðildarríkin hafa fært þessar skrár inn í upplýsingakerfið fyrir innri markaðinn.

8. Aðildarríkin skulu tryggja að upplýsingar sem aðilarnir, sem um getur í a-lið 2. gr., skiptast á eða sem þeim eru sendar séu aðeins notaðar að því er varðar málið eða málin sem liggja til grundvallar beiðninni.

9. Gagnkvæm samvinna á sviði stjórnsýslu og aðstoð skal vera án endurgjalds.

10. Beiðni um upplýsingar skal ekki koma í veg fyrir að lögbær yfirvöld geri ráðstafanir í samræmi við viðkomandi landslög og lög Sambandsins til að rannsaka og koma í veg fyrir meint brot á tilskipun 96/71/EB eða þessari tilskipun.

*7. gr.***Hlutverk aðildarríkja innan ramma samvinnu á sviði stjórnsýslu**

1. Í samræmi við meginreglurnar, sem settar eru í 4. og 5. gr. tilskipunar 96/71/EB er það á ábyrgð yfirvalda gístiaðildarríkisins, meðan á útsendingartímabili starfsmanns til annars aðildarríkis stendur, í samvinnu við yfirvöld staðfestuaðildarríkisins ef nauðsyn krefur, að hafa eftirlit með ráðningarskilmálum og atvinnuskilyrðum, sem fara á að samkvæmt tilskipun 96/71/EB.
2. Aðildarríkið þar sem þjónustuveitandinn hefur staðfestu skal áfram fylgjast með, hafa eftirlit með og gera nauðsynlegar eftirlits- eða framfylgdarráðstafanir, í samræmi við landslög sín, venju og stjórnsýslumeðferð, að því er varðar starfsmenn sem sendir eru út til annars aðildarríkis.
3. Aðildarríkið þar sem þjónustuveitandinn hefur staðfestu skal aðstoða aðildarríkið, sem starfsmaður er sendur til, við að tryggja að skilyrði samkvæmt tilskipun 96/71/EB og þessari tilskipun séu uppfyllt. Sú ábyrgð skal á engan hátt draga úr möguleikum aðildarríkisins, sem starfsmaður er sendur til, til að fylgjast með, hafa eftirlit með og gera nauðsynlegar eftirlits- eða framfylgdarráðstafanir í samræmi við þessa tilskipun og tilskipun 96/71/EB.
4. Ef fyrir liggja staðreyndir sem gefa til kynna hugsanlegar misfellur skal aðildarríki, að eigin frumkvæði, miðla til viðkomandi aðildarríkis öllum viðkomandi upplýsingum án ástæðulausrar tafar.
5. Lögbær yfirvöld gístiaðildarríkisins mega einnig, í hverju tilviki þar sem þjónusta er veitt eða í tilviki hvers þjónustuveitanda, biðja lögbær yfirvöld staðfestuaðildarríkisins um að láta í té upplýsingar varðandi lögmæti staðfestu þjónustuveitandans og góða starfshætti hans, sem og upplýsingar um að hann hafi ekki gerst sekur um brot á viðeigandi reglum. Lögbær yfirvöld staðfestuaðildarríkisins skulu veita þessar upplýsingar í samræmi við 6. gr.
6. Skuldbindingarnar, sem mælt er fyrir um í þessari grein, skulu ekki hafa í för með sér skyldu af hálfu staðfestuaðildarríkisins til að stunda athuganir og eftirlit með staðreyndum á yfirráðasvæði aðildarríkisins þar sem þjónustan er veitt. Slíkar athuganir og eftirlit geta farið fram af hálfu yfirvalda gístiaðildarríkisins, að frumkvæði þess eða að beiðni lögbærra yfirvalda staðfestuaðildarríkisins, í samræmi við 10. gr. og í samræmi við eftirlitsvaldheimildir sem kveðið er á um í landslögum gístiaðildarríkisins, venju og stjórnsýslumeðferð og í samræmi við lög Sambandsins.

*8. gr.***Hliðarráðstafanir**

1. Aðildarríkin skulu, með aðstoð framkvæmdastjórnarinnar, grípa til hliðarráðstafana til að þróa, auðvelda og hvetja til skipta á embættismönnum sem hafa umsjón með framkvæmd samvinnu á sviði stjórnsýslu og gagnkvæmrar aðstoðar auk þess að fylgjast með því að farið sé að gildandi reglum og framfylgja þeim. Aðildarríkin geta einnig gripið til hliðarráðstafana sem miða að því að styðja samtök sem veita útsendum starfsmönnum upplýsingar.
 2. Framkvæmdastjórnin skal meta þörfina á fjárstuðningi til að bæta enn frekar samvinnu á sviði stjórnsýslu og auka gagnkvæmt traust með verkefnum, þ.m.t. með því að hvetja til skipta á viðeigandi embættismönnum og þjálfunar, og einnig með því að þróa, auðvelda og hvetja til framtaksverkefna um bestu starfsvenjur, einnig meðal aðila vinnumarkaðarins á vettvangi Sambandsins, s.s. þróunar og uppfærslu gagnagrunna eða sameiginlegra vefsetra sem innihalda almennar upplýsingar eða upplýsingar sem eru sértækar fyrir einstaka geira varðandi ráðningarskilmála og atvinnuskilyrði sem virða ber og söfnun og mat á heildstæðum gögnum sem varða sérstaklega ferlið við útsendingu starfsmanna.
- Telji framkvæmdastjórnin að þörfin sé fyrir hendi skal hún, án þess að það hafi áhrif á heimildir Evrópuþingsins og ráðsins við fjárlagagerð, notast við fjármögnunarleiðir sem fyrir hendi eru og sem ætlað er að efla samvinnu á sviði stjórnsýslu.
3. Framkvæmdastjórnin og aðildarríkin geta tryggt viðeigandi stuðning til viðkomandi framtaksverkefna aðila vinnumarkaðarins á vettvangi Sambandsins og á landsvísi sem miða að því að upplýsa fyrirtæki og starfsmenn um gildandi ráðningarskilmála og atvinnuskilyrði sem mælt er fyrir um í þessari tilskipun og í tilskipun 96/71/EB, þó þannig að sjálfstæði aðila vinnumarkaðarins sé tryggt.

IV. KAFLI

EFTIRLIT MEÐ REGLUFYLGNI

9. gr.

Stjórnsýslukröfur og eftirlitsráðstafanir

1. Aðildarríkin mega því aðeins innleiða stjórnsýslukröfur og eftirlitsráðstafanir, sem nauðsynlegar eru til að tryggja skilvirkt eftirlit með því að farið sé að skuldbindingum þessarar tilskipunar og tilskipunar 96/71/EB, að þær séu rökstuddar og í samræmi við meðalhóf og lög Sambandsins.

Í þessu skyni mega aðildarríkin einkum taka upp eftirfarandi ráðstafanir:

- a) að gera þjónustuveitanda með staðfestu í öðru aðildarríki skylt að leggja fram, eigi síðar en við upphaf veitingar þjónustunnar, einfalda yfirlýsingu til ábyrgra, lögbærra landsyfirvalda, á einu eða fleiri af opinberum tungumálum gístiaðildarríkisins, eða á einhverju öðru eða öðrum þeim tungumálum sem gístiaðildarríkið samþykkir, með nauðsynlegum upplýsingum til að hægt sé að láta fara fram athuganir og eftirlit með staðreynðum á vinnustaðnum, þ.m.t. um eftirfarandi:
 - i. deili á þjónustuveitandanum,
 - ii. áætlaðan fjölda útsendra starfsmanna, sem eru auðveldlega persónugreinanlegir,
 - iii. aðilana sem um getur í e- og f-lið,
 - iv. áætlaða lengd útsendingartímabils og fyrirhugaðan upphafs- og lokadag þess,
 - v. heimilisfang eða heimilisföng vinnustaðarins, og
 - vi. eðli þjónustu sem réttlætir útsendingu starfsmanns,
- b) að gera skylt að taka eða hafa tiltæk og/eða varðveita afrit, á pappír eða á rafrænu formi, af ráðningarsamningi eða jafngildu skjali, í skilningi tilskipunar ráðsins 91/533/EBE ⁽¹⁾, þ.m.t. ef við á eða skiptir máli, viðbótarupplýsingarnar sem um getur í 4. gr. þeirrar tilskipunar, launaseðlar, tímaskýrslur þar sem fram kemur upphaf, lok og lengd daglegs vinnutíma og sönnun fyrir greiðslu launa eða afrit af jafngildum skjölum meðan á útsendingartímabili stendur, á aðgengilegum og auðgreinanlegum stað á yfirráðasvæði þess, s.s. á vinnustaðnum eða byggingarsvæðinu eða, fyrir farstarfsmenn í flutningageiranum, í bælistöðinni (e. *operations base*) eða um borð í farartækinu sem notað er við að veita þjónustuna,
- c) að gera skylt að afhenda skjölin sem um getur í b-lið, innan hæfilegs tíma eftir að útsendingartímabili lýkur, að beiðni yfirvalda gístiaðildarríkisins,
- d) að gera skylt að láta í té þýðingu á skjölunum, sem um getur í b-lið, yfir á eitt af opinberum tungumálum gístiaðildarríkisins eða eitthvert annað þeirra tungumála sem gístiaðildarríkið samþykkir,
- e) að gera skylt að tilnefna aðila til að vera tengiliður við lögbær yfirvöld í gístiaðildarríkinu þar sem þjónustan er veitt og til að senda og taka við skjölum og/eða tilkynningum, ef þörf er á,
- f) að gera skylt að tilgreina tengilið, ef þörf er á, til að gegna hlutverki fulltrúa sem viðkomandi aðilar vinnumarkaðarins geta leitað til til að fá þjónustuveitandann til að gera kjarasamninga innan gístiaðildarríkisins, í samræmi við landslög og/eða venju, á því tímabili sem þjónustan er veitt. Sá aðili getur verið annar en sá sem vísað er til í e-lið og þarf ekki að vera staðsettur í gístiaðildarríkinu en þarf að vera til reiðu að fenginni beiðni sem rökstudd er með viðhlítandi hætti.

2. Aðildarríkin geta innleitt aðrar stjórnsýslukröfur og eftirlitsráðstafanir ef upp koma nýjar eða breyttar aðstæður þar sem þær stjórnsýslukröfur og eftirlitsráðstafanir, sem fyrir eru, eru ekki nægar eða nægilega skilvirkar til að tryggja skilvirkt eftirlit með því að farið sé að skuldbindingum tilskipunar 96/71/EB og þessarar tilskipunar, að því tilskildu að þær séu rökstuddar og í samræmi við meðalhóf.

⁽¹⁾ Tilskipun ráðsins 91/533/EBE frá 14. október 1991 um skyldu vinnuveitanda að skýra launþegum frá samningsskilmálum eða ráðningarfyrirkomulagi (Stjtið. EB L 288, 18.10.1991, bls. 32).

3. Ekkert í þessari grein hefur áhrif á aðrar skyldur sem leiðir af löggjöf Sambandsins, þ.m.t. af tilskipun ráðsins 89/391/EBE⁽¹⁾ og reglugerð (EB) nr. 883/2004 og/eða skyldur samkvæmt landslögum sem varða vernd eða atvinnumál starfsmanna að því tilskildu að hinar síðarnefndu eigi jafnt við um fyrirtæki með staðfestu í viðkomandi aðildarríki og að þær séu rökstuddar og í samræmi við meðalhóf.
4. Aðildarríkin skulu tryggja að fyrirtæki geti lokið allri málsmeðferð og formsatriðum í tengslum við útsendingu starfsmanna samkvæmt þessari grein með notendavænum hætti, með fjarmiðlun og með rafrænum hætti eins og kostur er.
5. Aðildarríkin skulu tilkynna framkvæmdastjórninni og upplýsa þjónustuveitendur um hvers konar ráðstafanir, sem um getur í 1. og 2. mgr., sem þau beita eða sem þau hafa framkvæmt. Framkvæmdastjórnin skal tilkynna hinum aðildarríkjunum um þessar ráðstafanir. Upplýsingar til þjónustuveitenda skulu gerðar almennt aðgengilegar á einu landsbundnu vefsetri á helsta tungumáli eða -málum, sem aðildarríkið ákveður.

Framkvæmdastjórnin skal fylgjast náið með beitingu ráðstafananna sem um getur í 1. og 2. mgr., meta hvort þær samrýmist lögum Sambandsins og grípa til nauðsynlegra ráðstafana, ef við á, í samræmi við valdheimildir sínar samkvæmt sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins.

Framkvæmdastjórnin skal reglulega gefa ráðinu skýrslu um ráðstafanir sem aðildarríkin hafa tilkynnt um og, eftir því sem við á, um stöðu mála varðandi greiningar þess og mat.

10. gr.

Skoðanir

1. Aðildarríkin skulu tryggja að komið sé á viðeigandi og skilvirkum athugunum og eftirlitskerfum í samræmi við landslög og venju og að yfirvöldin, sem tilnefnd eru samkvæmt landslögum, láti fara fram skilvirkar og viðeigandi skoðanir á yfirlýðingum þeirra til þess að hafa eftirlit með því að farið sé að ákvæðum og reglum tilskipunar 96/71/EB, með hliðsjón af viðeigandi ákvæðum þessarar tilskipunar, og tryggja þannig rétta beitingu og framfylgd þeirra. Án þess að það hafi áhrif á möguleikann á að láta fara fram slembiathuganir skulu skoðanir fyrst og fremst byggjast á áhættumati lögbærra yfirvalda. Áhættumat kann að leiða í ljós þær atvinnugreinar þar sem mikið er um að útsendir starfsmenn vinni við þjónustustarfsemi á yfirlýðingum þeirra. Við gerð slíks áhættumats mætti einkum taka tillit til framkvæmdar stórra verkefna á sviði grunnvirkja, þess hvort um er að ræða langar undirverktakakeðjur, landfræðilegrar nálægðar, sérstakra vandamála og þarfa tiltekinna geira, hvort um fyrri brot er að ræða og hversu berskjaldaðir tilteknir hópar starfsmanna kunna að vera.
2. Aðildarríkin skulu tryggja að skoðanir og eftirlit með reglufylgni samkvæmt þessari grein hafi ekki mismunun í för með sér og að meðalhófs sé gætt, jafnframt því að tekið sé tillit til viðeigandi ákvæða þessarar tilskipunar.
3. Ef þörf er á upplýsingum meðan á skoðunum stendur og í ljósi 4. gr., skulu gistiaðildarríkið og staðfestuaðildarríkið fara að reglum um samvinnu á sviði stjórnsýslu. Einkum skal samstarf lögbærra yfirvalda vera í samræmi við reglur og meginreglur þær sem mælt er fyrir um í 6. og 7. gr.
4. Í aðildarríkjum þar sem aðilar vinnumarkaðarins sjá um að ákvarða ráðningarskilmála og atvinnuskilyrði útsendra starfsmanna, sem um getur í 3. gr. tilskipunar 96/71/EB og einkum lágmarkslaun, þ.m.t. vinnutíma, í samræmi við landslög og/eða venju, er þeim heimilt, á viðeigandi stigi og háð þeim skilyrðum sem aðildarríkin mæla fyrir um, að fylgjast einnig með beitingu viðkomandi ráðningarskilmála og atvinnuskilyrða útsendra starfsmanna, að því tilskildu að tryggð sé viðunandi vernd, jafngild þeirri sem leiðir af tilskipun 96/71/EB og þessari tilskipun.
5. Í aðildarríkjum þar sem valdheimildir vinnueftirlits taka ekki til eftirlits með starfskjörum og/eða ráðningarskilmálum og atvinnuskilyrðum útsendra starfsmanna mega aðildarríkin, í samræmi við landslög og/eða venju, koma á fót, breyta eða viðhalda fyrirkomulagi, reglum og kerfum sem tryggja að þessir skilmálar og skilyrði séu virt, að því tilskildu að fyrirkomulagið sjái viðkomandi einstaklingum fyrir viðunandi vernd sem er jafngild þeirri sem leiðir af tilskipun 96/71/EB og þessari tilskipun.

⁽¹⁾ Tilskipun ráðsins 89/391/EB frá 12. júní 1989 um lögleiðingu ráðstafana er stuðla að bættu öryggi og heilsu starfsmanna á vinnustöðum (Stjúd. EB L 183, 29.6.1989, bls. 1).

V. KAFLI

FRAMFYLGD

11. gr.

Verndun réttinda — kvartanir gerðar auðveldari — eftirágreiðslur

1. Til að framfylgja skuldbindingum tilskipunar 96/71/EB, einkum 6. gr., og þessarar tilskipunar, skulu aðildarríkin tryggja að fyrir hendi sé skilvirk kvörtunarþjónusta fyrir útsenda starfsmenn til að leggja fram kvartanir gegn vinnuveitendum sínum beint, sem og til að hefja málarekstur fyrir dómstólum eða stjórnvöldum, einnig á yfirráðasvæði aðildarríkisins sem starfsmennirnir eru eða voru sendir til, telji slíkir starfsmenn að þeir hafi beðið tjón eða orðið fyrir skaða vegna þess að gildandi reglum hafi ekki verið beitt, jafnvel eftir að ráðningarsambandinu, þar sem meint vanræksla á að hafa átt sér stað, er lokið.

2. Ákvæði 1. mgr. skulu gilda með fyrirvara um lögsögu dómstóla í aðildarríkjunum, nánar tiltekið eins og mælt er fyrir um í viðeigandi lagagerningum Sambandsins og/eða alþjóðasamningum.

3. Aðildarríkin skulu tryggja að stéttarfélög og aðrir þriðju aðilar, s.s. félög, samtök og aðrir lögaðilar sem, í samræmi við viðmiðanir sem mælt er fyrir um í landslögum, eiga lögmætra hagsmuna að gæta við að tryggja að farið sé að þessari tilskipun og tilskipun 96/71/EB, geti, fyrir hönd útsendra starfsmanna eða vinnuveitanda þeirra eða til stuðnings þeim og með þeirra samþykki, tekið þátt í hvers konar málarekstri fyrir dómstólum eða stjórnvöldum með það að markmiði að framkvæma þessa tilskipun og tilskipun 96/71/EB og/eða að framfylgja skuldbindingum samkvæmt þessari tilskipun og tilskipun 96/71/EB.

4. Ákvæði 1. og 3. mgr. gilda með fyrirvara um:

- a) landsreglur um fyrningarfresti eða fresti til að höfða svipuð mál að því tilskildu að ekki sé litið svo á að þær geti gert nýtingu þessa réttar nær ómögulega eða afar erfiða,
- b) aðrar valdheimildir og sameiginleg réttindi aðila vinnumarkaðarins, fulltrúa starfsmanna og vinnuveitenda, eftir atvikum, samkvæmt landslögum og/eða venju,
- c) réttarfarsreglur aðildarríkis um fyrirsvar og málsvörn fyrir rétti.

5. Útsendir starfsmenn sem hefja málarekstur fyrir dómstólum eða stjórnvöldum í samræmi við 1. mgr. skulu verndaðir gegn hvers konar óhagstæðri meðferð af hálfu vinnuveitanda síns.

6. Aðildarríkin skulu tryggja að vinnuveitandi útsends starfsmanns sé ábyrgur fyrir að standa skil á hverjum þeim greiðslum sem viðkomandi útsendur starfsmaður á rétt á samkvæmt samningsbundnum tengslum milli vinnuveitandans og viðkomandi útsends starfsmanns.

Aðildarríkin skulu einkum tryggja að fyrir hendi sé nauðsynlegt fyrirkomulag til að tryggja að útsendir starfsmenn fái:

- a) öll útistandandi nettólaun sem ættu að koma til greiðslu samkvæmt gildandi ráðningarskilmálum og atvinnuskilyrðum sem heyra undir 3. gr. tilskipunar 96/71/EB,
- b) hvers konar eftirágreiðslur eða endurgreiðslu á sköttum eða framlögum til almannatrygginga sem haldið er eftir af launum þeirra með óréttmætum hætti,
- c) endurgreiðslu á óeðlilega háum kostnaði, miðað við nettólaun eða gæði gistiaðstöðu, sem haldið er eftir eða dregið frá launum fyrir gistiaðstöðu sem vinnuveitandi lætur í té,
- d) ef við á, framlög sem vinnuveitanda ber að greiða í sameiginlega sjóði eða til stofnana aðila vinnumarkaðarins og sem haldið er eftir af launum þeirra með óréttmætum hætti.

Þessi málsgrein gildir einnig í tilvikum þar sem útsendir starfsmenn hafa snúið aftur frá aðildarríkinu sem þeir voru sendir til starfa í.

12. gr.

Ábyrgð vegna undirverktöku

1. Til þess að taka á svikum og misnotkun geta aðildarríkin, að höfðu samráði við aðila vinnumarkaðarins í samræmi við landslög og/eða venju, gert viðbótarráðstafanir, án mismununar og þannig að meðalhófs sé gætt, til að tryggja að þegar um er að ræða undirverktakakeðjur geti útsendir starfsmaður dregið verktaka, sem vinnuveitandinn (þjónustuveitandinn), sem heyrir undir 3. mgr. 1. gr. tilskipunar 96/71/EB, er beinn undirverktaki undir, til ábyrgðar ásamt eða í stað vinnuveitandans, vegna hvers konar útistandandi nettólauna sem svara til lágmarkslauna og/eða framlaga sem greiða ber í sameiginlega sjóði eða til stofnana aðila vinnumarkaðarins, að því marki sem 3. gr. tilskipunar 96/71/EB tekur til þeirra.

2. Að því er varðar starfsemina sem um getur í viðauka við tilskipun 96/71/EB skulu aðildarríkin kveða á um ráðstafanir til að tryggja að þegar um er að ræða undirverktakakeðjur geti útsendir starfsmenn dregið verktakann, sem vinnuveitandinn er beinn undirverktaki undir, til ábyrgðar ásamt eða í stað vinnuveitandans, að því er varðar þau réttindi útsendra starfsmanna sem um getur í 1. mgr. þessarar greinar.

3. Ábyrgðin sem um getur í 1. og 2. mgr. takmarkast við réttindi sem starfsmenn öðlast samkvæmt samningsbundnum tengslum milli verktakans og undirverktaka hans.

4. Aðildarríkjunum er sömuleiðis heimilt, í samræmi við lög Sambandsins, að kveða á um strangari reglur um ábyrgð samkvæmt landslögum, án mismununar og þannig að meðalhófs sé gætt, að því er varðar gildissvið og umfang ábyrgðar vegna undirverktöku. Aðildarríkin geta einnig, í samræmi við lög Sambandsins, kveðið á um slíka ábyrgð innan annarra geira en þeirra sem um getur í viðaukanum við tilskipun 96/71/EB.

5. Aðildarríkin geta, í þeim tilvikum sem um getur í 1., 2. og 4. mgr., kveðið á um að verktaki, sem uppfyllt hefur skyldur sínar um að sýna tilhlýðilega kostgæfni, eins og skilgreint er í landslögum, skuli ekki vera ábyrgur.

6. Í stað ábyrgðarreglnanna sem um getur í 2. mgr. mega aðildarríkin gera aðrar viðeigandi framfylgdarráðstafanir, í samræmi við lög Sambandsins og landslög og/eða venju, sem gera kleift, þegar um er að ræða beint undirverktökusamband, að leggja skilvirk viðurlög þar sem meðalhófs er gætt, á verktakann, til að taka á svikum og misnotkun við aðstæður þar sem starfsmenn eiga erfitt með að standa á rétti sínum.

7. Aðildarríkin skulu upplýsa framkvæmdastjórnina um ráðstafanir sem gerðar eru samkvæmt þessari grein og gera þær upplýsingar almennt aðgengilegar á helsta tungumáli eða -málum, sem aðildarríkin ákveða.

Í tilviki 2. mgr. skulu upplýsingarnar, sem veittar eru framkvæmdastjórninni, innihalda þætti sem varða ábyrgð í undirverktakakeðjum.

Í tilviki 6. mgr. skulu upplýsingarnar, sem veittar eru framkvæmdastjórninni, innihalda þætti sem varða skilvirkni annarra innlendra ráðstafana að því er varðar reglurnar um ábyrgð sem um getur í 2. mgr.

Framkvæmdastjórnin skal gera þessar upplýsingar aðgengilegar hinum aðildarríkjunum.

8. Framkvæmdastjórnin skal fylgjast náið með beitingu þessarar greinar.

VI. KAFLI

FRAMFYLGD FJÁRHAGSLEGRA STJÓRNSÝSLUVIÐURLAGA OG/EÐA -SEKTA YFIR LANDAMÆRI

13. gr.

Gildissvið

1. Án þess að það hafi áhrif á þær leiðir sem kveðið er á um eða kann að verða kveðið á um í annarri löggjöf Sambandsins skulu meginreglurnar um gagnkvæma aðstoð og gagnkvæma viðurkenningu, sem og þær ráðstafanir og málsmeðferðarreglur sem kveðið er á um í þessum kafla, gilda um framfylgd yfir landamæri á fjárhagslegum stjórnsýsluviðurlögum og/eða -sektum, sem lögð eru á þjónustuveitanda með staðfestu í aðildarríki, fyrir að uppfylla ekki gildandi reglur um útsendingu starfsmanna til annars aðildarríkis.

2. Þessi kafli skal gilda um fjárhagsleg stjórnsýsluviðurlög og/eða -sektir, þ.m.t. gjöld og aukagjöld, sem lögbær yfirvöld leggja á eða stjórnsýslustofnanir eða dómsaðilar staðfesta eða, eftir atvikum, sem vinnudómstólar ákvarða, vegna þess að ekki er farið að tilskipun 96/71/EB eða þessari tilskipun.

Þessi kafli gildir ekki um framfylgd viðurlaga sem falla undir gildissvið rammaákvörðunar ráðsins 2005/214/DIM ⁽¹⁾, reglugerð ráðsins (EB) nr. 44/2001 ⁽²⁾ eða ákvörðun ráðsins 2006/325/EB ⁽³⁾.

14. gr.

Tilnefning lögbærra yfirvalda

Sérhvert aðildarríki skal upplýsa framkvæmdastjórnina í gegnum upplýsingakerfið fyrir innri markaðinn um það hvaða yfirvald eða yfirvöld séu lögbær að því er varðar þennan kafla, samkvæmt landslögum þess. Aðildarríkin mega tilnefna, ef það er nauðsynlegt vegna skipulags innra kerfis þeirra, ein eða fleiri miðlæg yfirvöld til að bera ábyrgð á sendingum og móttöku stjórnsýslunnar á beiðnum og vera öðrum viðkomandi yfirvöldum til aðstoðar.

15. gr.

Almennar meginreglur — gagnkvæm aðstoð og viðurkenning

1. Að ósk yfirvalds sem leggur fram beiðni skal yfirvald, sem beiðni er beint til, sbr. þó 16. og 17. gr.:

a) innheimta fé vegna stjórnsýsluviðurlaga og/eða -sekt, sem lögbær yfirvöld í aðildarríkinu sem leggur fram beiðni hafa lagt á í samræmi við lög sín og málsmeðferðarreglur eða sem stjórnsýslustofnanir eða dómsaðilar þess hafa staðfest eða, eftir atvikum, sem vinnumáladómstólar hafa ákvarðað og sem ekki verður áfrýjað frekar, eða

b) tilkynna um ákvörðun um að leggja á slík viðurlög og/eða sekt.

Að auki skal yfirvald sem beiðni er beint til tilkynna um sérhvert skjal annað sem tengist innheimtu fjár vegna slíkra viðurlaga og/eða sektar, þ.m.t. dóm eða endanlega ákvörðun, sem getur verið í formi staðfests endurrits sem myndar lagagrundvöll og rétt til fullnustu beiðninnar um innheimtu.

⁽¹⁾ Rammaákvörðun ráðsins 2005/214/DIM frá 24. febrúar 2005 um beitingu meginreglunnar um gagnkvæma viðurkenningu á fésektum (Stjtið. ESB L 76, 22.3.2005, bls. 16).

⁽²⁾ Reglugerð ráðsins (EB) nr. 44/2001 frá 22. desember 2000 um dómssvald og viðurkenningu á og fullnustu dóma í einkamálum og viðskiptamálum (Stjtið. EB L 12, 16.1.2001, bls. 1).

⁽³⁾ Ákvörðun ráðsins frá 27. apríl 2006 um gerð samnings milli Evrópubandalagsins og Konungsríkisins Danmerkur um dómssvald og viðurkenningu og fullnustu dóma í einkamálum og viðskiptamálum (Stjtið. ESB L 120, 5.5.2006, bls. 22).

2. Yfirvaldið sem leggur fram beiðnina skal tryggja að beiðnin um innheimtu fjár vegna stjórnsýsluviðurlaga og/eða -sektar eða um tilkynningu ákvörðunar um að leggja á slík viðurlög og/eða sekt, sé í samræmi við gildandi lög, reglur og stjórnsýsluvenju í því aðildarríki.

Það skal einungis leggja fram slíka beiðni ef það getur ekki sjálft annast innheimtu eða tilkynningu í samræmi við lög sín, reglur og stjórnsýsluvenju.

Yfirvald skal ekki leggja fram beiðni um innheimtu fjár vegna stjórnsýsluviðurlaga og/eða -sektar eða um tilkynningu ákvörðunar um að leggja á slík viðurlög og/eða sekt, ef og svo lengi sem viðurlögin og/eða sektin, sem og krafan sem liggur þeim til grundvallar og/eða gerningurinn sem heimilar fullnustu þeirra í aðildarríkinu sem leggur fram beiðni, er vefengd í því aðildarríki.

3. Lögbært yfirvald sem fær beiðni um að innheimta fé vegna stjórnsýsluviðurlaga og/eða -sektar eða um að tilkynna ákvörðun um að leggja á slík viðurlög og/eða sekt, sem send er í samræmi við þennan kafla og 21. gr., skal viðurkenna hana án þess að krefjast frekari formsatriða og þegar í stað gera allar nauðsynlegar ráðstafanir til framfylgdar henni, nema yfirvaldið sem beiðni er beint til ákveði að skírskota til einnar af þeim synjunarástæðum sem um getur í 17. gr.

4. Við innheimtu fjár vegna stjórnsýsluviðurlaga og/eða -sektar eða tilkynningu ákvörðunar um að leggja á slík viðurlög og/eða sekt skal yfirvaldið, sem beiðni er beint til, fara að gildandi landslögum, reglum og stjórnsýsluvenju í aðildarríkinu sem beiðni er beint til, sem gilda um sömu eða, ef ekki er um slíkt að ræða, áþekk brot eða ákvarðanir.

Tilkynning yfirvalds, sem beiðni er beint til, um ákvörðun um að leggja á stjórnsýsluviðurlög og/eða -sekt, og beiðni um innheimtu skal, í samræmi við landslög, reglur og stjórnsýsluvenju í aðildarríkinu sem beiðni er beint til, teljast hafa sömu áhrif og ef aðildarríkið sem leggur fram beiðnina hefði gert hana.

16. gr.

Beiðni um innheimtu eða tilkynningu

1. Yfirvald sem leggur fram beiðni um innheimtu fjár vegna stjórnsýsluviðurlaga og/eða -sektar, sem og tilkynningu um ákvörðun varðandi slík viðurlög og/eða sekt, skal gera það án ótilhlýðilegrar tafar með samræmdum gerningi þar sem a.m.k. eftirfarandi skal koma fram:

- a) nafn og þekkt heimilisfang viðtakanda og hvers konar viðeigandi upplýsingar aðrar til auðkenningar á viðtakanda,
- b) samantekt um málsatvik og kringumstæður við brotið, eðli brotsins og gildandi reglur sem við eiga,
- c) skjalið sem heimilar fullnustu í aðildarríkinu sem leggur fram beiðni og allar aðrar viðeigandi upplýsingar eða skjöl, þ.m.t. á vegum dómstóla, sem varða kröfuna sem liggur til grundvallar, stjórnsýsluviðurlög og/eða -sekt og
- d) heiti, heimilisfang og aðrar samskiptaupplýsingar lögbærs yfirvalds sem ber ábyrgð á að leggja á stjórnsýsluviðurlögin og/eða -sektina og, ef það er ekki hið sama, lögbæra yfirvaldsins þar sem nálgast má frekari upplýsingar varðandi viðurlögin og/eða sektina eða möguleika á að vefengja greiðsluskylduna eða ákvörðunina um að leggja hana á.

2. Auk þess sem kveðið er á um í 1. mgr. skal eftirfarandi koma fram í beiðninni:

- a) ef um er að ræða tilkynningu um ákvörðun, tilgangur tilkynningarinnar og innan hvaða tíma þarf að framkvæma hana,
- b) ef um er að ræða beiðni um innheimtu, dagsetningin þegar dómurinn eða ákvörðunin varð fullnustuhæf eða endanleg, lýsing á eðli og fjárhæð stjórnsýsluviðurlaganna og/eða -sektarinnar, dagsetningar sem skipta máli varðandi fullnustuna, þ.m.t. hvort og þá hvernig varnaraðila eða varnaraðilum hefur verið birtur dómurinn eða ákvörðunin og/eða tilkynnt um hann ef um útivistardóm var að ræða eða ef ákvörðunin var tekin í fjarveru viðkomandi, staðfesting frá yfirvaldinu sem leggur fram beiðni á því að viðurlögunum og/eða sektinni sé ekki hægt að áfrýja frekar og krafan, sem liggur til grundvallar beiðninni og mismunandi þættir hennar.

3. Yfirvaldið sem beiðni er beint til skal gera allar nauðsynlegar ráðstafanir til að tilkynna þjónustuveitanda um beiðni um innheimtu eða um ákvörðun um að leggja á stjórnsýsluviðurlög og/eða -sekt og um viðeigandi skjöl, ef nauðsyn krefur, í samræmi við landslög og/eða venju, eins fljótt og unnt er og eigi síðar en einum mánuði frá móttöku beiðninnar.

Yfirvaldið sem beiðni er beint til skal upplýsa yfirvaldið sem lagði fram beiðnina eins fljótt og unnt er um:

- a) til hvaða aðgerða gripið var vegna beiðni þess um innheimtu og tilkynningu og, nánar tiltekið, hvaða dag viðtakanda var tilkynnt um hana,
- b) synjunarástæður, ef það synjar um fullnustu beiðni um innheimtu fjár vegna stjórnsýsluviðurlaga og/eða -sektar eða um tilkynningu um ákvörðun um að leggja á stjórnsýsluviðurlög og/eða -sekt í samræmi við 17. gr.

17. gr.

Synjunarástæður

Yfirvöldum sem beiðni er beint til skal ekki vera skylt að verða við beiðni um innheimtu eða annast tilkynningu innihaldi beiðnin ekki þær upplýsingar sem um getur í 1. og 2. mgr. 16. gr. eða ef hún er ófullnægjandi eða svarar greinilega ekki til ákvörðunarinnar sem liggur henni til grundvallar.

Að auki er yfirvöldum sem beiðni er beint til heimilt að synja um framkvæmd beiðni um innheimtu við eftirfarandi aðstæður:

- a) ef greinilegt er, af eftirgrennslan yfirvaldsins sem beiðni er beint til, að kostnaður eða tilföng sem búast má við að þurfi til að innheimta fé vegna stjórnsýsluviðurlaga og/eða sekt eru óeðlilega mikil miðað við fjárhæðina sem á að innheimta eða að innheimtan myndi hafa í för með sér verulega erfiðleika,
- b) ef fjárhagslegu viðurlögin og/eða sektin í heild eru lægri en 350 evrur eða jafnvirði þeirrar fjárhæðar,
- c) ef grundvallarréttindi og -frelsi varnaraðila og meginreglur laga sem gilda um þá, eins og mælt er fyrir um í stjórnarskrá aðildarríkisins sem beiðni er beint til, eru ekki virt.

18. gr.

Tímabundin frestun málsmeðferðar

1. Séu stjórnsýsluviðurlög og/eða sekt og/eða krafan sem liggur þeim til grundvallar vefngd eða þeim áfrýjað af hálfu viðkomandi þjónustuveitanda eða annars hagsmunaaðila meðan á innheimtu- eða tilkynningarferlinu stendur, skal fresta framfylgd álagðra viðurlaga og/eða sektar yfir landamæri tímabundið uns ákvörðun viðeigandi lögbærrar stofnunar eða yfirvalds í aðildarríkinu sem leggur fram beiðni liggur fyrir.

Hvers konar vefngingu eða áfrýjun skal beint til viðeigandi lögbærrar stofnunar eða yfirvalds í aðildarríkinu sem leggur fram beiðni.

Yfirvaldið sem leggur fram beiðni skal þegar í stað tilkynna yfirvaldinu sem beiðni er beint til um vefnginguna.

2. Deilum varðandi fullnusturáðstafanir, sem gerðar eru í aðildarríkinu sem beiðni er beint til, eða varðandi lögmæti tilkynningar af hálfu yfirvalds sem beiðni er beint til skal vísað til lögbærrar stofnunar eða dómsyfirvalds í því aðildarríki, í samræmi við lög þess og reglur.

19. gr.

Kostnaður

1. Fjárhæðir sem innheimtar eru vegna viðurlaga og/eða sekta, sem um getur í þessum kafla, skulu renna til yfirvaldsins sem beiðni er beint til.

Yfirvaldið sem beiðni er beint til skal innheimta fjárhæðirnar í gjaldmiðli aðildarríkis síns í samræmi við lög, reglur og stjórnsýslumeðferð eða -venju sem gilda um svipaðar kröfur í því aðildarríki.

Yfirvaldið sem beiðni er beint til skal, ef nauðsyn krefur, í samræmi við landslög sín og venju, umreikna fjárhæð viðurlaganna og/eða sektarinnar yfir í gjaldmiðil aðildarríkisins sem beiðni er beint til, á gengi dagsins þegar viðurlögin og/eða sektin voru lögð á.

2. Aðildarríkin skulu ekki krefja hvert annað um endurgreiðslu á kostnaði sem til fellur við gagnkvæma aðstoð sem þau veita hvert öðru í samræmi við þessa tilskipun eða sem leiðir af beitingu hennar.

VII. KAFLI

LOKAÁKVÆÐI

20. gr.

Viðurlög

Aðildarríkin skulu setja reglur um viðurlög við brotum gegn landsbundnum ákvæðum sem eru samþykkt samkvæmt þessari tilskipun og gera allar nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að þeim sé beitt og farið sé að þeim. Viðurlögin, sem kveðið er á um, skulu vera skilvirk, í réttu hlutfalli við brotið og hafa varnaðaráhrif. Aðildarríkin skulu tilkynna framkvæmdastjórninni um þessi ákvæði fyrir 18. júní 2016. Þau skulu tilkynna án tafar um hvers konar síðari breytingar á þeim.

21. gr.

Upplýsingakerfið fyrir innri markaðinn

1. Samvinna á sviði stjórnsýslu og gagnkvæm aðstoð milli lögbærra yfirvalda aðildarríkjanna, sem kveðið er á um í 6. og 7. gr., 10. gr. (3. mgr.) og 14.–18. gr., skal fara fram fyrir tilstilli upplýsingakerfisins fyrir innri markaðinn (IM-upplýsingakerfið), sem komið var á fót með reglugerð (EB) nr. 1024/2012.

2. Aðildarríkjnum er heimilt að beita tvíhliða samningum eða fyrirkomulagi varðandi samvinnu á sviði stjórnsýslu og gagnkvæma aðstoð milli lögbærra yfirvalda sinna að því er varðar beitingu og eftirlit með ráðningarskilmálum og atvinnuskilyrðum sem eiga við um útsenda starfsmenn og vísað er til í 3. gr. tilskipunar 96/71/EB, að því marki sem slíkir samningar og fyrirkomulag hafi ekki skaðleg áhrif á réttindi og skyldur þeirra starfsmanna og fyrirtækja sem í hlut eiga.

Aðildarríkin skulu tilkynna framkvæmdastjórninni um tvíhliða samninga og/eða fyrirkomulag sem þau beita og gera texta slíkra tvíhliða samninga almennt aðgengilega.

3. Lögbær yfirvöld aðildarríkjanna skulu nota upplýsingakerfið fyrir innri markaðinn eins mikið og kostur er innan ramma tvíhliða samninga eða fyrirkomulags sem um getur í 2. mgr. Hafi lögbært yfirvald einhvers hlutaðeigandi aðildarríkja notað upplýsingakerfið fyrir innri markaðinn fyrir tiltekið mál, skal í það minnsta öll nauðsynleg eftirfylgni við það mál fara í gegnum kerfið ef kostur er.

22. gr.

Breyting á reglugerð (ESB) nr. 1024/2012

Eftirfarandi liðir bætast við í viðaukanum við reglugerð (EB) nr. 1024/2012:

„6. Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 96/71/EB frá 16. desember 1996 um störf útsendra starfsmanna í tengslum við veitingu þjónustu (*): Ákvæði 4. gr.

7. Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2014/67/ESB frá 15. maí 2014 um framfylgd tilskipunar 96/71/EB um störf útsendra starfsmanna í tengslum við veitingu þjónustu og um breytingu á reglugerð (ESB) nr. 1024/2012 um samvinnu á sviði stjórnsýslu fyrir tilstilli upplýsingakerfisins fyrir innri markaðinn („reglugerðin um IM-upplýsingakerfið“) (**): Ákvæði 6. og 7. gr., 10. gr. (3. mgr.) og 14.–18. gr.“

(*) Stjtið. EB L 18, 21.1.1997, bls. 1.

(**) Stjtið. ESB L 159, 28.5.2014, bls. 11.

23. gr.

Lögleiðing

1. Aðildarríkin skulu samþykkja nauðsynleg lög og stjórnsýslufyrirmæli til að fara að tilskipun þessari eigi síðar en 18. júní 2016. Þau skulu tilkynna það framkvæmdastjórninni þegar í stað.

Þegar aðildarríkin samþykkja þessar ráðstafanir skal vera í þeim tilvísun í þessa tilskipun eða þeim fylgja slík tilvísun þegar þær eru birtar opinberlega. Aðildarríkin skulu setja nánari reglur um slíka tilvísun.

2. Aðildarríkin skulu senda framkvæmdastjórninni helstu ákvæði úr landslögum sem þau samþykkja um málefni sem tilskipun þessi nær til.

24. gr.

Endurskoðun

1. Framkvæmdastjórnin skal endurskoða beitingu og framkvæmd þessarar tilskipunar.

Eigi síðar en 18. júní 2019 skal framkvæmdastjórnin leggja fram skýrslu um beitingu hennar og framkvæmd fyrir Evrópuþingið, ráðið og efnahags- og félagsmálanefnd Evrópusambandsins og leggja til nauðsynlegar breytingar eftir því sem við á.

2. Í endurskoðun sinni skal framkvæmdastjórnin, að höfðu samráði við aðildarríkin og, ef við á, aðila vinnumarkaðarins á vettvangi Sambandsins, einkum meta:

- a) þörfina fyrir staðreyndabætti til að greina hvenær um er að ræða raunverulega útsendingu starfsmanna og hversu viðeigandi þættirnir eru, þ.m.t. möguleikar á að breyta þáttum sem fyrir eru og skilgreina hugsanlega nýja þætti sem taka ber tillit til þegar ákvarðað er hvort um raunverulegt fyrirtæki sé að ræða og hvort útsendur starfsmaður inni starf sitt af hendi tímabundið, eins og um getur í 4. gr.,
- b) hvort fyrirliggjandi upplýsingar um ferlið við útsendingu starfsmanna séu fullnægjandi,
- c) hversu viðeigandi og fullnægjandi landsbundnar eftirlitsráðstafanir séu í ljósi reynslunnar af kerfinu fyrir samvinnu á sviði stjórnsýslu og upplýsingaskipta og skilvirkni þess, þróunar samræmdari og staðlaðri skjala, þess að koma á sameiginlegum meginreglum eða stöðlum um skoðanir í tengslum við útsendingu starfsmanna og tækniþróunar, eins og um getur í 9. gr.,
- d) ábyrgðar- og/eða framfylgdarráðstafanir, sem teknar eru upp til að tryggja að farið sé að gildandi lögum, og skilvirka vernd réttinda starfsmanna í undirverktakakeðjum, eins og um getur í 12. gr.,
- e) beitingu ákvæða um framfylgd fjárhagslegra stjórnsýsluviðurlaga og sekta yfir landamæri, einkum í ljósi reynslunnar af kerfinu og skilvirkni þess, eins og mælt er fyrir um í VI. kafla,
- f) notkun tvíhliða samninga eða fyrirkomulags í tengslum við upplýsingakerfið fyrir innri markaðinn, eftir því sem við á með tilliti til skýrslunnar sem um getur í 1. mgr. 25. gr. reglugerðar (ESB) nr. 1024/2012,
- g) möguleikann á að breyta frestunum til að láta í té upplýsingarnar sem aðildarríkin eða framkvæmdastjórnin biðja um og sem settir eru í 6. mgr. 6. gr. með það fyrir augum að styttu þá, með hliðsjón af þeim framförum sem náðst hafa varðandi starfsemi og notkun upplýsingakerfisins fyrir innri markaðinn.

25. gr.

Gildistaka

Tilskipun þessi öðlast gildi á tuttugasta degi eftir að hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.

26. gr.

Viðtakendur

Tilskipun þessari er beint til aðildarríkjanna.

Gjört í Brussel 15. maí 2014.

Fyrir hönd Evrópuþingsins,

M. SCHULZ

forseti.

Fyrir hönd ráðsins,

D. KOURKOULAS

forseti.

Sameiginleg yfirlýsing Evrópuþingsins, ráðsins og framkvæmdastjórnarinnar um g-lið 3. mgr. 4. gr.

Það hvort sami eða annar (útsendur) starfsmaður hefur á fyrri starfstímabilum gegnt starfi, sem útsendur starfsmaður er tímabundið sendur til að inna af hendi í tengslum við veitingu þjónustu, er aðeins einn af hugsanlegum þáttum sem taka ber tillit til þegar raunverulegar aðstæður eru metnar í heild, ef um vafa er að ræða.

Þá staðreynd að þetta geti verið einn af þáttunum ætti alls ekki að túlka þannig að bann sé lagt við því að annar útsendur starfsmaður komi hugsanlega í stað útsends starfsmanns, eða hindra slíkt, en árstíða- eða lotubundin þjónusta eða þjónusta sem veitt er endurtekið kann að byggjast á því.

**FRAMKVÆMDARREGLUGERÐ FRAMKVÆMDASTJÓRNARINNAR
(ESB) 2018/871****2018/EES/72/21****frá 14. júní 2018**

um breytingu á reglugerð (EB) nr. 474/2006 um skrá yfir flugrekendur sem er bannað að stunda flugrekstur eða sæta rekstrartakmörkunum innan Sambandsins (*)

FRAMKVÆMDASTJÓRN EVRÓPUSAMBANDSINS HEFUR,

með hliðsjón af sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins,

með hliðsjón af reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 2111/2005 frá 14. desember 2005 um að stofna skrá Bandalagsins yfir flugrekendur sem er bannað að stunda flugrekstur innan Bandalagsins og um að upplýsa flugfarþega um hvaða flugrekendur annast flutning og um niðurfellingu 9. gr. tilskipunar 2004/36/EB ⁽¹⁾, einkum 2. mgr. 4. gr.,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Með reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 474/2006 ⁽²⁾ var stofnuð skrá yfir flugrekendur sem er bannað að stunda flugrekstur innan Sambandsins sem um getur í II. kafla reglugerðar (EB) nr. 2111/2005.
- 2) Í samræmi við 3. mgr. 4. gr. reglugerðar (EB) nr. 2111/2005 sendu tiltekin aðildarríki og Flugöryggisstofnun Evrópu (EASA) framkvæmdastjórninni viðeigandi upplýsingar í tengslum við uppfærslu á þessari skrá. Þriðju lönd og alþjóðastofnanir sendu einnig viðeigandi upplýsingar. Á grundvelli þessara upplýsinga ætti að uppfæra skrána.
- 3) Framkvæmdastjórnin upplýsti alla hlutaðeigandi flugrekendur, annaðhvort beint eða fyrir milligöngu yfirvalda, sem hafa með höndum lögboðið eftirlit með þeim, um mikilvægar staðreyndir og forsendur, sem myndu liggja til grundvallar ákvörðun um bann við flugrekstri þeirra innan Sambandsins, eða ákvörðun um breytingar á skilyrðum fyrir flugrekstrarbanni flugrekenda sem er í skránni.
- 4) Framkvæmdastjórnin gaf hlutaðeigandi flugrekendum tækifæri til að kynna sér gögnin, sem aðildarríkin lögðu fram, til að leggja fram skriflegar athugasemdir og koma munnlegum athugasemdum á framfæri við framkvæmdastjórnina og við nefndina sem komið var á fót með reglugerð ráðsins (EBE) nr. 3922/1991 ⁽³⁾ („flugöryggisnefndin“).
- 5) Framkvæmdastjórnin lagði fyrir flugöryggisnefndina uppfærðar upplýsingar um yfirstandandi sameiginlegt samráð, innan ramma reglugerðar (EB) nr. 2111/2005 og reglugerðar framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 473/2006 ⁽⁴⁾, við lögbær yfirvöld og flugrekendur eftirfarandi ríkja: Afganistan, Angóla, Bólívíu, Gambíu, Indónesíu, Líbíu, Nepal, Rússlands og Venesúela. Framkvæmdastjórnin lagði einnig fyrir flugöryggisnefndina upplýsingar um stöðu flugöryggis í Miðbaugs-Gíneu, Kasakstan, Indlandi, Míritaníu, Mósambík, Filippseyjum, Taílandi, Úkraínu og Sambíu.
- 6) Flugöryggisstofnun Evrópu lagði fyrir framkvæmdastjórnina og flugöryggisnefndina niðurstöður greiningar á úttekta-skýrslum sem Alþjóðaflugmálastofnunin (ICAO) framkvæmdi innan ramma úttektaáætlunarinnar í tengslum við alþjóðlegt eftirlit með öryggismálum (USOAP). Í því samhengi voru aðildarríkin hvött til að setja í forgang skoðanir á hlaði hjá þeim flugrekendum sem hafa fengið vottun í þriðju löndum þar sem Alþjóðaflugmálastofnunin hefur greint alvarleg öryggisvandamál (SSC) eða þar sem Flugöryggisstofnun Evrópu hefur komist að þeirri niðurstöðu að verulegir annmarkar séu á eftirlitskerfi með flugöryggi. Til viðbótar við samráð af hálfu framkvæmdastjórnarinnar, samkvæmt reglugerð (EB) nr. 2111/2005, mun forgangsroðun skoðana á hlaði gera kleift að afla frekari upplýsinga um öryggisframmistöðu flugrekenda sem hafa fengið vottun í þessum þriðju löndum.

(*) Þessi ESB-gerð birtist í Stjtið. ESB L 152, 15.6.2018, bls. 5. Hennar var getið í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 219/2018 frá 26. október 2018 um breytingu á XIII. viðauka (Flutningastarfsemi) við EES-samninginn (bíður birtingar).

(1) Stjtið. ESB L 344, 27.12.2005, bls. 15.

(2) Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 474/2006 frá 22. mars 2006 um að stofna skrá Bandalagsins yfir flugrekendur sem er bannað að stunda flugrekstur innan Bandalagsins sem um getur í II. kafla reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 2111/2005 (Stjtið. ESB L 84, 23.3.2006, bls. 14).

(3) Reglugerð ráðsins (EBE) nr. 3922/1991 frá 16. desember 1991 um samræmingu á tækniröfum og stjórnsýslumeðferð á sviði flugmála (Stjtið. ESB L 373, 31.12.1991, bls. 4).

(4) Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 473/2006 frá 22. mars 2006 þar sem mælt er fyrir um framkvæmdarreglur um skrá Bandalagsins yfir flugrekendur sem er bannað að stunda flugrekstur innan Bandalagsins sem um getur í II. kafla reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 2111/2005 (Stjtið. ESB L 84, 23.3.2006, bls. 8).

- 7) Flugöryggisstofnun Evrópu upplýsti framkvæmdastjórnina og flugöryggisnefndina einnig um niðurstöður greiningar á skoðunum á hlaði sem voru framkvæmdar innan ramma áætlunarinnar um öryggisskoðanir erlendra loftfara (SAFA-áætlunarinnar) í samræmi við reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 965/2012 ⁽¹⁾.
- 8) Flugöryggisstofnun Evrópu upplýsti framkvæmdastjórnina og flugöryggisnefndina enn fremur um verkefni á sviði tækniáðstoðar, sem unnin eru í þriðju löndum, sem verða fyrir áhrifum ráðstafana eða vöktunar samkvæmt reglugerð (EB) nr. 2111/2005. Hún lagði fram upplýsingar um áætlanir og beiðnir um frekari tækniáðstoð og samvinnu til að auka færni flugmálayfirvalda á sviði almenningssflugs, með tilliti til stjórnsýslu og tækni, í því skyni að ráða bót á því þegar ekki hefur verið farið að gildandi, alþjóðlegum kröfum um almenningssflug. Aðildarríki voru hvött til að bregðast við slíkum beiðnum á tvíhliða grundvelli í samráði við framkvæmdastjórnina og Flugöryggisstofnun Evrópu. Í þessu samhengi ítrekaði framkvæmdastjórnin nytsemi þess að veita alþjóðlega flugsamfélaginu upplýsingar, einkum fyrir tilstuðlan SCAN-gagnagrunns (e. *Safety Collaborative Assistance Network*) Alþjóðaflugmálastofnunarinnar, um tækniáðstoð sem Sambandið og aðildarríki þess láta í té til að bæta flugöryggi um allan heim.
- 9) Evrópustofnun um öryggi flugleiðsögu lagði fyrir framkvæmdastjórnina og flugöryggisnefndina uppfærðar upplýsingar um stöðu SAFA-viðvörðunarkerfisins sem og fyrirliggjandi tölfræðilegar upplýsingar um viðvörðunarskilaboð vegna flugrekenda sem er bannað að stunda flugrekstur.

Flugrekendur í Evrópusambandinu

- 10) Í kjölfar greiningar Flugöryggisstofnunar Evrópu á upplýsingum, sem fengust úr skoðunum á hlaði á loftförum flugrekenda í Sambandinu og úr eftirliti með stöðlun á vegum Flugöryggisstofnunar Evrópu, sem og úr sérstökum skoðunum og úttektum, sem flugmálayfirvöld í hverju ríki fyrir sig framkvæmdu, hafa mörg aðildarríki gert tilteknar ráðstafanir til að framfylgja lögum og upplýst framkvæmdastjórnina og flugöryggisnefndina um þær. Búlgaría upplýsti framkvæmdastjórnina og flugöryggisnefndina um aðgerðir sem gripið hefur verið til í tengslum við flugrekandann *Bulgaria Air*.
- 11) Aðildarríkin ítrekuðu að þau væru tilbúin að grípa til nauðsynlegra aðgerða ef viðeigandi upplýsingar um öryggismál gefa til kynna að öryggisáhætta sé yfirvofandi sem afleiðing af því að flugrekendur í Sambandinu fara ekki að viðeigandi alþjóðlegum öryggiskröfum.

Flugrekendur frá Afganistan

- 12) Hinn 13. febrúar 2018 héldu fulltrúar framkvæmdastjórnarinnar, Flugöryggisstofnunar Evrópu og Flugmálastjórnar Íslamska lýðveldisins Afganistan (ACAA) sem og flugrekandans *Kam Air* samráðsfund um tæknimál og á þeim fundi var aðallega fjallað um núverandi flugrekstrarbann sem allir flugrekendur frá Afganistan sæta samkvæmt reglugerð (EB) nr. 2111/2005.
- 13) Á þeim fundi lagði Flugmálastjórn Afganistan fram upplýsingar um þann árangur sem náðst hefur í tengslum við framkvæmd aukins öryggiseftirlits. Á undangengnum árum hefur Flugmálastjórn Afganistan afturkallað eða fellt tímabundið úr gildi fleiri flugrekandaskírteini, mörg loftför hafa verið kyrrsett sökum þess að þau voru ekki lofthæf og gripið hefur verið til strangra aðgerða gegn flugliðum sem fóru ekki að alþjóðlegum öryggiskröfum. Flugmálastjórn Afganistan tilkynnti enn fremur að í samræmi við alþjóðlega staðla þyrftu allir flugrekendur, sem skráðir eru í Afganistan, að fara í gegnum endurvottunarferli. Sem stendur eru aðeins tveir flugrekendur með gilt flugrekandaskírteini, þ.e. flugrekendurnir *Kam Air* og *Ariana Afghan Airlines*. Flugrekandinn *Kam Air* var endurvottaður að fullu í samræmi við nýja afganska lagarammann á sviði flugmála og endurvottun stendur yfir fyrir flugrekandann *Ariana Afghan Airlines*. Flugmálastjórn Afganistan ítrekaði að hún væri, að því marki sem krefjandi starfsumhverfi leyfir, staðráðin í að uppfylla alþjóðlegar skuldbindingar sínar í tengslum við flugöryggi.
- 14) Flugmálastjórn Afganistan er byrjuð að fylla út spurningalistana á Netinu fyrir úttektaráætlun Alþjóðaflugmálastofnunarinnar í tengslum við alþjóðlegt eftirlit með öryggismálum með samfelldri vöktun (USOAP-CMA) en ekki voru lögð fram nein sönnunargögn þess efnis. Fastafulltrúi Afganistan hjá Alþjóðaflugmálastofnuninni á í samningaviðræðum við Alþjóðaflugmálastofnunina um að hún framkvæmi, eins fljótt og auðið er, úttekt innan úttektaráætlunarinnar í tengslum við alþjóðlegt eftirlit með öryggismálum.
- 15) Flugrekandinn *Kam Air* kynnti þróun fyrirtækisins og öryggisstjórnun innan fyrirtækisins. Í september 2014 ákvað framkvæmdastjórn flugrekandans *Kam Air* að endurskoða skipulagsáætlanir sínar og úrlausnaraðferðir fyrir rekstur sinn í því skyni að fara að öllu leyti að nýjum reglum Flugmálastjórnar Afganistan, alþjóðlegum stöðlum og ráðlögðum starfsvenjum. Áætlun fyrir eftirlit með flugritagögnum var innleidd og fyrirtækið er meðvitað um hættur tengdar flugrekstri. Unnið er að því að innleiða öryggis- og gæðastjórnunarkerfi.

⁽¹⁾ Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 965/2012 frá 5. október 2012 um tæknilegar kröfur og stjórnsýslumeðferðir er varða flugrekstur samkvæmt reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 216/2008 (Stjtið. ESB L 296, 25.10.2012, bls. 1).

- 16) Framkvæmdastjórnin viðurkennir viðleitni Flugmálastjórnar Afganistan og skuldbindingu hennar til að starfa með framkvæmdastjórninni í því skyni að leggja fram uppfærðar upplýsingar um stöðu eftirlitsskyldna sinna.
- 17) Framkvæmdastjórnin tekur þó tillit til þess að starfsumhverfið í Afganistan er enn krefjandi og neikvæðra afleiðinga þess fyrir Flugmálastjórnina að því er varðar getu hennar til að inna af hendi öryggiseftirlitsskyldur sínar. Framkvæmdastjórnin mun fylgjast náið með niðurstöðunum úr fyrirhugaðri úttekt Alþjóðaflugmálastofnunarinnar innan úttektaráætlunarinnar í tengslum við alþjóðlegt eftirlit með öryggismálum. Framkvæmdastjórnin metur það því svo, á grundvelli allra fyrirbyggjandi upplýsinga, að ekki ætti að breyta skránni yfir flugrekendur í Afganistan sem er bannað að stunda flugrekstur innan Sambandsins, að undanskildum flugrekendunum *Afghan Jet International Airlines*, *East Horizon Airlines* og *Safi Airways*, en flugrekandaskírteini þeirra voru afturkölluð og þurfa því ekki að vera á þessari skrá lengur.
- 18) Í samræmi við sameiginlegu viðmiðanirnar, sem settar eru fram í viðaukanum við reglugerð (EB) nr. 2111/2005, er það því metið svo að breyta ætti skrá Bandalagsins yfir flugrekendur, sem er bannað að stunda flugrekstur innan Sambandsins, með því að fella flugrekendurnar *Afghan Jet International Airlines*, *East Horizon Airlines* og *Safi Airways* brott úr viðauka A við reglugerð (EB) nr. 474/2006.

Flugrekendur frá Angóla

- 19) Í nóvember 2008 ⁽¹⁾ var öllum flugrekendum, sem hafa fengið vottun í Angóla, að einum undanskildum, bannað að stunda flugrekstur aðallega sökum vangetu lögbærra yfirvalda, sem bera ábyrgð á öryggiseftirliti með flugrekendum, sem hafa fengið vottun í Angóla (Flugmálastjórn Angóla, INAVIC), til að innleiða og framfylgja viðeigandi, alþjóðlegum öryggiskröfum. Flugrekandanum *TAAG Angola Airlines* var veitt undanþága að hluta til. Flugrekandinn *TAAG Angola Airlines* var skráður í viðauka B við reglugerð (EB) nr. 474/2006 ⁽²⁾ og var leyft að starfrækja flug til Sambandsins með hluta af flota sínum.
- 20) Alþjóðaflugmálastofnunin framkvæmdi samræmda fullgildingarúttekt Alþjóðaflugmálastofnunarinnar í Angóla í mars 2017. Á grundvelli niðurstaðna úr þessari úttekt tilkynnti Alþjóðaflugmálastofnunin að lögbær yfirvöld í Angóla væru búin að leysa hið alvarlega öryggisvandamál varðandi reksturinn.
- 21) Í bréfi dagsettu 2. apríl 2018 upplýstu lögbær yfirvöld í Angóla framkvæmdastjórnina um þann árangur sem náðst hefur við framkvæmd alþjóðlegra öryggiskrafna og um niðurstöðurnar úr samræmdri fullgildingarúttekt Alþjóðaflugmálastofnunarinnar.
- 22) Framkvæmdastjórnin fagnaði viðleitni Flugmálastjórnar Angóla og því að hún skuldbindi sig til að starfa með framkvæmdastjórninni í því skyni að veita ítarlegri upplýsingar um þann árangur sem náðst hefur við öryggiseftirlit með þeim flugrekendum sem heyra undir ábyrgð hennar.
- 23) Í samræmi við sameiginlegu viðmiðanirnar, sem settar eru fram í viðaukanum við reglugerð (EB) nr. 2111/2005, metur framkvæmdastjórnin það því svo að á þessu stigi séu engar ástæður til að breyta skránni yfir flugrekendur, sem er bannað að stunda flugrekstur innan Sambandsins, að því er varðar flugrekendur frá Angóla.

Flugrekendur frá Bólivíu

- 24) Hinn 30. janúar 2018 var haldinn samráðsfundur um tæknimál með þátttöku fulltrúa framkvæmdastjórnarinnar, Flugöryggisstofnunar Evrópu og aðildarríkis sem og háttsettra fulltrúa frá Flugmálastjórn Bólivíu (DGAC).
- 25) Framkvæmdastjórnin hafði farið fram á það við Flugmálastjórn Bólivíu að hún legði fram lista yfir gögn og aðgerðir sem þyrfti að ljúka. Flugmálastjórn Bólivíu lagði tímanlega fram öll gögn sem óskað var eftir og Flugöryggisstofnun Evrópu lagði fram greiningu á þessum gögnum. Bráðabirgðaniðurstaðan var sú að verklagsreglurnar eru ítarlega skjalfestar en að ekki hafi verið hægt að meta raunverulega, rétta framkvæmd. Flugmálastjórn Bólivíu virðist hafa nægan mannauð hvað varðar skoðunarmenn en þó vantaði frekari upplýsingar til að staðfesta að hún hafi yfir að ráða viðeigandi sérfræðikunnáttu fyrir sérhæfð verkefni.
- 26) Til að fá betri innsýn í eftirlit með flugrekstri hefur framkvæmdastjórnin farið fram á það við Flugmálastjórn Bólivíu að hún veiti ítarlega áætlun yfir fyrirhugaðar úttektir og skoðanir fyrir árið 2018 og yfirlit yfir úttektir og skoðanir, sem framkvæmdar voru árið 2016 og 2017 hjá fimm flugrekendum, sem starfrækja reglubundna og óreglubundna farþegaflutninga.

⁽¹⁾ Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 1131/2008 frá 14. nóvember 2008 um breytingu á reglugerð (EB) nr. 474/2006 um að stofna skrá Bandalagsins yfir flugrekendur sem er bannað að stunda flugrekstur innan Sambandsins, forsendur 8-11 um Angóla.

⁽²⁾ Framkvæmdarreglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 619/2009 frá 13. júlí 2009 um breytingu á reglugerð nr. 474/2006 um að stofna skrá Bandalagsins yfir flugrekendur sem er bannað að stunda flugrekstur innan Sambandsins, forsendur 54-62 um Angóla, framkvæmdarreglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2016/963 frá 16. júní 2016 um breytingu á reglugerð (EB) nr. 474/2006 um að stofna skrá Bandalagsins yfir flugrekendur sem er bannað að stunda flugrekstur innan Sambandsins, forsendur 12-17 um Angóla.

- 27) Þessi viðbótargögn voru send og móttækin af Flugöryggisstofnun Evrópu. Niðurstaðan er sú að hlutfall skoðana sem lokið er við hefur aukist umtalsvert milli 2016 og 2017. Að því er varðar flugrekandann *Boliviana de Aviacion*, sem er eini bólivíski flugrekandinn sem flýgur innan Evrópu, þá hefur 88% af fyrirhuguðum verkefnum verið lokið. Flugmálastjórn Bólivíu upplýsti að á þessu ári (2018) hefði hugtakið áhættumiðað eftirlit verið innleitt. Tekið hefur verið fram að hjá hinum flugrekendunum verði þörf á frekari úrbótum jafnvel þó að áhættugreining hafi verið framkvæmd.
- 28) Framkvæmdastjórnin tekur tillit til upplýsinganna sem Flugmálastjórn Bólivíu lagði fram. Á grundvelli allra upplýsinga sem liggja fyrir, þ.m.t. þeirra upplýsinga sem Flugmálastjórn Bólivíu lagði fram á samráðsfundinum um tæknimál 30. janúar 2018, metur framkvæmdastjórnin það svo að á þessari stundu sé engin ástæða til að banna eða takmarka flugrekstur flugrekenda, sem hafa fengið vottun í Bólivíu.
- 29) Í samræmi við sameiginlegu viðmiðanirnar, sem settar eru fram í viðaukanum við reglugerð (EB) nr. 2111/2005, metur framkvæmdastjórnin það því svo að engar ástæður séu til að breyta skrá yfir flugrekendur, sem er bannað að stunda flugrekstur innan Sambandsins, með því að bæta flugrekendum frá Bólivíu í skrána.
- 30) Aðildarríki eiga að halda áfram að sannprófa hvort viðeigandi alþjóðlegar öryggiskröfur séu uppfylltar á skilvirkan hátt með því að setja það í forgang að loftför flugrekenda, sem hafa fengið vottun í Bólivíu, séu skoðuð á hlaði samkvæmt reglugerð (ESB) nr. 965/2012.
- 31) Ef einhverjar viðeigandi öryggisupplýsingar gefa til kynna að öryggisáætla sé yfirvofandi, sem afleiðing af því að ekki sé farið að alþjóðlegum öryggiskröfum, gæti framkvæmdastjórnin þurft að grípa til frekari aðgerða í samræmi við reglugerð (EB) nr. 2111/2005.

Flugrekendur frá Gambíu

- 32) Alvarlegir öryggisannmarkar komu í ljós við öryggisskoðun erlendra loftfara (SAFA) sem framkvæmdar voru árin 2014 og 2015 hjá flugrekendunum *Aeolus Air Ltd.* og *SIPJ (G) Ltd.*, sem hafa báðir flugrekandaskirteini sem gefið er út af Flugmálastjórn Gambíu (CAAG).
- 33) Flugöryggisstofnun Evrópu sendi Flugmálastjórn Gambíu bréf þann 24. júlí 2015 sem innihélt niðurstöður úr skoðun á hlaði, sem framkvæmd var hjá flugrekandanum *SIPJ (G) Ltd.* Í þessu bréfi upplýsti Flugöryggisstofnun Evrópu Flugmálastjórn Gambíu enn fremur um að vísbendingar væru um að flugið væri í raun í atvinnuskyni þó svo að flugáætlanir hafi verið skráðar sem almannaflug og flugliðar hafi gefið til kynna að um ríkisflug væri að ræða.
- 34) Frekari rannsóknir leiddu í ljós að viðkomandi loftfar var skráð í Bandaríkjunum. Flugöryggisstofnun Evrópu hafði samband við Flugmálastjórn Bandaríkjanna varðandi þetta loftfar. Flugöryggisstofnun Evrópu hefur einnig formlega haft samband við yfirvöld í Gambíu, sem hafa þó ekki svarað erindinu. Flugrekandinn *SIPJ (G) Ltd.* hefur ekki sótt um heimild fyrir flugrekanda frá þriðja landi (TCO-heimild).
- 35) Fjöldi SAFA-skoðana, sem framkvæmdar voru hjá flugrekandanum *SIPJ (G) Ltd.* árið 2016, leiddu í ljós enn fleiri alvarlega ágalla. Flugin voru í öllum tilvikum skráð sem almannaflug. Hins vegar voru vísbendingar um að flugin væru í atvinnuskyni og flokkuð sem almannaflug til að sniðganga viðeigandi öryggisstaðla Alþjóðflugmálastofnunarinnar, eða nánar tiltekið, kröfuna um TCO-heimild innan loftrýmis Sambandsins.
- 36) Í því skyni að fylgjast náið með stöðunni mun framkvæmdastjórnin hefja samráðsfundi við yfirvöld í Gambíu um tæknimál í samræmi við 2. mgr. 3. gr. reglugerðar (EB) nr. 473/2006.
- 37) Aðildarríki eiga að halda áfram að sannprófa hvort viðeigandi alþjóðlegar öryggiskröfur séu uppfylltar á skilvirkan hátt með því að setja það í forgang að loftför flugrekenda, sem hafa fengið vottun í Gambíu, séu skoðuð á hlaði samkvæmt reglugerð (ESB) nr. 965/2012.
- 38) Ef einhverjar viðeigandi öryggisupplýsingar gefa til kynna að öryggisáætla sé yfirvofandi, sem afleiðing af því að ekki sé farið að alþjóðlegum öryggiskröfum, getur framkvæmdastjórnin gripið til frekari aðgerða í samræmi við reglugerð (EB) nr. 2111/2005.
- 39) Í samræmi við sameiginlegu viðmiðanirnar, sem settar eru fram í viðaukanum við reglugerð (EB) nr. 2111/2005, er það því metið svo að á þessu stigi séu engar ástæður til að breyta skránni yfir flugrekendur, sem er bannað að stunda flugrekstur innan Sambandsins, að því er varðar flugrekendur frá Gambíu.

Flugrekendur frá Indónesíu

- 40) Matsheimsókn aðila frá Sambandinu á starfsstöð fór fram í Indónesíu frá 12.-21. mars 2018. Sérfræðingar frá framkvæmdastjórninni, Flugöryggisstofnun Evrópu og aðildarríkjunum tóku þátt í þessari matsheimsókn. Matsheimsókn aðila frá Sambandinu á starfsstöð fór fram á skrifstofu Flugmálastjórnar Indónesíu (*Indonesian DGCA*) og hjá mörgum flugrekendum, sem hafa fengið vottun í Indónesíu, nánar tiltekið, flugrekandanum *Batik Air* til að geta borið saman við síðustu matsheimsókn aðila frá Sambandinu á starfsstöð árið 2016, flugrekandanum *Wings Air*, sem er flugrekandi sem starfrækir margar skrífulpotur (ATR42/72) og tilheyrir sama félagi og *Batik Air* (Lion Group), flugrekandanum *Sriwijaya Air*, sem er stærsti flugrekandinn af þeim flugrekendum sem eru ennþá skráðir í skránni yfir flugrekendur sem er bannað að stunda flugrekstur innan Sambandsins, flugrekandanum *TransNusa*, sem er með blandaðan flota sem samanstendur af loftförum með tvístreymishreyflum annars vegar og skrífulhverfihreyflum hins vegar (öll með vottun samkvæmt CASR-121), flugrekendunum *Spirit Aviation Sentosa* og *Susi Air*, sem eru með vottun samkvæmt CASR-135, mjötlu- og leiguflug. Í matsheimsókninni var farið á tvö afskekkt svæði: bækistöð flugrekandans *TransNusa* í Kúpang og höfuðstöðvar flugrekandans *Susi Air* í Pangandaran.
- 41) Meðan á matsheimsókn aðila frá Sambandinu á starfsstöð stóð var staðfest að Flugmálastjórn Indónesíu hefur ekki aðeins náð að viðhalda fyrri árangri en að hún hafi einnig gert umtalsverðar úrbætur á fjölmörgum sviðum frá síðustu matsheimsókn Sambandsins árið 2016. Einkar mikilvægur var sá stöðugleiki sem Flugmálastjórnin hefur náð með samningu landsbundinna flugreglugerða og sá þroski sem hún hefur sýnt með tilliti til þess að halda uppi tilhlýðilegu og skilvirkum eftirliti. Við fyrri tilefni var því veitt athygli að mismunandi reglulíkön höfðu verið til skoðunar eða samþykkt svo að Indónesía gæti sýnt fram á að farið sé að stöðlum Alþjóðaflugmálastofnunarinnar. Þessi nálgun skorti hins vegar skýrleika. ESB-teymið fagnaði ákvörðun Flugmálastjórnar Indónesíu að samþykkja skýra stefnu um að fylgja reglum Alþjóðaflugmálastofnunarinnar og semja sjálf reglugerðir í samræmi við nýjustu breytingar Alþjóðaflugmálastofnunarinnar.
- 42) Sérfræðingarnir gátu staðfest að eftirlitsstörf, bæði úttektir og skoðanir, séu áfram skipulögð árlega og að almennt séð fari eftirlitsstarf fram í samræmi við þessa áætlun.
- 43) Flugmálastjórn Indónesíu getur laðað til sín nægilegan fjölda starfsfólks, í réttu hlutfalli við núverandi stærð og umfang flugiðnaðarinnar sem hafa þarf eftirlit með. Starfsfólki hefur fjölgað umtalsvert frá árinu 2016 og til stendur að ráða enn fleira starfsfólk. Allt starfsfólk sem rætt var við var með tilskilin starfsréttindi og bjó yfir viðeigandi þekkingu. Þjálfunar- og skipulagsáætlanir fyrir bóklegan hluta voru taldar viðeigandi. Hins vegar var því veitt athygli að skoðunarmönnum skorti enn frekari verklega þjálfun varðandi skýrslugjöf, umfang skoðunar, greiningu á frumorsök og að leiða ágalla til lykta.
- 44) Flugmálastjórn Indónesíu gat sýnt fram á að gerðar séu framfylgdarráðstafanir, þegar nauðsyn krefur, með skriflegum viðvörðunum, tímabundnum niðurfellingum, afturköllum og fjárhagslegum viðurlögum. Frá árinu 2017 hafa verið skráðar 4 afturkallanir, 11 tímabundnar niðurfellingar og 21 skrifleg viðvörðun.
- 45) Félagið Lion Group, sem samanstendur af sex flugrekendum sem hafa fengið vottun í þrem mismunandi ríkjum, beitir samþættri stefnu hvað varðar reksturinn og öryggis- og gæðastjórnun. Í félaginu Lion Group eru tveir flugrekendur, *Batik Air* og *Wings Air*, sem eru handhafar flugrekendaskírteina frá Indónesíu. Farið var í matsheimsókn til flugrekandans *Batik Air* árið 2016 í tengslum við matsheimsókn aðila frá Sambandinu á starfsstöð og sýndi hann fram á að öryggiskerfi og gæðatryggingar og -stjórnunarkerfi hans séu enn vel starfhæf. Flugrekandinn leitast við að gera frekari úrbætur. Flugrekandinn *Batik Air* hefur tekið tillit til þeirra athugasemda sem ESB-teymið gerði árið 2016 og hefur gert úrbætur, að eigin frumkvæði, einkum á sviði öryggisáættumats. Flugrekandinn *Wings Air* hefur ráðið til sín áhöfn og starfsfólk með faglega hæfni og hefur yfir að ráða kerfi til að stjórna starfrækslu af ýmsum toga. Stjórnin, bæði einstakra flugrekenda og fyrirtækjasamstæðunnar, tekur á móti og bregst við upplýsingum og greiningum varðandi öryggis- og gæðamál. Stjórnin kemur þessum upplýsingum og aðgerðum til úrbóta einnig á framfæri með innri birtingu, á rafrænu formi eða með öðrum hætti.
- 46) Flugrekandinn *Sriwijaya Air* er þriðji stærsti flugrekandi Indónesíu. Traust öryggisstjórnunarkerfi er til staðar hjá flugrekandanum. Háttsettir yfirmenn, sem rætt var við, höfðu mikinn skilning á viðeigandi málum sem og góða þekkingu á þeim kerfum sem notuð eru til að stjórna öryggi og stýra flugrekstri og rekstri á jörðu niðri. Til viðbótar við skyldubundin blóðþrýstings- og áfengispróf við upphaf hvers vaktatímabils (fyrir bæði flugliða og öryggis- og þjónustuliða) þá hefur flugrekandinn *Sriwijaya Air*, sem lið í stefnu fyrirtækisins, innleitt áætlun um handahófskenndar lyfjaprófanir. Gæðastjórnunarkerfið er enn á byrjunarstigi þar sem framkvæmd þess hófst aðeins á síðasta ári. Allt starfsfólk gæðaskrifstofunnar eru úttektarmenn sem hafa réttindi og hæfi. Flugrekandinn *Sriwijaya Air* getur gert úrbætur á sviði lofthæfistjórnunar þannig að auðvelt sé að fá upplýsingar um stöðu samræmis við viðhaldsáætlunina fyrir öll loftför.
- 47) Flugrekandinn *TransNusa* er lítill, landsbundinn flugrekandi. Eftirlit með stjórnun lofthæfis og flugrekstri var talið fullnægjandi. Flugrekandinn hefur þróað öryggisstjórnunarkerfi sem virkar vel og notar að eigin frumkvæði áætlun fyrir eftirlit með og greiningu á flugritagögnum. Sýnt hefur verið fram á að til staðar sé gæðastjórnunarkerfi sem gera mætti frekari úrbætur á. Aðstaðan fyrir leiðarviðhald í Kúpang var fullnægjandi fyrir tegund starfrækslu. Í heildina var flugrekandinn *TransNusa* talinn fara að gildandi stöðlum.

- 48) Flugrekandinn *Spirit Aviation Sentosa*, sem er nýlega vottaður, er einn af minni flugrekendum Indónesíu sem er með flugrekandaskírteini samkvæmt CASR-135. Þó svo að skrifstofan sé staðsett í Jakarta fer starfræksla aðallega fram í dreifbýli í Papúa. Öryggisstjórnunarkerfið er vel þróað. Skipulag flugreksturs var talið fullnægjandi. Þörf er á úrbótum á sviði áframhaldandi lofthæfis.
- 49) Flugrekandinn *Susi Air* er vottaður samkvæmt CASR-135 og starfrækir aðallega flota með loftförum af tegundinni Cessna Grand Caravan. Öryggisstjórnunarkerfi er til staðar hjá flugrekandanum. Flokkun atvika, auðkenning mikilvægustu áhættuþátta og breytingastjórnun fer fram handvirkir á grundvelli mismunandi gagnagjafa, sem eru ekki staðlaðir. Vinnuálagið virðist vera of mikið miðað við þann fjölda starfsmanna sem starfar við öryggisstjórnunarkerfið. Á þessu sviði er þörf fyrir fleira sérmenntað starfsfólk og fullnægjandi tækjabúnað, einkum ef flotinn mun stækka eins og búist er við. ESB-teymið veitti því athygli að flugrekandinn var með traust áhafnarkerfi og að flugmenn höfðu fengið góða þjálfun. Fyrirtækið hefur komið á fót viðhaldskerfi sem er vel útbúið og getur stutt við viðhaldsaðgerðir á afskekktum stöðum. Komist var að þeirri niðurstöðu að fyrirtækið þyrfti að fjölga starfsfólki á öðrum sviðum en viðhaldi.
- 50) Almennt séð veitti ESB-teymið því athygli að allir þeir flugrekendur, sem farið var í matsheimsókn til, hefðu tilkynningarkerfi án refsíákvæða.
- 51) Í þessum matsheimsóknum voru öryggisstjórnunarkerfi þeirra skoðuð og á listanum yfir fimm helstu áhættuþætti sem í ljós komu voru ráðleggingar frá umferðar- og árekstrarvarakerfi (TCAS - RA) og óstöðugt aðflug. Samkvæmt ákvæðnum rannsóknnum þá eru atvik af þessum toga umtalsvert færri þegar notaðar eru verklagsreglur fyrir hæfisbundna leiðsögu (PBN). Flugmálastjórn Indónesíu ber ábyrgð á því að samþykkja hönnun verklagsreglna fyrir hæfisbundna leiðsögu. Í ljósi þeirra fimm helstu áhættuþátta sem í ljós komu þá er eindregið mælt með því að yfirvaldið stuðli að notkun hæfisbundinnar leiðsögu. Í þessum tilgangi ætti Flugmálastjórn Indónesíu að starfa með öllum hagsmunaaðilum (t.d. flugrekendum, veitendum flugleiðsöguþjónustu, flugvöllum) til að stuðla að notkun hæfisbundinnar leiðsögu og leggja fram áreiðanlega áætlun, sem felur í sér nauðsynlegt samstarf og þjálfun.
- 52) Flugmálastjórn Indónesíu og flugrekendurnir *Sriwijaya Air*, *Wings Air* og *Susi Air* fengu áheyrn hjá framkvæmdastjórninni og flugöryggisnefndinni 30. maí 2018. Flugmálastjórn Indónesíu lagði fram núverandi stjórnskipulag sitt, þ.m.t. ítarlegar upplýsingar um það starfsfólk sem hefur verið ráðið til starfa á lofthæfi- og flugrekstrarskrifstofu hennar (e. *Directorate for Airworthiness and Aircraft Operations*), um áframhaldandi vöxt fyrirliggjandi fjárhagsáætlunar vegna verkefna á sviði öryggiseftirlits og þjálfunar skoðunarmanna sem og um flutning í nýja, nútímalega aðstöðu. Flugmálastjórn Indónesíu lagði fram ítarlegar upplýsingar um niðurstöðurnar úr síðustu samræmdu fullgildingarúttekt Alþjóðaflugmálastofnunarinnar, sem Alþjóðaflugmálastofnunin framkvæmdi í október 2017, en samkvæmt henni er hlutfall skilvirkrar framkvæmdar 80,34%. Flugmálastjórn Indónesíu lagði fram upplýsingar um stöðuna og áætlanagerð um innleiðingu hæfisbundinnar leiðsögu á árunum 2017 og 2018 sem sýndi að um síðir munu töluvert margir flugvellir hafa verklagsreglur fyrir hæfisbundna leiðsögu. Í kynningu sinni lagði Flugmálastjórn Indónesíu fram samantekt um þær aðgerðir til úrbóta sem gerðar hafa verið í kjölfar athugasemda sérfræðinga við matsheimsókn aðila frá Sambandinu á starfsstöð árið 2018. Áætlun um endurbætur hefur verið samin á grundvelli matsheimsóknar aðila frá Sambandinu á starfsstöð árið 2018 og á samræmdri fullgildingarúttekt Alþjóðaflugmálastofnunarinnar.
- 53) Við áheyrnina skuldbatt Flugmálastjórn Indónesíu sig til að upplýsa framkvæmdastjórnina um aðgerðir sem gripið er til með tilliti til samræmdra fullgildingarúttekta Alþjóðaflugmálastofnunarinnar, sem Alþjóðaflugmálastofnunin framkvæmir í Indónesíu, og með tilliti til eftirstandandi athugasemda, sem gerðar voru við samræmda fullgildingarúttekt Alþjóðaflugmálastofnunarinnar árið 2018. Auk þess skuldbatt Flugmálastjórn Indónesíu sig til að halda áfram viðræðum um öryggismál, þ.m.t. með því að veita viðeigandi öryggisupplýsingar og með því að boða til aukafunda, ef og þegar framkvæmdastjórnin teldi þörf á því.
- 54) Flugrekandinn *Sriwijaya Air* er hluti af félaginu *Sriwijaya Air Group*. Flugrekandinn *Sriwijaya Air* lagði fram áætlánir sínar um að stækka flota sinn frá 37 loftförum upp í 42 loftför árið 2021, upplýsingar um ráðningarferli fyrir flugmenn og lýsingu á sviðunum flugrekstur, þjálfun og viðhald. Flugrekandinn *Sriwijaya Air* lagði fram upplýsingar um öryggisstjórnunarkerfið sitt, ferlið við greiningu á fluggögnum og frammistöðuvísu öryggis. Fyrirtækið greindi einnig frá þeirri eftirlitsstarfsemi sem Flugmálastjórn Indónesíu hefur framkvæmt hjá flugrekandanum *Sriwijaya Air* árið 2017 og stöðu þeirra ágalla sem í ljós komu við þetta eftirlit, sem hafa allir verið leiddir til lykta. Flugrekandinn *Sriwijaya Air* kynnti áætlunina um aðgerðir til úrbóta sem var útbúin á grundvelli athugasemda sem gerðar voru við matsheimsókn aðila frá Sambandinu á starfsstöð árið 2018.
- 55) Flugrekandinn *Wings Air* kynnti skipulag og starfsemi öryggisstjórnunarkerfis síns og ferlin sem hann hefur komið á til að tryggja öryggi flugrekstrarins. Við áheyrnina upplýsti flugrekandinn *Wings Air* framkvæmdastjórnina og Flugöryggisnefndina einnig um áætlunina um aðgerðir til úrbóta sem var útbúin á grundvelli athugasemda sem gerðar voru við matsheimsókn aðila frá Sambandinu á starfsstöð árið 2018. Þessi áætlun inniheldur aðgerðir til úrbóta sem byggja á greiningu á frumorsök athugasemdanna. Flugrekandinn *Wings Air* veitti enn fremur útskýringar um rannsókn sína á árekstri við jörð, sem átti sér stað nýlega, þar sem eitt loftfar hans átti hlut í máli, sem og um þær öryggisaðgerðir sem hann hafði tafarlaust gripið til í kjölfar slyssins.

- 56) Flugrekandinn *Susi Air* kynnti stofnunina, tegund starfsemi og fjölbreytileika starfsfólks síns og lagði fram upplýsingar um ráðningarferlið fyrir flugmenn, þ.m.t. þá þjálfun sem hann veitir gegnum þjálfunarmiðstöð sína. Flugrekandinn *Susi Air* undirstrikaði krefjandi hæfismat, lýsti verklagsreglum og stefnu sem félagið hefur samþykkt til að tryggja örugga starfrækslu á afskekktum svæðum Papúa og lagði fram upplýsingar um viðhald og flugrekstur. Hið rafræna öryggisstjórnunarkerfi (e-SMS), sem hefur verið innleitt, greiðir fyrir tafarlausum tilkynningum um atvik, sem stuðlar að traustri öryggismenningu. Flugrekandinn *Susi Air* greindi einnig frá þeirri eftirlitsstarfsemi sem Flugmálastjórn Indónesíu hefur framkvæmt hjá félaginu árið 2017 og stöðu þeirra ágalla sem í ljós komu við þetta eftirlit, sem hafa allir verið leiddir til lykta. Flugrekandinn *Susi Air* lagði fram áætlun sína um aðgerðir til úrbóta sem var útbúin á grundvelli athugasemda sem gerðar voru við matsheimsókn aðila frá Sambandinu á starfsstöð árið 2018.
- 57) Framkvæmdastjórnin lýsir ánægju sinni með að Flugmálastjórn Indónesíu hafi, til að bregðast við þeim slysum sem hafa átt sér stað á undangengnum árum, skilgreint fimm forgangssvið fyrir auknar aðgerðir, þróað viðeigandi mildunaraðgerðir og upplýst alla flugrekendur í Indónesíu þar um. Meðal forgangssviða er það þegar farið er út fyrir flugbraut. Í því tilliti hvetur framkvæmdastjórnin Flugmálastjórn Indónesíu til að framkvæma kerfisbundið greiningu á frumorsök þegar alvarleg flugatvik eða slys eiga sér stað og til að tryggja að allir flugrekendur í Indónesíu geri slíkt hið sama.
- 58) Framkvæmdastjórnin lýsir ánægju sinni með aðgerðaáætlun Flugmálastjórnar Indónesíu um að hraða upptöku á PBN-getu sem samin var í samræmi við tilmælin í skýrslu Sambandsins um öryggismat, og undirstrikar framkvæmdastjórnin mikilvægi þess að þessi aðgerðaáætlun verði framkvæmd með skilvirkum hætti.
- 59) Framkvæmdastjórnin tekur tillit til vilja Flugmálastjórnar Indónesíu til að halda áfram núverandi starfsvenju sinni að taka á móti erlendum sérfræðingum á lofthæfi- og flugrekstrarskrifstofu sinni til að þjálfa skoðunarmenn skrifstofunnar þannig að þeir framkvæmi enn skilvirkari skoðanir á flugiðnaði Indónesíu, og tekur einnig tillit til vilja hennar til að fjárfesta í slíkri þjálfun.
- 60) Framkvæmdastjórnin undirstrikar að það er afar mikilvægt fyrir yfirvöld í Indónesíu að tryggja að Flugmálastjórn Indónesíu hafi áfram nægileg úrræði til að sinna öryggiseftirliti þannig að hún ráði með skilvirkum hætti við umfang flugiðnaðarins í Indónesíu, einkum með tilliti til áætlaðs vaxtar iðnaðarins. Framkvæmdastjórnin tekur tillit til skuldbindingar ríkisstjórnar Indónesíu að því er þetta varðar.
- 61) Á grundvelli allra fyrirbyggjandi upplýsinga, þ.m.t. niðurstöðum úr matsheimsókn aðila frá Sambandinu á starfsstöð í mars 2018 og áheyrninni hjá Flugöryggisnefndinni, er talið að fyrir liggi nægar sannanir um að farið sé að gildandi alþjóðlegum öryggiskröfum og ráðlögðum starfsvenjum af hálfu Flugmálastjórnar Indónesíu og þeim flugrekendum, sem hafa fengið vottun í Indónesíu.
- 62) Í samræmi við sameiginlegu viðmiðanirnar, sem settar eru fram í viðaukanum við reglugerð (EB) nr. 2111/2005, er það því metið svo að breyta ætti skrá Sambandsins yfir flugrekendur, sem er bannað að stunda flugrekstur innan Sambandsins, með því að fella alla flugrekendurna, sem hafa fengið vottun í Indónesíu, brott úr viðauka A við reglugerð (EB) nr. 474/2006.
- 63) Aðildarríki eiga að halda áfram að sannprófa hvort viðeigandi alþjóðlegar öryggiskröfur séu uppfylltar á skilvirkan hátt með því að setja það í forgang að loftför flugrekenda, sem hafa fengið vottun í Indónesíu, séu skoðuð á hlaði samkvæmt reglugerð (ESB) nr. 965/2012.
- 64) Ef einhverjar viðeigandi öryggisupplýsingar gefa til kynna að öryggisáætla sé yfirvofandi, sem afleiðing af því að ekki sé farið að alþjóðlegum öryggiskröfum, getur framkvæmdastjórnin gripið til frekari aðgerða í samræmi við reglugerð (EB) nr. 2111/2005.

Flugrekendur frá Líbíu

- 65) Hinn 20. apríl 2018 var haldinn tæknifundur með þátttöku fulltrúa frá framkvæmdastjórninni, Flugöryggisstofnun Evrópu, aðildarríki, ríkisstjórn Líbíu og Flugmálastjórn Líbíu (LYCAA) um tæknimál.
- 66) Á þessum fundi lagði Flugmálastjórn Líbíu fram uppfærðar upplýsingar um þann árangur sem hefur náðst við framkvæmd áætlunar Alþjóðaflugmálastofnunarinnar um aðgerðir til úrbóta á þeim sviðum, sem Flugmálastjórn Líbíu óskar eftir tækniáðstoð fyrir, og um áætlun um afléttingu á flugrekstrarbanni ESB. Flugmálastjórn Líbíu ítrekaði skuldbindingu sína um að uppfylla alþjóðlegar skuldbindingar í tengslum við flugöryggi. Flugmálastjórn Líbíu greindi frá því að hún hafi unnið markvisst að þessu og að ástandið hafi batnað umtalsvert.
- 67) Framkvæmdastjórnin viðurkennir viðleitni Flugmálastjórnar Líbíu og skuldbindingu hennar til að starfa með framkvæmdastjórninni í því skyni að leggja fram uppfærðar upplýsingar um stöðu eftirlitsskyldna sinna. Hins vegar innihélt kynning Flugmálastjórnar Líbíu takmarkaðar upplýsingar og var ekki talin nægilega ítarleg. Þar að auki er starfsumhverfið í Líbíu enn mjög krefjandi. Framkvæmdastjórnin sendi Flugmálastjórn Líbíu bréf 30. apríl 2018 þar sem óskað var eftir frekari upplýsingum um tæknimál.

- 68) Síðasta úttekt Alþjóðaflugmálastofnunarinnar fór fram 2007 og hlutfall skilvirkrar framkvæmdar var 28,86%. Flugmálastjórn Líbíu vinnur að áætluninni um aðgerðir til úrbóta. Framkvæmdastjórnin mælir með því að Líbía samþykki úttekt Alþjóðaflugmálastofnunarinnar innan úttektaráætlunarinnar í tengslum við alþjóðlegt eftirlit með öryggismálum sem mikilvægt skref í átt að því að aflétta flugrekstrarbanninu sem flugrekendur í Líbíu sæta nú. Auk þess er mikilvægt að leyst sé með fullnægjandi hætti úr þeim rekstrarerfiðleikum sem eru afleiðing þess hve vandasöm staða öryggismála er. Framkvæmdastjórnin ráðleggur Flugmálastjórn Líbíu því að einbeita sér að því að tryggja að gerð verði úttekt Alþjóðaflugmálastofnunarinnar innan úttektaráætlunarinnar í tengslum við alþjóðlegt eftirlit með öryggismálum. Í millitíðinni mætti afla mikilvægra öryggisupplýsinga frá erlendum flugrekendum sem gætu ákveðið að starfrækja aftur flug til Líbíu.
- 69) Framkvæmdastjórnin telur, á grundvelli allra fyrirliggjandi upplýsinga, þ.m.t. þeirra upplýsinga sem Flugmálastjórn Líbíu lagði fram á fundinum um tæknimál 20. apríl 2018, að ekki ætti að breyta skránni yfir flugrekendur frá Líbíu sem er bannað að stunda flugrekstur innan Sambandsins.
- 70) Í samræmi við sameiginlegu viðmiðanirnar, sem settar eru fram í viðaukanum við reglugerð (EB) nr. 2111/2005, er það því metið svo að á þessu stigi séu engar ástæður til að breyta skrá Sambandsins yfir flugrekendur, sem er bannað að stunda flugrekstur innan Sambandsins, að því er varðar flugrekendur frá Líbíu.

Flugrekendur frá Nepal

- 71) Hinn 19. janúar 2018 var haldinn tæknifundur með fulltrúum framkvæmdastjórnarinnar, Flugöryggisstofnunar Evrópu, aðildarríkis og Flugmálastjórnar Nepal (CAAN). Flugmálastjórn Nepal var boðið til Brussel til að veita framkvæmdastjórninni uppfærðar upplýsingar um bættan árangur við framkvæmd alþjóðlegra öryggiskrafna í flugkerfi Nepal.
- 72) Framkvæmdastjórnin skipulagði síðast fund með Flugmálastjórn Nepal í nóvember 2014. Matsheimsókn aðila frá Sambandinu á starfsstöð fór fram í febrúar 2014 þar sem takmörkuð framkvæmd alþjóðlegra öryggiskrafna var staðfest. Í samræmi við lokaskýrslu matsheimsóknar aðila frá Sambandinu á starfsstöð frá febrúar 2014 voru gerðar nokkrar athugasemdir að því er varðar reglur, málsmeðferðarreglur og starfsvenjur Flugmálastjórnar Nepal á sviði leyfisveitinga starfsfólks.
- 73) Á fundinum þann 19. janúar 2018 lagði Flugmálastjórn Nepal fram upplýsingar um aðgerðir sem gerðar hafa verið til að þróa landsbundinn lagaramma sem samræmist alþjóðlegum öryggiskröfum og til að bæta kerfið um eftirlit með flugöryggi í Nepal, þ.m.t. skref sem tekin eru með tilliti til slysavarna. Á fundinum óskaði framkvæmdastjórnin eftir viðbótarupplýsingum frá Flugmálastjórn Nepal.
- 74) Í bréfi sínu til framkvæmdastjórnarinnar frá 2. mars 2018 lagði Flugmálastjórn Nepal fram gögn um þá vinnu sem unnin hefur verið til að ráða bót á þeim athugasemdum sem gerðar voru við matsheimsókn aðila frá Sambandinu á starfsstöð í febrúar 2014.
- 75) Flugmálastjórn Nepal lagði einnig fram upplýsingar um m.a. árlega áætlun um eftirlit og lögboðna úttekt fyrir árið 2017, fyrirhugaða öryggiseftirlitsáætlun fyrir árið 2018, gátlista fyrir greiningu á fylgni við flugöryggisáætlun ríkis sem og öryggisstefnu ríkisins og stöðuna á framkvæmd öryggisstjórnunarkerfisins fyrir flugrekendur í Nepal.
- 76) Á grundvelli upplýsinga sem liggja fyrir á þessari stundu þá virðist Flugmálastjórn Nepal hafa náð ákveðnum árangri með tilliti til framkvæmdar á alþjóðlegum öryggiskröfum. Á þessari stundu eru þó ekki nægilegar sannreyndar vísbendingar til að styðja við tilslakanir á rekstrartakmörkunum sem flugrekendur frá Nepal sæta. Sannreyna þarf meintar úrbætur áður en vel rökstudd ákvörðun er tekin að því er varðar hugsanlega afléttingu á flugrekstrarbanni flugrekenda frá Nepal. Í þessu tilliti væri hægt að íhuga matsheimsókn aðila frá Sambandinu á starfsstöð í Nepal.
- 77) Í samræmi við sameiginlegu viðmiðanirnar, sem settar eru fram í viðaukanum við reglugerð (EB) nr. 2111/2005, metur framkvæmdastjórnin það því svo að á þessu stigi séu engar ástæður til að breyta skránni yfir flugrekendur, sem er bannað að stunda flugrekstur innan Sambandsins, að því er varðar flugrekendur frá Nepal.

Flugrekendur frá Rússlandi

- 78) Framkvæmdastjórnin, Flugöryggisstofnun Evrópu og lögbær yfirvöld aðildarríkjanna hafa, á undangengnu tímabili, haldið áfram að vakta náið öryggisframmistöðu flugrekenda, sem hafa fengið vottun í Rússlandi og starfrækja flug í Sambandinu, þ.m.t. með því að setja í forgang að skoðanir á hlaði séu framkvæmdar á loftförum tiltekinna rússneskra flugrekenda í samræmi við reglugerð (ESB) nr. 965/2012.

- 79) Hinn 26. apríl 2018 héldu fulltrúar framkvæmdastjórnarinnar, Flugöryggisstofnunar Evrópu og aðildarríkis fund með fulltrúum Flugmálastjórnar Rússlands (FATA). Tilgangur fundarins var að endurskoða öryggisframmistöðu rússneskra flugrekenda á grundvelli skýrsla úr SAFA-skoðunum á hlaði á tímabilinu 9. apríl 2017 til 8. apríl 2018 og greina þau tilvik sem þarfnast sérstakrar athygli. Þessi fundur var einnig notaður til að upplýsa framkvæmdastjórnina um sértækar öryggiseftirlitsráðstafanir sem Flugmálastjórn Rússlands hefur gripið til í tengslum við Heimsmeistaramótið í knattspyrnu árið 2018.
- 80) Á fundinum fór framkvæmdastjórnin enn betur yfir niðurstöðurnar úr SAFA-skoðunum hjá nýu flugrekendum sem hafa fengið vottun í Rússlandi. Jafnvel þótt engin öryggisvandamál hafi greinst við skoðanir á hlaði þá upplýsti Flugmálastjórn Rússlands framkvæmdastjórnina um öryggiseftirlit sitt með þessum flugrekendum og um framfylgdarráðstafanir sem gerðar hafa verið gegn tveimur af þessum flugrekendum.
- 81) Að því er varðar Heimsmeistaramótið í knattspyrnu árið 2018 upplýsti Flugmálastjórn Rússlands framkvæmdastjórnina um þær viðbótarráðstafanir sem gerðar hafa verið til að tryggja flugöryggi fyrir þennan viðburð.
- 82) Á grundvelli fyrirbyggjandi upplýsinga, þ.m.t. upplýsinga sem Flugmálastjórn Rússlands lagði fram á samráðsfundinum um tæknimál, sem haldinn var 26. apríl 2018, er talið að Flugmálastjórn Rússlands skorti hvorki getuna né viljann til að ráða bót á annmörkum í öryggismálum hjá flugrekendum, sem hafa fengið vottun í Rússlandi. Af þessum ástæðum var niðurstaða framkvæmdastjórnarinnar sú að hvorki væri þörf á að veita rússneskum flugmálayfirvöldum né flugrekendum, sem hafa fengið vottun í Rússlandi, áheyrn hjá framkvæmdastjórninni og flugöryggisnefndinni.
- 83) Í samræmi við sameiginlegu viðmiðanirnar, sem settar eru fram í viðaukanum við reglugerð (EB) nr. 2111/2005, er það því metið svo að á þessu stigi séu engar ástæður til að breyta skránni yfir flugrekendur, sem er bannað að stunda flugrekstur innan Sambandsins, með því að bæta flugrekendum frá Rússlandi í skrána.
- 84) Aðildarríkin eiga að halda áfram að sannprófa hvort flugrekendur í Rússlandi uppfylli alþjóðlegar öryggiskröfur á skilvirkan hátt með því að setja skoðanir á hlaði í forgang samkvæmt reglugerð (ESB) nr. 965/2012. Ef þessar skoðanir gefa til kynna að öryggisáhætta sé yfirvofandi, sem afleiðing af því að ekki sé farið að viðeigandi alþjóðlegum öryggiskröfum, gæti framkvæmdastjórnin þurft að grípa til aðgerða gegn flugrekendum frá Rússlandi í samræmi við reglugerð (EB) nr. 2111/2005.

Flugrekendur frá Venesúela

- 85) Hinn 6. mars 2017 sótti flugrekandinn *Avior Airlines*, sem hefur fengið vottun í Venesúela, um TCO-heimild hjá Flugöryggisstofnun Evrópu. Flugöryggisstofnun Evrópu mat þessa umsókn og komst að þeirri niðurstöðu að frekara mat myndi ekki leiða til útgáfu TCO-heimildar fyrir flugrekandann *Avior Airlines* og að hann uppfylli ekki viðeigandi kröfur reglugerðar (ESB) nr. 452/2014. Flugöryggisstofnun Evrópu synjaði því TCO-umsókn flugrekandans *Avior Airlines* 4. október 2017, af ástæðum er varða öryggi.
- 86) Hinn 14. nóvember 2017 fengu bæði Flugmálastjórn Venesúela (INAC) og flugrekandinn *Avior Airlines* áheyrn hjá framkvæmdastjórninni og Flugöryggisnefndinni samkvæmt reglugerð (EB) nr. 2111/2005.
- 87) Þær upplýsingar sem lágu fyrir við áheyrnina, sem byggja á mati Flugöryggisstofnunar Evrópu um TCO-heimild, á skoðunum á hlaði sem aðildarríkin hafa framkvæmt og á þeim upplýsingum sem Flugmálastjórn Venesúela og flugrekandinn *Avior Airlines* löfðu fram, sýndu að Flugmálastjórn Venesúela ætti að þróa áfram getu sína í tengslum við skoðanir að því er varðar þá flugrekendur sem hún ber ábyrgð á og að flugrekandinn *Avior Airlines* gat ekki ráðið bót á annmörkum sínum í öryggismálum.
- 88) Af þessum sökum var skránni yfir flugrekendur, sem er bannað að stunda flugrekstur innan Sambandsins, breytt og flugrekandanum *Avior Airlines* bætt við í viðauka A við reglugerð (EB) nr. 474/2006 ⁽¹⁾.
- 89) Þær upplýsingar sem liggja fyrir á þessari stundu um ágalla sem komu í ljós við SAFA-skoðun sýna að sannreyndar vísbendingar liggja fyrir um alvarlega annmarka í öryggismálum hjá flugrekandanum *Avior Airlines*. Hvorki flugrekandinn *Avior Airlines* né Flugmálastjórn Venesúela geta ráðið bót á þessum annmörkum í öryggismálum, sem sést m.a. annars á því að hann lagði fram óviðeigandi og ófullnægjandi áætlanir um aðgerðir til úrbóta til að bregðast við þeim ágöllum sem komu í ljós við SAFA-skoðanir og á því að frá því í október 2017 hefur meðaltal ágalla, sem koma í ljós við SAFA-skoðun, hækkað hjá flugrekendum í Venesúela.

(1) Framkvæmdarreglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 787/2007 frá 4. júlí 2007 um breytingu á reglugerð (EB) nr. 474/2006 um að stofna skrá Bandalagsins yfir flugrekendur sem er bannað að stunda flugrekstur innan Sambandsins, forsendur 70-81 um Venesúela.

- 90) Í því skyni að fylgjast náið með stöðunni mun framkvæmdastjórnin áfram eiga samráð við yfirvöld í Venesúela í samræmi við 2. mgr. 3. gr. reglugerðar (EB) nr. 473/2006.
- 91) Aðildarríki eiga að halda áfram að sannprófa hvort viðeigandi alþjóðlegar öryggiskröfur séu uppfylltar á skilvirkan hátt með því að setja það í forgang að loftför flugrekenda, sem hafa fengið vottun í Venesúela, séu skoðuð á hlaði samkvæmt reglugerð (ESB) nr. 965/2012.
- 92) Ef einhverjar viðeigandi öryggisupplýsingar gefa til kynna að öryggisáætla sé yfirvofandi, sem afleiðing af því að ekki sé farið að alþjóðlegum öryggiskröfum, getur framkvæmdastjórnin gripið til frekari aðgerða í samræmi við reglugerð (EB) nr. 2111/2005.
- 93) Í samræmi við sameiginlegu viðmiðanirnar, sem settar eru fram í viðaukanum við reglugerð (EB) nr. 2111/2005, er það því metið svo að á þessu stigi séu engar ástæður til að breyta skránni yfir flugrekendur, sem er bannað að stunda flugrekstur innan Sambandsins, að því er varðar flugrekendur frá Venesúela.
- 94) Ráðstafanirnar, sem kveðið er á um í þessari reglugerð, eru í samræmi við álit flugöryggisnefndarinnar.
- 95) Því ætti að breyta reglugerð (EB) nr. 474/2006 til samræmis við það.

SAMÞYKKT REGLUGERÐ ÞESSA:

1. gr.

Reglugerð (EB) nr. 474/2006 er breytt sem hér segir:

- 1) Í stað viðauka A komi textinn í I. viðauka við þessa reglugerð.
- 2) Í stað viðauka B komi textinn í II. viðauki við þessa reglugerð.

2. gr.

Reglugerð þessi öðlast gildi daginn eftir að hún birtist í Stjórnartíðindum Evrópusambandsins.

Reglugerð þessi er bindandi í heild sinni og gildir í öllum aðildarríkjunum án frekari lögfestingar.

Gjört í Brussel fimmtudagur, 14. júní 2018.

Fyrir hönd framkvæmdastjórnarinnar,

Fyrir hönd forsetans,

Violeta BULC

framkvæmdastjóri.

I. VIÐAUKI

„VIÐAUKI A

SKRÁ YFIR FLUGREKENDUR, SEM ER BANNAÐ AÐ STUNDA FLUGREKSTUR INNAN SAMBANDSINS, MEÐ
UNDANÞÁGUM ⁽¹⁾

Nafn lögaðila flugrekanda, eins og tilgreint er á flugrekandaskírteini hans (og nafn fyrirtækis, ef annað)	Númer flugrekandaskírteinis (AOC) eða flugrekstrarleyfis	Þriggja stafa ICAO-kóði	Ríki flugrekanda
(1)	(2)	(3)	(4)
AVIOR AIRLINES	ROI-RNR-011	ROI	Venesúela
BLUE WING AIRLINES	SRBWA-01/2002	BWI	Súrínám
IRAN ASEMAN AIRLINES	FS-102	IRC	Íslamska lýðveldið Íran
IRAQI AIRWAYS	001	IAW	Írak
MED-VIEW AIRLINES	MVA/AOC/10-12/05	MEV	Nígería
AIR ZIMBABWE (PVT) LTD	177/04	AZW	Zimbabwe
Allir flugrekendur sem hafa fengið vottun frá yfirvöldum, sem hafa með höndum lögboðið eftirlit með Afganistan, þ.m.t.			Íslamska lýðveldið Afganistan
ARIANA AFGHAN AIRLINES	AOC 009	AFG	Íslamska lýðveldið Afganistan
KAM AIR	AOC 001	KMF	Íslamska lýðveldið Afganistan
Allir flugrekendur sem hafa fengið vottun frá yfirvöldum sem hafa með höndum lögboðið eftirlit með Angóla, að undanskildum flugrekandanum TAAG Angola Airlines sem skráður er í viðauka B, þ.m.t.			Lýðveldið Angóla
AEROJET	AO 008-01/11	TEJ	Lýðveldið Angóla
AIR GICANGO	009	Óskráður	Lýðveldið Angóla
AIR JET	AO 006-01/11-MBC	MBC	Lýðveldið Angóla
AIR NAVE	017	Óskráður	Lýðveldið Angóla
AIR26	AO 003-01/11-DCD	DCD	Lýðveldið Angóla
ANGOLA AIR SERVICES	006	Óskráður	Lýðveldið Angóla
DIEXIM	007	Óskráður	Lýðveldið Angóla
FLY540	AO 004-01 FLYA	Óskráður	Lýðveldið Angóla
GIRA GLOBO	008	GGL	Lýðveldið Angóla
HELIANG	010	Óskráður	Lýðveldið Angóla

(¹) Unnt væri að heimila að allir flugrekendur, sem eru skráðir í viðauka A, nýti flugréttindi, með því að nota loftfar í þjónustuleigu frá flugrekanda, sem er ekki bannað að stunda flugrekstur, að því tilskildu að viðeigandi öryggiskröfur séu uppfylltar.

(1)	(2)	(3)	(4)
HELIMALONGO	AO 005-01/11	Óskráður	Lýðveldið Angóla
MAVEWA	016	Óskráður	Lýðveldið Angóla
SONAIR	AO 002-01/10-SOR	SOR	Lýðveldið Angóla
Allir flugrekendur sem hafa fengið vottun frá yfirvöldum, sem hafa með höndum lögboðið eftirlit með Lýðveldinu Kongó, þ.m.t.			Lýðveldið Kongó
AERO SERVICE	RAC06-002	RSR	Lýðveldið Kongó
CANADIAN AIRWAYS CONGO	RAC06-012	Óskráður	Lýðveldið Kongó
EMERAUDE	RAC06-008	Óskráður	Lýðveldið Kongó
EQUAFLIGHT SERVICES	RAC 06-003	EKA	Lýðveldið Kongó
EQUAJET	RAC06-007	EKJ	Lýðveldið Kongó
EQUATORIAL CONGO AIRLINES S.A.	RAC 06-014	Óskráður	Lýðveldið Kongó
MISTRAL AVIATION	RAC06-011	Óskráður	Lýðveldið Kongó
TRANS AIR CONGO	RAC 06-001	TSG	Lýðveldið Kongó
Allir flugrekendur sem hafa fengið vottun frá yfirvöldum sem hafa með höndum lögboðið eftirlit með Lýðstjórnarlýðveldinu Kongó, þ.m.t.			Lýðstjórnarlýðveldið Kongó
AIR FAST CONGO	409/CAB/MIN/TVC/0112/2011	Óskráður	Lýðstjórnarlýðveldið Kongó
AIR KASAI	409/CAB/MIN/TVC/0053/2012	Óskráður	Lýðstjórnarlýðveldið Kongó
AIR KATANGA	409/CAB/MIN/TVC/0056/2012	Óskráður	Lýðstjórnarlýðveldið Kongó
AIR TROPIQUES	409/CAB/MIN/TVC/00625/2011	Óskráður	Lýðstjórnarlýðveldið Kongó
BLUE AIRLINES	106/CAB/MIN/TVC/2012	BUL	Lýðstjórnarlýðveldið Kongó
BLUE SKY	409/CAB/MIN/TVC/0028/2012	Óskráður	Lýðstjórnarlýðveldið Kongó
BUSY BEE CONGO	409/CAB/MIN/TVC/0064/2010	Óskráður	Lýðstjórnarlýðveldið Kongó
COMPAGNIE AFRICAINE D'AVIATION (CAA)	409/CAB/MIN/TVC/0050/2012	Óskráður	Lýðstjórnarlýðveldið Kongó
CONGO AIRWAYS	019/CAB/MIN/TVC/2015	Óskráður	Lýðstjórnarlýðveldið Kongó
DAKOTA SPRL	409/CAB/MIN/TVC/071/2011	Óskráður	Lýðstjórnarlýðveldið Kongó
DOREN AIR CONGO	102/CAB/MIN/TVC/2012	Óskráður	Lýðstjórnarlýðveldið Kongó

(1)	(2)	(3)	(4)
GOMAIR	409/CAB/MIN/TVC/011/2010	Óskráður	Lýðstjórnarlýðveldið Kongó
KIN AVIA	409/CAB/MIN/TVC/0059/2010	Óskráður	Lýðstjórnarlýðveldið Kongó
KORONGO AIRLINES	409/CAB/MIN/TVC/001/2011	KGO	Lýðstjórnarlýðveldið Kongó
MALU AVIATION	098/CAB/MIN/TVC/2012	Óskráður	Lýðstjórnarlýðveldið Kongó
MANGO AIRLINES	409/CAB/MIN/TVC/009/2011	Óskráður	Lýðstjórnarlýðveldið Kongó
SERVE AIR	004/CAB/MIN/TVC/2015	Óskráður	Lýðstjórnarlýðveldið Kongó
SERVICES AIR	103/CAB/MIN/TVC/2012	Óskráður	Lýðstjórnarlýðveldið Kongó
SWALA AVIATION	409/CAB/MIN/TVC/0084/2010	Óskráður	Lýðstjórnarlýðveldið Kongó
TRANSAIR CARGO SERVICES	409/CAB/MIN/TVC/073/2011	Óskráður	Lýðstjórnarlýðveldið Kongó
WILL AIRLIFT	409/CAB/MIN/TVC/0247/2011	Óskráður	Lýðstjórnarlýðveldið Kongó
Allir flugrekendur sem hafa fengið vottun frá yfirvöldum, sem hafa með höndum lögboðið eftirlit með Djibútí, þ.m.t.			Djibútí
DAALLO AIRLINES	Óskráður	DAO	Djibútí
Allir flugrekendur sem hafa fengið vottun frá yfirvöldum sem hafa með höndum lögboðið eftirlit með Miðbaugs-Gíneu, þ.m.t.			Miðbaugs-Gínea
CEIBA INTERCONTINENTAL	2011/0001/MTTCT/DGAC/SOPS	CEL	Miðbaugs-Gínea
CRONOS AIRLINES	2011/0004/MTTCT/DGAC/SOPS	Óskráður	Miðbaugs-Gínea
Allir flugrekendur sem hafa fengið vottun frá yfirvöldum, sem hafa með höndum lögboðið eftirlit með Eritreu, þ.m.t.			Eritrea
ERITREAN AIRLINES	AOC No 004	ERT	Eritrea
NASAIR ERITREA	AOC No 005	NAS	Eritrea
Allir flugrekendur sem hafa fengið vottun frá yfirvöldum, sem hafa með höndum lögboðið eftirlit með Lýðveldinu Gabon, að undanskildum flugrekendunum Afrijet og SN2AG, sem eru skráðir í viðauka B, þ.m.t.			Lýðveldið Gabon

(1)	(2)	(3)	(4)
AFRIC AVIATION	010/MTAC/ANAC-G/DSA	EKG	Lýðveldið Gabon
ALLEGIANCE AIR TOURIST	007/MTAC/ANAC-G/DSA	LGE	Lýðveldið Gabon
NATIONALE REGIONALE TRANSPORT (N.R.T)	008/MTAC/ANAC-G/DSA	NRG	Lýðveldið Gabon
SKY GABON	009/MTAC/ANAC-G/DSA	SKG	Lýðveldið Gabon
SOLENTA AVIATION GABON	006/MTAC/ANAC-G/DSA	SVG	Lýðveldið Gabon
TROPICAL AIR-GABON	011/MTAC/ANAC-G/DSA	Óskráður	Lýðveldið Gabon
Allir flugrekendur sem hafa fengið vottun frá yfirvöldum sem hafa með höndum lögboðið eftirlit með Kirgiska lýðveldinu, þ.m.t.			Kirgiska lýðveldið
AIR BISHKEK (áður EASTOK AVIA)	15	EAA	Kirgiska lýðveldið
AIR MANAS	17	MBB	Kirgiska lýðveldið
AVIA TRAFFIC COMPANY	23	AVJ	Kirgiska lýðveldið
CENTRAL ASIAN AVIATION SERVICES (CAAS)	13	CBK	Kirgiska lýðveldið
HELI SKY	47	HAC	Kirgiska lýðveldið
AIR KYRGYZSTAN	03	LYN	Kirgiska lýðveldið
MANAS AIRWAYS	42	BAM	Kirgiska lýðveldið
S GROUP INTERNATIONAL (áður S GROUP AVIATION)	45	IND	Kirgiska lýðveldið
SKY BISHKEK	43	BIS	Kirgiska lýðveldið
SKY KG AIRLINES	41	KGK	Kirgiska lýðveldið
SKY WAY AIR	39	SAB	Kirgiska lýðveldið
TEZ JET	46	TEZ	Kirgiska lýðveldið
VALOR AIR	07	VAC	Kirgiska lýðveldið
Allir flugrekendur sem hafa fengið vottun frá yfirvöldum sem hafa með höndum lögboðið eftirlit með Líberíu.			Líbería
Allir flugrekendur sem hafa fengið vottun frá yfirvöldum, sem hafa með höndum lögboðið eftirlit með Líbíu, þ.m.t.			Líbía
AFRIQIYAH AIRWAYS	007/01	AAW	Líbía
AIR LIBYA	004/01	TLR	Líbía
BURAQ AIR	002/01	BRQ	Líbía

(1)	(2)	(3)	(4)
GHADAMES AIR TRANSPORT	012/05	GHT	Líbía
GLOBAL AVIATION AND SERVICES	008/05	GAK	Líbía
LIBYAN AIRLINES	001/01	LAA	Líbía
PETRO AIR	025/08	PEO	Líbía
Allir flugrekendur sem hafa fengið vottun frá yfirvöldum, sem hafa með höndum lögboðið eftirlit með Nepal, þ.m.t.			Sambandslýðstjórnar- lýðveldið Nepal
AIR DYNASTY HELI. S.	035/2001	Óskráður	Sambandslýðstjórnar- lýðveldið Nepal
AIR KASTHAMANDAP	051/2009	Óskráður	Sambandslýðstjórnar- lýðveldið Nepal
BUDDHA AIR	014/1996	BHA	Sambandslýðstjórnar- lýðveldið Nepal
FISHTAIL AIR	017/2001	Óskráður	Sambandslýðstjórnar- lýðveldið Nepal
GOMA AIR	064/2010	Óskráður	Sambandslýðstjórnar- lýðveldið Nepal
HIMALAYA AIRLINES	084/2015	Óskráður	Sambandslýðstjórnar- lýðveldið Nepal
MAKALU AIR	057A/2009	Óskráður	Sambandslýðstjórnar- lýðveldið Nepal
MANANG AIR PVT LTD	082/2014	Óskráður	Sambandslýðstjórnar- lýðveldið Nepal
MOUNTAIN HELICOPTERS	055/2009	Óskráður	Sambandslýðstjórnar- lýðveldið Nepal
MUKTINATH AIRLINES	081/2013	Óskráður	Sambandslýðstjórnar- lýðveldið Nepal
NEPAL AIRLINES CORPORATION	003/2000	RNA	Sambandslýðstjórnar- lýðveldið Nepal
SAURYA AIRLINES	083/2014	Óskráður	Sambandslýðstjórnar- lýðveldið Nepal
SHREE AIRLINES	030/2002	SHA	Sambandslýðstjórnar- lýðveldið Nepal
SIMRIK AIR	034/2000	Óskráður	Sambandslýðstjórnar- lýðveldið Nepal
SIMRIK AIRLINES	052/2009	RMK	Sambandslýðstjórnar- lýðveldið Nepal
SITA AIR	033/2000	Óskráður	Sambandslýðstjórnar- lýðveldið Nepal
TARA AIR	053/2009	Óskráður	Sambandslýðstjórnar- lýðveldið Nepal
YETI AIRLINES DOMESTIC	037/2004	NYT	Sambandslýðstjórnar- lýðveldið Nepal

(1)	(2)	(3)	(4)
Allir flugrekendur sem hafa fengið vottun frá yfirvöldum, sem hafa með höndum lögboðið eftirlit með Saó Tóme og Prinsípe, þ.m.t.			Saó Tóme og Prinsípe
<i>AFRICA'S CONNECTION</i>	10/AOC/2008	ACH	Saó Tóme og Prinsípe
<i>STP AIRWAYS</i>	03/AOC/2006	STP	Saó Tóme og Prinsípe
Allir flugrekendur sem hafa fengið vottun frá yfirvöldum sem hafa með höndum lögboðið eftirlit með Síerra Leóne, þ.m.t.			Síerra Leóne
<i>AIR RUM, LTD</i>	ÓSKRÁÐ	RUM	Síerra Leóne
<i>DESTINY AIR SERVICES, LTD</i>	ÓSKRÁÐ	DTY	Síerra Leóne
<i>HEAVYLIFT CARGO</i>	ÓSKRÁÐ	Óskráður	Síerra Leóne
<i>ORANGE AIR SIERRA LEONE LTD</i>	ÓSKRÁÐ	ORJ	Síerra Leóne
<i>PARAMOUNT AIRLINES, LTD</i>	ÓSKRÁÐ	PRR	Síerra Leóne
<i>SEVEN FOUR EIGHT AIR SERVICES LTD</i>	ÓSKRÁÐ	SVT	Síerra Leóne
<i>TEEBAH AIRWAYS</i>	ÓSKRÁÐ	Óskráður	Síerra Leóne
Allir flugrekendur sem hafa fengið vottun frá yfirvöldum sem hafa með höndum lögboðið eftirlit með Súdan, þ.m.t.			Lýðveldið Súdan
<i>ALFA AIRLINES SD</i>	54	AAJ	Lýðveldið Súdan
<i>BADR AIRLINES</i>	35	BDR	Lýðveldið Súdan
<i>BLUE BIRD AVIATION</i>	11	BLB	Lýðveldið Súdan
<i>ELDINDER AVIATION</i>	8	DND	Lýðveldið Súdan
<i>GREEN FLAG AVIATION</i>	17	Óskráður	Lýðveldið Súdan
<i>HELEJETIC AIR</i>	57	HJT	Lýðveldið Súdan
<i>KATA AIR TRANSPORT</i>	9	KTV	Lýðveldið Súdan
<i>KUSH AVIATION CO.</i>	60	KUH	Lýðveldið Súdan
<i>NOVA AIRWAYS</i>	46	NOV	Lýðveldið Súdan
<i>SUDAN AIRWAYS CO.</i>	1	SUD	Lýðveldið Súdan
<i>SUN AIR</i>	51	SNR	Lýðveldið Súdan
<i>TARCO AIR</i>	56	TRQ	Lýðveldið Súdan.“

II. VIÐAUKI

„VIÐAUKI B

SKRÁ YFIR FLUGREKENDUR SEM SÆTA REKSTRARTAKMÖRKUNUM INNAN SAMBANDSINS ⁽¹⁾

Nafn lögaðila flugrekanda, eins og tilgreint er á flugrekandaskírteini hans (og nafn fyrirtækis, ef annað)	Númer flugrekandaskírteinis (AOC)	Þriggja stafa ICAO-kóði	Ríki flugrekanda	Tegund loftfars sem sætir takmörkunum	Skrásetningamerki og, ef það er fyrir hendi, framleiðslunúmer þeirra loftfara sem sæta takmörkunum	Skráningarríki
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
TAAG ANGOLA AIRLINES	001	DTA	Lýðveldið Angóla	Öll loftför, að undanskildum loftförum af tegundinni Boeing B737-700, loftförum af tegundinni Boeing B777-200, loftförum af tegundinni Boeing B777-300 og loftförum af tegundinni Boeing B777-300ER.	Öll loftför, að undanskildum loftförum af tegundinni Boeing B737-700, sem tilgreind eru á flugrekandaskírteininu, loftförum af tegundinni Boeing B777-200, sem tilgreind eru á flugrekandaskírteininu, loftförum af tegundinni Boeing B777-300, sem tilgreind eru á flugrekandaskírteininu og loftför af tegundinni Boeing B777-300ER, sem tilgreind eru á flugrekandaskírteininu.	Lýðveldið Angóla
AIR SERVICE COMORES	06-819/TA-15/DGACM	KMD	Kómorur	Öll loftför, að undanskildum: LET 410 UVP.	Öll loftför, að undanskildum: D6-CAM (851336).	Kómorur
AFRIJET BUSINESS SERVICE ⁽²⁾	002/MTAC/A NAC-G/DSA	ABS	Lýðveldið Gabon	Öll loftför, að undanskildum: tveimur loftförum af tegundinni Falcon 50, tveimur loftförum af tegundinni Falcon 900.	Öll loftför, að undanskildum: TR-LGV, TR-LGY, TR-AFJ, TR-AFR.	Lýðveldið Gabon
NOUVELLE AIR AFFAIRES GABON (SN2AG)	003/MTAC/A NAC-G/DSA	NVS	Lýðveldið Gabon	Öll loftför, að undanskildum: einu loftfari af tegundinni Challenger CL-601, einu loftfari af tegundinni HS-125-800.	Öll loftför, að undanskildum: TR-AAG, ZS-AFG.	Lýðveldið Gabon, Lýðveldið Suður-Afríka
IRAN AIR	FS100	IRA	Íslamska lýðveldið Íran	Öll loftför af tegundinni Fokker F100 og af tegundinni Boeing B747.	Loftför af tegundinni Fokker F100, sem tilgreind eru á flugrekandaskírteininu; loftför af tegundinni Boeing B747, sem tilgreind eru á flugrekandaskírteininu.	Íslamska lýðveldið Íran
AIR KORYO	GAC-AOC/KOR-01	KOR	Alþýðu-lýðveldið Kórea	Öll loftför, að undanskildum: tveimur loftförum af tegundinni TU-204	Öll loftför, að undanskildum: P-632, P-633.	Alþýðu-lýðveldið Kórea

⁽¹⁾ Unnt væri að heimila að allir flugrekendur, sem eru skráðir í viðauka B, nýti flugréttindi, með því að nota loftfar í þjónustuleigu frá flugrekanda, sem er ekki bannað að stunda flugrekstur, að því tilskildu að viðeigandi öryggiskröfur séu uppfylltar.

⁽²⁾ Flugrekandanum *Afrijet* er einungis heimilt að nota þau loftför sem eru tilgreind fyrir núverandi starfrækslustig hans innan Sambandsins.“

REGLUGERÐ FRAMKVÆMDASTJÓRNARINNAR (ESB) 2017/1986**2018/EES/72/22****frá 31. október 2017**

um breytingu á reglugerð (EB) nr. 1126/2008 um innleiðingu tiltekinna alþjóðlegra reikningsskilastaðla í samræmi við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1606/2002 að því er varðar alþjóðlegan reikningsskilastaðal, IFRS-staðal 16 (*)

FRAMKVÆMDASTJÓRN EVRÓPUSAMBANDSINS HEFUR,

með hliðsjón af sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins,

með hliðsjón af reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1606/2002 frá 19. júlí 2002 um beitingu alþjóðlegra reikningsskilastaðla ⁽¹⁾, einkum 1. mgr. 3. gr.,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Með reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 1126/2008 ⁽²⁾ voru samþykktir tilteknir alþjóðlegir staðlar og túlkunarir sem voru fyrir hendi 15. október 2008.
- 2) Hinn 13. janúar 2016 gaf Alþjóðareikningsskilaráðið (IASB) út alþjóðlegan reikningsskilastaðal (IFRS) 16, leigusamningar. Með staðlinum er stefnt að því að bæta reikningsskil leigusamninga.
- 3) Innleiðing IFRS-staðals 16 felur þess vegna í sér breytingar á eftirfarandi stöðlum eða túlkunum á stöðlum: IFRS-staðli 1, IFRS-staðli 3, IFRS-staðli 4, IFRS-staðli 7, IFRS-staðli 9, IFRS-staðli 13, IFRS-staðli 15, alþjóðlegum reikningsskilastaðli, IAS-staðli 1, IAS-staðli 2, IAS-staðli 7, IAS-staðli 12, IAS-staðli 16, IAS-staðli 21, IAS-staðli 23, IAS-staðli 32, IAS-staðli 37, IAS-staðli 38, IAS-staðli 39, IAS-staðli 40, IAS-staðli 41, túlkun alþjóðlegru túlkunarnefndarinnar um reikningsskil, IFRIC-túlkun 1, IFRIC-túlkun 12, túlkun fastanefndarinnar um túlkun, SIC-túlkun 29 og SIC-túlkun 32.
- 4) Með samráði við evrópsku ráðgjafarnefndina um reikningsskil er staðfest að breytingar á IFRS-staðli 16 uppfylli skilyrðin fyrir innleiðingu sem eru sett fram í 2. mgr. 3. gr. reglugerðar (EB) nr. 1606/2002.
- 5) Því ætti að breyta reglugerð (EB) nr. 1126/2008 til samræmis við það.
- 6) Ráðstafanirnar, sem kveðið er á um í þessari reglugerð, eru í samræmi við álit stýrjnefndarinnar um reikningsskil.

SAMÞYKKT REGLUGERÐ ÞESSA:

1. gr.

Viðaukanum við reglugerð (EB) nr. 1126/2008 er breytt sem hér segir:

- a) alþjóðlegum reikningsskilastaðli, IFRS-staðli 16, leigusamningar, er bætt við eins og fram kemur í viðaukanum við þessa reglugerð,

(*) Þessi ESB-gerð birtist í Stjtið. ESB L 291, 9.11.2017, bls. 1. Hennar var getið í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 101/2018 frá 27. apríl 2018 um breytingu á XXII. viðauka (Félagaréttur) við EES-samninginn (bíður birtingar).

⁽¹⁾ Stjtið. EB L 243, 11.9.2002, bls. 1.

⁽²⁾ Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 1126/2008 frá 3. nóvember 2008 um innleiðingu tiltekinna alþjóðlegra reikningsskilastaðla í samræmi við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1606/2002 (Stjtið. ESB L 320, 29.11.2008, bls. 1).

- b) IAS-staðli 1, IAS-staðli 2, IAS-staðli 7, IAS-staðli 12, IAS-staðli 16, IAS-staðli 21, IAS-staðli 23, IAS-staðli 32, IAS-staðli 37, IAS-staðli 38, IAS-staðli 39, IAS-staðli 40, IAS-staðli 41, IFRS-staðli 1, IFRS-staðli 3, IFRS-staðli 4, IFRS-staðli 7, IFRS-staðli 9, IFRS-staðli 13, IFRS-staðli 15, IFRIC-túlkun 1, IFRIC-túlkun 12, SIC-túlkun 29 og SIC-túlkun 32 er breytt í samræmi við IFRS-staðal 16 eins og sett er fram í viðaukanum við þessa reglugerð,

2. gr.

Félag skal beita breytingunum, sem um getur í 1. gr., eigi síðar en frá og með upphafsdegi fyrsta fjárhagsárs þess sem hefst 1. janúar 2019 eða síðar.

3. gr.

Reglugerð þessi öðlast gildi á tuttugasta degi eftir að hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.

Reglugerð þessi er bindandi í heild sinni og gildir í öllum aðildarríkjunum án frekari lögfestingar.

Gjört í Brussel 31. október 2017.

Fyrir hönd framkvæmdastjórnarinnar,

Jean-Claude JUNCKER

forseti.

VIÐAUKI

Alþjóðlegur reikningsskilastaðall 16 (IFRS-staðall 16)

Leigusamningar

Alþjóðlegur reikningsskilastaðall 16, (IFRS-staðall 16), leigusamningar

MARKMIÐ

1. Í þessum staðli eru settar fram meginreglur um færslu, mat, framsetningu og birtingu upplýsinga um leigusamninga. Markmiðið er að tryggja að leigutaki og leigusali láti í té viðeigandi upplýsingar þannig að þær gefi glögga mynd af þessum viðskiptum. Þessar upplýsingar eru grundvöllur fyrir notendur reikningsskila til að meta þau áhrif sem leigusamningar hafa á fjárhagsstöðu, rekstrarárangur og sjóðstreymi einingar.
2. Eining skal skoða skilmála og skilyrði samninga og alla viðeigandi málavexti og aðstæður þegar hún beitir þessum staðli. Eining skal beita þessum staðli á sama hátt gagnvart samningum sem bera sömu einkenni og við sambærilegar aðstæður.

GILDISSVIÐ

3. Eining skal beita þessum staðli á alla leigusamninga, þ.m.t. leigusamninga fyrir eignir með afnotarétti í framleigusamningi, þó ekki:
 - a) leigusamninga um leit eða notkun á jarðefnum, olíu, jarðgasi og sambærilegum óendurnýjanlegum auðlindum,
 - b) leigusamninga um lífrænar eignir sem falla innan gildissviðs IAS-staðals 41, landbúnaður, sem leigutaki hefur umráð yfir,
 - c) samninga um þjónustuívilnun innan gildissviðs IFRIC-túlkunar 12, samningar um þjónustuívilnun,
 - d) leyfi vegna hugverka sem leigusali veitir innan gildissviðs IFRS-staðals 15, tekjur af samningum við viðskiptavini, og
 - e) réttindi leigutaka samkvæmt leyfissamningum innan gildissviðs IAS-staðals 38, óefnislegar eignir, að því er varðar liði eins og kvikmyndir, myndbandsupptökur, leikrit, handrit, einkaleyfi og höfundarrétt.
4. Leigutaki getur, en þess er þó ekki krafist, beitt þessum staðli á leigusamninga fyrir óefnislegar eignir aðrar en þær sem lýst er í e-lið 3. liðar.

UNDANÞÁGUR FRÁ FÆRSLU (LIÐIR B3–B8)

5. Leigutaki getur valið að beita ekki kröfum 22.–49. liðar að því er varðar:
 - a) skammtímaleigusamninga og
 - b) leigusamninga þar sem virði undirliggjandi eignar er lágt (eins og lýst er í liðum B3–B8).
6. Ef leigutaki velur að beita ekki kröfunum í 22.–49. lið, hvorki að því er varðar skammtímaleigusamninga né leigusamninga þar sem virði undirliggjandi eignar er lágt, skal hann færa leigugreiðslurnar, sem tengjast þessum leigusamningum, sem útgjöld, annaðhvort samkvæmt línulegri aðferð á leigutímanum eða með annarri kerfisbundinni aðferð. Leigutakinn skal beita annarri kerfisbundinni aðferð ef hún gefur sannari mynd af mynstri í ávinningi hans.
7. Ef leigutaki gerir grein fyrir skammtímaleigusamningum í samræmi við 6. lið skal hann líta á leigusamninginn sem nýjan leigusamning að því er þennan staðal varðar ef:
 - a) leigusamningnum hefur verið breytt eða
 - b) breyting hefur orðið á leigutímanum (leigutakinn kýs t.d. að nýta sér möguleika sem ekki var tekið tillit til áður við ákvörðun leigutímans).

8. Ákvörðun um að velja skammtímaleigusamninga skal vera byggð á flokki undirliggjandi eignar sem afnotarétturinn tengist. Flokkur undirliggjandi eignar er samflokkun undirliggjandi eigna sem eru sambærilegar að gerð og notkun í rekstri einingar. Ákvörðun um að velja leigusamninga þar sem virði undirliggjandi eignar er lágt má taka sérstaklega fyrir hvern leigusamning.

TILGREINING LEIGUSAMNINGS (LIÐIR B9–B33)

9. **Við gildistöku samnings skal eining meta hvort samningur sé leigusamningur eða feli í sér leigusamning. Samningur er leigusamningur eða felur í sér slíkan samning ef hann veitir rétt til yfirráða yfir afnotum á tilgreindri eign á tilteknu tímabili í skiptum fyrir endurgjald. Í liðum B9–B31 eru settar fram leiðbeiningar um mat á því hvort samningur sé leigusamningur eða feli í sér slíkan samning.**
10. Lýsa má tímabili með umfangi afnota á tilgreindri eign (t.d. þeim fjölda framleiðslueininga sem búnaður verður nýttur til framleiðslu á).
11. Eining skal endurmeta hvort samningur sé leigusamningur eða feli í sér slíkan samning því aðeins að skilmálum og skilyrðum samningsins hafi verið breytt.

Aðgreinandi þættir samnings

12. Að því er varðar samning, sem er leigusamningur eða felur í sér slíkan samning, skal eining gera grein fyrir hverjum leigutengdum þætti í samningnum sem leigusamningi aðskilið frá óleigutengdum þáttum samningsins nema einingin beiti hentuga úrræðinu í 15. lið. Í liðum B32–B33 eru settar fram leiðbeiningar um aðskilda þætti samnings.

Leigutaki

13. Að því er varðar samning, sem felur í sér leigutengdan þátt og einn eða fleiri leigu- eða óleigutengda viðbótarþætti, skal leigutaki ráðstafa endurgjaldi í samningnum til hvers leigutengds þáttar á grundvelli hlutfallsins milli sjálfstæðs verðs leigutengda þáttarins og samanlagðs sjálfstæðs verðs óleigutengdu þáttanna.
14. Hlutfallið milli sjálfstæðs verðs leigu- og óleigutengdra þátta skal ákvarðað á grundvelli þess verðs sem leigusalinn, eða sambærilegur afhendingaraðili, myndi láta einingu greiða fyrir þann þátt, eða sambærilegan þátt, sérstaklega. Ef ekki er hægt að nálgast sannreynanlegt sjálfstætt verð með auðveldum hætti skal leigutakinn meta sjálfstæða verðið með því að nýta að fullu sannreynanlegar upplýsingar.
15. Leigutaki getur gripið til þess hentuga úrræðis að velja, fyrir flokk undirliggjandi eignar, að aðskilja ekki óleigutengda þætti og leigutengda þætti heldur gera þess í stað grein fyrir hverjum leigutengdum þætti og tengdum óleigutengdum þætti sem einum leigutengdum þætti. Leigutaki skal ekki beita þessu hentuga úrræði á innbyggðar afleiður sem uppfylla viðmiðanirnar í lið 4.3.3 í IFRS-staðli 9, fjármálagerningar.
16. Leigutaki skal gera grein fyrir óleigutengdum þáttum í samræmi við aðra viðeigandi staðla nema hentuga úrræðinu í 15. lið sé beitt.

Leigusali

17. Að því er varðar samning, sem felur í sér leigubátt og einn eða fleiri leigu- eða óleigutengda viðbótarþætti, skal leigutaki ráðstafa endurgjaldi í samningnum með því að beita 73.–90. lið í IFRS-staðli 15.

LEIGUTÍMI (LIÐIR B34–B41)

18. Eining skal ákvarða leigutímann á grundvelli óuppsegjanlegs leigutímabils, auk bæði:
- a) tímabila sem falla undir möguleika á að framlengja leigusamninginn ef leigutakinn er nokkuð viss um að nýta þann möguleika og
 - b) tímabila sem falla undir möguleika á að segja leigusamningnum upp ef leigutakinn er nokkuð viss um að nýta ekki þann möguleika.

19. Við mat á því hvort fremur líklegt megi telja að leigutaki nýti sér möguleika á að framlengja leigusamning eða nýti sér ekki möguleika að segja leigusamningi upp skal eining skoða alla viðeigandi málavexti og aðstæður sem mynda efnahagslegan hvata fyrir leigutakann til að nýta sér möguleikann á að framlengja leigusamninginn eða nýta sér ekki möguleikann á að segja leigusamningnum upp, eins og lýst er í liðum B37–B40.
20. Leigutaki skal endurmeta hvort það sé fremur líklegt að hann nýti sér möguleika á framlengingu eða að hann nýti sér ekki möguleika á uppsögn í því tilviki að upp kemur annaðhvort mikilvægur atburður eða veruleg breyting verður á aðstæðum sem:
- a) leigutakinn getur haft stjórn á og
 - b) hafa áhrif á það hvort leigutakinn sé fremur líklegur til að nýta sér möguleika sem ekki var tekið tillit til áður við ákvörðun hans á leigutímanum eða að nýta sér ekki möguleika sem tekið var tillit til við ákvörðun hans á leigutímanum (eins og lýst er í lið B41).
21. Eining skal endurskoða leigutímann ef breyting verður á óuppsegjanlegu tímabili leigusamnings. Óuppsegjanlegt tímabil leigusamnings breytist t.d. ef:
- a) leigutakinn nýtir sér möguleika sem ekki var tekið tillit til áður við ákvörðun einingarinnar á leigutímanum,
 - b) leigutakinn nýtir sér ekki möguleika sem tekið var tillit til áður við ákvörðun einingarinnar á leigutímanum,
 - c) atburður verður sem gerir leigutaka það skylt samkvæmt samningi að nýta sér möguleika sem ekki var tekið tillit til áður við ákvörðun einingarinnar á leigutímanum eða
 - d) atburður verður sem bannar leigutaka samkvæmt samningi að nýta sér möguleika sem tekið var tillit til áður við ákvörðun einingarinnar á leigutímanum.

LEIGUTAKI

Færsla

22. **Leigutaki skal færa eign með afnotarétti og leiguskuld á upphafsdegi.**

Mat

Upphaflegt mat

Upphaflegt mat á eign með afnotarétti

23. **Á upphafsdegi skal leigutaki meta eign með afnotarétti á kostnaðarverði.**

24. Kostnaður vegna eignar með afnotarétti skal fela í sér:

- a) fjárhæð upphaflega matsins á leiguskuldinni, eins og lýst er í 26. lið,
- b) hvers kyns leigugreiðslur sem inntar eru af hendi á upphafsdeginum eða fyrir þann dag, að frádregnum mótteknum leiguhvötum,
- c) hvers kyns *beinan upphafskostnað* sem leigutakinn hefur stofnað til og
- d) mat á kostnaði sem leigutakinn stofnar til við niðurrif eða flutning undirliggjandi eignar, endurbyggingu á svæðinu þar sem hún er staðsett eða endurbyggingu undirliggjandi eignar þannig að hún verði í því ástandi sem krafist er samkvæmt skilmálum og skilyrðum leigusamningsins nema stofnað sé til þessa kostnaðar til að framleiða í birgðir. Leigutakinn stofnar til skuldbindingar vegna þessa kostnaðar annaðhvort á upphafsdegi eða sem afleiðing af því að hafa notað undirliggjandi eign á tilteknu tímabili.

25. Leigutaki skal færa kostnaðinn, sem lýst er í d-lið 24. liðar, sem hluta kostnaðar við eign með afnotarétti þegar það leiðir til skuldbindingar vegna þessa kostnaðar. Leigutaki beitir IAS-staðli 2, *birgðir*, vegna kostnaðar sem stofnað er til á tilteknu tímabili sem afleiðingar af því að nota eign með afnotarétti til að framleiða í birgðir á því tímabili. Skuldbindingar vegna kostnaðar, sem gerð er grein fyrir við beitingu þessa staðals eða IAS-staðals 2, eru færðar og metnar við beitingu IAS-staðals 37, *reiknaðar skuldbindingar, óvissar skuldir og óvissar eignir*.

Upphaflegt mat á leiguskuldinni

26. Á upphafsdegi skal leigutaki meta leiguskuldina á núvirði þeirra leigugreiðslna sem eru ógreiddar á þeim degi. Afvaxta skal leigugreiðslurnar með því að nota *innreiknaða vexti í leigusamningnum* ef unnt er að ákvarða vextina með auðveldum hætti. Ef ekki er unnt að ákvarða vextina með auðveldum hætti skal leigutakinn nota *vaxtakjör leigutaka á nýju lánsfé*.
27. Á upphafsdegi felast eftirfarandi greiðslur í þeim leigugreiðslum sem falla undir mat á leiguskuldinni, að því er varðar afnotarétt á undirliggjandi eign á leigutímanum, sem eru ógreiddar á upphafsdeginum:
- a) *fastar greiðslur* (þ.m.t. fastar greiðslur í reynd eins og lýst er í lið B42), að frádregnum leiguhvatakröfum,
 - b) *breytilegar leigugreiðslur* sem taka mið af vísitölu eða vöxtum, í upphafi metið með því að nota vísitölu eða vexti á upphafsdegi (eins og lýst er í 28. lið),
 - c) fjárhæðir sem gert er ráð fyrir að komi til greiðslu af hálfu leigutaka í samræmi við *tryggt hrakvirði*,
 - d) nýtingarverð kaupréttar ef leigutakinn er fremur viss um að nýta þann rétt (metið með hliðsjón af þáttum sem lýst er í liðum B37–B40) og
 - e) greiðsla sekta fyrir uppsögn leigusamningsins ef leigutíminn endurspeglar að leigutakinn nýtir sér möguleika á að segja leigusamningnum upp.
28. Breytilegar leigugreiðslur, sem taka mið af vísitölu eða vöxtum sem lýst er í b-lið 27. liðar, fela m.a. í sér greiðslur sem eru bundnar neysluverðsvísitölu, greiðslur sem eru bundnar viðmiðunarvöxtum (t.d. LIBOR-vöxtum) eða breytilegar greiðslur sem endurspegla breytingar á leiguverði á markaði.

*Síðara mat**Síðara mat á eign með afnotarétti*

29. Eftir upphafsdaginn skal leigutaki meta eign með afnotarétti með því að beita *kostnaðarverðslíkani* nema hann beiti öðru hvoru matslíkaninu sem lýst er í 34. og 35. lið.

Kostnaðarverðslíkan

30. Til að beita kostnaðarverðslíkaninu skal leigutaki meta eign með afnotarétti á kostnaðarverði:
- a) að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og uppsöfnuðu virðisrýrnunartapi og
 - b) leiðrétt fyrir hvers kyns endurmati á leiguskuldinni sem tilgreind er í c-lið 36. liðar.
31. Leigutaki skal beita afskriftarkröfum í IAS-staðli 16, varanlegir rekstrarfjármunir, við afskriftir á eign með afnotarétti, með fyrirvara um kröfur 32. liðar.
32. Ef leigusamningurinn yfirfærir eignarhald á undirliggjandi eign á leigutaka við lok leigutímans eða ef kostnaður af eign með afnotarétti sýnir að leigutakinn muni nýta sér kaupréttarákvæði skal leigutakinn afskrifa eignina með afnotaréttinum frá upphafsdegi til loka nýtingartíma undirliggjandi eignar. Að öðrum kosti skal leigutakinn afskrifa eignina með afnotaréttinum frá upphafsdegi til loka nýtingartíma eignar með afnotarétti eða til loka leigutímans, eftir því hvort ber fyrir að.
33. Leigutaki skal beita IAS-staðli 36, *virðisrýrnun eigna*, til þess að ákvarða hvort eign með afnotarétti sé virðisrýrð og gera grein fyrir hvers kyns tilgreindu virðisrýrnunartapi.

Önnur matslíkön

34. Ef leigutaki beitir gangvirðislíkaninu í IAS-staðli 40, *fjárfestingareignir*, á fjárfestingareign sína skal hann einnig beita því gangvirðislíkaninu á eignir með afnotarétti sem eru í samræmi við skilgreiningu á fjárfestingareign í IAS-staðli 40.

35. Ef eignir með nýtingarrétti tengjast flokki varanlegra rekstrarfjármuna, sem eru tilefni þess að leigutaki beitir endurmatslíkaninu í IAS-staðli 16, getur hann valið að beita endurmatslíkaninu á allar eignir með afnotarétti sem tengjast þeim flokki varanlegra rekstrarfjármuna.

Síðara mat á leiguskuldinni

36. Eftir upphafsdag skal leigutaki meta leiguskuldina með því að:

- a) hækka bókfært verð til þess að endurspegla vexti af leiguskuldinni,
- b) lækka bókfært verð til þess að endurspegla leigugreiðslur sem inntar hafa verið af hendi og
- c) endurmeta bókfært verð til þess að endurspegla hvers kyns endurmat eða breytingar á leigusamningi sem tilgreindar eru í 39.–46. lið eða til þess að endurspegla endurskoðaðar leigugreiðslur sem eru fastar í reynd (sjá lið B42).

37. Vextir af leiguskuldinni á hverju tímabili leigutímans skulu vera sú fjárhæð sem gefur stöðuga vexti á eftirstöðvar leiguskuldar fyrir hvert tímabil. Vextir fyrir hvert tímabil er sá afvöxtunarstuðull sem lýst er í 26. lið eða, ef við á, endurskoðaður afvöxtunarstuðull sem lýst er í 41. lið, 42. lið eða 45. lið (c-lið).

38. Eftir upphafsdaginn skal leigutakinn færa í rekstrarreikning, nema kostnaðurinn felist í bókfærðu verði annarrar eignar þar sem beitt er öðrum viðeigandi stöðlum, bæði:

- a) vexti af leiguskuldinni og
- b) breytilegar leigugreiðslur sem falla ekki undir matið á leiguskuldinni á því tímabili þegar sá atburður verður eða aðstæður koma upp sem eru tilefni þessara greiðslna.

Endurmat á leiguskuldinni

39. Eftir upphafsdaginn skal leigutakinn beita ákvæðum í 40.–43. lið til þess að endurmeta leiguskuldina í því skyni að endurspegla breytingar á leigugreiðslunum. Leigutaki skal færa fjárhæð endurmats á leiguskuldinni sem leiðréttingu á eign með afnotarétti. Ef bókfært verð eignar með afnotarétti er hins vegar lækkað í núll og frekari lækkun er gerð á mati á leiguskuldinni skal leigutaki færa eftirstandandi fjárhæð endurmatsins í rekstrarreikning.

40. Leigutaki skal endurmeta leiguskuldina með því að afvaxta endurskoðaðar leigugreiðslur og nota til þess endurskoðaðan afvöxtunarstuðul ef annaðhvort:

- a) breyting verður á leigutímanum, eins og lýst er í 20.–21. lið. Leigutakinn skal ákvarða endurskoðaðar leigugreiðslur á grundvelli endurskoðaða leigutímans eða
- b) breyting verður á mati á rétti til að kaupa undirliggjandi eign, metin með hliðsjón af atburðum og aðstæðum sem lýst er í 20.–21. lið í tengslum við kaupréttarákvæði. Leigutaki skal ákvarða endurskoðuðu leigugreiðslurnar svo að þær endurspegli breytinguna á þeirri fjárhæð sem greiða ber samkvæmt kaupréttarákvæðinu.

41. Við beitingu ákvæða 40. liðar skal leigutaki ákvarða endurskoðaðan afvöxtunarstuðul sem þá vexti sem felast í leigusamningnum til loka leigutímans ef hægt er að ákvarða vextina með auðveldum hætti eða sem vaxtakjör leigutaka á nýju lánsfé á endurmatsdeginum ef ekki er hægt að ákvarða innreiknaða vexti í leigusamningnum með auðveldum hætti.

42. Leigutaki skal endurmeta leiguskuldina með því að afvaxta endurskoðaðar leigugreiðslur ef annaðhvort:

- a) breyting verður á þeim fjárhæðum sem gert er ráð fyrir að komi til greiðslu samkvæmt tryggðu hrakvirði. Leigutaki skal ákvarða endurskoðuðu leigugreiðslurnar svo að þær endurspegli breytinguna á þeirri fjárhæð sem gert er ráð fyrir að komi til greiðslu samkvæmt tryggðu hrakvirði,
- b) breyting verður á leigugreiðslum í framtíðinni sem leiðir af breytingu á vísitölu eða vöxtum sem notuð eru til að ákvarða þessar greiðslur, þ.m.t. til dæmis breyting til að endurspegla breytingar á markaðsleigu í kjölfar endurskoðunar á markaðsleigu. Leigutakinn skal endurmeta leiguskuldina til að endurspegla þessar endurskoðuðu leigugreiðslur aðeins

þegar breyting verður á sjóðstreyminu (þ.e. þegar leiðrétting á leigugreiðslum tekur gildi). Leigutaki skal ákvarða endurskoðuðu leigugreiðslurnar til loka leigutímans á grundvelli endurskoðaðra samningsgreiðslna.

43. Við beitingu 42. liðar skal leigutaki nota óbreyttan afvöxtunarstuðul nema breytingin á leigugreiðslum leiði til breytingar á breytilegum vöxtum. Í því tilviki skal leigutakinn nota endurskoðaðan afvöxtunarstuðul sem endurspeglar breytingar á vöxtunum.

Breytingar á leigusamningi

44. Leigutaki skal gera grein fyrir breytingu á leigusamningi sem aðskildum leigusamningi ef bæði:
- a) breytingin rýmkar gildissvið leigusamningsins með því að bæta við afnotarétti á einni eða fleiri undirliggjandi eignum og
 - b) endurgjald fyrir leigusamninginn hækkar um fjárhæð sem er í samræmi við sjálfstætt verð fyrir rýmkun gildissviðs og hvers kyns viðeigandi leiðréttingar á þessu sjálfstæða söluverði til að endurspegla aðstæður viðkomandi samnings.
45. Að því er breytingu á leigusamningi varðar, sem ekki er færður sem aðskilinn leigusamningur, skal leigutaki á *gildistöku*degi breytingar á leigusamningi:
- a) ráðstafa endurgjaldi í breyttum samningi með því að beita 13.–16. lið,
 - b) ákvarða leigutíma breytts leigusamnings með því að beita 18.–19. lið og
 - c) endurmeta leiguskuldina með því að afvaxta endurskoðaðar leigugreiðslur og nota til þess endurskoðaðan afvöxtunarstuðul. Endurskoðaður afvöxtunarstuðull er ákvarðaður sem innreiknaðir vextir í leigusamningnum til loka leigutímans ef hægt er að ákvarða vextina með auðveldum hætti eða sem vaxtakjör leigutaka á nýju lánsfé á gildistöku degi breytingarinnar ef ekki er hægt að ákvarða innreiknaða vexti leigusamningsins með auðveldum hætti.
46. Að því er breytingu á leigusamningi varðar, sem ekki er gerð grein fyrir sem aðskildum leigusamningi, skal leigutaki endurmeta leiguskuldina með því að:
- a) lækka bókfært verð eignar með afnotarétti til að endurspegla uppsögn samnings, í heild eða að hluta, vegna breytinga á leigusamningi sem dregur úr gildissviði leigusamningsins. Leigutakinn skal færa í rekstrarreikning hvers kyns hagnað eða tap sem tengist uppsögn samnings í heild eða að hluta,
 - b) gera samsvarandi leiðréttingu á eign með afnotarétti að því er varðar allar aðrar breytingar á leigusamningi.

Framsetning

47. Leigutaki skal annaðhvort setja fram í efnahagsreikningi eða veita upplýsingar í skýringunum um:
- a) eignir með afnotarétti aðskilið frá öðrum eignum. Ef leigutaki setur eignir með afnotarétti ekki fram aðskilið í efnahagsreikningi skal hann:
 - i. setja eignir með afnotarétti í sömu sérlínu og hefði verið notuð til að setja fram samsvarandi undirliggjandi eignir í eignarhaldi og
 - ii. veita upplýsingar um hvaða sérlínur í efnahagsreikningnum taka til þessara eigna með afnotarétti,
 - b) leiguskuldir aðskilið frá öðrum skuldum. Ef leigutakinn setur leiguskuldir ekki fram aðskilið í efnahagsreikningnum skal hann veita upplýsingar um það hvaða sérlínur í efnahagsreikningi eru notaðar fyrir þessari skuldir.
48. Krafa í a-lið 47. liðar á ekki við um eignir með afnotarétti sem eru í samræmi við skilgreininguna á fjárfestingareign en hana skal setja fram í efnahagsreikningi sem fjárfestingareign.

49. Í rekstrarreikningi og annarri heildarafkomu skal leigutaki setja fram vaxtakostnað af leiguskuld aðskilið frá afskriftum af eign með afnotarétti. Vaxtakostnaður af leiguskuld er þáttur í fjármagnskostnaði en í b-lið 82. liðar í IAS-staðli 1, framsetning reikningsskila, er þess krafist að hann sé settur fram aðskilið í rekstrarreikningi og annarri heildarafkomu.
50. Í yfirliti yfir sjóðstreymi skal leigutaki flokka:
- a) greiðslur í handbæru fé fyrir höfuðstólshluta leiguskuldarinnar í fjármögnunarahreyfingum,
 - b) greiðslur í handbæru fé fyrir vaxtahluta leiguskuldarinnar með því að beita kröfum IAS-staðals 7, yfirlit um sjóðstreymi, vegna greiddra vaxta og
 - c) greiðslur skammtímaleigusamninga, greiðslur fyrir leigu á lágvirðiseignum og breytilegar leigugreiðslur sem falla ekki undir matið á leiguskuldinni í rekstrarhreyfingum.

Upplýsingar

51. **Markmiðið með upplýsingagjöfni er að leigutakar veiti í skýringunum upplýsingar sem eru, ásamt upplýsingum í efnahagsreikningi, rekstrarreikningi og yfirliti um sjóðstreymi, grundvöllur fyrir notendur efnahagsreikningsins til að meta þau áhrif sem leigusamningar hafa á efnahagsreikning, rekstrarárangur og sjóðstreymi leigutakans. Í 52.–60. lið eru tilgreindar kröfur um það hvernig ná skuli þessu markmiði.**
52. Leigutaki skal veita upplýsingar um þá leigusamninga sína þar sem hann er leigutaki í einfaldri skýringu eða sérstökum hluta í efnahagsreikningi sínum. Leigutaki þarf þó ekki að endurtaka upplýsingar sem hafa þegar verið settar fram annars staðar í efnahagsreikningum að því tilskildu að upplýsingarnar séu felldar með millivísunum inn í einföldu skýringuna eða sérstakan hluta um leigusamninga.
53. Leigutaki skal veita upplýsingar um eftirtaldir fjárhæðir vegna reikningsskilatímabilsins:
- a) afskriftir vegna eigna með afnotarétti eftir flokki undirliggjandi eignar,
 - b) vaxtakostnað af leiguskuldum,
 - c) kostnað sem tengist skammtímaleigusamningum sem eru færðir í samræmi við 6. lið. Í þessum kostnaði þarf ekki að felast kostnaður sem tengist leigusamningum með leigutíma til allt að eins mánaðar,
 - d) kostnað sem tengist leigusamningum fyrir lágvirðiseignir sem eru færðir í samræmi við 6. lið. Þessi kostnaður skal ekki fela í sér kostnað í tengslum við skammtímaleigusamninga fyrir lágvirðiseignir sem falla undir c-lið 53. liðar,
 - e) kostnað sem tengist breytilegum leigugreiðslum sem falla ekki undir matið á leiguskuldum,
 - f) tekjur af framleigu á eignum með afnotarétti,
 - g) heildarústreymi handbærs fjár vegna leigusamninga,
 - h) viðbætur við eignir með afnotarétti,
 - i) hagnað eða tap af sölu- og endurleiguviðskiptum og
 - j) bókfært verð eigna með afnotarétti við lok reikningsskilatímabils eftir flokki undirliggjandi eignar.
54. Leigutaki skal láta í té þær upplýsingar, sem tilgreindar eru í 53. lið, í formi töflu nema annars konar framsetning eigi betur við. Þær fjárhæðir, sem upplýsingar eru veittar um, skulu fela í sér kostnað sem leigutaki hefur fellt inn í bókfært verð annarrar eignar á reikningsskilatímabilinu.
55. Leigutaki skal veita upplýsingar um fjárhæð leiguskuldbindinga sinna að því er varðar skammtímaleigusamninga sem eru færðir við beitingu 6. liðar ef eignasafn skammtímaleigusamninga, sem hann hefur skuldbundið sig til við lok reikningsskilatímabils, er ólíkt því eignasafni skammtímaleigusamninga, sem sá kostnaður við skammtímaleigusamning, sem veittar eru upplýsingar um við beitingu c-liðar 53. liðar, tengist.

56. Ef eignir með afnotarétti eru í samræmi við skilgreininguna á fjárfestingareign skal leigutakinn beita kröfum IAS-staðals 40 varðandi upplýsingagjöf. Í því tilviki er þess ekki krafist að leigutaki láti í té upplýsingarnar í a-, f-, h- eða j-lið 53. liðar að því er varðar eignir með afnotarétti.
57. Ef leigutaki metur eignir með afnotarétti á endurmetinni fjárhæð við beitingu IAS-staðals 16, skal hann veita þær upplýsingar, sem krafist er í 77. lið IAS-staðals 16, vegna þessara eigna með afnotarétti.
58. Leigutaki skal veita upplýsingar um lánstímagreiningu leiguskulda við beitingu 39. liðar og liðar B11 í IFRS-staðli 7, fjármálagreiningar: upplýsingagjöf, aðskilið frá lánstímagreiningu á öðrum fjárskuldbindingum.
59. Til viðbótar við þá upplýsingagjöf sem krafist er í 53.–58. lið skal leigutaki veita eigindlegar og megindlegar viðbótarupplýsingar um leigustarfsemi sína sem nauðsynlegar eru til að uppfylla markmiðið um upplýsingagjöf í 51. lið (eins og lýst er í lið B48). Þessar viðbótarupplýsingar geta falið í sér, en takmarkast þó ekki við, upplýsingar sem aðstoða notendur reikningsskila við að meta:
- a) hvers eðlis leigustarfsemi leigutakans er,
 - b) framtíðarústreymi handbærs fjár sem leigutakinn kann að eiga á hættu og endurspeglast ekki í matinu á leiguskuldum. Þetta tekur til áhættuskuldbindingar sem leiðir af:
 - i. breytilegum leigugreiðslum (eins og lýst er í lið B49),
 - ii. framlengingarmöguleikum og uppsagnarmöguleikum (eins og lýst er í lið B50),
 - iii. hrakvirðitryggingu (eins og lýst er í lið B51) og
 - iv. leigusamningum sem hafa ekki tekið gildi en leigutakinn er bundinn af,
 - c) takmörkunum eða ákvæðum sem leiðir af leigusamningum og
 - d) sölu- og endurleiguviðskiptum (eins og lýst er í lið B52).
60. Leigutaki sem færir skammtímaleigusamninga eða samninga fyrir lágvirðiseignir við beitingu 6. liðar skal upplýsa um það.

LEIGUSALI

Flokkun leigusamninga (liðir B53–B58)

61. Leigusali skal flokka hvern leigusamning sinn annaðhvort sem rekstrarleigu eða fjármögnunarleigu.
62. Leigusamningur er flokkaður sem fjármögnunarleiga ef hann yfirfærir í meginatriðum alla áhættu og ávinning sem fylgir eignarhaldi á undirliggjandi eign. Leigusamningur er flokkaður sem rekstrarleiga ef hann yfirfærir í meginatriðum alla áhættu og ávinning sem fylgir eignarhaldi á undirliggjandi eign.
63. Það fer eftir efni viðskiptanna fremur en formi samningsins hvort leigusamningur felur í sér fjármögnunarleigu eða rekstrarleigu. Dæmi um aðstæður, sem einar sér eða saman myndu venjulega leiða til þess að leigusamningur væri flokkaður sem fjármögnunarleiga, eru:
- a) með leigusamningnum er eignarhald á undirliggjandi eign yfirfært til leigutaka við lok leigutímans,
 - b) leigutaki hefur rétt til að kaupa undirliggjandi eign á verði sem vænta má að sé nægilega langt undir *gangvirði* daginn sem kaupréttarákvæðið verður virkt til að það sé nokkuð víst, á *gildistöku*degi, að kaupréttarákvæðið verði nýtt,
 - c) leigutíminn nær yfir meirihluta *endingartíma* undirliggjandi eignar, jafnvel þótt eignarhaldið sé ekki yfirfært,
 - d) núvirði fjárhæða leigugreiðslna jafngildir a.m.k. næstum öllu *gangvirði* undirliggjandi eignar á *gildistöku*degi og
 - e) undirliggjandi eign er svo sérhæfð að aðeins leigutakinn getur notað hana án mikilla breytinga.

64. Vísendingar um aðstæður sem gætu einar sér eða saman einnig leitt til þess að leigusamningur væri flokkaður sem fjármögnunarleiga eru:
- a) ef leigutakinn getur sagt leigusamningnum upp fellur tap leigusalans, sem hlýst af uppsögninni, á leigutakann,
 - b) ef hagnaður eða tap af sveiflum í gangvirði hrakvirðis falla á leigutakann (t.d. sem afsláttur af leigu sem samsvarar að mestu leyti söluhagnaði við lok leigutímans) og
 - c) ef leigutaki getur framlengt leigusamninginn um annað tímabil gegn leigu sem er mun lægri en markaðsleiga.
65. Ekki fæst alltaf niðurstaða með dæmunum og vísendingunum í 63.–64. lið. Ef ljóst er af öðrum þáttum að með leigusamningnum er næstum öll áhætta og ávinningur, sem fylgir eignarhaldi á undirliggjandi eign, ekki yfirfærð er leigusamningurinn flokkaður sem rekstrarleiga. Þetta getur t.d. átt við ef eignarhald á undirliggjandi eign yfirfærast við lok leigutímans gegn breytilegri greiðslu, sem er jöfn gangvirði hennar, eða um er að ræða breytilegar leigugreiðslur sem afleiðing af því að leigusalinn yfirfærir ekki næstum alla slíka áhættu og ávinning.
66. Leigusamningur er flokkaður á gildistökudegi og er því aðeins endurmetinn að gerð sé breyting á honum. Breytingar á mati (t.d. breytingar á mati á endingartíma eða hrakvirði undirliggjandi eignar) eða breytingar á aðstæðum (t.d. vanskil leigutaka) gefa þó ekki tilefni til nýrrar flokkunar á leigusamningi að því er reikningsskil varðar.

Fjármögnunarleiga

Færsla og mat

67. Leigusali skal færa eignir, sem hann á samkvæmt fjármögnunarleigu, í efnahagsreikning sinn á upphafsdegi og setja þær fram sem kröfur með fjárhæð sem er jöfn hreinni fjárfestingu í leigusamningnum.

Upphaflegt mat

68. Leigusalinn skal nota innreiknaða vexti í leigusamningnum til að meta hreina fjárfestingu í honum. Ef um er að ræða framleigu og ekki er unnt að ákvarða með auðveldum hætti innreiknaða vexti í framleigusamningnum getur leigusali, sem er milliliður, notað afvöxtunarstuðullinn sem er notaður fyrir aðalleigusamninginn (leiðrétt fyrir hvers kyns beinum upphafskostnaði sem tengist framleiðunni) til að meta hreina fjárfestingu í framleigusamningnum.
69. Beinn upphafskostnaður, annar en sá kostnaður sem framleiðandi eða leigumiðlarar stofna til, er innifalinn í upphaflegu mati á hreinni fjárfestingu í leigusamningnum og lækkar fjárhæð tekna sem færðar eru á leigutímanum. Innreiknaðir vextir í leigusamningnum eru skilgreindir þannig að beinn upphafskostnaður er sjálfkrafa innifalinn í hreinni fjárfestingu leigusamningsins og engin þörf er á að bæta honum við sérstaklega.

Upphaflegt mat á leigugreiðslunum sem felast í hreinni fjárfestingu leigusamningsins

70. Á upphafsdegi felast eftirfarandi greiðslur í leigugreiðslunum, sem falla undir mat á hreinni fjárfestingu leigusamningsins, að því er varðar afnotarétt yfir undirliggjandi eign á leigutímanum, sem hafa ekki verið greiddar á upphafsdeginum:
- a) fastar greiðslur (þ.m.t. fastar greiðslur í reynd eins og lýst er í lið B42), að frádregnum ógreiddum leiguhvötum,
 - b) breytilegar leigugreiðslur sem taka mið af vísitölu eða vöxtum, í upphafi metið með því að nota vísitölu eða vexti eins og þau voru á upphafsdegi,

- c) hrakvirðistryggingar sem leigutaki, aðili, sem er tengdur leigutaka eða þriðji aðili, sem er ótengdur leigusala og hefur fjárhagslegt bolmagn til að standa við skuldbindingar samkvæmt tryggingunni, lætur leigusala í té,
- d) nýtingarverð kaupréttarákvæðis ef leigutaki er nokkuð viss um að nýta þann rétt (metið í ljósi þátta sem lýst er í lið B37) og
- e) greiðsla sekta fyrir uppsögn leigusamningsins ef leigutíminn endurspeglar að leigutaki nýtir sér möguleika á að segja leigusamningnum upp.

Framleiðandi eða leigumiðlarar

- 71. Á upphafsdegi skal framleiðandi eða leigumiðlari færa eftirfarandi fyrir hvern fjármögnunarleigusamning sinn:
 - a) tekjur sem eru gangvirði undirliggjandi eignar eða núvirði leigugreiðslnanna sem renna til leigusalans, afvaxtað með því að nota markaðsvexti, ef það er lægra,
 - b) sölukostnað sem er kostnaðarverð undirliggjandi eignar eða bókfært verð, ef það er annað, að fráðregnu núvirði ótryggðs hrakvirðis og
 - c) söluhagnað eða sölutap (sem er mismunurinn á tekjum og kostnaði við sölu) í samræmi við stefnu hans varðandi beina sölu sem IFRS-staðall 15 á við um. Framleiðandi eða leigumiðlari skal færa söluhagnað eða sölutap af fjármögnunarleigu á upphafsdegi, óháð því hvort leigusalinn yfirfærir undirliggjandi eign eins og lýst er í IFRS-staðli 15.
- 72. Framleiðendur eða söluaðilar gefa viðskiptavinum sínum oft kost á því að kaupa eða leigja eign. Fjármögnunarleiga á eign af hálfu framleiðanda eða leigumiðlara leiðir til hagnaðar eða taps sem jafngildir hagnaði eða tapi af beinni sölu á undirliggjandi eign, á venjulegu söluverði sem endurspeglar hvers kyns viðeigandi magn- eða viðskiptaafslátt.
- 73. Framleiðandi eða leigumiðlari tilgreinir stundum óeðlilega lága vexti til að laða að sér viðskiptavinum. Notkun slíks vaxtastigs gæti leitt til þess að leigusalinn færir óeðlilega stóran hluta heildartekna af viðskiptunum á upphafsdegi. Ef tilgreindir eru óeðlilega lágir vextir skal framleiðandi eða leigumiðlari takmarka söluhagnaðinn við það sem gildi ef krafist væri markaðsvaxta.
- 74. Framleiðandi eða leigumiðlari skal færa kostnað sem stofnað er til í tengslum við það að fá fjármögnunarleigu á upphafsdegi vegna þess að hann tengist aðallega myndun söluhagnaðar hjá framleiðandanum eða miðlananum. Kostnaður sem framleiðandi eða leigumiðlarar stofna til í tengslum við það að fá fjármögnunarleigu er undanskilinn í skilgreiningu á beinum upphafskostnaði og er því undanskilinn hreinni fjárfestingu í leigusamningnum.

Síðara mat

- 75. **Leigusali skal færa fjármagnstekjur á leigutímanum byggt á mynstri sem endurspeglar fasta, reglulega ávöxtunarkröfu af hreinni fjárfestingu leigusala í leigusamningnum.**
- 76. Leigusali stefnir að því að skipta fjármagnstekjum á leigutímann á kerfisbundinn og skynsamlegan hátt. Leigusali skal jafna leigugreiðslunum í tengslum við tímabilið á móti *vergri fjárfestingu í hinu leigða* til að lækka bæði höfuðstólinn og óinnleystu fjármagnstekjurnar.
- 77. Leigusali skal beita kröfum um afskráningu og virðisrýrnun í IFRS-staðli 9 að því er varðar hreina fjárfestingu í leigusamningi. Leigusali skal endurskoða reglulega ótryggt hrakvirði sem er notað til að reikna verga fjárfestingu í leigusamningi. Ef lækkun hefur orðið á áætluðu, ótryggðu hrakvirði skal leigusalinn endurskoða tekjuskiptinguna á leigutímanum og færa án tafar hvers kyns lækkun á fjárhæðum sem hafa safnast upp.

78. Leigusali, sem flokkar eign í fjármögnunarleigu, sem er skilgreind sem haldið til sölu (eða er í ráðstöfunarflokki sem er skilgreindur sem haldið til sölu) með því að beita IFRS-staðli 5, *fastafjármunir sem haldið er til sölu og aflögð starfsemi*, skal gera grein fyrir eigninni í samræmi við þann staðal.

Breytingar á leigusamningi

79. Leigusali skal gera grein fyrir breytingu á fjármögnunarleigusamningi sem aðskildum leigusamningi ef bæði:
- a) breytingin rýmkar gildissvið leigusamningsins með því að bæta við afnotarétti á einni eða fleiri undirliggjandi eignum og
 - b) endurgjald fyrir leigusamninginn hækkar um fjárhæð sem er í samræmi við sjálfstætt verð fyrir rýmkun gildissviðs og hvers kyns viðeigandi leiðréttingar á þessu sjálfstæða verði til að endurspegla aðstæður viðkomandi samnings.
80. Að því er varðar breytingu á fjármögnunarleigusamningi, sem ekki er gerð grein fyrir sem sérstökum leigusamningi, skal leigusali færa breytinguna á eftirfarandi hátt:
- a) ef leigusamningurinn hefði verið flokkaður sem rekstrarleiga, hefði breytingin tekið gildi á gildistökudegi, skal leigusalinn:
 - i. fara með breytingu á leigusamningnum sem nýjan leigusamning frá gildistökudegi breytingarinnar og
 - ii. meta bókfært verð undirliggjandi eignar sem hreina fjárfestingu leigusamningsins þegar í stað fyrir gildistökudag breytingar á leigusamningnum,
 - b) að öðrum kosti skal leigusalinn beita kröfum IFRS-staðals 9.

Rekstrarleiga

Færsla og mat

81. **Leigusali skal færa leigugreiðslur af rekstrarleigu sem tekjur, annaðhvort samkvæmt línulegri aðferð eða annarri kerfisbundinni aðferð. Leigusalinn skal beita annarri kerfisbundinni aðferð ef hún gefur sannari mynd af mynstrinu þar sem dregur úr ávinningi af afnotum á undirliggjandi eign.**
82. Leigusali skal gjaldfæra kostnað, þ.m.t. afskriftir, sem stofnað er til við öflun leiguteknanna.
83. Leigusali skal bæta beinum upphafskostnaði, sem stofnað er til við að fá rekstrarleigu, við bókfært verð undirliggjandi eignar og gjaldfæra kostnaðinn á leigutímanum á sama grundvelli og leigutekjurnar.
84. Afskriftaaðferðin fyrir afskrifanlegar, undirliggjandi eignir sem falla undir rekstrarleigusamninga skal vera í samræmi við venjulega afskriftaaðferð leigusala fyrir sambærilegar eignir. Leigusali skal reikna afskriftir í samræmi við IAS-staðal 16 og IAS-staðal 38.
85. Leigusali skal beita IAS-staðli 36 til þess að ákvarða hvort undirliggjandi eign, sem fellur undir rekstrarleigu, sé virðisrýrð og gera grein fyrir hvers kyns greindu virðisrýrnunartapi.
86. Framleiðandi eða leigumiðlari færir ekki neinn söluhagnað þegar hann gerir rekstrarleigusamning vegna þess að það er ekki ígildi sölu.

Breytingar á leigusamningi

87. Leigusali skal gera grein fyrir breytingu á rekstrarleigusamningi sem nýjum leigusamningi frá gildistökudegi breytingarinnar þar sem hvers kyns fyrirframgreiddar eða áfallnar greiðslur, sem tengjast upphaflega leigusamningnum, teljast vera hluti af leigugreiðslum fyrir nýja leigusamninginn.

Framsetning

88. Leigusali skal setja fram undirliggjandi eignir, sem heyra undir rekstrarleigusamninga í efnahagsreikningi sínum, í samræmi við eðli undirliggjandi eignar.

Upplýsingagjöf

89. **Markmiðið með upplýsingagjöfni er að leigusalar veiti í skýringunum upplýsingar sem eru, ásamt upplýsingum í efnahagsreikningi, rekstrarreikningi og yfirliti um sjóðstreymi, grundvöllur fyrir notendur efnahagsreikningsins til að meta þau áhrif sem leigusamningar hafa á efnahagsreikning, rekstrarárangur og sjóðstreymi leigusalans. Í 90.-97. lið eru tilgreindar kröfur um það hvernig ná skuli þessu markmiði.**
90. Leigusali skal veita upplýsingar um eftirtaldir fjárhæðir vegna reikningsskilatímabilsins:
- a) að því er varðar fjármögnunarleigusamninga:
 - i. söluhagnað eða sölutap,
 - ii. fjármagnstekjur af hreinni fjárfestingu leigusamningsins og
 - iii. tekjur sem tengjast breytilegum leigugreiðslum sem falla ekki undir matið á hreinni fjárfestingu leigusamningsins.
 - b) að því er varðar rekstrarleigusamninga, leigutekjur, þar sem tekjur í formi breytilegra leigugreiðsla, sem velta ekki á vísitölu eða vöxtum, eru birtar sérstaklega.
91. Leigusali skal birta upplýsingar sem tilgreindar eru í 90. lið í formi töflu nema annars konar framsetning eigi betur við.
92. Leigusali skal veita eigindlegar og meginlegar viðbótarupplýsingar um leigustarfsemi sína sem nauðsynlegar eru til að uppfylla markmið um upplýsingagjöf í 89. lið. Þessar viðbótarupplýsingar fela í sér, en takmarkast þó ekki við, upplýsingar sem hjálpa notendum reikningsskila við að meta:
- a) hvers eðlis leigustarfsemi leigusalans er og
 - b) hvernig leigusalinn stýrir áhættu sem tengist einhverjum þeim réttindum sem hann heldur eftir í undirliggjandi eign. Einkum skal leigusali veita upplýsingar um áhættustýringaráætlun sína að því er varðar þau réttindi sem hann heldur eftir í undirliggjandi eignum, m.a. aðferðir sem leigusalinn notar til að draga úr slíkri áhættu. Þær aðferðir geta m.a. verið endurkaupasamningar, hrakvirðistryggingar eða breytilegar leigugreiðslur fyrir afnot umfram tiltekin mörk.

Fjármögnunarleigusamningar

93. Leigusali skal láta í té eigindlega og meginlega skýringu á þýðingarmiklum breytingum á bókfærðu verði hreinnar fjárfestingar í fjármögnunarleigusamningnum.
94. Leigusali skal veita upplýsingar um lánstímagreiningu leigukrafna sem sýnir óafvaxtaðar leigugreiðslur sem greiða skal árlega a.m.k. fyrstu fimm árin og heildarfjárhæðir á árunum eftir það. Leigusali skal yfirfæra óafvaxtaðar leigugreiðslur í hreina fjárfestingu í leigusamningnum. Í yfirfærslunni skal tilgreina óinnleystar fjármagnstekjur sem tengjast leigukröfunum og afvaxtað ótryggt hrakvirði.

Rekstrarleigusamningar

95. Leigusali skal beita kröfum IAS-staðals 16 um upplýsingagjöf að því er varðar varanlega rekstrarfjármuni sem falla undir rekstrarleigusamning. Við beitingu krafna í IAS-staðli 16 um upplýsingagjöf skal leigusali skipta hverjum flokki varanlegra rekstrarfjármuna í eignir sem falla undir rekstrarleigusamninga og eignir sem falla ekki undir rekstrarleigusamninga. Til samræmis við það skal leigusali veita þær upplýsingar sem krafist er í IAS-staðli 16 að því er varðar eignir sem falla undir rekstrarleigusamning (eftir flokki undirliggjandi eignar) aðskilið frá eignum í eignarhaldi sem leigusali hefur í vörslu sinni og notar.
96. Leigusali skal beita kröfum um upplýsingagjöf í IAS-staðli 36, IAS-staðli 38, IAS-staðli 40 og IAS-staðli 41 að því er varðar eignir sem falla undir rekstrarleigusamninga.

97. Leigusali skal veita upplýsingar um lánstímagreiningu leigugreiðslna sem sýnir óafvaxtaðar leigugreiðslur sem greiða skal árlega a.m.k. fyrstu fimm árin og heildarfjárhæðir á árunum eftir það.

SÖLU- OG ENDURLEIGUVIÐSKIPTI

98. Ef eining (seljandi-leigutaki) yfirfærir eign til annarrar einingar (kaupandi-leigusali) og leigir eignina aftur frá kaupanda-leigusala skulu bæði seljandi-leigutaki og kaupandi-leigusali gera grein fyrir samningi um yfirfærslu og leigusamningnum í samræmi við 99.–103. lið.

Mat á því hvort yfirfærsla eignar er sala

99. Til að ákvarða hvort færa skuli yfirfærslu eignar sem sölu eignarinnar skal eining beita kröfum IFRS-staðals 15 við ákvörðun á því hvenær árangurstengd skuldbinding telst uppfyllt.

Yfirfærsla á eign er sala

100. Ef yfirfærsla eignar af hálfu seljanda-leigutaka uppfyllir kröfur IFRS-staðals 15 til þess að vera færð sem sala eignar:
- a) skal seljandi-leigutaki meta eign með afnotarétti, sem leiðir af endurleigu, sem það hlutfall af fyrra bókfærðu verði eignarinnar sem tengist afnotaréttinum sem seljandi-leigutaki heldur eftir. Til samræmis við það skal seljandi-leigutaki einungis færa fjárhæð hagnaðar eða taps sem tengist þeim réttindum sem eru yfirfærð til kaupanda-leigusala,
 - b) kaupandi-leigusali skal gera grein fyrir kaupum á eigninni með því að beita viðeigandi stöðlum og leigu með því að beita kröfum þessa staðals varðandi reikningsskil.
101. Ef gangvirði endurgjalds fyrir sölu eignar er ekki jafnt gangvirði eignarinnar eða ef greiðslur fyrir leiguna eru ekki á markaðsverði skal eining gera eftirfarandi leiðréttingar til að meta söluhagnað á gangvirði:
- a) færa skilmála sem eru undir skilmálum á markaði sem fyrirframgreiðslu á leigugreiðslum og
 - b) færa skilmála sem eru yfir skilmálum á markaði sem viðbótarfjármögnun sem kaupandi-leigusali lætur seljanda-leigutaka í té.
102. Einingin skal meta mögulega leiðréttingu, sem krafist er í 101. lið, á grundvelli þess mismunar sem auðveldara er að ákvarða:
- a) mismunar milli gangvirðis endurgjalds fyrir söluna og gangvirðis eignarinnar og
 - b) mismunar milli núvirðis samningsbundinna greiðslna fyrir leiguna og núvirðis greiðslna fyrir leigu á markaðsverði.

Yfirfærsla á eign er ekki sala

103. Ef yfirfærsla eignar af hálfu seljanda-leigutaka uppfyllir ekki kröfur IFRS-staðals 15 til þess að vera færð sem sala eignar:
- a) skal seljandi-leigutaki halda áfram að færa yfirfærðu eignina og skal færa fjárskuldbindingu sem er jöfn yfirfærða ágóðanum. Gera skal grein fyrir fjárskuldbindingunni með því að beita IFRS-staðli 9,
 - b) skal kaupandi-leigusali ekki færa yfirfærðu eignina og skal færa fjáreign sem er jöfn yfirfærða ágóðanum. Hann skal gera grein fyrir fjáreigninni með því að beita IFRS-staðli 9.

Viðbætur A

Skilgreiningar á hugtökum

Þessi viðbætur er óaðskiljanlegur hluti staðalsins.

upphafsdagur leigusamningsins (upphafsdagur)	Sá dagur þegar leigusali afhendir leigutaka undirliggjandi eign til afnota.
endingartími	Annaðhvort tímabilið, þegar vænta má að eign hafi hagrænt notagildi fyrir einn eða fleiri notendur, eða fjöldi framleiðslueininga eða sambærilegra eininga sem einn eða fleiri notendur geta vænst að fáist af eigninni.
gildistökudagur breytingar	Sá dagur þegar báðir aðilar samþykkja breytingu á leigusamningi .
gangvirði	Að því er varðar beitingu krafna um reikningsskil leigusala í þessum staðli, sú fjárhæð sem unnt er að fá eign fyrir eða þarf til að gera upp skuld í viðskiptum ótengdra aðila sem eru upplýstir og fúsir til viðskiptanna.
Fjármögnunarleigusamningur	Leigusamningur sem yfirfærir næstum alla áhættu og ávinning sem fylgir eignarhaldi á undirliggjandi eign .
fastar greiðslur	Greiðslur sem leigutaki greiðir leigusala fyrir afnotarétt af undirliggjandi eign á leigutímanum , að frátöldum breytilegum leigugreiðslum .
verg fjárfesting í leigusamningnum	Summa: a) leigugreiðslna , sem leigusali á kröfu í samkvæmt fjármögnunarleigusamningi og b) ótryggðs hrakvirðis sem kemur í hlut leigusala.
gildistökudagur leigusamningsins (gildistökudagur)	Sá dagur sem fyrr ber að: dagsetning leigusamningsins eða dagsetning skuldbindingar samningsaðila um grundvallarskilmála og -skilyrði leigusamningsins.
beinn upphafskostnaður	Jaðarkostnaður við að fá leigusamning , sem ekki hefði verið stofnað til ef leigusamningurinn hefði ekki fengist, nema framleiðandi eða leigumiðlari hafi stofnað til hans í tengslum við fjármögnunarleigusamninginn .
innreiknaðir vextir í leigusamningnum	Vextirnir sem leiða til þess að núvirði a) leigugreiðslanna og b) ótryggða hrakvirðisins er jafnt samtölu i. gangvirðis undirliggjandi eignar og ii. beinum upphafskostnaði leigusalans.
leigusamningur	Samningur eða hluti samnings sem felur í sér afnotarétt yfir eign (undirliggjandi eign) á tilteknu tímabili í skiptum fyrir endurgjald.
leiguhvatar	Greiðslur sem leigusali greiðir leigutaka í tengslum við leigusamning eða leigusali endurgreiðir eða tekur á sig kostnað leigutaka.
breyting á leigusamningi	Breyting á gildissviði leigusamnings eða endurgjaldi fyrir leigusamning sem var ekki hluti af upprunalegum skilmálum og skilyrðum leigusamningsins (t.d. er afnotarétti bætt við eða hann afnumin af einni eða fleiri undirliggjandi eignum eða framlenging eða stytting á samningsbundnum leigutíma).

leigugreiðslur	Greiðslur, sem leigutaki greiðir leigusala fyrir afnotarétt af undirliggjandi eign á leigutímanum, samanstanda af eftirfarandi: a) föstum greiðslum (þ.m.t. föstum greiðslum í reynd), að frádregnum leiguhvötum, b) breytilegum leigugreiðslum sem taka mið af vísitölu eða vöxtum, c) nýtingarverði kaupréttarákvæðis ef leigutakinn er nokkuð viss um að nýta þann rétt og d) greiðslum sekta fyrir uppsögn leigusamningsins ef leigutíminn endurspeglar að leigutakinn nýtir sér möguleika á að segja leigusamningnum upp. Að því er leigutakann varðar fela leigugreiðslur einnig í sér fjárhæðir sem gert er ráð fyrir að leigutakinn greiði samkvæmt hrakvirðistryggingum. Leigugreiðslur fela ekki í sér greiðslur sem er ráðstafað til óleigutengdra þátta í samningi nema leigutakinn velji að sameina óleigutengda þætti og leigutengda þætti og geri grein fyrir þeim sem einum leigubætti. Að því er varðar leigusala fela leigugreiðslur einnig í sér hrakvirðistryggingar sem leigutaki, aðili tengdur leigutaka eða þriðji aðili, sem er ótengdur leigusala, greiðir leigusala sem hefur fjárhagslegt bolmagn til að standa við skuldbindingar samkvæmt tryggingunni. Leigugreiðslur fela ekki í sér greiðslur sem er ráðstafað til óleigutengdra þátta.
leigutími	Óuppsegjanlegt tímabil þar sem leigutaki hefur afnotarétt yfir undirliggjandi eign, ásamt bæði: a) tímabilum sem falla undir möguleika á að framlengja leigusamninginn ef leigutakinn er nokkuð viss um að nýta sér þann möguleika og b) tímabilum sem falla undir möguleika á að segja leigusamningnum upp ef leigutakinn er nokkuð viss um að nýta sér ekki þann möguleika.
leigutaki	Eining sem fær afnotarétt yfir undirliggjandi eign á tilteknu tímabili í skiptum fyrir endurgjald.
vaxtakjör leigutaka á nýju lánsfé	Vextir sem leigutaki myndi þurfa að greiða til að taka lán yfir sambærilegt tímabil og með sambærilegu veði, nauðsynlegt fjármagn til að fá eign sem er af svipuðu verðmæti og eign með afnotarétti í svipuðu efnahagsumhverfi.
leigusali	Eining sem veitir afnotarétt yfir undirliggjandi eign á tilteknu tímabili í skiptum fyrir endurgjald.
hrein fjárfesting í leigusamningnum	Verg fjárfesting í leigusamningnum er afvöxtuð með innreiknuðum vöxtum í leigusamningnum.
rekstrarleigusamningur	Leigusamningur sem yfirfærir ekki í meginatriðum alla áhættu og ávinning sem fylgir eignarhaldi á undirliggjandi eign.
valkvæðar leigugreiðslur	Greiðslur sem leigutaki skal greiða leigusala fyrir afnotarétt af undirliggjandi eign á tímabilum sem falla undir möguleika á að framlengja eða segja leigusamningi upp sem falla ekki undir leigutímann.
afnotatími	Heildartímabil afnota af eign sem notuð er til að uppfylla samning við viðskiptavin (þ.m.t. hvers kyns ósamfelld tímabil).
hrakvirðistrygging	Trygging gagnvart leigusala af hálfu aðila sem er ótengdur leigusala um að virði (eða hluti virðis) undirliggjandi eignar við lok leigutíma verði a.m.k. tiltekin fjárhæð.

eign með afnotarétti	Eign sem stendur fyrir afnotarétt leigutaka á undirliggjandi eign á leigutímanum .
skammtímaleigu-samningur	Leigusamningur sem á upphafsdegi hefur allt að 12 mánaða leigutíma . Leigusamningi sem felur í sér kauprétt er ekki skammtímaleigusamningur.
framleiga	Viðskipti þar sem leigutaki (leigusali sem er milliliður) endurleigir undirliggjandi eign til þriðja aðila og leigusamningurinn (aðalleigusamningurinn) milli aðalleigusala og leigutaka helst í gildi.
undirliggjandi eign	Eign sem fellur undir leigusamning þar sem leigusali hefur látið leigutaka í té afnotarétt yfir eigninni.
óinnleystar fjármagnstekjur	Mismunurinn á: a) vergrí fjárfestingu í leigusamningnum og b) hreinri fjárfestingu í leigusamningnum .
ótryggt hrakvirði	Sá hluti hrakvirðis undirliggjandi eignar sem leigusala er ekki tryggð innlaun á eða er einungis tryggð af aðila, tengdum leigusala.
breytilegar leigugreiðslur	Sá hluti greiðslna sem leigutaki greiðir leigusala fyrir afnotarétt af undirliggjandi eign á leigutímanum og er breytilegur vegna breytinga á málavöxtum eða aðstæðum eftir upphafsdaginn , annað en framrás tímans.

Skilmálar sem eru skilgreindir í öðrum stöðlum og notaðir í þessum staðli með sömu merkingu

samningur	Samkomulag milli tveggja aðila eða fleiri sem felur í sér framfylgjanleg réttindi og skuld-bindingar.
nýtingartími	Tímabilið, sem vænta má að eign sé til afnota fyrir einingu eða fjöldi framleiðslueininga eða sambærilegra eininga sem eining geta vænst að fái af eigninni.

Viðbætur B

Leiðbeiningar um beitingu

Þessi viðbætur er óaðskiljanlegur hluti staðalsins. Hann lýsir beitingu 1.–103. liðar og hefur sama gildi og aðrir hlutar staðalsins.

Beiting gagnvart eignasafni

- B1 Í þessum staðli eru tilgreind reikningsskil vegna stakra leigusamninga. Eining getur þó notað það hentuga úrræði að beita þessum staðli gagnvart eignasafni leigusamninga með svipuð einkenni ef einingin hefur ástæðu til að ætla að áhrif á reikningsskil af því að beita þessum staðli gagnvart eignasafninu myndu ekki víkja verulega frá beitingu þessa staðals gagnvart stökum leigusamningum í eignasafninu. Við reikningsskil eignasafns skal eining nota mat og forsendur sem endurspeglar stærð og samsetningu eignasafnsins.

Sameining samninga

- B2 Við beitingu þessa staðals skal eining sameina tvo eða fleiri samninga sem gerðir hafa verið á sama tíma, eða því sem næst, við sama mótaðila (eða aðila tengda sama mótaðila) og gera grein fyrir samningnum sem einum samningi ef eitt eða fleiri eftirtalinna skilyrða hafa verið uppfyllt:
- þeir samningar sem gerðir eru í einum pakka með viðskiptalegt heildarmarkmið sem ekki er hægt að skilja nema líta til allra samninganna í einu,
 - endurgjaldið, sem inna ber af hendi í einum samningi, veltur á verði eða efndum hins samningsins eða
 - afnotaréttur á undirliggjandi eignum er settur fram í samningunum (eða nokkur hluti afnotaréttar á undirliggjandi eignum í hverjum þessara samninga) mynda einn leigubátt eins og lýst er í lið B32.

Undanþága frá færslu: leigusamningar þar sem virði undirliggjandi eignar er lágt (5.–8. liður)

- B3 Þessi staðall heimilar leigutaka að beita 6. lið til að gera grein fyrir leigusamningum þar sem virði undirliggjandi eign er lágt, að frátöldu því sem tilgreint er í lið B7. Leigutaki skal meta virði undirliggjandi eignar byggt á virði eignarinnar þegar hún var ný, óháð aldri þeirrar eignar sem verið er að leigja.
- B4 Mat á því hvort virði undirliggjandi eignar er lágt fer fram á hreinum grunni. Leigusamningar fyrir lágvirðiseignir uppfylla skilyrði fyrir reikningshaldslegri meðferð í 6. lið óháð því hvort þessir leigusamningar eru mikilvægir leigutakanum. Stærð, eðli eða aðstæður leigutaka hafa ekki áhrif á matið. Af því leiðir að þess er vænst að ólíkir leigutakar komist að sömu niðurstöðu um það hvort virði tiltekinnar undirliggjandi eignar sé lágt.
- B5 Virði undirliggjandi eignar getur verið lágt því aðeins að:
- a) leigutaki geti haft afnot af undirliggjandi eigninni einni og sér eða ásamt öðrum eignum sem leigutaki hefur auðvelt aðgengi að og
 - b) undirliggjandi eign reiði sig ekki að miklu leyti á, eða hefur rík tengsl við, aðrar eignir.
- B6 Leigusamningur fyrir undirliggjandi eign uppfyllir ekki skilyrði sem leigusamningur þar sem virði eignar er lágt ef eðli eignarinnar er með þeim hætti að virði hennar væri almennt ekki talið lágt þegar hún var ný. Sem dæmi myndi leiga á bílum ekki uppfylla skilyrði leigusamninga fyrir lágvirðiseignir vegna þess að virði nýs bíls er almennt ekki lágt.
- B7 Ef leigutaki framleigir eign eða gerir ráð fyrir að framleigja eign telst aðalleigusamningurinn ekki uppfylla skilyrði sem leigusamningur fyrir lágvirðiseign.
- B8 Dæmi um undirliggjandi lágvirðiseignir gætu verið spjaldtölur og einkatölvur, smáir hlutir skrifstofuhúsgagna og símar.

Tilgreindur leigusamningur (9.–11. liður)

- B9 Til þess að meta hvort samningur feli í sér rétt til að stjórna afnotum af tilgreindri eign (sjá liði B13–B20) yfir tiltekið tímabil skal eining meta hvort viðskiptavinurinn hafi, allt afnotatímabilið, bæði:
- a) rétt til að njóta í meginatriðum alls efnislegs ávinnings af afnotum af eigninni (eins og lýst er í liðum B21–B23) og
 - b) rétt til að stjórna afnotum af tilgreindri eign (eins og lýst er í liðum B24–B30).
- B10 Ef viðskiptavinur hefur einungis rétt til að stjórna afnotum af tilgreindri eign hluta úr samningstímanum inniheldur samningurinn leigusamning fyrir þann hluta tímans.
- B11 Hægt er að gera samning um að fá vörur eða þjónustu með sameiginlegu fyrirkomulagi eða fyrir hönd sameiginlegs fyrirkomulags eins og skilgreint er í IFRS-staðli 11, sameiginlegt fyrirkomulag. Í þessu tilviki er litið svo á að sameiginlegt fyrirkomulag sé viðskiptavinurinn í samningnum. Til samræmis við það skal eining, við mat á því hvort slíkur samningur feli í sér leigusamning, meta hvort sameiginlega fyrirkomulagið eigi rétt á að stjórna notkun á tilgreindri eign á afnotatímanum.
- B12 Eining skal meta hvort samningur feli í sér leigusamning fyrir hvern mögulegan, aðskilinn leigubundinn þátt. Vísað er til liðar B32 að því er varðar leiðbeiningar um aðskilda, leigubundna þætti.

Tilgreind eign

- B13 Almennt skal tilgreina eign með því að tiltaka hana með ótvíræðum hætti í samningi. Þó er einnig hægt að tilgreina eign með því að tiltaka hana með ótvíræðum hætti á þeim tíma þegar eining verður aðgengileg til afnota fyrir viðskiptavininn.

Efnislegur útskiptiréttur

- B14 Enda þótt eign sé tiltekin hefur viðskiptavinur ekki rétt til afnota á tilgreindri eign ef afhendingaraðili hefur efnislegan skiptirétt til hennar á afnotatímanum. Réttur afhendingaraðila til að skipta út eign er einungis efnislegur ef bæði eftirfarandi skilyrði eru fyrir hendi:
- a) afhendingaraðili hefur hagnýta getu til að skipta á öðrum eignum á öllu afnotatímabilinu (t.d. getur viðskiptavinur ekki komið í veg fyrir að afhendingaraðili skipti eigninni út fyrir aðrar eignir sem hann hefur auðveldan aðgang að eða getur fengið innan hæfilegs tíma) og
 - b) afhendingaraðili myndi njóta efnahagslegs ávinnings af því neyta réttar síns til að skipta eigninni út (þ.e. gert er ráð fyrir að efnahagslegur ávinningur sem tengist því að skipta eigninni út verði hærri en kostnaður sem tengist því að skipta henni út).
- B15 Ef afhendingaraðili hefur rétt til eða ber skylda til að skipta eigninni út einungis á eða eftir tiltekinn dag eða þegar tiltekinn viðburður verður, eða síðar, er útskiptiréttur afhendingaraðila ekki efnislegur vegna þess að hann hefur í reynd ekki getu til að skipta út öðrum eignum á öllu afnotatímabilinu.
- B16 Mat einingar á því hvort útskiptiréttur afhendingaraðila sé efnislegur byggist á málavöxtum og aðstæðum við gildistöku samningsins og skal ekki líta til framtíðaratburða sem voru ekki taldir líklegir við gildistökuna. Dæmi um framtíðaratburði, sem yrðu við gildistöku samningsins taldir líklegir til að koma fram og myndu því vera undanþægnir mati, eru m.a.:
- a) samningur framtíðarviðskiptavinar um að greiða fyrir afnot af eigninni yfir markaðsverði,
 - b) fram kemur ný tækni sem hefur ekki verið þróuð í meginatriðum við gildistöku samningsins,
 - c) verulegur munur milli afnota viðskiptavinar af eigninni eða afkastagetu eignarinnar og þeirra afnota eða afkastagetu sem talin eru líkleg við gildistöku samningsins og
 - d) verulegur munur milli markaðsverðs eignarinnar á afnotatímabilinu og þess markaðsverðs sem talið er líklegt við gildistöku samningsins.
- B17 Ef eign er staðsett á athafnasvæði viðskiptavinar eða annars staðar er kostnaður tengdur útskiptum almennt hærri en þegar hún er staðsett á athafnasvæði afhendingaraðila og af þeim sökum líklegri til að fara yfir þann ávinning sem tengist því að skipta eigninni út.
- B18 Réttur eða skylda afhendingaraðila til að skipta eigninni út vegna viðgerða og viðhalds, ef eignin starfar ekki rétt eða fyrir liggja tæknilegar uppfærslur, útiloka ekki að viðskiptavinurinn hafi rétt til afnota af tilgreindri eign.
- B19 Ef viðskiptavinur getur ekki ákveðið með auðveldum hætti hvort afhendingaraðili eigi efnislegan útskiptirétt skal hann ganga út frá því að hvers kyns útskiptiréttur sé ekki efnislegur.

Hlutar eigna

- B20 Afkastahluti eignar er tilgreind eign ef hún er í reynd aðgreind (t.d. gólf byggingar). Afkastahluti eða annar hluti eignar sem er ekki í reynd aðgreindur (t.d. afkastahluti ljósleiðarakapals) er ekki tilgreind eign nema hann standi í meginatriðum fyrir alla afkastagetu eignarinnar og veitir því viðskiptavininum rétt til að fá í meginatriðum allan efnahagslegan ávinning af afnotum á eigninni.

Réttur til að fá efnahagslegan ávinning af afnotum

- B21 Til þess að stjórna afnotum af tilgreindri eign þarf viðskiptavinur að eiga rétt á að fá í meginatriðum allan efnahagslegan ávinning af afnotum á eigninni á afnotatímanum (t.d. með því að hafa einkaafnot af eigninni á því tímabili). Viðskiptavinur getur fengið efnahagslegan ávinning af afnotum af eign beint eða óbeint með margvíslegum hætti, s.s. með því nýta, eiga

eða framleigja eignina. Efnahagslegur ávinningur af nýtingu eignar felur í sér aðalafurðir hennar og aukaafurðir (þ.m.t. mögulegt sjóðstreymi sem leiðir af þeim) og annan efnahagslegan ávinning af nýtingu eignarinnar sem kann að verða innleystur með viðskiptum við þriðja aðila.

B22 Við mat á rétti til að fá í meginatriðum allan efnahagslegan ávinning af nýtingu eignar skal eining líta til þess efnahagslega ávinnings sem leiðir af nýtingu eignarinnar innan skilgreinds ramma réttar viðskiptavinar til að nýta eignina (sjá lið B30). Til dæmis:

- a) ef samningur takmarkar notkun vélknúins ökutækis við aðeins eitt tiltekið yfirráðasvæði á afnotatímanum skal eining aðeins líta til efnahagslegs ávinnings af notkun vélknúna ökutækisins á því svæði en ekki umfram það,
- b) ef það er tilgreint í samningi að viðskiptavinur geti einungis ekið vélknúnu ökutæki að tilteknum fjölda mílna á afnotatímanum skal eining einungis líta til efnahagslegs ávinnings af notkun vélknúna ökutækisins í heimilaðan mílufjölda en ekki umfram það.

B23 Ef þess er krafist í samningi að viðskiptavinur greiði afhendingaraðila eða öðrum aðila hluta af sjóðstreymi, sem fæst að notkun eignar, sem endurgjald skal litið svo á að þetta sjóðstreymi, sem er greitt sem endurgjald, sé hluti efnahagslegs ávinnings sem viðskiptavinurinn fær af notkun eignarinnar. Til dæmis, ef þess er krafist að viðskiptavinur greiði afhendingaraðila hlutfall af sölu sem fæst af nýtingu smásölurýmis sem endurgjald fyrir þá nýtingu kemur sú krafa ekki í veg fyrir að viðskiptavinurinn eigi rétt á að fá í meginatriðum allan efnahagslegan ávinning af nýtingu smásölurýmisins. Ástæða þessa er sú að litið er á sjóðstreymi sem leiðir af þessari sölu sem efnahagslegan ávinning sem viðskiptavinurinn fær með því að nýta smásölurýmið en hann greiðir hluta þess til afhendingaraðila sem endurgjald fyrir afnotarétt af rýminu.

Réttur til beinna afnota

B24 Viðskiptavinur hefur rétt til þess að stjórna nýtingu tilgreindrar eignar á afnotatímabilinu því aðeins að annaðhvort:

- a) viðskiptavinurinn eigi rétt á að stjórna því hvernig og í hvaða tilgangi eignin er nýtt á afnotatímabilinu (eins og lýst er í liðum B25–B30) eða
- b) viðeigandi ákvarðanir um það hvernig og í hvaða tilgangi eignin er nýtt séu teknar fyrir fram og:
 - i. að viðskiptavinurinn eigi rétt á að reka eignina (eða ákveða að annar reki hana með þeim hætti sem hann ákvarðar) á afnotatímabilinu án þess að afhendingaraðilinn hafi rétt til að breyta þessum rekstrarfyrirmælum eða
 - ii. að viðskiptavinurinn hannaði eignina (eða tiltekna þætti hennar) með þeim hætti sem ákvarðar fyrir fram hvernig og í hvaða tilgangi eignin verður nýtt á afnotatímanum.

Hvernig og í hvaða tilgangi eignin er nýtt

B25 Viðskiptavinur hefur rétt á að stjórna því hvernig og í hvaða tilgangi eignin er nýtt ef hann getur, innan marka afnotaréttar síns sem er skilgreindur í samningnum, breytt því hvernig og í hvaða tilgangi eignin er notuð á afnotatímanum. Við þetta mat lítur eining til réttinda varðandi ákvarðanatöku sem mestu skipta við breytingu á því hvernig og í hvaða tilgangi eignin er nýtt á afnotatímanum. Réttindi varðandi ákvarðanatöku skipta máli þegar þau hafa áhrif á efnahagslegan ávinning sem leiðir af nýtingu. Réttindi varðandi ákvarðanatöku sem mestu máli skipta eru að líkindum mismunandi í ólíkum samningum, eftir því hvert eðli eignarinnar er og skilmálar og skilyrði samningsins.

B26 Dæmi um réttindi varðandi ákvarðanatöku sem veita rétt til þess að breyta því hvernig og í hvaða tilgangi eignin er nýtt, allt eftir aðstæðum, innan skilgreinds ramma afnotaréttar viðskiptavinarins, taka til:

- a) réttinda til þess að breyta tegund afurðar sem verður til með eigninni (t.d. ákveða hvort nýta eigi flutningsgám til þess að flytja vörur eða til geymslu eða til að ákveða blöndun framleiðsluvara sem eru seldar í smásölurými),

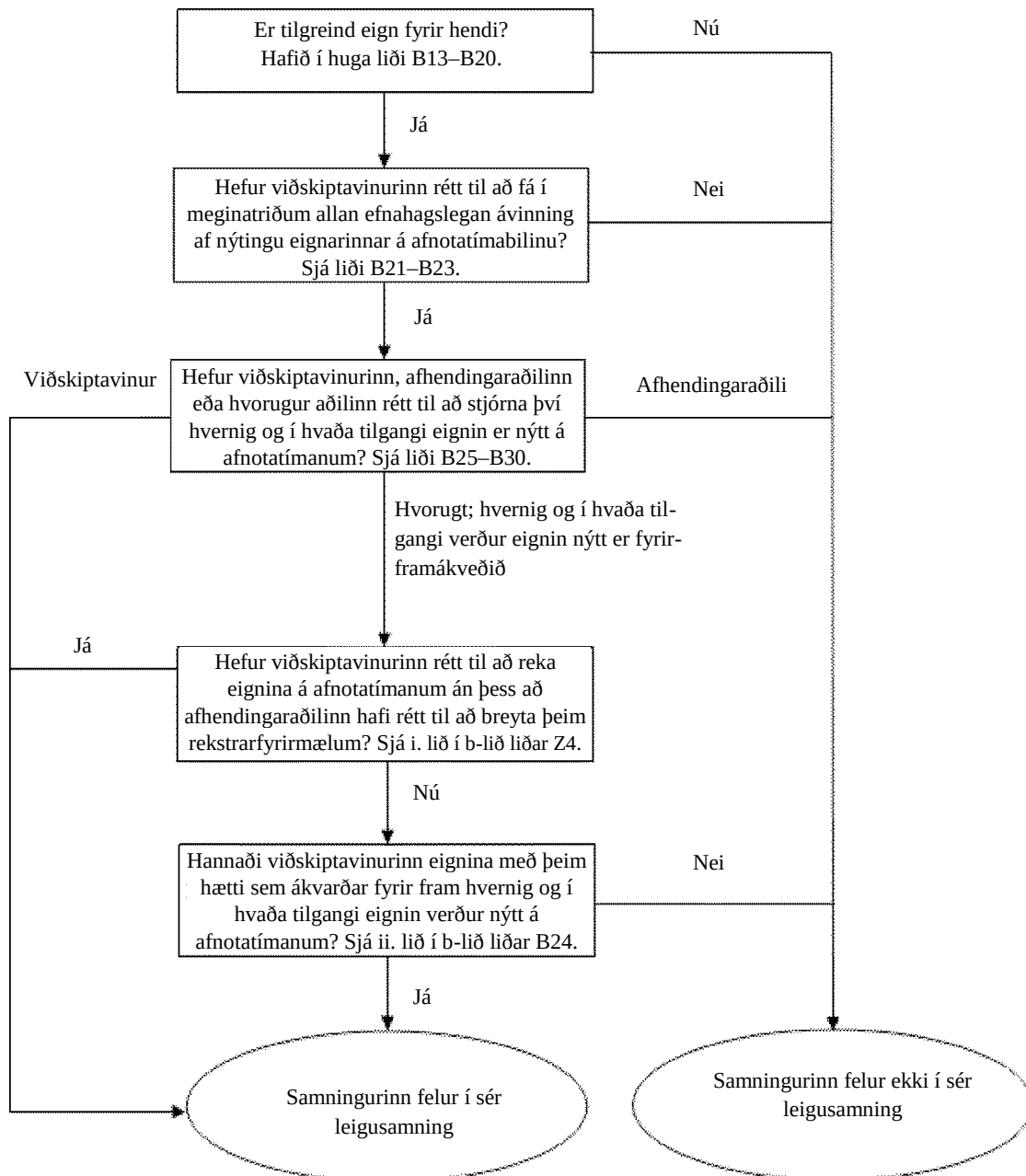
- b) réttinda til breyta því hvenær afurðin verður til (t.d. ákveða hvenær vélbúnaður eða orkuver er notað),
 - c) réttinda til að breyta því hvar afurðin verður til (t.d. ákveða áfangastað vörubifreiðar eða skips eða ákveða hvar búnaður er notaður) og
 - d) réttinda til að breyta hvort afurðin verður til og magn hennar (t.d. ákveða hvort framleiða eigi orku í orkuveri og hversu mikla orku á að framleiða í því orkuveri).
- B27 Dæmi um réttindi til ákvarðanatöku sem veita ekki rétt til að breyta því hvernig og í hvaða tilgangi eignin er nýtt, þ.m.t. réttindi sem takmarkast við rekstur eða viðhald eignarinnar. Viðskiptavinurinn eða afhendingaraðilinn geta haft slík réttindi. Enda þótt réttindi á borð til þau er varða rekstur eða viðhald eignar eru oft nauðsynleg vegna skilvirkrar nýtingar eignar fela þau ekki í sér réttindi til að stjórna því hvernig og í hvaða tilgangi eignin er nýtt og velta oft á ákvörðunum um það hvernig og í hvaða tilgangi eignin er nýtt. Þó geta réttindi til að starfrækja eign veitt viðskiptavininum rétt til að stjórna nýtingu á eigninni ef viðeigandi ákvarðanir um það hvernig og í hvaða tilgangi eignin er nýtt eru teknar fyrir fram (sjá i. lið í b-lið liðar B24).

Ákvarðanir sem eru teknar á afnotatímabilinu eða fyrir afnotatímabilið

- B28 Hægt er að taka viðeigandi ákvarðanir um það hvernig og í hvaða tilgangi eignin er nýtt fyrir fram eftir ýmsum leiðum. Til dæmis er hægt að taka viðeigandi ákvarðanir fyrir fram á grundvelli hönnunar eignarinnar eða með samningsbundnum takmörkunum varðandi nýtingu eignarinnar.
- B29 Við mat á því hvort viðskiptavinur hafi rétt til að stjórna nýtingu eignar skal eining einungis líta til réttinda til að taka ákvarðanir um nýtingu eignarinnar á afnotatímanum nema viðskiptavinurinn hafi hannað eignina (eða sértæka þætti hennar) eins og lýst er í ii. lið í b-lið liðar B24. Af þeim sökum skal eining ekki íhuga ákvarðanir sem eru teknar fyrir afnotatímabilið, nema skilyrði ii. liðar í b-lið liðar B24 séu fyrir hendi. Til dæmis, ef viðskiptavinur getur aðeins tilgreint afrakstur eignar fyrir afnotatímabilið hefur viðskiptavinurinn ekki rétt til að stjórna nýtingu eignarinnar. Getan til að tilgreina afrakstur í samningi fyrir afnotatímabilið, án annarra ákvarðanatökuréttinda sem varða nýtingu eignarinnar, veitir viðskiptavini sömu réttindi og viðskiptavini sem kaupir vörur eða þjónustu.

Verndarréttindi

- B30 Í samningi geta verið skilmálar og skilyrði sem eru til þess ætluð að vernda hagsmuni afhendingaraðila í eigninni eða öðrum eignum, til þess að vernda starfsfólk hans eða tryggja að afhendingaraðili fari eða lögum eða reglum. Hér eru dæmi um verndarréttindi. Til dæmis má í samningi i. tilgreina hámarksnýtingu eignar eða takmarka hvar og hvenær viðskiptavinurinn getur nýtt eignina, ii. gera þá kröfu að viðskiptavinur fylgi tilteknum rekstrarvenjum eða iii. gera þá kröfu að viðskiptavinur upplýsi afhendingaraðilann um breytingar á því hvernig eign verður nýtt. Almenn tilgreining verndarréttindi ramma um rétt viðskiptavinar til nýtingar en koma ekki í sjálfu sér í veg fyrir að viðskiptavinurinn hafi rétt til að stýra nýtingu eignar.
- B31 Eftirfarandi flæðirit gæti aðstoðað einingar við að meta hvort samningur er leigusamningur eða feli í sér leigusamning.

Aðskiljandi þættir samnings (12.–17. liður)

B32 Afnotaréttur á undirleggjandi eign er aðskilinn leigubundinn þáttur ef bæði:

- a) leigutakinn getur fengið ávinning af afnotum á undirliggjandi eign, annaðhvort einni og sér eða ásamt öðrum tilföngum sem leigutaki hefur auðvelt aðgengi að. Auðveldlega aðgengileg tilföng eru vörur eða þjónusta sem er seld eða leigð sérstaklega (af hálfu leigusala eða annarra afhendingaraðila) eða tilföng sem leigutaki hefur þegar fengið (frá leigusala eða vegna annarra viðskipta eða atburða) og
- b) undirliggjandi eign reiðir sig ekki að verulegu leyti á, eða hefur rík tengsl við, aðrar undirliggjandi eignir í samningnum. Til dæmis, sú staðreynd að leigutaki gæti ákveðið að leigja ekki undirliggjandi eign án þess að það hafi veruleg áhrif á réttindi hans til að nýta aðrar undirliggjandi eignir í samningnum gæti gefið til kynna að undirliggjandi eignin er ekki verulega háð öðrum undirliggjandi eigum eða hefur rík tengsl við þær.

- B33 Samningur getur falið í sér fjárhæð sem leigutaki á eftir að greiða fyrir starfsemi og kostnað sem yfirfæra ekki voru eða þjónustu til leigutakans. Til dæmis getur leigusali fellt undir ógreidda heildarfjárhæð gjald fyrir stjórnsýsluverkefni eða annan kostnað sem hann stofnar til í tengslum við leigusamninginn sem yfirfærir ekki voru eða þjónustu til leigutakans. Slíkar ógreiddar fjárhæðir leiða ekki til aðskilins þáttar í samningnum heldur er litið á þær sem hluta af heildarendurgjaldi sem er ráðstafað til sérstaklega tilgreindra þátta í samningnum.

Leigutími (18.–21. liður)

- B34 Við ákvörðun leigutíma og mat á lengd óuppsegjanlegs leigutímabils skal eining beita skilgreiningunni á samningi og ákvarða það tímabil þegar unnt er að framfylgja samningnum. Ekki er hægt að framfylgja leigusamningi lengur þegar leigutaki og leigusali hefur hvor um sig rétt til að segja upp leigusamningnum án heimildar frá hinum aðilanum einungis gegn óverulegri sekt.
- B35 Ef aðeins leigutaki hefur rétt til að segja samningi upp er litið á þennan rétt sem val um að segja upp leigusamningi sem leigutaki getur nýtt sér og eining lítur til þegar hún ákvarðar leigutímann. Ef aðeins leigusali hefur rétt til að segja leigusamningi upp felur óuppsegjanlegt tímabil leigusamningsins í sér tímabil sem fellur undir möguleikann á að segja leigusamningi upp.
- B36 Leigutíminn byrjar á upphafdeginum og felur í sér hvers kyns leigulaus tímabil sem leigusalinn lætur leigutakanum í té.
- B37 Á upphafsdegi metur eining hvort leigutakinn sé nokkuð viss um að nýta sér möguleika á að framlengja leigusamninginn eða kaupa undirliggjandi eign, eða nýta sér ekki möguleikann á að segja leigusamningnum upp. Einingin skal líta til allra viðeigandi málsvíkna og aðstæðna sem skapa efnahagshvata fyrir leigutakana til að nýta sér möguleikann eða nýta sér hann ekki, þ.m.t. hvers kyns væntanlegar breytingar á málsvíkum og aðstæðna frá upphafsdeginum fram að þeim degi þegar möguleikinn kemur til framkvæmda. Dæmi um þætti sem líta skal til eru m.a., en takmarkast ekki við:
- a) samningsskilmálar og -skilyrði fyrir valkvæð tímabil, miðað við markaðsverð, s.s.:
 - i. fjárhæð leigugreiðslna á hverju valkvæðu tímabili,
 - ii. fjárhæð hvers kyns breytilegra leigugreiðslna eða annarra óvissra greiðslna, s.s. sektargreiðslna vegna uppsagnar og hrakvirðistrygginga og
 - iii. skilmálar og skilyrði hvers kyns valkosta sem hægt er að nýta eftir lok valkvæðra upphafstímabila (t.d. kaupréttur sem nýta má við lok framlengingartímabils á verði sem er undir núverandi markaðsverði),
 - b) mikilvægar umbætur á leigusamningi sem gerðar eru (eða vænst er að gerðar verði) á samningstímanum, sem gert er ráð fyrir að feli í sér mikilvægan efnahagsávinning fyrir leigutakann þegar nýta má möguleikann á framlengingu eða uppsögn leigusamnings eða kaupa undirliggjandi eign,
 - c) kostnaður er tengist uppsögn leigusamningsins, s.s. kostnaður vegna samningaviðræðna, kostnaður vegna flutninga, við að greina aðra undirliggjandi eign sem hentar þörfum leigutakans, kostnaður við að fella nýja eign að rekstri leigutakans eða sektargreiðslur vegna uppsagnar og sambærilegur kostnaður, m.a. kostnaður sem tengist því að færa undirliggjandi eign aftur í það ástand sem er tilgreint í samningi eða á stað sem er tilgreindur í samningi,
 - d) mikilvægi þessarar undirliggjandi eignar fyrir rekstur leigutakans þar sem litið er t.d. til þess hvort undirliggjandi eign er sérhæfð eign, staðsetningar undirliggjandi eignar og hvort fyrir liggja aðrir hentugir kostir og
 - e) skilyrði sem tengjast nýtingu valmöguleikans (þ.e. þegar valmöguleikinn er aðeins nýttur ef eitt eða fleiri skilyrði eru uppfyllt) og hversu líklegt er að þessi skilyrði verði fyrir hendi.
- B38 Valmöguleikanum á að framlengja eða segja upp leigusamningi má sameina öðrum samningsþáttum, einum eða fleiri (t.d. tryggðu hrakvirði), þannig að leigutakinn tryggi leigusala lágmarksávöxtun eða fasta ávöxtun í handbæru fé sem er í meginatriðum hin sama óháð því hvort möguleikinn er nýttur. Í þeim tilvikum og þrátt fyrir leiðbeiningar um fastar greiðslur í reynd í lið B42 skal eining gera ráð fyrir því að leigutaki sé nokkuð viss um að nýta sér möguleikann á að framlengja leigusamning eða að nýta ekki möguleikann á að segja leigusamningnum upp.

- B39 Þeim mun styttri sem óuppsegjanlegt tímabil leigusamnings er þeim mun líklegri er leigutaki til að nýta sér möguleika á að framlengja leigusamninginn eða að nýta ekki möguleika á að segja leigusamningnum upp. Ástæða þess er sú að kostnaður sem tengist því að komast yfir aðra eign í hinnar stað verður líklega hlutfallslega hærri eftir því sem óuppsegjanlega tímabilið er styttra.
- B40 Fyrri venjur leigutaka varðandi tímabil þegar hann nýtir venjulega tilteknar tegundir eigna (hvort sem þær eru leigðar eða í eignarhaldi), og fjárhagslegar ástæður hans fyrir því, geta veitt upplýsingar sem eru gagnlegar við að meta hvort leigutakinn sé nokkuð viss um að nýta möguleika eða ekki. Til dæmis, ef leigutaki hefur almennt nýtt tilteknar tegundir eigna á tilteknu tímabili eða ef leigutaki er vanur að nýta möguleika á leigu tiltekinna tegunda undirliggjandi eign skal leigutakinn skoða fjárhagslegar ástæður fyrir fyrri venjum við mat á því hvort hann sé nokkuð viss um að nýta möguleika um leigu þessara eigna.
- B41 Í 20. lið er tilgreint að eftir upphafsdag endurmeti leigutaki leigutímann komi upp mikilvægur atburður eða verði mikilvæg breyting á aðstæðum sem eru í valdi leigutakans og hefur áhrif á það hvort hann sé tiltölulega viss um að nýta möguleika sem var ekki áður hluti ákvörðunar hans um leigutímann eða að nýta ekki möguleika sem var áður hluti ákvörðunar hans um leigutímann. Dæmi um mikilvæga atburði eða breytingar á aðstæðum eru m.a.:
- a) mikilvægar umbætur á leigusamningi sem ekki er gert ráð fyrir á upphafsdegi sem búist er við að veiti leigutakanum mikilvægan efnahagslegan ávinning þegar nýta má möguleika á að framlengja eða segja upp leigusamningi eða kaupa undirliggjandi eign,
 - b) mikilvæg breyting eða aðlögun á undirliggjandi eign sem ekki var gert ráð fyrir á upphafsdegi,
 - c) gerð framleigusamnings fyrir undirliggjandi eign á tímabili eftir lok þess leigutíma sem var ákveðinn áður og
 - d) ákvörðun leigutakans á viðskiptagrundvelli sem varðar með beinum hætti það að nýta sér eða nýta sér ekki möguleika (t.d. ákvörðun um að framlengja leigusamning tengdrar eignar, losa sig við aðra eign eða losa sig við viðskiptaæiningu sem eign með afnotarétti er nýtt innan).

Fastar leigugreiðslur í reynd (a-liður 27. liðar, c-liður 36. liðar og a-liður 70. liðar)

- B42 Leigugreiðslur fela í sér hvers kyns leigugreiðslur sem eru fastar í reynd. Fastar leigugreiðslur í reynd eru greiðslur sem geta að formi til falið í sér breytileika en eru í reynd óhjákvæmilegar. Fastar leigugreiðslur í reynd eru t.d. fyrir hendi ef:
- a) greiðslur eru að formi til breytilegar leigugreiðslur en ekki er fyrir hendi raunverulegur breytileiki í þessum greiðslum. Þessar greiðslur fela í sér ákvæði um breytileika sem hafa ekki í för með sér raunverulegt efnahagslegt inntak. Dæmi um þessar tegundir greiðslna eru:
 - i. greiðslur sem inna verður af hendi því aðeins að sannað hafi verið að eign sé rekstrarhæf á leigutímanum eða því aðeins að atburður eigi sér stað sem enginn raunverulegur möguleiki var á að gæti ekki orðið eða
 - ii. greiðslur sem voru í upphafi að formi til breytilegar leigugreiðslur sem tengjast notkun undirliggjandi eignar en leyst verður úr breytileikanum einhvern tímann eftir upphafsdaginn þannig að greiðslurnar verði fastar til loka leigutímans. Þessar greiðslur verða fastar greiðslur í reynd þegar leyst hefur verið úr breytileikanum,
 - b) fyrir hendi er fleiri en ein röð greiðslna sem leigutaki getur innt af hendi en einungis ein röð greiðslnanna er raunhæf. Í því tilviki skal eining líta svo á að raunhæfa röðin af greiðslum séu leigugreiðslur,
 - c) fyrir hendi er fleiri en ein raunhæf röð greiðslna sem leigutakinn gæti innt af hendi en hann verður að greiða a.m.k. aðra þessara röð greiðslna. Í því tilviki skal eining líta svo á að röð greiðslna sem leggjast saman að lægstu fjárhæð (á afvextuðum grunni) séu leigugreiðslurnar.

Aðkoma leigutaka að undirliggjandi eign fyrir upphafsdag***Kostnaður leigutaka sem tengist smíði eða hönnun undirliggjandi eignar***

- B43 Eining getur gert leigusamning áður en undirliggjandi eign stendur leigutakanum til reiðu til nýtingar. Að því er suma leigusamninga varðar getur þurft að smíða eða endurhanna undirliggjandi eign svo að leigutakinn geti nýtt hana. Mögulega verður gerð sú krafa að leigutaki inni af hendi greiðslur sem varða smíði eða hönnun eignarinnar en það veltur á skilmálum og skilyrðum samningsins.
- B44 Ef leigutaki stofnar til kostnaðar við smíði eða hönnun undirliggjandi eignar skal hann gera grein fyrir þeim kostnaði með því að beita öðrum viðeigandi stöðlum, t.d. IAS-staðli 16. Kostnaður, sem tengist smíði eða hönnun undirliggjandi eignar, felur ekki í sér greiðslur sem leigutakinn innti af hendi vegna afnotaréttar á undirliggjandi eign. Greiðslur fyrir afnotarétt á undirliggjandi eign eru greiðslur fyrir leigu, óháð tímasetningu þessara greiðslna.

Löglegt eignarhald yfir undirliggjandi eign

- B45 Leigutaki getur fengið löglegt eignarhald yfir undirliggjandi eign áður en það er yfirfært til leigusala og eignin er leigð til leigutakans. Það að öðlast löglegt eignarhald ákvarðar í sjálfu sér ekki hvernig gera skuli grein fyrir yfirfærslunni.
- B46 Ef leigutakinn hefur umráð (eða öðlast umráð) yfir undirliggjandi eign áður en eignin er yfirfærð til leigusalans eru viðskiptin sölu- og endurleiguvíðskipti sem grein er gerð fyrir við beitingu 98.–103. liðar.
- B47 Ef leigutakinn öðlast hins vegar ekki umráð yfir undirliggjandi eign áður en eignin er yfirfærð til leigusalans eru viðskiptin ekki sölu- og endurleiguvíðskipti. Til dæmis, þetta kann að vera tilfellið ef framleiðandi, leigusali og leigutaki semja um víðskipti vegna kaupa leigusala á eign frá framleiðanda sem er síðan leigð leigutaka. Leigutakinn getur öðlast löglegt eignarhald yfir undirliggjandi eign áður en löglegt eignarhald flyst til leigusala. Í því tilviki, ef leigutaki öðlast löglegt eignarhald yfir undirliggjandi eign en fær ekki umráð yfir eigninni áður en hún er yfirfærð til leigusalans, eru viðskiptin ekki skráð sem sölu- og endurleiguvíðskipti heldur sem leiga.

Upplýsingagjöf leigutaka (59. liður)

- B48 Við ákvörðun á því hvort viðbótarupplýsingar um leigustarfsemi séu nauðsynlegar til að uppfylla markmið um upplýsingagjöf í 51. lið skal leigutaki athuga:
- a) hvort þær upplýsingar varði notendur reikningsskila. Leigutaki skal láta í té þær viðbótarupplýsingar sem eru tilgreindar í 59. lið því aðeins að gert sé ráð fyrir að þær upplýsingar varði notendur reikningsskila. Í þessu samhengi á þetta líklega við ef það hjálpar notendum að skilja:
- þann sveigjanleika sem felst í leigusamningum. Leigusamningar geta falið í sér sveigjanleika ef t.d. leigutaki getur dregið úr áhættuskuldbindingum sínum með því að nýta sér uppsagnarmöguleika eða endurnýja leigusamninga með hagstæðari skilmálum og skilyrðum,
 - þær takmarkanir sem leigusamningar fela í sér. Leigusamningar geta falið í sér takmarkanir t.d. með því að krafist sé að leigutakinn viðhaldi tilteknum fjárhagskennitölum,
 - viðkvæmni þeirra upplýsinga sem látnar eru í té gagnvart lykildreytum. Tilkynntar upplýsingar geta t.d. verið viðkvæmar gagnvart breytilegum framtíðarleigugreiðslum,
 - áhættu gagnvart öðrum áhættuþáttum sem leiðir af leigusamningum,
 - frávik frá því sem tíðkast í atvinnugreininni. Slík frávik geta t.d. falið í sér óvenjulega eða sérstæða leiguskilmála og -skilyrði sem hafa áhrif á leigusafn leigutaka,
- b) hvort ráða megi þær upplýsingar af upplýsingum sem fram koma annaðhvort í frumreikningsskilum eða eru gefnar í skýringunum. Leigutaki þarf ekki að endurtaka upplýsingar sem hafa þegar verið settar fram annars staðar í reiknings-skilunum.

- B49 Viðbótarupplýsingar sem varða breytilegar leigugreiðslur sem þörf kann að vera fyrir til að ná markmiði um upplýsingagjöf í 51. lið, eftir aðstæðum, gætu falið í sér upplýsingar sem aðstoða notendur reikningsskila við að meta t.d.:
- a) ástæður leigutaka fyrir því að nota breytilegar leigugreiðslur og algengi slíkra greiðslna,
 - b) hlutfallslegt umfang breytilegra leigugreiðslna og fastra greiðslna,
 - c) lykilbreytur sem breytilegar leigugreiðslur velta á og hvernig gert er ráð fyrir að greiðslur breytist í samræmi við breytingar á þessum lykilbreytum og
 - d) önnur rekstrarleg og fjárhagsleg áhrif af breytilegum leigugreiðslum.
- B50 Viðbótarupplýsingar sem varða möguleika á framlengingu eða uppsögn sem þörf kann að vera fyrir til að ná markmiði um upplýsingagjöf í 51. lið, eftir aðstæðum, gætu falið í sér upplýsingar sem aðstoða notendur reikningsskila við að meta t.d.:
- a) ástæður leigutaka fyrir því að nýta sér möguleika á framlengingu eða uppsögn og algengi slíkra möguleika,
 - b) hlutfallslegt umfang *valkvæðra leigugreiðslna* og leigugreiðslna,
 - c) algengi þess að möguleikar eru nýttir sem voru ekki áður taldir með í mati á leiguskuldbindingum og
 - d) önnur rekstrarleg og fjárhagsleg áhrif af þessum möguleikum.
- B51 Viðbótarupplýsingar sem varða tryggt hrakvirði sem þörf kann að vera fyrir til að ná markmiðinu um upplýsingagjöf í 51. lið, eftir aðstæðum, gætu falið í sér upplýsingar sem aðstoða notendur reikningsskila við að meta t.d.:
- a) ástæður leigutaka fyrir því að nota tryggt hrakvirði og algengi slíkra trygginga,
 - b) umfang áhættu leigutaka gagnvart hrakvirðisáhættu,
 - c) eðli undirliggjandi eigna sem þessar tryggingar eru látnar í té fyrir og
 - d) önnur rekstrarleg og fjárhagsleg áhrif af þessum tryggingum.
- B52 Viðbótarupplýsingar sem varða sölu- og endurleiguviðskipti sem þörf kann að vera fyrir til að ná markmiði um upplýsingagjöf í 51. lið, eftir aðstæðum, gætu falið í sér upplýsingar sem aðstoða notendur reikningsskila við að meta t.d.:
- a) ástæður leigutaka fyrir sölu- og endurleiguviðskiptum og algengi slíkra viðskipta,
 - b) lykilskilmála og -skilyrði við stök sölu- og endurleiguviðskipti,
 - c) greiðslur sem felast ekki í mati á leiguskuldbindingum og
 - d) áhrif sölu- og endurleiguviðskipta á sjóðstreymi á reikningsskilatímabilinu.

Flokkun leigusala á leigusamningum (61.–66. liður)

- B53 Flokkun leigusamninga fyrir leigusala í þessum staðli byggist á því að hvaða marki leigusamningur yfirfærir áhættu og ávinning sem tengist eignarhaldi á undirliggjandi eign. Meðal áhættuþátta eru líkindi á tapi vegna ónýttar afkastagetu eða tæknilegrar úreldingar og sveiflna í afkomu vegna breytinga á efnahagslegum aðstæðum. Ávinningur getur komið fram sem væntingar um arðsemi í rekstri á endingartíma undirliggjandi eignar og hagnaður af hækkun í verði eða innlaun á hrakvirði.
- B54 Leigusamningur getur falið í sér skilmála og skilyrði um að leiðrétta leigugreiðslur fyrir tilteknum breytingum sem verða milli gildistökudags og upphafsdags (t.d. breytingu á kostnaði leigusala af undirliggjandi eign eða breytingu á kostnaði leigusala af fjármögnun leigunnar). Í því tilviki skulu áhrif af slíkum breytingum talin hafa orðið á gildistökudegi að því er flokkun leigusamningsins varðar.

- B55 Þegar leigusamningur felur í sér bæði lóðar- og byggingartengda þætti metur leigusali flokkun hvors þáttar fyrir sig sem fjármögnunarleigu eða rekstrarleigu í samræmi við 62.–66. lið og liði B53–B54. Við ákvörðun á því hvort lóðartengdur þáttur er rekstrarleiga eða fjármögnunarleiga er mikilvægt að hafa í huga að land hefur yfirleitt óákveðinn endingartíma.
- B56 Þegar nauðsynlegt reynist að flokka og gera grein fyrir leigu á landi og byggingum skal leigusali skipta leigugreiðslum (þ.m.t. fyrirframgreiddum eingreiðslum) milli lands- og byggingartengdra þátta í hlutfalli við viðeigandi gangvirði hlutdeildar leigusamnings í land- og byggingaþætti leigunnar á gildistökudeginum. Ef ekki er hægt að skipta leigugreiðslum með áreiðanlegum hætti milli þessara tveggja þátta er öll leigan flokkuð sem fjármögnunarleiga nema ljóst sé að báðir þættirnir séu rekstrarleiga en þá er öll leigan flokkuð sem rekstrarleiga.
- B57 Að því er varðar leigu á landi og byggingum þar sem fjárhæð fyrir landþáttinn er óveruleg fyrir leigusamninginn skal leigusali fara með landið og byggingarnar sem eina heild og flokka sem fjármögnunar- eða rekstrarleigu með því að beita 62.–66. lið og liðum B53–B54. Í því tilviki skal leigusali líta á endingartíma bygginganna sem endingaríma undirliggjandi eignar í heild.

Flokkun framleigusamnings

- B58 Við flokkun framleigusamnings skal leigumiðlari flokka framleigusamning sem fjármögnunarleigu eða rekstrarleigu eins og hér segir:
- a) ef aðalleigusamningurinn er skammtímaleigusamningur sem eining, sem leigutaki, hefur gert grein fyrir við beitingu 6. liðar skal flokka framleigusamninginn sem rekstrarleigu,
 - b) að öðrum kosti skal flokka framleigusamninginn með vísan til eignar með afnotarétti sem leiðir af aðalleigusamningnum fremur en með vísan til undirliggjandi eignar (t.d. varanlegra rekstrarfjármuna sem falla undir leigusamninginn).

Viðbætur C

Gildistökudagur og umbreyting

Viðbætur þessi er óaðskiljanlegur hluti staðalsins og hefur sama gildi og aðrir hlutar hans.

GILDISTÖKUDAGUR

- C1 Eining skal beita þessum staðli að því er varðar árleg reikningsskilatímabil sem hefjast 1. janúar 2019 eða síðar. Fyrri beiting er heimil fyrir einingar, sem beita IFRS-staðli 15, reglulegar tekjur af samningum við viðskiptavinum, á upphafsdegi beitingar þessa staðals eða síðar. Ef eining beitir þessum staðli fyrir skal hún greina frá því.

UMBREYTING

- C2 Að því er varðar kröfur í liðum C1–C9 er upphafsdagur beitingar upphaf árlega reikningsskilatímabilsins þegar eining beitir þessum staðli í fyrsta sinn.

Skilgreining á leigusamningi

- C3 Það væri hentugt úrræði að krefjast þess ekki að eining endurmeti hvort samningur sé leigusamningur eða feli í sér leigusamning á upphafsdegi beitingar. Þess í stað er einingunni heimilt að:
- a) beita þessum staðli á samninga sem voru áður tilgreindir sem leigusamningar við beitingu IAS-staðals 17, *leigusamningar*, og IFRIC-túlkunar 4, *ákvörðun um hvort samningur inniheldur leigusamning*. Einingin skal beita umbreytingarkröfunum í liðum C5–C18 á þessa leigusamninga,
 - b) beita ekki þessum staðli á samninga sem voru ekki áður tilgreindir sem samningar sem innihalda leigusamning við beitingu IAS-staðals 17 og IFRIC-túlkunar 4.

- C4 Ef eining velur hentuga úrræðið í lið C3 skal hún upplýsa um það og beita úrræðinu gagnvart öllum samningum sínum. Einingin skal í kjölfar þess beita kröfunum í 9.–11. lið aðeins gagnvart samningum sem eru gerðir (eða þeim breytt) á upphafsdegi beitingar eða síðar.

Leigutakar

- C5 Leigutaki skal beita þessum staðli gagnvart leigusamningi sínum, annaðhvort:
- a) afturvirkt fyrir hvert fyrra reikningsskilatímabil sem sett er fram í samræmi við IAS-staðal 8, *reikningsskilaaðferðir, breytingar á reikningshaldslegu mati og skekkjur*, eða
 - b) afturvirkt með samlegðaráhrifum af því að beita þessum staðli í upphafi sem færður er á upphafsdegi beitingar í samræmi við liði C7–C13.
- C6 Leigutaki skal beita því vali sem lýst er í lið C5 jafnt gagnvart öllum leigusamningum sínum þar sem hann er leigutaki.
- C7 Ef leigutaki velur að beita þessum staðli í samræmi við b-lið í lið C5 skal hann ekki endurtaka samanburðarupplýsingar. Þess í stað skal leigutaki færa samlegðaráhrif af upphaflegri beitingu þessa staðals sem leiðréttingu á upphafsstöðu óráðstafaðs eigin fjár (eða annars eiginfjárbáttar, eftir því sem við á) á upphafsdegi beitingar.

Leigusamningar sem voru áður flokkaðir sem rekstrarleigusamningar

- C8 Ef leigutaki velur að beita þessum staðli í samræmi við b-lið í lið C5 skal hann:
- a) færa leiguskuld á upphafsdegi beitingar að því er varðar leigusamninga sem voru áður flokkaðir sem rekstrarleigusamningar við beitingu IAS-staðals 17. Leigutaki skal meta þessa leiguskuld á núvirði eftirstandandi leigugreiðslna, afvaxtað með því að nota vaxtakjör leigutaka á nýju lánsfé á upphafsdegi beitingar,
 - b) færa eign með afnotarétti á upphafsdegi beitingar að því er varðar leigusamninga sem voru áður flokkaðir sem rekstrarleigusamningar við beitingu IAS-staðals 17. Leigutakinn skal velja, sérstaklega fyrir hvern leigusamning, að meta eign með afnotarétti annaðhvort á:
 - i. bókfærðu verði hennar líkt og staðlinum hefði verið beitt frá upphafsdegi en afvaxtað með því að nota vaxtakjör leigutakans á nýju lánsfé á upphafsdegi beitingar eða
 - ii. fjárhæð sem er jöfn leiguskuldinni, leiðrétt fyrir þeirri fjárhæð fyrirframgreiddra eða uppsafnaðra leigugreiðslna sem tengjast færslu leigusamningsins í efnahagsreikninginn rétt fyrir upphafsdag beitingar,
 - c) beita IAS-staðli 36, *virðisýrðun eigna*, gagnvart eignum með afnotarétti á upphafsdegi beitingar nema leigutakinn beiti hentuga úrræðinu í b-lið liðar C10.
- C9 Þrátt fyrir kröfur í lið C8, að því er varðar leigusamninga sem voru áður flokkaðir sem rekstrarleigusamningar við beitingu IAS-staðals 17, skal leigutaki:
- a) ekki krafinn um að gera leiðréttingar við umbreytingu að því er varðar leigusamninga þar sem virði undirliggjandi eignar er lágt (eins og lýst er í liðum B3–B8) sem gerð verður grein fyrir við beitingu 6. liðar. Leigutaki skal gera grein fyrir þessum leigusamningum við beitingu þessa staðals frá upphafsdegi beitingar,
 - b) ekki krafinn um að gera leiðréttingar við umbreytingu að því er varðar leigusamninga sem gerð var grein fyrir áður sem fjárfestingareign með því að nota gangvirðislíkanið í IAS-staðli 40, *fjárfestingareignir*. Leigutaki skal gera grein fyrir eign með afnotarétti og leiguskuld sem leiðir af þessum leigusamningum með því að beita IAS-staðli 40 og þessum staðli frá upphafsdegi beitingar,
 - c) meta eign með afnotarétti á gangvirði á upphafsdegi beitingar að því er varðar leigusamninga sem gerð var grein fyrir áður sem rekstrarleigusamningum við beitingu IAS-staðals 17 og grein verður gerð fyrir sem fjárfestingareign með því að nota gangvirðislíkanið í IAS-staðli 40 frá upphafsdegi beitingar. Leigutaki skal gera grein fyrir eign með afnotarétti og leiguskuld sem leiðir af þessum leigusamningum með því að beita IAS-staðli 40 og þessum staðli frá upphafsdegi beitingar.

C10 Leigutaki getur notað eitt eða fleiri af eftirfarandi hentugum úrræðum við afturvirka beitingu þessa staðals í samræmi við b-lið liðar C5 að því er varðar leigusamninga sem voru áður flokkaðir sem rekstrarleigusamningar við beitingu IAS-staðals 17. Leigutaka er heimilt að beita þessum hentugu úrræðum sérstaklega fyrir hvern leigusamning:

- a) leigutaki getur beitt einum afvöxtunarstuðli á eignasafn leigusamninga með nokkuð líkum einkennum (t.d. svipaðan eftirstandandi leigutíma fyrir svipaðan flokk undirliggjandi eigna í svipuðu efnahagsumhverfi),
- b) leigutaki getur notað mat sitt á því hvort leigusamningar séu íþyngjandi við beitingu IAS-staðals 37, *reiknaðar skuldbindingar, óvissar skuldir og óvissar eignir*, strax fyrir upphaflega beitingu sem annars valkostar en að láta fara fram endurmat á virðisrýmum. Ef leigutaki kýs þetta hentuga úrræði skal hann leiðrétta eign með afnotarétti á upphafsdegi beitingar fyrir þeirri fjárhæð reiknaðrar skuldbindingar vegna íþyngjandi leigusamninga sem eru færðir í efnahagsreikning strax fyrir upphafsdag beitingar,
- c) leigutaki getur kosið að beita ekki kröfunum í lið C8 að því er varðar leigusamninga þar sem leigutímanum lýkur innan 12 mánaða frá upphafsdegi beitingar. Í því tilviki skal leigutaki:
 - i. gera grein fyrir þessum leigusamningum á sama hátt og skammtímaleigusamningum eins og lýst er í 6. lið og
 - ii. setja kostnað sem tengist þessum leigusamningum í upplýsingagjöf um kostnað við skammtímaleigusamning á árlegu reikningsskilatímabili sem felur í sér upphafsdag beitingar,
- d) leigutaki getur undanþegið upphaflegan beinan kostnað frá mati á eign með afnotarétti á upphafsdegi beitingar,
- e) leigutaki getur nýtt sér eftirhyggju, s.s. til þess að ákvarða leigutímann ef samningurinn býður upp á möguleika á því að framlengja eða segja leigusamningnum upp.

Leigusamningar sem voru áður flokkaðir sem fjármögnunarleigusamningar

C11 Ef leigutaki kýs að beita þessum staðli í samræmi við b-lið liðar C5, að því er varðar leigusamninga sem eru flokkaðir sem fjármögnunarleigusamningar við beitingu IAS-staðals 17, skal bókfært verð eignar með afnotarétti og leiguskuldin á upphafsdegi beitingar vera bókfært verð leigueignar og leiguskuldar strax fyrir þann dag, metið við beitingu IAS-staðals 17. Að því er varðar leigusamninga skal leigutaki gera grein fyrir eign með afnotarétti og leiguskuld með því að beita þessum staðli frá upphafsdegi beitingar.

Upplýsingagjöf

C12 Ef leigutaki velur að beita þessum staðli í samræmi við b-lið liðar C5 skal hann veita upplýsingar um þá upphaflegu beitingu sem krafist er í 28. lið í IAS-staðli 8 nema að því er varðar upplýsingar sem eru tilgreindar í f-lið 28. liðar í IAS-staðli 8. Í stað þeirra upplýsinga, sem eru tilgreindar í f-lið 28. liðar í IAS-staðli 8, skal leigutaki veita upplýsingar um:

- a) vegið meðaltal vaxtakjara á nýju lánsfé leigutakans sem er beitt á leiguskuldir sem eru færðar í efnahagsreikning á upphafsdegi beitingar og
- b) skýringu á hvers kyns mismun milli:
 - i. skuldbindinga samkvæmt rekstrarleigusamningi sem upplýsingar eru veittar um við beitingu IAS-staðals 17 við lok árlegs reikningsskilatímabils strax fyrir upphafsdag beitingar, afvaxtað með því að nota vaxtakjör á nýju lánsfé á upphafsdegi beitingar eins og lýst er í a-lið liðar C8 og
 - ii. leiguskulda sem eru færðar í efnahagsreikning á upphafsdegi beitingar.

C13 Ef leigutaki notar fleiri en eitt sértækt hentugt úrræði í lið C10 skal hann veita upplýsingar um það.

Leigusalar

- C14 Þess er ekki krafist að leigusali geri leiðréttingar við umbreytingu vegna leigusamninga þar sem hann er leigusali og skal gera grein fyrir þessum leigusamningum með því að beita þessum staðli frá upphafsdegi beitingar.
- C15 Leigusali sem er milliliður skal:
- a) endurmeta framleigusamninga sem voru flokkaðir sem rekstrarleigusamningar við beitingu IAS-staðals 17 og eru í gildi á upphafsdegi beitingar, til þess að ákvarða hvort flokka ætti hvern framleigusamning sem rekstrarleigusamning eða fjármögnunarleigu við beitingu þessa staðals. Leigusali, sem er milliliður, skal annast þetta mat á upphafsdegi beitingar á grundvelli eftirstandandi samningsskilmála og -skilyrða aðalleigusamningsins og framleigusamnings á þeim degi,
 - b) að því er varðar framleigusamninga sem voru flokkaðir sem rekstrarleigusamningar við beitingu IAS-staðals 17 en sem fjármögnunarleigusamningar við beitingu þessa staðals, gera grein fyrir framleigusamningnum sem nýjum fjármögnunarleigusamningi sem er gerður á upphafsdegi beitingar.

Sölu- og endurleiguviðskipti fyrir upphafsdag beitingar

- C16 Eining skal ekki endurmeta sölu- og endurleiguviðskipti, sem áttu sér stað fyrir upphafsdag beitingar, til að ákvarða hvort yfirfærsla undirliggjandi eignar uppfylli kröfur IFRS-staðals 15 um að gerð yrði grein fyrir henni sem sölu.
- C17 Ef gerð er grein fyrir sölu- og endurleiguviðskiptum sem sölu og fjármögnunarleigu við beitingu IAS-staðals 17 skal seljandi-leigutaki:
- a) gera grein fyrir endurleigunni á sama hátt og hann gerir grein fyrir annarri fjármögnunarleigu sem lá fyrir á upphafsdegi beitingar og
 - b) halda áfram að afskrifa hvers kyns hagnað af sölu á leigutímanum.
- C18 Ef sölu- og endurleiguviðskipti voru skráð sem sölu og rekstrarleiga við beitingu IAS-staðals 17 skal sölu-leigutaki:
- a) skrá endurleiguna á sama hátt og hann skráir aðra rekstrarleigu sem lá fyrir á upphafsdegi beitingar og
 - b) leiðrétta endurleigða eign með afnotarétti fyrir frestuðum hagnaði eða tapi sem tengist skilmálum utan markaðar sem eru færðir í efnahagsreikningi strax fyrir upphafsdag beitingar.

Fjárhæðir sem voru áður færðar með tilliti til sameiningar fyrirtækja

- C19 Ef leigutaki hefur áður fært eign eða skuld með því að beita IFRS-staðli 3, *sameining fyrirtækja*, sem tengist hagstæðum eða óhagstæðum skilmálum rekstrarleigusamnings sem krafist er sem hluta af sameiningu fyrirtækja skal hann afskrifa eignina eða skuldina og leiðrétta bókfært verð eignar með afnotarétti fyrir samsvarandi fjárhæð á upphafsdegi beitingar.

Vísanir í IFRS-staðal 9

- C20 Ef eining beitir þessum staðli en hefur ekki enn beitt IFRS-staðli 9, *fjármálagerningar*, ber að lesa vísanirnar í þessum staðli til IFRS-staðals 9 sem vísanir til IAS-staðals 39, *fjármálagerningar: færsla og mat*.

AFTURKÖLLUN ANNARRA STAÐLA

- C21 Þessi staðall kemur í stað eftirfarandi staðla og túlkana:
- a) IAS-staðals 17, leigusamningar,
 - b) IFRIC-túlkunar 4, ákvörðun um hvort samningur inniheldur leigusamning,
 - c) SIC-túlkunar 15, rekstrarleiga – hvatar, og
 - d) SIC-túlkunar 27, mat á efnisinnihaldi viðskipta þegar um er að ræða leigusamninga í lagalegum skilningi.

Viðbætur D

Breytingar á öðrum stöðlum

Í þessum viðbæti eru settar fram breytingar á öðrum stöðlum sem eru afleiðing af útgáfu Alþjóðareikningsskilaráðsins á þessum staðli. Eining skal beita þessum breytingum að því er varðar árleg tímabil sem hefjast 1. janúar 2019 eða síðar. Ef rekstrareining beitir þessum staðli að því er varðar fyrri tímabil skal hún einnig beita þessum breytingum fyrir það fyrri tímabil.

Einingu er ekki heimilt að beita IFRS-staðli 16 fyrir beitingu IFRS-staðals 15, tekjur af samningum við viðskiptavinum (sjá lið C1).

Af þeim sökum eru, að því er varðar staðla sem tóku gildi 1. janúar 2016, breytingar á þessum viðbæti settar fram á grundvelli texta þessara staðla sem voru í gildi 1. janúar 2016, eins og þeim er breytt með IFRS-staðli 15. Texti þessara staðla í þessum viðbæti felur ekki í sér aðrar breytingar sem ekki voru í gildi 1. janúar 2016.

Að því er varðar staðla sem voru ekki í gildi 1. janúar 2016 eru breytingar í þessum viðbæti settar fram á grundvelli texta viðkomandi staðals eins og hann var birtur í upphafi, eins og honum er breytt með IFRS-staðli 15. Texti þessara staðla í þessum viðbæti felur ekki í sér aðrar breytingar sem ekki voru í gildi 1. janúar 2016.

IFRS-staðal 1, innleiðing alþjóðlegra reikningsskilastaðla

Ákvæðum 30. liðar er breytt og lið 39AB er bætt við.

Notkun gangvirðis sem áætlaðs kostnaðarverðs

30. Ef eining notar gangvirði í upphaflegum efnahagsreikningi samkvæmt IFRS-stöðlum sem áætlað kostnaðarverð fyrir varanlegan rekstrarfjármunalið, fjárfestingareign, óefnislega eign eða eign með afnotarétti (sjá liði D5 og D7) skal í fyrstu reikningsskilum einingar samkvæmt IFRS-stöðlum greina frá eftirfarandi fyrir hverja sérlínu í upphaflegum efnahagsreikningi samkvæmt IFRS-stöðlum:

a) ...

GILDISTÖKUDAGUR

...

- 39AB IFRS-staðall 16, *leigusamningar*, gefinn út í janúar 2016, breytti liðum 30, C4, D1, D7, D8B og D9, felldi brott lið D9A og bætti við liðum D9B–D9E. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 16.

Lið C4 er breytt.

Undanþágur vegna sameiningar fyrirtækja

...

- C4 Ef notandi, sem innleiðir staðlana, beitir ekki IFRS-staðli 3 afturvirkir á fyrri sameiningu fyrirtækja hefur það eftirfarandi afleiðingar fyrir þá sameiningu fyrirtækja:

a) ...

- f) Ef eign eða skuld, sem var yfirtekin við fyrri sameiningu fyrirtækja, var ekki færð í samræmi við góðar reikningsskilavenjur sem áður var fylgt, er áætlað kostnaðarverð hennar ekki núll í upphaflegum efnahagsreikningi samkvæmt IFRS-stöðlum. Þess í stað skal yfirtökuaðili færa og meta hana í samstæðuefnahagsreikningi á þeim grundvelli sem gerð væri krafa um samkvæmt IFRS-stöðlum í efnahagsreikningi aðilans sem er yfirtekinn. Dæmi til skýringar: ef yfirtökuaðili hefði ekki í samræmi við góðar reikningsskilavenjur, sem áður var fylgt, eignfært leigusamninga sem hann eignaðist við fyrri sameiningu fyrirtækja skal hann eignfæra þá leigusamninga í samstæðureikningsskilum sínum eins og gerð væri krafa um í IFRS-staðli 16, *leigusamningar*, að aðilinn, sem

yfirtekinn er, gerði í efnahagsreikningi sínum samkvæmt IFRS-stöðlum. Með sama hætti, ef yfirtökuaðili hefur ekki fært óvissa skuld sem enn er til staðar á þeim degi þegar skipt er yfir í IFRS-staðla í samræmi við góðar reikningsskilavenjur sem áður var fylgt, skal yfirtökuaðili færa þá óvissu skuld á þeim degi nema IAS-staðall 37, *reiknaðar skuldbindingar, óvissar skuldir og óvissar eignir*, myndi banna færslu hennar í reikningsskil yfirtekis aðila. Ef eign eða skuld var á hinn bóginn felld undir viðskiptavild í samræmi við góðar reikningsskilavenjur sem áður var fylgt en hefði verið færð sér samkvæmt IFRS-staðli 3, verður sú eign eða skuld áfram í viðskiptavild nema þess sé krafist samkvæmt IFRS-stöðlum að hún sé færð í reikningsskil yfirtekna aðilans.

g) ...

Í viðbæti D er liðum D1, D7, D8B og D9 breytt. Liður D9A falli brott. Liðum D9B–D9E er bætt við.

Undanþágur frá öðrum IFRS-stöðlum

...

D1 Eining getur kosið að nota eina eða fleiri af eftirfarandi undanþágum:

a) ...

d) leigusamningar (liðir D9 og D9B–D9E)

...

Áætlað kostnaðarverð

...

D7 Valkostina í liðum D5 og D6 er einnig hægt að nota að því er varðar:

a) fjárfestingareignir ef eining kys að nota kostnaðarverðslíkanið í IAS-staðli 40, *fjárfestingareignir*,

aa) eignir með afnotarétti (IFRS-staðall 16, *leigusamningar*) og

b) ...

...

D8B Einhverjar einingar nota varanlega rekstrarfjármuni, eignir með afnotarétti eða óefnislegar eignir, eða hafa áður notað þær í gjaldstýrðum aðgerðum. Bókfært verð slíkra liða gæti náð yfir fjárhæðir sem voru ákvarðaðar samkvæmt góðri reikningsskilavenju sem áður var fylgt, en uppfylla ekki skilyrði eignfærslu í samræmi við IFRS-staðla. Sé þetta tilfellið getur notandi, sem innleiðir staðlana, kosið að nota fyrra bókfært verð samkvæmt góðri reikningsskilavenju sem áður var fylgt, fyrir slíkan lið á þeim degi þegar skipt var yfir í IFRS-staðla sem áætlað kostnaðarverð. Ef eining beitir þessari undanþágu á lið þarf hún að beita henni á alla liði. Á þeim degi þegar skipt er yfir í IFRS-staðla skal eining athuga virðisrýrnun hvers liðar, sem undanþágan er notuð fyrir, í samræmi við IAS-staðal 36. Að því er þessa málsgrein varðar eru aðgerðir gjaldstýrðar ef þær falla undir ramma um að koma á verði til viðskiptavina fyrir vörur eða þjónustu og þessi rammi fellur undir eftirlit og/eða samþykki eftirlitsaðila verðtakmarkana (eins og skilgreint er í IFRS-staðli 14, *eignir og skuldir vegna verðtakmarkana*).

Leigusamningar

D9 Notandi, sem innleiðir staðlana, getur metið hvort samningur, sem er fyrir hendi á þeim degi þegar skipt er yfir í IFRS-staðla, feli í sér leigusamning með því að beita 9.–11. lið í IFRS-staðli 16 gagnvart þessum samningum á grundvelli málavaxta og aðstæðna sem voru fyrir hendi á þeim degi.

D9A [Fellður brott]

D9B Þegar notandi, sem innleiðir staðlana, er leigutaki, færir leiguskuldir og eignir með afnotarétti getur hann beitt eftirfarandi nálgun gagnvart öllum leigusamningum sínum (með fyrirvara um hentugu úrræðin sem lýst er í lið D9D):

a) metið leiguskuld á þeim degi þegar skipt er yfir í IFRS-staðla. Leigutaki sem fylgir þessari nálgun skal meta þessa leiguskuld á núvirði eftirstandandi leigugreiðslna (sjá lið D9E), afvaxtað með því að nota vaxtakjör leigutaka á nýju lánsfé (sjá lið D9E) á þeim degi þegar skipt er yfir í IFRS-staðla,

- b) metið eign með afnotarétti á þeim degi þegar skipt er yfir í IFRS-staðla. Leigutakinn skal velja, sérstaklega fyrir hvern leigusamning, að meta eign með afnotarétti annaðhvort á:
- bókfærðu verði hennar líkt og IFRS-staðli 16 hefði verið beitt frá upphafsdegi leigusamningsins (sjá lið D9E) en afvaxta með því að nota vaxtakjör leigutakans á nýju lánsfé á þeim degi þegar skipt er yfir í IFRS-staðla eða
 - fjárhæð sem er jöfn leiguskuldinni, leiðrétt fyrir þeirri fjárhæð fyrirframgreiddra eða uppsafnaðra leigugreiðslna sem tengist færslu leigusamningsins í efnahagsreikninginn strax fyrir þann dag þegar skipt er yfir í IFRS-staðla,
- c) beitt IAS-staðli 36 gagnvart eignum með afnotarétti á þeim degi þegar skipt er yfir í IFRS-staðla.
- D9C Þrátt fyrir kröfur liðar D9B skal notandi, sem innleiðir staðlana, meta eign með afnotarétti á gangvirði á þeim degi þegar skipt er yfir í IFRS-staðla að því er varðar leigusamninga sem uppfylla skilgreiningu á fjárfestingareign í IAS-staðli 40 og eru metnir með því að nota gangvirðislíkanið í IAS-staðli 40 frá þeim degi þegar skipt er yfir í IFRS-staðla.
- D9D Notandi, sem innleiðir staðlana og er leigutaki, getur gert eitt eða fleiri af eftirfarandi á þeim degi þegar skipt er yfir í IFRS-staðla, sérstaklega fyrir hvern og einn leigusamning:
- beitt einum afvöxtunarstuðli á eignasafn leigusamninga með nokkuð líkum einkennum (t.d. svipaðan eftirstandandi leigutíma fyrir svipaðan flokk undirliggjandi eigna í svipuðu efnahagsumhverfi),
 - valið að beita ekki kröfum liðar D9B að því er varðar leigusamning þar sem leigutímanum (sjá lið D9E) lýkur innan 12 mánaða frá þeim degi þegar skipt er yfir í IFRS-staðla. Þess í stað skal eining gera grein fyrir þessum leigusamningum (m.a. með upplýsingum um þá) líkt og þeir væru skammtímaleigusamningar sem gerð er grein fyrir í samræmi við 6. lið í IFRS-staðli 16,
 - valið að beita ekki kröfum liðar D9B að því er varðar leigusamninga þar sem virði undirliggjandi eignar er lágt (eins og lýst er í liðum B3–B8 í IFRS-staðli 16). Þess í stað skal eining gera grein fyrir þessum samningum (m.a. með upplýsingum um þá) í samræmi við 6. lið í IFRS-staðli 16,
 - undanskilja upphaflegan beinan kostnað (sjá lið D9E) frá mati á eign með afnotarétti á þeim degi þegar skipt er yfir í IFRS-staðla,
 - nýta eftirhyggju, s.s. til þess að ákvarða leigutímamann ef samningurinn býður upp á möguleika á því að framlengja eða segja leigusamningnum upp.
- D9E Leigugreiðslur, leigutaki, vaxtakjör leigutaka á nýju lánsfé, upphafsdagur leigusamningsins, upphaflegur beinn kostnaður og leigutími eru skilgreind hugtök í IFRS-staðli 16 og notuð í þessum staðli í sömu merkingu.

IFRS-staðall 3, sameining fyrirtækja

Breyting er gerð á 14. og 17. lið og liðum 28A og 28B og tengdum fyrirsögnum þeirra og lið 64M er bætt við.

Færsluákvæði

...

14. Í liðum B31–B40 eru leiðbeiningar um færslu óefnislegra eigna. Í ákvæðum liða 22–28B eru tilgreindar þær tegundir aðgreinanlegra eigna og skulda sem fela í sér liði þar sem þessi alþjóðlegi reikningsskilastaðall heimilar takmarkaðar undantekningar frá færslureglunni og ákvæðum hennar.

Flokkun eða tilgreining aðgreinanlegra yfirtekinna eigna og yfirtekinna skulda við sameiningu fyrirtækja

...

17. Í þessum IFRS-staðli er kveðið á um tvær undantekningar frá meginreglunni í 15. lið:

a) flokkun leigusamnings, þar sem yfirtekinn aðili er leigusali, annaðhvort sem rekstrarleigusamnings eða fjármögnunarleigusamnings í samræmi við IFRS-staðal 16, *leigusamningar*, og

b) ...

Leigusamningar þar sem yfirtekni aðilinn er leigutakinn

28A Yfirtökuaðilinn skal færa eignir með afnotarétti og leiguskuldir að því er varðar leigusamninga sem skilgreindir eru í samræmi við IFRS-staðal 16 þar sem yfirtekni aðilinn er leigutakinn. Þess er ekki krafist að yfirtökuaðilinn færi eignir með afnotarétti og leiguskuldir að því er varðar:

a) leigusamninga þar sem leigutímanum (eins og hann er skilgreindur í IFRS-staðli 16) lýkur innan 12 mánaða frá yfirtökudegi eða

b) leigusamninga þar sem virði undirliggjandi eignar er lágt (eins og lýst er í liðum B3-B8 í IFRS-staðli 16).

28B Yfirtökuaðilinn skal meta leiguskuldina á núvirði eftirstandandi leigugreiðslna (eins og það er skilgreint í IFRS-staðli 16) eins og yfirtekni leigusamningurinn væri nýr leigusamningur á yfirtökudeginum. Yfirtökuaðilinn skal meta eign með afnotarétti við sömu fjárhæð og leiguskuldina, leiðrétt til að endurspegla hagstæða eða óhagstæða skilmála leigusamningsins borið saman við markaðsskilmála.

Gildistökudagur

...

64M Með IFRS-staðli 16, útgefinn í janúar 2016, breyttust liðir 14, 17, B32 og B42, liðir B28–B30 og tengdar fyrirsagnir þeirra féllu brott og liðir 28A–28B og tengdar fyrirsagnir þeirra bættust við. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 16.

Í viðbæti B eru liðir B28–B30 og tengdar fyrirsagnir þeirra felldir brott og liðum B32 og B42 er breytt.

B28 [Felldur brott]

B29 [Felldur brott]

B30 [Felldur brott]

Óefnislegar eignir

...

B32 Óefnisleg eign sem fellur að samnings-lagalegu viðmiðunum er aðgreinanleg jafnvel þótt hún sé ekki yfirfæranleg eða aðskiljanleg frá yfirtekna aðilanum eða öðrum réttindum og skyldum. Til dæmis:

a) [felldur brott]

b) ...

Eignir sem falla undir rekstrarleigu þar sem yfirtekni aðilinn er leigusali

B42 Við mat á gangvirði eignar á yfirtökudegi, eins og byggingar eða einkaleyfis sem fellur undir rekstrarleigu þar sem yfirtekinn aðili er leigusali, skal yfirtökuaðili taka tillit til skilmála leigusamningsins. Yfirtökuaðili færir ekki aðskilda eign eða skuld ef skilmálar rekstrarleigusamnings eru annaðhvort hagkvæmir eða óhagkvæmir í samanburði við markaðsskilmála.

IFRS-staðall 4, váttryggingarsamningar

Ákvæðum 4. liðar, eins og þeim var breytt með IFRS-staðli 15, er breytt og lið 41I er bætt við.

GILDISSVIÐ

...

4. Eining skal ekki beita þessum IFRS-staðli á:

a) ...

c) samningsbundin réttindi eða samningsbundnar skyldur sem eru háðar framtíðarafnotum eða afnotarétti á ófjárhagslegum liðum (t.d. sum leyfisgjöld, höfundarlaun, breytilegar leigugreiðslur og sambærilegir liðir), auk tryggðs hrakvirðis leigutaka, sem er innbyggt í fjármögnunarleigu (sjá IFRS-staðal 16, leigusamningar, IFRS-staðal 15, reglulegar tekjur af samningum við viðskiptavinum og IAS-staðal 38, óefnislegar eignir),

d) ...

GILDISTÖKUDAGUR OG UMBREYTING

...

41I IFRS-staðall 16, gefinn út í janúar 2016, breytti 4. lið. Eining skal beita þeirri breytingu þegar hún beitir IFRS-staðli 16.

IFRS-staðall 7, fjármálagæringar: Upplýsingagjöf

Ákvæðum 29. liðar er breytt og lið 44CC er bætt við.

Gangvirði

...

29. Ekki þarf að greina frá gangvirði:

a) ...

b) fyrir fjárfestingu í eiginfjárgæringum, sem hafa ekki skráð verð á virkum markaði fyrir sambærilegan gæring (þ.e. 1. stigs ílag), eða afleiður, sem tengjast slíkum eiginfjárgæringum, sem eru metnir á kostnaðarverði í samræmi við IAS-staðal 39, vegna þess að ekki er unnt að öðrum kosti að meta gangvirði hennar með áreiðanlegum hætti eða

c) fyrir samning sem felur í sér valkvæðan þátt (eins og lýst er í IFRS-staðli 4) ef ekki er hægt að meta gangvirði þessa þátts með áreiðanlegum hætti eða

d) fyrir leiguskuldir.

GILDISTÖKUDAGUR OG UMBREYTING

...

44CC IFRS-staðall 16, gefinn út í janúar 2016, breytti 29. lið og lið B11D. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 16.

Í viðbæti B er lið B11D breytt.

Birting tölulegra upplýsinga vegna greiðsluhæfisáhattu (a-liður 34. liðar og a- og b-liður 39. liðar)

...

B11D Samningsbundnar fjárhæðir, sem greint er frá í lánstímagreiningunum, eins og krafist er í a- og b-lið 39. liðar, eru samningsbundið, óafvaxtað sjóðstreymi, til dæmis:

a) vergar leiguskuldir (áður en fjármögnunargjöld eru dregin frá),

b) ...

IFRS-staðall 9 Fjármálagæringar

Lið 2.1 og lið 5.5.15 er breytt og lið 7.1.5 er bætt við.

2. kafli Gildissvið

2.1. Allar einingar skulu beita þessum staðli á allar gerðir fjármálagæringa nema um sé að ræða:

- a) ...
- b) réttindi og skyldur samkvæmt leigusamningum sem IFRS-staðall 16, *leigusamningar*, gildir um. Þó á eftirfarandi við:
 - i. útistandandi fjármögnunarleiga (þ.e. hrein fjárfesting í fjármögnunarleigusamningum) og útistandandi rekstrarleiga, sem leigusali hefur fært, falla undir kröfur þessa staðals um afskráningu og virðisrýrnun,
 - ii. leiguskuldir, sem leigutaki hefur fært, falla undir kröfur liðar 3.3.1 í þessum staðli um afskráningu og
 - iii. afleiður, sem eru innbyggðar í leigusamninga, skulu falla undir kröfur þessa staðals um innbyggðar afleiður.

c) ...

Einfölduð nálgun varðandi viðskiptakröfur, samningseignir og útistandandi leigu

5.5.15. Þrátt fyrir liði 5.5.3 og 5.5.5 skal eining ætíð meta niðurfærslu á fjárhæð sem er jöfn væntu útlánatapi á líftíma að því er varðar:

- a) ...
- b) útistandandi leigu sem leiðir af viðskiptum innan gildissviðs IFRS-staðals 16 ef einingin kys í reikningsskilaaðferð sinni að meta niðurfærslur á fjárhæð sem er jöfn væntu útlánatapi á líftíma. Beita skal reikningsskilaaðferðinni gagnvart allri útistandandi leigu en henni má beita sérstaklega gagnvart útistandandi fjármögnunarleigu og rekstrarleigu.

...

7.1 GILDISTÖKUDAGUR

...

7.1.5 IFRS-staðall 16, gefinn út í janúar 2016, breytti liðum 2.1, 5.5.15, B4.3.8, B5.5.34 og B5.5.46. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 16.

Í viðbæti B er liðum B4.3.8, B5.5.34 og B5.5.46 breytt.

Innbyggðar afleiður (þáttur 4.3)

...

B4.3.8 Efnahagsleg einkenni og áhætta vegna innbyggðrar afleiðu eru nátengd efnahagslegum einkennum og áhættu vegna grunnsamningsins í eftirfarandi dæmum. Í þessum dæmum færir eining innbyggðu afleiðuna ekki aðskilda frá grunnsamningnum.

a) ...

f) Innbyggð afleiða í grunngleigusamningi er nátengd grunnsamningi ef innbyggða afleiðan er i. verðbólgutengd vísitala, s.s. leiguvísitala sem miðast við vísitölu neysluvöru (að því tilskildu að leigan sé ekki voguð og vísitalan tengist verðbólgu í eigin efnahagsumhverfi einingarinnar), ii. breytilegar leigugreiðslur, sem byggjast á tengdri sölu, eða iii. breytilegar leigugreiðslur sem miðast við breytilega vexti.

g) ...

Vænt útlánatap

...

- B5.5.34 Við mat á niðurfærslu fyrir útistandandi leigu skal sjóðstreymi, sem er notað til að ákvarða vænt útlánatap, vera í samræmi við sjóðstreymið sem er notað til að meta útistandandi leigu í samræmi við IFRS-staðal 16, *leigusamningar*.

...

Tímavirði peninga

...

- B5.5.46 Afvaxta skal vænt útlánatap af útistandandi leigu með því að nota sama afvöxtunarstuðul og notaður er við mat á útistandandi leigu í samræmi við IFRS-staðal 16.

...

IFRS-staðall 13, gangvirðismat

Ákvæðum 6. liðar er breytt.

GILDISSVIÐ

...

6. Matið og birtingarkröfur þessa IFRS-staðals gilda ekki um eftirfarandi:
- a) ...
 - b) leiguviðskipti sem eru færð í samræmi við IFRS-staðal 16, leigusamningar, og
 - c) ...

Lið C6 er bætt við í viðbæti C.

Gildistökudagur og umbreyting

...

- C6 IFRS-staðall 16, leigusamningar, gefinn út í janúar 2016, breytti 6. lið. Eining skal beita þeirri breytingu þegar hún beitir IFRS-staðli 16.

IFRS-staðli 15, tekjur af samningum við viðskiptavini

Ákvæðum 5. og 97. liðar er breytt.

GILDISSVIÐ

5. Eining skal beita þessum staðli gagnvart öllum samningum við viðskiptavini, að frátöldum eftirfarandi:
- a) leigusamningum innan gildissviðs IFRS-staðals 16, leigusamningar,
 - b) ...

Kostnaður við að efna samning

...

97. Kostnaður, sem tengist samningi (eða tilteknum fyrirhuguðum samningi) með beinum hætti, felur í sér eftirfarandi:
- a) ...

- c) ráðstöfun kostnaðar sem tengist samningnum eða starfsemi samningsins með beinum hætti (t.d. kostnaðar við stjórnun og eftirlit, váttryggingar og afskriftir tækja, búnaðar og eignir með afnotarétti sem notað er til að efna samninginn),

- d) ...

Í viðbæti B er liðum B66 og B70 breytt.

Framvirkur samningur eða kaupréttur

- B66 Ef eining er skuldbundin eða hefur rétt til endurkaupa á eigninni (framvirkur samningur eða kaupréttur) öðlast viðskiptavinur ekki yferráð yfir eigninni vegna þess að hann hefur takmarkaða getu til að stjórna notkun á, og njóta í meginatriðum eftirstandandi ávinnings af, eigninni, jafnvel þótt eignin kunni að vera í vörslu viðskiptavinarins. Af þessum sökum skal einingin færa samninginn sem annað af eftirfarandi:

- a) leigusamning í samræmi við IFRS-staðal 16, *leigusamningar*, ef einingin getur eða verður að ganga til endurkaupa á eigninni fyrir fjárhæð sem er lægri en upphaflegt söluverð eignarinnar nema samningurinn sé hluti af sölu- og endurleiguviðskiptum. Ef samningurinn er hluti af sölu- og endurleiguviðskiptum skal einingin halda áfram að færa eignina og einnig færa fjárskuld vegna hvers kyns endurgjalds sem tekið er við frá viðskiptavininum. Eining skal gera grein fyrir fjárskuldbindingunni í samræmi við IFRS-staðal 9 eða

- b) ...

Söluréttur

- B70 Ef eining er skuldbundin til að ganga til endurkaupa á eigninni að beiðni viðskiptavinar (söluréttur) á verði sem er lægra en upphaflegt söluverð eignarinnar skal einingin, við gildistöku samnings, líta til þess hvort viðskiptavinurinn hafi verulegan efnahagshvata til að neyta þessa réttar síns. Neyti viðskiptavinurinn þessa réttar leiðir það til þess að hann greiðir einingunni í reynd fyrir rétt til afnota af tiltekinni eign í ákveðinn tíma. Ef viðskiptavinurinn hefur verulegan efnahagshvata til að neyta þessa réttar skal einingin því færa samninginn sem leigusamning í samræmi við IFRS-staðal 16 nema samningurinn sé hluti af sölu- og endurleiguviðskiptum. Ef samningurinn er hluti af sölu- og endurleiguviðskiptum skal einingin halda áfram að færa eignina og einnig færa fjárskuldbindingu vegna hvers kyns endurgjalds sem tekið er við frá viðskiptavininum. Eining skal gera grein fyrir fjárskuldbindingunni í samræmi við IFRS-staðal 9.

...

Lið C1A er bætt við í viðbæti C.

GILDISTÖKUDAGUR

...

- C1A IFRS-staðall 16, *leigusamningar*, gefinn út í janúar 2016, breytti 5. lið, 97. lið og liðum B66 og B70. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 16.

IAS-staðall 1, framsetning reikningsskila

Ákvæðum 123. liðar er breytt og lið 139Q er bætt við.

Upplýsingar um reikningsskilaaðferðir

...

123. Þegar stjórnendur beita reikningsskilaaðferðum einingarinnar nota þeir eigin dómgreind við ýmiss konar mat, að því undanskildu sem felur í sér áætlanir, sem getur haft veruleg áhrif á fjárhæðirnar sem færðar eru í reikningsskilin. Stjórnendur nota t.d. eigin dómgreind við ákvörðun á því:

- a) ...

- b) hvenær nánast öll veruleg áhætta og ávinningur af eignarhaldi á fjáreignum og, að því er varðar leigusala, eignum, sem falla undir leigusamninga, er yfirfærð á aðrar einingar og
- c) ...

UMBREYTING OG GILDISTÖKUDAGUR

...

- 139Q IFRS-staðall 16, *leigusamningar*, gefinn út í janúar 2016, breytti 123. lið. Eining skal beita þeirri breytingu þegar hún beitir IFRS-staðli 16.

IAS-staðall 2, *birgðir*

Ákvæðum 12. liðar er breytt og lið 40G er bætt við.

Kostnaður við umbreytingu

12. Í kostnaði við umbreytingu birgða felst kostnaður sem tengist framleiðslueiningunum beint, s.s. beinn launakostnaður. Hann felur einnig í sér kerfisbundna skiptingu á föstum og breytilegum, óbeinum framleiðslukostnaði sem stofnað er til við umbreytingu hráefna í fullunna vöru. Fastur, óbeinn framleiðslukostnaður er sá óbeini hluti framleiðslukostnaðarins sem er tiltölulega jafn og óháður framleiðslumagni, s.s. afskriftir og viðhald verksmiðjubygginga og -búnaðar og eignir með afnotarétti sem eru notaðar við framleiðsluferlið, og kostnaður við stjórnun og umsjón með framleiðslunni. Breytilegur, óbeinn kostnaður er óbeinn framleiðslukostnaður sem breytist í beinu eða svo til beinu samhengi við framleiðslumagn, s.s. óbeinn efniskostnaður og óbeinn launakostnaður.

...

GILDISTÖKUDAGUR

...

- 40G IFRS-staðall 16, *leigusamningar*, gefinn út í janúar 2016, breytti 12. lið. Eining skal beita þeirri breytingu þegar hún beitir IFRS-staðli 16.

IAS-staðall 7, *yfirlit um sjóðstreymi*

Ákvæðum 17. og 44. liðar er breytt og 59. lið er bætt við.

Fjármögnunarhreyfingar

17. Mikilvægt er að greina sérstaklega frá sjóðstreymi vegna fjármögnunarhreyfinga þar sem það kemur að gagni þegar segja á fyrir um kröfur fjármagnseigenda í sjóðstreymi frá einingunni í framtíðinni. Dæmi um sjóðstreymi vegna fjármögnunarhreyfinga eru:

- a) ...
- e) greiðslur leigutaka í handbæru fé til að lækka eftirstöðvar skulda vegna leigu.

VIÐSKIPTI SEM HAFA EKKI ÁHRIF Á HANDBÆRT FÉ

...

44. Margar fjárfestinga- eða fjármögnunarhreyfingar hafa ekki bein áhrif á sjóðstreymi á tímabilinu þótt þær hafi áhrif á fjármagnsuppbyggingu og eignasamsetningu einingarinnar. Það er í samræmi við hlutverk sjóðstreymisyfirlits að greina ekki frá viðskiptum sem hafa ekki áhrif á handbært fé í sjóðstreymisyfirlitinu því að þessir liðir fela ekki í sér sjóðstreymi á núverandi tímabili. Dæmi um viðskipti, sem ekki hafa áhrif á handbært fé, eru:

- a) kaup eigna, ýmist með yfirtöku á skuldum sem tengjast þeim beint eða með leigu,
- b) ...

GILDISTÖKUDAGUR

...

59. IFRS-staðall 16, *leigusamningar*, gefinn út í janúar 2016, breytti 17. og 44. lið. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 16.

IAS-staðall 12, *tekjuskattar*

Ákvæðum 20. liðar er breytt að því er varðar einingu sem hefur ekki innleitt IFRS-staðal 9, *fjármálagerningar*.

Eignir færðar á gangvirði

20. Samkvæmt alþjóðlegum reikningsskilastöðlum (IFRS-stöðlum) er heimilt, eða þess krafist, að bókfæra tiltekna eignir á gangvirði eða endurmeta þær (sjá t.d. IAS-staðal 16, *varanlegir rekstrarfjármunir*, IAS-staðal 38, *óefnislegar eignir*, IAS-staðal 39, *fjármálagerningar: færsla og mat*, IAS-staðal 40, *fjárfestingareignir*, og IFRS-staðal 16, *leigusamningar*). Í sumum lögsagnarumdæmum hefur endurmatið eða önnur endurákvörðun á eign yfir á gangvirði áhrif á skattskyldan hagnað (skattalegt tap) yfirstandandi tímabils. Af þeim sökum er skattverð eignarinnar leiðrétt og því myndast enginn tímabundinn mismunur. Í öðrum lögsagnarumdæmum hefur endurmat eða endurákvörðun á eign engin áhrif á skattskyldan hagnað á tímabilinu þegar endurmatið eða endurákvörðunin fer fram og af þeim sökum er skattverð eignarinnar ekki leiðrétt. Samt sem áður mun endurheimt á bókfærðu verði eignarinnar síðar leiða til skattskylds, efnahagslegs ávinnings fyrirtækisins og fjárhæðin, sem verður frádráttarbær frá skatti, verður önnur en fjárhæð þess efnahagslega ávinnings. Mismunurinn á bókfærðu verði endurmetinnar eignar og skattverði hennar er tímabundinn mismunur og leiðir til myndunar á frestaðri skattskuldbindingu eða skattinneign. Þetta á við jafnvel þótt:

a) ...

Ákvæðum 20. liðar er breytt að því er varðar einingu sem hefur innleitt IFRS-staðal 9, *fjármálagerningar*.

Eignir færðar á gangvirði

20. Samkvæmt alþjóðlegum reikningsskilastöðlum (IFRS-stöðlum) er heimilt að færa tiltekna eignir á gangvirði eða endurmeta þær (sjá t.d. IAS-staðal 16, *varanlegir rekstrarfjármunir*, IAS-staðal 38, *óefnislegar eignir*, IAS-staðal 40, *fjárfestingareignir*, og IFRS-staðal 16, *leigusamningar*). Í sumum lögsagnarumdæmum hefur endurmatið eða önnur endurákvörðun á eign yfir á gangvirði áhrif á skattskyldan hagnað (skattalegt tap) yfirstandandi tímabils. Af þeim sökum er skattverð eignarinnar leiðrétt og því myndast enginn tímabundinn mismunur. Í öðrum lögsagnarumdæmum hefur endurmat eða endurákvörðun á eign engin áhrif á skattskyldan hagnað á tímabilinu þegar endurmatið eða endurákvörðunin fer fram og af þeim sökum er skattverð eignarinnar ekki leiðrétt. Samt sem áður mun endurheimt á bókfærðu verði eignarinnar síðar leiða til skattskylds, efnahagslegs ávinnings fyrirtækisins og fjárhæðin, sem verður frádráttarbær frá skatti, verður önnur en fjárhæð þess efnahagslega ávinnings. Mismunurinn á bókfærðu verði endurmetinnar eignar og skattverði hennar er tímabundinn mismunur og leiðir til myndunar á frestaðri skattskuldbindingu eða skattinneign. Þetta á við jafnvel þótt:

a) ...

Bætt er við lið 98G.

GILDISTÖKUDAGUR

...

- 98G IFRS-staðall 16, gefinn út í janúar 2016, breytti 20. lið. Eining skal beita þeirri breytingu þegar hún beitir IFRS-staðli 16.

IAS-staðall 16, *varanlegir rekstrarfjármunir*

Ákvæði 4. og 27. liðar falli brott, 5., 10., 44. og 68 lið er breytt, 69. lið, eins og honum er breytt með IFRS-staðli 15, er breytt og lið 81L er bætt við.

GILDISSVIÐ

...

4. [Fellður brott]

5. Eining, sem notar kostnaðarverðslíkanið fyrir fjárfestingareignir í samræmi við IAS-staðal 40, *fjárfestingareignir*, skal nota kostnaðarverðslíkanið í þessum staðli að því er varðar eigin fjárfestingareign.

FÆRSLA

...

10. Eining metur samkvæmt þessari færslureglu allan kostnað við varanlega rekstrarfjármuni um leið og til hans er stofnað. Þess háttar kostnaður er m.a. kostnaður sem stofnað er til í upphafi við kaup eða byggingu varanlegs rekstrarfjármunar og kostnaður sem stofnað er til síðar til að auka við hann, endurnýja hluta hans eða til viðhalds. Taka má kostnað varanlegs rekstrarfjármunaliðar með í kostnaði sem stofnað er til í tengslum við leigu eigna sem eru notaðar til að smíða, bæta við, endurnýja að hluta eða þjónusta varanlegan rekstrarfjármunalið, s.s. afskriftir eigna með afnotarétti.

Kostnaðarverðsmat

...

27. [Fellður brott]

...

Afskriftir

...

44. Eining skiptir fjárhæðinni, sem upphaflega var færð vegna varanlegs rekstrarfjármunaliðar, á þýðingarmikla hluta hans og afskrifar sérstaklega hvern slíkan hluta. Það getur t.d. átt við að afskrifa sérstaklega flugskrokk og hreyfla flugvélar. Með svipuðum hætti getur það átt við að afskrifa sérstaklega fjárhæðir sem endurspegla kostnað, sem heimfæra má á hagstæða eða óhagstæða leiguskiðmála í samanburði við markaðinn, vegna varanlegra rekstrarfjármuna sem eru í rekstrarleigu þar sem einingin er leigusali.

...

AFSKRÁNING

...

68. **Hagnaðurinn eða tapið, sem rekja má til þess að varanlegur rekstrarfjármunaliður er afskráður úr bókhaldi, skal talið með í hagnaði eða tapi þegar liðurinn er afskráður (nema gerð sé krafa um annað varðandi sölu og endurleigu í IFRS-staðli 16, *leigusamningar*). Hagnaður skal ekki flokkast sem reglulegar tekjur.**

...

69. Ráðstöfun varanlegs rekstrarfjármunaliðar getur verið með ýmsum hætti (t.d. með sölu, með fjármögnunarleigusamningi eða með gjöf). Ráðstöfunardagur varanlegs rekstrarfjármunarliðar er sá dagur þegar viðtakandinn öðlast yfirráð yfir þeirri eign í samræmi við kröfur um ákvörðun um það hvenær árangurstengd skuldbinding er efnd samkvæmt IFRS-staðli 15. IFRS-staðall 16 gildir um ráðstöfun með sölu og endurleigu.

...

GILDISTÖKUDAGUR

...

- 81L IFRS-staðall 16, gefinn út í janúar 2016, felldi brott 4. og 27. lið og breytti 5., 10., 44. og 68.–69. lið. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 16.

IAS-staðall 21, *áhrif gengisbreytinga erlendra gjaldmiðla*

Ákvæðum 16. liðar er breytt og lið 60K er bætt við.

Peningalegir liðir

16. Grundvallarþáttur peningalegs liðar er réttur til að fá afhentan (eða skuldbinding um að afhenda) fastan eða ákvarðanlegan fjölda gjaldmiðilseininga. Sem dæmi má nefna: eftirlaun og önnur starfskjör sem greiða skal í handbæru

fé, reiknaðar skuldbindingar sem gera skal upp með handbæru fé, leiguskuldir og arðgreiðslur í handbæru fé sem eru færðar sem skuldbinding. Eins er samningur um að fá afhentan (eða að afhenda) breytilegan fjölda eigin eiginfjárgerninga einingarinnar eða breytilegt andvirði eigna þar sem gangvirðið, sem á að fást afhent (eða á að afhenda), er jafnt föstum eða ákvarðanlegum fjölda gjaldmiðilseininga, peningalegur liður. Á hinn bóginn er grundvallarþáttur ópeningalegs liðar sá að réttur til að fá afhentan (eða skuldbinding um að afhenda) fastan eða ákvarðanlegan fjölda gjaldmiðilseininga er ekki fyrir hendi. Sem dæmi má nefna: fyrirframgreiddar fjárhæðir fyrir vörur og þjónustu, viðskiptavild, óefnislegar eignir, birgðir, varanlegir rekstrarfjármunir, eignir með afnotarétti og reiknaðar skuldbindingar sem á að gera upp með afhendingu ópeningalegrar eignar.

GILDISTÖKUDAGUR OG UMBREYTING

...

60K IFRS-staðall 16, *leigusamningar*, gefinn út í janúar 2016, breytti 16. lið. Eining skal beita þeirri breytingu þegar hún beitir IFRS-staðli 16.

IAS-staðall 23, *fjármagnskostnaður*

Ákvæðum 6. liðar er breytt og lið 29C er bætt við.

SKILGREININGAR

...

6. Fjármagnskostnaður getur falið í sér:

a) ...

d) vexti að því er varðar leiguskuldir sem færðar eru í samræmi við IFRS-staðal 16, *leigusamningar*, og

e) ...

GILDISTÖKUDAGUR

...

29C IFRS-staðall 16, gefinn út í janúar 2016, breytti 6. lið. Eining skal beita þeirri breytingu þegar hún beitir IFRS-staðli 16.

IAS-staðall 32, *fjármálagerningar: Framsetning*

Lið 97S er bætt við.

GILDISTÖKUDAGUR OG UMBREYTING

...

97S IFRS-staðall 16, *leigusamningar*, gefinn út í janúar 2016, breytti liðum AG9 og AG10. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 16.

Í leiðbeiningum um beitingu er liðum AG9 og AG10 breytt.

Fjáreignir og fjárskuldir

...

AG9 Almennt myndar leigusamningur rétt leigusala til að fá í hendur og skyldu leigutaka til að greiða röð greiðslna sem eru í meginatriðum hinar sömu og blandaðar greiðslur af höfuðstól og vöxtum samkvæmt lánasamningi. Leigusali færir fjárfestingu sína á fjárhæð sem honum er skulduð samkvæmt fjármögnunarleigu fremur en samkvæmt undirliggjandi eigninni sjálfri sem er í fjármögnunarleigu. Í samræmi við það lítur leigusaliinn á fjármögnunarleigusamning sem

fjármálagerning. Samkvæmt IFRS-staðli 16 færir leigusali ekki rétt sinn til að fá leigugreiðslur samkvæmt rekstrarleigusamningi. Leigusali heldur áfram að færa undirliggjandi eignina sjálfa fremur en fjárhæð sem hann fær í framtíðinni samkvæmt samningnum. Í samræmi við það lítur leigusali ekki á rekstrarleigusamninginn sem fjármálagerning nema þegar kemur að einstökum greiðslum sem eru útistandandi og gjaldfallnar af hálfu leigutaka.

- AG10 Efnislegar eignir (s.s. birgðir, varanlegir rekstrarfjármunir), eignir með afnotarétti og óefnislegar eignir (s.s. einkaleyfi og vörumerki) eru ekki fjáreignir. Yfirráð yfir slíkum efnislegum eignum, eignum með afnotarétti og óefnislegum eignum skapa tækifæri til að mynda innstreymi handbærs fjár eða annarrar fjáreignar en veita ekki rétt til að fá handbært fé eða aðra fjáreign.

...

IAS-staðall 37, reiknaðar skuldbindingar, óvissar skuldir og óvissar eignir

Ákvæðum 5. liðar er breytt og 102. lið er bætt við.

GILDISSVIÐ

...

5. Þegar annar staðall nær til tiltekinnar tegundar reiknaðrar skuldbindingar, óvissrar skuldar eða óvissrar eignar beitir eining þeim staðli í stað þessa staðals. Einnig er t.d. fjallað um nokkrar tegundir reiknaðra skuldbindinga í stöðlum er varða:

a) ...

- c) leigusamninga (sjá IFRS-staðal 16, *leigusamningar*). Þessi staðall gildir þó um hvern þann leigusamning sem verður íþyngjandi fyrir upphafsdag leigusamningsins eins og skilgreint er í IFRS-staðli 16. Þessi staðall gildir einnig um skammtímaleigusamninga og leigusamninga þar sem virði undirliggjandi eignar er lágt sem gerð er grein fyrir í samræmi við 6. lið IFRS-staðals 16 og sem hafa orðið íþyngjandi,

d) ...

GILDISTÖKUDAGUR

...

102. IFRS-staðall 16, gefinn út í janúar 2016, breytti 5. lið. Eining skal beita þeirri breytingu þegar hún beitir IFRS-staðli 16.

IAS-staðall 38, óefnislegar eignir

Ákvæðum 3., 6. og 113. liðar er breytt, 114. lið, eins og honum er breytt með IFRS-staðli 15, er breytt og lið 130L er bætt við.

GILDISSVIÐ

...

3. Ef annar staðall mælir fyrir um færslu tiltekinnar tegundar óefnislegrar eignar beitir eining þeim staðli í stað þessa staðals. Þessi staðall gildir t.d. ekki um:

a) ...

- c) leigu á óefnislegum eignum sem gerð er grein fyrir í samræmi við IFRS-staðal 16, *leigusamningar*.

d) ...

6. Réttindi leigutaka samkvæmt leyfissamningi fyrir liði eins og kvikmyndir, myndbandsupptökur, leikrit, handrit, einkaleyfi og höfundarrétt eru innan gildissviðs þessa staðals og utan gildissviðs IFRS-staðals 16.

...

ÚRELDINGAR OG RÁÐSTAFANIR

...

113. Hagnaðurinn eða tapið, sem verður þegar óefnisleg eign er afskráð úr bókhaldi, skal ákvarðast sem mismunurinn á hreinu söluandvirði, ef um það er að ræða, og bókfærðu verði eignarinnar. Hagnaðinn eða tapið skal færa í rekstrarreikning þegar eignin er afskráð (nema gerð sé krafa um annað vegna sölu og endurleigu í IFRS-staðli 16). Hagnaður skal ekki flokkast sem reglulegar tekjur.
114. Ráðstöfun óefnislegrar eignar getur verið með ýmsum hætti (t.d. með sölu, fjármögnunarleigusamningi eða með gjöf). Ráðstöfunardagur óefnislegrar eignar er sá dagur þegar viðtakandinn öðlast yfirráð yfir þeirri eign í samræmi við kröfur um að ákvarða hvenær árangurstengd skuldbinding er efnd samkvæmt IFRS-staðli 15, tekjur af samningum við viðskiptavinum. IFRS-staðall 16 gildir um ráðstöfun með sölu og endurleigu.

UMBREYTINGARÁKVÆÐI OG GILDISTÖKUDAGUR

...

- 130L IFRS-staðall 16, gefinn út í janúar 2016, breytti 3., 6., 113. og 114. lið. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 16.

IAS-staðall 39, fjármálagerningar: færsla og mat

Ákvæðum 2. liðar er breytt og lið 103V er bætt við að því er varðar einingu sem hefur ekki innleitt IFRS-staðal 9, *fjármálagerningar*. Ákvæðum IAS-staðals 39 er ekki breytt að því er varðar einingu sem hefur innleitt IFRS-staðal 9.

GILDISSVIÐ

2. Allar einingar skulu beita þessum staðli á allar gerðir fjármálagerninga nema um sé að ræða:
- a) ...
- b) réttindi og skyldur samkvæmt leigusamningum sem IFRS-staðall 16, *leigusamningar*, gildir um. Þó á eftirfarandi við:
- i. úti-standandi fjármögnunarleiga (þ.e. hrein fjárfesting í fjármögnunarleigusamningum) og úti-standandi rekstrarleiga, sem leigusali hefur fært, falla undir ákvæði um afskráningu og virðisrýrnun í þessum staðli (sjá 15.–37., 58., 59. og 63.–65. lið og liði AG36–AG52 og AG84–AG93 í viðbæti A),
- ii. fjármögnunarleiguskuldir, sem leigutaki hefur fært, skulu falla undir ákvæði um afskráningu í 39. lið þessa staðals og
- iii. ...

GILDISTÖKUDAGUR OG UMBREYTING

...

- 103V IFRS-staðall 16, gefinn út í janúar 2016, breytti 2. lið og lið AG33. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 16.

Ákvæðum liðar AG33 í leiðbeiningum um beitingu er breytt að því er varðar einingu sem hefur ekki innleitt IFRS-staðal 9, *fjármálagerningar*. Leiðbeiningum um beitingu er ekki breytt að því er varðar einingu sem hefur innleitt IFRS-staðal 9.

INNBYGGÐAR AFLEIÐUR (10.–13. liður)

...

- AG33 Efnahagsleg einkenni og áhætta vegna innbyggðrar afleiðu eru nátengd efnahagslegum einkennum og áhættu vegna grunnsamningsins í eftirfarandi dæmum. Í þessum dæmum færir eining innbyggðu afleiðuna ekki aðskilda frá grunn-samningnum:

- a) ...

- f) Innbyggð afleiða í grunnleigusamningi er nátengd grunnsamningi ef innbyggð afleiðan er i. verðbólgutengd vísitala, s.s. leiguvísitala sem miðast við neysluverðsvísitölu (að því tilskildu að leigan sé ekki voguð og vísitalan tengist verðbólgu í eigin efnahagsumhverfi einingarinnar), ii. breytilegar leigugreiðslur, sem byggjast á tengdri sölu, eða iii. breytilegar leigugreiðslur sem miðast við breytilega vexti.

g) ...

IAS-staðall 40, fjárfestingareignir

Í ljósi umfangsmikilla breytinga á IAS-staðli 40, *fjárfestingareignir*, hefur óstyttur texti þessa staðals ásamt tillögum að breytingum verið settur fram aftur í lok viðbætis D.

IAS-staðall 41, landbúnaður

Ákvæðum 2. liðar er breytt og 64. lið er bætt við.

GILDISSVIÐ

...

2. Þessi staðall gildir ekki um:

a) ...

- e) eignir með afnotarétti sem leiðir af leigusamningi um land sem tengist landbúnaðarstarfsemi (sjá IFRS-staðal 16, leigusamningar).

...

GILDISTÖKUDAGUR OG UMBREYTING

...

64. IFRS-staðall 16, gefinn út í janúar 2016, breytti 2. lið. Eining skal beita þeirri breytingu þegar hún beitir IFRS-staðli 16.

IFRIC-túlkun 1, breytingar á núverandi skuldbindingum vegna starfsemi sem leggja skal niður, enduruppbyggingu eða sambærilegum skuldbindingum

Gerðar eru breytingar á tilvísunarliðnum.

TILVÍSANIR

— IFRS-staðall 16, leigusamningar

— IAS-staðall 1, framsetning reikningsskila (endurskoðaður 2007)

— ...

Ákvæðum 2. liðar er breytt og lið 9B er bætt við.

GILDISSVIÐ

2. Þessi túlkun gildir um breytingar á mati á núverandi skuldbindingum vegna starfsemi sem leggja skal niður, enduruppbyggingu eða sambærilegum skuldbindingum sem eru bæði:

- a) færð sem hluti af kostnaðarverði varanlegs rekstrarfjármunaliðar í samræmi við IAS-staðal 16 eða sem hluti af kostnaðarverði eigna með afnotarétti í samræmi við IFRS-staðal 16 og

b) ...

GILDISTÖKUDAGUR

...

9B IFRS-staðall 16, gefinn út í janúar 2016, breytti 2. lið. Eining skal beita þeirri breytingu þegar hún beitir IFRS-staðli 16.

IFRIC-túlkun 12, samningar um þjónustuúvilnun

Gerðar eru breytingar á tilvísunarliðnum.

TILVÍSANIR

- ...
- IFRS-staðli 15, *tekjur af samningum við viðskiptavinum*
- IFRS-staðall 16, *leigusamningar*
- ...
- ...
- ...

Bætt er við lið 28F.

GILDISTÖKUDAGUR

- ...
- 28F IFRS-staðall 16, gefinn út í janúar 2016, breytti lið AG8 og viðbæti B. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 16.

Í viðbæti A er lið AG8 breytt.

*Viðbætur A***GILDISSVIÐ (5. LIÐUR)**

- ...
- AG8 Rekstraraðili kann að eiga rétt til afnota af aðgreinanlega grunnvirkinu, sem lýst er í a-lið liðar AG7, eða aðstöðu sem notuð er til að veita stoðþjónustu sem er óbundin af reglusetningu sem lýst er í b-lið liðar AG7. Í báðum tilvikum er hugsanlegt að í reynd sé um að ræða leigusamning milli veitanda og rekstraraðila; í því tilviki skal gera grein fyrir því í samræmi við IFRS-staðal 16.

SIC-túlkun 29, samningar um þjónustuúvilnun: Upplýsingagjöf

Gerðar eru breytingar á tilvísunarliðnum.

TILVÍSANIR

- IFRS-staðall 16, leigusamningar
- ...
- ...

Ákvæðum 5. liðar er breytt.

ÁLITAEFNI

- ...
- 5. Tilteknir þættir og upplýsingagjöf, sem tengjast sumum samningum um þjónustuúvilnun, hafa þegar verið tekin til umfjöllunar í þeim alþjóðlegu reikningsskilastöðlum sem eru fyrir hendi (t.d. gildir IAS-staðall 16 um kaup á varanlegum rekstrarfjármunum, IFRS-staðall 16 gildir um leigusamninga á eignum og IAS-staðall 38 gildir um kaup á óefnislegum eignum). Samningur um þjónustuúvilnun getur þó falið í sér úppfyllta samninga sem ekki eru teknir til umfjöllunar í alþjóðlegu reikningsskilastöðlunum nema samningarnir séu íþyngjandi en í slíkum tilvikum gildir IAS-staðall 37. Af þessum sökum fjallar þessi túlkun um viðbótarupplýsingar um samninga um þjónustuúvilnun.

Liðnum um gildistöku er breytt:

GILDISTÖKUDAGUR

...

Eining skal beita breytingunni í e-lið 6. liðar. og lið 6A að því er varðar árleg tímabil sem hefjast 1. janúar 2008 eða síðar. Ef eining beitir IFRIC-túlkun 12 að því er varðar fyrra tímabil gilda þessar breytingar fyrir það fyrra tímabil.

IFRS-staðall 16, gefinn út í janúar 2016, breytti 5. lið. Eining skal beita þeirri breytingu þegar hún beitir IFRS-staðli 16.

SIC-túlkun 32, ófnislegar eignir — kostnaður við vefsetur

Gerðar eru breytingar á tilvísunarliðnum.

TILVÍSANIR

— ...

— IFRS-staðli 15, *tekjur af samningum við viðskiptavin*

— IFRS-staðall 16, *leigusamningar*

— ...

Ákvæðum 6. liðar, eins og þeim var breytt með IFRS-staðli 15, er breytt.

ÁLITAEFNI

...

6. IAS-staðall 38 gildir ekki um ófnislegar eignir, sem eining heldur til sölu í venjulegum viðskiptum (sjá IAS-staðal 2 og IFRS-staðal 15), eða leigusamninga fyrir ófnislegar eignir sem færðir eru í samræmi við IFRS-staðal 16. Samkvæmt því gildir þessi túlkun ekki um útgjöld til þróunar eða rekstrar vefseturs (eða hugbúnaðar fyrir vefsetur) sem selja á öðru fyrirtæki eða sem fært er í samræmi við IFRS-staðal 16.

Liðnum um gildistöku er breytt:

GILDISTÖKUDAGUR

...

Með IFRS-staðli 15, *tekjur af samningum við viðskiptavin*, gefinn út í maí 2014, breyttist þátturinn „Tilvísanir“ og 6. liður. Eining skal beita þeirri breytingu þegar hún beitir IFRS-staðli 15.

IFRS-staðall 16, gefinn út í janúar 2016, breytti 6. lið. Eining skal beita þeirri breytingu þegar hún beitir IFRS-staðli 16.

IAS-staðall 40, fjárfestingareignir

Í ljósi umfangsmikilla breytinga á IAS-staðli 40, fjárfestingareignir, hefur óstytur texti þessa staðals, eins og honum er breytt með IFRS-staðli 15, ásamt tillögum að breytingum verið settur fram aftur.

Alþjóðlegur reikningsskilastaðall, IAS-staðall 40

Fjárfestingareignir

MARKMIÐ

1. Markmiðið með þessum staðli er að mæla fyrir um reikningsskilalega meðferð fjárfestingareigna og hvaða viðeigandi upplýsinga er krafist.

GILDISSVIÐ

2. Þessum staðli skal beitt við færslu, mat og upplýsingagjöf vegna fjárfestingareigna.
3. [Felldur brott]
4. Þessi staðall gildir ekki um:
 - a) lífrænar eignir sem tengjast landbúnaðarstarfsemi (sjá IAS-staðal 41, *landbúnaður*, og IAS-staðli 16, *varanlegir rekstrarfjármunir*) og
 - b) jarðefnaréttindi og jarðefnaauðlindir, s.s. olíu, jarðgas og sambærilegar, óendurnýjanlegar auðlindir.

SKILGREININGAR

5. Í þessum staðli er merking eftirfarandi hugtaka sem hér segir:

Bókfært verð er fjárhæðin sem eign er færð á í efnahagsreikningnum.

Kostnaðarverð er sú fjárhæð handbærs fjár, eða ígildis þess, eða gangvirði annars endurgjalds sem innt er af hendi fyrir eign þegar hún er keypt eða byggð eða, eftir því sem við á, fjárhæðin sem er eignuð þeirri eign þegar hún er upphaflega færð í samræmi við sérstakar kröfur annarra IFRS-staðla, t.d. IFRS-staðals 2, eignarhlutatengd greiðsla.

Gangvirði er verðið sem fengist með því að selja eign eða greiða fyrir yfirfærslu á skuld í venjulegum viðskiptum á milli markaðsaðila á matsdegi. (Sjá IFRS-staðal 13, *gangvirðismat*.)

Fjárfestingareign er fasteign (land eða húseign — eða hluti húseignar — eða hvort tveggja) í vörslu (eigandans eða leigutakans sem afnotaréttur) til öflunar leigutekna eða til verðmætisaukningar eða hvors tveggja fremur en til:

- a) nota við framleiðslu eða afhendingu á vörum eða þjónustu eða í stjórnunarlegum tilgangi eða
- b) sölu í reglubundinni starfsemi.

Fasteign, sem eigandinn nýtir, er fasteign í vörslu (eiganda eða leigutaka sem eign með afnotarétti) sem notkunar í framleiðslu eða við afhendingu á vörum eða þjónustu eða í stjórnunarlegum tilgangi.

FLOKKUN EIGNAR SEM FJÁRFESTINGAREIGNAR EÐA FASTEIGNAR SEM EIGANDI NÝTIR

6. [Felldur brott]
7. Fjárfestingareign er eign til öflunar leigutekna eða til verðmætisaukningar eða hvors tveggja. Þess vegna myndar fjárfestingareign sjóðstreymi sem er að mestu óháð öðrum eignum einingar. Þetta greinir fjárfestingareign frá fasteign sem eigandinn nýtir. Framleiðsla vara eða afhending á vörum eða þjónustu (eða notkun fasteignar í stjórnunarlegum tilgangi) myndar sjóðstreymi sem er ekki unnt að rekja einvörðungu til fasteignar heldur einnig til annarra eigna sem eru notaðar í framleiðslunni eða afhendingarferlinu. IAS-staðall 16 á við um fasteign sem eigandi nýtir og IFRS-staðall 16 á við um fasteign, sem eigandi nýtir, sem leigutaki hefur umráð yfir í formi afnotaréttar.
8. Eftirfarandi eru dæmi um fjárfestingareignir:
 - a) land, ætlað til verðmætisaukningar á löngum tíma fremur en til sölu innan skamms tíma í reglubundinni starfsemi,

- b) land sem framtíðarnotkun hefur ekki verið ákveðin fyrir. (Ef eining hefur ekki ákvarðað að það noti landið annaðhvort sem fasteign, sem eigandi nýtir, eða til sölu innan skamms tíma í reglubundinni starfsemi er landið talið vera til verðmætisaukningar.)
 - c) húseign í eigu einingarinnar (eða eign með afnotarétti sem tengist húseign sem eining hefur umráð yfir) og leigt er út samkvæmt einum rekstrarleigusamningi eða fleirum,
 - d) húseign sem er auð en ætluð til leigu samkvæmt einum rekstrarleigusamningi eða fleirum,
 - e) fasteign sem er í byggingu eða breytingu til afnota í framtíðinni sem fjárfestingareign.
9. Eftirfarandi eru dæmi um liði sem eru ekki fjárfestingareignir og falla því utan gildissviðs þessa staðals:
- a) fasteign, sem ætluð er til sölu í reglubundinni starfsemi eða í byggingu eða breytingu fyrir slíka sölu (sjá IAS-staðal 2, birgðir), t.d. fasteign sem eingöngu er keypt í þeim tilgangi að selja hana í náninni framtíð eða til breytinga og endursölu,
 - b) [felldur brott]
 - c) fasteign, sem eigandinn nýtir (sjá IAS-staðal 16 og IFRS-staðal 16), þ.m.t. (m.a.) fasteignir til nota í framtíðinni sem fasteignir sem eigandinn nýtir, fasteignir til breytinga í framtíðinni og síðari nota sem fasteignir sem eigandinn nýtir, fasteignir, sem starfsmenn nýta, (hvort sem starfsmennirnir greiða markaðsverð eða ekki) og fasteignir, sem eigandinn nýtir og bíða sölu eða annarrar ráðstöfunar,
 - d) [felldur brott]
 - e) fasteign sem er leigð annarri einingu í fjármögnunarleigu.
10. Sumar fasteignir falla undir hluta sem er til öflunar leigutekna eða verðmætisaukningar og annan hluta sem er til nota í framleiðslu eða til afhendingar á vörum eða þjónustu eða í stjórnumanlegum tilgangi. Ef unnt er að selja þessa hluta aðskilda (eða leigja þá aðskilda samkvæmt samningi um fjármögnunarleigu) færir einingin þá hvorn fyrir sig í reikningsskilunum. Ef ekki er unnt að selja hlutana aðskilda er fasteignin því aðeins fjárfestingareign að óverulegur hluti hennar sé í notkun í framleiðslu eða við afhendingu á vörum eða þjónustu eða í stjórnumanlegum tilgangi.
11. Í sumum tilvikum er eining með viðbótarþjónustu við íbúa fasteignar sem það hefur umráð yfir. Eining skal fara með slíka fasteign sem fjárfestingareign ef þjónustan er óverulegur hluti af heildarsamkomulaginu. Dæmi um það er þegar eigandi skrifstofuhúsnæðis sér um öryggis- og viðhaldsþjónustu fyrir leigutakana í húseigninni.
12. Í öðrum tilvikum er þjónustan, sem er veitt, viðameiri. Nefna má sem dæmi einingu sem á og rekur hótél en þá er þjónusta við gestina verulegur hluti af rekstrinum í heild. Þess vegna er eigandarekið hótél fasteign sem eigandi nýtir, fremur en fjárfestingareign.
13. Erfitt getur verið að ákvarða hvort viðbótarþjónusta er svo umfangsmikil að fasteignin fullnægi ekki kröfum sem fjárfestingareign. Eigandi hótels felur t.d. þriðja aðila nokkra ábyrgð samkvæmt rekstrarsamningi. Skilmálar slíkra samninga eru mjög breytilegir. Annars vegar gæti eigandinn í reynd haft þá afstöðu að vera hlutlaus fjárfestir. Hins vegar kynni eigandinn einfaldlega að hafa útvistað daglegri starfsemi og haldið verulegri áhættu sem felst í sjóðstreymissveiflum í rekstri hótelsins.
14. Það fer eftir mati, sem byggist á dómgreind, hvort eign uppfyllir skilyrði sem fjárfestingareign. Hjá einingu eru þróaðar viðmiðanir svo að hún geti beitt mati á samræmdan hátt í samræmi við skilgreiningu á fjárfestingareign og með tilheyrandi leiðbeiningum í 7. til 13. lið. Í ákvæðum c-liðar 75. liðar er gerð sú krafa að eining greini frá þessum viðmiðunum þegar flokkunin er vandasöm.

- 14A Einnig er þörf á mati, sem byggist á dómgreind, til að ákvarða hvort kaup á fjárfestingareign eru kaup á eign eða flokki eigna eða sameining fyrirtækja í skilningi IFRS-staðals 3, *sameining fyrirtækja*. Vísu ætti til IFRS-staðals 3 til að ákvarða hvort um sameiningu fyrirtækja sé að ræða. Umfjöllunin í 7.–14. lið í þessum staðli tengist því hvort eign er eign sem eigandi nýtir eða fjárfestingareign eða ekki en tengist því ekki að ákvarða hvort kaup á eign er sameining fyrirtækja samkvæmt skilgreiningu í IFRS-staðli 3 eða ekki. Til að komast að niðurstöðu um hvort tiltekin viðskipti samrýmast skilgreiningunni á sameiningu fyrirtækja, samkvæmt skilgreiningu í IFRS-staðli 3 og feli í sér fjárfestingareign, samkvæmt skilgreiningu í þessum staðli er nauðsynlegt að beita báðum stöðlum hvorum í sínu lagi.
15. Í sumum tilvikum á eining fasteign sem er leigð og nýtt af móðurfélagi hennar eða öðru dótturfélagi. Fasteignin uppfyllir ekki skilyrði fjárfestingareignar í samstæðureikningsskilunum vegna þess að eigandinn nýtir fasteignina séð frá sjónarhorni samstæðunnar. Ef á hinn bóginn er aðeins miðað við eininguna, sem á hana, er fasteignin fjárfestingareign ef hún fellur að skilgreiningunni í 5. lið. Af þeim sökum fer leigusaliinn með fasteignina eins og fjárfestingareign í eigin reikningsskilum.

FÆRSLA

16. Færa skal fjárfestingareign sem eign þá og því aðeins að:

a) líklegt sé talið að efnahagslegur ávinningur í framtíðinni, sem rekja má til fjárfestingareignarinnar, renni til einingarinnar og

b) unnt sé að meta með áreiðanlegum hætti kostnaðarverð fjárfestingareignarinnar.

17. Eining metur samkvæmt þessari færslureglu allan kostnað við fjárfestingareignina um leið og til hans er stofnað. Þess háttar kostnaður er m.a. kostnaður sem varð til vegna upphaflegra kaupa á fjárfestingareign og kostnaður sem stofnað er til síðar til að auka við hana, endurnýja hluta hennar eða til viðhalds eigninni.
18. Samkvæmt færslureglunni í 16. lið færir eining ekki kostnað við daglegt viðhald fjárfestingareignar með í bókfærðu verði slíkrar eignar. Þessi kostnaður er þess í stað færður í rekstrarreikning þegar stofnað er til hans. Kostnaður við daglegt viðhald er einkum kostnaður við laun og rekstrarvörur en getur falið í sér kostnaðarverð smáhluta. Tilgangurinn með þessum útgjöldum er oft sagður vera „viðgerðir og viðhald“ eignarinnar.
19. Hlutar fjárfestingareigna gætu hafa verið aflað með endurnýjun. Innveggirnir geta t.d. hafa komið í stað upprunalegu veggjanna. Samkvæmt færslureglunni færir eining kostnað vegna endurnýjunar á hluta fjárfestingareignar með í bókfærðu verði fjárfestingareignar, sem fyrir er, þegar stofnað er til kostnaðarins, að uppfylltum skilyrðum fyrir færslu. Bókfært verð þeirra hluta, sem eru endurnýjaðir, er afskráð í samræmi við afskráningarákvæði þessa staðals.
- 19A Færa skal fjárfestingareign, sem leigutaki hefur umráð yfir sem eign með afnotarétti, í samræmi við IFRS-staðal 16.

MAT VIÐ FÆRSLU

20. Í upphafi skal meta fjárfestingareign sem eign á kostnaðarverði. Viðskiptakostnaður skal vera innifalinn í upphaflega matinu.

21. Í kostnaðarverði keyptrar fjárfestingareignar felast kaupverð og útgjöld sem rekja má beint til kaupanna. Útgjöld, sem rekja má beint til kaupanna, eru t.d. sérfræðiþóknun fyrir lögfræðiþjónustu, skattar vegna eigendaskipta og annar viðskiptakostnaður.

22. [Felldur brott]

23. Kostnaðarverð fjárfestingareignar hækkar ekki vegna:

- a) stofnkostnaðar (nema hann sé nauðsynlegur til að koma eigninni í það ástand sem nauðsynlegt er til að hún sé starfhæf með þeim hætti sem stjórnendur ætlast til),

- b) rekstrartaps, sem verður áður en fjárfestingareignin nær áætluðu nýtingarstigi, eða
- c) óeðlilegrar eyðslu efnis, vinnu eða annarra aðfanga við byggingu eða breytingu eignarinnar.
24. Ef greiðslu fyrir fjárfestingareign er frestað er kostnaðarverð ígildi staðgreiðsluverðs. Mismunurinn á þessari fjárhæð og heildargreiðslum er færður sem vaxtagjöld á lánsúmabilinu.
25. [Felldur brott]
26. [Felldur brott]
27. Ein eða fleiri fjárfestingareignir kunna að vera fengnar í skiptum fyrir ópeningalega eign eða eignir, eða sambland peningalegra og ópeningalegra eigna. Í eftirfarandi umfjöllun er fjallað um skipti á einni ópeningalegri eign fyrir aðra en hún á jafnframt við um öll skipti sem lýst er í málsgreininni hér að framan. Kostnaðarverð þess háttar fjárfestingareignar er metið á gangvirði nema a) skiptin séu ekki viðskiptalegs eðlis eða b) hvorki gangvirði eignarinnar, sem tekið er við, né eignarinnar, sem látin er af hendi, er metið með áreiðanlegum hætti. Eignin, sem tekið er við, er metin með þessum hætti jafnvel þótt einingin geti ekki þegar í stað afskráð eign, sem látin er af hendi, úr efnahagsreikningi. Ef eignin, sem tekið er við, er ekki metin á gangvirði er kostnaðarverð hennar metið á bókfærðu verði eignarinnar sem látin er af hendi.
28. Eining ákvarðar hvort skipti séu viðskiptalegs eðlis með því að kanna umfang breytinga sem vænst er að verði á framtíðarsjóðstreymi hennar af völdum skiptanna. Skipti eru viðskiptalegs eðlis ef:
- a) samskipan (áhætta, tímasetning og fjárhæð) sjóðstreymis, sem stafar af eigninni sem tekið er við, er önnur en samskipan sjóðstreymis eignarinnar sem látin er af hendi eða
- b) virðið sem á sérstaklega við um þann hluta rekstrar einingarinnar, sem viðskiptin hafa áhrif á, breytist af völdum skiptanna og
- c) mismunurinn á a- og b-lið er verulegur miðað við gangvirði eignanna sem skipt er á.
- Við ákvörðun á því hvort skipti séu viðskiptalegs eðlis skal virði einingarinnar í þeim rekstri einingarinnar, sem skiptin hafa áhrif á, endurspegla sjóðstreymi eftir skatta. Niðurstaða þessarar greiningar getur verið skýr án þess að eining þurfi að gera ítarlega útreikninga.
29. Unnt er að meta gangvirði eignar með áreiðanlegum hætti ef a) breytileiki á því bili, þar sem sanngjarnt virðismat fyrir viðkomandi eign er að finna, hefir ekki mikla þýðingu fyrir eignina eða b) unnt er að meta með skynsamlegum hætti líkindi mats á því bili og nota það til að meta gangvirði. Ef einingin getur ákvarðað með áreiðanlegum hætti gangvirði annaðhvort eignarinnar, sem tekið er við, eða eignarinnar, sem látin er af hendi, er gangvirði eignarinnar, sem látin er af hendi, notað til að meta kostnaðarverðið nema gangvirði eignarinnar, sem tekið er við, liggi skýrar fyrir.
- 29A Í upphafi skal meta fjárfestingareign, sem leigutaki hefur umráð yfir sem eign með afnotarétti, á kostnaðarverði í samræmi við IFRS-staðal 16.

MAT EFTIR FÆRSLU

Reikningsskilaðferð

30. **Með undantekningunum, sem tilgreindar eru í lið 32A, skal eining velja annaðhvort gangvirðislíkanið í 33.–55. lið eða kostnaðarverðslíkanið í 56. lið sem reikningsskilaaðferð og skal beita þeirri aðferð gagnvart öllum fjárfestingareignum sínum.**
31. Í IAS-staðli 8, *reikningsskilaaðferðir, breytingar á reikningshaldslegu mati og skekkjur*, er kveðið á um að breytingu á reikningsskilaaðferðum að eigin frumkvæði skuli aðeins gera ef sú breyting verður til þess að reikningsskilin veiti

áreiðanlegri og betur viðeigandi upplýsingar um áhrif viðskipta, annarra atburða eða skilyrða á fjárhagsstöðu, rekstrarárangur eða sjóðstreymi einingarinnar. Það er afar ólíklegt að breyting úr gangvirðislíkaninu yfir í kostnaðarverðslíkanið leiði til betur viðeigandi framsetningar.

32. Í þessum staðli er gerð krafa um að allar einingar meti gangvirði fjárfestingareignar annaðhvort vegna mats (ef einingin notar gangvirðislíkanið) eða upplýsingagjafar (ef hún notar kostnaðarverðslíkanið). Einingar eru hvattar til þess, en ekki er gerð krafa um það, að þær meti gangvirði fjárfestingareigna á grundvelli mats sjálfstæðs matsmanns sem hefur viðurkennda og viðeigandi sérfræðimenntun og er kunnugur viðkomandi landsvæði og tegund þeirrar fjárfestingareignar sem meta skal.

32A Eining getur:

- a) valið annaðhvort gangvirðislíkanið eða kostnaðarverðslíkanið fyrir allar fjárfestingareignir að baki skuldbindingum sem greiða ávöxtun sem tengist beint gangvirði eða ávöxtun á tilgreindum eignum þ.m.t. fjárfestingareignin og
- b) valið annaðhvort gangvirðislíkanið eða kostnaðarverðslíkanið fyrir allar aðrar fjárfestingareignir óháð valinu í a-lið.

- 32B Sumir vátryggjendur og aðrar einingar starfrækja innri fasteignasjóð sem gefur út ímyndaðar einingar (*e. notional units*) þar sem sumar einingar eru í eigu fjárfesta í tengdum samningum og aðrar eru í eigu einingarinnar. Liður 32A heimilar einingu ekki að meta eign sjóðsins að hluta til á kostnaðarverði og að hluta til á gangvirði.

- 32C Ef eining velur ólík líkön fyrir flokkana tvo, sem lýst er í lið 32A, skal færa sölu fjárfestingareigna milli eignasafna sem metin eru með ólíkum líkönum á gangvirði og uppsafnaða breytingu á gangvirði skal færa í rekstrarreikning. Af þeim sökum, ef fjárfestingareign er seld úr safni þar sem gangvirðislíkanið er notað til safns þar sem kostnaðarverðslíkanið er notað, verður gangvirði eignarinnar á söludegi kostnaðarverð hennar.

Gangvirðislíkan

33. Eftir upphaflega færslu skal eining, sem velur gangvirðislíkanið, meta allar fjárfestingareignir sínar á gangvirði nema í þeim tilvikum sem lýst er í 53. lið.

34. [Felldur brott]

35. Hagnaður eða tap, sem stafar af breytingum á gangvirði fjárfestingareigna, skal fært í rekstrarreikning á því tímabili sem það verður rakið til.

- 36–39. [Felldur brott]

40. Við mat á gangvirði fjárfestingareignar í samræmi við IFRS-staðal 13 skal einingin tryggja að gangvirðið endurspegli m.a. leigutekjur af gildandi leigusamningum og aðrar forsendur sem markaðsaðilar myndu nota við verðlagningu á fjárfestingareigninni við núverandi markaðsaðstæður.

- 40A Þegar leigutaki notar gangvirðislíkanið til að meta fjárfestingareign sem er haldið sem eign með afnotarétti skal hann meta eignina með afnotaréttinum og ekki undirliggjandi eign á gangvirði.

41. IFRS-staðall 16 tilgreinir grundvöll fyrir upphafsfærslu kostnaðar af fjárfestingareign sem leigutaki hefur umráð yfir sem eign með afnotarétti. Í 33. lið er þess krafist að fjárfestingareign sem leigutaki hefur umráð yfir sem eign með afnotarétti verði endurmetin, ef nauðsyn krefur, á gangvirði ef einingin velur gangvirðislíkanið. Þegar leigugreiðslur

eru á markaðsverði skal gangvirði fjárfestingareignar sem leigutaki hefur umráð yfir sem eign með afnotarétti við yfirtöku, að frádregnum öllum væntum leigugreiðslum (þ.m.t. þeim sem tengjast færðum leiguskuldum), vera núll. Þannig skal endurmat á eign með afnotarétti frá kostnaðarverði í samræmi við IFRS-staðal 16 yfir í gangvirði í samræmi við 33. lið (með hliðsjón af kröfum 50. liðar) því ekki leiða til neins upphaflegs hagnaðar eða taps nema gangvirðið sé metið á mismunandi tíma. Þetta gæti gerst þegar valið er að beita gangvirðislíkaninu eftir upphaflega færslu.

42-47. [Felldur brott]

48. Í undantekningartilvikum hafa þó komið fram skýrar vísbendingar um að þegar eining aflar sér fjárfestingareignar (eða fyrst eftir að fyrirbyggjandi eign verður fjárfestingareign vegna breytingar á notkun) verði breytileikinn í sanngjörnu virðismati svo mikill og svo erfitt verði að meta líkindi á mismunandi niðurstöðum að notagildi eins gangvirðismats verður ekkert. Þetta kann að benda til þess að ekki sé hægt að meta gangvirðismat fasteignar á viðvarandi grundvelli með áreiðanlegum hætti (sjá 53. lið).

49. [Felldur brott]

50. Þegar bókfært verð fjárfestingareignar, samkvæmt gangvirðislíkaninu, er ákvarðað tvítelur eining ekki eignir eða skuldir sem eru færðar sem aðgreindar eignir og skuldir. Til dæmis:

- a) tæki eins og lyftur eða loftræsting eru oft óaðskiljanlegur hluti byggingar og þau eru yfirleitt talin með í gangvirði fjárfestingareignar fremur en að þau séu færð sérstaklega sem varanlegir rekstrarfjármunir,
- b) ef skrifstofa er í leigu með húsgögnum er gangvirði húsgagnanna allajafna innifalið í gangvirði skrifstofunnar vegna þess að leigutekjurnar eiga við um skrifstofuna með húsgögnum. Þegar húsgögn eru talið með í gangvirði fjárfestingareignar færir eining húsgögnin ekki sem aðgreinda eign,
- c) fyrirframgreiddar eða áfallnar tekjur af rekstrarleigu falla ekki undir gangvirði fjárfestingareignar vegna þess að einingin færir þær sem sérstakar skuldir eða eignir,
- d) gangvirði fjárfestingareignar, sem leigutaki hefur umráð yfir sem eign með afnotarétti, endurspeglar vænt sjóðstreymi (þ.m.t. breytilegar leigugreiðslur sem vænst er að komi til greiðslu). Þetta leiðir af sér að ef greiðslur, sem vænst er að verði inntar af hendi, eru ekki inni í mati á eign verði nauðsynlegt að leggja allar færðar leiguskuldir aftur við til að finna bókfært verð fjárfestingareignarinnar með því að nota gangvirðislíkan.

51. [Felldur brott]

52. Í sumum tilvikum væntir eining þess að núvirði greiðslna sem tengjast fjárfestingareignunum (annarra en greiðslna í tengslum við færðar skuldbindingar) verði meira en núvirði þeirra innborgana er tengjast þeim. Eining beitir IAS-staðli 37, *reiknaðar skuldbindingar, óvissar skuldir og óvissar eignir*, til að ákvarða hvort færa skuli skuld og þá hvernig skuli meta hana.

Þegar ekki er unnt að meta gangvirði með áreiðanlegum hætti

53. Það er hrekjanleg forsenda að eining geti með áreiðanlegum hætti metið gangvirði fjárfestingareignar á viðvarandi grundvelli. Í undantekningartilvikum hafa þó komið fram skýrar vísbendingar um það að eining geti ekki með áreiðanlegum hætti metið gangvirði fjárfestingareignar á viðvarandi grundvelli fyrst eftir að hún kaupir fjárfestingareign (eða fyrst eftir að fasteign, sem einingin á fyrir, verður að fjárfestingareign vegna breytingar á notkun). Þetta kemur upp þá og því aðeins þegar markaður með sambærilegar fasteignir er óvirkur

(t.d. að lítið sé um nýleg viðskipti, verðskrár eru gamlar eða ef sannreynanleg verð í viðskiptum gefa til kynna að seljandinn hafi verið þvingaður til að selja) og annað áreiðanlegt gangvirðismat (sem t.d. er byggt á afvöxtuðu, framreiknuðu sjóðstreymi) er ekki fyrir hendi. Ef eining kemst að þeirri niðurstöðu að ekki sé unnt að meta með áreiðanlegum hætti gangvirði fjárfestingareignar sem er í byggingu en væntir þess að hægt sé að meta gangvirði eignarinnar með áreiðanlegum hætti þegar byggingu hennar lýkur skal hún meta fjárfestingareignina, sem er í byggingu, á kostnaðarverði þar til unnt er að meta gangvirði hennar með áreiðanlegum hætti eða byggingu hennar lýkur (eftir því hvort verður á undan). Ef eining kemst að þeirri niðurstöðu að ekki sé unnt að meta gangvirði fjárfestingareignar (annarrar en fjárfestingareignar í byggingu) á viðvarandi grundvalli skal einingin meta fjárfestingareignina með kostnaðarverðslíkaninu í IAS-staðli 16 að því er varðar eigin fjárfestingareign eða í samræmi við IFRS-staðal 16 að því er varðar fjárfestingareign sem leigutaki hefur umráð yfir sem eign með afnotarétti. Hrakvirði fjárfestingareignarinnar skal metið sem núll. Einingin skal beita IAS-staðli 16 eða IFRS-staðli 16 þar til fjárfestingareigninni hefur verið ráðstafað.

- 53A Þegar eining getur metið á áreiðanlegan hátt gangvirði fjárfestingareignar sem er í byggingu og eignin hefur áður verið metin á kostnaðarvirði skal hún meta eignina á gangvirði hennar. Þegar byggingu þeirrar eignar lýkur er gert ráð fyrir að unnt sé að meta gangvirðið með áreiðanlegum hætti. Ef þetta á ekki við skal, í samræmi við 53. lið, færa eignina með kostnaðarverðslíkaninu í samræmi við IAS-staðal 16 að því er varðar eignir í eignarhaldi eða IFRS-staðal 16 að því er varðar fjárfestingareign sem leigutaki hefur umráð yfir sem eign með afnotarétti.
- 53B Einingis er hægt að hrekja þá ályktun að gangvirði fjárfestingareignar í byggingu sé hægt að meta á áreiðanlegan hátt við upphafsfærslu. Einingu, sem hefur metið fjárfestingareignarlið, sem er í byggingu, á gangvirði, er ekki heimilt að álykta sem svo að ekki sé unnt að meta gangvirði tilbúinnar fjárfestingareignar með áreiðanlegum hætti.
54. Í þeim undantekningartilvikum þegar einingu er skylt, af ástæðum sem eru tilgreindar í 53. lið, að meta fjárfestingareign með því að nota kostnaðarverðslíkanið í samræmi við IAS-staðal 16 eða IFRS-staðal 16, metur hún allar aðrar fjárfestingareignir sínar á gangvirði, þ.m.t. fjárfestingareignir í byggingu. Þó að eining kunni að nota kostnaðarverðslíkanið fyrir eina fjárfestingareign skal hún í þessum tilvikum halda áfram að gera grein fyrir eignunum sem eftir eru með því að nota gangvirðislíkanið.
55. Ef eining hefur áður metið fjárfestingareign á gangvirði skal hún halda áfram að meta fasteignina á gangvirði þar til henni verður ráðstafað (eða þar til eignin verður að fasteign sem eigandinn nýtir eða einingin hefst handa um breytingu á fasteigninni til sölu í reglubundinni starfsemi síðar) jafnvel þótt sambærileg markaðsviðskipti verði fátíðari eða torveldara verði að afla upplýsinga um markaðsverð.

Kostnaðarverðslíkan

56. Eftir upphafsfærslu skal eining, sem velur kostnaðarverðslíkanið, meta fjárfestingareign:
- a) í samræmi við IFRS-staðal 5, *fastafjármunir sem haldið er til sölu og aflögð starfsemi*, þegar hún uppfyllir skilyrði fyrir því að vera flokkuð sem haldið til sölu (eða eru í ráðstöfunarflokki sem er flokkaður sem haldið til sölu),
 - b) í samræmi við IFRS-staðal 16 ef leigutaki hefur umráð yfir henni sem eign með afnotarétti og henni er ekki haldið til sölu í samræmi við IFRS-staðal 5 og
 - c) í samræmi við kröfur IAS-staðals 16 að því er varðar kostnaðarverðslíkan í öllum öðrum tilvikum.

TILFÆRSLUR

57. Tilfærslur úr eða í fjárfestingareign skal gera þá og því aðeins að breyting verði á notkun sem kemur fram sem:
- a) upphaf á nýtingu eiganda á fasteign, fyrir tilfærslu úr fjárfestingareign yfir í fasteign sem eigandi nýtir,

b) **upphaf breytinga með sölu fyrir augum, fyrir tilfærslu úr fjárfestingareign yfir í birgðir,**

c) **lok nýtingar eiganda, fyrir tilfærslu úr fasteign, sem eigandi nýtir, yfir í fjárfestingareign eða**

d) **upphaf rekstrarleigu til annars aðila fyrir tilfærslu úr birgðum yfir í fjárfestingareign.**

e) [felldur brott]

58. Samkvæmt b-lið 57. liðar er gerð krafa um að eining flytji eign frá fjárfestingareign yfir í birgðir þá og því aðeins að breytingar verði á notkun sem kemur fram í því að byrjað er á breytingum með sölu fyrir augum. Þegar eining ákveður að ráðstafa fjárfestingareign án breytinga heldur hún áfram að fara með eignina sem fjárfestingareign þar til hún er afskráð (fjarlægð af efnahagsreikningi) en ekki fara með hana sem birgðir. Þegar eining hefur breytingar á fjárfestingareign, sem það á fyrir, til áframhaldandi notkunar sem fjárfestingareign í framtíðinni, heldur fasteignin á sama hátt áfram að vera fjárfestingareign og er ekki endurflokkuð sem fasteign, sem eigandi nýtir, meðan á breytingunum stendur.
59. Í 60.–65. lið er kveðið á um þætti varðandi færslu og mat sem koma upp þegar eining notar gangvirðislíkanið á fjárfestingareign. Þegar eining notar kostnaðarverðislíkanið breyta tilfærslur milli fjárfestingareignar, fasteignar, sem eigandi nýtir, og birgða ekki bókfærðu verði fasteignarinnar sem er færð til og þær tilfærslur breyta ekki kostnaðarverði þeirrar fasteignar í mati eða upplýsingagjöf.
60. **Við tilfærslu úr fjárfestingareign, sem færð er á gangvirði, yfir í fasteign, sem eigandi nýtir, eða birgðir skal kostnaðarverð eignarinnar til færslu eftirleidis í samræmi við IAS-staðli 16, IFRS-staðli 16 eða IAS-staðli 2 teljast vera gangvirði hennar daginn þegar breytingin verður á notkun.**
61. **Ef fasteign, sem eigandi nýtir, verður að fjárfestingareign sem verður færð á gangvirði skal eining beita IAS-staðli 16 að því er varðar eign sem eigandi nýtir og IFRS-staðli 16 að því er varðar fasteign sem leigutaki hefur umráð yfir sem eign með afnotarétti fram til dagsins þegar breytingin verður á notkun. Einingin skal fara með allan mismun á bókfærðu verði fasteignarinnar í samræmi við IAS-staðal 16 eða IFRS-staðal 16 og gangvirði hennar þann dag eins og endurmat í samræmi við IAS-staðal 16.**
62. Fram til þess dags sem fasteign, sem eigandinn nýtir, verður fjárfestingareign á gangvirði afskrifar eining fasteignina (eða eign með afnotarétti) og færir hvers kyns virðisrýrnunartap sem hefur orðið. Einingin fer með hvers kyns mismun á bókfærðu verði fasteignarinnar í samræmi við IAS-staðal 16 eða IFRS-staðal 16 og á gangvirði hennar þann dag eins og endurmat í samræmi við IAS-staðal 16. Með öðrum orðum:
- a) öll lækkun á bókfærðu verði, sem stafar af því, er færð í rekstrarreikning. Að því marki sem fjárhæð hefur verið færð í endurmatsreikning vegna þeirrar fasteignar er lækkunin þó færð í aðra heildarafkomu og lækkar endurmatsreikninginn innan eigin fjár,
- b) farið er með alla hækkun á bókfærðu verði á eftirfarandi hátt:
- i. að því marki, sem hækkunin snýr við fyrri virðisrýrnun vegna þeirrar fasteignar, er hækkunin færð í rekstrarreikning. Fjárhæðin, sem færð er í rekstrarreikning, er ekki hærri en fjárhæðin sem þarf til að hækka bókfært verð upp í það bókfærða verð sem hefði verið ákvarðað (að frádregnum afskriftum) ef engin virðisrýrnun hefði verið færð,
- ii. ef eitthvað stendur eftir af hækkuninni er það fært í aðra heildarafkomu og lækkar endurmatsreikninginn innan eigin fjár. Við ráðstöfun fjárfestingareignarinnar síðar er heimilt að tilfæra endurmatsreikninginn, sem er innifalinn í eigin fé, yfir í óráðstafað eigið fé. Tilfærslan af endurmatsreikningnum yfir í óráðstafað eigið fé fer ekki gegnum rekstrarreikninginn.

63. **Vegna tilfærslu á birgðum yfir á fjárfestingareign, sem verður færð á gangvirði, er allur mismunur á gangvirði fasteignarinnar á þeim degi og fyrra bókfærðs verðs færður í rekstrarreikning.**
64. Meðferð á tilfærslum frá birgðum yfir í fjárfestingareign, sem verða færðar á gangvirði, er í samræmi við meðferð á sölu birgða.
65. **Þegar eining lýkur eigin framkvæmd á byggingu eða breytingu á fjárfestingareign sem verður færð á gangvirði skal færa allan mismun á gangvirði fasteignarinnar á þeim degi og fyrra bókfærðu verði hennar í rekstrarreikning.**

RÁÐSTAFANIR

66. **Fjárfestingareign skal afskráð (fjarlægð af efnahagsreikningi) við sölu eða þegar fjárfestingareignin er endanlega tekin úr notkun og ekki er að vænta neins efnahagslegs ávinnings af ráðstöfun hennar í framtíðinni.**
67. Ráðstöfun fjárfestingareignar getur farið fram með sölu eða með því að setja hana í fjármögnunarleigu. Ráðstöfunardagur seldrar fjárfestingareignar er sá dagur þegar viðtakandinn öðlast yfirráð yfir fjárfestingareigninni í samræmi við kröfur um að ákvarða hvenær árangurstengd skuldbinding er efnd skv. IFRS-staðli 15. IFRS-staðall 16 gildir um ráðstöfun sem á sér stað þegar gerður er samningur um fjármögnunarleigu og um sölu og endurleigu.
68. Ef eining, í samræmi við færsluregluna í 16. lið, færir endurstofnverð hluta fjárfestingareignar með í bókfærðu verði eignar, afskráir hún úr efnahagsreikningi bókfært verð hlutans sem var endurnýjaður. Fyrir fjárfestingareign, sem er færð samkvæmt kostnaðarverðslíkraninu, má endurnýjaði hlutinn ekki vera hluti sem var afskrifaður sérstaklega. Ef ekki er gerlegt fyrir einingu að ákvarða bókfært verð endurnýjaða hlutans getur hún notað endurstofnverðið sem vísbendingu um það hvert kostnaðarverð endurnýjaða hlutans hafi verið þegar hann var keyptur eða smíðaður. Ef gangvirðislíkanið er notað kann gangvirði fjárfestingareignarinnar þegar að sýna að hlutinn, sem á að skipta út, hafi glatað verðgildi sínu. Í öðrum tilvikum getur reynst erfitt að átta sig á því hve mikið gangvirðið skal lækka vegna hlutans sem verið er að skipta út. Önnur aðferð við að lækka gangvirðið vegna hlutans sem er skipt út, þegar þetta er ekki gerlegt, er að taka endurstofnverðið með í bókfærðu verði eignarinnar og endurmeta síðan gangvirðið eins og krafist væri vegna viðbóta sem ekki fela í sér endurnýjun.
69. **Hagnaður eða tap vegna niðurlagningar eða ráðstöfunar fjárfestingareignar skal ákvarðast sem mismunur á hreinum afrakstri ráðstöfunar og bókfærðs verðs eignarinnar og skal færður í rekstrarreikning (nema gerð sé krafa um annað vegna sölu og endurleigu í IFRS-staðli 16).**
70. Fjárhæð endurgjalds, sem telja skal með í hagnaði eða tapi og rekja má til afskráningar fjárfestingareignar, er ákvörðuð í samræmi við kröfur um ákvörðun viðskiptaverðs í 47.–72. lið IFRS-staðals 15. Síðari breytingar á áætlaðri fjárhæð endurgjaldsins, sem er talin með í hagnaði eða tapi, skal færa í samræmi við kröfur um breytingar á viðskiptaverði í IFRS-staðli 15.
71. Eining beitir IAS-staðli 37 eða öðrum stöðlum, eftir því sem við á, á allar skuldir sem hvíla á henni eftir ráðstöfun fjárfestingareignar.
72. **Bætur frá þriðja aðila vegna fjárfestingareigna, sem höfðu rýrnað í verði, tapast eða verið látnar af hendi, skulu færðar í rekstrarreikning þegar bæturnar verða að viðskiptakröfu.**
73. Virðisrýrnun eða tap á fjárfestingareignum, tengdar kröfur um eða greiðslur á bótum frá þriðju aðilum og kaup eða bygging eigna síðar, sem koma í stað annarra eigna, eru aðskildir, efnahagslegir atburðir og skal færa þá sérstaklega eins og hér segir:

- a) virðisrýrnun fjárfestingareignar er færð í samræmi við IAS-staðal 36,

- b) úrelding eða ráðstafanir fjárfestingareigna er færð í samræmi við 66.–71. lið í þessum staðli,
- c) bætur frá þriðju aðilum vegna fjárfestingareigna, sem höfðu rýrnað í verði, tapast eða verið látnar af hendi, skulu færðar í rekstrarreikning þegar þær verða að viðskiptakröfu og
- d) kostnaðarverð eigna, sem eru gerðar upp, keyptar eða endursmíðaðar, er ákvarðað í samræmi við 20.–29. lið í þessum staðli.

UPPLÝSINGAGJÖF

Gangvirðislíkan og kostnaðarverðslíkan

- 74. Kröfur um upplýsingar hér á eftir gilda til viðbótar þeim sem settar eru fram í IFRS-staðli 16. Í samræmi við IFRS-staðal 16 skal eigandi fjárfestingareignar gefa sömu upplýsingar um leigusamninga sem hann hefur gert og leigusali. Leigutaki sem hefur umráð yfir fjárfestingareign sem eign með afnotarétti veitir upplýsingar leigutaka eins og krafist er í IFRS-staðli 16 og upplýsingar leigusala eins og krafist er í IFRS-staðli 16 að því er varðar rekstrarleigusamninga sem hann hefur gert.
- 75. **Eining skal birta upplýsingar um:**
 - a) hvort hún notar gangvirðislíkanið eða kostnaðarverðslíkanið,
 - b) [felldur brott]
 - c) viðmiðanir, sem hún notar til að greina á milli fjárfestingareignar, fasteignar, sem eigandi nýtir, og fasteignar sem er til sölu í reglubundinni starfsemi þegar flokkun er vandasöm (sjá 14. lið),
 - d) [felldur brott]
 - e) að hve miklu leyti gangvirði fjárfestingareignar (eins og það er metið eða birt í reikningsskilunum) er byggt á mati sjálfstæðs matsmanns, sem hefur viðurkennda og viðeigandi sérfræðimenntun og er kunnugur viðkomandi stað og tegund þeirrar fjárfestingareignar sem meta skal. Ef ekkert slíkt mat hefur farið fram skal greina frá því að svo sé,
 - f) fjárhæðirnar, sem færðar eru í rekstrarreikning, að því er varðar:
 - i. leigutekjur af fjárfestingareignum,
 - ii. beinan rekstrarkostnað (þ.m.t. viðgerðir og viðhald), sem stafar af fjárfestingareignum sem gáfu af sér leigutekjur á tímabilinu,
 - iii. beinan rekstrarkostnað (þ.m.t. viðgerðir og viðhald), sem stafar af fjárfestingareign sem gaf ekki af sér leigutekjur á tímabilinu og
 - iv. uppsafnaða breytingu á gangvirði sem færð er í rekstrarreikning við sölu fjárfestingareignar úr safni eigna þar sem kostnaðarverðslíkanið er notað í safn þar sem gangvirðislíkanið er notað (sjá lið 32C),
 - g) hvort fyrir liggi hömlur á innlausn fjárfestingareigna eða ráðstöfun tekna og afraksturs vegna ráðstöfunar og fjárhæðir í því sambandi,
 - h) samningsskuldbindingar til að kaupa, byggja eða breyta fjárfestingareign eða vegna viðgerða, viðhalds eða endurbóta.

Gangvirðislíkan

76. Auk upplýsinganna, sem gerð er krafa um skv. 75. lið, skal eining, sem notar gangvirðislíkanið í 33.–55. lið, greina frá afstemmingu milli bókfærðs verðs fjárfestingareigna í upphafi og við lok tímabilsins og skal þar koma fram eftirfarandi:
- a) viðbætur, þar sem tilgreindar eru sérstaklega viðbætur sem rekja má til kaupa og útgjalda sem fallið hafa til síðar og eru innifalin í bókfærðu verði eignar,
 - b) viðbætur, sem stafa af kaupum við sameiningu fyrirtækja,
 - c) eignir, sem eru skilgreindar sem haldið til sölu eða eru í ráðstöfunarflokki sem er skilgreindur sem haldið til sölu í samræmi við IFRS-staðal 5, og aðrar ráðstafanir,
 - d) hreinn hagnaður eða hreint tap vegna leiðréttinga á gangvirði,
 - e) hreinn gengismunur, sem leiðir af umreikningi á reikningsskilunum yfir í annan framsetningargjaldmiðil og af umreikningi á erlendum rekstri yfir í framsetningargjaldmiðil einingarinnar sem reikningsskilin taka til,
 - f) tilfærslur í og frá birgðum og fasteignum, sem eigandi nýtir, og
 - g) aðrar breytingar.
77. Þegar mat, sem fram fer á fjárfestingareign, er leiðrétt verulega fyrir reikningsskilin, t.d. til að komast hjá tvítalningu eigna eða skulda, sem eru færðar sem aðgreindar eignir og skuldir eins og lýst er í 50. lið, skal einingin greina frá afstemmingu milli matsins, sem fram fór, og leiðréttats matsins, sem er innifalið í reikningsskilunum og sýnir aðgreinda uppsafnaða fjárhæð færðra leiguskuldbindinga, sem hafa verið bakfærðar, og allar aðrar leiðréttingar sem skipta máli.
78. Í undantekningartilvikunum, sem um getur í 53. lið, þegar eining metur fjárfestingareign með því að nota kostnaðarverðslíkanið í IAS-staðli 16 eða í samræmi við IFRS-staðal 16, skal í afstemmingunni, sem gerð er krafa um í 76. lið, gerð grein fyrir fjárhæðum, sem tengjast þeirri fjárfestingareign, aðgreindum frá fjárhæðum sem tengjast öðrum fjárfestingareignum. Auk þess skal eining birta:
- a) lýsingu á fjárfestingareigninni,
 - b) skýringu á því hvers vegna ekki er hægt að meta gangvirði með áreiðanlegum hætti,
 - c) bilið, sem matið á gangvirðinu er að öllum líkindum á, ef unnt er, og
 - d) við ráðstöfun fjárfestingareignar sem er ekki færð á gangvirði:
 - i. upplýsingar um að einingin hafi ráðstafað fjárfestingareign, sem var ekki færð á gangvirði,
 - ii. upplýsingar um bókfært verð þeirrar fjárfestingareignar, þegar hún er seld og
 - iii. fjárhæð sem er færð í rekstrarreikning.

Kostnaðarverðslíkan

79. Auk birtingu upplýsinga, sem gerð er krafa um í 75. lið, skal eining, sem styðst við kostnaðarverðslíkanið í 56. lið, greina frá:
- a) þeim afskriftaraðferðum sem eru notaðar,
 - b) nýtingartíma eða afskriftahlutföllum sem eru notuð,

- c) vergu, bókfærðu verði og uppsöfnuðum afskriftum (sem eru lögð við uppsöfnuð virðisrýrnunartöp) við upphaf og lok tímabilsins,
- d) afstemmingu á bókfærðu verði fjárfestingareignar við upphaf og lok tímabils sem sýnir eftirfarandi:
 - i. viðbætur, þar sem tilgreindar eru sérstaklega viðbætur sem rekja má til kaupa og útgjalda sem fallið hafa til síðar og eru færð sem eign,
 - ii. viðbætur, sem stafa af kaupum við sameiningu fyrirtækja,
 - iii. eignir, sem eru skilgreindar sem haldið til sölu eða eru í ráðstöfunarflokki sem er skilgreindur sem haldið til sölu í samræmi við IFRS-staðal 5, og aðrar ráðstafanir,
 - iv. afskriftir,
 - v. fjárhæðir færðra virðisrýrnunartapa og fjárhæðir virðisrýrnunartapa sem hafa verið bakfærðar á tímabilinu í samræmi við IAS-staðal 36,
 - vi. hreinan gengismun, sem leiðir af umreikningi á reikningsskilunum yfir í annan framsetningargjaldmiðil og af umreikningi á erlendum rekstri yfir í framsetningargjaldmiðil einingarinnar sem reikningskilin taka til,
 - vii. tilfærslur í og frá birgðum og fasteignum sem eigandi nýtir og
 - viii. aðrar breytingar.
- e) gangvirði fjárfestingareignar. Í þeim undantekningartilvikum, sem lýst er í 53. lið, þegar eining getur ekki metið með áreiðanlegum hætti gangvirði fjárfestingareignarinnar, skal einingin greina frá eftirfarandi:
 - i. lýsingu á fjárfestingareigninni,
 - ii. skýringu á því hvers vegna ekki er hægt að meta gangvirði með áreiðanlegum hætti og
 - iii. matsbili sem gangvirðið er að öllum líkindum á, ef unnt er.

UMBREYTINGARÁKVÆÐI

Gangvirðislíkan

80. Eining, sem hefur áður beitt IAS-staðli 40 (2000) og velur í fyrsta sinn að flokka og færa nokkrar eða allar viðeigandi eignarhlutdeildir, sem hún hefur samkvæmt rekstrarleigusamningum, sem fjárfestingareign, skal færa áhrifin af því vali sem leiðréttingu á upphafsstöðu óráðstafaðs eigin fjár á því tímabili þegar valið á sér stað. Auk þess:
- a) ef einingin hefur áður greint frá því opinberlega (í reikningsskilum eða annars staðar) hvert hafi verið gangvirði þessarar eignarhlutdeildar á fyrri tímabilum (og mat hennar uppfyllir skilyrði skilgreiningarinnar á gangvirði í IFRS-staðli 13) er einingin hvött til að, en ekki er gerð krafa um það:
 - i. leiðrétta upphafsstöðu óráðstafaðs eigin fjár á fyrsta tímabilinu sem var tilgreint og slíkt gangvirði var birt fyrir opinberlega og
 - ii. endurgera samanburðarupplýsingar fyrir þessi tímabil og
 - b) ef einingin hefur ekki áður birt opinberlega upplýsingarnar, sem lýst er í a-lið, skal einingin ekki endurgera samanburðarupplýsingar og skal greina frá því að svo sé.
81. Í þessum staðli er gerð krafa um aðra meðferð en í IAS-staðli 8. Í IAS-staðli 8 er gerð krafa um að samanburðarupplýsingar séu endurteknaðar nema slík endurtekning sé ógerleg.
82. Þegar eining beitir þessum staðli í fyrst sinn er endurflokkun allra fjárhæða í endurmatsreikningi vegna fjárfestingareigna talin með við leiðréttingu á upphafsstöðu óráðstafaðs eigin fjár.

Kostnaðarverðslíkan

83. IAS-staðall 8 gildir um allar breytingar á reikningsskilaaðferðum sem eru gerðar þegar eining beitir þessum staðli í fyrsta sinn og velur að nota kostnaðarverðslíkanið. Meðal áhrifa af breytingunum á reikningsskilaaðferðum er endurflokkun allra fjárhæða sem eru á endurmatsreikningi vegna fjárfestingareigna.
84. **Kröfunum í 27.–29. lið varðandi upphaflegt mat á fjárfestingareign, sem er fengin í eignaskiptum, skal aðeins beitt framvirkrt á framtíðarviðskipti.**

Sameining fyrirtækja

- 84A **Með Árlegum endurbótum 2011–2013, sem gefnar voru út í desember 2013, var lið 14A bætt við og fyrirsögn á undan 6. lið. Eining skal beita þessari breytingu framvirkrt, að því er varðar kaup á fjárfestingareignum, frá upphafi fyrsta tímabilsins sem það samþykkir umrædda breytingu fyrir. Af því leiðir að ekki skal leiðrétta reikningsskilameðferð vegna kaupa á fjárfestingareignum á fyrri tímabilum. Hins vegar er einingu heimilt að velja að beita breytingunni gagnvart einstökum kaupum á fjárfestingareignum, sem áttu sér stað fyrir upphaf fyrsta árlega tímabilsins, sem varð við eða eftir gildistökudaginn, þá og því aðeins að upplýsingar sem þarf til að beita breytingunni gagnvart þessum fyrri viðskiptum séu tiltækar fyrir eininguna.**

IFRS-staðal 16

- 84B **Eining sem beitir IFRS-staðli 16, og tengdum breytingum hans á þennan staðal, í fyrsta sinn skal beitir yfirfærslukröfunni í viðbæti C í IFRS-staðli 16 gagnvart fjárfestingareign sinni sem haldið er sem eign með afnotarétti.**

GILDISTÖKUDAGUR

85. Eining skal beita þessum staðli að því er varðar árleg tímabil sem hefjast 1. janúar 2005 eða síðar. Hvatt er til þess að staðallinn sé tekinn upp fyrr. Ef eining beitir þessum staðli vegna tímabils sem hefst fyrir 1. janúar 2005 skal hún greina frá því.
- 85A Með IAS-staðli 1, *framsetning reikningsskila*, (endurskoðaður 2007) breyttust hugtök og hugtakanotkun í öllum IFRS-stöðlum. Auk þess breyttist 62. liður. Eining skal beita þessum breytingum að því er varðar árleg tímabil sem hefjast 1. janúar 2009 eða síðar. Ef eining beitir IAS-staðli 1 (endurskoðaður 2007) að því er varðar fyrri tímabil gilda breytingarnar fyrir það fyrri tímabil.
- 85B Ákvæðum 8., 9., 48., 53., 54. og 57. liðar var breytt, ákvæði 22. liðar voru felld brott og liðum 53A og 53B var bætt við með *Endurbótum á IFRS-stöðlum* sem gefnar voru út í maí 2008. Eining skal beita þessum breytingum framvirkrt að því er varðar árleg tímabil sem hefjast 1. janúar 2009 eða síðar. Einingu er heimilt að beita breytingunum á fjárfestingareign sem er í byggingu frá degi sem ber upp fyrir 1. janúar 2009, að því tilskildu að gangvirði fjárfestingareigna í byggingu hafi verið metið á þeim dagsetningum. Heimilt er að beita breytingunni fyrr. Ef eining beitir breytingunum að því er varðar fyrri tímabil skal hún greina frá því og beita breytingum á 5. lið og lið 81E í IAS-staðli 16, *varanlegir rekstrarfjármunir*.
- 85C IFRS-staðall 13, gefinn út í maí 2011, breytti skilgreiningunni á gangvirði í 5. lið, breytti 26., 29., 32., 40., 48. og 53. lið og lið 53B, 78.–80. og 85B og felldi brott 36.–39., 42.–47., 49. og 51. lið og d-lið 75. liðar. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 13.
- 85D Með *Árlegum endurbótum 2011–2013*, sem gefnar voru út í desember 2013, var bætt við fyrirsögnum á undan 6. lið og á eftir 84. lið og liðum 14A og 84A var bætt við. Eining skal beita þessum breytingum að því er varðar árleg tímabil sem hefjast 1. júlí 2014 eða síðar. Heimilt er að beita breytingunni fyrr. Beiti eining þessum breytingum að því er varðar fyrri tímabil skal hún greina frá því.
- 85E IFRS-staðall 15, *tekjur af samningum við viðskiptavinum*, gefinn út í maí 2014, breytti b-lið 3. liðar og 9., 67. og 70. lið. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 15.

- 85F IFRS-staðall 16, gefinn út í janúar 2016, breytti gildissviði IAS-staðals 40 með því að skilgreina fjárfestingareign þannig að hún taki bæði til fjárfestingareignar og eignar sem leigutaki hefur sem eign með afnotarétti. IFRS-staðall 16 breytti liðum 5, 7, 8, 9, 16, 20, 30, 41, 50, 53, 53A, 54, 56, 60, 61, 62, 67, 69, 74, 75, 77 og 78, bætti við liðum 19A, 29A, 40A og 84B og fyrirsögnum þeirra og felldi brott liði 3, 6, 25, 26 og 34. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 16.

AFTURKÖLLUN IAS-STADALS 40 (2000)

86. Þessi staðall kemur í stað IAS-staðals 40, *fjárfestingareignir* (útg. 2000).
-

REGLUGERÐ FRAMKVÆMDASTJÓRNARINNAR (ESB) 2018/395

2018/EES/72/23

frá 13. mars 2018

um ítarlegar reglur um starfrækslu loftbelgja samkvæmt reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 216/2008 (*)

FRAMKVÆMDASTJÓRN EVRÓPUSAMBANDSINS HEFUR,

með hliðsjón af sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins,

með hliðsjón af reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 216/2008 frá 20. febrúar 2008 um sameiginlegar reglur um almenningsflug og um stofnun Flugöryggisstofnunar Evrópu og niðurfellingu tilskipunar ráðsins 91/670/EBE, reglugerðar (EB) nr. 1592/2002 og tilskipunar 2004/36/EB ⁽¹⁾, einkum 5. mgr. 8. gr.,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Framkvæmdastjórnin skal samþykkja nauðsynlegar framkvæmdarreglur til að ákveða skilyrðin um örugga starfrækslu loftbelgja í samræmi við reglugerð (EB) nr. 216/2008 þegar slík loftför uppfylla skilyrðin sem tilgreind eru í b- og c-lið 1. mgr. 4. gr. þeirrar reglugerðar.
- 2) Í ljósi þess hvað starfræksla loftbelgja er sérstök í eðli sínu þá er þörf á sérstökum rekstrarreglum, sem mælt er fyrir um í sjálfstæðri reglugerð. Þessar reglur ættu að byggjast á almennu reglunum fyrir flugrekstur, sem mælt er fyrir um í reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 965/2012 ⁽²⁾, en reglurnar ætti að endurskipuleggja og einfalda til að tryggja að þær séu hlutfallslegar og byggist á áhættumiðaðri nálgun, á sama tíma og tryggt er að starfræksla loftbelgja sé örugg.
- 3) Sértæku reglurnar fyrir flugrekstur með loftbelgi ættu þó ekki að ná til krafna varðandi eftirlit lögbærra yfirvalda aðildarríkjanna með flugrekstri þar eð þær kröfur eiga ekki við neina sérstaka tegund flugreksturs heldur gilda þær þverlægt um allan flugrekstur. Að því er varðar eftirlit þá ættu kröfurnar sem mælt er fyrir um í 3. gr. reglugerðar (ESB) nr. 965/2012 og í II. viðauka við þá reglugerð því áfram að gilda um flugrekstur með loftbelgi.
- 4) Í öryggisskyni og með það fyrir augum að tryggja að farið sé að grunnkröfunum sem mælt er fyrir um í IV. viðauka reglugerðar (EB) nr. 216/2008, þá skulu allir stjórnendur loftbelgja sem falla undir þessa reglugerð, að undanskildum hönnunar- eða framleiðslufyrirtækjum sem stunda tiltekna starfsemi, falla undir röð grunnkrafna.
- 5) Til að tryggja farþegum loftbelgja frekari vernd ætti að kveða á um frekari kröfur fyrir flugrekendur, sem stunda starfrækslu í ábataskyni með loftbelgjum, sem ættu að gilda til viðbótar við grunnkröfurnar.
- 6) Þessar viðbótarkröfur ættu að taka mið af því að starfræksla í ábataskyni með loftbelgi er í eðli sínu einfaldari en aðrar tegundir atvinnuflugs, vera hlutfallslegar og byggjast á áhættumiðaðri nálgun. Því er við hæfi að skipta út kröfunni um vottorð fyrir starfrækslu í ábataskyni, sem sett er fram í 2. mgr. 8. gr. reglugerðar (EB) nr. 216/2008, fyrir kröfu um fyrirframyfirlýsingu til lögbærs yfirvalds og um að mæla fyrir um ítarlegar reglur um útgáfu slíkra yfirlýsinga auk tiltekinna annarra viðbótarkrafna.
- 7) Að teknu tilliti til þess að aðgerðirnar eru tiltölulega einfaldar og í ljósi áhættumiðaðrar nálgunar ættu rekstraraðilar sem stunda tiltekna starfrækslu loftbelgja í ábataskyni þó að vera undanþegnir frá kröfunni um vottun og viðbótarkröfunum, þ.m.t. kröfunni um að leggja fram fyrirframyfirlýsingu. Þeir ættu þess í stað einungis að fara að grunnkröfunum sem settar eru fram í þessari reglugerð sem gilda um allan flugrekstur með loftbelgi.
- 8) Í því skyni að tryggja hnökralaus umskipti og til að forðast truflun eins og framast er unnt við innleiðingu á nýju, sértæku fyrirkomulagi við starfrækslu loftbelgja sem mælt er fyrir um í þessari reglugerð, ættu öll vottorð, leyfi og samþykki sem voru gefin út til rekstraraðila loftbelgja í samræmi við reglurnar sem voru í gildi fyrir gildistöku þessarar reglugerðar, í

(*) Þessi ESB-gerð birtist í Stjtið. ESB L 71, 14.3.2018, bls. 10. Hennar var getið í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 116/2018 frá 31. maí 2018 um breytingu á XIII. viðauka (Flutningastarfsemi) við EES-samninginn (bíður birtingar).

(1) Stjtið. ESB L 79, 19.3.2008, bls. 1.

(2) Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 965/2012 frá 5. október 2012 um tæknilegar kröfur og stjórnsýslumeðferðir er varða flugrekstur samkvæmt reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 216/2008 (Stjtið. ESB L 296, 25.10.2012, bls. 1).

takmarkaðan tíma að halda gildi sínu og teljast samsvara yfirlýsingu sem gefin er í samræmi við þessa reglugerð. Eftir að það tímabil rennur út ættu allir rekstraraðilar sem stunda starfrækslu loftbelgja í ábataskyni að gefa yfirlýsingu í samræmi við ákvæði þessarar reglugerðar.

- 9) Í því skyni að tryggja hnökralaus umskipti og til að gefa öllum viðkomandi aðilum nægjanlegan tíma til að undirbúa sig fyrir beitingu nýja fyrirkomulagsins ætti þessi reglugerð einungis að gilda frá viðeigandi síðari dagsetningu.
- 10) Flugöryggisstofnunin útbjó drög að framkvæmdarreglum og lagði þau fram sem álit ⁽¹⁾ til framkvæmdastjórnarinnar í samræmi við b-lið 2. mgr. 17. gr. og 1. mgr. 19. gr. reglugerðar (EB) nr. 216/2008.
- 11) Ráðstafanirnar, sem kveðið er á um í þessari reglugerð, eru í samræmi við álit nefndarinnar sem komið var á fót skv. 65. gr. reglugerðar (EB) nr. 216/2008.

SAMÞYKKT REGLUGERÐ ÞESSA:

1. gr.

Efni og gildissvið

1. Í þessari reglugerð er mælt fyrir um ítarlegar reglur um flugrekstur með loftbelgi þegar slík loftför uppfylla skilyrðin sem mælt er fyrir um í b- og c-lið 1. mgr. 4. gr. reglugerðar (EB) nr. 216/2008.
2. Þessi reglugerð gildir ekki um flugrekstur með tjóðruðum gasloftbelgjum.

2. gr.

Skilgreiningar

Í þessari reglugerð er merking eftirfarandi hugtaka sem hér segir:

- 1) „loftbelgur“: mannað loftfar, léttara en andrúmsloftið, sem er ekki aflknúið og haldið er á lofti annaðhvort með gasi, sem er léttara en andrúmsloftið, eða með hitara, sem er um borð, þ.m.t. gasloftbelgir, hitaloftbelgir, hita-/gasloftbelgir og, jafnvel þótt þau séu aflknúin, hitaloftskip,
- 2) „gasloftbelgur“: laus loftbelgur sem er hafinn á loft með gasi sem er léttara en andrúmsloftið,
- 3) „tjóðraður gasloftbelgur“: gasloftbelgur með tjóðrunarbúnaði sem heldur loftbelgnum ávallt föstum við fastan punkt meðan á starfrækslu stendur,
- 4) „laus loftbelgur“: loftbelgur sem er ekki fastur við fastan punkt meðan á starfrækslu stendur,
- 5) „hitaloftbelgur“: laus loftbelgur sem er hafinn á loft með hituðu lofti,
- 6) „hita-/gasloftbelgur“: laus loftbelgur sem er hafinn á loft með samblandi af hituðu lofti og óeldfímu gasi sem er léttara en andrúmsloftið,
- 7) „hitaloftskip“: aflknúinn hitaloftbelgur, þar sem hreyfillinn er ekki notaður við lyftingu,
- 8) „keppnisflug“: allur flugrekstur með loftbelg í þeim tilgangi að taka þátt í kappflugi eða keppni, þ.m.t. æfingar fyrir slíkt flug ásamt flugi til og frá kappflugi eða keppnum,
- 9) „flugsýning“: allur flugrekstur með loftbelg í þeim tilgangi að bjóða upp á sýningu eða skemmtun við auglýstan viðburð sem opinn er almenningi, þ.m.t. æfingar fyrir slíkt flug ásamt flugi til og frá auglýstum viðburði,
- 10) „kynnisflug“: allur flugrekstur gegn greiðslu eða annars konar gjaldi sem samanstendur af stuttri flugferð í þeim tilgangi að laða að nýja nemendur eða nýja meðlimi, sem fram fer annað hvort á vegum þjálfunarfyrirtækis sem er samþykkt í samræmi við reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 1178/2001 ⁽²⁾ eða á vegum fyrirtækis, sem stofnað er í því skyni að kynna sport- eða tómstundaflug,

⁽¹⁾ Álit Flugöryggisstofnunar Evrópu nr. 01/2016 frá 6. janúar 2016 varðandi reglugerð framkvæmdastjórnarinnar um breytingu á evrópskum rekstrarreglum fyrir loftbelgi.

⁽²⁾ Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 1178/2011 frá 3. nóvember 2011 um tæknilegar kröfur og stjórnsýslumeðferðir er varða áhöfn í almenningsslugi samkvæmt reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 216/2008 (Stjtið. ESB L 311, 25.11.2011, bls. 1).

- 11) „höfuðstöðvar“: aðalskrifstofa eða skráð skrifstofa rekstraraðila loftbelgs þar sem aðalfjármálastarfsemi og rekstrarstjórnun þeirrar starfsemi sem um getur í þessari reglugerð fer fram,
- 12) „samningur um tómaleigu“: samningur milli fyrirtækja um starfrækslu loftbelgs á ábyrgð leigutaka.

3. gr.

Flugrekstur

1. Flugrekendur loftbelgja skulu starfrækja loftbelginn í samræmi við kröfurnar sem eru settar fram í kafla BAS í II. viðauka.

Fyrsta undirgrein gildir þó ekki um hönnunar- eða framleiðslufyrirtæki sem samræmast, eftir því sem við á, ákvæðum 8. og 9. gr. reglugerðar framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 748/2012 ⁽¹⁾ og sem starfrækja loftbelginn, innan réttinda sinna, í þeim tilgangi að taka í notkun nýjar tegundir loftbelgja eða gera breytingar á tegundum loftbelgja.

2. Þrátt fyrir ákvæði 2. mgr. 8. gr. reglugerðar (EB) nr. 216/2008 ættu kröfur um vottun sem þar er mælt fyrir um ekki að gilda um rekstraraðila sem stunda starfrækslu loftbelgja í ábataskyni.

Þessum rekstraraðilum er eingöngu heimilt að stunda slíka starfrækslu í ábataskyni eftir að hafa tilkynnt lögbæru yfirvaldi um hæfni sína og getu til að leysa af hendi þau skyldustörf sem tengjast starfrækslu loftbelgs. Þeir skulu, til viðbótar við kröfurnar sem settar eru fram í kafla BAS, gefa þá yfirlýsingu og starfrækja loftbelginn í samræmi við kröfurnar sem settar eru fram í kafla ADD í II. viðauka.

Önnur undirgrein gildir þó ekki um rekstraraðila sem stunda eftirfarandi starfrækslu loftbelgja:

- a) rekstur þar sem fjórir einstaklingar eða færri, þ.m.t. flugstjóri, skipta með sér kostnaði, að því tilskildu að beinn kostnaður við flug loftbelgsins og hlutfallslegur árlegur kostnaður sem fellur til vegna geymslu, trygginga og viðhalds loftbelgsins skiptist niður á alla þessa einstaklinga,
- b) keppnisflug eða flugsýningar, að því tilskildu að þóknunin eða annars konar greiðsla fyrir slík flug sé takmörkuð við endurheimt beins kostnaðar við flug loftbelgsins og hlutfallslegs árlegs kostnaðar sem fellur til vegna geymslu, trygginga og viðhalds loftbelgsins og að verðmæti verðlaunanna sé ekki meira en lögbært yfirvald tilgreinir,
- c) kynnisflug með fjórum einstaklingum eða færri, þ.m.t. flugstjóranum, og flug vegna fallhlífartökks, sem fram fer annað hvort á vegum þjálfunarfyrirtækis með höfuðstöðvar sínar í aðildarríki og er samþykkt í samræmi við reglugerð (ESB) nr. 1178/2011, eða á vegum fyrirtækis, sem stofnað er í því skyni að kynna sport- eða tómstundaflug, með því skilyrði að fyrirtækið starfræki loftbelginn á grundvelli eignarhalds eða samnings um tómaleigu, að flugið skapi ekki hagnað, sem greiddur er út utan fyrirtækisins og að slíkt flug sé aðeins lítil hluti af starfsemi fyrirtækisins,
- d) þjálfunarflug sem fer fram á vegum þjálfunarfyrirtækis með höfuðstöðvar sínar í aðildarríki og er samþykkt í samræmi við reglugerð (ESB) nr. 1178/2011.

4. gr.

Umbreytingarákvæði

Vottorð, leyfi og samþykki sem voru gefin út til rekstraraðila loftbelgja af aðildarríkjum fyrir 8. apríl 2019 í samræmi við reglugerð (ESB) nr. 965/2012 eða í samræmi við ákvæði landslaga sem eru í samræmi við 10. gr. (2. mgr., 3. mgr. og b-lið 5. mgr.) reglugerðar (ESB) nr. 965/2012, skulu halda gildi sínu til 8. október 2019.

Til 8. október 2019 skal einnig litið á allar tilvísanir í yfirlýsingu, sem fram koma í þessari reglugerð, sem tilvísun í vottorð, leyfi eða samþykki sem gefin eru út í aðildarríkjunum fyrir 8. apríl 2019.

⁽¹⁾ Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 748/2012 frá 3. ágúst 2012 um framkvæmdarreglur varðandi lofthæfi- og umhverfisvottun loftfara og tilheyrandi framleiðsluvara, hluta og búnaðar og varðandi vottun hönnunar- og framleiðslufyrirtækja (Stjtið. ESB L 224, 21.8.2012, bls. 1).

5. gr.

Gildistaka og beiting

Reglugerð þessi öðlast gildi á tuttugasta degi eftir að hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.

Hún gildir frá og með 8. apríl 2019.

Reglugerð þessi er bindandi í heild sinni og gildir í öllum aðildarríkjunum án frekari lögfestingar.

Gjört í Brussel 13. mars 2018.

Fyrir hönd framkvæmdastjórnarinnar,

Jean-Claude JUNCKER

forseti.

I. VIÐAUKI

SKILGREININGAR

[HLUTI-DEF]

Í II. viðauka er merking eftirfarandi hugtaka sem hér segir:

1. „viðurkenndar aðferðir til að uppfylla kröfur (AMC)“: staðlar sem eru ekki bindandi, sem Flugöryggisstofnunin hefur samþykkt, til að sýna fram á aðferðir til að tryggja að kröfur reglugerðar (EB) nr. 216/2008 og framkvæmdarreglna hennar séu uppfylltar,
2. „aðrar aðferðir til að uppfylla kröfur (AltMoC)“: tillaga um valkost annan en núverandi viðurkennda aðferð eða tillaga um nýja aðferð til að staðfesta samræmi við reglugerð (EB) nr. 216/2008 og framkvæmdarreglur hennar þar sem Flugöryggisstofnunin hefur ekki ákvarðað tilheyrandi viðurkenndar aðferðir til að uppfylla kröfurnar,
3. „flugstjóri“: flugmaður sem er tilnefndur sem flugstjóri og sem hefur það hlutverk að tryggja öruggt flug,
4. „loftbelgslíði“: einstaklingur sem flugrekandi tilnefnir til að gegna skyldustörfum um borð í loftbelg eða, ef skyldustörfin tengjast beint starfrækslu loftbelgsins, á jörðu niðri,
5. „fluglíði“: loftbelgslíði sem er handhafi fluglíðaskirteinis og er falið starf, meðan hann er á flugvakt, sem er nauðsynlegt við starfrækslu loftfarsins,
6. „geðvirk efni“: alkóhól, ópíumefni, kannabisefni, róandi lyf og svefnlyf, kokaín, önnur geðörvandi lyf, ofskynjunarlyf og rokgjörn leysiefni, að undanskildu kaffi og tóbaki,
7. „slys“: atvik í tengslum við starfrækslu loftbelgs sem á sér stað frá því augnabliki þegar byrjað er að blása loftbelginn upp og þar til öllu lofti hefur verið hleypt úr honum, þar sem:
 - a) einstaklingur verður fyrir meiðslum sem draga til dauða eða alvarlegu líkamstjóni vegna þess að hann var um borð í loftbelgnum eða hann var í beinni snertingu við einhvern hluta loftbelgsins, þar á meðal hluta sem hafa losnað frá loftbelgnum, að undanskildum meiðslum sem eiga sér eðlilegar orsakir eða eru af völdum einstaklingsins sjálfs eða annarra einstaklinga,
 - b) loftbelgurinn verður fyrir skemmdum eða bilun í burðarvirki sem hefur skaðleg áhrif á burðarþol, frammistöðu eða flugeiginleika og krefst mikillar viðgerðar eða þess að skipt sé um viðkomandi íhlut eða
 - c) loftbelgsins er saknað eða ógerlegt að komast að honum,
8. „flugatvik“: atvik, annað en slys, sem tengist starfrækslu loftbelgs og sem hefur eða getur haft áhrif á öryggi starfrækslunnar,
9. „alvarlegt flugatvik“: atvik í tengslum við starfrækslu loftbelgs sem á sér stað frá því augnabliki þegar byrjað er að blása loftbelginn upp og þar til öllu lofti hefur verið hleypt úr honum, þar sem miklar líkur voru á slysi,
10. „varasömustu stig flugs“: flugtak, lokaaðflug, fráflug, landing og önnur stig flugs sem flugstjóri ákvarðar að séu varasöm að því er varðar örugga starfrækslu loftbelgsins,
11. „flughandbók“: skjal sem inniheldur viðeigandi og samþykkt starfrækslumörk og upplýsingar um loftbelginn,
12. „hættulegur varningur“: hlutir eða efni sem geta stofnað heilbrigði, öryggi, eignum eða umhverfinu í hættu og sem er að finna í skránni yfir hættulegan varning í tæknilegu fyrirmælunum eða sem eru flokkuð sem slík í samræmi við þessi fyrirmæli,
13. „tæknileg fyrirmæli“: nýjasta gildandi útgáfa af „tæknilegum fyrirmælum um öruggan flutning á hættulegum varningi flugleiðis“ ásamt viðbættum og hvers konar viðbótum sem Alþjóðaflugmálastofnunin hefur birt í skjali 9284-AN-905,
14. „starfrækslusvæði“: svæði sem flugstjóri eða flugrekandi velur fyrir landingu, flugtak eða lestun utanáliggjandi farms,
15. „eldsneytistaka“: utanaðkomandi enduráfylling eldsneytishylkja eða -geyma, að undanskildum útskiptum á eldsneytishylkjum,

16. „nótt“: tímabilið á milli loka ljósaskipta að kvöldi og að upphafi ljósaskipta að morgni. Ljósaskipti enda að kvöldi þegar miðpunktur sólar er 6° fyrir neðan sjóndeildarhring og hefjast að morgni þegar miðpunktur sólar er 6° fyrir neðan sjóndeildarhring.
 17. „sérstök starfræksla loftbelgs“: öll starfræksla loftbelgs, í ábataskyni eða ekki í ábataskyni, sem hefur ekki það meginmarkmið að flytja farþega í útsýnis- eða reynsluflug, heldur í fallhlífartökksflug, til að setja út svifdreka, til flugsýninga, keppnisflugs eða álíka sérhæfðrar starfsemi,
 18. „flutningshleðsla“: heildarmassi farþega, farangurs og sérhannaðra tækja um borð,
 19. „tómamassi loftbelgs“: massi sem er ákvarðaður með því að vigta loftbelginn með öllum uppsettum búnaði sem tilgreindur er í flughandbókinni,
 20. „samningur um þjónustuleigu“: samningur milli fyrirtækja um starfrækslu loftbelgs á ábyrgð leigutaka,
 21. „farþegaflutningar með loftbelg“: tegund flutningaflugs með loftbelg þar sem farið er með farþega í útsýnis- eða reynsluflug gegn greiðslu eða annars konar gjaldi,
 22. „flutningaflug“: starfræksla loftfars sem felur í sér flutninga á farþegum, farmi eða pósti gegn greiðslu eða annars konar gjaldi.
-

*II. VIÐAUKI***FLUGREKSTUR LOFTBELGJA**

[HLUTI-BOP]

*KAFLI BAS***REKSTRARLEGAR GRUNNKRÖFUR***1. liður***Almennar kröfur****BOP.BAS.001 Gildissvið**

Í samræmi við 3. gr. eru í þessum kafla settar kröfur sem allir rekstraraðilar loftbelgja skulu að uppfylla, þó ekki hönnunar- eða framleiðslufyrirtæki sem um getur í annarri undirgrein 1. mgr. 3. gr.

BOP.BAS.005 Lögbært yfirvald

Lögbært yfirvald skal vera það yfirvald sem tilnefnt er af því aðildarríki þar sem flugrekandinn hefur höfuðstöðvar sínar eða, ef rekstraraðilinn hefur engar höfuðstöðvar, þar sem hann hefur staðfestu eða búsetu. Það yfirvald skal fara að kröfum 3. gr. reglugerðar (ESB) nr. 965/2012 í samræmi við 7. mgr. 1. gr. þeirrar reglugerðar.

BOP.BAS.010 Sönnun þess að kröfurnar séu uppfylltar

- a) Flugrekandi skal að beiðni lögbæra yfirvaldsins, sem sannreynir að flugrekandi fari áfram að ákvæðum 2. liðar a-liðar í lið ARO.GEN.300 í II. viðauka við reglugerð (ESB) nr. 965/2012, sýna fram á að farið hafið verið að grunnkröfunum sem settar eru fram í IV. viðauka við reglugerð (EB) nr. 216/2008 og að kröfum þessarar reglugerðar.
- b) Flugrekandi skal nota aðra hvora af eftirfarandi aðferðum til að sýna fram á slíka reglufylgni:
 - 1) viðurkenndar aðferðir til að uppfylla kröfur (AMC),
 - 2) aðrar aðferðir til að uppfylla kröfur (AltMoC).

BOP.BAS.015 Kynnisflug

Kynnisflug skal:

- a) flogið samkvæmt sjónflugsreglum að degi til og
- b) vera, með tilliti til öryggis, undir umsjón einstaklings sem er tilnefndur af fyrirtækinu sem flýgur kynnisflugið.

BOP.BAS.020 Tafarlaus viðbrögð við öryggisvandamáli

Flugrekandinn skal innleiða:

- a) öryggisráðstafanir sem lögbæra yfirvaldið hefur gefið fyrirmæli um í samræmi við c-lið liðar ARO.GEN.135 í II. viðauka við reglugerð (ESB) nr. 965/2012 og
- b) lofthæfifyrirmæli og aðrar skyldubundnar upplýsingar sem Flugöryggisstofnunin gefur út í samræmi við j-lið 1. mgr. 20. gr. reglugerðar (EB) nr. 216/2008.

BOP.BAS.025 Tilnefning sem flugstjóri

Flugrekandi skal tilnefna flugstjóra sem hefur starfsréttindi sem flugstjóri í samræmi við I. viðauka við reglugerð (ESB) nr. 1178/2011.

BOP.BAS.030 Ábyrgð flugstjórans

a) Flugstjórinn skal:

- 1) bera ábyrgð á öryggi loftbelgsins og einstaklinga eða eigna sem þar eru um borð á meðan starfrækslu loftbelgsins stendur,
- 2) bera ábyrgð á upphafi, áframhaldi eða stöðvun flugs í öryggisskyni,
- 3) sjá til þess að öllum verklagsreglum og gátlistum sé fylgt,
- 4) að leggja aðeins upp í flug ef hann hefur gengið úr skugga um að farið sé að öllum starfrækslutakmörkunum, þ.e.:
 - i. að loftbelgurinn sé lofthæfur,
 - ii. að loftfarið sé skráð á viðeigandi hátt,
 - iii. að mælitæki og búnaður, sem krafist er fyrir framkvæmd flugsins, séu uppsett í loftbelgnum og starfhæf,
 - iv. að massi loftbelgsins sé þannig að flugið geti farið fram innan þeirra marka sem eru skilgreind í flughandbók,
 - v. að öllum búnaði og farangri sé hlaðið á réttan hátt og hann sé rétt festur og
 - vi. að ekki verði í neinum tilvikum farið út fyrir starfrækslutakmarkanir loftbelgsins, eins og þær eru tilgreindar í flughandbók, í fluginu,
- 5) tryggja að fyrirflugsskoðun hafi farið fram eins og krafist er í I. viðauka við reglugerð (ESB) nr. 1321/2014 ⁽¹⁾,
- 6) bera ábyrgð á fyrirflugsskynningu til einstaklinga sem aðstoða við að blása upp og tæma belginn,
- 7) tryggja að einstaklingar, sem aðstoða við að blása upp og tæma belginn, klæðist viðeigandi hlífðarfatnaði,
- 8) vera fullviss um að viðeigandi neyðarbúnaður sé ávallt aðgengilegur fyrirvaralaust,
- 9) tryggja að enginn reyki um borð í loftbelgnum eða nálægt honum,
- 10) ekki leyfa að fólk, sem virðist vera undir svo miklum áhrifum geðvirkra efna að það geti stofnað öryggi loftbelgsins eða einstaklinga eða eigna sem þar eru um borð í hættu, sé flutt með loftfarinu,
- 11) ávallt hafa stjórn á loftbelgnum á meðan flugi stendur, nema ef annar flugmaður er að taka við stjórninni,
- 12) grípa til aðgerða í neyðartilviki sem krefst tafarlausrar ákvörðunar og aðgerðar sem flugstjórinn telur rétta miðað við aðstæður. Í slíkum tilvikum er flugstjóra heimilt, eftir því sem þurfa þykir í öryggisskyni, að víkja frá reglum, verklagsreglum og vinnuaðferðum,
- 13) ekki halda flugi áfram fram hjá næsta veðurfæra starfrækslusvæði þegar geta hans til að gegna skyldustörfum er verulega skert vegna veikinda, þreytu, skorts á súrefni eða annarra orsaka,
- 14) að skrá notkunargögn og allar bilanir í loftbelgnum, sem vitað er um eða sem grunur leikur á um að séu til staðar, í leiðarflugbók loftbelgsins eftir að flugi, eða röð flugferða, er lokið,
- 15) tilkynna yfirvaldi öryggisrannsóknna og neyðarþjónustu í því ríki þar sem atvikið átti sér stað tafarlaust og með fljótlegustu aðferð um öll alvarleg flugatvik eða slys sem loftbelgurinn á þátt í,

⁽¹⁾ Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 1321/2014 frá 26. nóvember 2014 um áframhaldandi lofthæfi loftfara og annarra framleiðsluvara, hluta og búnaðar til flugs og um samþykki fyrir fyrirtækjum og starfsfólki á þessu sviði (Stjtið. ESB L 362, 17.12.2014, bls. 1).

- 16) leggja skýrslu um ólöglegt athæfi tafarlaust fyrir lögbæra yfirvaldið og tilkynna staðaryfirvaldinu, sem ríkið þar sem hið ólöglega athæfi átti sér stað, um það og
 - 17) tilkynna viðeigandi flugumferðarþjónustudeild tafarlaust um hvers kyns hættuleg veður- eða flugskilyrði sem eru líkleg til að hafa áhrif á öryggi annarra loftfara.
- b) Flugstjóri skal ekki gegna skyldustörfum um borð í loftbelg við eftirfarandi aðstæður:
- 1) ef hann er óhæfur til að gegna skyldustörfum af einhverjum ástæðum, þ.m.t. vegna meiðsla, veikinda, inntöku lyfja, þreytu eða áhrifa geðvirkra efna, eða ef honum finnst hann vera að öðru leiti ófær um það,
 - 2) ef viðeigandi heilbrigðiskröfur eru ekki uppfylltar.
- c) Þegar loftbelgslíði taka þátt í starfrækslu loftbelgsins skal flugstjórinn:
- 1) tryggja að á varasömustu stigum flugsins, eða þegar það telst nauðsynlegt í öryggisskyni, að allir loftbelgslíðar séu á vinnureit sínum og inni ekki af hendi nein önnur störf en þau sem nauðsynleg eru vegna öruggrar starfrækslu loftbelgsins,
 - 2) ekki leggja upp í flug ef einhver loftbelgslíði er óhæfur til að gegna skyldustörfum af einhverjum ástæðum, þ.m.t. vegna meiðsla, veikinda, inntöku lyfja, þreytu eða áhrifa geðvirkra efna eða ef honum finnst hann vera að öðru leiti ófær um það,
 - 3) ekki halda flugi áfram fram hjá næsta veðurfæra starfrækslusvæði þegar geta einhvers loftbelgslíða til að gegna skyldustörfum er verulega skert vegna veikinda, þreytu, skorti á súrefni eða annarra orsaka og
 - 4) sjá til þess að allir loftbelgslíðar geti tjáð sig hver við annan á sameiginlegu tungumáli.

BOP.BAS.035 Valdsvið flugstjóra

Flugstjórinn skal hafa vald til þess að:

- a) gefa allar skipanir og gera allar viðeigandi ráðstafanir í því skyni að tryggja öryggi loftbelgsins og einstaklinga eða eigna sem þar eru um borð og
- b) neita einstaklingi að koma um borð eða flytja hann eða farangur sem gæti stofnað öryggi loftbelgsins í hættu eða einstaklingi eða eignum sem þar eru um borð.

BOP.BAS.040 Ábyrgð loftbelgslíða

- a) Allir loftbelgslíðar skulu bera ábyrgð á réttri framkvæmd skyldustarfa sinna að því er varðar starfrækslu loftbelgsins.
- b) Loftbelgslíðar skulu ekki gegna skyldustörfum um borð í loftbelg ef þeir eru óhæfir af einhverjum ástæðum, þ.m.t. vegna meiðsla, veikinda, inntöku lyfja, þreytu eða áhrifa geðvirkra efna eða ef þeim finnst þeir vera að öðru leiti ófærir um það.
- c) Loftbelgslíðar skulu tilkynna flugstjóra um hvort tveggja eftirfarandi:
 - 1) um hvers kyns annmarka, bilanir, ólag eða galla sem þeir telja að geti haft áhrif á lofthæfi eða örugga starfrækslu loftbelgsins, að meðtöldum neyðarkerfum,
 - 2) öll flugatvik.
- d) Fluglíðar sem gegna skyldustörfum fyrir fleiri en einn flugrekanda skulu:
 - 1) halda eigin skrár yfir far- og hvíldartíma, ef við á, og
 - 2) veita sérhverjum flugrekanda þær upplýsingar sem þarf til að áætla starfsemi í samræmi við viðeigandi fartíma- og vinnutímamörk og reglur um hvíldartíma.

BOP.BAS.045 Samræmi við lög, reglur og verklagsreglur

- a) Flugstjórinn og allir aðrir loftbelgslíðar skulu fara að lögum, reglum og verklagsreglum þess aðildarríkis þar sem flugið fer fram.
- b) Flugstjórinn skal kunna skil á lögum, reglum og verklagsreglum sem lúta að framkvæmd skyldustarfa hans og mælt er fyrir um fyrir svæði sem flogið er yfir, starfrækslusvæði sem fyrirhugað er að nota, og tilheyrandi flugleiðsöguvirki.

BOP.BAS.050 Skjöl, handbækur og upplýsingar sem eiga að vera um borð

- a) Öll eftirfarandi skjöl, handbækur og upplýsingar skulu vera um borð í loftfari í hverri flugferð, í formi frumrita eða afrita:
 - 1) starfrækslumörk, verklagsreglur við venjulegar og óvenjulegar aðstæður og í neyðartilvikum og aðrar viðkomandi upplýsingar í tengslum við starfræna eiginleika loftbelgsins,
 - 2) nákvæm sundurliðun á skráðri flugáætlun fyrir flugumferðarþjónustu, ef þess er krafist í samræmi við 4. lið viðaukans við framkvæmdarreglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 923/2012 ⁽¹⁾,
 - 3) gild og hentug flugkort fyrir svæðið sem fyrirhugað er að fljúga yfir.
- b) Öll eftirfarandi skjöl, handbækur og upplýsingar skulu vera um borð í loftfari í hverri flugferð eða fylgibifreiðinni, í formi frumrita eða afrita:
 - 1) skráningarskírteini,
 - 2) lofthæfivottorð, þ.m.t. viðaukar,
 - 3) flughandbókin eða jafngild skjöl,
 - 4) talstöðvarskírteini loftfars, ef loftbelgur er búinn þráðlausum fjarskiptabúnaði í samræmi við a-lið liðar BOP.BAS.355,
 - 5) ábyrgðartryggingarskírteini loftfarsins,
 - 6) leiðarflugbók loftbelgsins eða jafngild skjöl,
 - 7) öll önnur gögn sem geta skipt máli fyrir flugið eða sem ríki, sem eiga hlut að máli í viðkomandi flugi, kunna að krefjast.
- c) Ef lögbært yfirvald krefst þess skal flugstjóri eða flugrekandi gefa yfirvaldinu aðgang að upphaflegum gögnum innan þess frests sem yfirvaldið tiltekur sem skal ekki vera minni en 24 klst.

BOP.BAS.055 Hættulegur varningur

- a) Flutningur á hættulegum varningi um borð í loftbelgnum skal framkvæmdur í samræmi við kröfurnar sem settar eru fram í 18. viðauka við Chicago-samninginn, eins og honum var síðast breytt og hann útvíkkaður með tæknilegu fyrirmælunum.
- b) Flugstjórinn skal gera allar viðeigandi ráðstafanir til að koma í veg fyrir að hættulegur varningur sé hafður meðferðis um borð í loftbelgnum fyrir slysi.
- c) Samkvæmt a-lið í lið 2.2.1 í 1. hluta tæknilegu fyrirmælanna er leyfilegt að flytja hæfilegt magn hluta og efna um borð í loftfari, sem væru annars flokkuð sem hættulegur varningur en eru notuð til að efla flugöryggi, þegar flutningur þeirra um borð í loftbelgnum er ráðlagður til að tryggja að þau séu aðgengileg í tæka tíð í rekstrarlegum tilgangi, óháð því hvort þess sé krafist að þessir hlutir og efni séu flutt í tilteknu flugi eða hvort fyrirhugað sé að nota þau í tengslum við tiltekið flug. Flugstjóri skal sjá til þess að pökkum og feringum þessara hluta og efna um borð í loftbelginn sé með þeim hætti að sem minnst hætta steðji að loftbelgslíðum, farþegum og loftbelgnum á meðan starfrækslu loftbelgsins stendur.

⁽¹⁾ Framkvæmdarreglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 923/2012 frá 26. september 2012 um sameiginlegar flugreglur og rekstrarákvæði varðandi þjónustu og verklagsreglur fyrir flugleiðsögu og um breytingu á framkvæmdarreglugerð (ESB) nr. 1035/2011 og reglugerðum (EB) nr. 1265/2007, (EB) nr. 1794/2006, (EB) nr. 730/2006, (EB) nr. 1033/2006 og (ESB) nr. 255/2010 (Stjtið. ESB L 281, 13.10.2012, bls. 1).

- d) Flugstjórinn eða, ef hann er óstarfhæfur, flugrekandi skal tafarlaust tilkynna yfirvaldi öryggisrannsókna í því ríki, þar sem atvikið átti sér stað, neyðarþjónustu þess ríkis, öðru yfirvaldi sem tilnefnt er af því ríki og lögbæra yfirvaldinu um öll slys eða atvik sem tengjast hættulegum varningi.

BOP.BAS.060 Losun hættulegs varnings

- a) Flugstjóri skal ekki losa hættulegan varning við starfrækslu loftbelgs yfir þéttbýlum hlutum borga, bæja eða þorpa eða yfir útisamkomum.
- b) Þrátt fyrir ákvæði a-liðar mega fallhlífarsökkvarar sökkva fallhlífarsökk úr loftbelg á sýningu yfir þessum þéttbýlu svæðum eða útisamkomum, með reykmerkjabúnað sem er framleiddur í þeim tilgangi.

BOP.BAS.065 Leiðarflugbók loftbelgs

Fyrir hvert flug, eða röð flugferða, skulu upplýsingar um loftbelginn, áhöfn hans og hverja ferð geymdar í leiðarflugbók loftbelgsins eða jafngildu skjali.

2. liður

Verklagsreglur í flugi

BOP.BAS.100 Notkun starfrækslusvæða

Flugstjóri skal einungis nota starfrækslusvæði sem eru viðunandi fyrir hlutaðeigandi tegund loftbelgs og starfrækslu.

BOP.BAS.105 Verklagsreglur um hávaðamildun

Flugstjórinn skal taka tillit til verklagsreglna til að draga úr áhrifum af völdum hávaða frá hitakerfum en tryggja jafnframt að öryggi hafi forgang umfram hávaðamildun.

BOP.BAS.110 Eldsneytis- og kjölfestubirgðir og áætlanagerð

Flugstjórinn skal aðeins leggja upp í flug ef varabirgðir eldsneytis eða kjölfesta um borð dugir til að tryggja örugga landingu.

BOP.BAS.115 Upplýsingar til farþega

Flugstjórinn skal tryggja að fyrir flug og, ef það á við, meðan á flugi stendur fái farþegar upplýsingar um verklagsreglur við venjulegar og óvenjulegar aðstæður og í neyðartilvikum.

BOP.BAS.120 Flutningur á sérstökum flokkum farþega

Flugstjórinn skal tryggja að einstaklingar, sem þarfnast sérstakra aðstæðna, aðstoðar eða búnaðar þegar þeir ferðast með loftbelg, ferðist við aðstæður sem tryggja öryggi loftbelgsins og einstaklinga eða eigna um borð.

BOP.BAS.125 Afhending flugáætlunar til flugumferðarþjónustu

- a) Ef flugáætlun fyrir flugumferðarþjónustu er ekki lögð fram vegna þess að ekki er gerð krafa um það í samræmi við b-lið liðar SERA.4001 í viðauka framkvæmdarreglugerðar (ESB) nr. 923/2012, skal flugstjóri leggja fram nægilegar upplýsingar til að unnt sé að virkja viðbúnaðarþjónustu ef þörf krefur.
- b) Þegar flogið er frá starfrækslusvæði þar sem ógerlegt er að leggja fram flugáætlun fyrir flugumferðarþjónustu, þó að gerð sé krafa um það í samræmi við b-lið liðar SERA.4001 í viðauka framkvæmdarreglugerðar (ESB) nr. 923/2012, skal flugstjóri leggja hana fram eftir flugtak.

BOP.BAS.130 Undirbúningur flugs

Áður en flugstjóri leggur upp í flug skal hann hafa kynnt sér allar fyrirbyggjandi veður- og flugmálaupplýsingar sem varða fyrirhugað flug, sem fela í sér hvort tveggja eftirfarandi:

- a) athugun á nýjustu fyrirbyggjandi veðurlýsingum og veðurspám,
- b) áætlun um annars konar ráðstafanir til að grípa til ef ekki er hægt að ljúka flugi eins og áætlað hefur verið.

BOP.BAS.135 Reykingar um borð

Reykingar eru bannaðar um borð í loftbelg á öllum stigum flugsins eða nálægt honum.

BOP.BAS.140 Flutningur og notkun vopna

- a) Flugstjóri skal tryggja að enginn hafi vopn meðferðis eða noti vopn um borð í loftbelgnum.
- b) Þrátt fyrir a-lið getur flugstjórinn heimilað burð og notkun vopna um borð í loftbelgnum ef nauðsyn ber til vegna öryggis loftbelgslíða eða farþega. Í slíkum tilvikum skal flugstjóri sjá til þess að vopnin séu geymd á öruggan hátt þegar þau eru ekki í notkun.

BOP.BAS.145 Veðurskilyrði

Flugstjóri skal einungis leggja upp í sjónflug eða halda fluginu áfram ef nýjustu fyrirbyggjandi veðurupplýsingar gefa til kynna að veðurskilyrði á flugleið og fyrirhuguðum ákvörðunarstað á áætluðum tíma notkunar verði sem hér segir:

- a) jafngóð eða betri en tilgreind sjónflugslágmörk og
- b) innan veðurfræðilegra takmarkana sem tilgreindar eru í flughandbókinni.

BOP.BAS.150 Flugtaksskilyrði

Áður en flugstjóri hefur flugtak skal hann vera fullviss um að samkvæmt nýjustu fyrirbyggjandi upplýsingum muni veðrið á starfrækslusvæðinu stuðla að öryggi í flugtaki og brottflugi.

BOP.BAS.155 Aðflugs- og landingarskilyrði

Áður en flugstjóri hefur aðflug til landingar skal hann vera fullviss um að aðstæður á fyrirhuguðu starfrækslusvæði stuðli að öruggu aðflugi og landingu samkvæmt nýjustu fyrirbyggjandi upplýsingum, nema ef um neyðarástand er að ræða.

BOP.BAS.160 Hermt eftir aðstæðum á flugi

- a) Þegar flugstjóri flytur farþega skal hann ekki herma eftir aðstæðum þar sem þess er krafist að notast sé við afbrigðilegar verklagsreglur eða verklagsreglur í neyðartilvikum.
- b) Þrátt fyrir ákvæði a-liðar má flugstjóri herma eftir slíkum aðstæðum ef önnur starfsemi en starfræksla í ábataskyni stendur yfir, við flugþjálfun annað hvort með flugnemum eða með farþegum, að því tilskildu að farþegar hafi verið upplýstir með tilhýðilegum hætti og þeir samþykkt hermunina fyrir fram.

BOP.BAS.165 Eftirlit og stjórnun eldsneytisnotkunar á flugi

Flugstjórinn skal með reglulegu millibili, á meðan flugi stendur, staðfesta að nýtanlegt eldsneyti eða kjölfesta, sem eftir er á flugi, sé ekki minni en það eldsneyti eða kjölfesta sem þarf til að komast á leiðarenda og varabirgðirnar sem ætlaðar eru til landingar.

BOP.BAS.170 Eldsneytistaka á meðan einstaklingar eru um borð

- a) Ekki skal setja eldsneyti á loftbelgi á meðan einstaklingar eru um borð.
- b) Þrátt fyrir ákvæði a-liðar má setja eldsneyti á hreyfla hitaloftskipa á meðan flugstjóri er um borð.

BOP.BAS.175 Notkun festibúnaðar

Ef gerð er krafa um festibúnað í samræmi við lið BOP.BAS.320 skal flugstjóri a.m.k. nota búnaðinn við landingu.

BOP.BAS.180 Notkun viðbótarsúrefnis

Flugstjórinn skal sjá til þess:

- a) að allir loftbelgsliðar, sem sinna skyldustörfum sem lúta að öruggri starfrækslu loftbelgsins, noti ávallt viðbótarsúrefni ef hann telur að skortur á súrefni í þeirri flughæð sem áætlað er að fljúga í gæti leitt til skertrar starfshæfni loftbelgsliða og
- b) að farþegar hafi aðgang að viðbótarsúrefni þegar skortur á súrefni gæti haft skaðleg áhrif á þá.

BOP.BAS.185 Starfrækslutakmarkanir að næturlagi

- a) Hitaloftbelgir:
 - 1) mega ekki lenda að nóttu til nema þegar um neyðarástand er að ræða og
 - 2) mega hefja flugtak að nóttu til, að því tilskildu að þeir beri nægilegt eldsneyti til landingar að degi til.
- b) Gasloftbelgir og hita-/gasloftbelgir:
 - 1) mega ekki lenda að nóttu til nema að um sé að ræða neyðarástand eða landingu í varúðarskyni og
 - 2) mega hefja flugtak að nóttu til, að því tilskildu að þeir beri nægilegt eldsneyti til landingar að degi til.
- c) Hitaloftskip skulu starfrækt í samræmi við samþykkt starfrækslumörk og upplýsingar um sjónflug að nóttu.

BOP.BAS.190 Sérstök starfræksla loftbelgs — Áhættumat og gátlisti

- a) Áður en sérstök starfræksla loftbelgs hefst skal flugstjóri framkvæma áhættumat þar sem hann metur flækjustig starfseminnar til að ákvarða hættu og tilheyrandi áhættu, sem fylgir fyrirhugaðri starfrækslu, og gera ráðstafanir til að draga úr áhættu ef nauðsyn krefur.
- b) Sérstök starfræksla loftbelgs skal fara fram í samræmi við gátlista. Flugstjóri skal, á grundvelli áhættumatsins, gera gátlistann og tryggja að hann henti fyrir sérstöku starfræksluna og loftbelginn sem er notaður, með tilliti til allra krafna sem eru settar fram í þessum kafla. Gátlistinn skal vera vel aðgengilegur flugstjóra og öðrum loftbelgsliðum í hverju flugi, þegar við á til að þeir geti sinnt skyldum sínum.
- c) Flugstjóri skal endurskoða og uppfæra gátlistann með reglulegu millibili ef nauðsyn krefur til að taka til mið af áhættumati.

*3. liður***Takmarkanir á afkastagetu og starfrækslu****BOP.BAS.200 Starfrækslumörk**

Flugstjóri skal á öllum stigum starfrækslu loftbelgsins tryggja að ekki sé farið umfram þær takmarkanir sem eru tilgreindar í flughandbókinni eða jafngildum skjölum.

BOP.BAS.205 Vigtun

- a) Framleiðandi loftbelgsins skal annast vigtun loftbelgs eða hún skal fara fram í samræmi við I. viðauka við reglugerð (ESB) nr. 1321/2014.
- b) Flugrekandi skal tryggja að búið sé að ákvarða massa loftbelgsins með því að vigta hann áður en hann er tekinn í notkun í fyrsta sinn. Gera skal grein fyrir samanlögðum áhrifum breytinga og viðgerða á massa og skrásetja á tilskilinn hátt. Þessar upplýsingar skulu gerðar aðgengilegar flugstjóranum. Endurvigta skal loftbelginn ef áhrif breytinga eða viðgerða á massa eru ekki þekkt.

BOP.BAS.210 Afkastageta — almenn ákvæði

Flugstjóri skal aðeins starfrækja loftbelg ef afkastageta loftbelgsins uppfyllir kröfurnar sem settar eru fram í viðaukanum við framkvæmdarreglugerð (ESB) nr. 923/2012 og í samræmi við allar aðrar takmarkanir sem eiga við um flugið, loftrými eða starfrækslusvæðin sem notast er við, og jafnframt tryggja að öll kort og landabréf séu af nýjustu fyrirbyggjandi útgáfu.

*4. liður***Mælitæki og búnaður****BOP.BAS.300 Mælitæki og búnaður — almenn ákvæði**

- a) Mælitæki og búnaður, sem krafist er samkvæmt þessum lið, skulu viðurkennd í samræmi við I. viðauka við reglugerð (EB) nr. 748/2012 ef eitt af eftirtöldum skilyrðum hefur verið uppfyllt:
 - 1) þau eru notuð til að uppfylla ákvæði liðar BOP.BAS.355 og BOP.BAS.360,
 - 2) þau eru varanlega uppsett í loftbelgnum.
- b) Þrátt fyrir a-lið þarf ekki samþykki fyrir eftirfarandi tækjum eða búnaði þegar hans er krafist í þessum lið:
 - 1) tækjum eða búnaði sem er notaður af flugliðum til að ákvarða flugslóð,
 - 2) vasaljósum,
 - 3) nákvæmri klukku,
 - 4) sjúkrakassa,
 - 5) búnaði til að lifa af og merkjabúnaði,
 - 6) búnaði til að geyma og gefa viðbótarsúrefni,
 - 7) öðrum kveikjugjafa,
 - 8) eldvarnarteppi eða brunapolinni ábreiðu,
 - 9) handslökkvitæki,
 - 10) falllínu,
 - 11) hníf.
- c) Mælitæki og búnaður sem ekki er krafist samkvæmt þessum lið, sem og annar búnaður sem ekki er krafist samkvæmt þessum viðauka en er þó hafður með um borð í loftbelg á flugi, skulu uppfylla eftirfarandi skilyrði:
 - 1) upplýsingarnar, sem fengnar eru frá þessum mælitækjum eða búnaði, skulu ekki notaðar af flugliðum í því skyni að uppfylla grunnkröfur um lofthæfi sem settar eru fram í I. viðauka við reglugerð (EB) nr. 216/2008,
 - 2) mælitækin og búnaðurinn skulu ekki hafa áhrif á lofthæfi loftbelgsins, jafnvel ef um er að ræða bilun eða ólag.

- d) Auðvelt skal vera að starfrækja eða nálgast mælitæki og búnað frá vinnureit þess flugliða sem þarf að nota þau.
- e) Greiður aðgangur skal vera að öllum nauðsynlegum neyðarbúnaði til tafarlausrar notkunar.

BOP.BAS.305 Lágmarksmælitæki og -búnaður fyrir flug

Ekki skal leggja upp í loftbelgsflug þegar eitthvert af mælitækjum og búnaði loftbelgsins sem krafist er fyrir fyrirhugað flug vantar, er í ólagi eða uppfyllir ekki þá virkni sem krafist er.

BOP.BAS.310 Ljós á loftbelgjum

Loftbelgir, sem starfræktir eru að nóttu til, skulu búnir öllu eftirfarandi:

- a) blikljósi,
- b) aðferð til að gefa næga lýsingu fyrir öll mælitæki og búnað, sem nauðsynleg eru fyrir örugga starfrækslu loftbelgsins,
- c) vasaljósum.

BOP.BAS.315 Flugmælar og flugleiðsögutæki og fylgibúnaður

Loftbelgir, sem starfræktir eru samkvæmt sjónflugsreglum að degi til, skulu búnir báðum eftirfarandi:

- a) búnaði sem sýnir rekstefnu,
- b) búnaði sem mælir og sýnir:
 - 1) tíma í klukkustundum, mínútum og sekúndum,
 - 2) stig- og fallhraða, ef þess er krafist í flughandbókinni, og
 - 3) málþrýstingshæð, ef þess er krafist í flughandbókinni, ef þess er krafist í loftrýmiskröfum eða þegar vita þarf flughæð vegna notkunar á súrefni.

BOP.BAS.320 Festibúnaður

Loftbelgir skulu hafa festibúnað fyrir flugstjórnann ef loftbelgurinn er útbúinn með einu af eftirfarandi:

- a) sérrými fyrir flugstjórnann,
- b) snúningsloftop (e. *turning vent*).

BOP.BAS.325 Viðbótarsúrefni

Loftbelgir, sem eru starfræktar við aðstæður þar sem gerð er krafa um súrefnisbirgðir í samræmi við lið BOP.BAS.180, skulu hafa búnað til að geyma og gefa súrefni af þeim birgðum sem gerð er krafa um.

BOP.BAS.330 Sjúkrakassi

- a) Loftbelgir skulu búnir sjúkrakassa.
- b) Sjúkrakassi skal:
 - 1) geymdur þar sem auðvelt er að ná til hans og
 - 2) yfirfarinn reglulega svo hann sé ávallt tilbúinn til notkunar.

BOP.BAS.335 Handslökkvitæki

Loftbelgir, að gasloftbelgjum undanskildum, skulu búnir a.m.k. einu handslökkvitæki.

BOP.BAS.340 Björgunar- og merkjabúnaður – Flug yfir vatni eða hafi

Áður en flugstjóri loftbelgs, sem flogið er yfir hafi eða vatni, hefur flug skal hann meta hættuna á að farþegar lifi ekki af nauðlendingu á vatni. Með hliðsjón af þessari áhættu skal hann ákvarða hvort þörf er á að hafa björgunar- og merkjabúð um borð.

BOP.BAS.345 Björgunar- og merkjabúnaður – Erfiðleikar við leit og björgun

Loftbelgir sem fljúga yfir svæðum sem eru mjög erfið til leitar og björgunar skulu búnir þeim björgunar- og merkjabúnaði sem er viðeigandi fyrir það svæði sem flogið er yfir.

BOP.BAS.350 Ýmiskonar búnaður

- a) Loftbelgir skulu búnir hlífðarhönskum fyrir sérhvern loftbelgslíða.
- b) Hita-/gasloftbelgir, hitaloftbelgir og hitaloftskip skulu útbúin með öllu eftirfarandi:
 - 1) óháðum viðbótarkveikjugjafa,
 - 2) búnaði sem mælir og sýnir eldsneytismagn,
 - 3) eldvarnarteppi eða brunapolinni ábreiðu,
 - 4) a.m.k. 25 m langri falllínu (e. *drop line*).
- c) Gasloftbelgir skulu búnir báðum eftirfarandi:
 - 1) hníf,
 - 2) a.m.k. 20 m skriðkaðli úr náttúrulegum trefjum eða efni sem leiðir stöðurafragn.

BOP.BAS.355 Fjarskiptabúnaður

- a) Loftbelgir skulu búnir þráðlausum fjarskiptabúnaði til að gera möguleg fjarskiptin sem krafist er samkvæmt 4. viðbæti viðaukans við framkvæmdarreglugerð (ESB) nr. 923/2012 og, ef flogið er í loftrými þriðja lands, samkvæmt lögum þess þriðja lands.
- b) Fjarskiptabúnaðinn skal vera hægt að nota í fjarskiptum á neyðartíðni flugsins, 121,5 MHz.

BOP.BAS.360 Ratsjársvari

Loftbelgir skulu búnir ratsjársvara fyrir kögunarsvartatsjá sem býr yfir allri þeirri getu sem krafist er samkvæmt b-lið liðar SERA.6005 í viðaukanum við framkvæmdarreglugerð (ESB) nr. 923/2012 og, ef flogið er í loftrými þriðja lands, samkvæmt lögum þess þriðja lands.

KAFLI ADD

VIÐBÓTARKRÖFUR FYRIR STARFSRÆKSLU Í ÁBATASKYNI**1. liður****Almennar skipulagskröfur****BOP.ADD.001 Gildissvið**

Í samræmi við 3. gr. eru í þessum kafla settar kröfur sem, til viðbótar við kröfurnar í kafla BAS, allir rekstraraðilar sem stunda starfrækslu loftbelgja í ábataskyni skulu uppfylla, aðrir en þeir rekstraraðilar sem um getur í síðustu undirgrein 2. mgr. 3. gr.

BOP.ADD.005 Ábyrgðarsvið flugrekanda

- a) Flugrekandi ber ábyrgð á að loftbelgur sé starfræktur í samræmi við grunnkröfurnar sem settar eru fram í IV. viðauka við reglugerð (EB) nr. 216/2008, kröfur þessa kafla og yfirlýsingu sína.
- b) Sérhvert flug skal fara fram í samræmi við ákvæði rekstrarhandbókarinnar.
- c) Flugrekandi skal sjá til þess að loftbelgurinn hafi búnað og að allir loftbelgslíðar hafi þau starfsréttindi sem krafist er á viðkomandi flugsvæðum og fyrir þá tegund starfrækslu sem um ræðir hverju sinni.
- d) Flugrekandi skal tryggja að allir loftbelgslíðar sem starfa við eða eiga beina aðild að flugrekstri uppfylli öll eftirtalin skilyrði:
 - 1) þeir fá tilhlýðilega þjálfun og leiðbeiningar,
 - 2) þeim eru ljósar þær reglur og verklagsreglur sem skipta máli varðandi skyldustörf þeirra,
 - 3) þeir hafa sýnt fram á kunnáttu sína í þeim skyldustörfum sem þeim er sérstaklega ætlað að inna af hendi,
 - 4) þeir gera sér grein fyrir ábyrgð sinni og með hvaða hætti skyldustörf þeirra tengjast rekstri loftbelgsins í heild.
- e) Flugrekandi skal setja verklagsreglur og gefa út fyrirmæli um örugga starfrækslu fyrir hverja tegund loftbelgs fyrir sig, þar sem tilgreind eru skyldu- og ábyrgðarstörf loftbelgslíða við hvers konar starfrækslu. Í þessum verklagsreglum og fyrirmælum skal ekki gerð krafa um að loftbelgslíðar sinni öðrum störfum á varasömum stigum flugsins en þeim er lúta að öruggri starfrækslu loftbelgsins.
- f) Flugrekandi skal gera ráðstafanir til að hafa eftirlit með loftbelgslíðum og starfsfólki sem kemur að starfrækslu loftbelgsins, af hálfu einstaklinga sem hafa næga reynslu og hæfni til að tryggja að staðlarnir, sem tilgreindir eru í rekstrarhandbókinni, séu uppfylltir.
- g) Flugrekandi skal tryggja að öllum loftbelgslíðum og öllu starfsfólki sem kemur að starfrækslu loftbelgsins sé gert ljóst að þeim beri að fara að lögum, reglugerðum og verklagsreglum þeirra ríkja þar sem starfsemin fer fram og lúta að framkvæmd skyldustarfa þeirra.
- h) Flugrekandi skal tilgreina verklagsreglur fyrir flugáætlunargerð til að tryggja öruggt flug, að teknu tilliti til afkastagetu loftbelgs, annarra starfrækslumarka og viðeigandi skilyrða sem gera má ráð fyrir á flugleiðinni og á hlutaðeigandi starfrækslusvæðum. Þessar verklagsreglur skulu vera í rekstrarhandbókinni.

BOP.ADD.010 Tilkynning um aðrar aðferðir til að uppfylla kröfur

Flugrekandi skal, þegar hann gefur út yfirlýsingu í samræmi við lið BOP.ADD.100, láta lögbæru yfirvaldi í té skrána yfir aðrar aðferðir til að uppfylla kröfur, ef hann hyggst nota þær aðferðir til að sýna fram á reglufylgni þegar þess er krafist í samræmi við lið BOP.BAS.010. Skráin skal innihalda tilvísanir þær viðurkenndu aðferðir til að uppfylla kröfur sem er skipt út ef Flugöryggisstofnunin hefur samþykkt tengdar viðurkenndar aðferðir til að uppfylla kröfurnar,

BOP.ADD.015 Aðgangur

- a) Í þeim tilgangi að ákvarða hvort farið sé að grunnkröfunum sem settar eru fram í IV. viðauka við reglugerð (EB) 216/2008 og að kröfum þessara reglugerðar, skal flugrekandi veita öllum einstaklingum, sem hafa heimild lögbæra yfirvaldsins, hvenær sem er aðgang að öllum starfsstöðvum, loftbelgjum, skjölum, skýrslum, gögnum, verklagsreglum eða öðru efni sem viðkemur starfsemi flugrekandans sem fellur undir gildissvið þessarar reglugerðar, hvort sem um starfsemina er verktakasamningur eða ekki.
- b) Ef um er að ræða farþegaflug með loftbelg í atvinnuskyni skal aðgangur að loftbelgnum fela í sér möguleikann á að fara um borð og vera um borð í loftbelgnum meðan á starfrækslu flugs stendur, nema það stofni flugöryggi í hættu.

BOP.ADD.020 Frávik

Eftir móttöku tilkynningar um frávik, sem lögbæra yfirvaldið vakti máls á í samræmi við lið ARO.GEN.350, ARO.GEN.355 og ARO.GEN.360 í II. viðauka við reglugerð (ESB) nr. 965/2012, skal flugrekandi grípa til allra eftirfarandi ráðstafana:

- a) greina frumorsök þess að tilskildar kröfur hafi ekki verið uppfylltar,

- b) semja áætlun um aðgerðir til úrbóta,
- c) sýna lögbæra yfirvaldinu með fullnægjandi hætti fram á framkvæmd áætlunar um aðgerðir til úrbóta innan þess frests sem yfirvaldið tiltekur í samræmi við lið ARO.GEN.350 í II. viðauka við reglugerð (ESB) nr. 965/2012.

BOP.ADD.025 Tilkynning atvika

- a) Flugrekandi skal innleiða, sem hluta af stjórnunarkerfi sínu, tilkynningarkerfi um atvik sem kveður á um skyldubundna og valfrjálsa skýrslugjöf í samræmi við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 376/2014 ⁽¹⁾.
- b) Með fyrirvara um a-lið skal flugrekandi tilkynna lögbæra yfirvaldinu og fyrirtækinu, sem ber ábyrgð á hönnun loftbelgsins, um allar bilanir, tæknibilanir, frávik út fyrir tæknileg mörk eða atvik sem myndu undirstrika ónákvæmar, ófullnægjandi eða tvíræðar upplýsingar sem er að finna í gögnum sem kveðið er á um í I. viðauka við reglugerð (ESB) nr. 748/2012 og öll önnur atvik sem teljast til flugatvika en ekki slysa eða alvarlegra flugatvika.
- c) Flugrekandinn gera nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að flugstjórinn, aðrir loftbelgslíðar og allt starfsfólk flugrekandans fari að ákvæðum 9. gr. reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 996/2010 ⁽²⁾ að því er varðar alvarleg flugatvik eða slys sem tengjast starfrækslu loftbelgs.

BOP.ADD.030 Stjórnunarkerfi

- a) Flugrekandinn skal koma á fót, innleiða og viðhalda stjórnunarkerfi sem felur í sér eftirfarandi öll eftirfarandi atriði:
 - 1) að skilgreina með skýrum hætti skiptingu ábyrgðar og skyldu í öllu fyrirtæki flugrekandans, þ.m.t. að ábyrgðarmaðurinn beri beina ábyrgð á örygginu,
 - 2) að lýsa grundvallarviðhorfi og meginreglum flugrekandans með tilliti til öryggis, og yrði þekkt sem öryggisstefnan,
 - 3) að greina öryggishættur tengdar flugi í tengslum við starfsemi flugrekandans, mat á þessari hættu og stjórnun á tilheyrandi áhættum, þ.m.t. að grípa til aðgerða til áhættumildunar ef nauðsyn krefur og að staðfesta skilvirkni þessara aðgerða,
 - 4) að tryggja að starfsfólk sé ávallt þjálfað og hæft til að inna af hendi verkefni sín,
 - 5) gögn yfir öll lykilferli stjórnunarkerfisins, þ.m.t. ferli til að gera starfsfólki grein fyrir þeirri ábyrgð sem það ber og verklag til að breyta þessum gögnum,
 - 6) aðgerð til að hafa eftirlit með því að flugrekandinn fari að kröfum í þessum viðauka. Slíkt samræmis eftirlit skal fela í sér kerfi upplýsingastreymis til ábyrgðarmanns flugrekanda til að tryggja skilvirka framkvæmd nauðsynlegra úrbóta,
 - 7) nauðsynleg ferli til að tryggja að farið sé að kröfum 4., 5., 6. og 13. gr. reglugerðar (ESB) nr. 376/2014.
- b) Stjórnunarkerfið skal vera í samræmi við stærð flugrekandans og eðli starfsemi hans og hve flókin hún er, að teknu tilliti til hættunnar og tilheyrandi áhættu sem fylgir þessari starfsemi.

BOP.ADD.035 Útvistun starfsemi

Ef flugrekandi útvistar hluta af starfsemi sinni sem fellur undir gildissvið þessarar reglugerðar skal hann bera ábyrgð á því að stofnunin eða fyrirtækið sem samið er við annist starfsemina í samræmi við grunnkröfurnar sem settar eru fram í IV. viðauka við reglugerð (EB) nr. 216/2008 og kröfurnar í þessari reglugerð. Flugrekandi skal einnig tryggja að lögbæra yfirvaldið fái aðgang að stofnuninni eða fyrirtækinu, sem samið er við, til að ákvarða hvort flugrekandinn uppfylli þessar kröfur.

⁽¹⁾ Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 376/2014 frá 3. apríl 2014 um tilkynningu atvika í almenningsslugi sem og greiningu á og eftirfylgni með þeim, um breytingu á reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 996/2010 og um niðurfellingu tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins 2003/42/EB og reglugerðar framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 1321/2007 og (EB) nr. 1330/2007 (Stjtið. ESB L 122, 24.4.2014, bls. 18).

⁽²⁾ Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 996/2010 frá 20. október 2010 um rannsóknir og forvarnir gegn slysum og flugatvikum í almenningsslugi og um niðurfellingu á tilskipun 94/56/EB (Stjtið. ESB L 295, 12.11.2010, bls. 35).

BOP.ADD.040 Kröfur sem gerðar eru til starfsfólks

- a) Flugrekandi skal skipa ábyrgðarmann sem hefur umboð til að sjá til þess að unnt sé að fjármagna alla starfsemi sem fellur undir gildissvið þessarar reglugerðar og að starfsemin geti farið fram í samræmi við grunnkröfurnar sem settar eru fram í IV. viðauka við reglugerð (EB) nr. 216/2008 og við kröfur þessarar reglugerðar. Ábyrgðarmaðurinn skal bera ábyrgð á að koma á og viðhalda skilvirkri stjórnunarkerfi.
- b) Flugrekandinn skal:
- 1) skilgreina ábyrgð starfsfólks síns að því er varðar öll verkefni og starfsemi sem fram á að fara,
 - 2) hafa nægilegan fjölda hæfs starfsfólks til að annast þessi verkefni og starfsemi og
 - 3) halda viðeigandi skrár yfir reynslu, menntun og hæfi og þjálfun starfsfólksins.
- c) Rekstraraðili skal tilnefna einn eða fleiri einstaklinga til að hafa umsjón með stjórnun og eftirliti á öllum eftirfarandi sviðum:
- 1) flugrekstri,
 - 2) rekstri á jörðu niðri,
 - 3) áframhaldandi lofthæfi í samræmi við reglugerð (ESB) nr. 1321/2014.

BOP.ADD.045 Kröfur um aðstöðu

Flugrekandi skal búa yfir aðstöðu til að hægt sé að framkvæma og stýra öllum verkefnum og þeirri starfsemi sem þörf er á til að tryggja að farið sé að grunnkröfunum sem settar eru fram í IV. viðauka við reglugerð (EB) 216/2008 og að kröfum þessara reglugerðar.

*2. liður***Yfirlýsing, lofthæfi og þjónustu- og tómaleiga****BOP.ADD.100 Yfirlýsing**

- a) Í yfirlýsingunni sem um getur í annarri undirgrein 2. mgr. 3. gr. skal flugrekandi staðfesta að hann uppfylli og muni halda áfram að uppfylla grunnkröfurnar sem settar eru fram í IV. viðauka við reglugerð (EB) nr. 216/2008 og kröfurnar í þessari reglugerð.
- b) Í yfirlýsingunni skal flugrekandi taka fram eftirfarandi upplýsingar:
- 1) nafn flugrekanda,
 - 2) hvar flugrekandinn hefur höfuðstöðvar sínar,
 - 3) nafn og upplýsingar um ábyrgðarmann flugrekandans,
 - 4) upphafsdag starfrækslu í ábataskyni og, ef við á, dagsetninguna sem breyting á fyrirliggjandi starfrækslu í ábataskyni tekur gildi,
 - 5) að því er varðar alla loftbelgi sem notaðir eru við starfrækslu í ábataskyni: tegund loftbelgs, skráningu, meginstarfsstöð, tegund starfrækslu og fyrirtæki sem annast stjórnun á áframhaldandi lofthæfi.
- c) Eftir atvikum skal flugrekandi láta fylgja yfirlýsingunni skrá yfir aðrar aðferðir til að uppfylla kröfur, í samræmi við lið BOP.ADD.010.
- d) Þegar flugrekandi gefur út yfirlýsingu skal hann nota eyðublaðið sem er að finna í viðbætinum við þennan viðauka.

BOP.ADD.105 Breytingar á yfirlýsingu og stöðvun starfrækslu í ábataskyni

- a) Flugrekandi skal tafarlaust tilkynna lögbæru yfirvald um hvers konar breytingar á aðstæðum sem hafa áhrif á hvort farið sé að grunnkröfunum sem settar eru fram í IV. viðauka við reglugerð (EB) nr. 216/2008 og að kröfum þessarar reglugerðar, eins og þær eru tilkynntar lögbæru yfirvaldi, og allar breytingar að því er varðar upplýsingarnar sem um getur í b-lið liðar BOP.ADD.100 og skrána yfir aðrar aðferðir til að uppfylla kröfur í c-lið liðar BOP.ADD.100, eins og þær eru skráðar í eða fylgja yfirlýsingunni.
- b) Flugrekandi skal tafarlaust tilkynna lögbæru yfirvaldi þegar hann stundar ekki lengur starfrækslu loftbelgs í ábataskyni.

BOP.ADD.110 Lofthæfikerfur

Loftbelgir skulu hafa lofthæfivottorð sem er gefið út í samræmi við reglugerð (ESB) nr. 748/2012 eða, í tilviki loftbelgs sem er skráður í þriðja landi, háðir annað hvort samningi um þjónustuleigu eða samningi um tómaleigu í samræmi við lið BOP.ADD.115.

BOP.ADD.115 Þjónustuleiga eða tómaleiga loftbelgs sem er skráður í þriðja landi

- a) Flugrekandi skal tilkynna lögbæru yfirvaldi um alla samninga um þjónustuleigu eða samninga um tómaleigu loftbelgs sem er skráður í þriðja landi.
- b) Ef loftbelgur sem er skráður í þriðja landi fellur undir samning um þjónustuleigu skal flugrekandi tryggja að öryggisstig sem leiðir af beitingu öryggisstaðla, hvað varðar áframhaldandi lofthæfi og flugrekstur, sem flugrekandi loftbelgsins í þriðja landinu fellur undir, sé a.m.k. jafngilt öryggisstiginu sem leiðir af beitingu krafna í I. viðauka við reglugerð (ESB) nr. 1321/2014 og í þessari reglugerð.
- c) Ef loftbelgur sem er skráður í þriðja landi fellur undir samning um tómaleigu skal flugrekandi tryggja að farið sé að grunnkröfum í tengslum við áframhaldandi lofthæfi sem eru settar fram í I. og IV. viðauka við reglugerð (EB) nr. 216/2008 og að kröfum þessarar reglugerðar.

*3. liður***Handbækur og skrár****BOP.ADD.200 Rekstrarhandbók**

- a) Flugrekandinn taka saman rekstrarhandbók.
- b) Efni rekstrarhandbókarinnar skal endurspeglar kröfurnar sem settar eru fram í þessum viðauka og skal ekki brjóta í bága við neinar upplýsingar sem er að finna í yfirlýsingu flugrekanda.
- c) Rekstrarhandbókin má vera í aðskildum hlutum.
- d) Allt starfsfólk flugrekanda skal hafa greiðan aðgang að þeim hlutum rekstrarhandbókarinnar sem lúta að skyldustörfum þeirra.
- e) Rekstrarhandbókin skal uppfærð reglulega. Öllu starfsfólki flugrekanda skal gert vart um allar breytingar á rekstrarhandbókinni sem skipta máli við framkvæmd skyldustarfa þeirra.
- f) Flugrekandi skal tryggja að allar upplýsingar sem eru notaðar sem grundvöllur innihalds rekstrarhandbókarinnar og allar breytingar á henni komi rétt fram í rekstrarhandbókinni.
- g) Flugrekandi skal sjá til þess að allt starfsfólk skilji tungumálið, sem þeir hlutar rekstrarhandbókarinnar, sem lúta að skyldustörfum þeirra, eru skrifaðir á. Innihald rekstrarhandbókarinnar skal sett fram á þann hátt að vandalaust sé að nota hana.

BOP.ADD.205 Skráahald

- a) Flugrekandi skal koma á kerfisbundnu skráahaldi sem gerir mögulega viðunandi geymslu og áreiðanlegan rekjanleika hvað varðar starfsemina.
- b) Sníð skýrslna skal tilgreint í verklagsreglum eða handbókum flugrekandans.

4. liður

Flugliðar**BOP.ADD.300 Samsetning flugáhafnar**

- a) Samsetning flugáhafnar skal vera að lágmarki, eins og tilgreint er í flughandbók eða starfrækslumörkum sem mælt er fyrir um fyrir loftbelginn.
- b) Aukaflugliðum skal bætt við flugáhöfnina þegar þeirra er þörf vegna eðlis starfrækslunnar. Flugliðar skulu ekki vera færri en sú tala sem tilgreind er í rekstrarhandbókinni.
- c) Allir flugliðar skulu vera handhafar skírteinis og áritana, sem gefin eru út eða samþykkt í samræmi við I. viðauka við reglugerð (ESB) nr. 1178/2011, og sem eru viðeigandi fyrir þau skyldustörf sem þeim eru falin.
- d) Heimilt er að flugliðar með tilskilin starfsréttindi leysi annan flugliða af við stjórnækin á flugi.
- e) Þegar flugrekandi ræður til sín flugliða sem vinna í lausamennsku eða í hlutastarfi skal hann ganga úr skugga um að farið sé að öllum eftirfarandi kröfum:
 - 1) kröfum þessa kafla,
 - 2) ákvæðum I. viðauka við reglugerð (ESB) nr. 1178/2011, þ.m.t. kröfurnar um nýlega reynslu,
 - 3) fartíma- og vinnutímamörkum og reglum um hvíldartíma í samræmi við landslög aðildarríkisins þar sem flugrekandi hefur höfuðstöðvar sínar, að teknu tilliti til allrar þjónustu sem flugliði veitir öðrum flugrekendum.

BOP.ADD.305 Tilnefning sem flugstjóri

- a) Flugrekandinn skal tilnefna einn flugmann meðal flugliðanna sem flugstjóra.
- b) Flugrekandinn skal aðeins tilnefna flugmann sem flugstjóra ef viðkomandi hefur:
 - 1) starfsréttindi sem flugstjóri í samræmi við I. viðauka við reglugerð (ESB) nr. 1178/2011,
 - 2) lágmarksreynslu sem tilgreind er í rekstrarhandbókinni og
 - 3) fullnægjandi þekkingu á svæðinu sem fljúga á yfir.

BOP.ADD.310 Tilhögun þjálfunar og prófunar

Öll þjálfun og prófun flugliða sem krafist er samkvæmt lið BOP.ADD.315 skal fara fram sem hér segir:

- a) í samræmi við þær þjálfunaráætlanir og námskrár sem flugrekandi hefur skráð í rekstrarhandbókina,
- b) af hálfu einstaklinga með viðeigandi réttindi og hæfi og, að því er varðar flugþjálfun og prófun, af hálfu einstaklinga með viðeigandi réttindi og hæfi í samræmi við I. viðauka við reglugerð (ESB) nr. 1178/2011.

BOP.ADD.315 Reglubundin þjálfun og próf

- a) Sérhver flugliði skal á tveggja ára fresti ljúka reglubundinni flugþjálfun og þjálfun á jörðu niðri sem er viðeigandi fyrir þann flokk loftbelgja sem hann starfrækir, þ.m.t. þjálfun í staðsetningu og notkun alls neyðar- og öryggisbúnaðar um borð.
- b) Sérhver flugliði skal ljúka hæfniprófi flugrekanda til að sýna fram á kunnáttu sína í verklagi við venjulegar og óvenjulegar aðstæður og við neyðaraðstæður, sem ná yfir viðeigandi þætti sem tengjast sérhæfðum verkefnum sem lýst er í rekstrarhandbók. Við þessi próf skal tilhlýðilegt tillit tekið til loftbelgslíða sem sinna starfrækslu samkvæmt sjónflugsreglum að nóttu til.
- c) Hæfnipróf flugrekanda skulu gilda í 24 almanaksmánuði, talið frá lokum þess mánaðar þegar prófið var tekið eða, ef prófið fór fram á síðustu 3 mánuðum gildistíma fyrra prófsins, frá lokadegi gildistíma fyrri prófunar.

5. liður

Almennar starfræksluröfur**BOP.ADD.400 Ábyrgð flugstjórans**

Flugstjóri skal uppfylla bæði eftirfarandi skilyrði:

- a) fara að viðeigandi kröfum um tilkynningarkerfi flugrekanda um atvik sem um getur í lið BOP.ADD.025,
- b) fara að öllum fartíma- og vinnutímamörkum og reglum um hvíldartíma sem gilda um starfsemi hans í samræmi við landslög aðildarríkisins þar sem flugrekandi hefur höfuðstöðvar sínar.

BOP.ADD.405 Valdsvið flugstjóra

Þrátt fyrir ákvæði liðar BOP.BAS.035 skal flugrekandi skal gera allar réttmætar ráðstafanir til að sjá til þess að allir, sem í loftbelgnum eru, hlýði lögmætum fyrirskipunum flugstjórans sem miða að því að tryggja öryggi loftbelgsins og einstaklinga eða eigna um borð eða einstaklinga eða eigna á jörðu niðri.

BOP.ADD.410 Viðbótarloftbelgslíði

Ef loftbelgur tekur fleiri en 19 farþega skal vera a.m.k. einn viðbótarloftbelgslíði um borð í loftbelgnum til viðbótar við þá fluglíða sem krafist er samkvæmt ákvæðum a- og b-liðar liðar BOP.ADD.300 til að aðstoða farþega ef neyðarástand skapast. Viðbótarloftbelgslíðinn skal hafa viðeigandi reynslu og þjálfun.

BOP.ADD.415 Hæfni í tengslum við djúpköfun og blóðgjöf

Loftbelgslíðar skulu ekki gegna skyldustörfum um borð í loftbelg ef hæfni þeirra er skert í kjölfarið á djúpköfun eða blóðgjöf.

BOP.ADD.420 Sameiginlegt tungumál

Flugrekandi skal sjá til þess að allir loftbelgslíðar geti tjáð sig hver við annan á sameiginlegu tungumáli.

BOP.ADD.425 Geðvirk efni

Flugrekandi skal gera allar réttmætar ráðstafanir til þess að tryggja að enginn fari inn í eða sé í loftbelg undir áhrifum geðvirkra efna að því marki að það stofni öryggi loftbelgsins eða einstaklinga eða eigna sem þar eru um borð eða einstaklinga eða eigna á jörðu niðri í hættu vegna nærveru þess einstaklings.

BOP.ADD.430 Öryggi stofnað í hættu

Flugrekandi skal gera allar réttmætar ráðstafanir til að tryggja að enginn aðhafist eða láti vera að aðhafast, af ásettu ráði, gáleysi eða kæruleysi, neitt það sem hefur eitt af eftirfarandi í för með:

- a) stofnar loftbelg eða einstaklingum um borð eða á jörðu niðri í hættu,
- b) veldur því eða heimilar að loftbelgur stofni fólki eða eignum í hættu.

BOP.ADD.435 Skjöl, handbækur og upplýsingar sem eiga að vera um borð

a) Öll eftirfarandi skjöl, handbækur og upplýsingar skulu vera um borð í loftfari í hverri flugferð, í formi frumrita eða afrita:

- 1) yfirlýsing flugrekanda,
- 2) upplýsingar er varða leitar- og björgunarþjónustu fyrir svæðið sem fyrirhugað er að fljúga yfir,
- 3) leiðarflugáætlun.

- b) Frumritum af öllum eftirfarandi skjölum, handbókum og upplýsingum skal komið fyrir á öruggum stað, ekki um borð í loftbelg á flugi:
- 1) þau skjöl, handbækur og upplýsingar sem um getur í a-lið, ef afrit þeirra eru um borð í loftbelgnum á flugi,
 - 2) gildandi hlutar rekstrarhandbókarinnar eða stöðluðu verklagsreglnanna, sem skipta máli varðandi skyldustörf loftbelgsliða sem skulu hafa greiðan aðgang að þeim,
 - 3) farþegaskrá, þegar farþegar eru fluttir,
 - 4) massaskráin sem um getur í c-lið liðar BOP.ADD.600.
- c) Ef lögbært yfirvald krefst þess skal flugstjóri eða flugrekandi gefa yfirvaldinu aðgang að frumritum skjala, handbóka og upplýsinga innan þess frests sem yfirvaldið tiltekur, sem skal ekki styttri en 24 klst.

BOP.ADD.440 Hættulegur varningur

Flugrekandinn skal:

- a) setja verklagsreglur til að tryggja að gripið sé til allra réttmætra ráðstafana til að koma í veg fyrir að hættulegur varningur sé hafður meðferðis um borð í loftbelginn af slysi og
- b) veita loftbelgsliðum nauðsynlegar upplýsingar sem gera þeim kleift að gegna skyldum sínum vegna hættulegs varnings um borð eða sem ætlunin er að taka um borð í loftbelginn.

6. liður

Verklagsreglur í flugi

BOP.ADD.500 Eldsneytis- eða kjölfestuútreikningar

Flugrekandi skal tryggja að útreikningar á varaeldsneyti eða kjölfestu séu skráðir í leiðarflugáætlun.

BOP.ADD.505 Flutningur á sérstökum flokkum farþega

Flugrekandi skal setja verklagsreglur um flutning einstaklinga, sem þarfnast sérstakra aðstæðna, aðstoðar eða búnaðar þegar þeir ferðast með loftbelg, sem tryggja öryggi loftbelgsins og einstaklinga eða eigna um borð.

BOP.ADD.510 Sérstök starfræksla loftbelgs í ábataskyni — Staðlaðar verklagsreglur

Þrátt fyrir ákvæði liðar BOP.BAS.190:

- a) Áður en sérstök starfræksla loftbelgs í ábataskyni hefst skal flugrekandi framkvæma áhættumat þar sem hann metur flækjustig fyrirhugaðrar starfrækslu til að ákvarða hættur og tilheyrandi áhættu, og gera ráðstafanir til að draga úr áhættu ef nauðsyn krefur.
- b) Áður en sérstök starfræksla loftbelgs í ábataskyni hefst skal flugrekandi, á grundvelli áhættumatsins, koma á stöðluðum verklagsreglum sem hafa fyrirhugaðri starfrækslu og loftbelgnum sem er notaður. Stöðluðu verklagsreglurnar skulu vera hluti af rekstrarhandbókinni eða tilgreindar í aðskildu skjali. Flugrekandi skal endurskoða og uppfæra stöðluðu verklagsreglurnar með reglulegu millibili ef nauðsyn krefur til að taka mið af áhættumati.
- c) Flugrekandinn skal tryggja að sérstök starfræksla loftbelgs í ábataskyni fari fram í samræmi við stöðluðu verklagsreglurnar.

*7. liður***Takmarkanir á afkastagetu og starfrækslu****BOP.ADD.600 Kerfi til að ákvarða massa**

- a) Flugrekandi skal koma á kerfi þar sem tilgreint er hvernig eftirfarandi þættir eru ákvarðaðir af nákvæmni fyrir hvert flug til þess að gera flugstjóranum kleift að staðfesta að farið sé að takmörkunum sem tilgreindar eru í flughandbókinni:
- 1) tómamassi loftbelgs,
 - 2) massi flutningshleðslu,
 - 3) massi eldsneytis eða kjölfestu,
 - 4) flugtaksmassi,
 - 5) að loftbelgur sé hlaðinn undir umsjón flugstjóra eða hæfs starfsfólks,
 - 6) undirbúningur og framsetning allra gagna.
- b) Flugstjórinn skal geta afritað útreikning á massa á grundvelli rafrænna útreikninga.
- c) Massaskráin, sem tilgreinir atriðin sem eru skráð í a-lið, skal gerð fyrir hvert flug og skráð í leiðarflugáætlun.
-

Viðbætur

YFIRLÝSING

í samræmi við reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 2018/395

Stjórnandi

Heiti:

Staður þar flugrekandinn hefur höfuðstöðvar sínar.

Nafn og samskiptaupplýsingar ábyrgðarmanns:

Starfræksla loftbelgs

Upphafsdagur starfrækslu í ábataskyni og, ef við á, dagsetningin á breytingu á fyrirliggjandi starfrækslu í ábataskyni.

Upplýsingar um loftbelgi sem notaðir eru, starfrækslu í ábataskyni og stjórnun á áframhaldandi lofthæfi ⁽¹⁾:

Tegund loftbelgs	Skrásetning loftbelgs	Meginstarfsstöð	Tegund eða tegundir starfrækslu ⁽²⁾	Fyrirtæki sem annast stjórnun á áframhaldandi lofthæfi ⁽³⁾

Eftir atvikum, skrá yfir aðrar aðferðir til að uppfylla kröfur með tilvísanir í tilheyrandi viðurkenndar aðferðir til að uppfylla kröfurnar (sem viðauki við þessa yfirlýsingu):

Yfirlýsingar

- ☐ Flugrekandi uppfyllir og mun halda áfram að uppfylla grunnkröfurnar sem settar eru fram í IV. viðauka við reglugerð (EB) nr. 216/2008 og kröfurnar í reglugerð (ESB) 2018/395.

Flugrekandi sinnir einkum starfrækslu sinni í ábataskyni í samræmi við eftirfarandi kröfur í kafla ADD í II. viðauka við reglugerð (ESB) 2018/395:

- ☐ Gögn stjórnunarkerfis, þ.m.t. rekstrarhandbókin, uppfylla kröfur kafla ADD og öll flug munu fara fram í samræmi við ákvæði rekstrarhandbókanna eins og krafist er í b-lið liðar BOP.ADD.005 í kafla ADD.
- ☐ Allir loftbelgir sem eru starfræktir hafa annað hvort lofthæfivottorð sem er gefið út í samræmi við reglugerð (ESB) nr. 748/2012 eða þeir uppfylla sértækar lofthæfikröfur sem gilda um loftbelgi sem eru skráðir í þriðja landi og falla undir samning um þjónustuleigu eða samning um tómaleigu eins og krafist er í lið BOP.ADD.110 og lið BOP.ADD.115 (b- og c-lið) í kafla ADD.

- ☐ Allir flugliðar eru handhafar skírteinis og áritana sem gefin eru út eða samþykkt í samræmi við I. viðauka við reglugerð (ESB) nr. 1178/2011 eins og krafist er í c-lið liðar BOP.ADD.300 í kafla ADD.
- ☐ Flugrekandi mun tilkynna lögbæru yfirvaldi um hvers konar breytingar á aðstæðum sem hafa áhrif á hvort að farið sé að grunnkröfunum sem settar eru fram í IV. viðauka við reglugerð (EB) nr. 216/2008 og að kröfum reglugerðar (ESB) 2018/395, eins og þær eru tilkynntar lögbæru yfirvaldi með þessari yfirlýsingu, og um allar breytingar á upplýsingum og skráum yfir aðrar aðferðir til að uppfylla kröfur sem er að finna í og fylgja með þessari yfirlýsingu, eins og krafist er í a-lið liðar BOP.ADD.105 í kafla ADD.
- ☐ Flugrekandi staðfestir að allar upplýsingar sem fram koma í þessari yfirlýsingu, þ.m.t. í viðaukum hennar, eru tæmandi og réttar.

Dagsetning, nafn og undirskrift ábyrgðarmanns“

- (1) Fyllið út töfluna. Ef ekki er nægilegt rými til að skrá upplýsingarnar skulu þær skráðar í sérstökum viðauka. Viðaukinn skal dagsettur og undirritaður.
- (2) „Tegund eða tegundir starfrækslu“ vísar til tegundar starfrækslu loftbelgs í ábataskyni.
- (3) Í upplýsingum um fyrirtækið sem ber ábyrgð á stjórnun á áframhaldandi lofthæfi loftfarsins skal koma fram nafn fyrirtækisins, heimilisfang og tilvísunarnúmer samþykkis.

ÁKVÖRÐUN EVRÓPUÞINGSINS OG RÁÐSINS (ESB) 2017/899

2018/EES/72/24

frá 17. maí 2017

um notkun tíðnisviðsins 470-790 MHz í Sambandinu (*)

EVROPUÞINGIÐ OG RÁÐ EVRÓPUSAMBANDSINS HAFU,

með hliðsjón af sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins, einkum 114. gr.,

með hliðsjón af tillögu framkvæmdastjórnar Evrópusambandsins,

eftir að hafa lagt drög að lagagerð fyrir þjóðþingin,

með hliðsjón af álitum efnahags- og félagsmálanefndar Evrópusambandsins ⁽¹⁾,

að höfðu samráði við svæðanefndina,

í samræmi við almenna lagasetningarmeðferð ⁽²⁾,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Í stefnuáætlun til margra ára um fjarskiptatíðniróf (RSPP), sem komið var á fót með ákvörðun nr. 243/2012/ESB ⁽³⁾, settu Evrópuþingið og ráðið það markmið að skilgreina, fyrir árið 2015, a.m.k. 1200 MHz tíðniróf sem hentar fyrir rafræna fjarskiptaþjónustu um þráðlaust breiðband í Sambandinu, að styðja við frekari þróun í nýsköpun útvarpsþjónustu með því að tryggja nægjanlegt tíðniróf fyrir framboð af slíkri þjónustu um gervihnetti og á jörðu niðri ef þörfin er rökstudd á skýran hátt og að tryggja nægjanlegt tíðniróf til dagskrárgerðar og fyrir sérstaka viðburði (PMSE).
- 2) Í orðsendingu sinni frá 6. maí 2015 sem nefnist „Áætlun um stafrænan innri markað fyrir Evrópu“, lagði framkvæmdastjórnin áherslu á mikilvægi tíðnisviðsins 694-790 MHz (hér eftir nefnt „700 MHz-tíðnisviðið“) til að tryggja veitingu breiðbandsþjónustu í dreifbýli í þeim tilgangi að tryggja aðgengi og tengjanleika og lagði áherslu á þörfina fyrir samræmda opnun tíðnisviðsins um leið og komið sé til móts við sértækar þarfar dreifingar útvarpsþjónustu. Að minnka stafræna gjána, í umfangi sem og þekkingu, er mikilvægur þáttur sem verður að vera forgangsatriði án þess að mynda nýjar gjár þegar notendur taka upp nýja tækni.
- 3) Skilvirk stjórnun tíðnirófs er skilyrði fyrir umbreytingu iðnaðarins í fimmtu kynslóðina (5G), sem myndi gera Sambandið að miðpunkti nýsköpunar og mynda hagstætt umhverfi til að þróa rafræn fjarskiptanet og þjónustu og þar með hámarka vaxtarmöguleika stafræna hagkerfisins. Rafrænt samfélag mun í auknum mæli vera kjarninn í hagkerfi Sambandsins, sem krefst aldreiðrar netdrægni til að þróa þjónustu í tengslum við Net hlutanna, rafræna verslun og evrópska skýjaþjónustu og til að tryggja fullan ávinning af fjórðu iðnbyltingunni (e. *Industry 4.0*) í Sambandinu.
- 4) Tíðnisviðið 700 MHz er tækifæri fyrir hnattsamræmt og samhæft tíðniróf fyrir þráðlaust breiðband sem býður upp á stærðarhagkvæmni. Það ætti að gefa færi á að þróa nýjungar í stafrænni þjónustu í borgum og dreifbýli eða á afskekktum svæðum, svo sem rafræna heilbrigðisþjónustu (e. *eHealth*) og heilbrigðisþjónustu um farsíma (e. *mHealth*), sem studd er af farsímunum, búnaði til að vakta sjúklinga og öðrum þráðlausum búnaði, sem og snjallorkunet.

(*) Þessi ESB-gerð birtist í Stjtið. ESB L 138, 25.5.2017, bls. 131. Hennar var getið í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 153/2018 frá 6. júlí 2018 um breytingu á XI. viðauka (Rafræn fjarskipti, hljóð- og myndmiðlun og upplýsingasamfélagið) við EES-samninginn (bíður birtingar).

⁽¹⁾ Stjtið. ESB C 303, 19.8.2016, bls. 127.

⁽²⁾ Afstaða Evrópuþingsins frá 15. mars 2017 (hefur enn ekki verið birt í Stjórnartíðindunum) og ákvörðun ráðsins frá 25. apríl 2017.

⁽³⁾ Ákvörðun Evrópuþingsins og ráðsins nr. 243/2012/ESB frá 14. mars 2012 um að koma á stefnuáætlun til margra ára varðandi fjarskipta-tíðniróf (Stjtið. ESB L 81, 21.3.2012, bls. 7).

- 5) Í ályktun sinni frá 19. janúar 2016 sem ber yfirskriftina „Í átt að lögum um stafrænan innri markað“ minnti Evrópuþingið aðildarríkin á skuldbindingar sínar um að ná fullri útbreiðslu sem nemur minnst 30 megabita markhraða á sekúndu fyrir árið 2020, lagði áherslu á að fjarskiptatíðniróf er mikilvæg auðlind fyrir innri markaðinn fyrir þráðlaus breiðbands-fjarskipti, sem og fyrir útvarp, og að það er mikilvægt fyrir samkeppnishæfni Sambandsins í framtíðinni og hvatti til að það yrði sett í forgang að mynda samræmdan og samkeppnishvetjandi ramma um úthlutun tíðnirófs og skilvirka stjórnun á tíðnirófi.
- 6) Tíðniróf þjónar hagsmunum almennings. Á tíðnisviðinu 470-790 MHz er það verðmætur kostur fyrir kostnaðarhagkvæma nýtingu þráðlauss nets með almennri útbreiðslu innanhúss sem utan. Þetta tíðniróf er nú í notkun í Sambandinu fyrir stafrænt sjónvarp um jarðstöðvakerfi (DTT) og þráðlausan PMSE-hljóðbúnað. Það er því forsenda fyrir aðgengi og miðlun menningarlegs inntaks og upplýsinga og hugmynda. Það styður, samhliða nýjum dreifingarleiðum, þróun fjölmiðla og skapandi greina, menningar- og rannsóknargeira, sem reiða sig í miklum mæli á það fyrir þráðlaust framboð efnis til endanotenda.
- 7) Notkunin á 700 MHz-tíðnisviðinu skal uppbyggð á þann hátt að hún auðveldi samkeppni og ætti að vera framkvæmd á þann hátt að hún grafi ekki undan þeirri samkeppni sem fyrir er.
- 8) Fyrir landsvæði 1, sem tekur til Sambandsins, mæla alþjóðafjarskiptareglur Alþjóðafjarskiptasambandsins, sem samþykktar voru á heimsráðstefnu Alþjóðafjarskiptasambandsins árið 2015, fyrir um úthlutun 700 MHz-tíðnisviðsins til útvarps- og farstöðvaþjónustu (að undanskilinni farstöðvaþjónustu fyrir flug) á sameiginlegum frumgrunni. Tíðnisviðinu 470-694 MHz (hér eftir nefnt „tíðnisviðið undir 700 MHz“) er eftir sem áður sérstaklega úthlutað til útvarpsþjónustu á frumgrunni og til notkunar fyrir þráðlausan PMSE-hljóðbúnað á öðrum grunni.
- 9) Ört vaxandi notkun á þráðlausu breiðbandi og aukið efnahagslegt, iðnaðarlegt og félagslegt mikilvægi stafræna hagkerfisins gera aukna þráðlausa flutningsgetu nets nauðsynlega. Tíðniróf á 700 MHz-tíðnisviðinu veitir bæði viðbótar-flutningsgetu og altæka útbreiðslu, sér í lagi fyrir dreifbýlis-, fjallendis- og eyjasvæði og önnur afskekkt svæði sem eru efnahagslega erfið viðureignar og eru fyrir fram ákvörðuð í samræmi við svæði sem eru landsbundin forgangsverkefni, þ.m.t. meðfram stórum flutningsæðum á landi og til notkunar innanhúss og fyrir breitt svið vélrænna samskipta. Í þessu samhengi ættu samfelldar og samræmdar ráðstafanir sem eru gerðar fyrir hágæða þráðlausa útbreiðslu á jörðu niðri alls staðar í Sambandinu, sem byggja á grunni bestu innlendu starfsvenja sem varða skilyrði fyrir leyfum rekstraraðila, að miða að því að uppfylla það markmið stefnuáætlunarinnar til margra ára um fjarskiptatíðniróf að allir borgarar alls staðar í Sambandinu ættu að hafa fengið aðgengi, innan- sem utandyra, að hraðasta breiðbandshraðanum sem er ekki minni en 30 megabitar á sekúndu eigi síðar en árið 2020, og ættu að miða að því að ná fram metnaðargjarnri sýn fyrir gígabita-samfélag í Sambandinu. Slíkar ráðstafanir munu efla nýskapandi stafræna þjónustu og tryggja langtíma félagslegan og hagrænan ávinning.
- 10) Fimmta kynslóðin (5G) mun ekki einungis hafa veruleg áhrif á stafræna geirann heldur á hagkerfin sem heild. Ef lítið er til hinnar hægu útbreiðslu á fjórðu kynslóðinni (4G) og samsvarandi þjónustu mun árangursrík innleiðing á 5G í Sambandinu ráða úrslitum fyrir efnahagsþróun og fyrir samkeppnishæfni og framleiðni hagkerfis Sambandsins. Sambandið þarf því að hafa frumkvæði með því að tryggja nægilegt tíðniróf fyrir árangursríka markaðssetningu og þróun á 5G. Að auki ættu aðildarríkin, þegar þau heimila notkun á 700 MHz-tíðnisviðinu, að taka til greina tækifærið til að tryggja að rekstraraðilar sýndarfarsímaneta geti aukið landfræðilega útbreiðslu sína. Ef aðildarríki fer þess á leit ætti framkvæmdastjórnin, ef mögulegt er, að auðvelda möguleikann á uppboðum sem skipulögð eru sameiginlega og leggja þannig sitt af mörkum á samevrópskum vettvangi.
- 11) Samnýting tíðnirófs innan sameiginlegs tíðnisviðs fyrir þráðlaust tvíátta breiðband til notkunar á stóru svæði (útgrein og aðgrein) annars vegar og fyrir einstefnusjónvarpsútsendingar eða þráðlausan PMSE-hljóðbúnað hins vegar er tæknilega flókin í tilvikum þegar drægnisvæði þeirra skarast eða liggja nálægt hvort öðru. Þetta þýðir að ef 700 MHz-tíðnisviðið fyrir tvíátta rafræna fjarskiptaþjónustu um þráðlaust breiðband er tekið til annarra nota yrðu notendur stafræns sjónvarps um jarðstöðvakerfi (DTT) og þráðlauss PMSE-hljóðbúnaðar sviptir hluta af tíðnirófi sínu. Því er þörf fyrir langtíma fyrirsjáanleika í laga- og regluumhverfinu fyrir geira stafræns sjónvarps um jarðstöðvakerfi og PMSE-hljóðbúnaðar að því er varðar aðgengi að nægilegu tíðnirófi svo þeir geti verndað sjálfbæra veitingu og þróun þjónustu sinnar, sér í lagi ókeypis áhorf á sjónvarp, á sama tíma og viðeigandi umhverfi fyrir fjárfestingu er tryggt, svo að markmiðum um stefnu Sambandsins og á landsstigi á sviði hljóð- og myndmiðlunar, svo sem félagslegri samheldni, fjölhyggju fjölmiðla og menningarlegri fjölbreytni, sé náð. Mögulegt er að aðgerða verði þörf á vettvangi Sambandsins og á landsstigi til að tryggja viðbótartíðniróf fyrir notkun þráðlauss PMSE-hljóðbúnaðar utan tíðnisviðsins 470-790 MHz.

- 12) Í skýrslu sinni til framkvæmdastjórnarinnar mælti Pascal Lamy, formaður nefndar háttsettra embættismanna um framtíðarnotkun á UHF-tíðnisviðinu (470-790 MHz) með því að 700 MHz-tíðnisviðið verði gert aðgengilegt fyrir þráðlaust breiðband eigi síðar en árið 2020 (+/- tvö ár). Slík opnun myndi auka líkurnar á því að ná langtímamarkmiðinu um fyrirsjáanleika í laga-og regluumhverfinu fyrir stafrænt sjónvarp um jarðstöðvakerfi með því að gera tíðnisviðið undir 700 MHz aðgengilegt fram til ársins 2030, þó svo endurskoðað þyrfti þetta fyrir árið 2025.
- 13) Í álitinu sínu frá 19. febrúar 2015 mælti stefnuhópurinn um fjarskiptatíðniróf, í álitinu sínu um langtímastefnu varðandi framtíðarnotkun á UHF-tíðnisviðinu (470-790 MHz) í Evrópusambandinu, með því að samþykkja ætti samræmda nálgun í Sambandinu öllu til að gera 700 MHz-tíðnisviðið tiltækilegt fyrir skilvirka notkun fyrir rafræna fjarskiptaþjónustu um þráðlaust breiðband fyrir lok ársins 2020, með það í huga að aðildarríki geti ákveðið á grundvelli tilhlýðilega rökstuddra ástæðna að fresta tiltækileika tíðnisviðsins um allt að tvö ár. Að auki skal tryggja aðgengi að tíðnisviðinu undir 700 MHz fyrir veitingu útvarpsþjónustu fram til ársins 2030.
- 14) Nokkur aðildarríki hafa nú þegar hafið eða lokið landsbundnu ferli til að heimila notkun 700 MHz-tíðnisviðsins fyrir tviátta rafræna fjarskiptaþjónustu um þráðlaust breiðband á jörðu niðri. Þörf er á samræmdri nálgun með tilliti til framtíðarnotkunar á 700 MHz-tíðnisviðinu sem ætti einnig að skapa fyrirsjáanleika í laga-og regluumhverfinu, jafna fjölbreytileika aðildarríkja með markmiðum um stafrænan innri markað og stuðla að evrópskri forystu að því er varðar alþjóðlega tækniþróun. Í þessu samhengi ætti aðildarríkjunum að vera skylt að taka 700 MHz-tíðnisviðið til annarra nota tímanlega í samræmi við lög Sambandsins og landslögin.
- 15) Aðildarríki ættu að geta frestað, með tilhlýðilegum rökstuðningi, að heimila notkun á 700 MHz-tíðnisviðinu fyrir kerfi á jörðu niðri sem eru fær um að veita rafræna fjarskiptaþjónustu um þráðlaust breiðband, til allt að tveggja ára umfram almennan frest Sambandsins til ársins 2020. Ástæður fyrir slíkum fresti ættu að einskorðast við óútkljáð samræmingarmál sem ná yfir landamæri sem hafa í för með sér skaðlegar truflanir, við þörfina til að tryggja tæknileg umskipti fyrir stóran hluta af íbúum yfir í háþróaða útsendingarstaðla og flækjuna sem það ferli kann að valda, við fjárhagskostnað við umskiptin sem fer umfram fjárhagsáætlanir samkvæmt útboðsferli og við óviðráðanleg atvik. Aðildarríkin ættu að gera allar nauðsynlegar ráðstafanir til að lágmarka skaðlegar truflanir í þeim aðildarríkjum þar sem áhrifa gætir. Ef aðildarríki frestar að heimila notkun á 700 MHz-tíðnisviðinu skulu þau tilkynna hinum aðildarríkjunum og framkvæmdastjórninni um það og leggja fram tilhlýðilega rökstuddar ástæður fyrir því í innlendum vegvísunum sínum. Slík aðildarríki og öll aðildarríki sem verða fyrir áhrifum af slíkum fresti skulu starfa saman í því skyni að samræma ferlið við opnun 700 MHz-tíðnisviðsins og leggja fram upplýsingar um slíkt samstarf í innlendum vegvísunum sínum.
- 16) Notkun 700 MHz-tíðnisviðsins í öðrum tilgangi í þriðja landi, eins og heimilað er í alþjóðasamningum eða í hlutum landsbundinna yfirráðasvæða utan skilvirks eftirlits yfirvalda aðildarríkis, gæti takmarkað notkun 700 MHz-tíðnisviðsins fyrir rafræna fjarskiptaþjónustu um þráðlaust breiðband á jörðu niðri í sumum aðildarríkjum. Þetta myndi koma í veg fyrir að þessi aðildarríki gætu fylgt almennri tímaáætlun sem sett er á vettvangi Sambandsins. Hlutaðeigandi aðildarríki ættu að gera allar nauðsynlegar ráðstafanir til að lágmarka tímalengd og landfræðilegt umfang þessara takmarkana og leita aðstoðar hjá Sambandinu ef nauðsyn krefur, skv. 2. mgr. 10. gr. ákvörðunar nr. 243/2012/ESB. Einnig ættu þau að tilkynna framkvæmdastjórninni um slíkar takmarkanir skv. 6. gr. (2. mgr.) og 7. gr. ákvörðunar Evrópuþingsins og ráðsins nr. 676/2002/EB ⁽¹⁾ og ættu upplýsingarnar að vera birtar í samræmi við 5. gr. ákvörðunar nr. 676/2002/EB.
- 17) Ákvörðun þessi ætti ekki að hafa áhrif á ráðstafanir á landsvísi í samræmi við lög Sambandsins sem varða almannahagsmuni sem tengjast rétti aðildarríkja til að skipuleggja og nota tíðniróf sitt í þágu allsherjarreglu, almannaoðryggis og varnarmála.
- 18) Notkun 700 MHz-tíðnisviðsins fyrir rafræna fjarskiptaþjónustu um þráðlaust breiðband á jörðu niðri ætti að falla undir sveigjanlegt fyrirkomulag leyfisveitinga eins fljótt og auðið er. Þetta fyrirkomulag ætti gefa möguleika á að handhafar notkunarréttinda á tíðnirófinu geti framselt og leigt út gildandi réttindi í tengslum við beitingu ákvæða 9. gr., 9. gr. a og 9. gr. b í tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2002/21/EB ⁽²⁾ með tilliti til skyldunnar að stuðla að framgangi virkrar samkeppni án rökunar á innri markaði fyrir rafræna fjarskiptaþjónustu skv. 5. gr. ákvörðunar nr. 243/2012/ESB.

⁽¹⁾ Ákvörðun Evrópuþingsins og ráðsins nr. 676/2002/EB frá 7. mars 2002 um regluramma um stefnu Evrópubandalagsins varðandi tíðniróf fyrir þráðlausar sendingar (ákvörðun um tíðniróf fyrir þráðlausar sendingar) (Stjtið. EB L 108, 24.4.2002, bls. 1).

⁽²⁾ Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2002/21/EB frá 7. mars 2002 um sameiginlegan regluramma um rafræn fjarskiptanet og -þjónustu (rammatilskipun) (Stjtið. EB L 108, 24.4.2002, bls. 33).

Aðildarríkin ættu, meðan á viðeigandi mati þeirra stendur þegar þau veita leyfi fyrir tíðnirófi, að taka tillit til tímalengdar leyfa, viðskiptaáætlunar rekstraraðila og framlag þeirra til að ná markmiðum stafrænu áætlunarinnar og að stuðlað sé að nýskapandi stafrænni þjónustu og félagslegum og hagrænum ávinningi til langtíma.

- 19) Það er mikilvægt að ná langtíma fyrirsjáanleika í laga- og regluumhverfinu fyrir stafrænt sjónvarp um jarðstöðvakerfi með tilliti til aðgengis að tíðnisviðinu undir 700 MHz, með hliðsjón af niðurstöðu heimsráðstefnu Alþjóðafjarskiptasambandsins árið 2015. Í samræmi við ákvæði 9. gr. og 9. gr. a í tilskipun 2002/21/EB ættu aðildarríki að beita sveigjanlegri nálgun þegar mögulegt er og ættu þau að geta heimilað innleiðingu annars konar notkunar, svo sem rafrænnar fjarskiptaþjónustu um þráðlaust breiðband á jörðu niðri á tíðnisviðinu undir 700 MHz fyrir innlendar þarfir útvarpsþjónustu, þ.m.t. notendamiðuð nýsköpunarframtakaverkefni. Slík annars konar notkun ætti að tryggja áframhaldandi aðgengi að tíðnirófi fyrir útvarp sem aðalnotanda, með fyrirvara um eftirspurn innanlands. Í þessu skyni ættu aðildarríki að stuðla að aukinni samvinnu milli útvarpsrekenda, rekstraraðila útvarps og farsímafyrirtækja í þeim tilgangi að auðvelda samleitni á vettvangi hljóð- og myndmiðlaverks og Netsins og sameiginleg afnot af tíðnirófi. Þegar þau leyfa notkun á tíðnisviðinu undir 700 MHz fyrir rafræna fjarskiptaþjónustu um þráðlaust breiðband á jörðu niðri skulu aðildarríki tryggja að slík notkun valdi ekki skaðlegri truflun á stafrænu útvarpi á jörðu niðri í nærliggjandi aðildarríkjum, eins og kveðið er á um í samkomulaginu sem gert var á svæðisbundnu ráðstefnunni um þráðlaus fjarskipti árið 2006.
- 20) Aðildarríki ættu að samþykkja samfellda landsbundna vegvísa til að auðvelda notkun á 700 MHz-tíðnisviðinu fyrir rafræna fjarskiptaþjónustu um þráðlaust breiðband á jörðu niðri, en tryggja jafnframt samfellu fyrir þá sjónvarpsútsendingarþjónustuaðila sem færa sig af tíðnisviðinu. Um leið og slíkir landsbundnir vegvísar hafa verið samþykktir ættu aðildarríki að gera þá aðgengilega á gagnsæjan hátt innan Sambandsins. Landsbundnir vegvísar ættu að taka til starfsemi og tímamarka fyrir endurskipulagningu tíðnirófs, tækniþróun fyrir net- og endanotaendabúnað, samhliða tilvist útvarpsbúnaðar og búnaðar sem ekki er ætlaður fyrir útvarp, fyrirliggjandi og nýs fyrirkomulags leyfisveitinga, fyrirkomulags til að koma í veg fyrir skaðlegar truflanir að því er varðar tíðnirófsnotendur á aðliggjandi tíniðsviðum og upplýsingar um möguleikann á jöfnunargreiðslum fyrir kostnað við flutninga, þar sem slíkur kostnaður fellur til, í þeim tilgangi að koma í veg fyrir, meðal annars, kostnað fyrir endanotendur eða útvarpsrekendur. Í þeim tilvikum þar sem aðildarríki ætla að viðhalda stafrænu sjónvarpi um jarðstöðvakerfi (DTT) ætti í landsbundnu vegvísunum að íhuga möguleikann á að auðvelda uppfærslur á útsendingarbúnaði fyrir hljóðvarp og sjónvarp í tækni sem er skilvirkari að því er varðar tíðniróf, svo sem háþrúð hreyfimyndaform (t.d. HEVC) eða merkjasendingatækni (t.d. DVB-T2).
- 21) Greina ætti gildissvið og fyrirkomulag á mögulegum jöfnunargreiðslum til að ljúka umbreytingu á notkun tíðnirófs, sér í lagi fyrir endanotendur, í samræmi við viðeigandi landsákvæði, eins og kveðið er á um í 14. gr. tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins 2002/20/EB ⁽¹⁾ og ætti það að vera í samræmi við 107. og 108. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins, t.d. í þeim tilgangi að auðvelda umbreytingu yfir í tækni sem er skilvirkari að því er varðar tíðniróf. Framkvæmdastjórnin ætti að geta veitt ráðgjöf til aðildarríkis, að beiðni þess, til að auðvelda umbreytinguna á notkun tíðnirófs.
- 22) Framkvæmdastjórnin ætti, í samstarfi við aðildarríkin, að gefa skýrslu til Evrópuþingsins og ráðsins um þróun í notkun tíðnisviðsins undir 700 MHz með það fyrir augum að tryggja skilvirka notkun tíðnirófsins samkvæmt gildandi lögum Sambandsins. Framkvæmdastjórnin ætti að taka tillit til efnahagslegra, menningarlegra og alþjóðlegra þátta sem hafa áhrif á notkun tíðnisviðsins undir 700 MHz, frekari tækniþróunar, breytinga á hegðun neytenda og krafna um tengjanleika til að stuðla að vexti og nýsköpun í Sambandinu.
- 23) Þar eð aðildarríkin geta ekki fyllilega náð markmiði þessarar ákvörðunar, þ.e. að tryggja samræmda nálgun að því er varðar notkun á tíðnisviðinu 470-790 MHz í Sambandinu í samræmi við sameiginleg markmið, og þeim verður betur náð á vettvangi Sambandsins vegna umfangs þeirra og áhrifa, er Sambandinu heimilt að samþykkja ráðstafanir í samræmi við nálægðarregluna eins og kveðið er á um í 5. gr. sáttmálans um Evrópusambandið. Í samræmi við meðalhöfsregluna, eins og kveðið er á um í þeirri grein, er ekki gengið lengra en nauðsyn krefur í þessari ákvörðun til að ná þessu markmiði.

SAMÞYKKT ÁKVÖRDUN ÞESSA:

1. gr.

1. Aðildarríki skulu, eigi síðar en 30. júní 2020, einungis heimila notkun á tíðnisviðinu 694-790 MHz (hér eftir nefnt „700 MHz-tíðnisviðið“) fyrir jarðbundin kerfi sem geta veitt rafræn fjarskipti um þráðlaust breiðband samkvæmt samræmdum tækniskilyrðum sem sett voru á fót af framkvæmdastjórninni skv. 4. gr. ákvörðunar nr. 676/2002/EB.

⁽¹⁾ Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2002/20/EB frá 7. mars 2002 um heimild fyrir rafrænum fjarskiptanetum og -þjónustu (heimildartilskipun) (Stjtið. EB L 108, 24.4.2002, bls. 21).

Aðildarríki geta hins vegar frestað að heimila notkun 700 MHz-tíðnisviðsins um allt að tveimur árum á grundvelli einnar eða fleiri tilhlýðilega rökstuddra ástæðna sem settar eru fram í viðaukanum við þessa ákvörðun. Ef um er að ræða slíkan frest skulu hlutaðeigandi aðildarríki upplýsa önnur aðildarríki og framkvæmdastjórnina til samræmis við það og skulu þau bæta þessum tilhlýðilega rökstuddu ástæðum við landsbundna vegvísinn sem samþykktur er skv. 5. gr. þessarar ákvörðunar. Ef nauðsyn krefur skulu aðildarríki framkvæma leyfisveitingaferilinn eða breyta réttindum sem fyrir eru til að nota tíðnirófið í samræmi við tilskipun 2002/20/EB í þeim tilgangi að leyfa slíka notkun.

Aðildarríki sem frestar að heimila notkun á 700 MHz-tíðnisviðinu samkvæmt annarri undirgrein og þau aðildarríki sem fyrir áhrifum verða af þeirri töf skulu starfa með hvort öðru með það í huga að samræma ferlið við opnun 700 MHz-tíðnisviðsins fyrir rafræna fjarskiptaþjónustu um þráðlaust breiðband og skulu leggja fram upplýsingar um slíkt samstarf í innlendum vegvísnum sínum sem samþykktir eru skv. 5. gr.

2. Í því skyni að leyfa notkun á 700 MHz-tíðnisviðinu í samræmi við 1. mgr. skulu aðildarríki, eigi síðar en 31. desember 2017, gera alla nauðsynlega samninga um tíðnisamræmingu yfir landamæri innan Sambandsins.

3. Aðildarríki skulu ekki vera bundin af þeim skuldbindingum, sem mælt er fyrir um í 1. og 2. mgr., á landsvæðum þar sem tíðnisamræming við þriðja land er enn óleyst, að því tilskildu að aðildarríki geri allt sem í þeirra valdi stendur til að lágmarka tímalengd og landfræðilegt umfang slíkrar óútkljáðrar samræmingar og tilkynni framkvæmdastjórninni niðurstöðurnar, á árlegum grundvelli, þar til útistandandi samræmingarmál hafa verið leyst.

Ákvæði fyrstu undirgreinar skulu gilda um vandamál varðandi samræmingu á tíðnirófi í Lýðveldinu Kýpur sem skapast vegna þess að ríkisstjórn Kýpur getur ekki farið með raunverulega stjórn á hluta af yfirráðasvæði sínu.

4. Þessi ákvörðun hefur ekki áhrif á rétt aðildarríkja til að skipuleggja og nota tíðniróf sitt í þágu allsherjarreglu, almannaoðryggis og varnarmála.

2. gr.

Við veitingu réttinda til að nota 700 MHz-tíðnisviðið fyrir jarðbundin kerfi sem geta veitt rafræna fjarskiptaþjónustu um þráðlaust breiðband skulu aðildarríki heimila framsal eða útleigu á slíkum réttindum í samræmi við opnar og gagnsæjar málsmæðferðarreglur samkvæmt gildandi lögum Sambandsins.

3. gr.

1. Þegar aðildarríki heimila notkun eða breyta gildandi réttindum til að nota 700 MHz-tíðnisviðið skulu þau taka tilhlýðilegt tillit til þarfarinnar að ná þeim markhæða og gæðamarkmiðum sem sett eru fram í 1. mgr. 6. gr í ákvörðun nr. 243/2012/ESB, þ.m.t. útbreiðslu á fyrir fram ákveðnum landsbundnum forgangssvæðum þar sem nauðsynlegt er, svo sem meðfram stórum flutningsæðum á jörðu niðri, í þeim tilgangi að heimila þráðlausar nýtingarleiðir og evrópska forystu í nýrri stafrænni þjónustu til að stuðla á virkan hátt að hagvexti Sambandsins. Slíkar ráðstafanir geta falið sér skilyrði til að auðvelda eða hvetja til samnýtingar á netgrunnvirkjum eða tíðnirófi í samræmi við lög Sambandsins.

2. Við beitingu 1. mgr. skulu aðildarríkin meta þörfina fyrir að setja skilyrði fyrir afnotarétti á tíðni innan 700 MHz-tíðnisviðsins og þar sem við á skulu þau hafa samráð við viðeigandi hagsmunaaðila í því tilliti.

4. gr.

Aðildarríki skulu tryggja aðgengileika, a.m.k. til ársins 2030, að tíðnisviðinu 470-694 MHz (hér eftir „tíðnisviðið undir 700 MHz“) fyrir veitingu útvarpsþjónustu á jörðu niðri, þ.m.t. á opinni sjónvarpsdagskrá, og fyrir notkun á þráðlausum PMSE-hljóðbúnaði, á grundvelli landsbundinna þarfa, jafnframt því sem tekið er tillit til meginreglunnar um tæknilegt hlutleysi. Aðildarríki skulu tryggja að hvers kyns önnur notkun á tíðnisviðinu undir 700 MHz á yfirráðasvæði þeirra sé samrýmanleg landsbundnum þörfum í viðkomandi aðildarríki og valdi ekki skaðlegum truflunum á eða þarfnist verndar fyrir útvarpsþjónustu á jörðu niðri í aðliggjandi aðildarríki. Slík notkun skal vera með fyrirvara um þær skuldbindingar sem leiða af alþjóðasamningum, svo sem samningum varðandi tíðnisamræmingu yfir landamæri.

5. gr.

1. Eins fljótt og auðið er og eigi síðar en 30. júní 2018 skulu aðildarríkin samþykkja og gera landsáætlanir og tímaáætlanir sínar („landsbundnir vegvísar“) aðgengilegar öllum, þ.m.t. ítarleg skref til að uppfylla skuldbindingar sínar skv. 1. og 4. gr. Aðildarríki skulu semja landsbundna vegvísa sína að höfðu samráði við alla viðkomandi hagsmunaaðila.

2. Til þess að tryggja að notkun 700 MHz-tíðnisviðsins sé í samræmi við 1. mgr. 1. gr. skulu aðildarríkin bæta við landsbundna vegvísa sína, eftir því sem við á, upplýsingum um ráðstafanir, þ.m.t. hvers kyns stuðningsráðstafanir, til að takmarka áhrif komandi umbreytingarferlis á almenning og á notkun á þráðlausum PMSE-hljóðbúnaði og til að auðvelda tímanlegan tiltækileika á netbúnaði og móttökubúnaði fyrir samvirkandi sjónvarpsútsendingar á innri markaðinum.

6. gr.

Aðildarríkin geta, eftir því sem við á og í samræmi við lög Sambandsins, tryggt að nægilegar jöfnunargreiðslur fyrir beinan kostnað, sér í lagi fyrir endanotendur, vegna flutnings eða endurúthlutunar á tíðnirófi séu veittar án tafar og á gagnsæjan hátt til þess m.a. að auðvelda umbreytingu yfir í tækni sem er skilvirkari að því er varðar tíðniróf.

Að beiðni hlutaðeigandi aðildarríkis getur framkvæmdastjórnin veitt leiðsögn varðandi slíkar jöfnunargreiðslur í þeim tilgangi að auðvelda umbreytingu á notkun tíðnirófs.

7. gr.

Framkvæmdastjórnin skal, í samstarfi við aðildarríkin, gefa skýrslu til Evrópuþingsins og ráðsins um þróun í notkun tíðnisviðsins undir 700 MHz með það fyrir augum að tryggja skilvirka notkun tíðnirófsins samkvæmt gildandi lögum Sambandsins. Framkvæmdastjórnin skal taka tillit til félagslegra, efnahagslegra, menningarlegra og alþjóðlegra þátta sem hafa áhrif á notkun tíðnisviðsins undir 700 MHz skv. 1. og 4. gr., frekari tækniþróunar, breytinga á hegðun neytenda og krafna varðandi tengjanleika til að efla vöxt og nýsköpun í Sambandinu.

8. gr.

Ákvörðun þessi öðlast gildi á tuttugasta degi eftir að hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.

9. gr.

Ákvörðun þessari er beint til aðildarríkjanna.

Gjört í Strassborg 17. maí 2017.

Fyrir hönd Evrópuþingsins,

A. TAJANI

forseti.

Fyrir hönd ráðsins,

C. ABELA

forseti.

VIÐAUKI

Rökstuddar ástæður fyrir frestun á heimild fyrir notkun á 700 MHz-tíðnisviðinu fyrir landstöðvakerfi sem eru fær um að veita rafræna fjarskiptaþjónustu um þráðlaust breiðband síðar en 30. júní 2020 (1. mgr. 1. gr.):

- 1) óútkljáð samræmingarmálefni yfir landamæri sem veldur skaðlegum truflunum,
 - 2) þörfin til að tryggja, og flækjan við að tryggja, tæknileg umskipti fyrir stóran hluta íbúa yfir í háþróaða útsendingarstaðla,
 - 3) fjárhagskostnaður við umskiptin sem fer umfram fjárhagsáætlanir samkvæmt útboðsferli,
 - 4) óviðráðanleg atvik.
-

REGLUGERÐ FRAMKVÆMDASTJÓRNARINNAR (ESB) 2018/932

2018/EES/72/25

frá 29. júní 2018

um breytingu á reglugerð (ESB) nr. 582/2011 að því er varðar ákvæði um prófanir með færanlegum mælikerfum fyrir losun (PEMS) og kröfur um gerðarviðurkenningu fyrir almennt eldsneyti (*)

FRAMKVÆMDASTJÓRN EVRÓPUSAMBANDSINS HEFUR,

með hliðsjón af sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins,

með hliðsjón af reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 595/2009 frá 18. júní 2009 um gerðarviðurkenningu vélknúinna ökutækja og hreyfla með tilliti til losunar frá þungum ökutækjum (Euro VI) og um aðgang að upplýsingum um viðgerðir og viðhald ökutækja og um breytingu á reglugerð (EB) nr. 715/2007 og tilskipun 2007/46/EB og um niðurfellingu á tilskipunum 80/1269/EBE, 2005/55/EB og 2005/78/EB ⁽¹⁾, einkum 4. mgr. 5. gr.,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Nýlega voru gefnir út staðlar Staðlasamtaka Evrópu fyrir tiltekna almennar dísilblöndur með fitusýrumetýlestrum (FAME-dísilblöndur) og paraffínsk dísileldsneyti. Því þykir rétt að uppfæra gildandi reglur svo að þær vísi einnig til þessara nýju staðla.
- 2) Í reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2016/1718 ⁽²⁾ voru innleiddar kröfur um hlutdeild þéttbýlishluta ferðar sem og heildarlengd ferðar í tengslum við prófun með færanlegu mælikerfi fyrir losun (PEMS). Komist hefur verið að því að framkvæmd prófunar með færanlegu mælikerfi fyrir losun í samræmi við gildandi ákvæði leiðir til ógildra prófana vegna þessara takmarkandi krafna, sérstaklega í tilteknum ökutækjum í flokki N₃ sem eru búin hreyfli sem hefur hærri afköst. Til að leysa úr þessu máli ætti að breyta skilyrðunum fyrir að uppfylla kröfuna um þéttbýlisglugga með því að auka þéttbýlishluta ferðarinnar á kostnað hlutdeildar hraðbrautarhlutans og framlengja hámarksheildarlengd ferðarinnar.
- 3) Þörf er á nánari útlistun varðandi þá kröfu að hafa a.m.k. einn gildan glugga eingöngu með þéttbýlisakstri, sem á sérstaklega við um losun NO_x, þar sem það er sá mengunarvaldur sem er afgerandi (e. *critical pollutant*) við slík skilyrði.
- 4) Hvað varðar gerðarviðurkenningu fyrir almennt eldsneyti er á þessari stundu ekki sett fram aðferð í reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 582/2011 ⁽³⁾ sem nota skal til að sýna fram á að snúningsvægismerki frá rafstýrieyningu hreyfils (ECU) uppfylli tilskilin vikmörk. Þegar hreyfill er ekki búinn kerfi til að bera kennsl á hvaða eldsneyti er í notkun getur tæknipjónustan valið hvaða aðferð hún notar til að sýna fram á að farið sé að kröfum. Rétt þykir að samræma þá aðferð vegna aukins áhuga á gerðarviðurkenningu á óhefðbundnu eldsneyti. Því ætti að ákvarða frávik á snúningsvægi af völdum óhefðbundins eldsneytis og síðan ætti að nota þetta frávik til að reikna út leiðréttingarstuðul afls, sem koma ætti fram í gerðarviðurkenningarskjalinu. Nota má leiðréttingarstuðul afls til að sýna fram á að farið sé að kröfum um nákvæmni að því er varðar snúningsvægismerkið frá rafstýrieyningu hreyfils. Enn fremur má nota leiðréttingarstuðul afls fyrir prófun færanlegs mælikerfis fyrir losun með óhefðbundnu eldsneyti til að ákvarða rétt snúningsvægisgildi fyrir útreikning á losun.
- 5) Því ætti að breyta reglugerð (ESB) nr. 582/2011 til samræmis við það.
- 6) Ráðstafanirnar, sem kveðið er á um í þessari reglugerð, eru í samræmi við álit tækninefndarinnar um vélknúin ökutæki.

(*) Þessi ESB-gerð birtist í Stjtið. ESB L 165, 2.7.2018, bls. 32. Hennar var getið í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 209/2018 frá 26. október 2018 um breytingu á II. viðauka (Tæknilegar reglugerðir, staðlar, prófanir og vottun) við EES-samninginn (bíður birtingar).

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 188, 18.7.2009, bls. 1.

⁽²⁾ Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2016/1718 frá 20. september 2016 um breytingu á reglugerð (ESB) nr. 582/2011 að því er varðar losun frá þungum ökutækjum með tilliti til ákvæðanna um prófanir með færanlegum mælikerfum fyrir losun (PEMS) og aðferðarinnar við prófun á endingu endurnýjunarmengunarvarnarbúnaðar (Stjtið. ESB L 259, 27.9.2016, bls. 1).

⁽³⁾ Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 582/2011 frá 25. maí 2011 um framkvæmd og breytingu á reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 595/2009 að því er varðar losun frá þungum ökutækjum (Euro VI) og um breytingu á I. og III. viðauka við tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2007/46/EB (Stjtið. ESB L 167, 25.6.2011, bls. 1).

SAMÞYKKT REGLUGERÐ ÞESSA:

1. gr.

Reglugerð (ESB) nr. 582/2011 er breytt sem hér segir:

1) Ákvæðum I. viðauka er breytt sem hér segir:

a) í stað inngangshlutans í fyrstu málsgrein í lið 1.1.2 komi eftirfarandi:

„Ef framleiðandi heimilar að hreyflahópur sé knúinn markaðseldsneyti sem uppfyllir hvorki kröfur tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins 98/70/EB (*) né staðal Staðlasamtaka Evrópu EN 228:2012, ef um er að ræða blýlaust bensín, eða staðal Staðlasamtaka Evrópu EN 590:2013, ef um er að ræða dísilolíu, t.d. FAME B100 (staðall Staðlasamtaka Evrópu EN 14214), FAME-dísilblöndur B20/B30 (staðall Staðlasamtaka Evrópu EN 15940), paraffinsk eldsneyti (staðall Staðlasamtaka Evrópu EN 15940) eða annað eldsneyti, skal framleiðandinn uppfylla eftirfarandi kröfur til viðbótar við kröfurnar í lið 1.1.1:

(*) Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 98/70/EB frá 13. október 1998 um gæði bensíns og dísileldsneytis og breytingu á tilskipun ráðsins 93/12/EB (Stjtið. EB L 350, 28.12.1998, bls. 58).“

b) eftirfarandi liður a1 bætist við í lið 1.1.2:

„a1) ákvarða leiðréttingarstuðul afls fyrir hvert eldsneyti sem er tilgreint samkvæmt lið 5.2.7, ef við á,“

c) í stað b-liðar í lið 5.2.5 komi eftirfarandi:

„b) 10% þegar prófun samkvæmt aksturslotu við stöðugar aðstæður sem er samhfð á heimsvísu (hér á eftir nefnd „WHSC-prófun“) í samræmi við III. viðauka, nema fyrir ham 1 og ham 13 (lausagangshamir),“

d) eftirfarandi liður 5.2.7 bætist við:

„5.2.7. Ef munurinn á milli mælds gildis snúningsvægis, sem fengið er með tilgreindu markaðseldsneyti, og snúningsvægis, sem er reiknað út frá upplýsingunum sem krafist er í lið 5.2.1, fer yfir eitthvert þeirra gilda sem tilgreind eru í lið 5.2.5, skal ákvarða leiðréttingarstuðul afls fyrir hvert viðbótarmarkaðseldsneyti, sem framleiðandi heimilar í samræmi við lið 1.1.2, fyrir hreyflahópinn Reikna skal út leiðréttingarstuðul sem hlutfall á milli meðaltals af mældu toppgildi snúningsvægis [Nm] með viðmiðunareldsneytinu skv. IX. viðauka og meðaltals af mældu toppgildis snúningsvægis [Nm] með tilgreindu markaðseldsneyti.“

e) í stað liða 5.3.3 og 5.3.3.1 komi eftirfarandi:

„5.3.3. Sýna skal fram á farið sé að kröfunni, sem um getur í lið 5.2.5, fyrir stofnhreyfil hreyfilhóps þegar hreyfilafli er ákvarðað í samræmi við XIV. viðauka og þegar WHSC-prófunarlota er framkvæmd í samræmi við III. viðauka ásamt prófun utan lotu á rannsóknarstofu við gerðarviðurkenningu, í samræmi við 6. lið í VI. viðauka.

5.3.3.1. Sýna skal fram á að farið sé að kröfunni, sem um getur í lið 5.2.5, fyrir alla hreyfla í hreyflahópnum þegar hreyfilafli er ákvarðað í samræmi við XIV. viðauka. Í þessum tilgangi skal gera viðbótarmælingar við mismunandi hlutaálag og snúningshraða (t.d. við hami WHSC-prófunarinnar og nokkra punkta í viðbót sem valdir eru af handahófi).“

f) eftirfarandi liður 5.3.3.2 bætist við:

„5.3.3.2. Ef við á skal ákvarða leiðréttingarstuðul afls fyrir hreyflahópinn, sem um getur í lið 5.2.7, með stofnhreyfli hreyflahópsins.“

g) í stað liðar 1.5.2 í viðbótinni við vottorð um EB-gerðarviðurkenningu í 5. viðbæti komi eftirfarandi:

„1.5.2. Viðbótarupplýsingar, t.d. leiðréttingarstuðull afls fyrir hvert tilgreint eldsneyti (ef við á),“

h) í stað liðar 1.5.2 í viðbótinni við vottorð um EB-gerðarviðurkenningu í 7. viðbæti komi eftirfarandi:

„1.5.2. Viðbótarupplýsingar, t.d. leiðréttingarstuðull afls fyrir hvert tilgreint eldsneyti (ef við á),“

2) ákvæðum II. viðauka er breytt sem hér segir:

a) í stað liðar 4.4.2 komi eftirfarandi:

„4.4.2. *Eldsneyti*

Prófunareldsneytið skal vera markaðseldsneyti sem fellur undir tilskipun 98/70/EB og viðeigandi CEN-staðla eða viðmiðunareldsneyti sem tilgreint er í IX. viðauka við þessa reglugerð.“,

b) eftirfarandi liður 4.4.2.2 bætist við:

„4.4.2.2. Taka skal sýni úr eldsneyti.“,

c) í stað liðar 4.5.3 komi eftirfarandi:

„4.5.3. Í tilviki ökutækja í flokki N₃ skal ferðin samanstanda af u.þ.b. 30% akstri í þéttbýli, 25% akstri í dreifbýli og 45% akstri á hraðbrautum.“,

d) í stað liðar 4.6.5 komi eftirfarandi:

„4.6.5. Tímalengd prófunar skal vera nægilega löng til að ljúka fjórum til átta sinnum við vinnuna sem framkvæmd er í WHTC-prófun eða til að framleiða fjórum til átta sinnum viðmiðunarmassa koltvísýrings í kg/lotu í WHTC-prófun eftir því sem við á.“,

e) ákvæðum 1. viðbætis er breytt sem hér segir:

i. eftirfarandi liður 4.2.1.1 bætist við:

„4.2.1.1. Útreikningur á sértækri losun frá tilgreindu markaðseldsneyti

Ef prófun samkvæmt þessum viðauka var framkvæmd með markaðseldsneyti, sem er tilgreint í lið 3.2.2.2.1 í 1. hluta í 4. viðbæti við I. viðauka, skal reikna út sértæka losun e_{gas} (mg/kWh) fyrir hvern glugga og hvert mengunarefni með því að margfalda óleiðrétta, sértæka losun með leiðréttingarstuðli afls samkvæmt lið a1 í lið 1.1.2 í I. viðauka.“,

ii. í stað liðar 4.2.2.2.2 komi eftirfarandi:

„4.2.2.2.2. Prófunin telst ógild ef hlutfall gilda glugga er lægra en 50% eða ef ekki eru fleiri gildir gluggar að því er varðar köfnunarefnisoxíð (NO_x) eftir í akstri sem er eingöngu í þéttbýli eftir að reglunni um hundraðshlutamarkið 90 hefur verið beitt.“,

f) eftirfarandi liður 2.1.1 bætist við í 4. viðbæti:

„2.1.1. Ef notað er markaðseldsneyti, sem er tilgreint í lið 3.2.2.2.1 í 1. hluta í 4. viðbæti við I. viðauka, fyrir prófunina skal deila snúningsvægismerkinnu frá rafstýrningu hreyfils með leiðréttingarstuðlinum áður en sannprófun með viðmiðunarferli hámarkssnúningsátaks er framkvæmd með þessu sama markaðseldsneyti.“

2. gr.

Reglugerð þessi öðlast gildi á tuttugasta degi eftir að hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.

Reglugerð þessi er bindandi í heild sinni og gildir í öllum aðildarríkjunum án frekari lögfestingar.

Gjört í Brussel 29. júní 2018.

Fyrir hönd framkvæmdastjórnarinnar,

Jean-Claude JUNCKER

forseti.

REGLUGERÐ FRAMKVÆMDASTJÓRNARINNAR (ESB) 2018/1065**2018/EES/72/26****frá 27. júlí 2018****um breytingu á reglugerð (ESB) nr. 1178/2011 að því er varðar sjálfvirka fullgildingu á flugliðaskírteinum Sambandsins og þjálfun í flugtaki og landingu (*)**

FRAMKVÆMDASTJÓRN EVRÓPUSAMBANDSINS HEFUR,

með hliðsjón af sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins,

með hliðsjón af reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 216/2008 frá 20. febrúar 2008 um sameiginlegar reglur um almenningssflug og um stofnun Flugöryggisstofnunar Evrópu og niðurfellingu tilskipunar ráðsins 91/670/EBE, reglugerðar (EB) nr. 1592/2002 og tilskipunar 2004/36/EB ⁽¹⁾, einkum 6. mgr. 7. gr.,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Í reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 1178/2011 ⁽²⁾ er mælt fyrir um tæknilegar kröfur um vottun flughermisþjálfara, vottun flugmanna sem taka þátt í starfrækslu tiltekinna loftfara og vottun einstaklinga og aðila sem taka þátt í þjálfun, prófunum og mati á flugmönnum.
- 2) Í kjölfar skoðana á hlaði utan yfirráðasvæðis aðildarríkjanna, þar sem í ljós kom að flugliðar starfræktu loftfar, sem skráð er í öðru aðildarríki en því aðildarríki sem hafði gefið út flugmannsskírteini þeirra, breytti Alþjóðaflugmálastofnunin 1. viðauka við Chicago-samninginn um alþjóðlegt almenningssflug til að auðvelda sjálfvirka fullgildingu skírteina á grundvelli samkomulags við svæðisbundnar öryggiseftirlitsstofnanir.
- 3) Þessi breyting ætti að endurspeglast í reglugerð (ESB) nr. 1178/2011 þannig að sjálfvirk fullgilding flugliðaskírteina Sambandsins í þriðju löndum sé möguleg. Í samræmi við breytingu 174 við lið 1.2.2.3.2.1 í 1. viðauka Alþjóðaflugmálastofnunarinnar ætti að vera umbreytingartímabil vegna nauðsynlegra breytinga sem gera skal á núverandi flugmannsskírteinum.
- 4) Frá gildistöku I. viðauka (FCL-hluta) við reglugerð (ESB) nr. 1178/2011, sem saminn var á grundvelli skilyrðanna sem mælt er fyrir um í JAR-kröfunum (JAR-FCL 1), hefur Sambandið beitt hæfnimiðaðri nálgun til að tryggja framkvæmd hlutfallslegra og hæfisbundinna krafna í tengslum við flugliðaskírteini. Því skal breyta kröfunni um þjálfun í flugtaki og landingu á framhaldsstigi þjálfunarnámskeiðsins fyrir fjölstjórnarskírteini til að laga hana að tilmælum Alþjóðaflugmálastofnunarinnar í skjali nr. 9868 „Verklagsreglur fyrir flugleiðsöguþjónustu — Þjálfun“ (PANS-TRG).
- 5) Flugöryggisstofnun Evrópu lagði fram drög að framkvæmdarreglum fyrir framkvæmdastjórnina ásamt álitinu sínu nr. 16/2016 og álitinu nr. 03/2017.
- 6) Því ætti að breyta reglugerð (ESB) nr. 1178/2011 til samræmis við það.
- 7) Ráðstafanirnar, sem kveðið er á um í þessari reglugerð, eru í samræmi við álit nefndarinnar sem komið var á fót skv. 65. gr. reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 216/2008.

SAMÞYKKT REGLUGERÐ ÞESSA:

1. gr.

Reglugerð (ESB) nr. 1178/2011 er breytt sem hér segir:

- 1) í 4. gr. bætist við eftirfarandi málsgrein:

„9. Að því er varðar skírteini, sem gefin er út fyrir 19. ágúst 2018, skulu aðildarríki fara að þeim kröfum sem mælt er fyrir um í annarri málsgrein a-liðar í ARA.FCL.200, eins og henni var breytt með reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2018/1065 (*) eigi síðar en 31. desember 2022.

(*) Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2018/1065 frá 27. júlí 2018 um breytingu á reglugerð (ESB) nr. 1178/2011 að því er varðar sjálfvirka fullgildingu á flugliðaskírteinum Sambandsins og þjálfun í flugtaki og landingu (Stjtið. ESB L 192, 30.7.2018, bls. 31).“

(*) Þessi ESB-gerð birtist í Stjtið. ESB L 192, 30.7.2018, bls. 31. Hennar var getið í ákvörðun sameiginlegru EES-nefndarinnar nr. 217/2018 frá 26. október 2018 um breytingu á XIII. viðauka (Flutningastarfsemi) við EES-samninginn (bíður birtingar).

(1) Stjtið. ESB L 79, 19.3.2008, bls. 1.

(2) Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 1178/2011 frá 3. nóvember 2011 um tæknilegar kröfur og stjórnsýslumeðferðir er varða áhöfn í almenningssflugi samkvæmt reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 216/2008 (Stjtið. ESB L 311, 25.11.2011, bls. 1).

2) ákvæðum I. viðauka (FCL-hluta) er breytt sem hér segir:

a) eftirfarandi e-liður bætist við í FCL.045:

„e) Flugmaður, sem hyggst fljúga utan yfirráðasvæðis Sambandsins á loftfari skráðu í aðildarríki öðru en því aðildarríki sem gaf út flugliðaskírteinið, skal bera á sér, í útprentuðu eða í rafrænu formi, nýjustu útgáfu af fylgiskjali Alþjóðaflugmálastofnunarinnar, sem inniheldur tilvísun í skráningarnúmer Alþjóðaflugmálastofnunarinnar á samkomulaginu sem viðurkennir sjálfvirka fullgildingu skírteina, sem og skrá yfir aðildarríki sem eru hluti af þessu samkomulagi.“,

b) í stað 11. liðar í 5. viðbæti komi eftirfarandi:

„11. Á þjálfunarnámskeiðinu skulu vera a.m.k. 12 flugtök og landingar svo hæfni sé tryggð. Heimilt er að fækka þessum flugtökum og landingum í a.m.k. sex, að því tilskildu að áður en þjálfun er veitt, tryggi samþykkt þjálfunar-fyrirtækið og flugrekandinn:

a) að málsmeðferð sé til staðar til að meta áskilið hæfi flugnemans og

b) að verkferli sé til staðar til að tryggja að gripið sé til aðgerða til úrbóta ef mat meðan á þjálfun stendur gefur til kynna að þörf sé á slíkum aðgerðum.

Þessi flugtök og landingar skulu framkvæmd undir umsjón kennara í þeirri flugvél sem tegundaráritunin er gefin út fyrir.“,

3) ákvæðum VI. viðauka (ARA-hluta) er breytt sem hér segir:

a) ARA.GEN.105 er breytt sem hér segir:

i. eftirfarandi liðir 3a og 3b bætast við:

„3a. „ARO.RAMP“: RAMP-kaflinn í II. viðauka við reglugerðina um flugrekstur.

3b. „Sjálfvirk fullgilding“ (e. *automatically validated*): þegar ríki, sem er samningsríki Alþjóðaflugmálastofnunarinnar og er skráð í fylgiskjali Alþjóðaflugmálastofnunarinnar, samþykkir, án formsatriða, flugliðaskírteini sem aðildarríki gefur út í samræmi við I. viðauka við Chicago-samninginn.“,

ii. í stað 12. liðar komi eftirfarandi:

„12. „Fylgiskjal Alþjóðaflugmálastofnunarinnar“: fylgiskjal við sjálfvirkt fullgilt flugliðaskírteini, sem gefið er út í samræmi við 1. viðauka við Chicago-samninginn, og er fylgiskjalsins getið í flugliðaskírteininu undir atriði XIII.“,

b) ákvæðum ARA.FCL.200 er breytt sem hér segir:

í stað a-liðar ARA.FCL.200 komi eftirfarandi:

„a) Útgáfa skírteina og áritana. Lögbært yfirvald skal gefa út flugliðaskírteini og tengdar áritanir með því að nota eyðublaðið sem sett er fram í I. viðbæti við þennan hluta.

Ef flugmaður hyggst fljúga utan yfirráðasvæðis Sambandsins á loftfari skráðu í aðildarríki öðru en því aðildarríki sem gaf út flugliðaskírteinið, skal lögbæra yfirvaldið:

1) bæta eftirfarandi athugasemd á flugliðaskírteinið undir atriði XIII: „Þetta skírteini er sjálfvirkt fullgilt í samræmi við fylgiskjal Alþjóðaflugmálastofnunarinnar við þetta skírteini“ og

2) gera fylgiskjal Alþjóðaflugmálastofnunarinnar aðgengilegt fyrir flugmanninn í útprentuðu eða rafrænu formi.“,

c) í stað atriðis XIII í 2. lið a-liðar í I. viðbæti:

„XIII. Athugasemdir: Þ.e. sérstakar áritanir er varða takmarkanir og áritanir réttinda, þ.m.t. skráning tungumálakunnáttu, athugasemdir varðandi sjálfvirka fullgildingu skírteinisins og áritanir fyrir loftför í II. viðauka, sem notuð eru í flutningaflug.“

2. gr.

Reglugerð þessi öðlast gildi á tuttugasta degi eftir að hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.

Reglugerð þessi er bindandi í heild sinni og gildir í öllum aðildarríkjunum án frekari lögfestingar í samræmi við sáttmálana.

Gjört í Brussel 27. júlí 2018.

Fyrir hönd framkvæmdastjórnarinnar,

Jean-Claude JUNCKER

forseti.

REGLUGERÐ FRAMKVÆMDASTJÓRNARINNAR (ESB) 2018/750

2018/EES/72/27

frá 22. maí 2018

um leiðréttingu á pólsku útgáfunni af reglugerð (ESB) nr. 1321/2014 um áframhaldandi lofthæfi loftfara og annarra framleiðsluvara, hluta og búnaðar til flugs og um samþykki fyrir fyrirtækjum og starfsfólki á þessu sviði (*)

FRAMKVÆMDASTJÓRN EVRÓPUSAMBANDSINS HEFUR,

með hliðsjón af sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins,

með hliðsjón af reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 216/2008 frá 20. febrúar 2008 um sameiginlegar reglur um almenningflug og um stofnun Flugöryggisstofnunar Evrópu og niðurfellingu tilskipunar ráðsins 91/670/EEB, reglugerðar (EB) nr. 1592/2002 og tilskipunar 2004/36/EB ⁽¹⁾, einkum 5. mgr. 5. gr.,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Í pólsku útgáfunni af reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 1321/2014 ⁽²⁾ er villa í öðrum undirlið i. liðar 3. liðar a-liðar í lið 66.A.20 í III. viðauka að því er varðar þau réttindi, sem handhafa skírteinis flugvéltækis í flokki B2, eru veitt.
- 2) Því ætti að leiðrétta pólsku útgáfuna af reglugerð (ESB) nr. 1321/2014 til samræmis við það. Þetta hefur ekki áhrif á aðrar tungumálaútgáfur.
- 3) Ráðstafanirnar, sem kveðið er á um í þessari reglugerð, eru í samræmi við álit nefndarinnar sem komið var á fót með 1. mgr. 65. gr. reglugerðar (EB) nr. 216/2008.

SAMÞYKKT REGLUGERÐ ÞESSA:

1. gr.

(Á ekki við um ensku útgáfuna)

(*) Þessi ESB-gerð birtist í Stjtið. ESB L 126, 23.5.2018, bls. 1. Hennar var getið í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 218/2018 frá 26. október 2018 um breytingu á XIII. viðauka (Flutningastarfsemi) við EES-samninginn (bíður birtingar).

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 79, 19.3.2008, bls. 1.

⁽²⁾ Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 1321/2014 frá 26. nóvember 2014 um áframhaldandi lofthæfi loftfara og annarra framleiðsluvara, hluta og búnaðar til flugs og um samþykki fyrir fyrirtækjum og starfsfólki á þessu sviði (Stjtið. ESB L 362, 17.12.2014, bls. 1).

2. gr.

Reglugerð þessi öðlast gildi á tuttugasta degi eftir að hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.

Reglugerð þessi er bindandi í heild sinni og gildir í öllum aðildarríkjunum án frekari lögfestingar.

Gjört í Brussel 22. maí 2018.

Fyrir hönd framkvæmdastjórnarinnar,

Jean-Claude JUNCKER

forseti.
